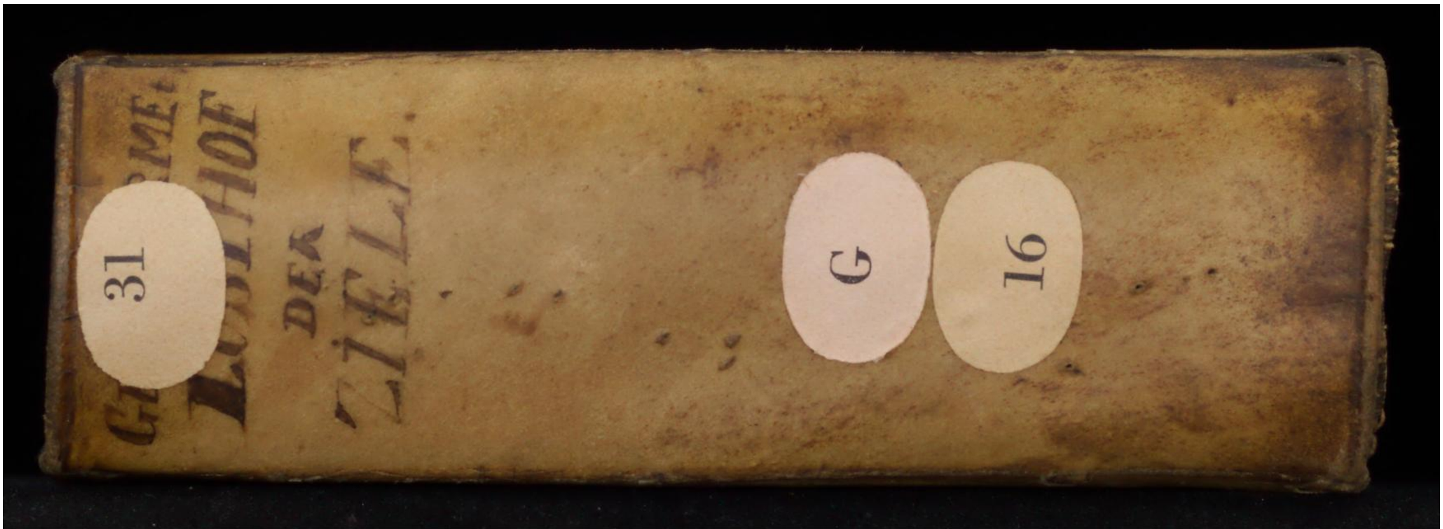
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

1 flo inm
mth.
MB

31 G 16

C. Stapel.

Zelder - Harlingen dns

MB

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

MBuisman '30

23/6

Buismanveiling

cat. 1152

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

729476.

LUSTHOF DER ZIELEN,

Beplant met verſcheiden ſoorten van Geeſtelijke Gezangen, ſtrekkende tot gezondmaaking, voedſel, verſterking en verquikking des gemoeds.

Gemaakt van verſcheiden Perſoonen / waar van veele nooit in druk geweeſt / en de overigen uit gedrukte Lied-boeken gezocht / en in ordre geſtelt zijn/

Door

C. S.

DEN TWEEDEN DRUK.

Verrijkt met een ACHTERHOFJE, *beplant met nieuwe geeſtelijke Lietjes*,

Nooit voor dezen gedrukt.

Te HARLINGEN,

VOOR SIMON PIETERSZ. BONCQ, Boekverkooper. 1686.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Waarſchouvving aan den
LEEZER of ZANGER

LEt wel, die uit dit boek ofzingen wild ofleezen
Tot Gods of 's naaſtens dienſt, dat zulleks noo
geſchied
Uit eerzucht, ſleur, gewoont, of losheid : maar laat weez
Steeds ſtem en ziel vereend. Gods Geeſt geveinsthe
vlied. (richte
En 's haaters oog ziet ſcherp. Niets vruchtbaars te ve
Dan, als door eenvoud uit een waar Godſdienſtig hert
Die, ſchoon z' is ongecierd, veel krachtiger kan ſtichten
Als alle ſchoone ſchijn en ſtem van 't hert ververd.
Schijn kan voor zijn niet door by Menſch veel min by God
Van Menſchen erft zy ſchand, van God de ſwaarſte ſtra
Dies is de daad als praat en grond als mond van noode.
God gaard het koorn alleen, verbrand het lichte kaf.
Uit 's vleeſch vermaak of om de vois alleen te ſingen
Gods lof of heil'ge ſtof, is ydel die misbruikt:
Gelooflijk is 't, dat God ſulks in 't gericht ſal bringen;
En noodig dan te vlie'n wat daar naa ſwijmd of ruikt.
De klank van keel of ſtem noch vois ſal recht vermaaken
Het innigſt van de ziel, dan als het vroom gemoed
De kracht en 't pit des ſaaks gevoeliglijk komt raaken,
Bedaud met Goodes gunſt en door ſijn Geeſt gevoed.
Dies poog in 't ſingen meer om aangedaan te weeſen
In 't hert met aandacht en de ſmaak van Goodes gunſt,
Als in de herſens wel en netjens onderweeſen,
In d'eedele Muſicq of wel te ſingens kunſt.
Doe alles wat gy doet van herten, als den Heere
En niet den Menſchen, uit een blank' eenvoudigheid.
Beoog in alles Gods en zijns Geſalfdens eere,
Zoo is de Eeuw'ge vreugd u ſeeker toegeleid.

C. S.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

gereinigd heeft, voor een gants ſtoute vermeetelheid; byzonderlijk als ik uit de inhoud der gezangen, (want aan de vruchten zeid onze Heer *Matth.* 7. dat men de boom kennen zal) vermerken konde, de zelven niet zonder bewerkinge des H. Geeſts en gevoel of bevindinge van de Goddelijke liefde en genaade gedicht te zijn. In dier voegen ziet men dat zelfs de H. Apoſtelen, Petrus, Jacobus en Johannes, pijlaaren van Chriſtus gemeente, de rechterhand van gemeenſchap gaarne gegeeven hebben aan dien, in welken zy de genaade Gods erkenden, ſchoon anders met haar in eenige zaaken, die 't weezen van de Godsdienſt niet abzolut aan en gaan, verſchillen. *Gal.* 2: 9. Hoe veel te meer behooren wy dan met den Apoſtel Petrus te zeggen: *Naadien dan God haar eeven gelijke gaaven gegeeven heeft als ook ons, en geen onderſcheid gemaakt tuſſchen ons en haar, haare herten gereinigd hebbende door 't geloove, wie zoude ik zijn, dat ik God zoude weeren?* Acto. 11: 17. met 15: 8. vergeleeken.

Zijnder onder de zelven eenigen weinigen geweeſt, die haar naaderhand of merkelijk misgaan hebben, of t'eenemaal vervloeid zijn, de rijmen en gezangen van hun in een goeden ſtand gemaakt, zijn daarom niet te verwerpen: in zulken gevalle

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

valle moet men niet zoo zeer zien van wie, als wat'er gezegt word; en door haar exempel geleerd worden angſtelijk te waken, en beeter, dan zy, toe te zien. Een Schip op ſtrand is een baaken in Zee: wy zijn alle menſchen van gelijke beweegingen als zy, en worden van de zelven vianden beſtreeden, die veel in 't getal, loos, ſtout en onvermoeid zijn; en over zulks moet hem niemand zeeker of gelukkig waanen voor zijn dood.

De God des vreedes, die den grooten Vreedevorſt heeft laaten ſterven, op dat Hy de kinderen Gods, die verſtrooid waaren, tot een zoude vergaaderen, begenadige uwe herte ende zinnen met de vreede Gods, die alle verſtand te booven gaat; en met de wijsheid, die van booven, zuiver, vreedzaam, beſcheiden, gezeggelijk, vol van barmhertigheid is en van goede vruchten, niet partijdelijk oordeelende en ongeveinzd, op dat gy ſtaat na vreede met allen, die den Heere aanroepen uit een rein herte, maar aldermeeſt na de heiligmakinge, zonder welke niemand den Heere zal zien, en daar op moogt maajen de vrucht der rechtvaardigheid, die in vrede gezaaid word, voor de geene die de vrede maaken. 't Welk U E. als hem zelven toewenſcht

V, E. D. verplichten

C. S.

Op

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op d'Inhoud van 't Boek.

STEM: De Tien Gebooden.

Of: Die door des Weerelds woeſte baaren.

KOom/ Chriſten Schaar/ uw tijd beſteeden
In 't Luſt-hof, dat uw ziel vermaakt/
Bezie des Weerelds ydelheeden/
En hoe men word in Deugd vol-maakt.
2 Hier zult g' al zingend 't zelve leeren.
De zondaar word hier ook vermaand/
De vrucht getoond van zijn bekeeren/
Op dat hy hem van luſten ſpaand.
3 Hier kan nu elk zijn plichten leezen/
En zien hoe ſtark een moedigheid
In voor'ge eeuwen is beweezen/
Van die Gods Rijk was toe-gezeid.
4 Men ſcheid met vreugden uit dit leeven/
In ſpijt van galg/ en zwaard/ en brand:
Zy ziet nu haar gedachten leeven
Heel in een ander Vader-land.
5 Hier leerd gy zoeken d'eenzaamheeden/
't Vertrekken in een ſtille plaats/
Om uit te ſtorten uw' Gebeeden
Tot boete van uw zond (helaas!)
6 En vorder te bemediteeren
Het geen u God heeft toe-gezeid/
Op dat gy uwen Heer ter eeren
Met lof en dank zijn naam verbreid.
7 Hier ziet men d' God-verliefde harten
Met geeſtelijke min bevrucht/
En hoe haar dikmaal komt te ſmarten/
Dat niet altijd die Heemel-zucht
8 Het binnenſt van haar Geeſt komt raaken/
En roeren hart en zinnen om;
Om dat zy wenſchen ſta'ig te ſmaaken
De gunſt van haaren Bruidegom:
9 Die zy in ſtilt haar nooden klagen/
En danken Hem voor al zijn trouw/
En liefd'/ en zorg/ die Hy koomt draagen
Voor zijn beminde Bruid en Vrouw.
10 Aldus met zuchten ende kermen/
Terwijl zy haaren Bruid'gom derfd;

Zy hem met Geeſtelijke ermen
Om-helzd / en met hem leefd en ſterft.
11 O zoete vreugd! die hier mogt ſmaaken
Een vonkjen van die volle vrucht;
Om zoo in 't eind te moogen raken
Ter plaatze / daar zijn ziel naa zucht.
12 Hier word u ook 't geluk beſchreven
Van Godes Volk / terwijl 't hier leefd /
En wat voor heil het eeuwig leeven
Verſchaffen zal / voor die het heeft.
13 Luſt u te zien / hoe dat de Vroomen
Haar liefde-maalen rechten aan /
Wanneer zy by malkand'ren koomen:
Wat reden datter omme-gaan.
14 Door-zie haar zang en haar gedichten /
Hier uit-geſtort op elken maal /
En hoe dat zy malkander ſtichten
Met een verheugde Heemel-taal.
15 Of hebt gy meerder luſt in treuren /
Wanneer het op een ſcheiden gaat?
Dit kan u meede al gebeuren /
Wanneer gy 't ander blad om-ſlaat.
16 't Heeft al zijn beurt / en tijd / en paalen /
Niets niet / dat hier zijn weezen houd.
't Hart heeft nauw een'ge zonne-ſtraalen /
Of druk en zorg het weer benouwd.
17 Als u de luſt / om meer te zingen
Van and're ſtof en zaaken queld /
Zoo krijgt gy hier weer nieuwe dingen /
Waar door iets anders word verteld.
18 Hier kont gy dan naar Beth'lem treeden
(Al waar uws / Heilands leedikant
Een kreb was / daar zijn teere leeden
In ruſten) in het Joodze-land.
19 Of zijt g' om meer gewoel begeerig?
Zoo ſpoed u naar Jeruſalem /
Alwaar het gantze Volk afkeerig
Van Jeſus zijn / en kruiſten Hem;
20 Hy wierd by moordenaars gehangen /
Met Edik / Gal zijn dorſt gedrenkt /
Daar Hy vol pijn met ſterk verlangen
Neik-halzd' / tot dat Hy 't al vol-brengt.
21 Doch klinkt deez ſtof te droef in d'ooren?
Zoo doe den Olijf-berg dan aan /

Om daar van d' Engelen te hooren
Hoe dat het met uw Heer zou gaan.
22 Hier ziet g' Hem als ten Heemel vaaren/
Met vijfmaal honderd in 't getal/
Die dit met goed en bloed verklaaren/
En dat hy ook we'er koomen zal.
23 Wild gy ook uwen Geeſt vermeiden
Met kruid en heerlijk bloem-gewas/
In klaaveren en groene weiden/
In 't Maye ſchoon en jeugdig gras;
24 Met leelien en ſchoone roozen/
Met pluim-gediert en voogel-zang/
Hoe geurig dat de boomen bloozen:
Dit all' geniet/ doch blijf niet lang
25 Met uw gedachten op der aarde:
Maar heffe naar den Hemel toe/
Naar uwen God van hooger waarden/
Die alle lof en dank komt toe:
26 Doch die in 't end de aard zal richten
Met Majeſteit en Mogenheid/
En met zijn komſt des Heemels lichten
Veranderen in duiſterheid.
27 Wanneer dat nu de vaſte banden
Der Elementen raaken los/
En door de lichte vlam verbranden;
Zoo dat noch berg/ noch dal/ noch bos/
28 Noch lucht/ noch aarde word gevonden.
O dag! o ſchrikkelijke dag!
Wacht u/o Menſchen/ van de zonden/
Op dat elk die ontvlieden mag.

B. J. Stol.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

LUST-HOF DER ZIELEN.

EERSTE DEEL.

Bedrog des Weerelds.

STEM: Die booven al ſijn God bemind.

Gelukkig acht ik zulken Mens /
Die niet en neemt zijn luſt noch wens /
Die niet neemt zijn vermaaken
In ſtof van aardze zaaken.
2 Want 's Weerelds weezen is maar ſchijn;
Haar welluſt ſnooder als venijn,
Op d'alderzoetſte vruchten
Zal volgen ongenuchten.
3 Van buiten ſchijntſe ſchoon van glans:
Maar 't is een ſcherpe doorne-krans,
Naadien zy queſt van binnen /
Het hart / de ziel en zinnen.
4 Van binnen zoo zy word beſchoud
Is 't anders niet als ſchuim van goud,
En in haar diepſte hoolen
De Duivel leid verſchoolen.
5 Haar ſchijn ſchijnt 't alderzoetſte zoet:
Haar zijn is niet als bitter roet:
Haar opper-blies / blanketſel /
En heyligheyds beletſel.
6 En ſchoon zy geeft een Weerelds-kind /
Zoo lang hy leeft / al 't geen hy mind;
Soo zal zy na dit leeven /
Niet dan veel rampen geeven.
7 Wenſcht gy dan vreugd / zoo zoek en poog
Na 't eeuwig heil / het geen om hoog /

Zeer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zeer heerlijk ſtaat verheven
By God in 't eeuwig leeven.
8 Want 't geen de Weereld heeft in ſchijn/
Zal waarlijk in den Hemel zijn.
De Weereld mag 't belooven:
Maar 't beſte goed is booven.
9 O God! geef ons dat Heemels goed
Te zoeken met een rein gemoed;
Op dat all' onze luſten
Voor eeuwig in U ruſten.

J. v. Laan.

Ydelheid van 's Weerelds goederen.

STEM: Engelze Klokke-dans.

1 WAt is de Weereld
Met al haar ſchijn/
En haar vermomd gelaat
Hoe ſchoon bepeereld;
Wat kander zijn
Dat onſtandvaſter ſtaat?
Haar ſchat
Schijnt wat:
Maar als gy 't recht beziet/
't Vernoegd u nimmer niet:
't Bedroefd u als 'e vlied.
Dies aan al des Weerelds goed
Niet en is/ waar van 't gemoed
Of luſt of ruſt geniet.
2 't Goed ſchijnt uit-wendig/
Voor die 't ontbeerd/
Een trooſt ter-wijl men leefd:
Maar 't maakt ellendig!
Vermits begeerd
Geen eind noch maat en heeft:
't Geen ſchijnt
Verdwijnd;
Wanneer 't begeerig hert
Met moeiten/ zorg en ſmert/
Tot meer gedreeven werd.
Dan verbalt de Menſche dik
Door veel zorgen in een ſtrik/
Daar in zijn ziel verwerd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Ja zelfs 't genieten/
Van al het geen
Deez' arme rijkdom geeft/
Zal haaſt verdrieten;
En dat eerſt ſcheen
Vol luſt/ geen luſt meer heeft.
Daar 's niet
Dat yet
Geduurzaam is tot vreugd/
Of ſtaadig u verheugd/
Tot eeuwige geneugt/
Als een rijk en bly gemoed/
Dat in voor of tegen-ſpoed
Schept vreugd in waare deugd.

C. Wittenoom de oude.

's Weerelds Goed geeft geen ruſte.

STEM: Gezwinde Bode van de min.

1 GY die op 't algemeene pad
Loopt/ gelijk men loopt;
En ruſt en luſte gaaren had/
En op 't aardze hoopt/
Die uw tijd
Sta'ig verſlijt/
Om vermaard
En vereerd te zijn/
't Geen niet en baard
Dan pijn.
Zie hoe dwaas gy poogd/
Als gy d'hoogt beoogd/
En waand/ dat de ruſt
t' Zaam en gaat met dwaze luſt.
2 Wat geeft doch d'uitterlijke pracht
Tot gezonde le'en?
Wat geeft de naam van trots geſlacht
Tot bequaame ze'en?
Wat geeft 't goed
Aan 't gemoed?
Wat geeft luſt
Aan de ruſt
En vree?
't Geeft al niet als herte-wee.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Waarom dan getracht
Naa geweld of macht?
Wijl het niet en geeſt
Dat men iets geruſter leeſt.
3 Koom aan ik weet ons naader weg
Tot gewenſte ruſt /
Bedwing / door ſtaadig over-leg /
Uw verkeerde luſt.
Denk hoe dwaas
Is 't geraas /
En hoe zoet
Is 't gemoed
In ſtilt /
Als men heeft het geen men wild.
Staa naa needrigheid /
Die is ſta'ig bereid:
Staa naa liefd tot God /
Zoo is ruſt en vreugd uw lot.

C. Wittenoom de oude.

Ongewisheid van 's Weerelds heil.

STEM: Vlied heen droeve zuchjens.

1 WAt is al 't genieten
Van des Weerelds heil /
Van ſtaat / van eer / van ſchat / van luſt en weel-
den?
Schoon het noit verdrieten /
En met volle zeil
U toe-quam / en niet als vermaak en deelde?
't Heeft doch in 't gebruiken veel moeit uit eigen
aart:
Staat verheſt uw hert /
Luſt loond met ſmert /
Schat werd met zorg bewaard.
2 Daar by is uw leeven
Ongewis en kort;
Dies kond gy niet een uur uw ſtaat betrouwen;
Hoe hoog gy verheeven
Van een yder word:
Uw ſtaat kan u / noch gy uw ſtaat behouwen.
Daar by brengd uw luſt u te eer in ſtervens nood.
En ſchoon gy bezat

Al 's Weerelds ſchat/
't Bevrijd niet voor de dood.
3 Daarom ſtaa naa zaaken/
Die u naa de dood
In aller eeuwen eeuwigheid verblijden;
Daar toe kond gy raaken.
Zonder angſt of nood/
Alleen door ſtaat/ en ſchat/en luſt te mijden.
Nedrig zijt/en deelet uw ſchat/naa Gods geboon.
Bluſt uw vleeſches luſt/
Zoo werd de ruſt/
Die eewig duurd/ uw loon.

C. Wittenoom de oude.

Geeſtelijk Houwelijk.

STEM: Repicavam.

1 ZOekt gy een ſtaat vol van genuchten/
Terwijl gy noch al hier op aarde leefd?
Zoo zoek na God/ die alle volheid heeft/
By wien men vind de lieffelijkſte vruchten/
Waar door de Menſch op 't hoogſte word volmaakt/
Als hy zijn zinnen
Maar trekt na binnen
En tot God genaakt.
2 God heeft zijn Zoon om laag gezonden
Om ons door Hem te voeren naar om hoog:
Hy ſtelde ons zijn ſchatten voor het oog:
Hy toonde ons zijn liefd' niet om door-gronden.
Wel hem die Jeſus tot zijn Bruid'gom kieſt/
En al zyn luſten
In Hem laat ruſten/
En zich zelf verlieſt.
3 Die Menſch komt recht zijn God te ſmaaken/
Die met zijn Heiland Jeſus is getroud/
Die Hem door liefde en geloof behoud/
En hem waardeert boven al 's Weerelds zaaken,
Hy voeld van binnen zachte ruſt en vree.
Hy proeft Gods zoetheid/
Geniet Gods goedheid
In zijn harte mee.
4 Loop hier dan naa gy dwaaze Menſchen/
Die al uw luſt en ruſt zoekt buiten God:

Die

Die hier om laag met uwen Heiland ſpot /
En ſchept in 't aardze al uw luſt en wenſchen.
Hef eens naa booven uit dit aardze dal
Uw hart en oogen
Dus lang bedrogen:
Want daar vind gy 't al.

J. v. Laan.

Ernſtige overweeging over de ſin en Heilrijke bediedenis van het korte koppel-woord WEL-NAA.

STEM: Die zich ter hooger ſchoole geeſt.

1. WEl-na! O diep na-denk'lijk woord!
Noit uit-gedacht / hoe vaak gehoord!
In letters weinig; groot van kracht:
Waar word gy na waardy geacht?
De dwaaze Weereld kend u niet /
Om datz' op 't tegenwoordig ziet:
Waar door haar hart / te zeer verblind /
Zich aan zijn eigen luſten bind.

2 't Is waar / die hier hem zelfs verzaakt /
Vaſt treurd / en weend / en bid / en waakt /
En tracht / door kuiſche maatigheid /
Langs 't pad / 't welk tot het leven leid /
Naa 't heil genot / dat gy beloofd;
Schijnt hier van alle heil beroofd;
Terwijl het dartel Weerelds-Kind
Zig midden in zijn weelde vind:

3 Maar (laas!) die vreugd is veel te kort /
Waarom dat gy verworpen word;
Die ſnel als rook en damp verdwijnt /
En 't hart door naare wroeging pijnd.
Hoe dikwils zietmen meenig Menſch /
Wien 't hier al toe vloeid na zijn wenſch /
Met eenen ſlag ter neer geſtort /
Terwijl niets ſulkx verwacht en word?

4 Wat is het dan / o Weerelds-Kind!
't Geen u zoo vaſt aan 't zichtlijk bind?
Dat u 't Wel-na zoo weinig raakt /
En gy niet ernſtig op en waakt?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Is 't weinig heerlyk op te ſtaan?
Met vreugd ten leeven in te gaan?
Een leeven en ter erffenis /
Waar van 't genot oneindig is?
5 Al waar men zonder ſmart / of pijn /
Zal eeuwig by den Heere zijn ;
In heerlijkheid / de zon gelyk /
Zal blinken in zijn Koningrijk.
Dat dan Wel-na, het hoogſte goed /
Steeds ſtaa voor 't oog van uw gemoed:
Om niet / o Menſch / door 't aardze wel /
Uw ziel te brengen in gequel.

G. Abrams.

Voorneemen om de Weereld te verzaaken en den Hemel te zoeken, door aanmerkinge van 't bedrog, ydelheid en onzeekerheid van 's Weerelds Goederen, en uitneemende ſchoonheid, vrucht en nuttigheid der Deugd.

STEM: Waar is nu onz vryheid, &c.

1 O Weereld! die onz hert
In veel ydelheid verwerd /
En daar naa beloond met ſmert;
Die u wel kend /
En van u wend
Zijns herten wenſch /
Hoe gelukkig is de Menſch!
2 De Menſch die u bemind
Zeg het my toch wat hy vind?
Anders niet als rook en wind:
Al uw vertoon /
Dat nu zoo ſchoon
En heerlyk ſchijnt /
Morgen wel als rook verdwijnt.
3 Al 't goed / dat gy verbaat /
En daar meed gy ons verraad /
Is Rijkdom, Welluſt, en Staat.

Dien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dien gy dit geeft/
Zie daar/die heeft
Al wat gy gund/
En al wat gy geeven kund.
4 De Wellust, zoo elk ziet/
Kan lang-duurig weezen niet
Of zy word van zelfs verdziet:
Doe daar dan by/
Hoe haaſt dat zy
In pijn en ſmert
Meeniginaal veranderd werd.
5 Die nu is rijk van goed/
Krijgt licht morgen tegenſpoed/
En vaart ſchielijk bankeroet:
Schip-breuk/ of brand/
Of twiſt in 't land/
Of and're nood/
Hem van rijkdom licht ontbloot,
6 En die nu leeft in Eer,
Zoo 't geval eens neemt een keer/
't Stoot hem lichtelijk ter ne'er:
Heeden een Graaf/
Morgen een Slaaf;
Nu in de wet/
Morgen is men afgezet.
7 Maar of 't gebeurden al/
Dat het wankelbaar geval
U dit Schijn-goed niet ontſtal;
Naar weinig tijd
Komt God en ſnijd
U 't leeven af/
En men leid u naakt in 't graf.
8 Die dan door ſchijn verra'en/
Naar Gods rijk niet heeft geſtaan/
Moet door 't Helze vier vergaan/
Komt die niet wel
In groot gequel?
En heeft zijn zin
Niet gevolgd een dwaaze min?
9 Nadien de Weereld dan
My niet anders geeven kan/
Zie/ ik trek mijn hert daar van:
Nu God een goed
Door mijn gemoed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wis heeft bereid /
Vol van alle Zaligheid.
10 Waar toe dan zinlijkheid
Op het vluchtig goed geleid /
En ſlechts pijn en ſmert bereid ?
Daar dit van mot/
Verderf of rot /
Geen ſchaade lijd :
Maar ons eeuwiglijk verblijd.
11 Waar toe dan iet bemind /
Dat den Menſche heel verblind /
En aan d'aarde zoo verbind /
Dat hy op God /
En zijn gebod /
Geen acht en ſlaat /
En in 't eind verlooren gaat ?
12 Gy Goddelijk geſlacht /
Die dit nietig goed veracht /
En naa veer een beeter tracht /
Tel my met u /
Ik heb een gruw
Van d'ydelheid /
Die het aardze Volk verleid.
13 Gy tracht alleen naa deugd /
Die u meer dan aardze vreugd /
Meer dan geld en ſtaat verheugd.
Want uw gezicht
Dat is verlicht /
Dies acht gy recht
't Aardze goed voor u te ſlecht.
14 De deugd een Godlijk goed /
Die Gods gunſt verwerven doet /
Die is waardig uw gemoed /
Die u 't geval
Niet rooven zal /
Waar van de dood /
Die 't al neemt / u niet ontbloot.
15 De deugd / die is zoo ſchoon /
Want zy krijgt zulk heerlijk loon /
Alsmen koomt in 'sHeemels Troon/
Dat elk bevind
Die haar bemind /
Dat zy alleen
Stellen kan ons hert te vre'en.

16 Aan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

16 Aangaande koſt en kle'er /
Die verleend of God de Heer /
Door een reedelijk gene'er /
Die trouw en mild
Het zorg'loos wild
Verzorgd en voed /
Dat geen voor-raad op en doet.

17 Of zoo gy armoe lijd /
En veel zwaarigheid en ſtrijd /
En dat deugd is al uw vlijt :
Die is u zoet ;
Want uw gemoed
Dat is gewis /
Dat God uw beloonder is.

18 En valt u beeter toe /
Dat ontfangt gy ook in 't goe /
Maar maakt u daarom niet moe ;
En als het vlied /
Gy acht het niet /
Om dat de min
Daar niet aan en hecht uw zin.

19 Hebt gy dan iet te veel /
Houd het doch niet voor uw deel /
Maar geef het den armen heel /
Door Gods Gebod
Laat zijn 't genot
Gericht naa maat/
Niet naa weeld en overdaad.

20 Hoe dan 't Geval hem keerd /
En het aardze Volk verveerd /
Gy blijſt al-tijd onverzeerd :
Uw ziel vaart wel ;
Want geen gequel
Haar ruſt beroofd /
En u is Gods rijk beloofd.

C. Langerak.

Beſluyt om recht Vroom te leeven.

STEM: O! Kars-nacht, &c.

1 Als ik aan 't eeuwig zaalig leven
Gaa mijn gedachten over geeven /
En 's Heemels heerlijkheid beſchouw /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo denk ik/ ach! te ſnood is d'aarde/
Dat ik / om zoo geringen waarde /
Mijn eeuwig heyl verwiſ'len zou.
2 Ik denk / eerſt vreugd / daar naa ellende/
Dat 's Weer'lds begin/ en dit haar ende;
Haar loon/ bedrog en ydelheid;
Maar die naa waar vermaak wil taalen/
Moet dat alleen van booven haalen /
Daar is de vreugd een plaatz' bereid.
3 't Is tijd/ mijn ziel/ begin te vatten/
Dat tuſſchen aardz' en eeuw'ge ſchatten
Is al te grooten onderſcheid:
Kond gy 't inwendig maar beſchouwen /
Niets zal u langer teegen-houwen
Den weg te gaan die derwaarts leid.
4 Wel aan niet meer te rug geweeken,
't Is noodig om eens door te breeken;
Al aardze min uit 't hart geſteld;
Maar met Gods liefde in-genoomen/
Zoo word het Heemel-rijk bekoomen;
De ſterken neemen 't met geweld.
5 God wil en moet alleen gediend zijn /
Geen booven Hem mag onze vriend zijn/
O! blijf getrouw tot in der dood/
In 't willig lijden en verzaaken
Van lief en leed/ hoe groot z' u naaken/
Hy zal ook trouw zijn in de nood.
6 Gewen van nu op Godes wetten
Al uw gedacht en luſt te zetten.
Geen dienſt hem ooit zoo wel beviel
Als hem tot offerhand te geeven
De kracht van het godvruchtig leeven/
Een altijd op-geheeven ziel.
7 Mogt eens/ o God! zijn af-getoogen
Al 't duiſter van mijns harten oogen/
Door uw in-ſtraalend Heemels licht;
Ik zou dan nimmer Menſchen klaarheid
Meer volgen / maar alleen uw waarheid.
O! geef my een zoo klaar gezicht.

R. Rooleeuw.

De

De waare ruſt, hoe zeer gezocht is nergens te vinden dan in verzaakinge zijns zelfs en vereeniginge met God.

STEM: O! Kers-nacht, &c.

1 HEilige ruſt/ begeerde haaben!
Gelukkig end van 's Menſchen draaben!
Mik-punt van aller zielen tocht!
Hoe lang heb ik langs veele weegen/
Begeerig na uw zoeten zeegen/
(Doch al vergeefs) na u gezocht!
2 Zie ik op ſchat en heerlijkheeden /
Met alle ſchijn-groot hier beneeden /
't En heeft geen ruſt noch ſchijn daar van.
Noch klimmen veel'/ die nooit en ſtijgen/
En als men al den top kan krijgen/
Neem ruſt daar af/ wat blijft'er an?
3 Dier'lijke weeld' der aardze zinnen
Schijnt iets/ en lokt/maar treed niet binnen/.
De onruſt zelve houd daar ſte'e;
Al wat men in dat neſt kan vangen/
Of walgd/ of pijnigd door verlangen;
Steeds ongenoegen/ nimmer vre'e.
4 O! zoete ruſt / mijn eenig trachten!
Waar veſt of ſtuur ik de gedachten?
Mijn tijd gaat deur/ 'k en vind' u niet.
Niet vinden doet begeerte waſzen.
Aan-was van luſt in 't zoeken raſzen.
Een yd'le nooit is 't hert verdriet.
5 Waar zal ik u in 't end noch zoeken?
In wijs-gewaande menſchen boeken/
Word gy van meenig menſch gegiſt:
Die (als hy 't al is door-gekoomen)
Vind/ dat hy had/ een hoofd vol droomen/
Een hand vol wind/ een ſchool vol twiſt.
6. Of zijt gy dan in ſchijn geleegen /
In ſchijnb're Gods-dienſts yv'rig pleegen?
't Lijkt zoo/ de meeſte houden 't waar /
Maar gaat men 't hol der zaak deur-merken
Ziel-kerkers vindm' in alle kerken;
Is dom zijn ruſt/ zoo woondze daar.
7 Zou dan de dood wel 't-ruſt-perk weezen?
't Word.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Word zoo gewaand / en ook geleezen:
Maar ach! de dooling is te groot.
Wat is toch ruſt? een heuglijk ſmaaken
Van onruſts derven / wat vermaaken /
Wat ſmaak van zoet is in de dood?
8 Eylaas! waar heen? o! tot my zelven /
Mijn ruſtlooz hert wil ik op-delven
Tot in zijn alderdiepſte grond.
Gods waarheid zal m' een ſteunzel ſtrekken /
Om my mijn zelven klaar t' ontdekken /
Of ik zoo onruſts oorſprong vond.
9 Wat is des onruſts eigen reeden?
Van God (fontein der zaaligheeden)
Geſcheiden / en ont-eend te zijn.
Wat ſcheid van God? Gods aard te derven.
Wat ſcheid' Gods aard? 't quaad niet te ſterven:
Door zonden-luſten loozen ſchijn.
10 Ach! ik verdoolde onbedochte;
Na by is 't dat ik verre zochte /
De medicijn dicht by de quaal:
O! hoog-gelukkig in-waards keeren:
O! over-noodig hert-ſtudeeren /
Daar ik zoo zoeten vrucht uit haal.
11. Begeer ik ruſt / zoo moet ik ruſten
Van alle God-gehaate luſten:
Van eigen wijsheids eigen keur /
Van eigen liefde in dit leeven /
Hem (wiens ik ben) geheel my geeven /
En ſluiten zoo het quaad de deur.
12 Wech zonde / d' oorzaak van mijn ſmerte /
Wech ruſt-verbreekers uit mijn herte /
My ſterkt de geen die 't al vermag /
Door Hem ben ik my zelfs ont-noomen /
In Hem zal ik in 't eind bekoomen
Een eeuwig zoeten Sabbath-dag.

De Algenoegzaamheid niet in de Schepzelen, maar den Schepper te vinden.

Op Pſalm 73: 25. en Luc. 10: 42.

STEM: Als 't begind.

1 HOe hijgd mijn ziel amechtig moed
Van 't eind en vrucht-loos zoeken /

Door al des Heemels heerlijk goed /
Door d'aard en al haar hoeken /
Na 't goed / dat mijn bezwijkend hert
Ten vaſten zuil zou voegen /
Na 't deel/ dat/ als het all' genoomen werd/
Mijn ziel noch kan genoegen!
O deel! mijn deel / o deel! mijn deel/ waar zijt gy toch?
Had Aſaph/ en Mari my niet geleerd/ ik zocht het noch,

2 De Schepzels hadden dies-gelijk/
En quaamen 't haar' my aan-bien:
Doch 't was maar dies-gelijk / en ſlijk /
En ſtof hoe ſchoon in 't aanzien.
Veel Vrienden dachten my een rots/
Tot z'in den nood begaaven:
Op Heerſchappyen was ik moedig trots /
Doch Heerſchers zijn maar ſlaaven /
En waarlijk niet / dan breuklig ried de ſcepters al /
Een brooze gunſt / een booze kunſt / my hief en bracht ten val.

3 Wat lachte my de rijkdom toe?
My dacht / daar zoud' ik ruſten;
Eerſt maakte my het zoeken moe/
En ſtuitte ſchier mijn luſten;
Al lang gezocht / en kreeg ik niet
Daar toe mijn ernſt beſteed was;
En al gekreegen / was het doe wel iet
Daar in mijn ziel te breed was? (wiſt
d' Aard was maar aard / en niet meer waard / eer ik het
Vloog d'aarde heen/ en liet m'alleen den na-roep/ waar? waar is 't?

4 't Is niet dan enk'le dulligheid
De luſt zijn deel te noemen:
Die troond met ſchijn van zoetigheid;
Maar loond met eeuwig doemen,
De ſchoonheid is een lieflijk glas /
Ze breekt ons in 't genieten.
Gezonde ſterkt' en weelderig gewas /
Wat kan ons eer ontſchieten?
Wat blinkt haaſt zinkt / wat gaat haaſt hinkt / wat ſmaakt haaſt ſtinkt: (zinkt.
En 't blijve vry; mijn lichaam ſterft / de ziel het al ont-

5 Koom Aſaph! zegt my wat uw Ziel
Kond' als uw deel vernoegen?
Maria! wat u zoo beviel /
Dat gy u ſteeds woud voegen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Aan Jeſus voeten / en geheel
Dat een' alleen woud leeren ?
Dat is onz deel / onz zeegen-rijke deel /
Dat niemand ons kan weeren.
't On-eindig onbegreepen goed / dat eenig' Al /
Dat / wat'er hinkt / en zinkt / en ſtinkt ons eeuwig troosten zal.

6 Onz God, onz Goed is, die al 't goed
Van d'aarden in zijn macht heeft;
Die / wat Hy wil / ons geeft / en doet /
Dat wat Hy geeft / zijn kracht heeft;
Het weinig / dat Hy geeft / is veel /
Die 't vergenoegen mee brengt;
Weet yemand rijker deele dan het deel /
Dat aller ruſten breed brengt ?
Ja d'ongeſchaapen volheyt geeft zich zelf in't zoet
Van 't ſchepſel / welker lieflijkheyd hy eind'loos rijzen doet

7 Onz God, onz Goed is: als de ſchijn
Van alle Goedigheeden
Op aarden ons ontgaan zal zijn /
Is Hy onz ruſt onz vreede;
Onz vriend / om aller vrienden ſchut
Gemaklijk te verlaaten;
Onz hoogheid / onz onwankelbaare ſtut /
Ver booven kroon en ſtaaten;
Onz rijkdom / daar noch moordenaar / noch dief / noch mot
Door breeken / noch by koomen kan / en rooven ons 't genot.

8 Onz God, onz Goed is, en de ruſt
Die Schepſelen ons booden:
Onz God onz luſt is / en het luſt
Ons d'aardze luſt te dooden:
Onz Jeſus is ons ſchoon genoeg.
O ſchoonheid! o volmaaktheid!
By zoo een ſchoon / dat alles over-woeg
Is alle ſchoon mismaaktheid.
Hy zelv / hy zelv / hy zelv / hy zelv is al het goed /
Wat oit onz ziel begeeren kan / of ons vernoegen doet.

9 Spot niet / die dit deel niet en ziet
Met domme lichaams zinnen;
Men ziet / men hoord / men voeld het niet /
Men ziet het maar van binnen:
Steek eens 't oog dat u ergerd uit /

Dit

Dit 's zichtbaar voor de blinden;
Die d'aarde doof zijn / hooren het geluid;
Die 't al verliezen / vinden
Dit Heil / ver booven alle heil aan-zienelijk /
On-zienelijk nochtans/en door't geloof maar krijgelijk.
10 O! koſtelijk geloof! dat in
Dit pand ons geeft genoegen:
Laat vry de Weereld lachchen in
De luſt / die na zal wroegen;
Wy zingen onbekommerd heen /
In 't wankelloos vertrouwen;
En vreezen voor geen na-ſlag van geween /
Die op een rots-ſteen bouwen.
O! rots! o ruſt / doe hert / en luſt / en hand / en mond /
Dien gy verzaadigd / U ten dienſt / ſtaan eeuwig in
't verbond.

Jod. V. Lod.

Noodiging tot Chriſtus Rijk.

STEM: Staat op mijn Bruid mijn ſchoone, &c.

1. O! Blinde Weereld vol ellende/
Al uw geluk beſtaat in waan:
Dat gy uw groote armoed kende /
Gy zoud naa and're rijkdom ſtaan.
2 O! Koningen kond gy bezeffen
Waar in een Koning-rijk beſtaat;
Gy zoud' uw roem zoo hoogh niet heffen /
Uw' aardze kroon was haaſt verſmaad.
3 Gy boogd met kroon en ſcepter needer /
In 't ſtof / voor Jeſus doorne kroon:
Gy gingt tot heerſchappy niet weeder;
Maar bleeft een dienaar van Gods Zoon.
4 Och! kende gy dien ſchoonſten Heere/
Uw aards paleis verliet gy bly;
Want hem te dienen is regeeren /
Maar 't aards regeeren / ſlaverny.
5 Wie hem behaagd heeft altijd vreede /
Of ſchoon de Weereld woeld en jaagd;
En d'een van d'ander word beſtreeden /
Hy is voor geen geweld verzaagd.
6 Zijn geeſt verheugd zich niet door wijnen /
't Is levend' waater / dat hy drinkt;

Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat in hem word tot een fonteine
Die in het eeuwig leeven ſpringt.
7 Koom Kooningen van uwe troone;
Koom Weereld van uw drek en ſlijk;
Word onderdaanen van Gods Zoone/
En Kooningen van 't eeuwig Rijk.

J. Luyken.

Aenleiding tot Bekeeringe.

STEM: Ach treurt nu mijn bedroefde ſchaapjes.

1 Zy allen die in zonden leeven/
Van 't booze vlees heel over-heerd/
't Is noodig dat zy haar begeeven
Tot Godes Woord/ 't geen ons dit leerd/
Hoe dat de zonde geeft Gods Majeſteit
Schandlijk verwonden/ o zeer ſchrik'lijk feit!
Waard bitterlijk beſchreid.
2 Wild yd'le Mens wel over-weegen
Al die genaade van den Heer/
Die gy hebt onverdiend verkreegen.
Waar blijft uw dank/ uw dienſt/ uw eer?
Dienſt gaat betoonen eenen knecht zijn Heer/
Recht-aard'ge Zoonen doen haar Vaaders eer;
God verdiend van ons meer.
3 Op traage Menſch/ wild recht beoogen
Al 't goed/ dat gy door zonden derfd.
Och! werd door 't ſchriklijk quaad bewoogen
Dat u genaakt; zoo gy zoo ſterft
Ay wild bedenken/ dat gy God ont-eerd/
U zelfs gaat krenken/ en uw naaſten deerd.
Och! Mens dit alles weerd.
4 Mind gy uw naaſten/ zelfs en Goode/
Zoo drijf van u al 't zondig quaad/
Uw grootſte vyand wild uit-roode/
Ja dood hem/ eer hy u verſlaat.
Bid God almachtig boet-veerdelijk aan/
Door zijn hand krachtig zult gy wel beſtaan/
Vangt maar geloovig aan.
5 God ziet barmhertig aan den geenen/
Die haar bekeeren met ootmoed;
Hy neemt acht op haar droevig weenen/
En zuiverd haar door Chriſtus bloed.

Weeſt/

Weeſt/zondaar/moedig/neem nu waar den tijd/
Daad'lijk en ſpoedig / en zoek geen reſpijt /
Want 't leeven haaſt ontglijd.

J. C. Wits.

Klachte over de ſtaat der onbekeerden, en beweeg-reden tot boet-vaardigheid.

STEM: Het daaget uit den Ooſten, &c.

1 MEt traanen moetmen klaagen /
Met droefheid en misbaar /
Dat meeſt de Menſchen jaagen /
Haar meeſte ſchaade naar.
Dat meeſt de menſchen jaagen /
Menſchen jaagen.

2 't Is niet om uit te ſpreeken
Wat ſchaa de Ziele maakt.
Wou 't harde hert eens breeken /
Daar God zoo zeer na haakt! &c.

3 't Is Chriſtus meeſte lijden /
En 't drukt zijn leeden meeſt /
Dat meeſt de Menſchen ſtrijden /
Al teegen Goodes Geeſt/ &c.

4 Zyn liefd' die doet Hem weenen,
Ziet eens zijn bloedig zweet.
Het hart is als de ſteenen
Dat dit noch voeld noch weet/ &c.

5 Hoe vierig God ons minde/
Dat blijkt tot dezzer ſtond.
Och die dit recht verzinde!
Zijn ziel waar haaſt gezond/ &c.

6 Gods liefd' breekt uit zijn herte:
Dat is door zijnen Zoon
Zijn liefd' is al zijn ſmerte.
Aen 't kruis hangt liefd' ten toon/ &c.

7 Aen 't kruis zeer hoog verheeven /
Op dat men 't wel zou zien.
Wild hem nu we'er aan-kleeven/
Uit liefd' uw dienſt aan-bien/ &c.

8 Dat zal zijn pijn verzoeten /
En dit 's uw medecijn.
Met ſterven moet gy 't boeten/

Zal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zal Hy uw leeven zijn/ &c.
9 Daar is geen ander leeven.
Al 't ander is een dood:
Door voor zijn ſtem te beeven/
Komt gy uyt doodes nood/ &c.
10 Dit ſterven is 't verzaaken/
T'ontzeggen d'eigen wil:
En na Gods wil te haaken/
Door 't vlees te houden ſtil/ &c.
11 Wilt u dan inwaards keeren/
Met hert/ zin en gemoed.
Daar zal zijn Woord u leeren
Wat voort-aan weezen moet/ &c.
12 Gy moet u onder-winden
Te zien d'inwendigheid.
Dan zult gy onder-vinden
Uw' groot' ellendigheid/ &c.
13 Dat zal dan zuchten baaren
En weenen dag en nacht.
Dus komt men tot bezwaaren/
Daar God na heeft gewacht/ &c.
14 Hier is 't nu tijd te buigen
Met een gebrooken hert.
Uw voedzel moet gy zuigen
Uit traanen/ vol van ſmert/ &c.
15 Die winnen Gods genaade/
Door beet'ring onzer loop.
Ach wacht doch niet te ſpaade!
Als uit is alle hoop/ &c.
16 Zoo zal u God aanſchijnen
En toonen u zijn licht;
Hier moet hy ſchier verdwijnen/
Door 't zien van dit gezicht/ &c.
17 Hier word den Zoon gebooren/
Uit deeze vruchtbaar' aard.
Och! wild Hem niet verſmooren/
't Is al te groot van waard/ &c.
18 Zijn laſt is licht geworden/
Toen Hy/ door zijn gena'e/
U tot het draagen porde/
Schoon gy Hem 't kruys draagt na.
19 Dan zal Hy u ontlaaden
Van al uw zonden-laſt/
En uwe ziel verzaaden

Dan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dan 't geen daar gy na vaſt/ &c.
20 Gy moet met lyden ſtrijden;
Want hier is d'enge-poort.
Na ſtrijd zult gy verblijden:
Dus gaat maar ſpoedig voort/ &c.
21 Uw ruſt die is voor handen/
Die leid op u en wacht:
Och! breekt door d'aardze banden/
En bid aan God om kracht/ &c.
22 Hy zal u kracht verleenen/
Als gy uw on-macht kend:
Wie zich meeſt gaat verkleenen/
Hy meeſt zijn graci zend/ &c.
23 In 't laagſte leid uw ruſte/
Gods Geeſt die vloeid daar heen,
Als God is al uw luſte/
Zoo zijt gy twee maar een/ &c.

C. Laakhuizen.

't Heil der Bekeeringe.

STEM: Wanneer de zon in 't morgen-rood.

1 WAt is 't een over-groot geluk/
En heil niet om te uiten?
Wat is 't een deftig helden-ſtuk?
Wanneer de menſch ſluit buiten/
Sluit buiten zijn gemoed en hert
De zonde/ die niet teeld als ſmert/
Die 't leeven doet verderven?
Na dien haar doodelijk venijn/
Bedekt met 's weerelds looze ſchijn/
Veroorzaakt eeuwig ſterven.
2 De menſch/ die zoo de zonden weerd/
Word met de Deugd beſchonken/
En met het hoogſte goed vereerd:
Den heemel doet hem pronken
Met 't alderſchoonſte ziel-cieraad:
De weg/ die naa den heemel gaat/
Die word hem klaar geweezen:
Zijn hoop en trooſt in God gegrond
Bewaaren hem tot aller ſtond/
Dat hy niet heeft te vreezen.
3 Hy word bedauwd met heemels nat;

En

En rijkelijk begooten
Met 't heilig bloed (o waarde ſchat!)
Uit Jeſus lijf gevlooten.
Dat maakt hem zuiver voor zijn God,
Dat maakt hem waardig / om het lot
Des Heemels te beſchouwen:
En ſtaande vaſt tot aan het end,
Verhuizd hy uit des lichchaams tent
Na d'eeuwige gebouwen.
4 Wie zal dan onder 't laſtig pak
Der zonden blijven bukken?
Wie door des Weerelds ongemak
Zijn ziel noch laaten drukken?
Wie in de banden van de dood
En in des Duivels vuile ſchoot
Zijn hart noch laaten prangen?
Daar toch niet als rampzaaligheid
Voor zulken Menſch is weg-geleid /
Die aan het quaad blijft hangen.
5 Keer om / keer om dan uwen gang
Van 't vuile pad der zonden.
Waarom / waarom getoefd zoo lang?
Beſchouw de zwaare wonden
Van Jeſus / Goodes zuiv're Lam /
Die 's Weerelds zonden op zich nam,
Ai! laat zijn bitt're ſmarte /
Die Hy gewillig heeft gele'en
Om God / en Menſch te maaken een /
U treffen in het harte.

J. v. Laan.

Klacht en Boet-beed over zonden voor de Bekeeringe.

STEM: Hoe leg ik hier in deez ellende.

1 HOe ik 't verſtand meer in-waards wende /
Hoe 'k meerder ſmart en droefheids vind,
Mijn zonden baaren my ellenden.
Ach dat ik 't vleeſch zoo heb bemind!
'k Ben gants verdorven van naturen /
Want ziet ik lief de Creaturen,

2 Een ding bedroefd' my booven maaten/
 Dat ik myn Heer dus ben ontvremd;
De deugd die heb ik naa-gelaaten;
 Dit is 't dat nu mijn hert beklemd.
Hoe wel mijn Heer my heeft gebeeden
Met traanen/en veel zoete reeden.
3 't Is waar/ in al's Vleeſch vreugd en weelden
 En heeft mijn ziel noit ruſt gevoeld/
Want d'ydelheid mijn geeſt verveelden;
 Maar reeden wierd ſteeds wech geſpoeld.
Hoe zal ik nu mijn zonden boeten?
Hoe zal ik nu mijn Heer ontmoeten?
4 Laat U/ o Heer! mijn klacht behaagen/
 Mijn traanen-vloed uit 's herten grond/
Ik ſmeek U om uw liefde-ſlaagen/
 Daar Gy uw minnaars mee door-wond.
Leer my mijn zelven heel verzaaken/
Zoo meugt Gy 't hert na uw hert maaken.
5 't Geen gy toch leerd zijn enkel deugden/
 En deugd is zoet voor die 't beproefd.
Gy ſpreekt/o Menſch! 'k gebied u vreugde/
 Waarom in deugd en vreugd bedroefd?
Uw laſt is licht/'t jok vol genaaden/
Hoe zoud men dan uw raad verſmaaden?
6 Geef my/ dat ik U zoo mag minnen/
 Dat al mijn kragt in U verſmelt'/
Vernieuw mijn hert/ gemoed en zinnen/
 En ſterk my om te doen geweld
Om 't rijk/'t welk in my leit bedooven/
Dat ik zoo lang heb wech geſchooven.
7 Eer ik uw ſtem in my verſtonde/
 Zoo liep mijn hert heel woeſt verdwaald,
En eer mijn ziel uw liefd' bevonde/
 Heb ik veel zond op zond gehaald.
Laat my hier over ſteeds gaan truuren/
En 't vleeſch al 't zonden zoet bezuuren.
8 Neem aan mijn zuchtens offerhande/
 Mijn rouw/ mijn leet/ mijn herts verdriet.
Ik bid/ breek al mijn aardze banden:
 Want zonder U en kan ik niet.
Bereid my om 't hert zoo te geeven/
Dat Gy alleen in my meugt leeven.
9 Laat uw woords haamer 't hert verbreeken/
 Dat door mijn zonden is verſteend:

Dan zult G' in 't hert uw vreede ſpreeken/
d'Welk mijn's geeſts zuchten altoos meend.
Dan zal m' uw aanſchijn lief'lijk ſchijnen/
Waar door al 't onheil zal verdwijnen.
10 Dan zal mijn Geeſt van blijdſchap zingen
Het hooge lied van 's Heemels feeſt;
Dan zal geen ding 's Geeſts vreugd bedwingen/
Dan als 't belieft dijn heil'gen Geeſt;
Dan zal mijn Geeſt in u verblijden/
Als ik zal waardig zijn te lijden.
11 O Heere! wild mijn gangen ſtieren!
Weeſt Gy mijns leidzman/ en mijn Heer.
Mijn wil wild náa dijn wil regieren/
En breek mijn wil/ hoe langs hoe meer.
Maak mijns herts voeten/ ſnel en vaardig.
Ach! waar ik maar uw voet-bank waardig.
12 Maak my van liefd' zoo geeſtlijk dronken/
Dat my hier 't aardz niet meer en ſmaakt.
G'Hebt toch uw minnaars zoo beſchonken/
Die gy door 't minnen hebt geraakt.
Ach! die dien zoom uws kleeds mogt roeren/
Uw kracht zoud' my van U ontvoeren.
13 Als ik betracht uw laag af-daalen/
Uit liefde voor des Menſchen ziel/
En zomtijds voel dijns geeſts beſtraalen/
Dan ſpreekt mijn hert/ o Heer ik kniel;
Jaa ik kus Heer uw diepe wonden/
Geſlaagen door mijn groote zonden.
14 Als ik aan-ſchouw uw minlijk wenken/
En hoe Gy met uw oogjes hoed:
Dan ſpreekt mijn ziel/ 'k wil my U ſchenken/
En my beveelen 't hoogſte goed.
Ach! die dan hier mogt blijven woonen/
Als God zijn liefd' de ziel komt toonen.
15 Laat mijn ziel in uw deugden ruſten/
Bid ik/ o hooge Majeſteit!
Ontfonk 't gemoed in 's Heemels luſten/
Op dat mijn Geeſt van blijdſchap ſchreid.
Ach! mogt ik vleeſch en vloed verteeren/
En dat uit liefd/ mijn Heer ter eeren.
16 Een eed'le ziel heeft haar verbonden
Aan haaren Heer/ o hoogen ſtaat!
Dies moet z' uw deugd door deugd verkonden/
Dat z' met een volgen/ waar G' ook gaat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In ſpot / en ſmaad aan 't kruis te ſterven /
Om U uit graci te be-erven.

C. Laakh.

Klacht en Boet-beed.

STEM: Pſalm 23.

1 MYn God en Heer / wild mijne ſtem verhooren /
En mijne be'e / met uw genaad'ge ooren ;
Ai ! laat het geen van my is oit bedreeven /
Toch nimmermeer in uw gedachten leeven :
Want uw gemoed is toch tot gunſt geneegen /
Wanneer onz boet vaſt wandeld' op uw weegen /
2 En wy geſtaig uw heil'ge wil betrachten /
En ons van 't quaad / in aller weegen wachten.
Mijn ziele zwemd nu dik in droevig zuchten
Om 't voorig quaad ; waar zal ik heene vluchten
Dan / Heer / tot U / die alles kond verkeeren /
En rouw / en ramp / en alle droefheid weeren ?
3 Door uw gena'e en innerlijk me'e-doogen /
Waar door gy zijt tot zondaaren bewoogen /
Wijl Gy / o Heer ! hebt door uw Zoon doen uiten
't Boet-veerdig hart niet uit uw rijk te ſluiten.
O God ! laat ik dan uw genaad' erlangen /
En wild my / Heer ! met uwe gunſt omvangen.
4 Geef my uw goeden Geeſt / dien vollen aader /
Waar door ik voel dat Gy mijn God en Vader
Dan blijven zult / als dit bouw-vallig leeven
En alle vreugd van d'aard is heen gedreeven.
Wanneer uw volk de vruchten zal genieten
Haars werks / met all' uw geeſtlijk' Iſraliten.
5 Dan zal mijn hart / wanneer ik deeze ſtraalen
Uws Geeſts verneem / die op my needer-daalen /
U zeegenen / en looven / ende prijzen /
En alle dank met heiligheid bewijzen /
Als die fontein en oorſprong aller dingen /
Wiens lof en dank ik met mijn ſtem zal zingen /
6 Zoo lang als gy my 't leeven zult vergunnen /
En mijne borſt en keel zal zingen kunnen.
Heil-rijke God / en groote Heer der Heeren !
Laat deeze gunſt van dag tot dag vermeeren /
Verhoor mijn ſtem / en al het droevig ſmeeken /
Waar door mijn hart met alle krachten ſpreeken.

7 Tot U / o Heer! is mijne ſtem bewoogen /
En mijn gemoed in aandacht op-getoogen;
Laat ick dan trooſt door lieffelyke ſtraalen
Van uwen Throon door uwe goedheid haalen.
Hoe klein 't ook is 't zal mijn gemoed verquikken.
Schoon gy my ſlechts de kruympjes woud beſchikken.
8 Tot Geeſt'lijk brood en innerlijk vernoegen /
Verlos mijn ziel van al het bitter wroegen!
Vergun my trooſt zoo lang ik hier zal weezen
Zoo zal ik noit voor uwe gramſchap vreezen:
Maar hoopen ſta'ig met d'innerlijke oogen:
Tot dat ik eens door U word op-getoogen.

B. J. Stol.

Boet-Beede, om Goddelijke trooſt.

STEM: Een dorſtig Hart dat voor de honden vlied.

Zond-rouwige ziele.

1 HElp God! ach help! zie aan uw arme Maagd /
Die onder 't pak van lyden / 't welk zy draagt /
By naa bezwijkt; haar hart om-vangt een nood /
Die 't leeven brengt op d'oever van de dood;
Jaa 't waater is my aan de lippen / Heer!
Ach haal my op / of ik moet zinken ne'er.
De oorzaak / Heer! dat ik zoo treurig ſchrey /
En vol van vreez uw ongenaa verbey /
Is dat ik ben vol zond / van deugden bloot:
Waar van het einde is de eeuw'ge dood.
2 Vergeefze my / verhoor mijn droeve bee.
Wild toch goed zyn / uw Naam die brengt het mee.
Betoon aan my uw goedheid / goede Heer!
Hierom val ik voor U op 't aanſchijn ne'er /
En hang / en kleef / jaa ſleep U achter aan /
En zal U ook niet eerder laaten gaan /
Voor dat Gy my / o Heer! gebenedyd /
En mijne ziel een weinig hebt verblyd' /
Door 't zoet geniet van vreede en genaa /
Waar door 'k in hoop op uwe weegen gaa.
3 Een blikje maar / een ſtraaltje van uw liefd
Vergun my / Heer! (indien het u beliefd.)
Strooi vonkjens van uw vuur des Altaars of
Op mijne ziel / zoo zingtze uwe lof.
Uw overbloed verminderd daar door niet /

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En 't baat my veel in dit mijn zwaar verdriet:
Doch zoo het uwe goedheid niet behaag/
Maar wil/ dat ik dit pak noch langer draag/
Al wat Gy doet/ o Heer! is wel gedaan/
Wild my in 't eind/ maar eens hier van ontſlaan.
4 G. Tr. Dat 's goed, ô ziel! dat gy het zoo bevat,
Dit treuren is een ziel-heil-rijken ſchat,
Gy dwaalde zeer, eer gy dus waard verneerd,
En 't vals bedrog des Weerelds had geleerd.
Bedroefd naa God te zijn een korten tijd
Daar door word gy in eeuwigheid verblijd.
God ſlaat wel gaa uw traanen en gebe'en,
En teldze op, jaa licht wel een voor een,
't Gezucht dat vlucht van u tot God om hoog
Veel ſnelder als de Pijlen van een boog.
5 Uw Hoofd, Gods Zoon, is u zoo voor getre'en,
Volg gy Hem naa met all' zijn waare le'en:
Dit leeven toch is maar een ſtipje tijd,
Wanneer gy oogd op d'onverganklijkheid.
Als gy nu word uw Hoofd en Heer gelijk
Zoo neemd Hy u voor eeuwig in zijn rijk:
Zond. Z. Wat raad hier toe? G. T. Naak willeloos tot Hem
Die 't al vermag; Hy roept, volg maar zijn ſtem.
Zondr. Z. Hier ben ik/ Heer! herbořm my tot een beeld/
Waar in den aart van uwen Zoone ſpeeld.
6 Mijn ſmaak/ mijn ſpraak/ mijn gang/ en oogen-le'en/
Mijn wil/ mijn hart/ laat alles zijn beſne'en/
Mijn hand/ mijn voet/ mijn leeden/ klein en groot
Wild die al t' zaam toch brengen in den dood.
Schoon dat dit vaard in my een grooten ſtrijd/
Wijl 't vleeſ den Geeſt zijn wel-vaard zeer benijd/
Den Satan ook/ nu hy bemerkt verliez/
Bruld als een Leeuw/ nu ik het beſt verkiez:
Maar 't ſchaad my niet/ al is hy vol van nijd/
Want gy mijn rots en eeuwig bol-werk zijt.
7 Uw lieven Zoon die randen hy wel aan:
Hoe zoud het dan met my nu beeter gaan?
Als ik uw trooſt maar in mijn hart gevoel/
Soo vind ik ruſt/ al maakt hy groot gewoel.
Zie toch mijn jeugd en jonkheid goedig aan/
En leer my/ Heer/ op uwe weegen gaan:
Doch zoo ik val/ laat my dan leggen niet/
Want dan was ik voor eeuwig in verdriet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Maar recht my op / en leid my met uw hand
De kruis-weg door / naa 't eeuwig Vaader-land.
8 Ik waard' er graag / een zieltje min of meer
En engd' er niet / mijn over-goede Heer!
Uw Hemel-rijk is wijd en groot genoeg /
Die 't minſt daar heeft / die heeft' er noch genoeg.
Help / goede Heer! ik kan en moet' er zijn /
Al waar 't natuur noch al veel zwaarder pijn.
G. T. Schep moed, o ziel! Gods gunſt zult gy ontſa'en,
En door mijn hulp zal 't met u wel vergaan.
Gy hebt nu reeds gedaan een goede keur,
Want gy niet meer leefd naa gemeene ſleur.
9 Maar pronk en praal in 's Weerelds ydelheid,
Met haar ſchijn-goed hebt gy adieu gezeid;
En 't Aardz geſteld voor eeuwig uit uw zin,
Want in uw hart huizd nu een Heemel-min.
Nu moet voortaan ook angſt'lijk zijn gewaakt,
Of 't komt licht we'er, 't geen ernſtig is verzaakt.
Zie toe, dat gy met Demas niet bezwijkt.
Noch met de vrouw van Loth noit om en kijkt.
Een Schip op ſtrand een baaken is in Zee.
Paſt gy niet op 't zal u geſchieden me'e.
10 Volg ſtip het beſt, en dat uit alle kracht.
En zijt, en zijt geduurig op de wacht.
Op dat gy vroom uw korte daagen end,
Hier in 't vergeet, maar by My wel bekend.
Wat u ontmoet draag' u toch onbeſmet
Naa Godes wil, en worſtel in 't gebed;
Jaa hang God aan met bidden en geween,
Om in den Geeſt met hem te worden een;
Op dat als 't komt, dat een-maal koomen moet,
En u de dood van alles ſcheyden doet,
11 Gy dan verblijd moogt ſpreeken uit de borſt,
Kom, Heere, kom, naa U mijn ziele dorſt,
Ontfang mijn Geeſt, bewaarze in uw hand,
Om 't zijner tijd in 't eeuwig Vaaderland,
By U te zijn, verheerlijkt, als uw Zoon,
Met 't witte kleed en d'eeuw'ge leevens-kroon.
Wat is dat groot daar mee te zijn vereeid,
En alle rouw en vreugden om-gekeerd!
Zond. Z. Loof nu / mijn ziel / mijn ziel loof uwe God.
Van wien u komt dit eeuwig zaalig lot.

J. Huygen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Klachte over 't Verliez van een goede ſtand des gemoeds.

STEM: Hoe leg ik hier in deez' ellende.

1 HEeft iemand reeden van te treuren
Om zijn verliez en ongeval;
Zoo heb ik re'en: mogt 't my gebeuren/
Dat ik we'er / in het aardze dal /
Quam tot mijn ſtand/die 'k had voor deezen/
Met God in vreede / zonder vreezen.
2 Wat was mijn hert toen naa aan Gode!
Hoe teer gevoelig / vol aandacht!
Hoe ſterk verliefd op zijn gebooden!
In 't volle harnas op de wacht ;
In all' mijn doen / in all' mijn weegen.
Quam ik in nood / 'k was noit verleegen.
3 Om dat mijn God / zoo vol van trouwe /
My redde en noch redden zou/
Kon ik nu noch maar op Hem bouwen /
Gelijk wel eer/ met diep berouw.
Hoe ſtond toen 't hart (o zaaligheeden!)
Met God in volle vaſte vreede.
4 Hoe was 't gebed vermengd met traanen!
Hoe krachtig was 't! hoe drong het door!
Als ik mijn God wat af quam maanen /
Hy zag my aan en gaf gehoor.
Hoe luſtig is des Menſchen leeven /
Als 't geen hy bid / hem werd gegeeven.
5 Hoe ſtond mijn yver toen te bloeyen
Gelijk een roos in 't Paradijs!
'k Nam toe in deugd / 'k zocht op te groeyen.
'k Verwon het quaad / 'k wierd Hemels-wijs.
In wel-doen wiſt ik van geen zwichten /
Als ik maar mogt Gods wil verrichten.
6 Hoe ſtond mijn harte toen te branden /
Als vroome zielen Goodes woord
(Wat had ik luſt in die warande!)
Verhandelden / of brachten voort!
Wat was 't my zoet! voorwaar de vroomen
Die hadden my het hert genoomen.
7 Het was met ons als met de ſnaaren /
Die op een hoogte zijn geſteld/

Als d'eene klinkt beweegd de a'ere
  Door 't ongevoelde ziels geweld.
Het Goddelijke al te zaamen
Was in mijn herte jaa en amen.
  8 Want Godes Woord en kracht van reeden
  Dis waarom toch (o! zalighe'en)
Gedaald tot in het hert beneeden.
  Toen was mijn hert en Gods Woord een;
Toen had ik 't weezen van de zaaken/
En kon het heil van Gods Woord ſmaaken.
  9 Hoe weinig acht' ik 't Weerelds weezen!
  Ik hadde heel wat a'ers bemind/
Hoe vry was 't hart gemaakt van vreeze!
  Hoe Heemels was het toen gezind!
Al mijn geluk en heil/met reede/
Was/ dat mijn ziel met God had vreede.
  10 Hoe ging my toen ter herte 't leezen!
  Wat was mijn geeſt daar toe bereid!
Wat plachter zoetheid in te weezen!
  Hoe ging ik in mijn een-zaamheid
En haalden 't hart toen op met ſmeeken/
En needrig met mijn God te ſpreeken!
  11 Hoe was't al ſta'ig vermengd met traanen/
  Hoe drong het door tot ziel en geeſt!
Hoe kond ik toen mijn ziel vermaanen!
  Hoe ging mijn harte toen ter feeſt!
't Was niet als trooſt/ en vreugd en leeven/
't Geen ik daar in toen vond geſchreeven.
  12 Wat heb ik dik en menig-maalen
  My zoo zeer in Gods Woord vermaakt/
Dat ik daar door in 's Heemels zaalen
  Als wech gerukt/ en angeraakt
Van Heemels vuur/ al mijne krachten
Met danken op Gods altaar brachte!
  13 Wat had ik toen een tijd van bloeyen!
  Hoe was mijn ziel in God verheugd!
Hoe quam my naa mijn wens te vloeyen
  Een volle ſtroom van Heemel-vreugd!
Het deel en lot van alle vroomen/
Die tot den Heer oprecht'lijk koomen/
  14 En die genieten die weldaaden/
  Die God heeft door zijn Zoon betoond/
En tot het rijke van genaaden/
  Dat met een vol genoegen loond.

O ſtand!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

O ſtand! wel waardig van te ſpreeken,
O ſtand! by geen op aard' geleeken.

15 By geen geleeken op der aarde:
Al wieze kend zal dit toeſtaan/
Dat niets en is zoo hoog in waarde/
't Welk men daar voor zou neemen aan.
Het is een alderzoetſte ruſte/
Een luſt verr' booven d'aardze luſten.

16 Die dus ſtaat in zijn jeugd te bloeyen/
En alzoo Heemels is gezind/
Hoe kan die Menſch noch we'er verbloeyen/
Dat hy niet 't Heemels altijd mind?
Zoo wel te ſtaan/ en we'er vertraagen/
Dat doet my treuren al mijn daagen.

17 Het ſcheen my gantz onmogelijke/
Die dus ver heen gekoomen is/
Dat hy oit uit de ſtand kon wijken/
Of treeden Gods genaade mis.
Maar/ och helaas! ik heb bevonden/
Ik heb gebouwd op loſze gronden.

18 Maar gy/ die noch ſtaat in uw bloeyen/
Hou toch voor al een waakend oog/
Op dat gy niet koomt te verbloeyen
En valzelijk uw zelf bedroog/
En dan in 't end met my moet treuren.
Och! dat dit u toch noit gebeure.

19 Hoe ik nu ſtaa/ by wel voor deezen/
Dat beide is my beſt bekend.
Maar hoe den uit-val noch zal weezen/
Eer dat my komt des leevens end/
Dat weet ik niet. O Heer der Heeren!
Och! wild het toch ten beſte keeren.

20 Geraak ik tot geen meer genoegen/
Als ik nu daagelijks geniet/
In plaats van vreede ſta'ige wroegen/
Zoo ben ik in een groot verdriet.
Mijn ziel wild u tot God begeeven
En tot het voorig heilig leeven.

P. Heert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Belijdeniſſe van zonden, naa de bekeeringe.

STEM: Pſalm 16.

1 O Heer! hoe is mijn hert zoo zeer ontſteld!
Mijn geeſt die zucht/ en ik ben zeer verſlaagen:
Niemand en weet / hoe zeer ik ben gequeld.
Ik gaa / als woud mijn ziele ſchier vertzaagen.
Want ik en doe geen ding naa mijn genoegen.
Waar toe / o Heer! waar toe zal ik my voegen?

2 Waar heen dat ik my keer/of waar ik wend /
Ik zie niets niet/ dan al mijn groove zonden;
Ik zie niets niet / dan ſmert en groot ellend;
Ik zie niets niet / dan al mijn ziel vol wonden;
Noch zie ik niet / wat ik behoor t'aanſchouwen /
Maar waar 't iet niet / God mogt uit niet / 't al bouwen.

3 Of ik al denk / o Heer! gy zijt zoo goed /
En dat ik leez van al uw groote daaden;
Dat helpt nu niet / al was 't my voor-maals zoet;
Want als ik denk aan al mijn groote quaaden /
En als ik denk aan al uw lang verwachten/
Zoo wil mijn ziel van ſchaamt' al heel verſmachten,

4 Ik weet niet wat ik zal begeeren / Heer!
Zoo zeldzaam ben ik in mijn eigen oogen:
Want Gy geeft meer als ik/ o Heer! begeer;
Maar mogt ik zijn de alderlaagſt' geboogen /
En dat ik mogt uw voet-bank altijd blijven /
Zoo zou uw geeſt my ſtaadig moogen drijven.

5 Ik zoud/ o Heer! wel biechten mijn miſdaad:
Maar ik en weet niet waar ik zal beginnen /
't Is t'over-veel / en 't heeft noch tal / noch maat/
't En is ook niet te vaaten met mijn zinnen:
Wat raad my dan? in all's ben ik verleegen /
Daar is ook niet / of 't is my alles teegen.

6 Hoe lang hebt Gy / o Heer! met my geſloofd!
En my zoo meenigmaal mijn zond vergeeven!
En ik heb U zoo meenig-maal beloofd
Te leiden nu een Euangelijs leeven:
Maar recht verkeerd zoo is 't altijd gevonden.
Ik ſchaam my / Heer! ik mag 't ſchier niet vermonden.

7 Of ik uw graci nu al we'erom zocht;
Hoe kond G' U op my ontrouw Menſch verlaaten?
Ik derf 't niet doen / want ik heb wel gedocht /
Wat zal Gods goedheid my toch konnen baaten?
Ik haal maar ſtraf / jaa ſtraf op ſtraf naa deezen:
Hoe zal 't noch gaan / hoe zal 't noch met my weezen?
8 Wat zal ik doen / o Heer! in deeze zaak?
My dunkt ik hoor voort-aan niet meer te ſpreeken,
En al mijn tijd te neemen mijn vermaak
In ſtille-zijn / en geern mijn wille breeken /
In eenigheid my zelven heel bepaalen.
Zoo mogt uw geeſt eens we'erom komen daalen.
9 Maar zie toch eens / wat leg ik my al toe?
Is 't niet een ſchand / voor God / en al de zijnen /
Dat zulk een Menſch noch zoekt genaa? wel hoe!
Daar niet dan quaad en on-deugd uit koomt ſchijnen?
't Waar meer als recht / dat God zijn ſtraf vergroote /
En my in plaatz van graci ging verſtooten.
10 'k Geloove niet dat iemand is die leefd /
Die zoo voor-weetend / zoo veel heeft gezondigt.
Dit zeid mijn geeſt / die hier van kennis heeft /
Hoe wel Gods geeſt my dik-maal heeft verkondigd:
Ziet toe / ziet toe / verzuim niet Gods genaade /
En denk altijd 't exempel van te ſpaade.
11 En Gy / o God! ik ſpreek tot uwer eer /
Wat Gy my nu en dan hebt laaten ſmaaken /
Dat was zoo zoet / en 't rook al-tijd naa meer /
En 't was daarom / dat ik naa meer zou haaken;
Och! had ik toen Gods graci waar-genoomen /
Wat mogt ik verr' en wijd al zijn gekoomen!
12 Hoe klaar hebt Gy my 't onderſcheid getoond /
Wat van het vleis / of uit geeſt was gebooren;
Hoe dat de deugd / en hoe de zonde loond /
En dat Gy niemand liet te veel bekooren;
Jaa / lieve Heer! wat heb ik al genooten;
't Is wonder / Heer! dat 't U noit heeft verdrooten.
13 O Heer! dat Gy in alles niet beweezd
U w goedig hert / zoo nu en t'allen tijden /
Zoo waar mijn Boom lang uit-geroeid geweeſt /
Dit moet ik voor de waarheid hier belijden;
Maar dit trooſt my / uw Vonkjen is gebleeven /
Als Gy dan wild kond Gy we'er 't leeven geeven.
14 Bewaar my ſlechs / O Heer! voor meerder quaad /

En laat my uwen goeden Geeſt genieten;
En laat my uwen over-goede raad
In wat door kruis toch nimmermeer verdrieten:
't Mag zijn wat 't wil/geef Gy kracht tot verzaaken/
Uw wijsheid kan 't dan nimmer quaalijk maaken.
15 Want zonder U / O Heer! is 't alles niet/
Dat weet men niet / dan door verſcheiden lijden;
Dat weet hy niet / die meind dat hy wel ziet/
Maar die beproefd is in verſcheiden ſtrijden/
Die weet wat meer / die kend de wonder weegen/
Dat 't vleis zijn kruis / is ziel en geeſt haar zeegen.
16 O Gy mijn wonder/ goed en machtig Heer!
Verlos my van /Gy weet wat voor vyanden:
Ontferm U mijns / Gy weet wat ik begeer/
Proef hoe ik 't meen; dit zijn mijn offerhanden:
Ontfang door boet / wat ik U heb ontdraagen/
En laat mijn ziel mijn ontrouw ſteeds beklaagen.

C. Laakhuizen.

Zonds-belijdenifze.

STEM: Pſalm cxxx.
Of: Wilhelmus van Naſzouwe.

1 ACh Vaader! niet der geenen/
Die ver van heiligheid/
En van 't boet-vaardig weenen/
Van eigen waan gevleid/
Slechts met cieraad van ſpreeken/
Dat 't menſchelijk verſtand
Bepeinzd heeſt / U wel ſmeeken/
Doch noit met 's harten brand.
2 Maar een goed-gunſtig Vaader
Van hem (en niemand meer)
Die hart en daad te gaader
Wil rechten tot uw eer.
En 't geen zoo niet wil vlyen
Verwerpt en ernſtig haat/
En daar 't hem mogt ontglyen/
Zijn boet noit achter-laat.
3 'k Vind d'aan-gebooren krachten/
O Vaader! te gering/
Om 't voor-ſchrift te betrachten
Daar Jeſus in voor-ging:
Welk Gy nochtans mijn daaden/

Mijn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Mijn denking en beleid /
Een richt-ſnoer van haar paaden
Zoo ſtreng hebt op-geleid.
4 Dit dwingt met ſcharpe prikken
Mijn ziel tot uwen throon /
Daar z' anders wel mogt ſchrikken
(Om d'aan-gedaane hoon
U ſchand'lijk aan-gewreeven)
Van u te zijn gezien /
En vluchtig wech-gedreeven /
Uw oogen zoud ontvlien.
5 De zonden / die mijn kaaken /
Met zulken meen'gen traan /
En ſchaam-roodheid doen blaaken /
Zie met mee-doogen aan.
'k Belp / 'k beklaag / 'k uit-breide
En 'k zend u dikmaal op /
Hoe 'k voormaals 't lichaam weide
Met 's Weerelds vuile pop.
6 Die kan nochtans niet maaken /
Dat 't quaad niet is gedaan /
Of 't droef getreur mag ſtaaken /
Om in uw gunſt te ſtaan:
Mijn misda'en zijn te ſchendig /
Te lang / te veel / te groot ;
Dit prangd mijn hert in-wendig /
Zomtijds / gelijk een dood.
7 Want of 't ſchoon al vergeeven
Mogt zijn door uwe gunſt /
Word oit iet we'er bedreeven /
't Vergeeven is om zunſt /
Al d'oude ſchuld ſtaat open ;
En licht kon dit geſchi'en /
Kond ik geen by-ſtand hoopen /
Om 't quaad geheel te vli'en.
8 Ach ! laat dan met de renten /
On-eind'lijk goede Heer !
Dat millioen talenten
Toch niet te boek ſtaan meer.
Ik zal de ſchulden nimmer
Zoo hoog doen klimmen op /
Om vloek en ſtraf noch ſlimmer
Te haalen op mijn kop.
9 Zoo zal mijn ziel ontſluiten /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Om dag aan dag mijn leet
Voor U met be'en te uiten/
Als ik uw lof uit-meet;
En uw genaade prijze/
Voor al 't beweezen goed/
En in mijn ziel zal rijzen
Een heil'ger deugden-ſpoed.

B. J. Stol.

Smeekinge om de weederkeer van Jeſus genaade.

STEM: La Ducheſſe Rojale.

1 KEer we'er/ keer we'er/ o Jeſus mijn beminde!
Zoo lang Gy U voor my verſchuild
Kan ik geen ruſte vinden.
Zonder uw oogen ben ik zonder licht
Waar-om bedekt Gy toch uw ſchoon gezicht?
'k Voel nu de vonken van de vreugd niet meer.
't Hart blijft beſlooten/ waar ik wend en keer.
Ik kan/ och Heer! niet langer weenen/
Schoon ik leg geboogen/
Met ne'er-geſlaagen oogen/
Op der aarde ne'er.
Daar ik door uwen Geeſt geroerd/
Zoo meenig-maal voor heenen
Van vreugde plag te weenen.
Och mijn eenig Heer!
Keer weeder/ ik weet/ dat Gy my mind;
Maak my// weer blij/ in U/
In jeugd// in deugd/ een nieuw
Uit God gebooren kind.
2 Staa af/ ſtaa af/ o Weereld! dien ik minde,
In al uw ſchoonheid/ vreugd en ſchat
Kan ik geen luſt meer vinden.
Rijkdom en weelde weegt my veel te licht/
Aan-zien en eere ſpuw ik in 't gezicht/
Nu eens de geene daar al 't ſchoon af-daald
Heeft met zijn liefde my het hert door-ſtraald:
't Is Jeſus 't uitgedrukte beeld
Van 't noit begreepen Weezen/
Nooit hooger opgereezen/
Nochte noit gedaald.

In Hem / o Weereld! dat gy 't wiſt /
Beſtaan de waare goeden /
In Hem en zijnen bloede.
O gekruiſte Heer!
'k Val needer op eenen kouden ſteen:
Uw zweet // uw leed // uw pijn /
Uw nood // uw dood // om mijn
Verwekt my tot geween.
3 Breng my / o Heer! voor d'aarde vry te ſchanden /
Laat my / om uwe ſchoonſte naam /
Aan eenen ſtaak verbranden.
Eer ik zou miſzen dat mijn ziel verblijd /
Uwe genaaden / uw gemeenzaamheid.
Zonder uw vriendſchap ben ik levend dood.
Drenk my met waater / ſpijz my ſchraal met brood /
Als ik U maar in 't hert gevoel /
Weet ik mijn vreugd geen ende.
Waar ik my keer of wende /
'k Vinde groote ruſt.
Maar buiten U / o God! is 't al
Ellendig en verlooren.
In armoed moet het ſmooren.
't Word al uit-gebluſt.
Och Jeſus! zoo vriendelijk en zoet!
Mijn heil/mijn roem/mijn jeugd/
Mijn trooſt/mijn ſchat/mijn vreugd/
Mijn rijkdom / al mijn goed!

J. Luiken.

Alleen-ſpraak van een bekeerde opgeheeven Ziele.

STEM: Van te ſtrijden wil ik zingen.

1 WEereld met uw ydelheeden!
Ik zeg u voort-aan adju.
'k Wil geen tijd aan u beſteeden /
Nimmermeer bemin ik u.
Uw ſchijn-vreugd in 't eind bedroeven /
Uwe zoetheid vol fenijn /
Aan de minnaars / die ze proeven /
Geeft ze gal / en bitt're pijn.
Ik gaa nu den Heemel minnen,

Jeſus

Jeſus ſtaat in mijn gemoed
Vaſt geprent / ik hoop mijn zinnen
Zullen trachten naa het goed /
Dat my zal doen eeuwig leeven;
En verloſt van alle ſmart /
Aan den lieven Jeſus geeven
Lighaam / ziel / en heel mijn hart.
2 Jeſus is mijn ziels verlangen /
En mijn eenig doen en wit.
Hem wil ik alleen aan-hangen.
Dat Hy toch mijn hart bezit/
Dat beſtier naa zijn genoegen/
't Is tot bitter ofte zoet.
'k Zal niet weig'ren / maer my voegen
Met een heel bereid gemoed.
Koom dan/ Jeſus mijn beminde /
Koom bezit mijn hart alleen.
Wild het aan het uw verbinden /
Gy mijn vreugd en anders geen.
Gy kunt m' altijd doen verblijden /
In 't vol-brengen van uw wet/
Tot den rijken loon geleiden /
Aan de Maagden voor-gezet.

STEM: De Zoete Meereminne.

Of: Wat Winden datter ruiſzen.

1 IJ roep tot U geſtaadig / God! daar mijn hoop op ſtaat /
't Zy dat de lichte Zonne / of op of onder gaat.
De beede / die ik bidde / het danken dat ik doe/
En ſluit toch uwe ooren / of hert daar voor niet toe.
2 Als ik mijn oude leeven in ſtil heid over-leg /
Dan is 't dat ik /o Kooning! met ſtille woorden zeg/
Vergeet / vergeef toch alles / en ſcheld van herten quijt/
Dewijl Gy een goed-daadig / en milden Heere zijt.
3 Ach! ziet van uwen Heemel op mijne kleinheid ne'er.
Ey laat uw gunſt toch daalen/ want dan verquik ik we'er.
(Al /
Gy zijt mijn ziel/ mijn leeven / mijn God/ mijn een/ mijn
Die my toch in het einde / met gunſt verquikken zal.
4 Uw goedheid kan 't niet lijden / dat een die zucht en weend
Om alle zijn gebreeken / en nu van herten meend

Zijn overige daagen te leeven naar uw wet/
Van U zou zijn verſchooven/ en buiten hoop gezet.
5 O neen ik weet Uw herte/ o God! dat is zoo niet;
't Verbond door uwen Zone trooſt ons in dit verdriet;
't Welk ons van uwent weegen de vreede aan komt bi'en:
Zo dat Gy al't voor-gaande/nu over't hooft wilt zien/
6 Wanneer maar onze daaden/ naar 't voor-beeld van uw Zoon/
Geſchikt zijn/ onze gangen zoo als Gy hebt ge-(boon:
Deez zullen by U woonen/ in 't Hemelze gewelf/
Uw God'lijkheid aanſchouwen/met uwen Zoone zelf.
7 Die zal deez vreugd verleenen/ o groote goedigheid!
Onz ziele word vol vreugde/ als zy dit over-leid.
Mijn hert begint te ſpringen/ 't gemoet dat is vol vreugd/
Als Gy mijn hert maakt vroolijk/ en door uw geeſt verheugd.
8 Wy zullen by u woonen/ niet voor een korten tijd/
Maar voor altoos en eeuwig/dies is onz hert verblijt.
Wy danken U/ o Vaader van al dat leeven heeft/
Dat Gy die groote zondaars/zo veel weldaaden geeft.

B. J. Stol.

Lof-zang van een bekeerde.

STEM: O Heilig Zaalig Bethlehem.

1 Mijn hert bevrucht met vroolijkheid
Doet my de Geeſt in vreugd ontſpringen/
Om aan Gods hooge Majeſteit
Als nu een vroolijk lied te zingen.
2 Tot vroolijkheid drijft mijn gemoed,
Geen vroolijkheid van aardze zaaken/
Maar vroolijkheid/die vreugde voed
Alleen in Goddelijk vermaaken.
3 Op aarden is geen zoeter luſt
Geen hooger vreugde te begeeren/
Als dat het hart in Gode ruſt/
En zich van 't weerelds af gaat keeren.
4 O! die de weereld wel in-ziet/
Wat kan hy al n Weereld ſpeuren
De Weereld/ die ons anders niet
En geeft/als ſtrijd en droevig treuren.

5 Ik zing U lof / o Heemels Heer!
Ik zing U lof / nu dat mijn zinnen
De Weereld en het aardſch geen meer /
Maar U en 't Goddelijk beminnen.
6 Ik zing U lof / nu Gy mijn geeſt
Hebt tot het geeſtelijk gedreeven,
Waar door ik naa de ziele meeſt
Beſpeur een wel geruſtig leeven.

Trooſtelijke aan-ſpraak aan die haar, om God te dienen, hebben verplicht.

STEM: Pſalm 53.

1 DE hoogſte trooſt van 's Menſchen zaaligheid /
Noit recht gehoord van ſterffelijke ooren /
Komt aan / wanneer men van deez weereld ſcheid /
't Quaad heel verzaakt en van nieuws word herbooren /
En zijn verbond oprecht met God den Heer /
Om al de daagen van dit ydel leeven
In heiligheid te leeven meer en meer /
En gantſchelijk naar zijn gebod te ſtreeven.
2 Want die word dan met groote trooſt beloond /
Jaa in het boek des leevens aan-geſchreeven /
Zijn hoop ſtaat vaſt hier naa te zijn gekroond /
Van God om-helsd / van d' Engelen om-heeven /
Van 't zaalig rijk te zijn een deel-genoot /
Jaa daar altyd met God te triumpheren
Op Sions berg / daar lijden / angſt noch dood /
Noch zwaarigheid de zaaligen zal deeren.
3 Hier toe hebt gy / mijn liefſte ziels vriendin /
U zelven door Gods goedheid gantſch begeeven /
Toen gy geknield voor God / met hert en zin /
Hem hebt beloofd / naar d' heemel toe te ſtreeven /
En d' aardſche luſt te haaten hier bene'en.
Och denk dien dag! en wild hem niet vergeeten.
Uw Bruidegom die Jeſus is geheeten /
Zy uwen trooſt / daar gaa ik met u heen.

T. V. B.

Ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaaning tot betrachting van 't beloofde.

STEM: Wat vind men nu al blinde lie'n.

1 't IS goed hebt gy met uwe mond
De Weereld gaan verzaaken,
't Is veel (is het uit 's herten grond)
Dat gy met God een vaſt verbond
Van liefd' en trouw gingt maaken.
2 Maar meer is 't / als gy in den ſtrijd
Den vyand kond verwinnen.
En dan genoeg / wanneer gy zijt
Geweeſt hier beezig al uw tijd /
Om God op 't hoogſt te minnen.
3 't Is weinig pijn te neemen voor
Noit quaad te zullen hand'len:
Maar zwaarder is 't / 't vlees geen gehoor
Te geeven; en noch zwaarder / 't ſpoor
Onz Heilands naa te wand'len.
4 't Is in beloften licht te gaan;
Maar / och ellaas! 't volbrengen
(Daar op 'et al zal koomen aan)
En is zoo licht'lijk niet gedaan;
Maar eiſt vry grooter dingen.
5 Wat is dat? Niet te doen als goed /
Jaa zulke goede werken /
En zulk een zacht gedwee gemoed /
Dat elk daar uit in over-bloed
Uw liefd' tot God kan merken.
6 Indien gy wiſt wat nut hier in
Deez Gods-dienſt waar te leezen /
Zoo meen ik zoud' 't uw hert en zin
Tot God en goed met meerder min
Ontſteeken als voor deezen.
7 Nu is'er 't nut / ſchoon 't niet zoo is
En ſchijnt in onze oogen.
Want Gods beloften zijn gewis /
En al 't geen Hy beloofd heeft / is
Van wel-doen en verhoogen.
8 Wel aan dan ſchik u dat gy meugd
Van God verheeven werden.
Zyt daag'lijks neerſtig in de deugd /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En ſchoon 't door 't vlees viel on-geneigd /
Wil nochtans ſta'ig volherden.
9 Een-voudig zijt in uw gewaad /
Schoon m' u daar-om beſpotte.
Veracht de pracht en hooge ſtaat :
Want grootsheid/ pracht en over-daad
Kenteekens zijn der zotten.
10 Trek gramſchap uit / weer ongeduld;
Wild u zacht-moedig toonen.
In 't kort zijt met goe ze'en verduld /
En laat geen on-rein door uw ſchuld /
Uw Ziele oit bewoonen.
11 En zoek Gods-boek voort door en door/
Wat u ſtaat meer te pleegen /
Dat zal 't u alles ſtellen voor :
Volg maar alleen onz Heilands ſpoor /
Zoo gaady wiſze weegen.

J. C. Schaap.

Noodzaakelijkheid der verzaking.

STEM : O Heilig Zaalig Bethlehem!

1 GY al die Chriſtus naam belijd /
En hebt u tot den Heer begeeven ;
Op dat gy zoud naa deezen tijd /
Eeuwig met hem in vreugde leeven.
2 Ey ! let nu toch op het gebod /
Dat u de Heere heeft geboodeu.
Verzaak u / zeid die groote God /
En wild uw aardze luſten dooden.
3 Eiſt God verzaaken van den Menſch ;
Zoo moet gy u gants over-geeven
Geheel en d' al / naar eigen wenſch
Moogd gy in 't alder-minſt niet leeven.
4 Roei uit dan al wat hinder doet /
En wild / o Menſch ! u zelfs niet vreezen.
Want zoo gy noch de zonden voed /
Zoo moogd gy geen Diſcipel weezen.
5 Het zy / o Menſche ! wat het zy
Al wat in deugd u kan verhind'ren /
Zoo gy daar noch wilt blijven by /
Zoo benje niet van Goodes Kind'ren.
6 En zoo men dreef met u den ſpot /

Als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als gy u gantſch zocht te verzaaken /
Al ſcheldmen u voor mal of zot /
Zoud gy dan uw voor neemen ſtaaken?

7 Blyvende dan te rug van ſchaamt
Hoor wat zeid Christus ons beraader:
Wie doet door ſchaamt dat niet betaamd /
Dien zal ik ſchaamen voor mijn Vaader.

8 Laat deze reeden in uw oor /
Wild naa uw wil geen leeven kiezen.
Of anders zoud gy dan daar door
Het eeuwig leeven we'er verliezen.

9 In teegen-deel zoo gy verlaat
Des vleiſches wil om Christus leere /
Zoo zult gy naa de ſpot en ſmaad /
Beleeden worden van den Heere.

10 De poort is eng de weg is ſmal /
't Zijn Christus reeden die 't betuigen /
Dus wie ten leeven koomen zal /
Moet zich in alles needer buigen.

11 't Is waar het ſchijnd al vry wat zwaar /
Dat men zich gants zoud' over-geeven.
Schijn / is geen zijn: want wilmen maar /
Zoo wordmen krachtig aan-gedreeven.

12 En zoo beweegd door Christus Geeſt /
Dat wat in 't eerſt bitter als roet is /
Veranderd in een vreugden feeſt /
Dat Christus jok ſta'ig ligt en zoet is.

13 Ruſt zalder weezen in 't gemoed /
Voor ieder quaad dat gy begeevet
Wel hondert fout zal 't zijn geboet /
Terwijlje noch op 't aard-rijk leevet.

14 Zoo deze reeden niet dringd voort /
Dat gy het aardz zoud willen derven /
Zoo let noch verder op zijn woord /
En noch het eeuwig leeven erven.

15 Door liefde dan van 't eeuwig goed
Kanmen 't vergankljjk licht verzaaken.
Hef ſta'ig maar d'oogen van 't gemoed
Ter plaatze / daar gy hoopt te raaken.

Weſter-man;

Vermaan

Vermaan aan de Nieuwelingen tot goede werken en ootmoed.

STEM: O! Paris wreed, &c.

1 O Spruitjes teer!
Die van God zijt verkooren
Te werden in-geplant
In uwen Heer/
Den Wijn-ſtok hoog-gebooren:
Bid al-tijd om by-ſtand/
Op dat Gods hand
U al-tijd mag verſterken/
Dat gy over-vloedig werd
In alle goede werken.
2 Want all' de geen/
Die God geen vruchten draagen/
Die werden uit-geroeid.
Hier om elk een/
Die Gode wil behaagen/
Ter deugden u toch ſpoeid;
Op dat gy groeid
In den Wijn-ſtok verheeven:
Zoo dat gy hier door den Heer
Verheerlijkt in uw leeven.
3 Want die in Hem
Goe vruchten koomt te draagen/
Werden gereinigd meer:
(Dus luid zijn ſtem)
Hierom wild g' Hem behaagen/
Houd aan met bidden zeer/
Op dat den Heer
U Spruitjens wil bedouwen/
Dat gy door zijn Geeſtes hulp
U vaſt aan hem moogt houwen.
4 Vrienden/wenſcht gy
t'Ontfangen 's Heeren zeegen/
Daal altijd in ootmoed;
Op dat gy bly/
Als eenen zoeten reegen/
Ontfangt in uw gemoed
Te ſtroomen zoet/
Die Gods fontein uit-gieten/

Waar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Waar door dat uw ſpruitjen teer
Zyn wasdom moet genieten.
5 Koom nimmermeer
U zelven te behaagen
In deugden groot noch kleen:
Want die den Heer
Haar werken voor gaan draagen/
Gelijkt den Pharizeen/
Schoon zy gebe'en
En Offer koomen draagen/
Zoo en konnen zy nochtans
Den Heere niet behaagen.
6 Maar die hem klein
In ootmoed komt verſmaaden/
Gelijk den Toll' naar dee/
Die is meer rein
Voor God/ en krijgt genaade/
Tot zijner ziele vre'e;
Die zoo zijn bee
In ootmoed uit kan gieten/
Die zal daag'lijkx meer en meer
Den zeegen Gods genieten.
7 Vergeet altijd
Uw deugden uit-genoomen/
Op dat gy niet en ruſt
Voor uwen tijd/
Eer dat gy zijt gekoomen
Tot voller zielen luſt:
Want die zijn ruſt
Neemt in begonnen deugden/
Die verkrijgt den prijs noch niet
Van 's Heemels volle vreugden.
8 Maar die getrouw
Blijft op des Heeren weegen/
Volſtandig tot den end'/
Zonder verflouw'/
Ontfangt den vollen zeegen/
Die word van God gekend;
Schoon hy ellend
Een tyd lang hier moet lijden/
Nochtans zal hy met den Heer
In eeuwigheid verblijden. Amen

W. G.

Vermaan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaan tot ernſtige Godſdienſt.

STEM: Maximilianus de Boſſu, &c.

1 GY die den Heere Chriſtus diend/
Dien hem uit al uw krachten/
En word toch niet des Weerelds vriend/
Al zoud zy u verachten.
Tot kruis en lijden u gewend/
Al zoud gy ſterven van ellend/
En van verdriet verſmachten.
2 Den ſchalken Vyand ſteld u voor
Rijkdom/ welluſtig leeven.
Wild hem toch geeven geen gehoor;
Anders zoo naakt u beeven.
Maar geeſt hem nimmermeer conſent/
Al zoud gy ſterven van ellend/
God zal 't u weeder geeven.
3 't Is al bedrog en ydelheid/
Wat dat gy gaat beſchikken.
De gantſe Weereld hy verleid
Met al zijn looze ſtrikken.
Maar is 't dat hy u komt ontrent/
Al zoud gy ſterven van ellend/
En laat u niet beſchrikken.
4 Hy doet wel veel beloften hoog
Om u hier te bekooren.
't Is anders niet/ dan ſchoon voor 't oog/
't Inwendig gaat verlooren.
Och! waar u zijn bedrog bekend
Al zoud gy ſterven van ellend/
Gy zoud naa hem niet hooren.
5 Door ſtrenge tyranni wel eer
Hy veel den ſchat ontſteelde:
Maar nu verderfd hy zielen meer
Door 't welluſtig in-beelden;
Dus op dat hy u niet en ſchend/
Al zoud gy ſterven van ellend/
Wacht u van aardze weelde.
6 Eilaas! wat is de aardze luſt!
Hoe haaſt is zy verbloogen!
En als de ziele is ontruſt/
Zoo vind zy haar bedroogen,

Denk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Denk altijd op dat laatſte end /
Al zoud gy ſterven van ellend
Gy zult niet doolen moogen.
7 En zoek geen troost in geld en goed /
Verkiez / tot uwer baaten /
Veel liever Christus arremoed,
Op God wild u verlaaten.
Zijn liefde in uw herte prent /
Al zoud gy ſterven van ellend /
Wild de gierigheid haaten.
8 Betrouw op Gods beloften vaſt /
Hy zal u niet bezwijkken /
In al uw nood en overlaſt.
Zijn trouwe zal wel blijkken.
Doch al ſcheen Hy te zijn abſent /
Al zoud gy ſterven van ellend /
En wild van Hem niet wijkken.
9 Wat nood is 't / datmen hier wat lijd
Een tijdelijk benouwen?
Wat is 't meer dan een uurtje tijd /
By d'eeuwigheid te houwen?
Laat koomen lijden en torment /
Al zoud gy ſterven van ellend /
't En zal u niet berouwen.
10 Denk op die ſchoone heerlijkheid /
Die niet en is te boeten:
Die God de zijne heeft bereid /
Die hier nu lijden moeten.
Denk om de vreugd in 's Heemels tent /
Al zoud gy ſterven van ellend;
Den loon zal 't al verzoeten.

Claas Claaſz. van Blokz.

Ruſt der zielen door geloof en liefde.

STEM: Het was een frai rijk Borgers Kind.

1 EEn korten weg is ons bereid /
Om tot den Heer te koomen.
Geloof ſlechts in zijn heerlijkheid /
Zijn by-ſtand werd vernoomen.
Laat vaaren fantazyen /
Die u dik-maal beſtryen.
Wend uw gemoed / in 't eeuwig goed /

Uw lijden werd verzoet.
2 Gedenk dat God niet liever heeft
Als uwer zielen leeven.
Als gy Hem maar geloove geeft /
Zoo komt gy haaſt uit ſneeven;
't Is voortijds wel gebleeken /
Toen Hy genas gebreeken;
't Geloof alleen hielp op de been /
Het geen on-moog'lijk ſcheen.
3 Gedenk dat God niet verr' en is /
Dat Hy u niet zou hooren.
Voor Hem en is geen duyſternis /
Hy kan u wel beſpooren:
Die 't oog zelfs heeft geſchaapen /
Hoe zoud' Hy moogen ſlaapen?
Hy hoord en ziet al wat geſchied /
Voor Hem bedekt is niet.
4 Zijn hand en is ook niet verkort /
Zijn magt is niet benoomen.
Dus als gy niet geholpen word /
't Moet door een oorzaak koomen;
Of het zijn uwe zonden /
Daar met gy zijt gebonden /
Of 't ongeloof dat houd u doof /
En 't maakt uw zinnen loof.
5 Geloof in zijnder vriend'lijkheid /
Zijn vaaderlijke minne.
Uw herte wel voor Hem bereid /
En laat Hem tot u inne;
Hy wil / voor alle zaaken /
Zijn wooning in u maaken /
Als gy maar vlied 't geen Hem verdriet /
Hy en verlaat u niet.
6 Verwacht geduldig trooſt van Hem /
Zoo zal u trooſt gebeuren.
Die niet geloofden zijne ſtem /
Die quaamen wel in treuren:
Maar die trouw by Hem bleeven /
En quaamen noit in ſneeven.
Wel voor een tijd leeden zy ſtrijd /
Maar tot haar groot profijt.
7 Liefde verwekt der liefden aart /
't Geloof hoopt alle dingen:
Maar af-keer ook den af-keer baard /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wan-trouw geen baat kan brengen:
Wat u komt in den zinne/
Blijf altijd in zijn minne/
Al waar Hy gaat uw oogen ſlaat/
Van Hem niet af en laat.
8 Wijn ende melk geeft Hy om niet/
Zijn fontein vloeid geſtaadig.
Als gy Hem maar uw jonſte bied/
Hy is altijd wel-daadig:
Koom al die zijt belaaden/
Hy zal u wel verzaaden/
Neem uw vermaak in deeze zaak/
Zoo vind uw ziele ſmaak.

J. P. S.

Pelgrimagie op den Enge-weg.

STEM: Ik bender een arme Pelgrim ziet.

1 WIld gy een Pelgrims Weg in-gaan/
Uw ruſt en vreed' der zielen vinden:
Zoo moetg' u op de ſmalle baan
Niet dan deugd onder-winden.
2 Zoo moet gy zien op onzen Heer.
Gy zult dit klaarlijk van Hem leezen/
Zijn leeven was gelijk zijn leer;
Zoo moet gy hier ook weezen.
3 Zoo moet gy ſtaadig zijn in 't veld
Met waaken/ bidden/ hoopen/ ſtrijden/
Met parzen/ dringen met geweld;
En u van zonden mijden.
4 Gy moet de koſten over-ſlaan/
Van op deugds-grond 't verzaaken bouwen/
Of gy zult ſchaad en ſchand begaan/
En 't zal u naa-maals rouwen.
5 Wild gy niet geern de minſte zijn/
En alles willig heel verzaaken/
En niet om-helzen druk en pijn/
Zoo wild uw reis maar ſtaaken.
6 Gy zijt geen Pelgrim in der daad/
Wild gy hier al om 't Al niet derven/
En kruiſen 't vleeſch en bloed haar raad/

Uw eigen wille ſterven.
7 Men leid het hier / men leid het daar /
Zoo word het door-gaans waar bevonden /
Op 's Weerelds ruimen weg / 't is waar /
Daar krijgt de ziel maar wonden.
8 Daar is noit Adams kind geweeſt /
Of 't moſt hier 't vleeſch / of 's geeſts kruis draagen.
Word 't vleeſch gevolgd / zoo lijd de geeſt.
Ver 't beſt / dat 't vleeſch gaat klaagen.
9 Den ſmallen weg is niet dan kruis;
Gy moet hier zijn veracht verſchooven.
Zoekt gy 't gemak zoo blijf maar t'huis /
't Gemak dat is hier booven.
10 Dit is een Pelgrim naa Gods wil.
Hy is in all's in Gods gelaaten /
Vreedzaam/ vol liefd' / noit klachtig/ ſtil/
En leerd zich zelven haaten.
11 Hy heeft een zoet en lief gebod /
Dat moet hy altijd beeter leeren.
Dat komt hem van zijn lieven God /
En van den Heer der Heeren.
12 Deez liefd / die is in all's zijn maat/
Daar moet hy hem al ſteeds naa rechten.
Deez liefd en kend geen eigen baat /
Dus kan zy 't alles ſlechten.
13 Een Pelgrim diend nooit ſtil te ſtaan/
Of hy valt in zich zelfs verleegen:
En 't om-zien maakt hem onbequaam
Te gaan op ſmalle weegen.
14 Zijt gy aan iets op aarden vaſt /
Dat zal d'ervaaring u wel wijzen /
Zoo zijt g'in 't gaan uw eigen laſt /
En kund niet op-waarts rijzen.
15 Zoo gy naa 't vleiſchs welluſten toefd /
Zoo miſt en faald gy 's geeſtes ſtreeken.
Zoekt gy hier wat het vlees behoefd
Zoo zal u deugd ontbreeken.
16 Een Pelgrim cierd geen vreemd logijs
Met ydel pronk-geſchuur/noch wrijven:
Zoo 't yemand doet / 't ſchijnt een bewijs
Van hier te wille blijven.
17 Hy draagd op reis geen koſt'lijk kleed /
En 't zin-lijk net is hy ontweeken /
Want meer als nood (zeid zijn geweet)

Zou

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zou liefd zijns naaſtens breken.
18 Deez reize / die den Pelgrim doet /
Die heeft deez alder-grootſte reeden /
Dat 's om de deugd / om 't eeuwig goed ;
Tit brengt zijn ziel in vreede.
19 Dus reizd den Pelgrim van zich af/
En reizd zich zelfs blijd-willig teegen :
De gantſche Weereld acht hy kaf /
En teegen is zijn zeegen.
20 Zijn teer-geld is in all's geduld /
Dat moet hem door 't gebed vermeeren ;
Is zak en pak hier mee gevuld /
Zoo mag hem geen ding deeren.
21 't Is met een Pelgrim zoo geſteld /
Dat diend hy noodig wel te weeten /
Als hy niet word beproefd / gequeld /
Zoo word hy hier vergeeten.

Tweede Deel.

22 Recht anders als de Weereld gaat /
Recht anders moet hy doen en leeven /
Daar al de Weerelds wel in ſtaat /
Dat moet hy gaan begeeven.
23 Hy gaat noch traag / noch krom/ noch mank/
Al valt zijn weg vol doorn' en ſtruiken :
Hy volgd zijns Heeren rechten gang /
Dat 's onder 't kruis te duiken.
24 Hy eerd in al 't ontmoet Gods woord :
Dies wil hy 't pek gants niet aanroeren ;
En d'wijl geen ding hem toe-behoord.
Zoo kan 't hem niet verboeren.
25 Hem diend altoos geen groote pak ;
't Zou hem op reis te zeer bezwaaren.
Hoe meer hoe grooter ongemak.
't Kan niet dan onruſt baaren.
26 Hy moet geduurig voort en voort /
Geen geld noch goed en mag hem baaten.
Want als hy quam voor d'enge-poort /
Daar zou hy 't moeten laaten.
27 Al naamd gy noch al 't goed al mee /
Zoo zoud'et gins in 't minſt niet gelden /
Dus maakt gy niet als moede le'e /
En gaat uw dwaasheid melden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

28 Is 't aards gezoek dan geen qua'e vracht
Dat laat de reeden u eens vraagen:
d'Wijl 't loon in 't eind van d'yd'le dracht
Niet zijn dan harde ſlaagen?

29 Door d'enge-poort mag niet als geeſt/
Waarom dan al deez zwaare laſten?
Waarom tot ſtraf belaſt geweeſt?
Dit doen geen vreemde gaſten.

30 Dit is een Pelgrims eigendom/
Daar moet hy zich al ſteeds naa voegen:
Men gaat als vreemde met hem om/
Daar moet hy aan genoegen.

31 Men ſcheld hem hier voor dwaas/en dom/
Men gaat hem hier van hier verdringen;
Dies eiſt zijn ſtand veel-tijds een ſtom/
En zijn gemoed bedwingen.

32 Zijn zwaarſte kruis/zijn grootſte pijn
Moet geenszins zijn om 't kruis te draagen;
Maar voor het kruis bevreezd te zijn/
Moet hy op 't hoogſt beklaagen.

Derde Deel.

33 Een Pelgrims ſtand is on-bekend/
Want 't geen dat meeſt de menſchen vluchten/
Als onder 't kruis en daar ontrent/
Dat zoekt zijn geeſt met zuchten.

34 Hy vraagd naa Zus/naa Bro'er noch Vrind/
Hy mag en wilze wel ontbeeren:
Naa Va'er/na Mo'er/ naa Wijf/noch Kind/
Als zy hem zouden weeren.

35 Naa geld/naa goed/naa huis noch hof/
Al houdmen 't hier in hooger waarden:
Naa ſmaad/noch eer/ naa ſpot/noch lof/
Naa geenig ding op aarden.

36 Al word hy 's Weerelds goed'ren quijt/
Dat hinderd hem gants niet met allen;
't Beletzel van zijn ziels proffijt/
Dat is hem ſlechts ontvallen.

37 Hoe min hy hoefd/ hoe meer hy heeft/
Zijn rijkdom is hier 't alderminſte;
Als hy maar naa Gods wille leefd/
Dat is zijn meeſte winſte.

38 Al komd hy ſchoon in hongers nood/

Door tijds-beloop in groote ſchulden/
God zend hem trooſt uit 's Heemels ſchoot/
Als hy zich wel leerd dulden.
39 Al ſlaatmen hem tot ſterbens toe/
Al gaatmen hem als drek vertreeden/
Hy word niet op zijn reize moe/
Al zoumen hem ontleeden.
40 Hier is geen Pelgrims vaader-land/
Dies houd hy proeving voor geen plaagen:
Schoon iemand helpt hem aan een kant/
Die zet hem op een waagen.
41 Zoo komt hy daar hy gaaren waar.
Zoo komt hy tot ziels ruſt en haaven.
Zoo is hy buiten al 't gevaar/
En vry van al dit ſlaaven.
42 En doet hem iemand lijden aan/
Die gaat hem hier zijn grond wat veegen.
Word hem geen lijden aan-gedaan/
Zoo gaat het niet ter deegen.
43 Wie hem de meeſte druk aan-doet/
Die diend hy als een vriend te minnen:
Die wijsd hem hoe hy reizen moet/
Als hy 't wel gaat verzinnen.
44 Hy kend geen haat noch wraak te vo'en/
Deez les vind hy aan 't kruis zijns Heere.
't Lijdzaam voor-beeld van goed te doen
Daar moet hy zich me'e weeren.
45 Der zielen ſchaad beklemd zijn hart/
En 't maakt zijn ziel door droefheid wonden;
En al zijn kommer en zijn ſmart/
Dat 's om zijns naaſtens zonden.
46 Dan is een Pelgrim recht bedroefd/
Als hy der zielen groote ſchaaden
Beſchreid/ betreurd/ en niet en toefd
Te bidden voor de quaden.

Vierde Deel.

47 Een Pelgrim is van zulken aart/
Door liefd' verdwijnd hem al zijn lijden;
Want wie zijn lijden noch bezwaard/
Die kan niet recht verblijden.
48 Een Pelgrim is zoo los en vry/
Hy hangt noch kleefd hier aan geen dingen/

Hy ſteldz' al t'zaamen aan een zy /
Of kan daar over-ſpringen.
49 De Pelgrims zijn gelijk een kloot /
Die d' aarde maar naa nood-druft raaken.
Zy zijn haar zelfs en 't aards hier dood /
Na dien zy 't Heemels ſmaaken.
50 Een Pelgrim is niet wel bedacht /
Die 't huiz zoo mooy hier gaat vercieren /
Daar hy maar plaiſterd voor een nacht /
En niet lang mag logieren.
51 Wie 't huiz en 't lichaam hier vercierd /
En aardze ſchatten gaat vergaaren /
Die toond zich ſnooder dan 't gediert :
Want hy kan 't niet bewaaren.
52 Deez leevens reiz en duurt niet lang ;
Waarom dan hierom zoo belaaden ?
En maaken 't leeven zuur en bang :
d' Wijl 't aards niet kan verzaaden ?
53 Een Pelgrim zoekt een eeuwig goed /
Uit al zijn kracht / gemoed en zinnen /
Tot 't aardz en heeft hy luſt noch moed /
Dies kan hy 't niet beminnen.
54 Wat voorts ontmoet in 't vreemde land /
Dat diend hem alder-beſten ;
Wat hy neemd alles van Gods hand.
Dies zingt hy dus ten leſten ;
55 God is mijn loon / God is mijn Al :
Op hem alleen wil ik betrouwen.
Al ſchijn ik voor de Weereld mal /
Dat zal my niet berouwen.
56 Niemand kan Chriſtus ſmalle weg /
Ruim / wijd en breed naa 't vlees betreeden :
Dies gaat u zelfs maar uit de weg /
Zoo treed gy wisze ſchreeden.
57 Is 't u te hard / dat gy hier hoord /
Te nauw voor 't vlees aan alle zijden ?
Hoe zult gy hooren dan dit woord
Gaat gy Vermaledijden ?
58 Maar zijt gy d' enge-weg getrooſt /
Zoo zal de nauwte hier door wijden /
Als gy geloofd dit zoet propooſt /
Koomt gy Gebenedijden.
59 Is 't onderſcheid niet veel te groot /
Een eeuwig wee / of volle vreugde ?

Dit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dit denk of u deez weg verdroot /
En hier niet wel geneugde.
60 Onz Heer heeft hier ook vreemd geweeſt /
En alles willig uit-geleeden ;
Gods uit-verkooren minſt en meeſt /
Zijn ook zoo door-geſtreeden.
61 Den Hertog heeft zoo voor-gegaan /
Wie mag of derf zich dan verſchoonen ?
Wie niet en leefd naa zijn vermaan /
Die zal niet by Hem woonen.

C. Laakhuizen.

Dat een Chriſten door Chriſtus van zonden gereinigd en verloſt moet worden.

STEM: Als 't begint.

1 O Schepper ſier!
Hoe heilig is uw weezen /
Schoon en uit-geleezen
In zuiverheid volmaakt ?
Zoo moeten hier
Uw lieve Kinders weezen /
Geeſtelijk verreezen /
Van zonden vry-gemaakt.
Want men twee contrari dingen
Niet en kan te zaamen bringen :
Geen duiſternis
By 't waare licht en is.
2 Gelijk het hoofd /
Zoo moeten ook de leeden
In-wendig beſneeden
En zonder rimpel zijn.
Wie dit geloofd /
Die wandeld hier beneeden /
Als is voor-getreeden
Jeſus niet in ſchijn.
Die haar hoope op Hem zetten /
Zuiv'ren haar van alle ſmetten.
Een herte rein
Aanſchouwet God allein.

3 Een die oprecht
Uit God hier is gebooren/
Wat hem komt te vooren/
En zondigd nimmer-meer.
Den Satan vecht
En komt hem wel bekooren;
Maar gelijk een tooren
Staat hy in teegen-weer:
Want Gods zaad houd hem in allen/
Dat hy niet en kan om-vallen;
Gods reine aart/
Daar uit hy is gebaard.
4 Wie zonde doet/
Is in 's Duivels gezinne:
Want van aan-beginne
Hy oit gezondigd heeft:
Maar een gemoed
Vol van Gods reine minne
Heeft geen zonde inne/
Want Chriſtus in hem leefd.
Een goe' boom brengt goede vruchten/
Niemand maake hier uit-vluchten.
Der zonden knecht
En kend God niet te recht.
5 Want zouden wy
Noch zondaars zijn bebonden?
Een dienaar der zonden
Waar Chriſtus onzen Heer;
Wanneer als Hy
Rechtvaardigd door zijn wonden/
Heeft ons ſtark verbonden
Te blijven in zijn leer.
Zonden zijn des Duivels treeken.
Chriſtus komt/ om die te breeken/
En al gelijk
Te roepen uit zijn Rijk.
6 Waar Chriſtus geeſt
Heeft Schepter en gebieden/
En kan niet geſchieden
Iets teegen zijnen wil.
Want voor het meeſt
Moet altijd 't minſte vlieden:
Heer'cht Hy in u lieden/
Daar blijft niet lang geſchil;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Luſten en begeerlijkheeden/
En al uw zondige leeden
Worden vernield/
Gekruiſt en heel ont-zield.
7 Zonds wortel leid
Zoo diep in 't hert verborgen/
Die men moet verworgen
Door 't rein geloof in God.
De gierigheid/
Met zoo veel ydel zorgen
Voor den dag van morgen/
Al teegen Gods gebod;
Wild uw zaak den Heer op-geeven.
Tracht alleen om wel te leeven/
En voort de reſt
Zal God voegen op 't beſt.
8 Zoo iemand zeid/
Hoe zal ik daar toe raaken?
Wild u zelfs verzaaken
Geheel tot in den grond/
En weeſt bereid
Des lijdens kelk te ſmaaken/
God zal in u maaken
't Welk gy niet doen en kond:
Laat de goede Heer u ſchuimen/
Och! Hy kan zoo haaſt doen ruimen
Al wat u deerd/
Zoo gy Hem niet en keerd.
9 Eylaas! den Menſch
Woud' hy zijn kruiſe draagen/
Dat hem alle daaden
Van God werd op-geleid/
Hy zoud' zijn wenſch
Wel vinden en bejaagen:
Maar hy vreeſt de ſlaagen/
Daar door hy word bereid.
Slaan u hier de wachters wonden/
Zoek/ tot dat gy 't hebt gevonden:
Zonder verdriet
Vind gy uw Bruid'gom niet.

J. P. S.

Gods gebooden zwaar door ongewoonte.

STEM: Het reegende zeer, en ik wierd nat.

1 O Heer! hoe zwaar is uwen weg!
Wanneer wy maaken over-leg
Met vleis en bloed/
Met vleis en bloed te raade/
't En valt ons dan niet licht en zoet.
2 Als wy de boeken open-ſlaan/
Wy vinden haaſt geſchreeven ſtaan
Dat ons bedroefd/
Dat ons bedroefd van harten/
Om dat ons noch een ding behoefd.
3 Verkoop al wat gy hebt voorwaar/
Geef het den armen alle-ga'er;
En volg my naa:
En volg my naa in 't lijden.
Och! wie kan hier op zeggen jaa?
4 O Heer! ik wil U volgen voort/
Sprak een: daar op heeft hy gehoord/
De Voſſen zy/
De Voſſen hebben hoolen:
Maar hier en is geen trooſt voor my.
5 Zoo wie my volgd/ en niet en haat
Alle den aardze toe-verlaat/
Van Wijf of Man/
Daar toe zijn eigen leeven;
Mijn Jonger hy niet zijn en kan.
6 Geen aardze ſchatten hier vergaard;
Uw rijkdom zy ten Heemel-waard:
Want al daar dijn/
Al daar dijn ſchat zal weezen/
Al daar zal ook uw harte zijn.
7 Zoo iemand neemt uw geld of klee'r/
Dwing 't hem niet af/ maar geef hem meer
Met vroolijkheid.
Met vroolijkheid wild draagen
't Quaad/ dat men t'onrecht van u zeid.
8 Heb lief uw Viand in 't gequel/
Jaa bid voor hem/ en doet hem wel;
Het quaad verwind/
Verwind met goede werken/

Op

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op dat gy weezen meugt Gods kind.
9 Die u vervloekt gebenedijd.
Zoo gy uw vriend ſlechts vriendlijk zijt /
Is dat al wat?
Is dat al wat bezonders?
Want de zondaren doen ook dat.
10 Maar draagt gy haar/die u doen quaad/
Een vriendlijk hert en zoet gelaat.
Och! dat en doet /
Och! dat en doet geen Heiden/
Maar die Godlijk zijn van gemoed.
11 De dierlijk Menſch begrijpt dit niet /
Kan ook niet doen wat God gebied;
't En zy voor al /
't En zy dat hy verzaake
Al wat hy heeſt in 't aardze dal.
12 Maar die het alles hier verzaakt /
Wanneer hy Goodes gunſte ſmaakt
In zijn gemoed /
Die zal wel haaſt bevinden /
Dat Chriſtus jok is licht en zoet.
13 Zoo lang men is onder de wet /
En uit bedwang men houd den tred /
Het gaat zoo traag:
Voor d'onherbooren Menſche
En was'er noit geen meerder plaag.
14 Daarom naa 's Schrifts getuigenis
Hy booven al gelukkig is /
Die hebben kan
Een luſt in Gods gebooden /
Spreekende nacht en dag daar van.

J. P. Schabalje.

Genoegzaamheid op 't ſmalle pad.

STEM: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 DIt waaren eer-tijds breede weegen /
En zie/ nu zijn het ſmalle pa'en.
Wat is'er my ook aan geleegen?
't Is my maar om de weg te gaan.
2 Ik heb op breed noch eng te letten /
Wat kan een ſmalle weg my ſcha'en?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Kan ik'er maar mijn voeten zetten /
'T Is my maar om de weg te gaan.
3 En offer noch veel ſchoone ſtraaten
Vol cierlijkheid / byzijden aan
Dit paadje waaren / kon 't my baaten?
'T Is my maar om de weg te gaan.
4 Begeerig herr wat kan 't u geeven
Dat gy u zelven cierlijk doſt?
O! zoob're nooddruſt doet wel leeven.
Wat hoeſt men als de zoob're koſt?
5 Geen volle kas kan my vernoegen /
Geen ſpijz' die overſchiet my vo'en.
Wat hoev' ik om te veel te ploegen?
Wanneer ik Gods gebod kan doen.
6 Genoeg is eel / of 't breed of ſmal is /
Genoeg dat kan my effen vo'en /
Genoeg my in de plaats van all' is:
Als ik mijn weg ſlechts wel mag ſpo'en.
7 Een and're ſchat van hooger waarde
Is daar ik met mijn luſt naar hijg:
En my genoeg / als ik op aarde
De koſt maar voor dit leeven krijg.
8 En of 't een ſmalle weg moet weezen /
Die my geleid ten Heemel aan /
Geen ongemak en wil ik vreezen.
'T Is my maar om de weg te gaan.
9 Zal ik mijn Vaaders wijsheid laaken /
Die 't zoo beſtelden naa zijn zin?
'T Is my genoeg / kan ik maar raaken
Door 't ſmalle pad ten Heemel in.
10 Ik laat het ruime / voor wiens herte
Bezuuren zal den zielen-wroeg:
Voor my; my is de korte ſmerte
Van 't ſmalle pad al ruim genoeg.

J. V. Lodeſtein.

Verzaakinge geeft blijdſchap.

STEM: Wie zich ter hooger Schoole, &c.

1 Zoo iemands herte is beluſt
Te leven in een volle ruſt /
In volle vre'e / in volle vreugd /

Om

Om on-vermoeid / langs 't pad der deugd
Stand-vaſtelijk te treeden voort
Door d'ingang van de enge poort /
Naa d'onvergankkelijke Stad /
Die volt' van vreugd en heil bevat /
2 Die laat voor d'ingang van deez' baan
Zijn eigen wille blijven ſtaan ;
Die geef zich over / om Gods wil
De zijn te laaten / en zich ſtil
Te vree te houden in zulk lot /
Als hem beſchooren is van God /
In hoon / in ſmert / in leet / in druk
Te ſtellen nimmer on-geluk.
3 Maar al:' voor heil en luk t'ontſa'en /
Al ſchijnt het groot en zwaar te gaan ;
't Zy voor of zwaare teegen-ſpoed
Te neemen willig op voor goed ;
In overvloed of in gebrek
Het hart t'ontrekken 's weerelds trek ;
In zoet / in zuur / in zacht / in zeer
Met vreugd te looven zijnen Heer.
4 Die zoo zich zelven over-geeſt /
En noit naa eigen wil en leeſd /
Maar werpt zich heel in Goodes hand /
Vloeid vreugde toe / aan alle kant /
Voeld volle vree in zijn gemoed /
Heeft volle ruſt / en al het zoet /
Dat eenig Menſchen brein bevat
Geniet hy als een waarden ſchat.
5 Hy ſteund op Hem / wiens wil hy doet /
Die d'oirſprong is van alle goed /
Daar vlucht hy heen in zwaare nood /
Daar zucht hy naar in angſt voor dood /
Daar zoekt hy heul in leed en pijn /
Die laat hy zijn bezorger zijn
In lijfs gebrek en arremoed /
Daar zoekt hy trooſt in tegen-ſpoed.
6 Hy vind het al wat hy begeerd /
Als hy zich tot zijn God maar keerd ;
Schoon hy terſtond geen redding krijgt /
En God op zijn gebeeden zwijgt.
Hy laat noit los / hy houd Hem vaſt /
Schoon 't God op hem niet toe en paſt /
Zijn hert zwemd noch in volle hoop /

Schoon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Schoon 't alles tuimeld over hoop.
7 Waarom? hy weet dat God een ſchat/
Die al wat wenſchlijk is bevat/
Voor haar alleen heeft wech-geleid/
Die hier in alle teegenheid
Noch durven ſteunen op zijn woord/
En daar op manlijk treeden voort.
Dies is zijn hart in God geruſt
Schoon reddings wens niet word gebluſt.
8 Hy weet dat God den zijnen mind/
En noit aan haar iets quaads begind/
Maar al wát Hy gehengd of doet
Aan haar/ haar altijd ſtrekt tot goed.
Dies hem/ 't zy wat hem over-koomt/
Zijn hert met vreugden over-ſtroomd.
Waarom? hy is geheel vernoegd
Als God hem 't eeuwig maar toe-voegd.

L. Tarwe.

Heilige aanvangs bekragtiging.

STEM: Hoe lang, ach Heer!

1 HOu ons/ o Heer!
Hou ons gedachten ſta'ig in zulken ſtand/
Hou onze zinnen/
Dat zy niet meer
Aan 't aardz gehecht/ het Heemelz' Vaderland
Te recht beminnen.
O! dat de waarde van dit heerlijk goed
Recht ſteede grijpen mogt in onz gemoed/
Wy ſtieten 't zienlijk vaardig met de voet;
Om 't lot/
Om 't lot
By God.
2 Hoe groot een vlijt
Wend men al-om 't aardze ſchijn-goed aan!
Wat loopt men loopen!
Wat ſpild men tijd!
Wat moet men angſt en kommer op zich la'en
Door vreez en hoopen!
En dat om 't geen noit brengt tot waare ruſt/
Noch d' in-gelaaten goud-begeerte bluſt;
Maar door 't verkrijgen ſtijfd meer-hebbens-luſt;

En

En 't hert
Verwerd
In ſmert.
3 Maar 't Heemelz goed
Heeft al / waar naar men wenſchen kan of-ſtaan /
In zich verborgen ;
Dit 's 't waare zoet :
Dit brengt volkoomen vreugd en blijdſchap aan /
En vrijd van zorgen.
Koom rijkdoms-minnaar/hier is 't grootſte loon;
Die hoogheid liefd/hier word men Goodes Zoon;
Die ſchoonheid zoekt/ hier is 't volmaakte ſchoon;
Men ziet
't Verdriet
Hier niet.
4 O blijde Dood!
Voor die dit leeven vaſt heeft in 't gemoed ;
Niets kan hem deeren ;
Raakt hy in nood /
Voor 't tijdlijk lijden wacht hem 't eeuwig goed /
Voor ſmaadheid eere.
Dat and'ren vrees'lijk is /acht hy gewin :
Dit brengt hem eerſt ten waaren leeven in /
En is des eeuw'gen blijdſchaps aan-begin :
Dit wend /
En end
Ellend.

J. Reyers.

My aangaande 't is my goed naa by God te weezen. *Pſalm*. 73. 28.

STEM: Alkazar.

1 ACh! wat is de Weereld luſtig!
Vroolijk in een nietig niet!
Hoe verheugd! hoe bly! hoe ruſtig
In het geen de aard' aanbied!
Maar het is my te gering /
'k Laat het voor een aardeling /
Die geen deel aan 's Heemels goed heeft /
Noch geen ſmaak aan 's Heemels zoet heeft /
My aangaande het is mijn

Goed /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Goed/ naa by mijn God te zijn.
2 'k Laat een aard-worm zich vermaaken
Met het wroeten in de aard.
Wech! het zijn te ſlechte zaaken/
My niet zoo veel moeitens waard.
O dat woelen geeft geen ruſt!
'k Laat het die doen/ dien het luſt.
'k Laat die wroeters loopen/ draven/
'k Laatze tobben/ woelen/ ſlaaven/
My aangaande het is mijn
Goed/ naa by mijn God te zijn.
3 'k Laat een gier'gaard zich vermeiden
Met zijn goed'ren t'over-zien.
Volle ſchuuren/ vette weiden/
Geeven vreugd voor aardze lie'n/
Die geen beet're goed'ren heeft/
Maar alleen by 't zichtb're leefd:
'k Laat de zulke vreugd bedrijven/
Met het ramm'len van haar ſchrijven/
My aangaande het is mijn
Goed/ naa by mijn God te zijn.
4 Dat iemand op aard zoo mal is/
Dat hy zich in 't aards verheugd;
'k Laat het toe die d'aard zijn Al is:
Maar ik min een hoog're vreugd/
Die uit Gods gemeenſchap rijſt/
Tot een Heemelz leeven wijſt/
'k Laat haar in het aardze bly zijn:
Maar het zal zoo niet met my zijn/
Want het hoogſte goed is 't mijn/
Naa by mijnen God te zijn.
5 And're moogen zich verluſten/
Als zy by haar makkers zijn:
Maar mijn ziel en kan niet ruſten
Als ik onder haar verſchijn.
Ach wat is my dat een ſmart!
Jaa een dood-ſteek door mijn hart.
'k Laat de boozen t'zaamen leeven/
'k Zal my niet by haar begeeven/
My aangaande het is mijn
Goed/ naa by mijn God te zijn.
6 Wild vry dapper quinkeleeren/
My aangaande 't luſt my niet/
Speelen/ lachchen/ domineeren/

Uwe vreugd is my verdriet;
'k Ben vry van een hooger geeſt /
't Heemelze verheugd my 't meeſt /
'k Laat die bloeden banketteeren /
Zingen / ſpringen / luſtig ſmeeren /
Want de hoogſte luſt is mijn
Naa by mijnen God te zijn.
7 'k Laat die ſlempers by de glaazen
Zich vermaaken in den wijn /
En die drooge dorſt'ge baazen
Gurgulende vroolijk zijn;
Maar die vreugd is my te laf.
'k Laat die zwijnen deeze draf /
Die geen hoog're vreugd en kennen /
Noch zich aan den Heer gewennen:
O! wat vreugde is het mijn
Dicht by mijnen God te zijn!
8 'k Ly dat veelen graatig haaken
Naa een wel geſpekte dis /
Die / als eertijds Petrus laaken /
Vol van alle dieren is;
En zich zelver lekker doe'n /
'k Heb geen luſt om dat te doen;
Laat haar vry op groote maalen
Daagelijx haar hart op haalen;
My aangaande het is mijn
Goed / naa by mijn God te zijn.
9 Bras vry dwaaze Menſch / jaa bras vry /
Voed u zelven feeſtelijk /
Leef in lekkerny / en gaſt vry.
Neen / ik word u niet gelijk.
'k Heb een and're ſpijz geſmaakt /
Daar mijn ziele ſteeds naa haakt:
Die eens Heemelz aan-gerecht is /
Weet dat deeze ſpijz' te ſlecht is.
O! wat welluſt is het mijn
Aan 't Nachtmaal des Lams te zijn!
10 And're laat ik vroolijk queelen
By het yd'le kaarte-blad /
En verheugd zijn met het ſpeelen
Van den teerling / ik ben zad
Van die zond'ge ydelhe'en /
'k Laat die vreugde voor die geen /
Die in eenigheid alleen is /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En niet met zijn God gemeen is:
 My iſt groote harte pijn /
 Niet in God verheugd te zijn.
11 'k Laat toe / dat veel arme dieren
 Van den hoofde tot den top
Haare lichaamen vercieren /
 Als een zotte kermis-pop:
 Ach! wat zijn zy dan niet mooy!
 Hoe vermaakt met dat getooy!
Wech/ dat zijn te ſlechte dingen /
Maar voor zotte Weereldlingen:
 Geen verziering is voor mijn
 Als met deugd vervuld te zijn.
12 Pronk vry Weerelds wichters / pronk vry
 Gy zijt toch maar ſtof en as /
Strik / en ſlik / en zier / en lonk vry
 Heele uuren voor het glas.
 'k Laat het deezen wichters toe /
 Die geen kennis hebben hoe
't Harte cierlijk te doen blijken,
Met wat anders te verrijkken/
 't Beſte cierzel dat is mijn /
 Chriſtus beeld gelijk te zijn.
13 O daar is geen zoeter leeven!
 Als zoo eenig om te gaan /
En tot God zich te begeeven/
 Alles moet dan achter ſtaan;
 Dat is 't zoetſte zoet voor my /
 d'Aardze vreugd is roet daar by /
Wat dat anderen oordeelen
Wil ik my niet mee verveelen /
 My aangaande / het is mijn
 Goed / naa by mijn God te zijn.

Volherdende verwind men.

STEM: Zal ik noch langer in heete tra:nen.

1 NIet die den ſtrijd al heeft begonnen
 Strijds loon van ſtrijds beloonder wacht;
Maar die zijn viand heeft verwonnen /
 En zoo den ſtrijd ten eind gebracht /
 Die is 't alleen / en anders geen /
Welk God de kroon der eeren heeft bereid:

Maar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Maar wie omkijkt en wijkt/is die ontzeid.
2 't Waar dwaazheid / dat een prijs zou hoopen
En zich niet geeven in de baan;
Of die nu al begint te loopen /
Maar eer iet lang blijft ſtille ſtaan.
't Is yd'le trooſt / die op den oogſt
Zich vaſt verhoopt / doch niet en heeft gezaid /
Of heeft zijn vrucht on-tydig af-gemaid.
3 Zoo wie een weg heeft voor-genoomen /
Waar langs men tot zijn hoop geraakt /
Hoe kan zulk een zijn wenſch bekoomen /
Zoo hy (eer 't eind) zijn voort-gang ſtaakt?
Waar is toch iet / dat men geniet /
En niet en heeft? waar raakt die in een Stad /
Die middens wegs blijft ſtaan / of wijkt van 't pad?
4 Hoe kan een arme rijk gewerden /
Die zomtijds ſpaard en dan we'er ſpild?
Die iet zal leeren moet volherden.
Een ſtaadig Jaager vangt het wild.
Die vangſt verhoopt / en niet en loopt:
Maar 't vluchtig wild verbeid / en niet naa-tracht /
Diens hoope faald / zijn dwaazheid hem belacht.
5 God wil een ſta'ig en duurig jaagen /
En dat men dat met errenſt miend /
En niet zoo nu en dan by vlaagen.
Hy diend God niet / die ſtuks-wijs diend.
God wil geen deel: maar al en heel.
God alleen God / Hem hoord / en wil 't gebied
Van 's Menſchen hart / en 't zijn of al / of niet.
6 Gy dan / al die uw heil beminnet /
Wijk niet te rugge naa 't begin:
Maar 't geen gy nu al wel beginnet /
Ziet dat gy trouw vol-duurd daar in;
Want niet die vind / noch die begind /
Maar die verwind / alleen bezoldigd werd /
Dat is die naa 't begin ook trouw volherd.

J. Dekker.

LUST-HOF DER ZIELEN.

II. DEEL.

Beſchrijvinge van de Weder-geboorte.

STEM: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

O Chriſtenen wild neerſtig hooren!
Niemand ten Heemel in kan gaan/
't En zy hy weeder zy gebooren/
En Chriſtus hebbe aan-gedaan.
2 Den Vaader/ God den Heer almachtig/
Brengt zelf dit nieuwe ſchepzel voort
In zijnen Zoon/ door zijn geeſt krachtig;
't Zaad hier van is des leevens woord.
3 Een Menſche dan door deeze leere
Krijgt d'oogen des verſtands verlicht;
Zoo dat hy ziet den glans des Heere/
Als met een on-gedekt gezicht.
4 Geen zaak en acht hy waard te weeten
Dan Chriſtus/ die daar in hem werkt:
De hoogte/ diepte/ lengt en breete
Van Chriſtus liefd' hy ſta'ig bemerkt.
5 De hoope ſtaat hem voor-geſchreeven
Van d'uit-genoomen erffenis:
Hy ziet op 't heerlik eeuwig leeven/
't Welk des geloofs belooning is.
6 Hy leefd niet meer naa 's vlees begeeren/
Gelijk de woeſte Weereld doet:
Hy wil hem langer niet geneeren
Naa d'ydelheid van zijn gemoed.
7 Den ouden Menſch/ de aardze leeden
Heeft hy gekruiſzet en gedood.
't Hert zonder handen is beſneeden/
En van onreinigheid ontbloot.

8 Het lichhaam en de kracht der zonden
Heeft nu in hem geen over-hand.
Maar hy is van dien dienſt ontbonden /
En van dien ſlaaffelijken band.
9 Hoe zoud' hy konnen hem begeeven
Te gaan / gelijk de Weereld gaat /
En aan te trekken 't zondig leeven /
Naadien in hem woond Goodes zaad?
10 Als Gods bemind' en uit-verkooren
Bewandeld hy de goede pa'en /
Gelijk of hy waar nieuw-gebooren /
Of uit de dooden op-geſtaan.
11 Want hy hem zelven is geſtorven /
En d'eigen luſt begraaven heeft:
Een nieuwen aart heeft hy verworven /
Niet hy / maar Chriſtus in hem leefd.
12 Hy geeft zijn leeden over Goode
Tot waap'nen der gerechtigheid /
Met vlijt betracht hy Gods geboden /
En werd door Chriſtus geeſt geleid.
13 Barmhertig / heilig / en rechtvaardig /
Ootmoedig / maat'lijk / breedzaam / zoet /
Verdraagzaam / vriendelijk / goed-aardig /
God-zaalig / langzaam van gemoed.
14 Hem geevende tot goede werken /
En tot gebouw van Goodes huis.
't Geloof door liefd' hy zoekt te ſterken.
Volgd Chriſtus naa / neemt op zijn kruis.
15 Het voor-ſchrift van de heil'ge leere
By hem / met trouw / gehoorzaamd werd.
Het zuiver leeven onzes Heere /
Als een ſchoon beeld / ſtaat in zijn hert.
16 Daarom zijn dwaaling uit on-weeten
En zwakheid / daar hy teegen ſtrijd /
Wil God den Vaader gantſch vergeeten /
En niet gedenken t'een'ger tijd.
17 Wel waar is 't / dat hy door het lijden
Zeer dik-maal moet ten proeve ſtaan:
Maar hier in moet hy hem verblijden /
Dat Chriſtus hem is voor-gegaan.
18 En wat dat hier hem ſtaat te draagen /
Dat zulks op veel naa niet is waard
De eere / die ten jongſten daage
Aan hem zal zijn geopenbaard.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

19 En midd'ler tijd heeft zijn gewisze
Een trooſt / die alles overwind:
Zijn hert geeft hem getuigenisze /
Dat God om Chriſtus hem bemind.

Gebed op 't voorgaande.

20 OCh Heer! wild toch de reukeloozen
Vertoonen haare droev' ellend:
Ruk wech den Menſche uit het booze /
En maak haar uwe wet bekend.
21 Die haare dienſtbaarheid nu merken /
En houden uwe wet voor goed /
Verlos haar / dat zy niet en werken
Dat ſtrijdig is met haar gemoed.
22 Geef / dat haar langer niet doe zuchten
De zwaare wet van haare le'en;
Maar dat zy / door 't geſtaadig duchten /
Tot liefde moogen voorwaards tre'en.
23 Die nu beginnen eerſt te bloeyen /
En die noch zijn als kind'ren teer /
Vergun haar / dat zy moogen groeyen /
En krijgen wasdom meer en meer.
24 Die nu veel hebben toe-genoomen /
En Mannelijk verwinnen 't quaad;
Geef / dat zy noch al naarder koomen
Des Heere Chriſtus volle maat:
25 Op dat de Zielen zijnd' herſchaapen /
En met den heil'gen geeſt gepaard /
De lichaamen naa haar ontſlaapen /
Ook werden weederom gebaard.
26 Niet met haar eerſte ſtands gebreeken /
Maar door een Goddelijke kracht /
Met Chriſtus lichaam vergeleeken /
En tot een Heemels eer gebracht.

H. de Groot.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Veel geroepen, maar weinig uitverkooren.

STEM: 't En is niet alle tijd van vreugde dat men zingt.

1 't VErſchil van loon en ſtraf / van leeven en van dood /
Van Heemel en van Hel / naa 't leeven / is zoo groot /
Dat 't onuitſpreeklijk is / en wonder / dat ons hart
Dit met iets anders / als deez' zaak / bekommerd werd:
2 Of dat'er ydelheid en noodeloos vermaak
Dit plaats vind / of gelach om een'ge zotte zaak;
Of een onnutte re'en van ons word voort-gebracht /
En dat men niet / op 't zeerſt / van alle zond zich wacht.
3 Te meer / om dat Gods woord betuigd dat ook 't getal
Der zaaligen zeer klein / verdoemden groot zijn zal;
Dat die voor vroomen gaan / noch moeten zijn gewand;
't Kaf uit de Tarw geſchud / en door het vier verbrand;
4 Dat veel geroepen / maar niet veel verkooren zijn;
Dat ter onſterflijkheid een poort zeer eng en klein /
En ſmalle weg geſteld / maar ter verdoemenis
Een wijde poort / en weg zeer breed geleegen is;
5 Dat op dien ruimen weg zeer veele Menſchen gaan /
Maar weinig d'enge poort en deeze ſmalle baan
Recht vinden: doch eilaas! van diez' al vind en weet /
Hoe weinig dringt'er door? en die al ſchoon betreed
6 Den ſmallen weg / wat ziet me'r veel we'er rugwaards gaan /
Of zijd-waards vallen af / of blijven ſtille ſtaan?
Jaa Petrus 't zaalig tal zoo klein en eng bekort /
Dat die rechtvaardig leefd nauwlijx behouden word.
7 Zach'rias heeft voor-zeid / dat 't volk verdeeld zal zijn /
En twee verſtooten / maar het derde deel / als fijn
Gelouterd zilver en als goud door 't vier / beproefd
Moet worden / om te zijn zoo rein en goed als 't hoefd.
8 Deez' proef moeſt 't Chriſten volk wel deegelijk uit-ſtaan /
Die op haar zelfs verſtand en onder-zoek aangaan
Een leer by elk verhaat; niet achtend d'achtbaarheid
Van oud-heid / Prieſter / Kerk / maar zuivere waarheid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

9 Terſtond ſtond voor de deur verachting / haat e[n]
ſchand /
Verliez van haaf / van vriend / en 't lieve vaaderland /
Jaa 't leeven door vervolg ; en dat niet on-verwacht.
Zoo dat 't begin dier leer geen kleine proef aanbracht.
10 Die m'in de proef te zwak bevond wierd uit-geziſt
Die 't loflijk uit-ſtond moeſt zich noch van het vergift
Der quaade leer / geſcheur en argerniszen van
De valze leeraars hoe'n / en doen haar in den ban.
11 En die dit al ſchoon de'en / en dan noch haar geloof
Geen vrucht bragt naa Gods eis / wierd als een lauw /
dor / doof
Een onvruchtbaare rank den Wijnſtok af-geſnoeid /
Schip-breukig in 't geloof / uit Gods gemeent geroeid.
12 Maar die beproefd in 't goed trouw bleeven tot
den end /
God alleen voor de zijn' en erfgenaam' erkend :
Zoo dat men van 't kleen volk door deez' proef veel ver-
lieſt /
En merkt / dat uit de goe'n / God d'alderbeſte kieſt.
13 't Voorbeeld van d'eerſte Weer'ld wijſt ook het
zelfde aan (gaan /
Dat door den Waater-vloed 't heel Mens-dom is ver-
En uit dat groot getal niet meerder zijn geſpaard
Dan acht perſoonen / die God in den Ark bewaard.
14 Toen Sodom en Gomor en al 't omliggend land
Tot ſtraf wierd om-gekeerd / door Heemels vier ver-
brand /
't Exempel dragend van het eeuwig vier en pijn /
Geen Menſchen meer als drie daar uit behouden zijn.
15 Uit Iſr'els heyer groot zes honderd duizend Man /
Die uit Egypten-Land gegaan zijn naa 't Land van
Beloften / op 't geloof van Goodes ſterke hand /
Maar twee gekoomen zijn in 't lang beloofde land.
16 Dit 's ons ten voor-beeld en tot leer in d'heil'ge
ſchrift
Gelaaten / op dat wy met meerder ernſt en drift
Van 't quaad ons wachten / en naa 't goede vierig ſtaan;
Ten eind 't ons niet als deez' / maar beeter mogte gaan.
17 Esdras zeid / dat den weg tot d'aller goede ſtad /
Die op een ſteilte leid / zoo eng en ſmal is / dat
Daar op maar een kan gaan / en vol gevaarlijkheid /
Om dat aan d'een zy vier en d'a'er diep waater leid.
18 Aanwijzend door de ſteilt / wat arbeid / moeit en pijn;
De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Deſmalt'/wat voorzicht/ angſt en wacht geſta'ig moet
zijn/
Om 't padje net te gaan; ontlaſt van 't aards gezwier;
Op dat men niet en valt in 't diep/ of 't ſchriklijk vier.
19 Gelijk men vind veel aard/ daar teegen weinig
goud;
Zoo klein hy ook 't getal der uit-verkooren houd/
Ten aanzien van die God verdoemd in 't eeuwig wee;
Of als een druppel is jegens een baar der Zee. (leid/
20 Wiens hert ſchrikt niet en beefd/ die dit wel over-
En doet nauw onder-zoek/ waar onder van deez' beid
Hy zeeker is of hoord? want eeuwig is zoo lang/
Des Heemels loon zo groot/ der hellen ſtraf zoo ſtrang.
21 Toen Jeſus zeid/ dat een van twaalf Hem zoud
verra'en/
Och! met wat droefheid wierd elx harte aangedaan?
Maar daar van twaalef/ jaa van duizend nauwlijx een
Behouden word. Ach my! waar wil dat end'lijk heen?
22 Vertzaag noch echter niet/ myn ziel! daar 's kans
genoeg
Voor die maar wakker ſlaat de handen aan de ploeg/
's Vlees luſt en 's Weerelds liefd geheel verlaat/ ver-
zaakt/
En yverd ſta'ig in 't goed. God helpt die bid en waakt.
23 Valt 't deugden pad u zwaar/ 't groot loon het al
verzoet/
Die hier niet weinig wil/ hier naa veel lijden moet.
Kiez liever korte druk/ en daar voor eeuw'ge vreugd/
Dan eeuwig helſche ſtraf voor klein en kort geneugt.

C. Staapel.

Heilige gedachten van een Vrouw.

STEM: O grootheid van Gods liefd.

1 EEn uit-verkooren Vrouw/ begaafd met goede
zeeden/ (den/
VerValt in zwaar gepeins en 't laat haar niet in vree-
Dat was/ om dat de Heer zelfs tot de zijne zeid/
Een klein getal beërfd hier naa de zaaligheid.
2 Jaa Chriſtus reine les klonk ſtaadig in haar ooren/
Dat veel geroepen zijn, maar weinig uit-verkooren.
Daar uit zy vaſt beſluit/ dat d'uit-verkooren ſchaar

Byzond're deugden dan moeſt hebben over haar.
3 Dit ſloeg haar angſtig hert / ging naarſtig ove[r]
weegen /
Door-zocht haar eigen ziel/hoe 't daar mee was gelee[-]
gen.
Zy ſprak / ik heb dus lang ten vollen my vernoegd/
Dat my Gods rijk hier naa zoud werden toegevoegd
4 Wat vaſtigheid hier van zal ſtellen my te vreeden ;
Ben ik meer als een a'er ? mijn ziel / ey / geef eens ree[-]
den !
Munt ik voor and'ren uit / in grooter heiligheid /
Dat my verzeek'ren kan van mijne zaaligheid ?
5 Och laci ! neen : ik leef gelijk als and're Menſchen/
Die om haar zaaligheid met volle monden wenſchen.
Ik leef wel borgerlijk : maar and're neevens my.
Hier is wel dertel volk : maar mee goe Borgery.
6 Ik gaa ('t is waar) oprecht in al mijn weegen
wand'len ; (d'len ;
Maar and're doen het mee / daar ik mee koom te han-
Want wie dit niet en doet veracht een yder een.
Ik leef ook maatelijk : maar dit is ook gemeen.
7 Ik mag een armen Menſch een aalmoes wel ver-
eeren ;
Dat doen zy allen mee / daar ik by koom verkeeren.
Noit ben ik een klappai /of hoer / of dief genaamd ;
Zoo zijn veel and'ren mee gantſch eerbaarlijk befaamd.
8 Ik gaa den vuilen klap en gulzigheeden vlieden ;
Dit doen mijn buuren mee / en veel bequaame lieden.
Ik leez veel / gaa te kerk / en hoor des Heeren woord /
Ik zing een Pſalm / en breng goe reeden dikmaal
voort ;
9 Veel and're doen dit mee. Wat zal dan in my weezen
Dat my verzeek'ren kan te zijn Gods uit-geleezen
Ter eeuw'ger zaaligheid ? ey laci niet met al ! (zal.
De Vrouw weet niet waar mee zy haar nu trooſten
10 Zie deeze droeve ſtrijd ontroerde haar gedachten /
En dus verleegen / bracht zy voor Gods Throon haar
klachte.
Die vaaderlijke God bood haar zeer draa zijn hand.
De droefheid neemt de wijk, krijgt 't geeſt'lijk onder-
pand.
11 Toen waſt 't gemoed vol vuur ! 't gebod ging ver-
der ſtrekken /
Om deeze reine geeſt in haar voort op te wekken.
Dit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dit was niet zonder vricht / Gods geeſt haar ſteeds
beroerd /
En als een ſnelle wind geſtaadelijk aan-voerd /
12 Haar zinnen op-waards ſtierd / ging in haar ziele
prenten
Des Heeren zoete trooſt en zuure dreigementen ;
Dit lokt haar tot het goed / en ſchrikt haar van het
quaad. (ſtaat.
Haar dunkt dat God de Heer ſteeds voor haar oogen
13 Zy let op al haar doen: geen ding wil zy aan-vaaten /
Daar zy 't minſt op vermoed dat God de Heer mogt
haaten.
Hoe heilig is haar zorg! zy naarſtig over-leid (heid.
Gods oord'len in 't gemeen / en voort haar ſterfſijk-
14 Haar dunkt dat yder dag haar laatſte mogte wezen.
Zy diend met luſt haar God in kinderlijke vreezen.
Zy is haar zelven ſtreng / en aan haar naaſten mild.
Den tijd zy noit onnut / of ſchaadelijk verſpild.
15 Onnutte zinlijkheid die tracht zy te verwinnen.
Zy poogd om voogd te zijn van al haar yd'le zinnen /
En houd die in den toom / en gaat blymoedig voort /
Om / met een ſtrenge tucht / te gaan door d'enge-
Poort. (ven /
16 In 't kort zy wierd hier door al ſtaadig aangedree-
Haar hert / haar ziel / en zin aan God den Heer te geeven /
Zy vond by haar geen trooſt / zy zocht die by den Heer.
Haar we'er-gebooren ziel verbeeterd meer en meer.
17 Zy zocht haar ruſt in God / die zy daar heeft ge-
vonden. (zonden
Haar ziel werd heel verquikt / door Chriſtus geeſt ge-
Uit zijn verheeven Throon. Nu vreeſt ze angſt of nood /
Vervolginge / noch ſmaad / jaa Duivel / hel / noch dood.
18 Zy ſtaat als Zions berg / en laat haar niet bewee-
gen /
Geen twijffel haar verveerd / door Godes milde zeegen.
z'Is moedig als een leeuw / de welk voor niemand
ſchrikt ; (quikt.
Want God die is met haar / zijn Geeſt haar ſteeds ver-
19 Ook niemand kan dan God ten vollen haar be-
haagen ;
Zy heeft geen meerder luſt als Chriſtus jok te draagen ;
Dit valt haar licht en zoet / dus roeptze vroolijk uit /
Ik heb het hoogſte goed / ik ben nu Chriſtus Bruid.
J. C. Wits.

 Chriſte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaan-Lieden, en Chriſtelijke Bedenkingen.

STEM: Pſalm 8. of 32.

1 WEl op mijn geeſt/'t is lang genoeg gezweege
En onder 't jok des arbeids ſtijf geleegen.
Ey! recht u op / en breng nu aan den dag
't Geen/ dat uw ziel ten goede dienen mag.
2 Uw diep gepeinz/ daar gy mee zijt belaaden /
Stel dat in rijm / vervul deez lee'ge blaaden
Met nieuw gezang / en breng nu in het licht
't Geen God vereerd / u / en uw naaſten ſticht.
3 Wild vooven al wel neerſtig over-weegen /
Waar aan uw ziel is op het hoogſt geleegen.
Door-zoek u zelfs / en uwe zwakke ſtaat.
Uw korte tijd met aandacht gaade ſlaat.
4 Gy naaderd ſteeds de dood en eeuwigheeden /
Om voor 't gericht des grooten Gods te treeden:
Jaa eer de zon zal heeden onder-gaan
Meugt gy miſſchien wel voor Gods oordeel ſtaan.
5 Waar toe getoefd / om u wel te bereiden /
Om wel getrooſt van hier te moogen ſcheiden?
Want zoo gy nu noch naa den vleeſche leefd /
God dan aan u gants geen behaagen heeft.
6 Beproef u wel / of gy al zijt herbooren
Door Goodes geeſt / in Chriſtus uit-verkooren.
En of hy voeld / dat Hy al in u woond;
En gy de deugd uit uw geloof betoond.
7 Weez t'allertijd met yver heel ontſteeken /
Om tot Gods eer te veet'ren uw gebreeken /
En heilig tracht te leeven naa den Geeſt /
Op dat gy God (veel meer als menſchen) vreeſt.
8 Hy zift uw re'en / uw woorden / en gedachten.
Gy moet van Hem uw oordeel mee verwachten.
Zijn wakker oog door hert en nieren ziet:
Een huichel-ſchijn paid onzen Heere niet.
9 Wanneer den dag ten avond is gekoomen /
Dan moet van u zijn naarſtig waargenoomen /
Of gy dien dag al heilig hebt geleefd /
Hoe meenig-maal uw ziel gezondigd heeft.
10 Wild al uw doen aan Goodes wet beproeven /
En om uw ſchuld hart groudig u bedroeven.
Bid om genaad den Heer met meenig traan /

Tot

Tot hy vergeeſt al 't quaad van u begaan. (zen /
11 Als 's morgens vroeg gy wel ontwaakt zult wee-
Zie dat voor al de Heere zy gepreezen /
Die voor u heeſt genaadelijk gewaakt /
En zoo gezond / en vaardig heeſt gemaakt.
12 Maak een verbond met alle uwe leeden /
Om tot Gods eer die vlijtig te beſteeden.
Bid God om hulp : ſpan al uw krachten in ;
Laat dit verbond noit gaan uit uwen zin.
13 Vry zoo uw ziel van 't naar en angſtig wroegen.
Zoek in den Heer u zelven te vernoegen.
Noit 's Weerelds vreugd / noch rijkdom / ſtaat en eer
't Hert zoo vernoegd / als 't leeven in den Heer.

J. C. Wits.

Chriſtelijk Beroep.

STEM: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 ALwijze God! die hier beneden
Een yeder Menſch hebt op-geleid
Zijn eigen werk en beezigheeden /
Ten dienſte van uw Majeſteit.
2 Wy allen / Heer! zijn uwe knechten /
In onz beroep van U gezet.
Lei ons / naa uwe heil'ge rechten /
Dat wy doen naa uw woord en wet.
3 Gy dan / o ziel! ſtel uw gedachten
Te werk in uw beroep en plicht.
Doe wat gy doet met alle krachten ;
Op dat gy 't trouwelijk verricht.
4 Schik al uw werk tot Goodes eere /
En 's naaſtens nutte / dienſt en goed
Tem uwe tochten in 't begeeren /
Naa grooten winſt en over-vloed.
5 Zoek eerſt voor al Gods Koning-rijke /
Met alle zijn gerechtigheid ;
Met zeegen zal Hy u verrijken /
Den nood-druſt heeſt Hy u bereid.
6 Uw wandel zy als voor Gods oogen /
Oprechtelijk naa zijn gebod ;
Dat hert en ziele op-getoogen
Haar luſt en ruſt geniet in God.

7 Tracht ſteeds uw herte te bewaaren,
Het word zoo licht van God gerukt:
Laat 's Weerelds luſt het noit bezwaaren,
't Word anders in de aard gedrukt.
8 Verhef de ziele / rijz' naa booven,
Beoog dat in den Heemel is.
Verwin de Weereld door 't geloove /
Zoek daar een beeter erffenis.
9 Doe van u weg onnutte zorge /
Die 't harte breekt en needer-ſlaat;
Zijt niet bekommerd voor den morgen,
In 't wettig zorgen hou de maat.
10 Waarom toch al te zeer bekommerd
In aards gewoel en beezigheid?
Waarom met zoo veel laſt beſlommerd /
De ziel gequeld? 't is ydelheid.
11 Gaa uwen tijd zoo niet beſteeden
Tat gy uw God en ziel vergeet.
Koopz' uit van dingen hier beneeden /
Die gy aan God en ziel beſteed.
12 Beveel den Heer het eind der zaaken,
In al uw doen beoog maar 't goed.
Hy zorgd voor u / en zal 't wel maaken:
Ruſt maar op Hem: doe wat gy moet.
13 Myd' onrecht in all' uwen handel,
Doe wat gy wild dat u geſchied.
Die oprecht is in zijnen wandel
Dien weigerd God zijn zeegen niet.
14 Maak God dan uwen weg voor-ſpoedig /
Zijt dankbaar / maar verhef u niet.
Geeft Hy u goed'ren over-vloedig /
Deelz' aan dien gy behoeftig ziet.
15 Ontmoeten u ook teegen-ſpoeden
In uw beroep / hou noch de moed.
't Is beeter weinig aardze goeden /
Dan ziels gevaar door over-vloed.
16 Hoe 't ook de Heer believd te voegen /
O ziele! ruſt in uwen ſtaat /
Neem in uw lot een goed genoegen /
Maak God uw deel en toe-verlaat.
17 Laat voort uw licht voor and'ren lichten /
Die zwak of op een dool-weg is.
Koom met uw woord en wandel ſtichten /
Geen aan-ſtoot geef noch argernis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

18 De tong een Weereld vol gebreeken /
Hou in den toom/ bewaar uw mond
Door quaalijk / los en ydel ſpreeken ;
't Welk God onteerd en zielen wond.
19 Denk op dien dag / dat God wil rechten /
Wat niet / en al / en hoe gedaan.
Dan geeft Hy loon aan trouwe knechten /
En boozen doet Hy van Hem gaan.
20 O ziel! gaa daaglijx reek'ning maaken /
Beproef uw werk / door-zie uw boek.
Let op uw hert in alle zaaken.
Doe vry een nauwe ziels door-zoek.

H. Uilenbroek.

Vermaan-Lied.

STEM: Ik ging op eenen morgen.

1 VErgeet het nimmermeere /
Als gy zult ſlaapen gaan /
Te bidden aan den Heere
Voor die u heeft mis-daan.
Weeſt toch barmhertig uw leeven al:
Met zulken maat gy meetet /
Men u ook meeten zal.
2 En zijt dankbaar bevonden
Van Gods gaaven; hoort mijn.
Wild toch van deeze zonde
Nimmermeer ſlaaven zijn.
Geen meerder zond dan ondankbaarheid;
Die uit-droogd de fonteine
Van Gods barmhertigheid.
3 Wild de Weereld verzaaken /
En van uw werken al
Steeds gebeedekens maaken:
Dit God zeer lief zijn zal.
En dien de weereld alleen uit nood /
Maar Jeſus onz beminde /
Al-tyd uit liefde groot.
4 Houd ook by dag en nachte
Onz lief gebenedijd
Al-tijd in uw gedachte;
En ſchuw de zonde wijd.
Deez raad Tobias zijn Zoon ook gaf,

Al ben ik zulx onwaardig
Neen 't my niet quaalijk af.

C. Ryvaard, Vlaams landman.

Leevens-pligt.

STEM : Mijn harp bekleed met rouwe.

1 WEl op : wel op al mijn leeden/
Gy moet zijn bepaald;
Op dat gy niet buiten reeden
In het wilde dwaald.
Alder-eerſt gy beid mijn oogen
Waar gy ſteeds u keerd/
Zie en word daar door bewoogen/
Dat gy God vereerd.
2 Wild behoorelijk uw plichten
Al-tijd gaade-ſlaan/
Om den geeſt en ziel te ſtichten/
Zie Gods werken aan.
Laat u nimmermeer verleiden
Door een ſchoone ſchijn/
En de ziel daar door bereiden
Een zeer ſnoo fenijn.
3 Van uw oore werd bedongen/
Dat gy niet in-laat
't Valſch geklap van vuile tongen/
Maar zulx weeder-ſtaat.
Gy mijn tong/ zult noit uit-ſpreeken
't Geen on-eerlijk luid/
Noch uw even Mens gebreeken
Nydig brengen uit.
4 O mijn tong dit zijn uw plichten/
Dat gy God vereerd/
En uw even Mens gaat ſtichten.
Twiſt en tweedragt weerd.
Ende gy mijn beide handen/
Taſt geen dingen aan/
Daar door dat gy ſchaad of ſchande
Zoud in 't minſt begaan.
5 Gy mijn ziel/ mijn hert/ mijn zinnen/
Tot u ſpreek ik meeſt/
Och! bedroevet noit van binnen

Goo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Goodes heil'ge geeſt.
Laat Hy ſteeds u over-heeren:
Dan zijt gy bewaard.
Want Hy u tot Goodes eeren
Heilig weeder-baard.
6 Haat en nijd en vuile luſten
Zijn als ſnoo fenijn/
Die niet moeten in u ruſten
Maar verbannen zijn.
Gy mijn voeten /zult noit treeden
Daar gy niet behoord/
Maar in-gaan den weg des vreeden
Die u leerd Gods Woord.
7 Nu moet gy zijn al mijn leeden/
Want Gods Woord het zeyt/
Waapens der gerechtigheeden/
Tot den ſtrijd bereid;
Want gy werd aan alle zijden
Aan-gerand van 't quaad.
Stry/ naa 't ſtrijden komt verblijden/
Door uws Gods genaad.

J. C. Wits.

Ras tot hooren, traag tot ſpreeken.

STEM: Blijdſchap van my vlied, &c.

1 LAngzaam en bedacht
Wild in alles weezen.
Staadig op de wacht/
In een reine vreeze.
Doe niet on-bedacht/
Los en ras daar heenen.
Dit veroorzaakt klacht
En geduurig ſteenen.
Eer gy iet begind
Altijd toch bezind
Wat het eind u geeven zal.
Als gy ſpreeken wilt/
Denk eerſt in der ſtilt/
Wat nut daar in weezen zal.
Zoo gy dus zult hand'len/
En voordachtig wand'len/

Zoo voor-komt gy meen'gen val.
2 Dit beken ik / Heer!
Is den grond van allen;
Waar door dat ik zeer
Dik-maals kom te vallen /
Dat ik met voor-dacht
Langzaam in uw vreeze /
My niet ſtaadig wacht /
Denk wat 't eind zal weezen.
Of ik dit ſchoon weet /
En bevind met leet /
Dan ben ik noch niet bevrijd:
'k Neem wel dikmaals voor /
'k Zal niet meer hier door
Vallen in deez zwaaren ſtrijd.
Doch ik vinde / Vaader!
Dat ik weinig naader /
Als ik dus my zelven quijt.
3 Hierom bid' ik / Heer!
Geef my uw geeſt krachtig /
Want ik vind' my zeer /
Zonder U on-machtig.
Met uw leevend' woord /
Dat ſcherp is en krachtig /
Sterk my altoos voort /
Dat ik mag aan-dachtig /
Lang-zaam ende ſtil /
Luiſt'ren naa uw wil /
In mijn hert naa uw ſtem zoet.
Als ik ſpreeken wil /
Houd mijn tonge ſtil /
Tot dat ik 't proef aan 't gemoed.
Wil ik yet beginnen /
Leer my eerſt verzinnen
Wat het eind is / quaad of goed.
Dan zal ik / o / Heere.
Sta'ig tot uwer eere
Leeven deftig / bly / en vroet.

Men behoort alle tijd te zwijgen, 't en ware dat het zwijgen den Naaſten ſchaadelijk, of het ſpreeken den Naaſten nuttelijk ware.

W. Gerritſz.

Oogen verbond.

Ik hebbe een verbond gemaakt met mijne oogen. Job 31.

STEM: Nu treurd mijn Ziel in een zo droeven ſtaat, &c.

1 MYn vrienden zoet / die naa het beſte ſtaat /
En in 't gemoed ſta'ig wenſt naa goede raad /
Om zuiverlijk verloſt te zijn van zond /
Die uwe ziel met droefheid noch door-wond.
2 In liefden rein naa Chriſtelijken plicht /
Wil ik gemein u ſchenken dit gedicht ;
Op dat het u mag dienen tot een leer /
Hoe men bequaam kan vord'ren tot den Heer.
3 Vrienden wild gy in Goodes liefde ſtaan ?
Zijt ſlecht en recht / vreeſt God / mijd' quaade da'en.
Aldus deed' Job / volg zijne deugden naa /
Maak een verbond ook met uw oogen draa.
4 Houd ſcherpe wacht op alle leeden wel /
Maar zonderling op uwe oogen ſnel :
Want groote ſchaade en verlies hy vind /
Die in Gods vrees zijn oogen niet en bind.
5 Het goede zaad / Gods-woord / dat weeder-baard /
Moet met veel zorg in 't herte zijn bewaard /
Op dat het mag goe' vruchten brengen voort.
Door los-uit-zien word het zeer licht verſtoord.
6 Dit geeſt'lijk woord ſpreekt God aan ons gemoed /
Als wy in ſtilt met aandacht wand'len vroet /
Als wy met ernſt daar toe in-keeren ſtil /
Toond God in ons zijn goede reine wil.
7 Gelijk men klaar in een ſtil waater rein
Kan ſpiegelen onz vlekken groot of klein :
Zoo ook in ſtilt en aandachts ruſte zoet /
Ziet men zeer klaar de ſmetten in 't gemoed.
8 Maar hoe kan hy in ſtillen aandacht gaan /
Wiens oogen los gins ende weeder ſlaan ?
Die in Gods vrees zijn oogen niet betoomd /
Maar los-bekijkt wat hem maar voor en koomt /
9 Deez Menſch kan niet bewaaren 't goede zaad /
Maar word het quijt / waar dat hy gaat of ſtaat.
Doch daar met vrees het ooge word bewaard /
Daar groeid het zaad in aandachts goede aard.
10 Zeer nuttelijk beſteed de Menſch zijn tijd /
Die / waar hy is / zijn oogen wel-beſnijd.
Die zijn gezicht af-keerd van d'ydelheid /

En al verzaakt wat hem van d'aandacht leid.
11 Hier door verkrijgt die Menſch een waardig pand/
Hy vind en voeld / dat in hem wierd geplant
Een waare weet en kennis van zijn ſtaat:
Hoe hy in 't hert geſteld is / goed of quaad.
12 Zeer koſtelyk en dierbaar is dit goed /
Want 't baard in ons berouw en waare boet /
Met need'righeid te bidden tot den Heer:
Aldus krijgt men Gods liefde meer en meer.
13 Vrienden zeer lief van my in God bemind /
Zie toch dat gy u zelven over-wind /
In al het geen dat u van God ſcheid klaar.
Vrienden neem toch / neem toch / uw' oogen waar.

Willem Gerritſz.

Van de maatigheid.

STEM: Alleen niet 't kruis van Goodes Zoone.

1 Word doch niet vol met ſop van druiven /
Om fantazijen te verſchuiven;
Want Jeſus onz patroon /
Gods liefſte Zoon
Heeft ons nu belaſt /
En wel ſterk en vaſt
't Zoober ende maatig leeven.
Gelijk dat duid'lijk ſtaat beſchreeven.
2 Maar word nu vol (dit is zijn reeden)
Met geeſt en kragt van goede zeeden;
Maar niet met ſpijz en drank /
Die maar een ſtank
Geeven aan 't gemoed /
Dat zijn luſten voed /
Dat zijn luſten voed / ten quaaden/
Om ziel en lichaam te verraaden.
3 Daarom neem ſpijz en drank in maaten/
Om al wat gulzig is te laaten.
De maat is aller-beſt.
Wat geeft de reſt?
Niet dan wroegens-ſtof
In 't benaude hof /
In 't benaude hof des herten;
En queld 't gemoed met bitt're ſmerten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

4 Dan houd de Menſch 't gemoed in 't midden/
Met veel te vaſten en te bidden.
Waar door het weelig lijf/
Word vaſt en ſtijf
In des deugdes loop/
Met een and're hoop/
Met een and're hoop om-vangen.
En blijft niet meer aan d'aarde hangen.
5 Die Menſch en word niet meer bewoogen
Met vleeſchelijke luſt der oogen/
En het onkuis gemoed
Niet meer gevoed.
Maar door het gebed
Is hy als om-zet/
Zijnde 't alder-ſterkſte waapen/
Om niet meer in zond te ſlaapen.
6 Gelukkig zijn dan deeze Menſchen/
Die nimmermeer naar meerder wenſchen
Van d'aard en 't geenze geeſt/
Waar door men leefd:
Maar die zijnen luſt
Voed/ en noit en bluſt
In zijn drift en ſterk begeeren/
Moet daar door 't alder-beſt ontbeeren.
7 Een Chriſten hert werd in-genoomen
Door zijn gedachte/ om te koomen
Daarm' eeuwig welluſt heeft/
En by God leefd
Met zijn Heemel voo'n
En zijn liefſten Zoon/
Die ons and're ſpijz wil geeven/
Waar door wy altijd kunnen leeven.
8 Wel Menſch leg dan vry ernſtig over/
Hoe gy beſt uw gemoed ont-toover
Van het gewaand pleizier/
Waar door gy hier
Uwe ziél verleid/
En een poel bereid/
En een poel bereid/ van ſmerten/
Door-ſteekend' zoo uw eigen herte.
9 Natuurs behoeft is maar te leeven.
Hoe wild gy haar dan meerder geeven/
Dan zy hier zelfs begeerd
En ſtaadig leerd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Door een ſterke trek/
Als zy haar gebrek
Alle daagen komt begeeren?
Laat 't dierlijk het verſtand dan leeren.
10 Zy eiſt geen ſpijz van groote waarde/
Maar het een-voudigſt van de aarde.
En alles is haar zoet/
Het geen maar voed/
En ook geeven kan/
Daar zy reedlijk van/
Daar zy reedlijk van kan leeven.
Waarom wild gy haar meerder geeven?
11 Die elk geeft 't zijn/ die is rechtvaardig/
En leefd dan zelver Goode waardig/
Voldoende Gods gebod/
Het geen hem tot
Deeze ſtaat komt noo'n/
Door zijn lieven Zoon/
Die ook zelfs is voor-getreeden/
Toen Hy quam met die Heemel-reeden/
12 Zijn ſpijze was des Vaaders wille/
Dit konde zijn begeerte ſtillen;
Alzoo moet ook de geen/
Die hier bene'en
Zijn Heer volgen zal;
Want de weg is ſmal/
Want de weg is ſmal ten leeven;
Gelijk'er duidlijk ſtaat geſchreeven.
13 O Christus Jeſus Goodes Zoone!
Help ons aan deeze ſchoone kroone/
Die Gy nu zelve draagd
En ons behaagd.
Op dat wy bene'en
't Paadjen moogen tre'en/
Dat Gy zelfs hebt voor-geſchreven
Met letters en een heilig leeven.

B. J. Stol.

't Bedwingen der oogen.

STEM: De Menſch wiens hert, &c.

1 DE Menſch/ die nu het oog heeft recht beſne'en/
En altijd weid in Goddelijkke re'en/
Is all' 't ydel/ dat hy ziet/

In

In zijn hert een groot verdriet ;
Want hy weet / dat luſt der oogen Goodes ſtraffe doet
verwerven /
En in 't einde 't eeuwig ſterven.
2 Want door het oog ontfangt men 't goed en quaad /
Wanneer men dan door zijn gezicht in laat
Schoon vertoog van 's Weerelds ſchijn /
Wiens vreugd al-tijd loopt op pijn ; (beſchoude ;
Dan zoo word het hert begeerig naa het geen het oog
Als men ziet aan veele ouden.
3 Wierd David niet ontſteeken door het oog/
Wanneer hy Barſaba zag van het hoog ?
Dies is 't billik dat de Menſch
't Oog nu ſtaat naa Godes wenſch / (boekken /
Op zijn Heer en Heemels Kooning en zijn Goddelijke
Om daar zijn vermaak te zoeken. (teeld /
4 Dan word die Menſch te recht door God ge-
En draagd alzoo op aard' het Godlijk beeld /
't Oog gebruikt hy naar Gods wil /
En houd zijn gedachten ſtil / (moogen /
Om die ſtraalen heen te zenden / daarze moeten ende
Met die Goddelijke oogen.
5 O Zaalig hy ! die zoo een oog behoud /
't Welk niet en doet als Goodes gonſt beſchoud /
En al-tijd / waar dat hy gaat /
Waar hy zit / of waar hy ſtaat / (wil geeven /
Zijn gedachten komt te voeden / met het geen hem God
't Eeuwig zien / en met hem leeven.

B. J. Stol.

't Recht gebruik des gehoors.

STEM : Op 't voorgaande.

1 HEt oor dat moet al-tijd zijn aan-geleid
Naa Chriſtus re'en door Goodes Majeſtait :
Want men ziet dat quaade re'en
Zelfs bederven goede ze'en ; (bevonden /
Hoe veel meer / die geen goe zeeden oit te recht in haar
Slaatze des te dieper wonden.
2 Daarom zoo draai het ſcherp toe-luiſt'rend' oor
Van 's Weerelds praat ; die ydel is en goor
Voor 't gemoed / dat God bemind /
En dat nu zijn luſten vind (ſtichten /
In het hooren van goe reeden / die hem en zijn naaſten
En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En 't gemoed in 't donker lichten.
3 Hier door ontfonkt de Menſch tot liefde Gods.
En maakt hem vaſt / gelijk een ſteile rots /
In de waarheid van Gods wet /
Daar hy nu zijn oor toe-zet / (den /
Om te vatten en te kennen al het geen God heeft geboo=
Als Hy hem door Chriſtus noode.
4 Dan doet deez koop-man eerſt zijn recht profijt /
Wanneer hy hoord dat hy geen ſchaad' en lijd.
Hy vergeet zijn ſpijz en drank /
Als hy maar om dat geklank (genieten /
Denkt van die voorgaande reeden; om dat hy veel kan
Laat hy zich geen moeit verdrieten.
5 Zal dan de Menſch / die God zoo veel beloofd /
Nu ſtille ſtaan / als van 't verſtand beroofd?
Neen / o neen! weez niet zoo zot /
Hoor dan wat die groote God (hoorde;
U beloofd in zijne reeden / meerder goed dan 't oor oit
Dit zijn Chriſtus eigen woorden.
6 Hier was d' Hebre'er maar eens een oogenblik
Zoo wel-vernoegd / en dapper in zijn ſchil. /
Dat hy zelver niet en wiſt /
Of hy 't aardze lichaam miſt / (verkonden/
Met het hooren zulker vreugden/ die zijn mond niet kon
Om dat het geen Menſch kon gronden.

B. J. Stol.

't Recht gebruik der tonge en voeten.

STEM: Als vooren.

1 DAn ſpreekt de tong niet meer van ydelheid /
Waar meede hy zijn even Menſch verleid;
Maar een ſta'igen Heemel taal /
Is nu al zijns monds verhaal / (krijgen/
Om zyn naaſten door die reeden hert en ooren te doen
Om van d' ydelheid te zwijgen.
2 Hy zoekt niet meer door boert en zotte klap /
Met yd'le re'en van een onnut geſnap /
Maar het geen dat ſtichting geeft /
En waar door men eeuwig leefd. (haagen /
Dus gebruikt hy al zijn leeden naar het Goddelijk be=
Niet te met / maar al zijn daagen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Zijn dert'le voeten houd hy ook in toom/
Op datze niet by quaad gezelſchap koom:
Maar hy gaat op zulke ſte'en /
Daar men niet dan goede re'en / (begeerig/
Of zijns naaſtens heil verſchaffet / hier toe is zijn hert
En van al het aards af-keerig.
4 Dus werkt den Menſch met al dat aan hem is;
Het oog / het oor / de tong / de voet gaat wis /
En al 't geen hy vorder heeft
Is / waar door hy Godlijk leefd:
God Ziet deezen reinen wandel / waar door wy zijn kind'ren heeten /
Die Hy noit en kan vergeeten.

B. J. Stol.

Rein en kuisheid des Herten.

STEM: Schoonſte Nimſje van het woud.

1 O Wat is 't een groote ſchat!
Voor die 't vat
Rein en kuis te zijn van binnen;
Te verzaaken 's Vleeſches luſt /
Om hier ruſt
In 't gemoed by God te winnen.
2 Schoon d' onkuiſche zich verbeeld
Enk'le weeld;
't Is geen waare vreugd / maar loogen:
Hy die 't hart daar heenen wend /
Vind in 't end'
Zich te jammerlijk bedrogen.
3 Maar die daar van zich vermijd /
En beſnijd
Hem inwendig / ſchoon met ſmerte;
Hy gevoeld / hoe d' Heer toe-zeid
Zaligheid /
Aan de rein en kuiſche herten.
4 Herten / die van ſlaverny
Los en vry
Van deez' aard / alleen naa-jaagen /
Datz' ont-leegd van 's vleeſches weeld /
On-verdeeld /
Gode dienen en behaagen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Hier-om buig ik my / o Heer!
Voor U ne'er /
O verſterker van de zwakken!
Op dat ik des vleeſches zin
Overwin /
Laat uw hulp my niet ontzakken.
6 'k Heb gemaakt een oog-verbond /
En met mond /
Om die naa Uw wil te rechten.
Geef dat ik met d'oogen-le'en /
Of met re'en
Noit mijn zelf of and'r' onſtichte.
7 Hoed mijn zinnen en gedacht
Door uw wacht /
Datze 't harte noit verlokken ;
Dat ik noit van binnen voe /
Maar uit-roe
Al wat welluſt aan kan fokken.
8 Trek mijn liefde van der aard
Heemel-waard /
Tot U en die zaal'ge erve :
Laat geduurig daar mijn geeſt
Houden feeſt /
Zoo zal aardze luſt verſterve'.

R. R. L.

Neerſtig op de wacht.

STEM: Pſalm 146. en / Roozemond die lag gedooken.

1 ZOud hem niet gewaapend houden
Een voorzichtig opper-held /
Die bericht was van vertrouden /
Dat de viand was in 't veld?
Kundig van zijn raad-beſluit /
Stak den rooden ſtandaard uit?
2 Uwen viand / Chriſten ziele /
Weet / waar gy het zwakſte zijt ;
Zet d'oprechten op de hielen /
Leeverd haar geduurig ſtrijd ;
Waakt / beſpied en onder-mijnd /
Daar de ſchild-wacht niet verſchijnd.
3 Trek dan Chriſtelijke Ridder /
Trek Gods waapen-ruſting aan.

Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat de bloode beef en zidder ;
Gy /gelijk een ruſtig man /
Drillende ſtand-vaſtheids ſpeer /
Uw erf-viand gaa te keer.
4 Laat de hel-leeuw brieſſchen / brullen /
Met zijn klauwen randen aan ;
Gods getrouwe ſtrijders zullen
Heiligen der deugden baan.
Jeſus 't door-geſtreeden hoofd
d'Overwinning u beloofd.
5 d'Opper-veld-Heer is door lijden /
Armoe / needrigheid en ſmaad
In-gegaan in 't eeuwig blijde.
Lijden is den daageraad /
Die voor 't heil-rijk middag licht
Van de zon der vreugde licht.
6 Stry dan dapper in 't beginnen /
In het midden / in de dood ;
d'Eere-kranzen zijn te winnen
Naa de door-geſtaane nood.
d'Onverwelkb're lauwer-bla'en
Hangen aan het eind der baan.

B. J. Stol.

I.

Die tot God komt moet gelooven dat Hy is ; en een beloonder is der geener die Hem zoeken. *Hebr.* 11. *vers* 6.

STEM : Hoogheids Minnaar.

1 DEr wijzen oordeel is niet eigen
't Verſtand / of wil / of drift te neigen
Tot eenig heil-genot /
Dan als 't gebod /
Dat de Heere geeft /
En die wijsheid heeft /
Dat de Heere geeft / naa reeden /
Hem aan-dringt tot gehoorzaamheeden.
2 Dan leerd de reeden werk beginnen /
Wanneer z'in waarheid kan bezinnen /
Dat arbeids-vrucht gewis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Te krijgen is:
Maar is 't heil te hoog /
Uit der reedens oog /
Maar is 't heil te hoog gehangen /
Zoo leert z' ook 't werk niet aan te vangen.
4 Zoo iemand dan heeſt voor-genoomen /
Met wil / verſtand / en drift te koomen
Ten dienſt en heilig' eer
Van God den Heer /
Op dat God een goed /
Eeuwig voor 't gemoed /
Op dat God een goed zou ſchenken /
Zoo eiſchet Goodes wet te denken.
4 't Geloof van herten / dat Gods weezen /
En is en blijven zal naa deezen;
Dat hy door eeuw'ge kracht /
En groote macht /
Volgens 't vaſt beſluit /
Naa zijn wil ge-uit /
Volgens 't vaſt beſluit / zal loonen /
Het deugdlijk volk met Heemels-kroonen.
5 Want zonder dat is noit te waagen /
Een werk / dat Goode zal behaagen:
Een hert vol on-geloof /
Voor leering doof /
Heeſt geen vaſten grond
Van Gods waar verbond /
Heeſt geen vaſten grond van binnen /
En daar-om kan 't geen werk beginnen.
6 Zoo moet dan zulk geloove leeven
In 's Menſchen hert / en krachten geeven
Tot die gehoorzaamheid /
Door 's geeſts belept /
Als Gods heilig woord /
(Mits men daar naa hoord)
Als Gods heilig woord komt melden /
In Gods gericht alleen zal gelden.
7 In wien dan waare deugden bloeyen /
En naa haar aart in hoogte groeyen /
Daar is 't geloove groot:
Maar weeder dood /
Daar 't door deugde-plicht
Nimmer uit en licht /
Daar 't door deugde-plicht van 't leeben

Geen

Geen klaar en naakt bewijs zal geeven.
8 Een Menſch in wijsheid op-geſteegen/
Die dingen weet naa re'en te weegen/
Die zoekt met ziel en geeſt/
Op 't alder-meeſt/
In den top der deugd/
Om de Heemel vreugd/
In den top der deugd te ſtijgen/
Wijl 't dood-geloof niet kan verkrijgen.

J. Bredenburg.

II.

En dit is de over-winning, die de Weereld over-wind, naamentlijk ons Geloove.

1 *Iohan.* 5. *vers* 4.

STEM: Wie zich ter hooger ſchoole geeſt.

1 GEloof gegrond in zulke re'en/
Die 't hart verwinnen/ en met een
't Verſtand/ als 't wijſlijk reeden-ziſt/
En waarheid van on-waarheid ſchift/
Vernoegen konnen/ heeft een kracht
Die verder reikt dan onz gedacht:
Is 't maar zoo groot als moſter-zaad/
Geen ding 't in kracht te booven gaat.
2 't Verwint de driften van het vleis/
Of ſtuurd haar werk naa reedens eis/
Wanneer Gods woord aan 't hert betuigd
De billikheid van dat men buigt/
Of zelfs geheelijk t'onder-brengt
Een drift/ die Goode niet gehengd;
Op dat noit drift een werking heeft/
Die God of 't goede weeder-ſtreefd.
3 Want of 't verſtand almachtig waar
Des vleeſches drift te neigen/ daar
Haar werk geen ſcha'e maar voor-deel doet/
Alleen om ruſte van 't gemoed/
Zoo heeft geloof/ dewijl het nog
Noch ſtaard op vrucht by God om hoog/
Een meerder kracht/ waar door het mend

De

De driften tot hun rechte end.
4 De rijkdom / ſtaat / en Weerelds pracht /
Word ook door dit geloof veracht;
De heerlijkheid van 't aardze ſchoon /
Al is 't in ſchijn maar heils-vertoon /
Word echter yv'rig aan-gebr'en:
Maar onz geloof / wijl 't waardighe'en /
Die eeuwig zijn / ten doel-wit heeft /
Ons krachten tot verzaaking geeft.
5 Want die gelooft / vertroud op God;
Is ook vernoegd met klein genot
Van 't aardze goed; en 't hert vol ruſt
Heeft plaats noch tijd voor rijkdoms luſt:
En wijl 't geloof in hem noch teeld
Een nette ſchets / die klaar verbeeld
De ſtaat en pracht van 't Heemel-rijk /
Zoo word hem d'aardz' als drek en ſlijk.
6 't Geloofs vermoogen is zoo groot /
Dat het de Menſch geheel ont-bloot
Van alle drift tot ydelheid;
En teevens 't hert bewerkt / bereid /
En naa Gods wetten zoo verbormd /
Dat zoo 't van rampen word beſtormd /
Die al verdraagt / jaa van haar ſtee
Zelfs lijdens-bergen werpt in zee.
7 Aldus een God-geloovig hart
Ootmoediglijk en trotſt en tart
De Weereld / duivel / dood en hel:
Door blijd'lijk draagen van 't gequel
Belacht het al haar groote macht:
Zulks onz geloove dan verkracht /
En gants verwonnen needer-veld /
't Geen zich Gods vreeze teegen-ſteld.
8 Dus ſtreed wel eer een groote wolk
Van heilig en geloovig volk
Voor 't heilig oog van haaren God /
Met al 't geweld van 't booze rot:
Het heeft zom-tijds / door Goodes hand /
Zelfs koning-rijken over-mand;
En zom-tijds we'er / door ſterk geduld /
Het werk van Goodes hand verbuld.
9 Het was door ſterk geloof gehert /
Toen 't leeuwen-muilen op-geſperd /
Verwoed en brullend heeft geſtopt;
Zulks

Zulks dat-ze / zittend' als verkropt
En af-gemaakt aan alle le'en /
Geen leed den God-vertrouwer de'en;
Maar als met eer-bied aan-gedaan
Zacht-moedig bleeven ſtille ſtaan.
10 Wanneer z'als in een helze brand
Van glimmend vuur / dat hand op hand
Vermeerderd wierd / geworpen zijn /
Zoo heeft het vuur noch leed noch pijn
Haar toe-gebracht; waar door al 't hof
Des grootſten koonings viel op 't ſtof
Der aarden ne'er / en eerde zaam
En God en d'eerders van zijn naam.
11 Ontſtond vervolgings naar geluit /
Zoo vlooden zy de ſteeden uit /
Door boszen en woeſtijnen heen /
Dan op de bergen / dan bene'en
Door daalen / als 't gejaagde hin /
De hoolen en ſpelonken in:
En ook vermomd / door geiten vel /
Ont-quam 't der boozen boos gequel.
12 Doch and'ren hebben on-verzaagd
Geleeden / datz' of door-gezaagd /
Of door de ſteenen zijn gedood /
Of zijn gebracht in zulken nood /
Waar in zy hebben al bezocht /
Wat 's Weerelds macht op haar vermogt:
Hoe meer de moed-wil op haar viel /
Hoe meer 't geloov' aan God zich hiel.
13 't Geloof dus 't al te booven komt;
En maakt de Weereld als verſtomd /
Door al de wond'ren / die zy ziet;
Want wonder is 't / dat zulk een vlied /
Die alle macht des Weerelds heeft /
Voor iemand die maar lijdzaam leefd;
En dat Gods over-groote kracht
Door 't zwak geloove word vol-bracht.
14 O God ontſteek / in onz gemoed /
Een ernſtig vuur / om op dien voet
Te volgen 't heilig helden-ſpoor;
Op dat w' ook ſtrijden naa behoor /
En toonen / dat 't geloove werkt /
En ons in 't volgen zoo verſterkt /
Dat alles wijkt voor ſterker hand /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Tot winſt van 't Heemel-vaader-land.

J. Bredenburg.

III.

De Rechtvaardige zal uit den geloove leeven. *Hab.* 2. 4. en *Hebr.* 10. 38.

STEM: Wanneer het hert nu klaar, &c.

1 TOen als den Heemel-vorſt uit 's Heemels throon quam daalen /
(ſcheen /
En Gods geſtalte zelfs in Menſch'lijk vleeſch ver-
Zulks dat op aarden blonk / in Heemel-rijke ſtraalen /
Gods groote Godlijkheid / waar door al 't aards ver-
Doe klonk 't genaa-trompet op aard / (dween;
't Riep / dat noit Menſch het loon verkrijgt /
Door eigen werk hoe veel en waard /
Maar uit genaa ten Heemel ſtijgd:
't Riep noch / wild toch / wild toch / wild toch in God gelooven /
't Geloov' / 't geloov' / 't geloov' / 't gelooven voerd naa booven.
(zaaken
2 't Is al van ouds geleerd dat d'aart van veele
Wel beſt / door recht verſtand van 't ſtrijdigſt word gekend /
ken /
Wijl d'aart der ſtrijdighe'en is 't duyſter klaar te maa-
Zoo lang 't verſtand aan klaar te zien niet is gewend.
Hier naar heeft God zich ook gebuigt;
Hy gaf in hert en ſteen een wet /
Die 't recht van loon en ſtraf betuigd /
En 't hart uit hoop in vreeze zet. (ter eeren /
De ſchuld / de ſchuld / de ſchuld / de ſchuld leerd / God
Genaa / genaa / genaa / genaa naa eiſch waardeeren.
3 God heeft zelfs noit beoogd het loon uit ſchuld te geeven /
(zijn recht
Maar ſteld zijn eiſch naa recht / op dat men uit
Af-meete zijne gunſt / naa eiſch van 't eeuwig leeven /
Dat Hy om niet beloofd' en onverdiend toezegt.
Een rein geloof is God genoeg /
Als 't maar zijn kracht naar buiten geeft;
En als Hy 't toetſt / 't zy laat of vroeg /
Betoond /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Betoond / door vruchten / dat het leefd.
Dus is gewis / gewis / gewis tot God te ſtijgen /
En 't loon der kroon / der kroon / der kroon uit gunſt te krijgen.
4 Die dan rechtvaardig is / niet naa de wet der wer(ken /
Maar door oprecht geloof / die zal in Goodes throon
Met God vereenigd zijn ; God zelfs zal hem verſterken
Met eeuw'ge leevens vrucht ; hy zal / (den God der (Goo'tt
Star-oogend' in het aangezicht)
Genieten zulken zaaligheid /
Als / naa den aard van 't Heemel-licht /
d'Aanſchouwers eeuwig is bereid.
't Gezicht / geſticht / verlicht / door 't licht van Goodes weezen ;
Zal tot genot / van 't lot / in God / ook eeuwig weezen.

J. B.

Hoogen-ſtaats onderſcheid.

STEM : Rooſemond waarje vlied.

1 GY / die 't oog hebt geveſt /
Op het hoogſt / op 't ſchoonſt / op 't beſt /
En door quade keur hier 't hoogſt verkieſt /
Daar gy het beſte door verlieſt ;
Leer met onderſcheid /
Wat de hoogte zy /
Di e u en elk ſtaat vry :
Die u is bereid /
Zoo gy naa geen hoogte taald /
Maar willig in het laage daald.
2 's Weerelds hoogt heeft men niet
Zonder moeiten of verdriet.
Smert heeft hy die 't zoekt / onruſt die 't bewaard /
Met laſter van elkx qualijk vaard.
't Maakt u yders ſlaaf /
Tot elkx dienſt verplicht ;
En ſtaat daar by zoo licht :
Waart gy nu een Graaf /
In de hoogſte eer /
Op morgen daald gy licht ter ne'er.
3 Staa dan niet naar dien ſtaat /

Die bezwaard en licht vergaat:
Maar verkiez voor 't beſt / 't geen u ruſte geeft /
Waar in gy eeuwig heerlijk leefd.
Die gy niet verkrijgt
Door veel ſchat of goet /
Maar door een vroom gemoed;
Op welks top gy ſtijgd /
Als gy van de hoogte ſcheid /
En needer-daald door needrigheid.

C. W.

Vermaan tot needrigheid.

STEM: Wilhelmus van Naſſouwe.

1 WIld gy in-gaan ten leeven
Veilig en onvervaard /
Zoo moet gy u begeeven
Vry-willig onbezwaard
Te ſchouwen 's Weerelds ſtaacy /
Haar aan-zien / waan-ſchijn groot /
Met al haar dominacy;
Haar eind is toch de dood.
2 Och! die wijs was te deegen /
En koos een laage ſtaat /
En ſchouden alle weegen /
Die d'heele Weereld gaat /
Met al haar veel behoeven
Van taafel / kleed / en huiz.
Wel hem die dit kan proeven
En zien 's Weerelds abuis.
3 Ik meen d'genaamde Chriſten /
Die eer-tijds waaren ſlecht /
En van dit doen niet wiſten /
Dat nu te maal heet recht:
Van pronken ende praalen /
Van koſt'lijk huizgeraad /
Verguld / ende vermaalen /
En alle over-daad /
4 Bruiloften / ende feeſten /
Met alle over-vloed /
Om d'aardze luſt te meeſten /
't Moet nu al heeten goed /
Hoe breed / hoe koſtelijke /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vol op van alles ; jaa
Gemeene man / en rijke /
d'Een doet den and'ren naa.
5 Jaa 't is zoo veer gekoomen/
Dat Herders / die voor-gaan
Om 't Schaapken te betoomen /
Nu zelfs naa hoogheid ſtaan ;
Naa yd'le eer zy trachten /
Naar rijkdom / welluſt / ſchat /
Het zout verlieſt zijn krachten /
't Loopt meeſt op 't ruime pad.
6 Wat raad / o arme Menſchen !
Om beeter weg te gaan ?
Wild ſnel naa 't beſte wenſchen.
Wild u niet lang bera'en.
Al gaan veel Herders doolen /
Dool niet met haar / maar wild
Snel gaan in Chriſtus ſchoole /
Daar werd dit quaad geſtild.
7 Stel Chriſtus voor uw oogen /
Aanmerk zijn needrigheid /
Zoo werd gy niet bedroogen /
Hoor ſnel wat hy u zeit.
Hem zelve te verzaaken /
't Kruis draagen alle daag ;
Dit zijn de beſte zaaken.
Wel hem die dit behaag.
8 Zie aan Chriſtus armoede /
En groote lijdzaamheid/
Hoe hy zijn dierbaar bloede
Tot een waſch-bad bereid :
Om wech te doen uw zonden.
O liefde over groot !
Laat dit uw hert door-wonden ;
Uw aardze luſten dood.
9 Voor dees Herder wild buigen /
Hoor zijne ſtem alleen ;
Deez melk wild toch in-zuigen
Tot deez fontein wild tre'en ;
Deez zal 't u alles leeren /
Wat gy moet doen al-tijd ;
Tot Hem wild u bekeeren/
Doe hier toe al uw vlijt.
10 Wild 's Weerelds vriend niet weezen /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Want dan zijt gy vriend
Van God uw Heer gepreezen/
O! dit in 't herte plant:
Laat loopen / die wil loopen
Den breeden weg / eilaas!
Zy moeten 't zwaar bekoopen
Al met de Maagden dwaaz.
11 Hou vaſt aan uwen Heere /
Al achtmen u voor zot /
Wijk van Hem nimmermeere /
Vrees ſmaadheid/ſchand noch ſpot:
Wild daar niet eens naa kijkken /
Gaa maar kloekmoedig voort!
In geenig ding wild wijkken /
Alleen uw Heere hoord.
12 Oorlof / o Chriſten herten!
Die 't alder-beſt bemind /
En 't quaad aan-ziet met ſmerten /
Als Chriſtus weeſt gezind:
Strij vroom / u werd gegeeven
De kroon / zoo gy volherd /
Dat eeuwig vroolijk leeven
U toch gegeeven werd.

Noodiging aan een eer-zuchtige tot needrigheid.

Uit-gebeeld in Herders en Herderins zaamenſpraak.

STEM: Ik min mijn Herder.

Chriſtus de waare Herder.

1. MYn ziels beminde,
Mijn herts bezinde,
Hoe is uw poogen
Dus geſta'ig naa 't hooge?
Hoogte die vergaat.
O Agar! Agar!
Kiez'een vaſter ſtaat.
2 Ai! ſtel uw luſte
En al uw ruſte

Op my uw Herder.
Ai! en loop niet verder,
Koom hier toch by my.
O Agar! Agar!
Staak uw' woelery.
3 O lief! waar zijt Gy?
Uw roep verblijd my.
'k Gaa U vaſt zoeken
In bosſchaadj' en hoeken/
In mijn zinlijkheid.
O Herder! Herder!
Waar is 't dat Gy weid?
4 Hier in dit laage
Van willig draagen
Van kruis en lijden,
Dat my quaam beſtrijden.
Hier in diep geduld
(O Agar! Agar!)
Gy my vinden zult.
5 Hoe daar beneeden?
Zoo laag vertreeden
In elks verſmaaden?
't Zoud mijn aan-zien ſchaaden
Gaf ik my zoo laag:
(O Herder! Herder!)
En dat hield ik graag.
6 Gy zijt bedroogen
Door ſchijn en loogen.
Door licht gelooven
Laat gy u verdooven,
Dat gy heel verblind,
(O Agar! Agar!)
Schand voor eer bemind.
7 Hoe kan dat weezen?
'k Word hier gepreezen.
'k Zit hier in eeren.
'k Gaa mijn ſchat vermeeren.
't Gaat in alles wel.
(O Herder! Herder!)
'k Kan noch ramp noch quel.
8 Ai! zoud 't daar wel zijn
En vry van quel zijn?
D'wijl op de bergen,
Die den Heemel tergen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Staadig ſtormd en raazd.
O Agar! Agar!
Gy zijt heel verdwaazd.
9 Hebt gy by tijden
Een ſchijn verblijden?
Voor uw verheffen
Zal u 't vallen treffen.
Hoe u 't hoog toe-lacht,
(O Agar! Agar!)
't Eind is rouw en klacht.
10 Tot U te keeren
In diep verne'eren/
Daar ik zoud wachten
Spot en elks verachten;
Dat is ook geen vreugd/
(O Herder! Herder!)
Voor mijn blijde jeugd.
11 Maar zo 'k 't vermaken/
Dat ik hier ſmaake/
Sta'ig mogt behouden/
Voor gewis ik zoude
Haaſtig zijn bene'en.
O Herder! Herder!
Kan dat zijn gele'en?
12 Neen all' die dingen
Moeſt gy ontſpringen;
Schijn-vreugds bedrijven
Moet by d'hoogheid blijven.
't Waare goed en waan
(O Agar! Agar!)
Kan niet zaamen gaan.
13 Want d'aardze hoogheid.
Hoe zoet zy 't oog vleid,
Zoud u beſmetten,
En uw loop beletten:
Want de liefd tot 't aards
(O Agar! Agar!)
Wil niet needer-waards.
14 Wel nu genoomen
'k Zoud tot U koomen;
D'wijl onder-weegen
Is een leeuw geleegen/
Hoe op wat manier
(O Herder! Herder!)

Ging

Ging ik beſt van hier?
15 Snel maar uw gangen,
'k Zal u ontfangen;
'k Zal u ontmoeten;
'k Zal uw leet verzoeten.
U en zal niet ſcha'en,
(O Agar! Agar!)
Koom maar vierig aan.
16 Ik voel mijn zinnen
In uwe minne
Vuurig ontſteeken.
'k Wil van hier uit-breeken.
Ach wat zwaarder ſtrijd!
(O Herder! Herder!)
My behulpig zijt.
17 Ik koom geloopen/
Geſtijfd door hoope.
'k Hebt al verlaaten.
'k Laat de haaters praaten.
'k Hebt met U door-ſtre'en.
O Herder! Herder!
Waar leid Gy my heen.
18 Welkoom mijn ſchoone,
Ik zal u toonen,
Hoe mijn verſmaadheid
U tot d'hoogſte ſtaat leid,
En de rijkſte ſchat,
(O Agar! Agar!)
Die noit hert bevat.
19 Hier onder 't lommer,
Gants vry van kommer,
Aan deeze bronne,
Uit de brand der zonne,
In dit luſtig dal,
(O Agar! Agar!)
Ik u leiden zal.
20 By deeze ſtroomen
En will'ge boomen,
Hier in de roozen
Zult gy u verpoozen,
Met de hoogſte luſt,
(O Agar! Agar!)
In volmaakte ruſt.
21 O lief! uw goedheid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vol zoete zoetheid /
Uw liefſlijk weezen
Zal mijn ziel geneezen.
Ach! hoe is 't gemoed
(O Herder! Herder!)
Met uw liefd ontgloed!
22 Geen dood noch helle /
Geen angſtig quellen
Zal my verleiden /
Noch my van U ſcheiden.
'k Ruſt geruſt en ſtil
(O Herder! Herder!)
In uw zoete wil.
23 Uw wil zal mijn zijn,
De mijn zal dijn zijn.
En uit dit leeven
Zult gy zijn verheeven,
Door my, tot een hoogt,
(O Agar! Agar!)
Die noit oog beoogd.
24 Daar duizend Eng'len
Mijn troon om-heng'len,
Daar vreugd op vreugd is,
Daar geſta'ige jeugd is,
Daar geen dood ons ſcheid.
(O Agar! Agar!)
In der eeuwigheid.

J. J. D.

Hoogen-ſtaats gebruik.

STEM: O ſchoonſte Perſonaagie!

1 KOom hier / die zijt geneegen
Tot yd'le pronk en blinkende gewaaden:
Koom laat ons over-weegen /
De reden van uw laſtige cieraaden.
Uw luſt behoord ook aan Gods-woord
De proef te durven waagen.
Of kan 't niet weezen /
Gy moet u dan naa deezen
Anders draagen.
2 Die heerlijk en verheeven

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In aan-zien zijt jaa Kooninglijk in waarde /
Wat is uw vluchtig leeven?
Een rook en damp. Uw lichaam ſtof en aarde.
Wat hebt gy meer om voor den Heer
In 't oordeel te verſchijnen?
Hebt gy geen deugde /
Helaas! uw ſtaat en vreugde
Moet verdwijnen.
3 Dien grooten dag des Heeren /
Die allen ſchijn en uit-vlucht zal ontdekken /
Moet u voor-zichtig leeren
Uw in-zicht naa 't believen Gods te ſtrekken:
Op dat gy niet uw on-heil ziet
Als 't alles is verlooren.
't Is teegen reeden
Dat 's Weerelds ydelheeden
U bekooren.
4 Wild uw gemoed vercieren
Met heiligheid / in onverdrietе poogen;
Om / ſtil en goedertieren /
Oprecht en kuis / te leeven voor Gods oogen.
Het aardz cieraad voegd niemands ſtaat;
Dus zijt gy rijk van haave /
Dien elk ten goede /
In needrigen gemoede /
Met uw gaaven.
5 Indien gy dan ontbonden
Van hoovaardy / van meer en minder quaaden /
Uw luſt neemt / om de zonden
t' Ontwortelen / en yder af te raaden.
Om Chriſtus wet / u voor-gezet
Gehoorzaam te vervullen:
Zie / of die eeren
U noch naa 't aardz' begeeren
Volgen zullen.
6 Gebruik uw ſchat en ſtaaten
Tot voor-deel van den Gods-dienſt en den zwakken,
De ſtaat zal u verlaaten.
Uw rijkdom en uw glory zal ontzakken.
Maar in die deugd / zal 's Heemels vreugd
Uw ziel zoo ſterk bevangen /
Dat gy / verſchooven
Te vuuriger naa booven
Zult verlangen.

A. Janzen.

Needrigheids oorzaak.

STEM: Zoete Phillis naarderd uw ooren.

1 WAar toe gepronkt uw aardze leeden/
En uw gemoed gelaaten naakt en bloot?
Geen dierbaar kleed maakt ſchoone zeeden.
Noit acht de wijsheid 't aardz vercierzel groot.
Indien men zeeker mag vertrouwen
Op teikens die het oog' van buiten ziet:
Zy zijn voor klein van weetenſchap te houwen/
Die 't lichaam pronken en de ziele niet.
2 't Verſtand zoekt ſtof om op te werken/
't Zy dat die ſtof of waardig is of quaad;
En daar 't op werkt/ daar kan men merken/
Dat het niet lichtelijk van af en laat.
Indien 't den Heere wil behaagen/
Zoo word het haaſt des Weerelds weelde moe;
En zal voor 't binnenſt' goede zorge draagen/
En maaken 't rein/ en 't buitenſt' ook daar toe.
3 Dan kan geen dwaasheid hem beletten:
Geen pracht noch trots belemmerd meer zijn geeſt.
Hy wil geen hert op 't zienlijk zetten/
Maar ſlechts op God/ die hy bemind en vreeſt.
En nu hy in die beezigheeden/
Zijn ziel beveſtigd in d'oprechte deugd:
Genaakt hy God met vuurige gebeeden/
En heeft een afkeer van des Weerelds vreugd.
4 Door 't alderhoogſte goed te weeten/
Wanneer de luſt daar aldermeeſt naa trekt;
Werd dit verganklijk haaſt vergeeten/
't Welk met veel zwaarigheeden is bevlekt.
Geen kindze luſt kan hem vermaaken.
Hy kend geen pronk aan huis en lichaam meer.
Zijn ziel ruſt nu alleen in zulke zaaken/
Die naamaals overblijven by den Heer.
5 Zoo grooten kracht heeft God gegeeven
Zoo wel zijn woord/ als die zijn woord bewaard.
Die naa dat woord op-recht wil leeven
En daar in blyven/ krijgt des Heeren aard.
Hy kan kloek-moediglijk verachten
't Geen nu verheeven word in 't algemeen.
En met geen minder moogentheid betrachten

't Geen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Geen meeſt voor elk te nietig is en kleen.
6 Een wijzen kend men in 't verkiezen.
By zulk een is de keur volkoomen goed /
Die geern het minſte wil verliezen /
Voor 't geen hem 't alder-grootſte voor-deel doet.
Wat is een weinig luſt der oogen /
Die 't graag gezicht wel lokt / maar niet verzaad ?
Helaas ! een ſchijn / die veelen heeft bedroogen /
En doen beklaagen / als het was te laat.
7 O gy ! die nu de luſt van 't leeben
Laat vallen of op aardze zinlijkheid /
Of iets / dat hier 't gemoed doet kleeben
Aan 't geen de Heer zijn koninkrijk ontzeid.
Wat is 't ? uw tijd kan 't niet lang maaken /
Die God miſſchien den naaſten nacht verkort.
Poog daarom zeer aandachtig op te waaken
Eer u het ongeluk ter needer-ſtort.
8 Voor 't los beginnen eerſt verzinnen
Eer datmen zich te reukeloos vertaſt.
Met naa-berouw is niet te winnen.
't Betaamd / dat elk op eigen welſtand paſt.
Daar word door domheid meer verlooren /
Als zomtijds door beleid by een gehaald.
Te grooten welluſt kan de reeden ſmooren.
Daar reeden ruimd / word met gevaar gedwaald
9 Laat waarheid eens uw leidsman weezen /
En zijt bereid u zelven uit te gaan.
Uw ziek gemoed zal wel geneezen /
En uwe krachten haaſt in order ſtaan.
Dan zal geen dwaasheid u meer lokken
Tot ydelheid / wanneer gy door 't verſtand /
Het quaade zaad zijn voedzel hebt ontrokken ;
En God en deugde krijgt de overhand.

A. Janzen.

Zinne-beelden van ootmoedigheid.

STEM : Laura zat laatſt by de beek.

1 ALs gy 't kriſtaljne nat
Uit een diepen put wild haalen /
Moet gy eerſt / om zulk een ſchat /
Uwen emmer laaten daalen /
Dan zal zy uw vlijt betaalen

Die / ootmoedig in zijn grond/
Wijzlijk graafd naa zuiv're zeeden /
Vindz' in haar vol-koomentheeden /
Naa den eis van Gods verbond.
2 Hoe de zonne klaarder licht
Met haar glans van groot vermoogen /
Hoe veel meer zy onz gezicht
Houd ter aarde ne'er-geboogen.
Waarheid lijd geen aardz verhoogen:
Die haar klaarheid onder-vind /
Moet eenvoudig in zijn leeven /
Noit naa ſtaat of aanzien ſtreeven
Of hy ziet hem zelven blind.
3 Die een dier / 't welk / los getergd /
Grimd en raazd / door zachjens ſpreeken
Koeſterd / en zich zoo verbergd /
Is 't gevaar zeer licht ontweeken.
Die zich nimmer zoekt te wreeken
Schoon hem leed word aangedaan /
Och! die mijd veel ſchaad en ſmerte.
Ootmoed uit een heilig herte
Brengt den Menſch veel voordeel aan.
4 Een noch onvolwaszen kind
Is eenvoudig / ongeſleepen:
't Heeft zijn voedſter wel gezind
Zonder valz of quaade greepen.
Die / door hoovaardy beneepen /
Zich verlaat op yd'len ſchijn /
Doof in tijds zijn ſchaad'lijk voordeel:
Want by God heeft niemand voordeel
Dan die rechte kind'ren zijn.

A Janzen.

Lof van d'ootmoedigheid,

STEM: Indien de rijkdom maakt geruſt.

1 O Otmoedigheid / gy hooge deugd /
Zoo kleen geacht by Weereld wijzen /
Gy brengt ons tot de hoogſte vreugd.
Wie kan u naa uw waarde prijzen?
Die vooven woond en onder ziet /
Verſmaad om hoog uw laagte niet.
2 Gy kond Gods tooren / alsze brand /

Met

Met uw deemoedig bidden bluszen.
Gy buigd u onder zijne hand:
Gy leerd de ſtrenge roede kuszen.
Al werd gy op der aard veracht/
De hel verſchrikt voor uwe kracht.
3 God predikt u door zijnen Zoon.
Zijn ſtal/ zijn krib/ zijn needrig leeven/
Zijn ſlecht gevolg/ zijn doorne kroon/
Zijn needrig kruis heeft hem verheeven.
God bracht hem eerſt op 't laag der aard/
En eind'lijk we'er ten Heemel-waart.
4 Gy ſticht der deugden vaſten grond/
Een grond om kerken op te bouwen/
Ten dienſt van 't nieuwe heil-verbond:
Op u mag 't hert zich wel vertrouwen:
Gy wijkt/ gy wankt/ gy weifeld noit.
Die zonder u vergaard/ verſtroid.
5 Die zich op u niet bouwd/ ſtort ne'er;
Die u zoo reuk'loos derfd verſtooten
Zal God/ die eeuwig opper-Heer/
Al was 't een zijner Huis-genooten/
Ook van zich ſtooten uit zijn troon.
Uw ſmaatheid ſtrekt den Heer tot hoon.
6 Die u in zijnen boezem queekt/
Zal Chriſtus in zijn ſchoot ontfangen.
De zondaar/ dien uw deugd ontbreekt/
Blijft zonder u aan 't quaade hangen.
Ach zonder u/ wat elk ook doe/
Sluit God de deur des Heemels toe.
7 Maar daar gy komt/ erbermd zich God:
Gy kond de tollenaars en hoeren/
Daar d'onbekeerlijkheid mee ſpot/
Door recht berouw ten Heemel voeren.
O Moeder-deugd! die d'and're voed/
Wie doet'er goed/ zoo gy 't niet doet?
8 Gy brengt de glaazen voor 't gezicht/
Daar elk zich zelf in kan beſchouwen.
De waarheid vind zich by uw licht.
Gy leerd den Menſch zich zelf mis-trouwen.
O ſpiegel! die geen Menſchen vleid.
Gy toond ons onze nietigheid.
9 Gy toond ons vlekken in 't gemoed;
En dus verleerd g'ons roem te draagen.
Gy zweld op geen verganklijk goed:

U kan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

U kan geen valze lof behaagen.
'T Waarachtig quaad verſchoond gy niet:
Gy kend de ſchuld / die u verdriet.
10 Dies draagd gy alle ſpot en ſmaad;
Die ſtrekt u door geduld ten goede.
Gy trekt veel goeds uit al dat quaad.
Zoo kond gy ſtrijden tot den bloede:
Zoo kond gy 't booze weeder-ſtaan /
En door uw enge-poorte gaan.
11 Jaa zelfs de vroomſte die'er leefd /
Verciërd met d'allerbeſte zeeden /
Zal / zoo hy u tot raads Vrouw heeft /
Noit voor zijn minder willen treeden;
Maar in zijn eigen oogen kleen /
Zich buigen onder yder een.
12 Gelijk een boom van goeder aard /
Hoe dat men die meer vrucht ziet draagen /
Hoe hy zich meer buigd needer-waard
Zoo moet de grootſte zich verlaagen.
Want die zich dus om God verne'erd /
Werd door het hoogſte heil geëerd.

G. Brand.

---

d'Ydelheid der weetenſchap en geleerdheid, zonder Godvruchtigheid.

Eraſmus zegt,

Deus indoctos recipit, impios non agnoſcit.

Dat is: God neemd de ongeleerden wel aan, maar niet de goddeloozen.

STEM: van den cxviij. Pſalm.
Of: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 DE weet-zucht / yder aan-gebooren /
Ontſteekt de Menſchen van der jeugd.
Het oog en 't oor wil zien en hooren.
Maar wat is kennis zonder deugd?
2 Een boom vol blaaden / hoog aan 't groejen /
Die nimmer bloem noch vruchten heeft /
Die nimmer draagd / al raaktz' aan 't bloejen /
Die vaak beloofd / die nimmer geeft.
3 Wie zal om Weereld-wijsheid wenſchen /
Of om de naam van hoog-geleerd?

Want

Want een der neederigſte Menſchen /
Een Land-man / die zijn Schepper eerd/
4 Die niet en weet als God te vreezen /
Die werken voegd by zijn geloof /
Zal zijnen Heere waarder weezen
Als d' aller-grootſte Filozoof.
5 De dwaaze minnaar van 't veel-weeten/
Die / fier op zijne weetenſchap /
Zich zelfs te kennen heeft vergeeten ;
Al zet hy al zijn zinnen ſchrap /
6 Om tot den Hemel toe te vliegen/
Noch wierd hy van zich zelf verleid /
Zijn beezigheid zal hem bedriegen /
Hy ſmoord in zijn nieuws-gierigheid.
7 Wat helpt weet-gierig t' onderzoeken:
Al wat naatuur verborgen houd /
En 't binnenſt van de beſte boeken /
Wanneer men aan 't oud Babel boud:
8 't Laat-dunkend hert denkt groote dingen.
De hooge weetenſchap blaazd op.
Wil d' aarde tot den Hemel ſpringen /
De wijze deemoed krijgd den ſchop.
9 Denk / om u zelven in te binden /
Dat veele zaaken zijn bekend /
Die g' in uw brein niet uit kond vinden.
Uw kennis raakt haaſt aan haar end.
10 Ag Menſche ! zal 't hier kennis heeten/
Daar uwe geeſt zoo hoog op treed !
Gelijk dan / bid ik / al uw weeten
Eens by al 't geen gy niet en weet.
11 Dan zalmen eindelijk belijden /
Dat d' aardze roem der weetenheid
Een dwaazheid is der laatſte tijden /
Die meenig al te laat beſchreid :
12 Zelfs hoemen meer en beeter zaaken
Geweeten en begreepen heeft /
Hoe ons ook zwaarder ſtraf zal naaken
Werd zulk een kennis niet beleefd.
13 Daar Chriſtus/ op zijn troon gezeeten/
Alleen op doen het vonnis veld /
Betreurd men 't vruchtelooze weeten
Dat voor dien rechter niet en geld.
14 Zich zelf en zijnen plicht te kennen/
Te brengen 't weeten tot 'er daad/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zich naar zijns Heeren wil te wennen/
Is wijsheid die ten Heemel gaat.

G. Brand.

Het weeten is wel ſchoon, maar doen gaat booven 't weeten.
Die wel en grondig weet is waard geleerd geheeten:
Maar die zijn tijden weet, zijn tochten houd in toom,
Zijn daaden wel beleid, zulk een is wijs en vroom.

Gebruik van de maat der gaaven.

STEM: Gelukkig is den Menſch.

1 DE Weereld is het perk/
Waar in de Menſchen draaven.
God loond of ſtraft het werk
Naa maate van elks gaaven.
Die veel weet/moet veel meer zijn weeten zijn beſteed/
Als een die minder weet.

2 Die veel weet is geſteld
Tot ſpiegel van de ſlechten;
En als de zwakken held/
Door kennis t'onder-rechten.
Dies doet de wijze door zijn voor-gang geen meer goed/
Als d'a'er met volgen doet.

3 Want zoo de wijze ſtrekt
Een licht/ om elk te lichten:
En hy elks plicht verwekt/
Door't bruiken van zijn plichten;
Zoo heeft hy Goodes gaaf tot winning aangeleid.
Dies is hem meer bereid.

4 En zoo 't een-voudig hert/
Dat weinig kan door-gronden/
Nochtans in 't weinig werd
Op-recht getrouw bevonden;
En 's wijzen voor-gang volgd: is hem ook toegezeid/
Dat hem is meer bereid.

5 Dies wild doch niemand niet
Om minder gaaf verachten.
Die veel weet/ dat hy ziet
Ook meerder te betrachten.
Die weinig heeft/die poog /dat hy het zoo beleefd/
Dat God hem meerder geeft.

C. W.

Zee-

Zeekere Rijkdom.

STEM: O ſchoone Cariclea!

1 O Gulzig overdaad!
Die voeſter zijt der luije dertelheid;
Wat zijn uw werken quaad/
Wanneer 't verſtand van u word ingeleid!
Uw weelde vaard veel ongemak:
Want wel-luſt is een laſtig pak.
2 Natuur is haaſt verzaad.
En zoover zijn in ſpijz/ in drank en kleed/
Vereiſt een minder maat/
Als daar de keur de reeden over-treed.
Daar wel-luſt nood-druſts reegel ſteld
Geſchied de maatigheid geweld.
3 Het zaad word licht verdrukt
Als ſcherpe doorn en diſtel 't koomt te naa;
Maar werd die uitgeplukt/
Zoo vrijd/ die vlijt/ het eed'le graan voor ſcha/
En die 't dan neerſtig zuiver houd/
Dien brengd het vrucht voort honderd-foud.
4 Die 't Godlijk woord in 't hert
Ontfangt en zich in grooten ſlommer ſteekt;
Waar door hy zoo verwerd/
Dat hem geduurig luſt of tijd ontbreekt/
Word wel naa Weerelds-wijze gauw/
Maar in de Gods-dienſt ſlap en lauw.
5 Doch die de deugd betracht
Met ernſt en na vol-maakte vryheid ſtaat;
Is al-tijd dag en nacht/
Onleedig om een ſchat die zeeker gaat.
En om 't geen hem ter nood-druſt reſt
Doet hy met neerſtigheid zijn beſt.
6 Zoo vroolijk en te vre'en
In needrigheid/ die 's Heemels grootheid hoopt/
Hy hebbe ruimt of geen/
Geruſt van Geeſt wat mee of teegen loopt;
(Doch neerſtig/ vroom en wel-gemoed)
Acht hy zich rijk met weinig goed.
7 Hier rijk in God te zijn/
In goed/ in deugd en al wat noit vergaat/
Is booven rijkdoms ſchijn/

Die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die of in aard of in metaal beſtaat.
Die 't weinig wiszeld om het veel
Verkieſt zich ver het beſte deel.

A. Janzen.

Rijkdom 's Weerelds Lok-aas.

STEM: Dichter die de blinde Weereld, &c.

1 LOoze Weereld / die uw ſtrikken zoo behendig open-zet / (net;
Dat de boeten van uw haaters zich begeeven in uw
Die uw masker zoo ont-maskerd / dat / ſchoon gy te ſchendig liegt / (zelfs bedriegt.
Door een ſchoonen ſchijn van waarheid uw beriſpers
2 Die de loogen zoo voor waarheid optrooid en aan elk draagt veil / (voor heil.
Dat uw deerlijk ziels-bedraaden aan-genoomen word
Die Gods-minnaars door uw ſchalkheid graag zaacht ſtaan ten toon en ſpot / (ren God.
Eeven of zy / als uw kind'ren / mee wan-trouden haa-
3 Die / of iemand ſchoon gewaapend / en geharnasd u ten keer (licht veld ter neer.
In het veld het hoofd durfd bieden / ſlaapt hy eens /
Die den ſlaaperigen ſchild-wacht / die niet ſneedig op u paſt / (verraſt.
Eer hy 't weet / hebt overwonnen en te jammerlijk
4 Wat is doch / wat is uw waapen / daar gy elk zoo wis mee treft? ('t hooft op heft?
Dat'er veel van uw gewonden / nauwlijks een weer
Anders niet / dan eenen beeker / op-gevuld met voor-ſpoeds zop / (kop.
Daar gy elk van geeft te drinken / en giet gulzig in den
5 Eenen beeker / daar gy aardiglijk van buiten op graveert / (weerd,
Foei armoed' en on-vermoogen, gaſten by elk een on-
Maar gezeegend voorſpoeds leeven; daar men meer heeft dan 't behoefd, (getoefd.
En van elk geliefd, getroeteld, en in weeld' door word
6 Deezen kroes / dus op-geheeven en goed-gunſtig toe-gewenkt / (dien kroes gedrenkt;
Maakt / dat al / die 't vaarzjen leezen / graag zijn uit
En om uwes gunſts genieten (want den drank ver-heugd haar hart.)

God

God en 't eeuwig goed vergeeten; wijl zulk heugen
haar maar ſmart. (zelfs mee verblind
7 Dit is / ſnoode Weereld 't lok-aas / daar gy 't oog
Van haar / by wien kruis en lijden op het hoogſte
ſcheen bemind; (hert een wet.
Van haar / by wien Gods gehengen ſcheen te zijn in 't
Foei my / dat ik mee mijn lippen naa had aan dien
kroes gezet. (heid had gekeurd /
8 Foei my / dat ik dijn opſmukzel naa voor waar-
En my op een weg begeeven / daar men zagjens hee-
nen ſleurd / (woords vermaan;
Heenen ſleurd / naa een vergeeten van Gods heilig
Want die van uw nat wil drinkē / moet u heel ten dien-
ſte ſtaan. (zijn verſtand /
9 Heel ten dienſt ſtaan met het herte / lichaam en al
En de alder-eelſte krachten rijzend' uit het ingewand;
Maar dien grooten God der Gooden / zy voor eeuwig /
eeuwig dank / (van uw zank.
Die door gunſt my openbaarde 't ſchaad'lijk voisje
10 Die my 't ooge-vlies af-rukte / om te ſtraalen door
den miſt (had vergiſt;
Van dijn ſchaad'lijk zonden-dekzel / daar 'k my naa door
En my zoo den weg af tuinde / dat ik ſtil moeſt blijven
ſtaan / dee gaan.
En door 't ſlingze pads beſchouwen / vlijtig my te rug
11 Goede God! die uw genaaden mild hebt op my
neer geſtord / (neevelt word.
Klaar 't gezichte / dat het nimmer we'er door haar be-
Maar dat al haar ſchalke treeken meer en meer my
zijn bekend; (gewend.
Zoo dat al haar doen en poogen zijn vergeefs op my

L. Terwe.

In teegen-ſpoed, het hoogſte goed.

STEM: Gelijk de Salamand'r in 't vuur kan zweeven.

1 LAat vorſten op haar eer en macht vry ſnoeven;
Den geld-gier op zijn goud /
Daar hy zich op vertroud:
Laat Epicuur / in weeld' des vlees zich toeven /
En vullen 't lijf ver booven noods behoeven;
Noch kan haar luk niet raaken
De hoogt des heils van 't geen Gods vrienden ſmaken.

2 Een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

2 Een need'rig hert van God tot vriend verkooren/
Al word hy klein geacht/
Beguicheld en belacht/
Al ſchijnd/ naa 't oog/ hy in den druk te ſmooren/
Als of hy was tot ramp en leed gebooren/
Dat heeft noch grooter ſchatten
In 's herten grond als 't aards vernuſt kan vatten.
3 In zijn gemoed bezit hy al 't vermaak'lijk/
Dat welluſt/ eer en ſchat
Op 't hoogſt in haar bevat.
Die zich aan God het eenigſt en noodzaak'lijk
Ten dienſt verbind/ op hem vertroud volmaakt'lijk/
Hoe kan hem vreugd' ontbreeken/
Die al zijn heil acht in Gods gunſt te ſteeken? (ge/
4 Dwaald 's Weerelds eer ten af-grond heel in 't laa-
Hy weet dat gy betrouwd
God/ die in achting houd
Haar/ die om hem/ de ſchand voor eer graag draagen/
En voor zijn eer het alles durven waagen:
Mits hy met lauw're kroonen
Van eer en glans de zulken wil beloonen.
5 Geen grooter ſtaat/ als rijks-genoot te weezen
Van d'alder-hoogſte Heer/
Begunſtigd met de eer
Van Kooningen en Prieſteren te weezen/
Hier in 't gemoed en 't vol bezit naa deezen.
Dat 's eer wiens glans en luiſter/
d'Aards' eer en glimp verkeeren doet in duiſter.
6 Of ſchoon natuur hier alles moet ontbeeren/
Daar 't vlees vermaak in heeft/
Zich koeſterd en in leeſd/
Die zich gewend herts-tochten om te keeren/
Al bied zich kans/ zal wel-luſt noit begeeren.
O die Gods gunſt mag ſmaaken!
Hy miſt hier graag al 't dartel vlees vermaaken.
7 Want 't herte zwemd in over-volle weelden/
Als hy al 't groot geneugd/
Van 's eeuwig leevens vreugd/
Door kracht des geeſts/ na waard' zich kan verbeelden/
Met al het zoet/ dat oor en hert oit ſtreelden.
Weg welluſt van 't vergank'lijk/
Uw vreugd' is kort/ maar deeze duurd onwank'lijk.
8 Miſt hy het vaſt bezit van aardze goeden/
Is arremoed' zijn lot;

Hy ſteld geen waar genot
In het bezit van aardze overvloeden/
Die zich alleen naa 't Heemelz tracht te ſpoeden;
Den glans des gouds moet dooven
Voor hem/ die 't hert veſt op dien ſchat hier booven.
9 Geen rijker word op aarden ooit gevonden/
Als die vernoegzaam leefd/
En hoop op ſchatten heeft/
Die van geen roeſt of mot worden verſlonden/
Maar eeuwig ſtaan/ op wis en vaſte gronden.
'T Vergank'lijk goed moet wijken
Voor 't eeuwig goed/ dat nimmer kan bezwijken.
10 Wat mogt gy ſnoode Weereld dan noch boogen
Op wellust/ ſchat en eer?
Uw grootheid valt ter neer/
Als 't waare goed eens glinſterd in de oogen/
Verdwijnt in rook uw krachteloos vermoogen/
Recht dwaas/ die door 't verkiezen
Van uw genot/ het waare goed verliezen.

L. Terwe.

Waare vergenoegzaamheid in de kleinheid.

STEM: Gy die uit 's Weerelds droom ontwaakt.

Of: Wie zich ter hooger Schoole geeft.

1 GEen ſchat/ geen goed/ geen Weerelds-luſt
En geeven 't herte zoo veel ruſt/
Als wel het ruſtig leeven geeft
Aan hem/ die in een kleintje leefd.
Die in het klein zijn leeven leid/
En om het klein van 't groot af-ſcheid
En leid zijn groot tot kleinder an/
Die leerd wat kleinheid geeven kan.
2 De kleinheid die leefd on-benijd/
De kleinigheid leefd zonder ſtrijd/
De kleinigheid leefd on-bevreezd/
Geſtaadig met een blijden geeſt.
Ik zeg dan/ dat hy wijslijk kieſt/
Die om het minſt het meeſt verlieſt.
Het minſt is 't meeſt/ ſchoon 't niet en ſchijnd/

Want

Want in het minſt men 't meeſte vijnd.
3 De meeſte ſchat die iemand heeft /
Dat is / als 't hert geruſtig leefd.
Het herte leefd geruſt en blij /
Wiens rijkdom het vernoegen zy.
Noit zal men zien dat over-vloed
Den Menſch geruſtig leeven doet:
Want over-vloed is zoo van aard
Dat zy begeert of vreeze baard /
4 Begeert' tot meer / of vreez voor min /
En over-vloed brengt onruſt in.
Den over-vloed brengt zorge by
Waar door men on-geruſtig zy.
In kleine ſtaat leid groote ruſt /
Wanneer vernoegen gaat voor luſt.
Wie 't klein bemind veel onruſt mijd.
Wie 't groot betracht / die leefd in ſtrijd.

Tracht niet naa de hooge dingen, maar voeg u tot de needrige. Rom. 12. 16.

Op 't voorgaande.

STEM: Schoonſte Nymphje van, &c.

1 DIe in 't kleintjen is gewend
Geen ellend
Zijn hem d' on-geachte dingen.
Veel meer arm' als rijke lien
Zult gy zien /
Datze konnen vroolijk zingen.
2 Wie dat hier gelukkig leefd /
't Zelve heeft
Den Apoſtel wel beſchreeven;
't Is (zeid hy) een groot gewin
Zaalig in
Klein bewind geruſt te leeven.
3 Daar-om / o on-wijze Menſch!
Doe geen wenſch
In natuurelijke zaaken.
Stel u zelven in Gods wil /
Hou u ſtil;
Hy zal alle ding wel maaken.
4 Let eens wel op uw gemoed;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

'T Staat zoo zoet/
Als gy 't niet en maakt on-ruſtig.
Als gy God in 't herte mind/
Gy bevind
Dat'er niet en is zoo luſtig.
5 Wel-luſt/ eere/ rijkdom/ ſchat/
Wat is dat?
't Geeft u toch geen baat van binnen/
't Zal u dienen meer tot ſtrijd
Dan profijt.
Buiten God is niet te winnen.

J. P. Schabalie.

't Voor-recht der Armen booven de Rijken.

STEM: Het was een fray rijk Borgers-kind.

1 TEr Weereld is geen meer ellend/
Dan in armoed te weezen:
Maar als men die ten beſten wend/
Zoo word de ziel geneezen.
Wanneer men wil bemerken/
Hoe zy het hert kan ſterken/
Hoe zy 't gemoed
Noch voor-deel doet
Meer dan den overvloed.
2 Een arme/ die God-vruchtig is
En zijns gemoeds een weeter/
Die vind het licht in duiſternis
En ſpijze by den eeter;
Hy zuigd hoonig uit ſteenen/
En blijdſchap uit het weenen;
Hebbende niet
Hy volheid ziet;
't Welk deur Gods kracht geſchiet.
3 Wanneer den rijken word belaſt
Met taaffelen vol eeten/
Zoo blijft hy in zijn hutjen vaſt
Met ſtilheid neer-gezeeten.
Hy mag wel gaan ſpanceeren/
Als and're groote Heeren
Op de recht-bank/
Teegen haar dank/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wel zitten uuren lank.
4 Koomt'er een oorlog in het land /
Hy heeft niet te verliezen.
Of zoo daar Scheepen zijn geſtrand /
Hy ſtaat zonder verkiezen.
Om ſchattinge te geeven /
Is 't hem gelijk en eeven.
Die niet en heeft /
Ook niet en geeft /
En even-wel hy leefd.
5 Van haat en nijd is hy bevrijd.
In erf-goeden te deelen /
Zijn ſchoone tijd / hy niet verſlijt
Met jaaren lang krakkeelen.
Hy mag zijn tijd beſteeden
In aan-dacht en gebeeden.
Van grooten moeit
Is hy beſnoeid /
Op dat de geeſt her-bloeid.
6 't Geld dat niet brengd dan droefheid in
Met nacht en dag te peinzen /
Hoe men 't zal brengen tot gewin /
Zijn vreugde niet doet deinzen.
Want hy door heilig zingen
En and're zoete dingen
Al op zijn werk /
Verheugd hem ſterk /
Gelijk als in een kerk.
7 Als d' rijken een huis bouwen zal
Daar is zoo veel te ſtellen /
Dat hy mag kijken booven al /
Daar gaat hy hem me'e quellen/
Schier booven zijn vermoogen
Diend hy den luſt der oogen.
Den armen recht/
Wel over-legt
Hoe hy 't zal maaken ſlecht.
8 Ziet hoe den rijken is bezweet
Met vaaren en met vletten /
Speel-jachten en Karoſſen breed
Hem niet dan moeiten zetten.
Veel onbetemde luſten
Hem houden in onruſten;
Zulk heerſchappy /

Is

Is ſlaverny /
Al ſchijnt het noch zoo vry.
9 Pythagoras heeft wel gezeid
In 't verhuizen der zielen /
Dat d'een en d'ander Majeſtait
Hem niet zoo wel bevielen /
Als 't vroolijk tirelieren
Van klein-geachte dieren /
's Schoen-lappers ſtoel /
Naa zijn gevoel /
Ging booven 's Konings g'woel.
10 Denk als den rijken hier verarmd /
Hoe zeer is hy verleegen;
Hy is zoo in het goed verwarmd /
Hy kan geen kleine weegen.
Hy geeft hem dik tot liegen /
Uit-ſtrijken en bedriegen.
Een Ambachts-man /
Die werken kan /
En weet hier al niet van.
11 't Aan-zien en hoefd hy in het kleed
Noch huizen niet te zoeken.
Het is den rijken dikwils leed /
Dat hy in ſlechte hoeken /
Uit nood hem moet geneeren.
En als zy veel verteeren /
Een groot gewin /
Moet koomen in:
Den armen hoeft veel min.
12 Wanneer 't gemoed den rijken wijzd
Religie aan te neemen /
En als'er dan een kruisje rijſt /
Daar is zoo veel te teemen;
Zijn eer en hooge ſtaaten
En kan hy niet verlaaten.
Den armen / hy
Is hier van vry /
En leefd geruſt en bly.
13 Wanneer den rijken hier misdoet /
Niemand derf hem beſtraffen;
Hier in heeft het den arme goed /
Want op hem gaat men ſchaffen;
Als hy niet wel en wandeld /
Of ergens in mis-handeld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dit is van God
Een groot genot/
Want 't dient tot 't zaalig lot.
14 Word hier den rijke ziek of krank/
De meenigt der Doctoren
Helpen hem dik-wils van de plank/
Al is hy nood verlooren.
Den armen en geringen/
Gebruikt maar ſlechte dingen/
En word gezond/
Met kleine vond/
Wanneer het God hem jond.
15 Maar noch is wel het alder-meeſt/
Als een rijkaart moet ſcheiden/
Schoon hy zoo zeer het ſterven vreezd.
Of laat hy hem om-leiden:
Hy veinzd hem op te geeven/
Maar zou noch liever leeven/
Liet God hem hier/
In zijn plaizier/
Hy naame wel vertier.
16 De dood is hem een bitt're pijn/
(Zoo Syrach gaat vermonden.)
Den armen is 't een medicijn
Te werden hier ontbonden.
De rijken koomen waarlijk
In 't Heemel-rijke zwaarlijk:
Want haaren zin/
Staat meer of min
Gehecht op 't aards gewin.
17 De armen hebben eenen trooſt
Aan Chriſtus leer en leeven;
Of men den rijken al wat gloord
't Kan geen zeekerheid geeven.
Want met den rijke brekke
Moet hy van hier vertrekken.
Lazarus deel
Moet hy geheel
Aanzien als een toneel.
18 Schoon hier den armen lijden moet
Gebrek aan koſt en kleeren;
Hy heeft een groot gezelſchap zoet/
Die met hem Pelgrimeeren/
Die eer-tijds gingen doolen

In bergen en in hoolen:
En deezen druk/
Was haar geluk.
Gedenk dit wonder-ſtuk.
19 Den rijken/ die zijn ſchuuren houd
Die moeſt van droefheid huilen.
d'Apoſtelen en hadden goud
Noch zilver in haar builen:
Noch konden zy verblijden
In 't midden van haar lijden;
Want al haar goed
Was in 't gemoed/
Daar God het meede voed.
20 God heeft d'armen verkooren hier/
Die rijk zijn in 't geloove,
Al ſchijnen zy verlooren ſchier/
En alle man ten roove/
Zy zijn zaalig geheeten:
O wonderbaar ſecreeten!
Zy geeven meer/
Met mijtjens teer/
Dan eenen rijken Heer.
21 Is dit niet wel een voordeel groot
Dat d'armen mag gebeuren/
In deeze tijd/ en naa de dood
Bevrijd te zijn van treuren?
Of ſchoon natuur moet lijden/
't Gemoed kan hem verblijden.
Wenſcht geen rijkdom/
't Zijn weegen krom:
Gy hoord nu den waarom.

J. P. Schabaalie.

Verachting van 't Aardze-goed teegens de zorgvuldigheid.

STEM: Ai ſchoone Nymph! aanziet, &c.

1 MYn ziel! wat wroet gy noch om aardze gaaven?
Dewijl het Weerelds-goed
Door brand vergaat/ of mot en dief door-graaven/
En ſlechts is eb en vloed.
Want wat gy legt in meenig jaar te booven/
Dat kan de waaters-nood/ of vuur/

In eenen dag / jaa in een uur /
Zeer licht ontrooven.
„ 2 Dewijl g'ook ziet / dat 't hebben geen genoegen
„ Geeft aan uw e'el gemoed : (gen /
„ Maar die 't ontbeerd / en zich naar Gods wil voe-
„ Veel heerelijker goed
„ In kleinigheid / door Goodes gunſte / ſmaaken /
„ Als al de rijkdom geeven kan /
„ Door zielen-ruſt / en hoope van
„ By God te raaken.
3 Wel aan mijn ziel ! verſmaad hier door het zorgen
Voor 't geen zoo licht vergaat.
Zorg noit / te dwaas / dus voor den dag van morgen ;
Hou in uw zorgen maat.
Zie eens hoe fris de ſiere leel'jen bloejen /
En hoe het pluim-gedierte leefd /
Dat noit en werkt / noch zorgen heeft /
En blijft aan 't groejen.
4 Doch zoo gy wilt / mijn ziel / in zorge leeven ;
Zoo leg die hooger aan ;
Zorg voor het goed / dat Jeſus hun wil geeven /
Die in zijn gunſte ſtaan.
Als gy dit hebt / wilt alles vry verfoejen.
Want die dit in zijn hert gevoeld /
Zal al de reſt / waar op hy doeld /
Van zelfs toevloejen.
5 Weet vry / mijn ziel ! zoo gy eens hebt uw Jeſus
Gekreegen tot uw deel ;
Gy hebt meer goed / meer goud / meer ſchat als Creſus,
O dat verſcheeld te veel !
Wel wild uw zorg dan tot dit goed vertoonen ;
't Is zeeker / wie het zoekt die vind,
Want in de ziel / die Jeſus mind /
Daar wil hy woonen.

De zorge voor het lijf en 's Weerelds ydel goed ,
Verdoofd en doet te niet de gaave van 't gemoed.

Ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaaning teegen de zorgvuldigheid des leevens, ende hoe dat God al-tijd zorge draagd voor de zijne, haar voedende ter rechter tijd, hoewel datze zomtijds tot haarder betering beproefd worden met teegenſpoed.

STEM: Edel Artiſte koen, &c.

1 Myn liebe vrienden zoet /
En wild u niet bedroeven
Als u met teegen-ſpoed /
Den Heere komt beproeven.
Hy weet al uw behoeven.
En vreezd geenen aan-ſtoot.
Hy kan zonder vertoeven /
Vervullen uwen nood.
2 Weeſt doch bekommerd niet
Om drinken of om eeten /
Gelijk gy heeden ziet /
By Heidenen vermeeten /
Die van God niet en weeten.
Betrou den Heer alleen /
By Hem en is vergeten /
Geen musjen alzoo kleen.
3 Uw zaaken Hem beveeld /
En wild Hem vierig minnen /
Dat Zathan niet en ſteeld /
Door verſtroping van zinnen /
Dat goede zaad van binnen.
Daarom hou goede wacht /
En wild Hem over-winnen /
Door des geloovens kracht.
4 Met zijn gerechtigheid/
Het rijke Gods wilt zoeken /
Dat daar verborgen leid /
In Gods gewijde Boeken /
Niet in verhoolen hoeken;
Als eene ſchat alleen:
Die ſlechten ende kloeken /
Staat oopen en gemeen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Met ſtilheid zeer bequaam/
Wilt uwen akker ploegen
Al in des Heeren naam.
En heb een goed genoegen/
Alzoo 't de Heer wil voegen
Stel u daar in te vre'en/
Als haar de vroomen droegen/
Die hier hebben gele'en.
6 Al zonder gierigheid
Wandel op uwe ſtraaten:
Want ziet Hy heeft gezeid/
'k En zal u niet verlaaten;
Al ſchijnt Hy u te haaten/
Als Hy u druk toezend/
't Geſchied tot uwer baaten/
't Waarom is Hem bekend.
7 Gedenkt hoe Iſraël
Beproefd was in voor-tijden:
God lietze zom-tijds wel
Gebrek en honger lijden.
Maar 't was om te beſnijden
Haar herte met ootmoed.
Dit Vaaderlijk kaſtijden
God al uit liefde doet.
8 Op datmen kennis heeft/
Dat ieder by den broode/
Alleene niet en leefd/
Maar by alle geboode/
Dat uit den mond van Goode
Komt vloejen door zijn kracht.
Het is den Menſch van noode
Te kennen Goodes macht.
9 Gedenk hoe Elias
Geſpijzd wierd door de Raaven/
Den ouden Tobias/
In zijn armoedig ſlaaven:
De Heere quam hem laaven
(Naa dat hy was beproefd)
Met ſchoone rijke gaaven/
Veel meer dan hy behoefd.
10 De Weduw'/ die haar ſchuld
Niet en konde betaalen/
Heeft God haar nood vervuld.
Met oly in haar ſchaalen.

Men

Men kan't niet al verhaalen/
Hoe God zoo goedertier/
Heeft op verſcheiden maalen/
Verloſt zijn vrienden hier.
11 De jong'ren van ons Heer
En waaren noit verleegen/
Al gingen zy zo veer
Wandelen op zijn weegen.
God ſchikt' het zoo ter deegen/
Die voor haar zorge droeg/
Dat zy haar noodruſt kreegen/
En hadden goeds genoeg.
12 Naatuur is haaſt verzaad.
Die naa ſchikking des Heeren/
Hem hier genoegen laat/
Die kan zeer veel ontbeeren;
Hy kan prijzen en eeren/
God met een dankbaar hert/
Zonder meer te begeeren
Als hem gegeeven we rd.
13 Een herte vol ootmoed
Dat is al-tijd te vreeden
In 't geene God hem doet.
En als het word vertreeden/
Het denkt/ God weet de reeden,
Waarom Hy zulks gehengd.
Dit offer moet nu heeden
Met zout weezen gemengd.
14 Stel u/ hoe dat'et gaat/
Volkoomen in Gods handen/
Wat Hy toekoomen laat/
't Zy Menſchen-eer of ſchanden/
Laat u gewillig branden
In des beproevens vier:
Op dat uw offerhanden
God aangenaam zijn hier.

J. P. Schabaalje.

Vermaaning tot lijdzaamheid.

Tucht baard vrucht.

STEM: Ik ging op eenen morgen.

1 Als wy te recht aan-merken
Des Heeren wijs beleid/
Hoe dat hy al zijn werken
Doet in gerechtigheid/
En alle ding zeer wel regeerd;
't Zal ons geloof verſterken/
Als ons het lijden deerd.

2 Niet kan ons over-koomen /
Of 't komt ons toe van God;
Dus moeten wy niet ſchroomen
Voor droefheids ſtrenge lot.
't Is goed al wat de Goedheid doet;
Ten beſte van de vroomen
Diend ook de teegen-ſpoed.

3 Dat God ons komt kaſtijden
Is rechte Vaaders aart;
En 't is blij-endig lijden/
Dat waare vreugde baard
Laat ons maar toonen lijdzaamheid/
Ons naakt gewis verblijden;
God heeft het toe-gezeid.

4 En laat ons recht bedenken
De lijdzaamheid van Job
En al die God gaat ſchenken
De worſt'ling van Jacob.
O 't is de beſte medicijn!
Die 't vlees wel ſchijnt te krenken/
Maar 't werd ziels zoete Wijn.

5 Recht kan Gods woord dit toonen/
Exemp'len zijnder veel;
Maar Gods wel-lieve Zoone
Een voorbeeld is geheel/
Die door volmaakte lijdzaamheid
Verworven heeft de kroone
Vol glans en heerlijkheid.

6 In Hem wy over-winnen
Al 't lijdens groot geweld.
De lijdzaamheid van binnen

Maakt

Maakt uitterlijk een held.
O! 't is een held en ſterke Man/
Die met vernieuwde zinnen
Al 't quaad verwinnen kan.
7 Zal iemand dan bezwijken/
Als een met onbeſcheid/
Zijn booz gemoed laat blijken
Aan hem door toornigheid?
O neen! wy moeten vaſtlijk ſtaan;
In 't quaad hem niet gelijken/
Maar met goe re'en aangaan.
8 In 't quaade te verdraagen/
Daar leid de ſterkheid in:
Niet om malka'er te jaagen
Met een verbolgen zin.
O! dat is geen vernieuwd gemoed!
De Heer die wil hem plaagen/
Die zelve wraake doet.
9 Al onz hoop en betrouwen
Moet zijn op God den Heer:
Hy zal ons voort opbouwen
En ſterken 't zijner eer.
In zwakken hy zijn kracht betoond.
Zijn gunſt zal niet op-houwen/
Daar God in 't herte woond.
10 Kom laat ons met gebeeden
Aanhouden by den Heer/
En met geboogen leeden
Geloovig knielen ne'er/
Eer-biedig voor zijn Majeſteit:
Hy heeft ons gunſt en vreede
In Chriſto toe-gezeid.
11 Ach in dit droevig leeven
Gants geen volmaaktheid is!
Geen Menſch hoe hoog verheeven
Is vry van kommernis.
In 't kort/ elk een heeft zijn verdriet.
God elk zijn deel wil geeven.
Niemand zijn kruis ont-vlied.
12 Bekend dat vry geen zaaken
Geſchieden by geval.
Men kan 't niet anders maaken/
Want God regeerd het al:
Zo neem uw kruis ook aan voor goed/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En denk dit 's van den Heere /
Die 't tot mijn beſten doet.

C. J. Wits.

Vermaaning tot volkomen lijdzaamheid.

STEM : Waar toe mijn ziel waar toe geſteent.

1 AL leeſd gy in druk en groot gequel/
Al is uw lijden noch zoo fel /
Nebel moet gy niet weezen.
Gods oordeel is goed / Zijn naame moet
Altijd worden geprezen.
2 Al word gy verdrukt/ veracht / verſmaad/
Belacht / beſpot / hoe dat het gaat /
Weez altijd wel te vreeden.
Maak geen gekrijt / Geduldig het lijd
'tWerd u tot zaaligheeden.
3 Houd een geheel gelijk gemoed
In lief / in leed / in zuur / in zoet /
In 't goed hebben en derven /
Volg deezen leer / In zacht / in zeer /
In leeven en in ſterven.
4 Geen erger ding als eigen wil /
't Maakt tuſſchen God en ons geſchil.
Zeer zoet komt hy invloejen ;
Als wil is verzaakt / Word God geſmaakt/
En doet in deugden groejen.
5 Dan wort'er gebooren een geeſtelijk man/
Die hem op-geeſt en off'ren kan
Voortaan in Gods behaagen /
Met dankbaarheid / Wat God op-leid
Kan lijden zonder klaagen.
6 Zie dit 's de rechte nieuwe-geboort :
Als 't oude vlees verdrenkt / verſmoord
Door 't woord van lijdzaamheeden ;
Dan ſterreſd den Menſch/ Zijn luſt/ zijn wen ;
En al zijn zinlijkheeden.
7 Niemand en kan onz ziele ſcha'en /
Als wy vol ſtandig blyven ſtaan /
Dood / Sathan / noch ook helle.
d'On-lijdzaamheid / Die doet ons 't leid
En brengt ons in gequelle.
8 't Waapen / daar Chriſtus mee verwan

Het

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Het hels Zerpent / (voor alle Man)
Die niet is om vol-prijzen /
Was lijdzaamheid / Dies weez bereid
Te volgen zijn adwijzen.
9 Onz' Heer moeſt in zijn glory gaan
Door druk en lijden / 't is geen waan /
Deez baan moet gy verkiezen ;
Verſmaad gy deez les / Zyt zeeker des /
Uw ziel zult gy verliezen.

Lijdens noodzaakelijkheid en reſolutie.

STEM : Prins Robbert Mars, &c.

1 Ik weet een uit-verkooren Stad
Op een ruim veld gebouw /
Van d' alder-koſtelijkſte ſchat
Van paarlen en fijn goud ;
Daar Roomen noch Jeruſalem /
Noch 't aardrijk iets by heeft :
Vermits Gods glans / en d' Eng'len ſtem
Daar altijd leefd en zweefd.
2 Maar voor den ingang van die Stad
Is een zeer enge-poort /
Een uitter-maaten ſmalle-pad /
Daar altijd word gehoord
Een ſtem / door al de velden heen /
Dat wie daar in wil gaan /
En deeze ſmalle-paa'n betre'en /
Moet eerſt hem zelfs verſma'en.
3 Hy moet / wanneer 't de nood vereiſt /
Zijn rijkdom / geld en goed /
Jaa 't leeven / daar men ſtaag om peizd /
Zijn dierbaar vlees en bloed /
Een lieve vrouw en waarde kind /
En wat hem toebehoord
Verlaaten / en zoo zijn gezind
Te gaan door d'enge-poort.
4 Wat dunkt u / mijn beminde lief
En zuſter van mijn ziel /
Wanneer de nood zich eens verhief
En ons op d'hoofde viel /
En dreigen ons met vuur en zwaard /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En angſt op d'enge-baan/
Zou dan 't gemoed wel on-verbaard
Vaſt op den Heere ſtaan?
5 Mijn harte ſchrikt/mijn ziele beefd/
Mijn vleez breesd voor die pijn;
Maar Gy mijn God/die eeuwig leefd/
Zult dan mijn hulper zijn;
Gy zult ook mijn beminde deel
En liefſte/door uw hand/
Verloszen uit der leeuwen keel/
Of midden uit den brand.
6 O groote God! o liebe Heer!
Wy vallen U te voet/
En knielen voor uw voet-bank ne'er/
En bidden met ootmoed/
Sterk ons geloof/maak ons gewis/
En gants van zonden vry/
En geef ons dat ons zaaligſt is/
Hier op verlaat ik my.

T. v. Bracht.

Hert-ſterking, teegens de beſpotting des Weerelds.

STEM: 't Windeken daar het bos af drild.

1 DIe hier op het deugden pad
Gaan wil naa des Heemels Stad/
Moet ter deegen/Over-weegen/
Dat hy veel ſchimps moet ontfa'en/
En door druk ten Heemel gaan.
2 's Heemels weg is nau en net/
En ter zijden ook bezet
Met veel ſmaaders/Booze adders/
Die de vroomen ſteeken ſteeds/
Met haar' tongen doen veel leeds.
3 Zoo lang als de Menſch zich ſtil
Met de Weereld voegen wil/
Haar gelikken/En zich ſchikken
Tot bedrijf van alle quaad/
Word hy van haar niet gehaat.
4 Maar zoo haaſt men zich af-ſcheid/
En de aardze ydelheid
Niet wil pleegen/Maar zich teegen

Haave

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Haare boosheid zet / en kant /
Is men tot een ſchimp in 't Land.
5 En ook yder een die zal /
Tegens hem zijn bitt're gal
Steed's uit-braaken / En hem maaken
Tot een doele-wit van ſpot
Dat is hier der broomen lot.
6 Heele bloeden zal den draak
Teegens haar / met groot ve rmaak/
Dan uit-ſpouwen / En benouwen /
Met veel ſmaads aan alle kant.
Dit 's de weg naa 't vaader-land.
7 Maar ik ſtoot my daar niet aan /
Jeſus is my voor-gegaan.
'k Zal hem volgen / onverbolgen
In verſmaadheid en verdriet /
'k Acht des Weerelds ſmaadheid niet.
8 Als ik maar voor Jeſus ly /
't Zy wat ſmaadheid dat het zy /
'k Ben bewoogen / Te gedoogen /
't Zy dan goed of quaad gerucht /
Ik ben daar voor niet beducht.
9 Maar ik houd' het voor een eer /
Dat ik hier voor mijnen Heer
Alle quaadheid / Vuile ſmaadheid /
Lijden mag / ik acht dien hoon
Als een paarel aan mijn kroon.
10 En het baard in my veel vreugd /
Zoo wanneer my om de deugd /
Die ſerpenten / Inſtrumenten
Van de Sathan / toornig zijn
En uit-ſpuuwen haar fenijn.
11 Want dat my de Weereld haat /
En my om het wel-doen ſmaad /
Hier uit weet ik / En af-meet ik /
Dat de Geeſt der heerlijkheid
Op my ruſt in eeuwigheid.
12 Zaalig is de Menſch / voor-waar!
Die veel ſmaadheid voor en naar
Komt te lijden / Met verblijden
Een uitvaagzel is geacht /
Als men maar de deugd betracht.
13 Al die ſmaadheid / die men lyd /
Is maar voor een korten tijd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

'T Is een blikje / Maar een ſuikje /
By die eeuw'ge heerlijkheid /
Die ons God heeft toe-bereid.

J. Klok.

Dat men door de hoope van de zaalige vergeldinge machtig word alle lijden, om Chriſtus wille, uit te ſtaan.

STEM: Wie zich ter hooger Schoole geeft.

1 DEnk dat de Weereld pillen heeft /
Die zy m.t zoet beſtreeken / geeft ;
Op dat voor liefflijk zy bekend /
'T Geen pijn en ſmarte baard in 't end.
Gods wil voor al moet zijn gedaan ;
Om 't eeven / hoe 't 'er voorts mag gaan.
Staa buiten al des Weerelds luſt /
d' In-wendig is de beſte ruſt.

2 Gy kend de weegen van de deugd /
Als weegen ter vol-maakter vreugd :
Gy ziet de Weereld open-ſtaan
Daar zoo veel deugd moet zijn gedaan ;
Gy weet den eis van uwen Heer /
Dewijl gy hebt zijn woord en leer ;
En kund / door zijn genaad en kracht /
Volbrengen daar gy ſterk natracht.

3 Laat koomen leed en ongeval /
Laat koomen al wat wil en zal ;
Het zy gy hier verbeeten word /
Of in de hoogſt' elend geſtort /
Of door een on-gemeene nood /
Geduurig worſteld met de dood :
Vertoon u echter als een held /
Die door geen ſtormen werd geveld.

4 Al raazd des Weerelds wilde zee /
Bezit uw ziel in zachte vree.
Verbaard haar dreigen uw gemoed ?
'k Beken 't haar toorn is zeer verwoed ;
Maar als zy u met veel gelweld /
Met ſmaad en laſter heeft gequeld /
En overſtroomd met zwaar verdriet /
Zoo rooſd zy noch uw hoope niet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Een hoop / die noit beſchaamd en laat /
Of los en op 't on-zeeker gaat;
Maar die naa beeter heil kan zien /
En daarom 't lijden 't hoofd durf bien:
Een hoope die 't gemoed verblijd
In 't midden van vervolg en ſtrijd /
En door haar Goddelijke kracht
Des boozen macht onmachtig acht.
6 Die u in 't eeuwig alder-beſt' /
Gelukkig brengen zal op 't leſt.
Daar uw geloof al heenen ſtraald /
Terwijl gy hier vaſt ſchand behaald;
En hard geplaagd / gedrukt / veracht /
Op aarden niet als kruis verwacht:
En noch / al ſmelt gy ſchier van pijn /
Met deeze hoop getrooſt kond zijn.
7 O God! hoe heerlijk is die vreugd /
Dat zelf de hoop zoo ſterk verheugd /
Zy maakt / (bezit zy recht de Geeſt)
Dat hier geen lyden werd gevreezd;
Gelijk de voorig' eeuwe zag /
Wat d' hoop op Gods genaa vermag.
Wat Menſch / als hy dit wonder ziet /
Verwonderd en ontzet zich niet?
8 Stond iemand leevend' in den gloed /
Die hoope gaf hem goeden moed.
Of wierd zijn vlees van een gerekt /
Zy heeft hem tot gezang verwekt.
Of moeſt hy ſmooren in de ſtroom /
Hy ſprong in 't waater zonder ſchroom.
Of knield hy needer voor het zwaard /
Die hoope maakt' hem onvervaard.
9 Wierd hy met langzaam vier gerooſt /
Zy gaf hem overvloedig trooſt.
Of zoomen harſt en oly zood /
En over 't naakte lichaam goot /
De hoop gaf zulk een vreugd in 't hart /
Dat hy noch juichten in zijn ſmart.
Wie 't lichaam hier tot ſchande maakt
't Gemoed blijfd vry en on-geraakt.
10 In dien men ſchroefden op den ſcheen:
Of yzren-teerling dreef deur 't been:
Of vulden 't lijf vol leelijk zop
En trapt' er noch met voeten op:

Of datmen neus en tong af-ſnee/
En die noch zelver kauwen dee/
Die hoope gaf den moeden kracht/
En veel-tijds blijdſchap on-verwacht.
11 Men tapte 't bloed ten ving'ren af/
Men duwde leevendig in 't graf/
Men rukte met een gloe'nde tang
't Gezoode vlees van hals en wang:
Men kneuzde 't af-geſtroopte been:
Men ſchroeid' en ſpanden al de le'en:
Men brande d'oxels van een maagd.
Die hoope maakt' hun on-verſaagd.
12 Is Chriſtus niet die zelve baan
Van kruis en lijden in-gegaan?
En is 't wel blijk van liefd' en eer/
Als gy niet lijd met uwen Heer?
Of volgd de kroon en 't loon wel naa/
Daar 't ſtrijden eerſt niet voor en gaa?
Is u iets anders toegezeid
Ter proef van uw gehoorzaamheid?
13 Buig uwe ſchouders dan om laag
Op dat het u te min mis-haag;
En draag ſtandvaſtig van gemoed/
Wat u om wel-doens wil ontmoet.
De waarheid is van zulk een aart/
Dat zy der boozen opſpraak baard.
Quaa opſpraak groeid tot laſter voort/
En laſter tot vervolg en moord.
14 Al oorzaakt weldoen 's Weerelds haat/
't Is haar alleen/ maar u geen quaad.
Gehaat te werden on-verdiend/
Bejegend' Gods getrouwſte vriend.
Maar treed vry 't jeugdig grasje ne'er/
't En groeid en bloeid maar dies te meer.
't Is laffe deugd en klein van kunſt/
Die deur mag onder 's Weerelds gunſt.
15 O gy die naa 't vol-koomen doeld!
En geen op-recht genoegen voeld/
Ten zy gy lauw en koud verzaakt/
En uw geloove maakt vol-maakt:
Verwacht al hier geen ruſt noch zoet;
Maar zoek het binnen in 't gemoed/
Daar uw vermaak beſlooten werd/
In 't heilig en onzondig hert.

16 Heeft

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

16 Heeſt Chriſtus 't lijden afgeleid /
En heerſcht Hy nu in eeuwigheid?
Gy zult / o vroomen! 't zijner tijd
Met Hem gelukkig zijn verblijd;
Wanneer gy van 't verderven vry /
Verwonderd in uw heerlijkhy /
Gods Zoon in vreugd gemaakt gelijk /
Met hem zult erven in zijn Rijk.
17 O vreugd! waar van d'ervindenis
't Beſluit van alle lijden is!
Vernoegd u die vol-maakte vreugd /
Zoo voeg u naa d'op-rechtſte deugd /
Uw oog om hoog naa 's Heemels-ſtad /
Maar 't harte ſtip op 't heilig-pad /
Vol-ſtandig en getrouw. Waar toe
Den Heere zijn genaade doe!

Lijdens begin.

STEM: Naa-dien het bitter gaat voor 't zoet.

1 Noch leefd en werkt Hy die de macht
Der duyſterniszen heeft:
Noch leefd en werkt Hy ook / die kracht
Om over-winnen geeft;
Noch dorſt de Menſchen-moorder al naa bloed:
Noch blijft de Menſch-behouder even goed.
Wat nood of ons een ſterke viand moet 't /
Als een veel ſterker vrind ons hulpe doet;
2 De Sathan kreeg (niet lang gele'en)
In onze Vaader-land
't Verkeerd-geleerde rot by eed /
Stout op de aardze hand.
Wat zag men daar? o over-ſnoode liſt!
De waarheid wierd voor leugen gevonnisd.
Wat quam daar uit? o al te leelijk ſtuk!
Voor 's waarheids volgers veel verdolg en druk.
3 d' Onnoozelheid vond nieuwers heul;
Schijn-deugd had 't volk verleid;
d' Onwijzen over was de beul
Van 's Sathans liſtigheid.
De deur ging op voor alle hoon en ſmaad /
Voor bitt're ſpot / belaſtering en haat.
Wat meer? men bandenz' uit / men bandenz' in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die niet en wilden naa des ſcheur-geeſts zin.
4 Op 't leeren uit Gods heilig woord
Steld meenig Menſch wel ſtraf:
Maar waar is oit van Menſch gehoord/
Die 't herte wetten gaf?
Nochtans ging 't doe alzoo. Wat durf het vleiſch?
Beloft van 't woord te zwijgen was den eiſch;
Die niet met ſchrift belooven wou/ moeſt gaan/
En lijden ſtraf eer 't waan-quaad was gedaan.
5 'k Hiel my verſchoolen/ of misſchien
Van God mocht zijn vergoſt/
Dat ik van d'haaters niet gezien
De keur ontvlieden koſt:
't Is reeden/ dat een Chriſten 't lijden mijd
(Zoo lang het mijden met Gods wil niet ſtrijd.)
Doch al vergeefs: ont-ſchool ik 't daage-licht/
Haats oog ziet ſcherper dan des lijfs-gezicht.
6 Uit d'oog/ maar uit het herte niet/
Wierd ik door ſchrift gedaagd;
Vaak by de mijne naa beſpied.
En ſcherpelijk gevraagd.
'k Hiel my bedekt: doch wie is 't die 't we'er-houd/
Wanneer de Heer zijn knecht naa 't kruis-pad ſtoud?
Ten toon wierd opentlijk geſteld mijn naam:
't Was ſchandig/doch een ſchand die'k my niet ſchaam.
7 Oproerig noemd en ſchreef men my;
't Schrift ſtond op poort en ſtraat;
Met pleegers van boosdaadery
Stond ik in eenen graad.
't Gebod en eiſch was dat ik my moeſt ſpo'en
Om binnen zeeker tijd beloft te doen:
Beloft/ dat ik Gods woord niet ſpreeken zou/
Of balling gaan moſt/zoo ik niet en wou.
8 't Gerucht van zulken nieuwen ding
Quam tot mijn ooren ſnel:
't Niet-koomen was de weigering
Van haar Godlooz bevel.
Wat was het eind'? 't hart/ dat ten quaade neigd/
Doet zelden beeter dan het heeft gedreigd:
't Gedreigd on-godlijk vonnis wierd geveld.
Wie wacht naa recht/daar't recht hangt aan't geweld?
9 Dus moeſt ik door den kruis-weg heen/
Doch die 'k alleen niet trad:
't Is beeter met Gods Volk gele'en/

Dan

Dan zonden-nut gehad.
Maar noch zoo ging de blindheid dommer tred:
Groot geld (o ſchand !) wierd op ons lijf gezet:
Wat raad ; religy-haat word zelden mat /
En heilloos heil'ge bloed-luſt nimmer zat.

10 O land ! o land ! waar in wel eer
De waarheid herberg vond /
Hoe doen ſchijn-deugd en valzs leer
U ſlaapen in de zond !
Gy meend gy zijtze quijt / die konden ſcha'en
Maar (laas !) gy queektze op die u verra'en.
g'Hebt ingezwolgen : maar (ach wee !) fenijn.
g'Hebt uitgebraakt : doch uws ziels medicijn.

11 Of gy ſchoon 't hart te breeden ſteld ;
Al heeft uw oor een ſtop :
Daar is een die de traanen teld/
En ſchrijft de zuchten op.
Der vroomen pijn doet Goode zelver wee.
Ach ! wiſt gy wat'er diend tot uwen vre'e !
Groot leed geſchied van u aan meenig man :
Maar 't grootſte leed doet gy u zelven an.

12 Adieu/ ik gaa ; doch gaa met vreugd :
Maar u naakt ongeval.
Ik gaa uit vy / maar 't loon van deugd
Blijft en volgd over-al.
't Aards vaaderland te miszen valt hem licht /
Die 't Heemels klaar heeft in zijns harts gezicht.
Adieu / ik gaa ; en wenſch / dat Goodes roe' /
Wanneerz' eens komt / u d'oogen open doe.

13 Uit 's harten grond / Heer ! dank ik Dy /
Dat Gy my waardig kend /
Dat ik om uwen naame ly.
O ! welkom wat Gy zend.
't Is waar / 't en is noch maar een klein begin :
Maar / wild Gy 'k wil dien weg wel verder in.
Maak my / is 't uwe goedheid aangenaam /
Tot meerder waardig / doch daar by bequaam.

14 Als my zomtijds mijn eigen kracht
En 't ſchriklijk kruis in-valt /
En ſnellen angſt ſchiet door 't gedacht
En 't bloed om 't hart beſtald :
Maar als ik denk / wat kracht uw kracht wel eer
In zwakke Menſchen wracht / verquik ik we'er :
En als ik vind hoe trouw Gy zijt en goed/

Beſchanſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Beſchanſt de ziel haar we'er met nieuwe moed.
15 Ik weet wel / Heer! (en zeg U dank
Dat ik het waarlijk weet)
Dat uws rijks waarden inne-gank
Is door veel kruis en leed ;
Ik weet ook mijns vermoogens nietigheid :
Nochtans 'k wil volgen al-waar Gy my leid.
Geen nood te groot / zoo Gy maar mede gaat ;
Geen leed te wreed / zoo Gy maar by en ſtaat.
16 't En is maar ſlecht zoldaaten werk /
Dat ik als noch uit-recht :
Doch die in 't klein is trouw en ſterk /
Is U een waarde knecht.
Daar is wel ſtrijd / maar noch niet tot den bloed :
'k Beken 't; doch breng my verder / vind Gy 't goed.
Een goed gemein zoldaat / gebracht te veld /
Heeft hy maar hulp en tijd / word vaak een Held.
17 Hoop op uw hulp is de pijlaar
Die 't hert in hoope ſtijfd.
'k Verbid geen kruis / hoe groot en zwaar /
Zoo Gy maar by en blijft.
Maak dat de Geeſt / die moed van verren geeft /
Naa-by de zelve moed en meerder heeft ;
En 't hert/wanneer my 't kruis beſcheerd mogt zijn /
Door 't g'loof zich harde teegen alle pijn.
18 Uw heil'gen op der aard verſpreid /
Verſpreid en niet bekend /
Weez die ook met uw goedigheid
Genaadiglijk omtrent.
Blijf haar geduuriglijk in lijden by /
Op dat haar lijden niet vergeefs en zy ;
Op dat haar lijden noit en zy beſmet
Met iets dat ſtrijd met des wel-lijdens wet.

Op 't voorgaande.

STEM: O Heer! hoe zijn zoo meenig-foud.

1 MYn ziel weez altijd wel gemoed!
Al 't quaad / dat u de Weereld doet
Zal haaſt vergaan /
Maar blijf in 't woord des Heeren:
Hy zal u maaken onbela'en.
2 Valt u het kruis by wijlen zwaar;

De

De waarheid lijd en gy met haar.
Weez wel gemoed.
Smal is den weg der eeren/
En zaalig deezen teegenſpoed.
3 Ik ben verſtooten van der hand/
Een balling in mijn Vaaderland/
Nu hier/ nu daar.
Die my verdreeven/ zeiden/
Mijn woorden waaren 't land te zwaar.
4 O land! verheeven op uw leer/
Waar 't gy ook noch zoo zwak en te'er?
Was 't u een pijn
Uw ooren te bereiden
Ter waarheid? en mocht dat niet zijn?
5 Uw leiders hebben u verleid/
Genaad en leeven toegezeid/
Al doet gy niet/
Dat onzen Zaalig-maaker
De Heer der Heeren ons gebied.
6 Dat waaren jaa de woorden mijn.
Ik meinde 't was u medicijn.
Was dat de ſchuld?
Was dat de God-verzaaker?
En ben ik daarom niet geduld?
7 Of was 't om dat ik niet en wiſt/
Daar uw geleerdheid wel om twiſt?
Maar die de kracht
Van Chriſtelijke zeeden
Verloochend heeft en weg gebracht.
8 Uw leeraars heerſchen over dy/
Den goeden weg bezetten zy.
Als ik beſtond
Voor u daar in te treeden
Zy ſlooten my wel haaſt den mond.
9 Mijn bidden was daar onverhoord
Zy waaren op het licht verſtoord.
Haar dichten raad/
Door af gebrooken woorden/
My zocht te brengen in den haat.
10 Voorwaar dat 's 't oude liſtig oog
Van een verdurven Synagoog;
Den ouden voet
Van die daar oit verſmoorden
Het recht onnoozel Chriſten bloed.

11 Daar ik / zy wiſten zelfs wel wat /
Ten beſten voor-geſprooken had /
Die hebben 't net /
Om in verdriet mijn leeven
Te brengen / my alzoo gezet.
12 O! die zoo trouwelijk geſmeekt /
Uw oor in 't ſtof der aarden ſteekt /
En bijt uw vriend /
Wat had ik toen bedreeven
Aan u / dat zulk een dank verdiend?
13 Dat gy my voor een ketter ſcheld /
Of laſteraar / en met geweld
U openbaard;
Dat hoop ik al te lijden /
Te lijden / naa mijns Heeren aart.
14 Mijn Broeders meenig in 't getal /
Die drinken van de zelve gal /
O! dat 's de wijn
Waar in wy ons verblijden /
En droefheids overwinnaars zijn.
15 Al ſchuilen wy en zijn gevlucht /
En over-kreeten van 't gerucht.
De waarheid duikt:
Maar om te gaan verrijzen /
Gelijk de Zon die 't al ontluikt.
16 Wanneer de grooten Herder all'
Zijn ſchaapjens eens vergaaren zal /
Ik meen als dan
Hy geen geloof zal prijzen /
Daar uwe vruchten koomen van.
17 Die hem beleeden t' zijner eer /
Dat hy is onzen eenen Heer,
Hebt gy onthaald
Met droefheid en met traanen /
Door uw bedrijf haar afgedaald.
18 Bedekt met ſmaad en uit haar huis
Van vriend en maag' al onder 't kruis
Doen heenen gaan:
Op yder vrye baanen
Drijft gy een yder op haar aan.
19 Gy zaagt haar gaarn in ſtervens nood /
(En meind dan waar het on-kruid dood)
Of weg-geleid
In banden van Trajaanen;

Van

Van meenig Martelaar beſchreid.
20 Uw wettigheid u niet en baat /
Uw zuiverheid / noch toeverlaat /
Die / met geſchil
Van 't Goddelijke weezen /
Veracht de Goddelijke wil.
21 Maar Gy / o God! die alles ziet /
En proefd / en trooſt ons in 't verdriet /
Verlicht het land ;
De oogen wild geneezen
Van die zoo taſten naar de wand.
22 En gy / die God van herten vreesd /
Gedreeven door een ander Geeſt!
Bewaar uw ſchat
In deeze booze daagen /
En gaa al voort op 't rechte pad.
23 Bezin en doe wat Chriſtus eiſt.
Zoo doende gy ten Heemel reisd.
De Satan jaagd
Uw ziel met duizend laagen:
Maar Gods geweer hem teegen-draagd.
24 Met ernſt beſtraf en laat het quaad.
Maar toch uw viand niet en haat.
Word gy beſtre'en /
Doe wel en ſtrij met lijden ;
De Heer is ons zoo voor-getre'en.
25 En gaa geen oude ſchaaduw naa
Van Jeſus af naa Joſua.
Onz land en lot
Is niet van deezen tijden.
Onz hulp en heil is onzen God.
26 Dien ouden Teſtamentſe held
Wel meenig Koning heeſt geveld:
Maar op den troon
Van alle macht gezeeten
Is Chriſtus Gods beminde Zoon.
27 Een beeter wet / een beeter goed
Verworven door geen viands bloed
Hy ons voorleid.
O glorij ongemeeten!
Voor zijn gehoorzaam volk bereid.

J. E. Geiſtraanus.

Als vooren.

STEM: Uit dieper nood ſchrei ik'et Dy, Heer God, verhoor mijn roepen.

1 Ik roep tot U / uit dieper nood /
O Heer! wild my verhooren.
Zie tog eens aan dit lijden groot
Van uwen uit-verkooren /
Die als ſlacht-ſchaapkens worden geleid
Ter dood / gelijk als David zeid /
Tot ons / o Heer! neig uwe ooren.
2 Al die van zijn boosheid af-laat /
Die moet haaren roof weezen
En die niet mee tot Babel gaat /
Fy / roept de Weereld over deezen;
Maar / die boosheid en overſpel doet /
En die vergieten 't onſchuldig bloed /
Die woonen over al zonder vreezen.
3 Koomen wy ooſt / zuid ofte weſt /
Wy zien uw Bruid moet zwerven.
De vogeltjens hebben haaren neſt /
Maar haar ſtootmen uit haar erven /
Ter poorten uit met grooten ſchand /
Met Abraham in vreemde land /
Haar vaderland moeten zy derven.
4 O God! ontmaak ons uw erf-deel niet.
Wy en begeeren hier ſchat noch gelde /
Wy gaan / als of Gy ons verliet /
Ter ſtad uit op den velde.
O Heer! ons niet t'een'maal verſtoot /
Want traanen zijn ons daag'lijx brood /
En vreugde gebeurd ons zelden.
5 Pijne voor vreugd geeft Gy o Heer!
Droefheid voor blijdſchap meeſte.
Verſlaagen herten zijn uw begeer /
En ook gebrooken van Geeſte;
Want Gy kaſtijdze / dien Gy wild ontfaan
Als goud in 't vuur / zoo wy verſtaan.
Dus moet dit nu zijn onz' feeſte.
6 Hier in verblijden wy ons we'er /
Dat ons droefheid zal verkeeren
In vreugd en blijdſchap / na Chriſtus leer.
Is God met ons / wie mag ons deeren?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die niet en ſpaarde zijn eenigen Zoon/
Maar liet hem om onze zonden doo'n /
Wie mag ons van hem weeren?
7 Eenen kleinen tijd hebben zy noch
Die ons hier branden en drenken.
Eilaas dan zullen zy roepen / och!
Wat mogten wy bedenken?
Wy hebben Gods uitverkooren begekt:
Hierom / o bergen! ons toch bedekt /
Voor God / of hy zal ons krenken.
8 In ſteen-rotzen en hoolen meed'
Zullen zy vluchten van vreeze.
Voor Gods verſchriklijk oordeel wreed/
Bewijzen groot leed-weezen.
Maar (laaci) 't zal dan zijn al te laat.
Hierom doe goed / en laat het quaad'.
Zoek vreed en ſtaa naa deezen.
9 Neem waar /o Menſch! 't is nu de uur
Van zonden af te breeken /
Het valt u zwaar / o Creatuur!
Teegen den prikkel te ſteeken.
Wild toch verbeiden den oegſte goed.
En ſtort niet meer onſchuldig bloed.
't Recht hoort God toe / hy zal 't wreeken.
10 Reinig uw handen / o rechters gy!
Van 't bloed des Lams / en doe boete.
Verlaat den roof / dat bidden wy;
Niet om ons / want wy lijden moeten.
Maar om dat gy onze daagen verkort /
En onze bloed als waater uit-ſtort /
Maakt u een oordeel onzoete.
11 Jaa lieve Menſch / wie zijt gy toch /
Dat gy u teegens God dorſd zetten?
U zal veel tijds gebreeken noch /
Als gy ons meind te verpletten.
Onz zielen zijn in de handen Good's /
Haar zal niet roeren de pijne des doods /
Ook honger/ dorſt / koud noch hette.
12 Kondy ons trekken uit zijn hand?
Hy is van allen de ſterken.
Gy meugt ons vangen ter Wereld ſchand;
Maar niet om dievery nog quaade werken.
Denk wie Gods uit-verkooren aantaſt /
Dat hy zijn oog-appel raakt/ hier op paſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Heer! doet haar oogen op / dat zy 't merken.
13 Scheld toch / o Heer! haar boosheid quyt.
Zy weeten niet wat zy doene.
Maak ons ſlechts ſterk in deezen ſtrijd /
Dat wy ont-fangen de kroone.
Al breeken zy dan onze aarden vat /
Als Gy onze ziel / die ſchoone ſchat /
Behoud in uwen troone.

Twee-ſpraak tuſſchen een Lijder en God-delijke-Trooſt.

STEM: Waar mag zy zijn, de lieſſte mijn.

1 MYn God! waar zal ik heenen gaan?
Wild my op uwe weegen ſtuuren.
Den viand komt nacht en dag om my ſtaan
En wil mijn ziele verſcheuren.
O Heer! laat my uw Geeſt ontfa'en.
Zoo blijf ik op uwe weegen ſtaan;
Dat ik uit het boek des leevens niet worde gedaan.
2 Toen ik in Egypten zat vaſt
Den ruimen-pad in ging treeden /
Toen was ik gezien en een waard gaſt /
Van de Weereld was ik toen in vreeden.
Toen was ik vaſt in 's duivels ſtrik.
Mijn leeven was afgrijſſelik.
Den Duivel diend ik blyelik.
3 Maar toen ik my tot den Heer begaf
En van de Weereld my ging keeren /
En my liet helpen uit dat booz geſlacht /
En verzaakte Antichriſts leere /
Toen was ik begekt en zeer verſmaad /
Om dat ik verachte Babels raad.
De gerechtigen worden altijd gehaat.
4 Als men ook leeſt van Abel fijn.
Zacharias wild het niet vergeeten.
Daniel worde met valze ſchijn /
In den kuil der leeuwen geſmeeten /
Zoo hebben zy de Propheeten gedaan
En Chriſtus zelve (wild dit verſtaan)
De Apoſtelen zijn niet vry gegaan.
5 Veel liever kiez ik on-gemak
Al met Gods kinderen te lyden /

Dan ik van Pharo ontfang den ſchat /
Om een kleine tijd met hem te verblijden.
Pharaos rijk is tijdelijk /
Chriſtus rijk duurd eeuwelijk /
Hy ontfangt zijn kinders zeer blijdelijk.

Goodes-Trooſt.

6 In de Weereld werd gy verſmaad,
Wild u daar in verblijden.
Want Chriſtus die wierd ook gehaat,
Om ons daar door te bevrijden.
Hy heeft dat handſchrift weggedaan,
't Welk den viand had ontſa'en,
Wild gy, gy meugd in 't leeven gaan.

7 Als gy door 't vier word onderzocht,
Den ſmallen-pad begind te treeden,
Verbrei als dan des Heeren lof.
Blijf toch vaſte op zijn reeden.
Is 't zaak dat gy vol-ſtandig zijt,
Zijn woord al voor de Menſchen belijd,
Hy geeft u de kroon zeer blijdelijk.

8 Koom hier mijn Bruid ontfang de kroon
Een hals-band rood van goude.
Trek aan dat kleed, zeer wit en ſchoon,
Uw Jaaren zullen niet verouden.
Door den dood zijt gy in 't leeven gegaan,
De traanen worden van uw oogen gedaan,
U en zal geen leed meer koomen aan.

9 Nu ſtaat gy Zion zeer wit en ſchoon.
De kroon is u gegeeven.
Den naam mijns Gods en 't nieuw Jeruſalem
Heb Ik op u geſchreeven,
Gy waard miſmaakt en zeer ontdaan.
Nu hebt gy het blinkende-kleed ontſa'en,
En zijt tot mijnder ruſte ingegaan.

10 Dan zullen de Goddeloozen zien
En uwe heerlijkheid aanſchouwen.
Dit zijnze, waar zullen wy vlien?
Wiens leeven dat wy hebben gehouwen
Voor zotterny ende gekheid;
Wy meinden dat zy waaren verleid:
Maar nu leeven zy in der eeuwigheid.

11 Die ons dit liedeken heeft geſteld
En ter eeren Gods gezongen /
Van den ouden Adam was hy gequeld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Daar toe zoo zeer gedrongen.
Bid God dat de liefde in hem ontzengt.
Dat hy hem met Babel niet en vermengd.
Zoo mag hy mee koomen in 's Heemels-tent.

Men. Simons.

Gebed en trooſt in tijden van vervolging.

STEM: Het licht der Weereld is op-geſtaan.

1 Ik roep U / o Heemelze Vader aan!
Wild mijn geloove ſterken;
Op dat ik mag vroomelijk blijven ſtaan /
Met de waarheid aan-gedaan /
Al zonder af te gaan.
Och God! wild in my werken.

2 O Heer! in der nood doe my byſtand /
Geef my mond om te ſpreeken.
Ik ben hier in mijn vianden hand /
In der wreede leeuwen tand /
Uw heilig-woord pleizant /
Doet my uitbreeken.

3 Mijn kracht is zeer klein/u Heer bekend;
Wild my toch aanveerden /
Uwen Geeſt der waarheid in my zend;
Gy zijt mijn fondament /
Weez my altijd ontrent /
Dat ik mag volheerden.

Goddelijke-Trooſt.

4 De Heer ſpreekt tot my/ en weez niet bevreezd
En wild voor haar niet beeven.
Al vind gy u hier in een wild foreeſt
By de draak en ook dat beeſt;
Ik zal u mijnen geeſt
Tot trooſter geeven.

5 Hoe komt het dat gy u voor Menſchen vervaard,
Die toch moeten ſterven?
Ik heb u uit verre Landen vergaard,
Als mijn oog-appel bewaard,
Gy zijt van mijnen aart,
Gy en zult niet bederven.

6 Keer u tot my, mijn leeden teer,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo moogd gy zaalig weezen,
En vreez noch en beef voort-aan niet meer,
Ik ben alleen uw Heer,
En wijk niet van mijn leer,
Mijn volk gepreezen.
7 Koom al tot my, die hier arbeid
Belaſt zijt en belaaden,
Een eeuwige vreugd is u bereid,
Al door genaadigheid,
Ik zal met wijs beleid
Uit liefden u verzaaden.
8 Gy zijt mijn vrienden, is 't dat gy doet
Al dat ik u gebiede.
Ik liete voor u mijn leeven goed,
Och! mijn uit-verkooren vroet,
Uit grooter liefde zoet,
Dat dit geſchiede,
9 O Zion! om uwent wille hoord
Heb ik zoo veel geleeden,
Ik heb u gegeeven mijn Goddelijk-woord,
Om te brengen in akkoord,
Als gy daar laagt verſmoord,
In uw boosheeden.
10 O Zion! mijn alder-liefſte ſchoon,
En vreeſt doch geen tyrannen
Of zy uw lichaam verd rven of doo'n,
'k Zal u in mijnen Troon
Geeven, des leevens kroon.
En volle vreugd vereeren.
11 O Zion! mijn alder-liefſte Bruid
Booven alle Vrouwen,
Mijn Goddelijk-woord in uw herte ſluit.
En laat van u niet uit,
Mijn alder-liefſte ſpruit,
Ik zal u my trouwen.
12 Ween ende ſchrei eenen kleinen tijd,
Gy zult u haaſt verblijden.
Een eeuwige vreugd', noit zulk een jolijt,
Is voor hem, die my belijd
Voor de Menſchen vol van ſpijt,
Tot eeuwigen tijden.
13 Blinkende als der Zonnen-ſchijn
Booven alle klaarheid,
En kleederen wit van zijde fijn,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zullen d'uitverkooren mijn
Aan-doen, en blijde zijn,
En ruſtende van zwaarheid.
14 Een trooſtelijk woord elk hooren zal,
Die hier dus droevig treuren,
Als de bazuine zal geeven geſchal:
Komt hier mijn lief getal,
Ik zal u geeven al
Mijn rijke te veuren.
15 Gedenk den gevangen als mede geva'en
O gy uit-verkooren!
En bid den Heer dat Hy ons al t'zaam
In ruſten wil ont-fa'en/
Afwaszend' all' ons traan';
Hy zal u verhooren.
16 Oorlof mijn Broeders en Zuſters gemeen
Schoon wy nu moeten ſcheiden/
Wy koomen weeder by Chriſtus alleen/
Onz hoofd en anders geen/
Wild u daar toe beree'n/
Daar wil ik u verbeiden.

Trooſt en aanmoediging teegen aanſtaande lijden, van een Bruidegom, aan zijn Bruid, welke om de Waarheid door Beuls handen zoud omgebracht worden.

STEM: God ſtraſt of zeegend nimmermeer.

1 GOds Kind! gy meugd wel zijn verheugd!
Als gy Gods beloſten te recht inziet;
U is bereid een eeuw'ge vreugd/
Die nu met Chriſtus lijdet druk en verdriet;
Och vriendin en veracht het niet!
Want 't u geſchiet
Om Chriſtus leere.
Gy zult verblijden zeere/
Van den Heere
Ontfangen een heerlijk rijk/
En worden Hem gelijk/
Is 't dat gy tot den einde blijft zonder afwijk.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

2 Die getrouw blijven tot der dood
Zullen 't al bezitten (zoo d'ſchrift ontbind)
En eeten 't verborgen Heemels-brood.
Och! wild dit wel bedenken / Vriendin bemind!
Want zoo gy 't altemaal verwind /
Als een liefſte Kind /
Zult gy dan weezen
Van God zeer hoog gepreezen.
Denk by deezen
Hoe gy zult weezen geloond.
Alzoo Esdras was getoond /
Op den berg van Zion daar zult gy zijn gekroond.
3 Groot is den loon / die 't over-denkt /
Die God u zal geeven in eeuwigheid /
Gy zult gelijk de zonne blenkt /
Blinken / al-zoo ons de Schriftuure zeid /
In 't rijke / 't welk u is bereid ;
En zijn gekleid
Met witte zijde /
En zullet weezen blijde /
t' Allen tyden
Blinken als vonkjes in 't ried /
Verloſt zijn van verdriet /
En met vreugden zingen dat zoete nieuwe-lied.
4 Dan zal vol lachens zijn uw mond
Als gy zult aanſchouwen Gods blijdſchap ſchoon.
En zult weezen ter zelver ſtond /
Gelijk Gods Eng'len puur in 'sHeemels troon.
Och! denk al-tijd op deezen loon /
Als zy u doo'n /
Zeer wreed en ſchandig.
En ſtrij altijd vailjandig.
Blijv volſtandig
In 't geloove / tot den end' /
Zoo zult gy blinken jent /
Gelijk den ſterren klaar in 'sHeemels firmament.
5 Dan zult gy zijn ten dien zaiſoen
Als de Ceder-boomen die luſtig ſtaan /
En maaken 's Heeren voorhof groen /
Als meſt-kalvers hupp'len en neemen aan,
Gy zult uit en inne-gaan.
Niets mag u ſcha'en
Des doods verzeeren ;
Gy zult eeuwig triumpheeren /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En regneeren
Met Chriſtus in zijnen Troon/
Want Hy zal u tot uw loon
Ontſangen/ als de bruid van Hem des Hoogſten zoon.
6 Hoe zoud gy moogen zijn bevreezd/
Als gy over-denkt uws Bruidegoms deugd:
Hoe hy tot zijnen bruilofts-feeſt
Zal dienen zijn vrienden met grooter vreugd.
Och lief! hoe zult gy zijn verheugd!
Als gy met vreugd/
Meugd jonſtig hooren;
Koom hier mijn uitverkooren!
Mijn treſooren
Bezit/die u zijn bereid
Al voor lang van eeuwigheid.
Dan zult gy vroolijk lacchen/al is't dat gy nu ſchreid.
7 't Lam zal af-waszen uw traanen-bloed,
En lieffelijk leiden aan de fontein/
Om dat g'uw kleed'ren in zijn bloed
Gewaszen hebt/ uit grooter liefde rein.
Met al de geteekende gemein/
Zult gy nu rein
Veel vreugd oirbooren.
Geen druk komt daar te vooren.
Noit een oore
En hoorde/ noit ooge zag/
Noch in eenig herte lag
De vreugd/die God zal geven in deez' blijden dag.
8 Deez' blijden dag vriendin die naakt
Voor u/die leerd treeden het enge-pad/
Door welken pad dat gy geraakt
In d'Alderheerlijkſte verc ierde ſtad/
Die d'Engel met der maate mat;
Koſtelijken ſchat
Is haar muraagie.
Zy is ſchoon van cieraagie.
Met couraagie
Nu over de muuren ſpringt/
Op des Lams goeden gedenk/
Die gy zult genieten als God u daar in brengt.
9 Oorlof notabel Compangie/
Volg 't geloofs Hertog/ als een trouwe held/
Denk op die ſchoone melodie/
Als gy nu moet lijden druk en geweld/
De

De hairen uwes hoofds zijn all' geteld.
Word gy gequeld/
't Zal omme-draaijen.
Al ſchijnt gy nu ſchande te zaaijen:
In het maijen/
Zal dat men nu ſchandelijk ziet/
Heerlijk zijn/ ende nieuw.
Oorlof lief uitverkooren/ hier mee zeg ik adieu.

Zeekerheid des vertrouwens op de hulpe Gods.

STEM: Mijn ziel maakt groot den Heer.

1 Of ſchoon het hert geruſt
Op ſterkt en wapens ruſt/
Op ſpietz/ op lans/ op deegen:
Als maar de viand naakt/
En vaſt vuur-vlammen braakt/
Zoo is 't terſtond/ verleegen.
2 Maar die op God vertroud/
Hem voor zijn anker houd
In alle nood en lijden/
Hoe naarder 't on-geval/
Hoe meerder God hem zal
In-wendig doen verblijden.
3 Dies zett' ons hert zich ne'er
Op God: Hy is onz Heer/
Die wil en kan beſchermen/
Die zich beweegen laat
Door rouw van 't voorig quaad/
Om onzer zig 't erbermen.
4 Laat dan vry 't krijgs-gerucht
Door-ſchaateren de lucht/
Laat duizenden van koppen
Vry dringen op ons aan/
En naa onz leeven ſtaan/
Haar moedwil zal wel kroppen.
5 O! hoe is 't vroom gemoed/
Dat zich in hoope voed/
Op Goodes trouw bewaaring/
Doorzonken vol van weeld/
Als door zijn zinnen ſpeeld/
Gods redden uit bezwaaring.

6 Hoe zwemd zijn hert in vreugd /
Wanneer hem maar geheugd /
Hoe God weleer den vroomen
In d'alder-zwaarſte nood /
Als Menſchen hulpe blood /
Te hulpe is gekoomen.
7 Hoe vuurig word zijn Geeſt
Als hy Gods bla'en door leeſt/
Hoe God hem voor de zijnen
Getoond heeft / als een held /
En 't woedende geweld
Als rook heeft doen verdwijnen.
8 Wech / wech dan aardze ſtut!
Die ramp noch leed afſchud /
Maar dikwijls doet verzwaaren.
Gy kond geen dreigend quaad
Af-wenden in der daad /
Want God moet ons bewaaren.

L. Terwe.

Ziels vertrouwen op den Heer.

STEM: Semila tormenti.

1 Laat krijgen en ſchanden/ en rooven en branden/
Verwoeſten / veelwoeſten de landen.
Laat koomen de donder / de winden en ſtroomen /
Wat ſchaad het / wat ſchaad het de vroomen.
2 Als zwaare geruchten / een ander doen zuchten /
En woelen / en woelen en vluchten /
Dan zit hy in vreede / in ruſte en vreugden /
Om-zingeld / om-zingeld met deugden.
3 Zijn ſchat is on-zichtbaar en grooter in waarde /
Dan Heemel / dan Heemel en aarde.
Zijn krachten en heerzing gaat alles te booven /
Wat zou men / wat zou men hem rooben?
4 Verliezd hy zijn haaven en leeven te gaader /
Zoo komt hy / zoo komt hy te naader
Zijn Heere / zijn oorſpronk / zijn rijkdom / zijn leeven.
Waar-om dan / waarom dan gebleeven?

J. Luyken.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als vooren.

STEM: Het daaget uit den ooſten.

1 AL ruiſzen all' de wouden /
Al bruiſt het wilde meer /
Al beefd het al van donder /
Al ſlaat de blikzem ne'er /
Myn hart blijft zonder vreezen
In zijn weezen.
2 Het kan ons niet verſchrikken
Al wat van buiten woeld /
Wanneer men maar van binnen
De zoete ruſte voeld.
De ſchoonſte ruſt van binnen
Kan 't verwinnen.
3 Als Jeſus zich in 't herte
Te ruſten heeft gezet /
Laat eens een on-we'er koomen /
Dat deeze ruſt belet:
Al 't quaad verſmelt in vreeze
Voor zijn weezen.
4 O Menſchen! woud gy leeren
Waar in uw heil beſtaat /
't Is hier in / dat gy weelde
En aardze rijkdom haat /
En dat gy tracht te winnen
Ruſt van binnen.

J. Luiken.

't Kruice van een Chriſten.

STEM. 't En is niet alle tijd van vreugde dat men zingt.

1 AL is 't van kruis / van leed / van droefheid / van verdriet /
Dat ik dit lied op-hef / uit ſmerte is het niet:
Want / Jeſus lieve Heer! my altijd 't hert verheugd /
Voor een pond kruis en leed wel duizend pondē vreugd!
2 Dat ik geen aardze ſchat/noch ruſt/noch luſt geniet/
Noch op de Weereld trooſt; maar on-luſt en verdriet /
Dat is om uwent wil / o Jeſus lieve Heer!
Mijn ſchat / mijn ruſt / mijn luſt / mijn hoop / mijn trooſt / mijn eer.
3 Gy vuld al mijn gebrek / mijn noodelooze zorg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Staakt Gy/ als Gy U ſteld voor al mijn nooddruft
zorg:
Dies wat ik lijden moet/ o Jeſus lieve Heer!
Wil ik wel lijden/en/ als 't U beliefd/ noch meer.
4 Dat ik des Weerelds ſchat wel doende miszen
moet/
Gedwongen of verſchalkt berooft werd van mijn goed/
Dat is om uwent wil/ o Jeſus lieve Heer!
Dat wil ik lijden/en/ als 't U beliefd/ noch meer.
5 Dat ik mijn ziel met zorg voor zoo veel haaters
hoe'n/
En met veel arbeid moet des liefdes plichten doen;
Dat is om uwent wil/ o! &c.
6 Dat ik mijn lichaam luy/ tot neerſtig' arbeid
dwing/
En om uw leedjens teer met mijne luſten ding:
Dat is om uwent wil/o! &c.
7 Dat ik in nood of vreez/op uw gebod my ſtel/
Tot vaſten/ en ter zonden-dood mijn lichaam quel:
Dat is om uwent wil/o! &c.
8 Dat ik my ſpeen van luſt/ en voor de zatheid rijs.
Met waaken uit den ſlaap/ met honger van de ſpijs.
Dat is om uwent wil/ o! &c.
9 Dat ik mijn vrienden/ jaa mijn dierbaar naaſte
bloed/
Als ik uw voet-ſtap volg/ van my verbreemd zien
moet;
Dat is om uwent wil/o! &c.
10 Dat ik den bitzen ſteek der monden vol fenijn
Verdraag/ dewijl mijn mond haar ziel wil balzem zijn:
Dat is om uwent wil/ o! &c.
11 Dat ik ondraagelijk aan 't Menſchelijk geſlacht
Des Weer'lds uit-vaagzel ben/ verſchopt/ beſpot/
veracht;
Dat is om uwent wil/o! &c.
12 Dat/in haar oog/ ik naa mijn eigen herzens leev';
Daar ik mijn will' in d'uw geheelijk over-geev':
Dat is om uwent wil/o! &c.
13 Als ik ook meenigmaal/ noch mis de vriendlijk-
heid
Van uwes Vaders gunſt/wanneer ik ben verleid
Van mijne luſten ſnood/o! Jeſus lieve Heer!
Dat wil ik lijden; doch vergeef en ſterk my weer!
14 Laat my voortaan verachten 's vleeſches luſten al/
En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En wat my 'sWeerelds trooſt of aan-zien geeven zal:
Want Gy zijt (zeg ik noch) o Jeſus lieve Heer!
Mijn ſchat / mijn ruſt / mijn luſt / mijn hoop / mijn trooſt / mijn eer.

J. v. Lodeſtein.

Waare vaſtigheid der Chriſtenen.

STEM: Wy hebben een goede maare verſtaan.

1 Laat ruiszen en laat waajen de wind
Van lyden en verdriet /
Die God van herten vuurig mind /
Die en ſchaad het alles niet.
2 De Satan komt met zuur en zoet /
Met lyden en met luſt:
Maar een recht Goddelijk gemoed
Dat en word niet eens ontruſt.
3 Zijn ſlaagen vallen altijd mis:
Komt hy met zoetigheid;
Dat het geen lachens tijd en is /
Word hem weeder voor-geleid.
4 Komt hy gelijk een leeuw of beer
Verſcheuren goed en bloed;
Zoo word men vroolijk in den Heer /
En men denkt om 't eeuwig goed.
5 Komt hy den vleiſche ſmeeken wel
Als eenen vriend quanſuis /
Een Chriſten kend zijn treeken wel.
Daarom vlied hy tot het kruis.
6 Zoekt hy gekijf en groot geſchil /
Een Chriſten al toegeeft.
Hy steld zijn wil in Goodes wil /
't Loopt zoo veer als 't voeten heeft.
7 Een Chriſten kan daar overheen /
Maar wat is de oorzaak?
Hy is met weinig wel te vre'en /
En hy zoekt hier geen vermaak.
8 Zijn hert en hangt aan geenen ſchat /
Die doch niet blijven kan;
En heeft hy wat / zoo geeft hy wat;
Maar hy vind'er hem niet an.
9 Alleen ſlaat hy zijn ziele gaa /
Want als die ſchaade lyd /

Zoo acht hy zijn gewin voor ſcha'e/
En zijn ſchaade voor profijt.
10 Wat hoefd een Chriſtelijk gemoed
Met zorg te zijn geplaagd?
Hy heeft zoo ryken Vaader goed/
Die voor hem wel zorge draagd.
11 Gods Engel al rondsom hem legt/
Gelijk een ſterke ſchans.
Op wat manier den Sathan vecht/
Zoo en heeft hy toch geen kans.
12 Zijn lampe ſtaat al tijd en brand/
Hy ziet al heen en weer/
En met de wapens in de hand
Veld hy zijnen viand neer.
13 Een Chriſten ſlaat niet in de lucht/
Noch op het ongewis;
Als hy 't verganklelijk ontvlucht/
Vind hy 't geen dat eeuwig is.

J. P. Schabalie.

Onſcheidelijke Liefde tot Jeſus. *Rom.* 8. 35, 36, 37, 38.

STEM: Elk heeft zijn byzonder drijven.

1 LAat ook koomen wat wil koomen!
Duivel/Weereld/wat het zy/
Rampen/ſmerten/kruys en ly/
'k Zal niet zwikken/ſchrikken/ſchroomen
Voor al 't geen/dat vleeſ'lijk hiet
Jeſus en verlaat ik niet.
2 Buuren/Vrinden/Vaader/Moeder/
Man of Vrouw/hoe naa bevrind!
En hoe teeder ook bemind!
Zoon/of Dochter/Zuſter/Broeder/
Of wie dat het oit aan-ried/
Jeſus en verlaat ik niet.
3 Alhoewel dat zelfs een ieder
Jeſus ook verlaaten wou/
Echter evenwel ik zou
Jeſus niet verlaaten/wie der
By Hem blijft/of van hem vlied;
Jeſus en verlaat ik niet.
4 In het zoet en in het zuure

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Blijf ik mijnen Jeſus by /
'k Lij dan ook/ wat dat ik lij !
Nood noch dood zal my verruuren /
't Zy ook wat 't zy voor verdriet/&c.
5 Laat de Duivel woeden/ raazen !
Jeſus is mijn ruſt /mijn rotz /
Met hem ik de Duivel trotz /
Laat hem vier en moord uit-blaazen !
Jeſus my zijn hulp aan-bied /&c.
6 Wat ik lij of niet en lijde /
Eene kus van Jeſus mond
Die verzet dat we'er terſtond /
'k Lij dat lijden met verblijden /
Als hy maar een ſtraal uit-ſchiet/&c.
7 'k Schrik noch zwik voor 's Weerelds dreigen
'k Acht haar zuur-zien niet met al /
Haaren toorn en on-gunſt zal
My toch nimmer tot haar neigen /
Hoe vergrimd zy my aan-ziet / &c.
8 's Weerelds zoet-zien is my zuur-zien/
Wee ! indien ik ben haar vrind !
Van de Weereld word bemind !
's Weerelds lachen is my ſtuur-zien /
God my 's Weerelds gunſt verbied /
9 Een zoet aan-zien van zijn oogen/
Dat verzoet/ verzet heel licht
's Weerelds donker zuur gezicht ;
Als wy dat genieten moogen /
Alle droefheid die vervlied / &c.
10 Wil de Weereld ſpotten/ hoonen ;
Ik en ſtoot my daar niet aan /
't Zelfd' is Jeſus ook gedaan ;
Zijne ſmaadhe'en zijn mijn kroonen /
Of zy noch zoo vinnig ſchiet / &c.

Tweede Deel.

11 Laat de Weereld lokken /tokken;
Ik en geef haar geen gehoor /
Voor haar troonen 'k ſtop mijn oor
Neen/ zy zal my niet verlokken /
Of zy noch zoo koop'lijk bied / &c.
12 's Weerelds vleijen is my vloeken /
Queelen quellen/ ſtreelen zijn

Steeken/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Steeken / al haar zoet fenijn
Bliemen vliemen / laatz' het zoeken /
Hoe zoet haar gevlei geſchied / &c.
13 Al haar licht dat is my duiſter /
Kroonen / troonen / grooten ſtaat;
All' haar heerlijkheid vergaat;
Die betoverende kuiſter /
Hoe zy flonkerd / die verſchiet / &c.
14 Wat zijn ſchepters/kooninkrijken?
Leemen nieten / pluimen-licht /
By dat eeuwig zwaar gewicht;
O! die moeten daar voor wijkken:
Of my 't aardze groot ontſchiet / &c.
15 'k Heb een ander gloor in d' oogen
Die men ziende niet en ziet /
En niet hebbende geniet;
Die al 's Weerelds ſchoon doet dooven /
Als men die daar by beziet / &c.
16 Al woud iemand aan my ſchenken
Voor zijn liefde al het goud
Van zijn huis / voor-waar ik zoud
Gants verachten / en niet denken /
Hem te ſchatten teegens iet / &c.
17 Of ſchoon iemand naakt en blood is
Nauwelijks een penning heeft /
Op de gunſt van and're leefd /
Geen koning zoo rijk en groot is /
Als hy Jeſus maar geniet / &c.
18 Jeſus zal mijn goud mijn goed zijn /
Koſt'lijker dan al het geen
't Zaam gevonden word bene'en /
In hem zal mijn over-vloed zijn /
Hy mijn all' zijn. Liebe ziet! &c.
19 Of men ſchoon all' vreugd' der aarden
En haar blijdſchap aan my gaf /
Jeſus zoet dat maaktze laf;
Zy is my van geener waarden /
Hoe zoet zy my zich geliet / &c.
20 Weerelds zingen is my zuchten /
Rejen / ſchreſen / lachen is
Mijne ziele bitternis /
'k Schep geen vreugd in haare kluchten
In een ydel Weerelds lied / &c.
21 Naa dat lachen volgd een weenen.

O!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

O! die vreugde die breekt op/
Hoe bitter is haar grond-zop!
Naa dat zingen volgd een ſteenen/
Hoe die vreugde my ook vrijd/ &c.
22 Mag ik maar daar booven zingen
's Heemels Halleluja/ Heer!
Ik en wenſch geen vreugde meer/
En daar Davids ſprongen ſpringen/
Weg dan Werelds vreugde/vliet/&c. J. C.

Bevindinge van Gods hulp in 't lijden.

STEM: In doods geweld lag ik gevaên.

1 EEn eeuwige vreugd/die niet en vergaat/
Komt my altijds te vooren;
Dat is de Heer mijn toe-verlaat/
Die my zijn ſtem laat hooren;
Dan krijg ik zulk een vreugd/
Mijn hert is zoo verheugd/
Als Hy my komt beſchouwen.
De Heer door zijnen Geeſt
Maakt my gantſch onbevreeſt.
Op hem alleen ſtaat mijn betrouwen.
2 Noit meerder vreugde in my was
Dan nu in deeze tijden.
Mijn treuren vergaat my alzoo ras.
Gods-woord doet my verblijden.
Als ik denk om 't eeuwige goed/
Dan heb ik zulk een moed/
Dat ik 't niet kan vertellen;
Vervolgingen ten ſpijt/
En vind ik geenen ſtrijd/
Al is 't dat zy my quellen.
3 Te recht heeft wel de Heere gezeid/
Ik en zal u geen weezen laaten.
Ik maake voor haar de ſteede bereid/
Die my hier niet en verzaaken.
En die my hier belijden/
Die zal ik t' allen tyden
Belijden alle-gaader
Voor mijn Heemelſche Va'er.
En vreesd niet gy kleine ſchaar/
Ik ben alleen uwen ont-laader.
4 Hoe zoud ik moogen zijn bezwaard

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als ik zulken trooſt vinde?
Dat Hy my als zijn oog-appel bewaard/
Zeggende/ mijn beminde!
Mag een Moeder haar eigen Kind
Verlaaten? dit wel verzind.
Al waar 't dat zy 't ook deede/
Zoo zal ik u nimmermeer
Verlaaten/ doe naa mijn leer/
En brengen in 's Heemels ſteede.
5 Alzulken trooſt heb ik ontfa'en/
Geen breez komt my verſtrikken.
Dat heeft de Heere God gedaan/
Met zijnes liefds aanblikken.
Nu en breez ik zweerd noch gloed/
Daar af dank ik den Heere zoet/
Dat Hy my zoo komt ſterken.
Die op den Heer betroud/
't Is wonder wat hy aanſchoud/
Als God in hem komt werken.
6 Maar 't werk Gods word niet gezien
Met vleeſchelijken oogen/
Het moet al in den Geeſt geſchien/
Anders en mag 't niet doogen/
Wie daar-om doet eenigen blijt/
Het is al verlooren tijd.
Zy moeten eerſt herbooren weezen
Uit waater/ geeſt en vier/
Al naa Christus manier/
In een nieuw leeven verreezen.
7 Geen Menſchen en moogen dit bevro'en/
Zy moeten haar eerſt bekeeren/
En haar goed-dunken van haar doen/
En volgen 't woord des Heeren;
Zoo Chriſtus ſpreekt voorwaar/
Wild iemand my volgen naar/
Die moet hem eerſt verzaaken/
En draagen zijn kruice bry/
Uit liefde volgen my/
De waarheid zal hy ſmaaken.
8 Lof/ prijs en eere zy God vermaard
Die my zijn waarheid ſchoone/
Uit grooter liefde heeft verklaard/
Van zijne hooge troone.
Het is een milde weerd/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hy geeft elk wat hy begeerd/
Die in den Geeſt en waarheid beeden/
Die geeft Hy zulk een mond/
Die noit Menſch en weederſtond
Door zijn genaadigheeden.

J. d. Tollenaar.

I.

Van de aandacht.

STEM: Daar word gereeden-zift, &c.

1 VAn aandacht wil ik zingen een aandachtig lied/
Waar door zy van ons vlied;
Hoe dat men die behoud en hoe m'er aan kan raaken:
Want aandacht is 't begin/ het midden en het ſlot/
Waar door men naakt tot God: (maaken/
Waar door 't gebed onz hert ten Godsdienſt gaande
En ſterk kan ſtouwen aan; in ſpijt van qua'e gewoont/
En 's Duivels liſt /die vaak onz herte komt bezwaa-
ren.
Het is een e'el kleinood/ dat hier zich zelven loond/
't Welk ieder Chriſten hert zorgvuldig moet bewaaren.
En komt hy eens dien ſchat te miſſen/
By feil/ van wacht:
Zoo zoekt en tracht'
Hy dag en nacht/
Zijn feil te kennen en door boete uit te wiſſen.

2 Zoo krachtig als z'ons helpt/ en ſtuwd den yver
voort/
Zoo haaſt word zy verſtoord:
En doet het dorre hert in naarheid angſtig ſluiten.
Een af-keer van 't gebed (noit noodiger als dan)
Komt 't zwakke hert ſtrax an.
't Gemoed valt droevig neer/ en voeld zijn yver ſtuiten/
De hoop verdwijnd by naa/ 't geloof verſlapt te met/
De Ziele word beſtre'en van veelerlei gedachten/
En twijffel-moedigheid/ des Sathans ſchalkſte net:
Daar door als 't meeſt behoefd/ hy 't minſte zich kan
wachten.
Ach! was het hert ſta'ig recht aandachtig/
Noit quam'er uur/
Die ons te zuur

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In 's lijdens vuur /
't Gemoed in 't goed' vermoeid zou maaken of aandachtig.

F. Kuyper.

II.

Van valſche Opwekking.

STEM: Verdwaalde koninginne.

Of: De menſch door al zijn leeven, &c.

1 Aandacht is afgeſcheiden
Van waan Godsdienſtighe'en/
Die door 't vernufts verleiden
Elk voor zich zelfs gaat ſine'en
Zy is niet recht
Die op ons hecht
Door vlejende propooſten/
In Goodes woord
Noit meer gehoord:
Die t' onrecht ons vertrooſten.
2 't En mag geen aandacht heeten
Die nut is voor 't gemoed/
(Al maakt zy 't oog bekreeten
Door traanen over-vloed)
Die niet met kracht
Word voort-gebragt
Door wicht van ſterke reeden:
Niet die 't vernuft
Zelfs heeft gezuſt/
Uit vieze driftigheeden.
3 Noch ydel woorden zajen/
Daar door 't onkundig hert/
Met by-geloofs vertajen
Dik-maals verbrijzeld werd/
Als 't ſlechts geteemd
Naar aandacht zweemd/
En, Menſch aan Menſch doet hangen.
Tragedi ſpel
Kan daar mee wel
Een dwaas verſtand bevangen.
4 Hoe dat zy de gedachten/
Door yd'le waarheids-ſchijn/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Komt krachtiger verkrachten /
Hoe ſnooder ziel fenijn.
Geen aandacht goed /
Als die 't gemoed
Aan Gods gebod doet kleeven /
Zoo 't in Gods wet
(En nergens vet)
Met letters is geſchreeven.

F. Kuyper.

III.

Van waare aandacht.

STEM: De menſch wiens hert gelijk, &c.

1 DOor yvers ſchijn word meeſt het volk verleid /
En doolings kracht vaſt over al verſpreid/
Z' is gelijk de e'ele wijn /
Spijs voor dees / voor die fenijn /
Dies die booven alle woorden / hoe ze 't hert ook moogen treffen/
Goodes woorden niet verheffen.
2 Zoo iemands re'en hoe yv'rig of beſpraakt/
Of hoe aandachtig 't herte meer vermaakt /
Als Gods over zoete wet /
Die het hert haar paalen zet; (ſchē digting:
't Is geen gaave Gods te achten; maar een yd'le men-
Geen gewenſchte Zielen ſtichting.
3 Aandacht die 't hert met nutt' opwekking voed /
Beſtaat in ſterk inſpanning van 't gemoed
Op des Heeren goedigheid /
Uit een diep' ootmoedigheid /
In verwond'ring opgetoogen / met het ſterkſt van zijn gedachten /
Om zijn welda'en te betrachten.
4 Gevlooten uit zijn diepe liefdes grond /
Waar uit hy ons zijn lieve Zoone zond;
En ons dood' uit Satans macht /
Onder zijn regeering bragt;
En door ongemeeten goedheid/ zulken eeuwig heil wil ſchenken /
't Welk noit iemand kon bedenken.

5 Zijn

5 Zijn hert verzinkt in diepe aandacht ne'er /
Als hy gedenkt dat God in zijne leer
Wysheids ongrondeerb're ſchat /
(Noit van iemand heel bevat / (vinden)
Waar in ieder / hoe ervaren / al-tijd meer geheims kan
G'opend heeft den Godgezinden.
6 Hier door word hy zoo krachtig aangeſpoord /
Tot onderzoek van Gods beſchreeben woord ;
Om 't geheim daar van te zien /
d' Eiſch te doen / 't verboo'n te vlie'n /
En met elk daar van te ſpreeken / die haar zelfs met
ernſt bekloeken /
Om zijn wil te onderzoeken.

F. Kuiper.

IV.

Hoe de aandacht verlooren , en weer bekoomen werd.

STEM : Wanneer het hert nu klaar , &c.

1 BEnaude hert / dat heel van waar' aandacht be-
roofd zijt /
Ten goede on-bequaam / naar lichtnis treurig haakt:
't Welk ſomtijds afgeſloofd / ſchier ſchipbreuk in 't ge-
loof lijd /
't Zy gyze eertijds had / of nimmer hebt geſmaakt !
Niet is'er dat u meerder ſchaad /
Als 't denken dat u / zonder ſchuld /
Herts aandacht onvoorziens verlaat /
Als dorrigheid het hert verbuld.
Gods hulp / Gods hulp / Gods hulp / Gods hulp / zal
niemand derven
Of moet / of moet / of moet het ergens in verkerven.
2 't Is ſchaad'lijk voor 't gemoed / van aandacht bloot
te weezen :
Want die geen aandacht heeft / die let niet op zijn werk /
Niet letten baard veel feils / feil doet het herte vreezen /
De vreez baard onder-zoek / en ſcherper opgemerk.
Dies dunkt my dat het niet en faald /
Dat aandachts derven is een ſtraf.
En dat zy niemand word onthaald

Wiens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wiens misſlag God geen oorzaak gaf.
Wat quaad / wat quaad / wat quaad / wat quaad is
moetmen ſchouwen / (wekking houwen.
Door wacht/door wacht/door wacht/door wacht d'op-
3 Bekommerd zoekt en poogd die Menſche / met ver-
langen /
Om zulken laſtig pak zijns herten quijt te zijn ;
En zift/en overpeinzd op 't nauſte al zijn gangen :
Tot dat die donk're miſt door boet' uit 't hert ver-
dwijn.
Hy ſteld niet uit / maar bid en ſmeekt /
Hoe on-bequaam hy zich bevind.
Die 't vat niet ſtopt terwijl het leekt /
Behoud op 't leſt maar damp en wind.
Men vind / men vind / men vind / geen ſchatten zonder
zoeken. (hoeken.
Doorzoek / doorzoek / doorzoek / doorzoek al 's herten
4 Wat Chriſten wenſcht'er niet om aandacht noit
te miſſen /
Die krachtig word gevoed/ door vlijtig naa-geſpoor
Van Gods geheimenis in zijn getuigeniszen /
Door kloppen met 't gebed aan zijn toe-luiſt'rend' oor.
Zy ſchijnt te vli'en / wanneer geſchil
Van Menſch met Menſche word geſchift /
En Goodes aldernetſte wil /
Door reeden uit zijn woord gezift.
Maar 't is / maar 't is / maar 't is/ maar 't is / maar
vuur bedekken / (ken.
Om ſtrax / om ſtrax / om ſtrax / dat weeder op te wek-
5 Indien dan aandacht vlied/ door zinnen op te ſcher-
pen / (voor /
Terwijl men onder-zoekt / zoo houd het vaſt daar
't Is dwaaling in 't verſtand / zulk onderzoeks ver-
werpen /
Of domm' onlijdzaamheid / ſtuugheid of hertgeſtoor
Daar d'yver door uit 't herte wijkt :
Die ſtrax / wanneermen binnen-keerd /
Herſteld is / als men 't nauw bekijkt /
En 't geen men weet zich zelven leerd.
Hoe kan / hoe kan / hoe kan des waarheids naaſpoor
hind'ren / (kind'ren.
Die ons / die ons / die ons / die ons maakt wijsheids

F. Kuyper.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Aandachts lof.

O Heil'ge aandacht! door ſtilte gebooren,
O heil'ge aandacht! door roezy verlooren,
O heil'ge aandacht! in vreede gebonden.
O heil'ge aandacht! door twiſten verſlonden.
O heil'ge aandacht! in kleinheid bezeeten.
O heil'ge aandacht! door rijkdom vergeeten.

L. Terwe.

Op 't booven-ſtaande.

WAt is dit rijmpje waar en waard/
Jaa waarder als de heele aard!
Wel hem! die dit verſtaat en doet/
En ſmaakt haar vrucht in zijn gemoed.
Wie d'aandacht krijgt en wel bewaard
Heeft hier een Heemel op der aard/
Leefd vreugdig/zelfs in diepen nood/
En proefd miſſchien wel eng'len brood.
Haar zoete ruſt/haar diepe vree
Is een oneindelijke Zee.
Die daar in raakt zoo ver verzeild/
Dat hy noit diept of grond en peild;
Maar raakt hoe langs hoe meer van land/
Tot dat hy in den Heemel ſtrand.

J. Huigen.

Op 't zelve.

GElukkig wiens gemoed
Gedurig word gevoed
Met 's Hemels zoetſte zoet.
O hoogſte vreugden!
Gelukkig die het quaad
En alle zonden laat/
En op Gods wegen gaat
In alle deugden.

P. Huygen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

I.
Eenzaamheids Nut.

Uitloopen dat verſtrooid den Geeſt,
  Daar ſtille zijn doet ruſten.
Inwendig ſtil vermaakt ons meeſt.
  Uitloopen brengt quaa luſten.

STEM: O Kers-nacht!

1 EEnzaam vertrek van 't oog der Menſchen!
  In u beſluit ik al mijn wenſchen/
  In u verluſt ik mijn gemoed/
In u vergaader ik mijn zinnen/
In u zie ik mijn zelfs van binnen/
  En ſtier mijn hert naa 't eeuwig goed.
2 Hier/ ſchoon ik ſchijn geheel verſteeken/
Kan ik met God en Menſche ſpreeken.
  Hier komt my 't beſt gezelſchap by.
Hier kan ik my te recht beſchouwen/
En 's herten oog op 't God'lijk houwen/
  Van alle hinderniſſen vry.
3 Hier kan de ziel voor 's Weerelds woelen
Een aangenaame ruſt gevoelen.
  Hier leeren my die lang zijn dood.
Hier zie ik wat my is van nooden/
My ſpiegelend' in Gods gebooden.
  En krijg begeert naa 't Heemels-brood.
4 Hier kan geen ding mijn ruſt verſtooren/
Geen yd'le klap ontſticht mijn ooren/
  Het oog komt niet verleid' lijx voor/
De tong ſpreekt geen verkeerde dingen.
Hier zijn de luſten licht om dwingen:
  't Quaad krijgt een krak het goed een ſpoor.
5 O liefſte Jeſus! wat 's aan Menſchen?
Wat kan ik booven u toch wenſchen?
  Gy kond verzaadigen mijn luſt:
Komt Gy my maar gezelſchap houwen/
Gy kond alleen mijn ziel op-bouwen/
  En brengen tot de waare RUST.

J. R.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

II.

STEM: Pſalm 100.

1 ALs ik ben eenig en alleen/
Ben ik met mijnen God te vre'en
Die my den tijd zoo zoet verkort/
Dat 't my aan geen gezelſchap ſchort.
2 Als goed gezelſchap my begroet/
Ben ik verheugd in mijn gemoed:
Maar als 't my niet gebeuren kan
Maak ik 'er niet veel treurens van:
3 Vermits my mijnen God geleid/
Die my als eenen Herder weid;
Zoo dat my niet met al ontbreekt/
Als Hy alleen maar met my ſpreekt.
4 Maar nimmermeer verdriet het my
Als ik ben eenig ende vry/
Heb onderlinge zoete re'en
Gehouden met mijn God alleen.
5 Ikvind in ſtilheid meer mijn wenſch
Als by een dwaaz en ydel menſch/
Al wiens vertelling ende praat
Mijn ziel veeltijds in 't hooren ſchaad.
6 Doch anders zoo 't ook beuren mag
Gemeen te zijn/'t zy nacht of dag/
Al-waar men ſpreekt Gods lof en eer/
Ook daar 's mijn hert en ziels begeer.
7 'k Heb dikmaal vergezelſchapt weeſt/
Doch 't was maar quelling voor mijn geeſt/
Om dat daar niet een eenig woord
Als van het aardze wierd gehoord.
8 Och! zoo Gy Heer maar blijft by mijn
Zoo mag 'k ook wel alleene zijn.
Staa my dan by met uwen Geeſt/
Zoo blijft mijn ziele onbevreezd.

Eenzaamheids Trooſt.

STEM: Schoonſte Nimphje van het woud.
Klachte.

1 ACh hoe zit ik hier alleen!
Af-geſne'en
En van vroomen en van vrinden.

'k Zit

'k Zit bynaa als in een kluis/
In mijn huis/
Zonder eenig Menſch te vinden!
Trooſt. 2 Treur niet dat-je zijt alleen/
Neen! o neen!
Misje vroomen/misje vrinden/
Misje in het ſchepzel wat/
Ai! leer dat
In den Schepper weer te vinden.
3 God die ſcheid u van den Menſch/
Teegens wenſch/
Maar het is op dat naa deezen/
Als g' het ſchepzel niet en ziet
Noch geniet/
Trachten zoud by God te weezen.
4 Nimmer is de Menſche meer
By den Heer/
Als wanneer hy word gebonden
In een ſtille eenzaamheid/
Daar in leid
Zeer veel zoetheid op-gewonden.
5 Als ik dit eens over-leg/
Weg! weg! weg
Met het ſchepzel klein van waarde:
Als ik naa by God mag zijn/
Dat is mijn
Hier een Heemel op der aarde.
6 Neen/ ik ben niet meer zoo bot/
Dwaaz en zot/
'k Treur niet/ ik ben a'ers beraaden/
Schoon ik 't aardz gezelſchap mis/
Neen gewis/
Die God we'er krijgt lijd geen ſchaade.
7 'k Weet dat God/ mijn eenig al/
Hem we'er zal
Stellen in der Menſchen ſteede/
Door hem zelve 't we'er vergo'en/
Aan my doen
Dat de Menſchen eer-tijds deeden.
8 'k Zal mijn herte/ dat wel eer
Al te zeer
Naa 't gezelſchap placht te haaken/
Geeven een ver beet're ſtee;
'k Zal daar me'e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

By God trachten te geraken.
9 Beeter is het immer-meer
Met den Heer/
Dan met Menſchen te verkeeren;
Wie God heeft tot zijn gezel/
Kan dan wel
't Aards gezelſchap hier ontbeeren.
10 Waar ik zit / of waar ik gaa/
Waar ik ſtaa/
'k Stel den Heere my te vooren;
Als my ook geen oog en ziet/
Niemand niet/
'k Denk Gy kond my zien en hooren.
11 Nimmer ben ik zoo alleen/
Of 'k vind een/
Die mijn ziele kan vermaaken;
Als mijn God en ik alleen/
Anders geen/
Hand'len moogen onze zaaken.
12 Zaalig is die Menſch/voorwaar/
Voor en naar/
Die in zijn eenzaame ſtonden/
Als hy vroome Vrinden goed
Miszen moet/
Dan naaby God word gebonden.

J. Kloek.

Als vooren.

STEM: Naadien uw Godlijkheid.

1 HOe zoet is d'eenigheid!
Als men zijn God verbeid/
Om met Hem te vereenen
In liefde en in trouw;
Want Hy is toch alleene/
Die my bevrijd van rouw.
2 Hy is mijn zin en wit/
Die hart en ziel bezit;
Mijn kracht en ook mijn leeven.
Mijn lief/ mijn God / mijn al:
Ik heb Hem over-geeven
Wat 'k ben of werden zal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Jeſus is uwen naam/
Mijn Bruidegom bequaam.
Laat toch mijn ziele ruſten
In 't binnenſt van uw hert/
Daar naa is all' mijn luſten/
Daar ben ik vry van ſmert.
4 Daar ben ik onververd/
Daar word ik niet bezwaard/
Daar mag ik U aanſchouwen/
Daar toond G' uw zoet aanſchijn/
Daar gaat Gy my bedouwen/
Laaven met Heemels wijn.
5 Al is mijn ziel vermoeid/
Zy noch van vreugde groeid/
Als zy geniet uw weezen.
Uw minnelijk gezicht/
Dat kan het al geneezen.
't Maakt alle duiſter licht.
6 Mijn lieve Harder zoet!
Hou my in uw behoed/
Hou my by U verhoolen/
Neem my uw ſchaapje waar/
Laat het toch niet gaan doolen;
Want niemand ziet daar naar.
7 Uw liefd heeft my gebaard/
En uw wijsheid bewaard/
Niet om my te bederven/
Maar om in 's Heemels hof
Uw zoet aanſchijn te erven/
En zingen daar uw lof.

J. Lubbertſz. Dr.

Zoet- en nuttigheid der eenzaame Meditatien.

STEM: Pſalm 77.

1 NOit en heb ik beet're ſtonden
Door mijn naare ziel gevonden/
Als wanneer ik/ heel alleen/
Met mijn God mag zijn gemeen.
O! wanneer ik ſtil en eenzaam/
Zoo met God mag zijn gemeenzaam;
Dat is 't alder-zoetſte zoet/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat genieten kan 't gemoed.
2 'k Heb my dikwils afgeſcheiden
Van 't gewoel / dat af te leiden
Komt de zinnen van den Heer /
En ſteeds drukt naa d'aarde ne'er /
Om zoo / vry van 't aards gewemel /
Op te ſtygen naa den Heemel /
En het herte van de aard
Op te zenden Heemel waard.
3 O! hoe ſtiller / hoe eenzaamer!
Hoe geſchikter / hoe bequaamer!
Dat myn ziele zich bevind /
Tot dat heilige bewind!
'k Kan my wonderlyk verluſten
In de ſtilte / in de ruſte /
Zelfs ook in het eenzaam veld /
Daar het ſchepzel God vermeld.
4 Yder diertje / yder miertje /
Yder grasje / yder ziertje
Roepen t'zaamen uit de eer
Van den grooten opper Heer;
Yder ſteentje / yder zandje /
Yder boompje / yder plantje /
Ook de bloempjens in den hoof /
Geeven overvloedig ſtof
5 Om de wonderlyke ſchoonheid
Die daar in toch naakt ten toon leid /
Van den Schepper te verſtaan.
Dan zoo denk ik / onbela'en:
Indien 't ſchepzel is dus heerlyk /
O hoe ſchoon en onwaardeerlyk!
Wat een glans / en wat een ſchyn
Moet'er in den Maaker zyn!
6 Hoor ik daar het tierelieren
Van de vogeltjens / die zwieren
Door de lucht / of op een tak
Zingende op haar gemak;
'k Denk hoe zy met held're keelen
's Heeren zoeten lof uitqueelen;
'k Neur mee naa / ey lieve hoord /
Wat maakt dat een zoet accoord?
7 Koom ik d'aarde te beſchouwen /
'k Vind de bergen en lands-douwen /
'k Vind het gantſe aarderyk

Uwer goed'ren vol en rijk.
Schaapjens zijnder in de heide/
Beeſten zijnder in de weide/
Waar'k my wende/waar'k my keer/
't Is vol uwer goetheid/Heer.
8 Gaa ik d'oogen eens opheffen
Naa den Hemel/met bezeffen/
Naa de Zon of naa de Maan/
Zoo moet ik verwonderd ſtaan:
En ik roep uit/met verbaazdheid/
Wel bedacht en niet in haaſt'heid/
Groot zijt Gy in Majeſteit/
Wonderlijk in heerlijkheid.
9 Of/indien ik eens van verre
Zie/hoe duizenden van ſterren
Flonkeren en praalen zelf
Aan het buitenſte gewelf;
Dan zoo denk ik met verwond'ring/
Zoo des Heemels buitenſt zold'ring
Zoo verciert is/o hoe fijn
Moet het binnenſte wel zijn.
10 Of zoo ik de diepe paaden
Gaa van d'holle Zee doorwaaden/
Daar bevind ik noch veel meer
Uwe wonderen/o Heer!
Daar is diepte zonder maaten/
Daar is breedte niet t'ombaaten/
Dan zoo zeg ik/o hoe groot
Zijt Gy Heere Zebaoth!
11 'k Zie daar in de ſcheepen wand'len
Die in verre landen hand'len/
Die op Gods genaade gaan
Naa de Moor en Indiaan.
'k Vind daar in de Leviathan/
Daar de Menſche heeft veel baat van/
Kleine viſſen zonder tal/
Uwe wond'ren over-al.
12 'k Gaa my zomtijds ook wel zetten
Om uw heilig woord en wetten/
In het eenzaamſt van mijn huis/
Afgezonderd van 't gedruis/
Met my zelver eens ter deegen
t'Over-leggen/t'over-weegen/
En t'herkauwen ook dat woord

Dat ik voor-maals heb gehoord.
13 Als ik aan dat peinzen koome /
'k Word' daar door als op-genoomen /
'k Word dan wonderlijk verheugd /
'k Voel dan niet als Heemel-vreugd.
Daar en is geen aardze zaake /
Die mijn ziel zoo kan vermaaken,
Zulken zoete zoetigheid/
Is in 't peinzen opgeleid.

J. Kloek.

Eenzaamheid met God.

STEM: Illibata, ter beata, Jeſu natalitia, &c.

1 HEemelz oogen!
Wild Gy doogen
Dat ik U koom ſpreeken aan /
Laat dan alle
Schepzels valle'
Uit mijn hert en buiten ſtaan;
O Heilig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Altijd eenig om te gaan.
Altijd eenig om te gaan.
2 Al mijn trachten /
Mijn verwachten
Is naa U mijn God alleen:
Want de klaare
Zeegen aaren
Scheiden zich uit U van een.
O Heilig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Was ik maar met U gemeen,
Was ik maar met U gemeen.
3 O woeſtijne!
Daar verdwijnen
Moet wat in de Weereld blinkt:
Daar mijn ooren
Niets en hooren.
Daar mijn oog het al ontzinkt.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Daar het al van Godheid blinkt.
Daar het al van Godheid blinkt.

4 's Wee-

4 's Weerelds achten/
Ik verachten
Kan/ in deeze heil-woeſtijn.
Schatten/ ſtaaten/
Willig laaten/
Al mijn luſten zonder pijn.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Daar ik leev' by Heemels wijn.
Daar ik leev' by Heemels wijn.

5 Ach hoe nietig/
Hoe verdrietig
Is des Weerelds ommegang!
Die met woorden
Ons vermoorden/
En verſtikken met haar ſtank.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Duure dat vry eeuwen lang.
Duure dat vry eeuwen lang.

6 Al het heerlijk
Is verkeerlijk/
En der prinçen gunſten wind,
Niet dan duiſter
Al den luiſter/
Die men in de Weereld vind.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Daar ik ben des Heemels vrind.
Daar ik ben des Heemels vrind.

7 Hier en koomen
Geen onvroomen/
Hier komt geen onvroome by/
Groot noch kleene;
Maar alleene
Ik/ en Heere Jeſus Gy.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Daar ik vroolijk ben/ en vry.
Daar ik vroolijk ben en vry.

8 Met U leef ik/
Met U zweef ik/
Jeſus! door het goed en quaad:
Met U ſterf ik/

Met u erf ik
Dat by U te wachten ſtaat.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam!
Daar mijn Jeſus met my gaat.
Daar mijn Jeſus met my gaat.
9 In het oordeel/
Daar geen voordeel
Is/ voor iemand groot of kleen/
Daar geen vrinden
Vrienden vinden/
Is het Jeſus my alleen.
O zaalig eenzaam
Met God gemeenzaam/
In dat oordeel in te tre'en.
In dat oordeel in tre'en.

Jod. v. Lodeſtein.

Geeſtelijke liefde van een ſterk minnende ziele.

STEM: De zoete Mereminne.

Of: Wilhelmus van Naſſou.

1 WAar is doch zoeter leeven/ als eenzaam en alleen/ (meen/
Daar maakt zich God den Menſche op alle wijz ge-
Daar komt Hy haar bezoeken in haare ſtilligheid/
En ſpreekt dan tot haar herte veel trooſt en lieflijk-heid. (Duifje zoet/
2 Mijn lief/ mijn uit-verkooren/ mijn Bruid/ mijn
Ik koom hier by u woonen in uw ſtil rein gemoed/
Dat rein is van de Weereld in haare ydelheid,
O! dat is recht de plaatze/ die voor my is bereid.
3 Wat zal de Bruid dan zeggen tot haaren Bruide-gom? (kom/
Kom toch mijn alder-liefſte/ mijn Heer/ en Trooſter
Ik heb om U verlaaten de Weereld met haar pracht/
Om dat ik on-beſmet'lijk tot U mogt zijn gebracht.
4 Nu ik U heb gevonden en zal ik ook niet meer
Ter weereld hooger agten/als U mijn Trooſt en Heer.
De Weereld met het geene/dat daar in weezen mogt/
En zal van mijne ziele nu niet meer zijn gezocht.
5 Ik heb meer trooſt gevonden in 't geen dat Gy my geeft/ Als

Als all' het aardſ vermaaken en wat de Weereld heeft.
Daar-om wil ik ook ſcheiden nimmer-meer af van U/
'k Wil zeggen adieu Weereld / adieu zeg ik u nu.
6 Ik hebbe nu gevonden de quel-bron van mijn ruſt.
Ik heb nu dien gevonden van wien komt alle luſt.
Ik hebbe nu gevonden den trooſt van mijn gemoed.
Ik heb nu dien gevonden van wien komt alle zoet.
7 By hem zoo wil ik blijven tot aan mijn leſten ſtond;
Wy hebben t'zaam gaan maaken een eeuwig vaſt verbond.
Ik hebbe Hem gegeven mijn hert en rechter-hand /
En alles wat ik hebbe / tot eeuwig onder-pand.
8 Ik ben geheel zijn eigen nu en ook eeuwiglijk.
Hy zal my laaten woonen by Hem in 't zaalig rijk /
Al-waar ik zal genieten veel vreugd en weelde groot;
En zal my laaten draagen van hier in Abrams ſchoot.

M. D. Bets.

Geeſtelijke Trouw.

Gemaakt van een jonge Dochter, veerthien Jaaren oud zijnde, toen zy om 't Woord Gods tot Rotterdam onder 't Ys verdronken is.

STEM: Pſalm 20.

1 EMmanuel die is uit-getoogen
Uit zijn Vaaders rijk in 's Weerelds plein,
Jalourze liefde heeft dat vermoogen/
Zyn luſt was te weezen by menſchen klein.
Om Hem zoo wil ik waagen
Mijn lijf en al mijn goed /
Mijn lijf en al mijn goed /
En verlaaten vrienden en maagen /
En ſchenken Hem mijn lijf / hart en bloed.
2 Deezen Bruidegom heeft my verkooren
Van des weerelds quaad fenijnig abuis.
In ydelheid zoo was ik gebooren;
Ik wil met Hem zoeken een ander huis.
Adieu Vaader/ Moeder/ Zuſters/ Broed'ren/
Adieu Vrienden allega'er/
Adieu Vrienden allega'er/

Adieu alle des Weerelds goed'ren/
Deezen Bruidegom die neemet my waar.
3 Tot Zion wil ik my gaan keeren/
Daar is Hy woonachtig mijns herten lief/
En dienen Hem daar met grooter eeren/
Die my aldus hoogwaardelijk verhief.
Hy is als waar het een zeegel/
Gedrukt op mijn herte vaſt/
Gedrukt op mijn herte vaſt.
Och Bruidegom! Gy zijt mijnen ſpiegel;
Ik en weet ter Weereld geen liever Gaſt.
4 Ik hebbe Hem mijn trouwe gezwooren
Aan zijn eer-waard'ge rechter-hand.
Te vooren liep ik geheel verlooren/
Verdwaald in het Babyloniſche land.
Nu wil ik Hem trouwlijk by blijven/
Zijn woorden zullen my voe'n/
Zijn woorden zullen my voe'n;
Geen hoerery en wil ik bedrijven/
Als andere Babelze dochteren doen.
5 Lof alderliefſte Vader verheeven/
Lof almachtig God/ aller Heeren Heer.
Zion die loofd U alle haar leeven/
Dat zuivere reine maagdeken teer.
Jeruſalem word op-getimmerd
Door uw Zoon Emmanuel/
Door uw Zoon Emmanuel.
Uw krachtige hand is niet verminderd;
Al houd het de Weereld voor Aapen-ſpel.

Twee-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Twee-ſpraak tuſſchen Chriſtus en zijn Gemeente, gemaakt van een Chriſten krijgsheld, genaamd *Iooſt Iooſten*, die 18 Jaren oud zijnde ter Veer in Zeeland, naa dat hy zwaarlijk gepijnigd was, om de ſtandvaſtige belijdenis der waarheid leevendig verbrandis; en in het ſtrooyenhuisje ſtaande om verbrand te worden, het laatſte veersje van dit zijn Liedeken gezongen heeft.

STEM: Van Suſanna.

1 O Heere! Gy ſtaat al-tijd in mijne zinne/
Mijn ziele verlanget om by U te zijn/
Mijn hert is ont-brooken door uwe minne/
Och! wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn,

2 Gy kleine Vergaderinge wild niet vreezen.
Wie verwind die zal de kroone ontfa'en.
Ik koome tot u, ik en laat u geen weezen.
O mijn uitverkooren! wild u niet verſlaan.

3 Gy ſchoonſte onder de kinderen der Menſchen
Mijn ziele verlanget om by U te zijn/
Naa uw zaaligheid moet ik al-tijd wenſchen;
Och! wanneer zal ik koomen voor uw aan-ſchijn:

4 Staa op mijn Vriendinne wild naader koomen.
Wie verwind die zal de kroone ontfa'en.
Mijn Bruid gy hebt my het herte ontnoomen.
O mijn uitverkooren! en wild u niet verſlaan.

5 O Heere! ach koom toch tot mijnder baaten!
Mijn ziele verlanget om by U te zijn/
Gy zijt mijn ſterkheid/wild my niet verlaaten:
Och! wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn.

6 Ik ben uwen Trooſter, wild u niet vervaaren.
Wie verwind die zal de kroone ontfa'en.
Ik zal u in 't vuur en 't waater bewaaren.
O mijn uitverkooren! en wild u niet verſlaan.

7 O Heere! hoe zal ik U ten vollen danken.
Mijn ziele verlanget om by U te zijn/
O eedele wijnſtok! laafd toch uw ranken.
Och! wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Geeſtelijke liefde in verzaakinge zijns zelfs en 't zichtelijke.

STEM: 's Winters, 's Zoomers even groen, &c.

1 EEn eenig een heb ik in 't hert verkooren/
Mijn Heer/ mijn ziele medicijn;
Zijn waare weegen die wil ik naa ſpooren/
Al is 't naatuur en vlees een pijn.
d'Affectie/ zinnen/ wil en all' mijn krachten
't Moet t' zaam in ordinantie ſtaan/
Om eens te dienen 's Geeſtes zucht en klachten
En daar me'e in mijn oorſpronk gaan.
2 Luſtig ſchoon/ vol vreugd' en zoet zal weezen
Mijn zielen grond door Gods aan-ſchijn/
Als ik de lieve Engeltjens gepreezen
Heel in de liefd' gelijk zal zijn/
Om naa Gods wil gantz willigtijk te leeven/
Door ootmoed/ afgeſcheiden/ puur/
En met een vry en een los overgeeven/
In all's gelaaten t' aller uur.
3 In God wil ik my heel end' al verliezen;
(Mijn Bruid'gom is my 't ſchoonſte ſchoon)
En kiezen hier in 't minſte niet te kiezen/
Want Hy zal weezen al mijn loon.
Geen herts-begrijp en kan dit loon verzinnen/
Geen ouwe menſch en kan 't verſtaan/
Wat deeze ſmaaken in haar ziel door minnen/
Die eens van alles zijn ontdaan.
4 Zeer lief en zoet zijn my de vijf fonteinen
Gevloeid door Jeſus liefde vuur:
Als ik uit ſimpel en oprecht God meinen/
Door al mijn zonden zucht en truur:
Dan vloeyen zy heel zonder af te laaten/
En waſzen my mijn zieltje klaar/
Dat ik Gods inſpraak puurder zou bevaaten/
Om my in all's te neemen waar.
5 Adieu nu Weereld vol van all' on-ruſten/
Adieu waan-zoet/ en yd'le ſchijn.
Adieu natuur/ en al mijn vlees welluſten
Gy zijt mijn ziel een quaad fenijn:
Ik wil u door Gods graci gants verzaaken/
En leggen 't hert voor mijnen Heer.
Op dat zijn Geeſt mijn ziele mag vermaaken/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En lichten all' mijn ſmert / en zeer.
6 Bemin ik God van gantzer zielen krachten /
Dat 's met mijn lijf en heel gemoed /
Zoo zal zijn liefd' uit liefde my verwachten /
En toonen my zijn eeuwig goed ;
Dan zal mijn geeſt in God zoo ſchoon opluiken/
Zijn invloed zal mijn ziel zoo voe'n /
Om hier 't begin van 't eeuwig te gebruiken ;
Hier is maar ſtilt en ruſt van doen.
7 Eenig en vloot in God geheel gezonken /
Ach ! wat is dit een hooge ſtaat /
Om te gevoelen God zijn liefde-vonken.
Wat vreugd' of dit te booven gaat !
Mijn ziel voldoe dan al uw Gods begeeren /
In liefd' en in beſcheidenheid.
Uw vlees en bloed en ſchroom niet te verteeren
Om God / daar all' uw ruſt in leid.
8 Tot niet / jaa niet zoo moeten wy verdwijnen /
En houden gants niet ergens meer / (nen /
Zal 't God'lijk licht op 't ſchoonſt' ſta'ig in ons ſchij-
Tot Goodes hoogſte lof en eer.
In 't kruis en lijden vroolijk te vol-heerden /
Dit maakt ons een zoo zoeten grond/
Dat wy ontfangen hier / met grooter weerden /
De kus met zijnen eigen mond.

C. Laakhuizen.

Als vooren.

STEM : Zuiver Maagd Agniet.

1 JEſus zoet / mijn Bruidegom valjant !
Mijn gemoed / mijn hert / mijn ziel door-brand :
Ik ben van uwer minnen krank :
Trooſt my / o Heer ! en vei niet lang.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Ik ben / &c.
2 't Vuur brand zeer / Gods liefde noch veel meer ;
Nochtans Heer ! wil ik mijn lichaam te'er
Veel liever branden in het vuur /
Dan van U ſcheiden maar een uur.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Veel liever / &c.
3 Trek naa dy / mijn ziel / die U bemind :

Maak

Maak my bly / ik ben uw Bruid / uw kind.
Geef my de deugd / die my ontbreekt ;
Mijn hert in liefde meer ontſteekt.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Geef my / &c.
4 Maak my nu van creaturen bloot /
Dat ik U mag dienen tot der dood.
Uw wille laat mijn wille zijn /
Uw graci ſtort altijd in mijn.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Uw wille / &c.
5 Heer! geeft my een liefde al-zoo groot /
Dat noch pijn / noch honger / noch de dood /
Noch vuur / noch zweerd / noch teegenſpoed
My van uw liefde ſcheiden doet.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Noch vuur / &c.
6 Ik peinz / Heer! wel duizend-maal om dy.
Och! wanneer zult Gy my maaken bly?
Kom Heer! kom Heer! en bei niet meer!
Mijn hert verlangd naa U zoo zeer.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Kom Heer / &c.
7 Geld en goed / en ook mijn vaaderland /
Vlees en bloed / en al dat is pleizant
Verlaat ik om uw liefde / Heer!
Want ik mijn hert tot u gants keer.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. Verlaat ik / &c.
8 Bruidegom fijn / O Prince excellent!
Schenk toch my uw liefd' tot een preſent.
't Geloof en hoop moet eens vergaan /
Maar liefde die blijft eeuwig ſtaan.
Dat vuur brand zeer /
Gods liefde noch veel meer. 't Geloof en / &c.

Joh. Taulerus.

Liefdens-Lieden.

STEM: Het daaget uit den Ooſten.

1 EEn lief heb ik verkooren /
De ſchoonſte die daar leefd.
Rijk / eedel / hooggebooren /

Wys /

Wys / deugdig / zeer beleefd,
Myn lief / zoo overſchoone /
Is Gods Zoone.

2 Myn lief heeft my gebonden
Als ik verlooren was.
Ik lag heel dood vol wonden /
Myn lief quam wel te pas,
Om door zyn dood en lyen
My te vryen.

3 Door Hem ben ik bezreezen
Uit den vervloekten dood,
Ik ben geheel geneezen /
Gered uit alle nood /
En tot zyn lief verkooren /
En herbooren.

4 Zoud ik hem niet beminnen /
Die my eerſt heeft bemind?
Hy trekt tot Hem myn zinnen;
Dus myn ziel vreede vind.
Lof Jeſus Heer / myn ſchoone /
Goodes Zoone!

5 Myn hert / in liefd ontſteeken
Leid ſta'ig als in een brand;
Die van veel waater beeken
Vergeefs werd aangerand:
't Vuur heeft der waater-ſtroomen
Kracht benoomen.

6 Laat vry de Satan woeden
De Weereld / hel en dood;
Myn lief kan my behoeden
En redden uit den nood.
Hy ſlaat my altyd gaade
Met genaade.

7 Hy geeft my wat te ſmaaken
Van 's Heemels zoetigheid;
Daarom wil ik verzaaken
Des Weerelds ydelheid /
Met ernſt het quaade myden
t'Allen tyden.

8 Geen ding kan my vernoegen
Als deez' myn waarde vriend;
Die gunſtig gaat toevoegen
't Geen my ten beſten diend.
Door Hem ſtrekt al myn lyden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Tot verblijden.
9 Ik heb van Hem ontfangen
Zyn trouw tot onderpand.
'k Heb naa zijn komſt verlangen.
Och 't hert van liefde brand!
Kom lief/ kom haaſt/ mijn ſchoon
Goodes Zoone.

C. J. Wits.

Verlangen van Chriſtus Bruid.

STEM: Pſalm 38. en 61.

Ofte: Poliphemus aan de ſtranden.

1 IK/ door liefde gants ontſteeken/
Koom nu ſmeeken/
Hem die mijne ziel bemind:
't Is mijn vriend zoo overſchoone/
't Is Gods Zoone/
Daar in zy genoegen vind.
2 Gy/ door kracht uws Geeſtes woorden/
My bekoorde/
Dat ik my U overgaf.
Och ik was ter dood verweezen/
'k Ben verreezen
Door U uit des zondes graf.
3 Toen Gy my van nieuws woud geeven
Kracht ten leeven/
Dwong tot U mijn hert en zin.
Toen wierd ik ontlaſt van ſchroomen/
Want volkoomen
Zwoerd Gy my uw trouwe min.
4 Want in U ik/ mijn beminde!
Alles vinde
't Geen tot ruſt en vreede diend.
'k Weet ik ben uw liefd niet waardig;
Gy goed-aardig
Hebt my uwe gunſt verliend.
5 Och hoe lang zal ik hier zwerven/
En u derven/
Zonder u mijn God te zien!
Mijne ziel/ zoo vaak verſchooven/
Wil naa booven/
Zoo zy konde/ by u bli'en.

6 Gy

6 Gy zijt al-tyd in mijn herte;
Tot mijn ſmerte
Zie ik ſtaadig naa u om.
Och mogt ik tot mijn vermaaken
By u raaken/
Jeſus Heer mijn Bruidegom!
7 Heer vergeef d'onlydzaamheeden/
Want om reeden/
Dat ik ben door liefde krank/
Komt my goe geduld t'ontbreeken/
't Is een teeken/
Dat ik hier leef in bedwank.
8 Ik gaa vaſt mijn daagen tellen/
En my quellen/
Om dat Gy zoo lang verbeid;
Wanneer zal ik bruiloft houwen/
En u trouwen?
Och mijn ziel van liefde ſchreid!
9 Als ik 's morgens koom t'ontwaaken/
Denk ik vaaken/
Och was dit mijn laatſte dag/
Dat ik mogte zaalig ſterven
En verwerven
't Einde van mijn droef geklag.
10 Als den dag we'er is verdweenen/
Droevig weenen
Moet dan mijn beklemde hert/
Om dat weeder nieuwe zonden
Mijn ziel wonden/
En aandoen een groote ſmert.
11 Mijn ziel kan geen vreede vinden/
Mijn beminde/
Eer zy die van U ontfangt.
Och hoe dikmaal in der nachten
Doet zy klachten/
Om dat zy naa U verlangd.
12 Voel ik zomtijds zwakkigheeden
In mijn leeden
Ziekte/ krankheid / ofte pijn/
Ik denk vroolijk zonder ſchroomen
Nu zal koomen
Tot mijn trooſt mijn medicijn.
13 Ik en wil my niet ont-ſtellen/
Of my quellen

Voor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Door zijn ſchrikkelijk gelaat.
't Graf en is door my niet duiſter:
Want zijn luiſter
En zijn glans ten Heemel gaat.
14 Daar zal 't lichaam veilig ruſten
Als met luſten
Mijne ziel ten Heemel ſtiegd.
Als de vreugd komt in mijn zinnen/
't Schijnt van binnen
Of mijn ziel al opwaards vliegd.

C. J. Wits.

Heilige minne.

STEM: Pſalm 65.

1 GEef/ Heere geef! dat ik geen beelden
Ooit in mijn herte draag/
Dan U mijn God/ die volle weelde
Bezit/ en van U ſtaag
Af-vloejen laat op die U minnen
In alle zuiverheid:
Want Gy vervuld mijn ziel en zinnen
Met algenoegzaamheid.
2 Uw lief en zoet aanminnig weezen/
Mijn Kooning en mijn God/
Laat diep in my gezonken weezen:
Mijn eenig deel en lot!
Zoo dat noit creatuur of beelden
Dees aandacht draagen weg:
Maar ik mijn liefd ſteeds ongedeeld en
Gantzelijk op U leg.
3 Ach hou noit op uw vuur'ge vonken
Te ſtroopen in 't gemoed;
Waar door ik word in we'er-liefd dronken/
Om 't goed/ dat Gy my doet.
Een Heemel heb ik op der aarde
Nu Gy uw gunſt my toond.
En met uw lieve Zoon vol waarde
Mijn hert en ziel bewoond.
4 O wat is 't een vol-maakte welluſt
Uw liefde in 't gemoed
Te ſmaaken! waar door alle quelluſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In 't kort verhuizen moet.
Uw goede gunſt en liefdeſtraalen
Geſchooten in mijn hert/
Doen my mijn 't herte zoo op-haalen
Dat 't gants vol vreugden werd.
5 Ik heb mijn liefd en trouw gezwooren
Aan U en uwen Zoon;
Al moet ik daar veel ſchimps om hooren
En lijden ſpot en hoon/
't Mag al geen quaad/ uw heeter minnen
Gevat in mijn gemoed/
Die kan het maklijk al verwinnen
Wat my de Weereld doet.
6 Op 't heil hier booven mag ik hoopen/
En daarom hoor ik ſchier
Met vreugden 't deugden-pad te loopen
Al was het door een vyer:
Jaa al moeſt ik'er in verbranden/
Verbranden aan een ſtaak/
Noch moeſt ik doen mijn offerhanden
Met luſt en met vermaak.

J. Huigen.

Verzuchtinge tot Jeſus.

STEM: Bedroefde Harder ziet.

1 KOm Jeſus/ kom ay kom!
Kom ziele Bruidegom!
Mijn ſchat en al mijn ro'm/
Kom mijn beminde!
Beſtraal mijn teer gemoed
Met geeſt'lijk Heemels zoet;
Verquik zoo mijn gemoed
Dat ik U vinde/
Meer dan met d'uitterlijke zinnen;
Dan wil ik eeuwig U beminnen.
2 In U is al mijn ruſt/
Mijn ſchat/ en harteluſt/
't Geweeten onbewuſt
Van doodlijk knaagen.
Geen kamp zoo zwaar en hard/
Geen lijden zoo vol ſmart/

Of

Of ik ben die gehard
Om U te waagen.
O Zoon! o Zoone van den Vaader!
Mijn ziel/mijn luſt/mijn levens aader!
3 Die mijn gedachten kend/
En ſtaadig by my bent/
Waar ik my keer of wend
Om U te zoeken.
Ach! laat my 's Weerelds ſchijn/
Met all' haar ziels fenijn/
Welks einde loopt op pijn/
Geen oogen doeken.
Ai kom! ai kom mijn ziel beſtraalen!
En hou met my uw avond-maale.
4 Laat ik die Heemel-vreugd/
Als gy my 't hart verheugd/
Zoo dat mijn geeſt verjeugd/
Doch nooit bedroeven
Door onvoorzichtigheid/
Of zwak onwijs beleid/
Waar door men lichtlijk leit
Met pijnlijk wroegen.
O help! o help! dit teere harte.
Genees het eens van al zijn ſmarte.

Verlievinge op Jeſus.

STEM: Pſalm 103.

1 MYn Jeſus/zoud ik U voortaan niet minnen?
Met al de kracht van ingeſpannen zinnen/
Daar ik U heb in 't heiligdom aanſchouwd/
Gelijk een Zon van heil'ge helderheeden/
Een bron van trooſt/een Zee van zaaligheeden/
Een eed'le paarl in blinkend Heemelz goud?
2 Uw ſchoonheid gaat den Abſalon te booven.
Uw glans doet die van Salomon verdooven;
't Verſchijnd/verblikt/verbleekt al wat oit blonk.
Noit quam uit oog zoo zoet een liefde-ſtraalen/
Geen kus en mag by uwe kuszen haalen/
Daar uwe gunſt my vriend'lijk me'e beſchonk.
3 Dewijl ik dan uw liefde heb genooten/
Zoo ſtrooms gewijs in 't herte uitgegooten/
In 't midden van devoote oeffening;

Ter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Terwijl mijn geeſt met heil'ge innigheeden
U loofde in Godvruchtige gebeeden /
Genietende Uw zoete troeteling.
4 Och! mogt ik nu voor uwe voeten leggen /
En ſchreijende zoo zonder zeggen zeggen /
Hoe diep uw min mijn ziel is ingeprent!
Och! was zy lee'g / om met die min te vullen /
Waar door altijd mijn zinnen trachten zullen
Naa U / die zy veel meerder waardig kend!
5 Mijn Heer! 't en zijn geen hertelooze woorden.
In zuiv're trou met rechte liefde koorden
Wil ik aan U voor eeuwig zijn gehecht.
Wat moet ik doen / of lijden / hoe my draagen /
Om met bewijs van liefd U te behaagen?
Spreek/ lieve Heer! want ziet ik ben uw knecht.
6 Ik heb geen wil / 'z' is aan uw wil gebonden.
Mijn zaaligheid is door de Uw verſlonden.
't Is goed / 't is goed / wat gy gebied en doet:
Beproef my maar / het zy in doen of lijden /
In vreugd of druk / in droefheid of verblijden /
Zoo 't U believd 'k ben alles wel gemoed.
7 Zijt Gy 't niet / Heer! die my eerſt komt te binnen /
Als naa den ſlaap mijn opgewekte zinnen
Zien 't morgen-rood der verſche daageraad?
Zijt gy 't ook niet waar in ik my verluſte
Des avonds laat op 't bedde van mijn ruſte /
Wanneer mijn ziel met U zoo ſlaapen gaat;
8 Als ik de trein van mijn devotie-plichten /
Naa Uw bevel / den gantzen dag verrichte /
Staat dan mijn oog geſtaadig niet op U?
Om dat te doen 't geen U mogt wel-behaagen;
Van ergens in my zelven te mis-draagen /
Ben ik / o Heer! van gantſcher herten ſchuw.
9 Indien nochtans mijn vleeſches ſnoode boosheid /
Of 's Duivels liſt mijns geeſtes ſlechte broosheid
Ten val verrukt / door quaade toeverzicht /
'k En heb geen deeg / al eer ik voor uw voeten /
Mijn miſſlag koom met heete traanen boeten.
Dan word ik eerſt van zondens pak verlicht.
10 Maar zoo Gy noch uw gunſtes liefde-ſtraalen
Te rugge houd / en niet laat neederdaalen
Uws aanſchijns licht op 't zondig herte mijn;
Zoo is / (gelijk de bruiloſts kind'ren treuren
Als haar 't gezicht des Bruid'goms niet mag beuren)

Mijn ziel in angſt / en ſchrik en helle-pijn.

11 Doch zoo wanneer / om 't angſtig hert te trooſten /
Dat lieflijk licht we'er daaget als uit Ooſten /
En dat ik ſlechts een ſchittering daar van /
Een glimp / een blenk van veer mag aanzien koomen /
Dan is'er aan mijn zielen-drift geen toomen /
En niets dat zoo mijn geeſt vermaaken kan.

12 Al wat Gy liefd / dat zal ik gunſt bewijzen /
Al wat Gy haat / dat is my een afgrijzen /
Ik ben der Weer'ld en zy aan my gekruiſt;
Maar al mijn luſt zal tot de vroomen weezen /
Waar in ik uw gelijkenis kan leezen /
En zien het beeld Uws heiligheids gehuisd.

H. Uilenbroek.

Chriſtus 't leeven der Zielen.

STEM: Amarilli mia bella.

1 JEſus Chriſtus mijn leeven!
U heb ik lief / gy zijt mijn Lief mijn ſchoone.
Ach kom mijn hert bewoonen
Naar gy 't geſpuis der hellen hebt verdreeven.
Het zy U op-gegeeven.
Ik wil de Wereld in 't lachend' aanzicht ſpouwen.
Jeſus Chriſtus / Jeſus Chriſtus /
Jeſus Chriſtus mijn betrouwen!

2 Weg gy Weereld met vlejen
Van heerſchappy / van kroon en ſcepter-ſlaaven /
Van rykdom / goed en gaaven /
Van eer / en ſtaat / en pronk en hoovaardyen /
En luſt en lekkernijen /
Mijn ſchoonſte Heere / die ik ben opgedraagen
Kan my meerder / kan my meerder /
Kan my meerder behaagen.

3 Och hoe ydel is 't leeven!
Een aardze vreugd voerd heen op rook en winden /
En is niet meer te vinden:
Maar wie zijn hert aan Jeſus heeft gegeeven /
Zijn vreugd word noit verdreeven /
Al gaan zijn daagen / z' ont-ſleepen hem geen vreugde.
Noch zijn rijkdom / noch zijn rijkdom /
Noch zijn rijkdom der deugden.

J. Luiken.

Van

Van Jeſus liefde.

STEM: Alzenor.

1 STaa op/ bekrans uw hoofd
Met roozen / die zoo ſchoon
Gloejen uit de doorne kroon /
Die goude kroon verdoofd /
En zing met d'Eng'len God ter eere;
O Jeſus onzen Heere!
O Jeſus! o Jeſus! o Jeſus
Onzen Heere / noit vol-loofd!

2 Mijn vreugd zy niet bepaald /
Dat nu alle damp verdwijn
Voor de ſchoone Zonne-ſchijn /
Die uit Jeſus oogen ſtraald.
Al mijn zorgen zijn verdreeven /
Want Jeſus is mijn leeven /
Mijn leeven/ mijn leeven/ mijn leeven/
Daar mijn ziel in adem haald.

3 Och kende gy de vreugd /
Daar de zuiv're ziel in leefd /
Die met Jeſus vriendſchap heeft
Menſchen boos van uwe jeugd!
Gy zoud de zonden van u weeren /
En uwe ziel bekeeren /
Bekeeren / bekeeren / bekeeren
Van de boosheid tot de deugd.

4 Hef op mijn ziel en ſpot
In uw gezangen met de man /
Die geen vreugde vinden kan
Dan in ſchatten voor de mot.
En zing met d'Engelen/ God ter eeren
O Jeſus onzen Heere!
O Jeſus! o Jeſus! o Jeſus!
Onzen Heere / onzen God.

J. Luiken.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In-vloed der Goddelijke liefde, en haare werkinge.

STEM: Tobias tot ſterven geneegen, &c.

1 O Reine liefd' uit God geblooten!
Gy hebt mijn ziel in u beſlooten.
Hoe goed / hoe zoet
Zijn uwe krachten /
In mijn gedachten!
2 O liefde zoet! o vuur des Heeren!
Als gy invloeid / wie wil u keeren?
Wie mag / den dag
In my beveelen /
Zijn licht te heelen.
3 Gy toond my uw ſchoone rijkdommen /
Die niet en zijn te overzommen.
Ik weet / 't ſecreet
Van uwe minne /
In mijne zinnen.
4 Als ik gevoel uw groote deugden /
Mijn hert ontſpringt in my van vreugden.
Als Gy / in my
Verſchijnt van booven /
Ik moet u looven.
5 O Heemelſche zoete fonteine /
Mijn oogen zien op U alleine.
Niemand / uw hand
Kan weeder-ſtreeven /
Als Gy wild geeven.
6 Als Gy door uw vriendelijk weezen /
Mijn hert en ziele wild geneezen /
En dijn / aanſchyn
My wil verblijden /
Wie zal 't benijden?
7 Wie zal weg-neemen mijn vertrouwen?
Ik wil my aan uw liefde houwen /
Gy zijt / al-tijd
Tot my geneegen /
Wie mag'er teegen?
8 Klein ende teer ben ik van magte;
Maar des te meer zijn uwe krachten.
Hoe min / ik bin /
Hoe grooter liefde /

Mijn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Mijn ziel doorkliefde.
9 Menſch-liefdig zijt gy t'allen ſtonden:
Dat heeft mijn ziele wel bevonden/
Als zy/ tot Oy
Vuurig gevlooden
Heeft in haar nooden.
10 Een Moeder mag haar Kind vergeeten;
Maar uwe liefd' is ongemeeten:
Geen nood/zoo groot/
Die kan verwinnen
't Vuur uwer minnen.
11 Ben ik verzoend door uwe wonden
Als ik uw viand was bevonden/
Veel meer/O Heer!
Zal ik outkoomen/
Zijnd' aangenoomen.
12 O hoogen trooſt! o zoet vermaaken!
Gy doet mijn ziel in liefde blaaken/
Gy ſticht/verlicht/
En vrijd' mijn herte
Van alle ſmerte.
13 Had ik U niet tot medicijne/
Van droefheid zoud mijn ziel verdwijnen/
Maar Gy/ zijt my
Tot trooſt gegeeven
Hier in dit leeven.
14 Ik dank U/Heer! van uw goedheeden/
Gy ſteld mijn ziel met U in vreeden:
Ik dank/ik dank/
Ik dank U Vaader/
Mijnen ontlaader.

Pr. Prſz. de oude van Zaárdam.

Twee-ſpraak.

STEM: Bewaar my God, want ik vertrouw.

1 MYn God en Schepper/ goede Heer!
Mijn ziele queeld;
Uw' vreugde my hoe langs hoe meer
In 't herte ſpeeld.
Als ik denk na uw' groote ſtaat/
En wie Gy bent/
Zoo is zulks voor my zonder maat

En 'k vind geen end.
2 Had ik de veeders van de wind
Tot mijn gerijf/
Ik gorde die/ en dat gezwind/
My om het lijf:
Zoo'k kon en mogt/ 'k vloog met een keer
Op van der aard/
Uit liefde tot U/ o mijn Heer!
Ten Heemel waard'/
3 By U en uwe lieve Zoon/
In 't Heemels-hof/
Om ook te zitten in zijn Troon
Vol eer en lof.
Verliefde ziel, hoe dus verblijd?
Zaagt gy uw' Heer,
Alwaar het maar een ſtipje tijd,
Gy vielt ter ne'er.
4 Gy vielt ter needer in on-magt
In korten tijd.
Uw' lieve leeven, hoe geacht,
Dat waarje quijt.
Gy kond niet zien Gods glans en licht,
Dat zich verſpreid
Van zijn afſtraalend' aangezicht
En majeſteit.
5 Hy is des lichts en leevens bron,
Zijn weeder ſchijn
Doet z' alle blinken als de Zon,
Die by Hem zijn,
De Seraphim en Eng'len zank,
Vol zoet geluid
Bromd ſtaadig Godes lof en dank
Zoo krachtig uit,
6 Dat het al dreund' hoe over ſchoon,
Dat het ook is,
Zoo dat zijn Diamanten-throon
Niet vry en is.
Gy zijt verrukt, verliefde ziel,
Hoe komt het by
Dat zulk begeeren in u viel,
Ai zegt het my?
7 Hier is verdriet/ daar groot vermaak
En melody:
Van 't een ik vlied/ naa 't a'er ik haak/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Daar ſchort het my.
Maar gy moet hier den weg eerſt gaan
Van alle vlees.
Als God wil/'k wil'er gaaren aan;
Jaa zonder vreez.
8 Als ik Hem maar ben aangenaam/
Doch ben ik 't niet/
Maak my dan goede God bequaam;
't Quaad uit my wied.
Geef dat ik U volmaakt vertrou/
En uwe wet
Voldoe/en ſtaadig onderhou
Heel onbeſmet.
9 Dat ik zoo uwe pa'en betree
Door d' Enge poort/
Ach help my Heer! dat is mijn bee/
Daar toch op voort;
Trek met uw' liefde-zeelen my
Al-tijd en ſtees/
Zoo hard ik veelen kan van Dy
In 't aardze vlees.
10 Zijt my toch goediglijk omtrent/
Ter hulpe by/
By nacht/by dag/waar ik my wend/
Als aan mijn zy.
Schiet uit uw' liefde-kooker my
Een pijl in 't hart.
Laat my gevoelen Heer! van Dy
Die zoete ſmart.
11 Dat ik mag leggen heel doorwond/
Jaa zoo geraakt/
Dat ſtaadig mijnes zieles mond
Uw' liefde ſmaakt;
En datze ſterker als de dood
In my geplant
Mag zijn/op dat geen kruis/hoe groot/
Breek deeze band.

J. Huygen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaan om God booven al in 't hart te houden.

STEM: O Kers-nacht ſchoonder dan de daagen!

1 DIe Goodes gunſt in 't hert wil draagen /
Moet eigen liefde daar uitjaagen /
En 's Weerelds gunſte drijven uit.
De ſchatten / die wy meeſt beminnen /
Die trekken tot haar al onz zinnen /
En diep het hert die in haar ſluit.
2 Och luiſter naa de raad des Heeren!
Ai wild het beſt voor 't beſt waardeeren!
En kiez het beſt / het beſt u diend.
Dien dan den Heer / zijn ſtem wild hooren /
Stop voor den eis van 't vleis uw ooren /
En 't beſte zal u zijn verliend.
3 Dat d'eene gaat zijn Vrouwe trouwen /
En deez zijn akker woud aanſchouwen /
En die zijn oſſen moeſte zien /
Zal dit haar herte zoo verheeren /
Dat zy verſma'en den Heer der Heeren /
En van zijn heil'ge maaltijd vlien?
4 Kan dus haar luſt haar heene drijven
Naa 't geen niet lang kan by haar blijven?
Dat alles moet als rook vergaan.
Waar zal den armen Menſch dan heenen /
Als / nu zijn vreugden zijn verdweenen /
Hy eeuwiglijk moet buiten ſtaan?
5 Daar zal voor haar niet overweezen
Als ſtraf op ſtraf / geduurig vreezen.
A! die genooden gaan dan mis.
De Heer die zal haar dan niet hooren:
Want hy roept uit in zijnen tooren /
Voor haar mijn maaltijd niet en is.
6 Die lieven vrouwen / akkers / oſſen /
Die zullen haar niet kunnen loſſen
Van 't minſte deel van haar verdriet.
Dit is haar loon / die aardze leuren
Voor 't Bruiloftsmaal des Heeren keuren /
Mijn ziel / mijn ziel wel voor u ziet!
7 Al 's Weerelds ſchat op een gelaaden
En kan de ziele niet verzaaden.
Och 't gierig hert is noit vernoegd!

Hoe

Hoe kan die 's Heemels goed ontfangen /
Dien 't aardſche goed meeſt doet verlangen
En noit genoeg werd toegevoegd ?
8 Zoo lang de Werreld en haar luſten
Uw hert verheeren / daar in ruſten /
Gy kond niet zijn des Heeren vriend.
Och! 's Heemels Bruid'gom wil niet trouwen
Tot zijne Bruid een lichte Vrouwe /
Die ſteeds noch haare pollen diend.
9 Hy wil een ander in zijn oogen
Beneffens Hem gants niet gedoogen /
Die Hem onteeren / dien Hy haat.
Al dit geſpuis moet eerſt vertrekken /
En 't hert zich zuiv'ren van de vlekken /
Eer dat de Bruid'gom daar ingaat.
10 Hy houd zijn Tempel al te heilig.
Die is voor wisſelaars niet veilig :
Verkooper / kooper moet'er uit.
Hy wilze altemaal uitdrijven /
Zijn wooning moet een beed-huis blijven.
Een kuiſche ziel dat is zijn Bruid.
11 Mijn waarde ziel / wild dan beminnen
Met al uw kracht / met hert / en zinnen
Het hoogſte goed / uw Heer en God.
Die kan alleen u wel vernoegen /
Die zal als dan u ook toevoegen /
Uit enkel gunſt / het beſte lot.

C. J. Wits.

I.

Lof der Liefde.

STEM: O ſchoonſte Perſonagie.

1 Laat ons van liefde zingen /
Van liefde / voor wiens licht en held're ſtraalen
Verduiſt'ren alle dingen /
En waar van alle deugd zijn glans moet haalen,
Die niet in ſchijn /
Maar kracht doet zijn /
Daar veel onnut om twiſten.
Zonder wiens klaarheid
Niemand kan zijn in waarheid
Een recht Christen.

2 Of iemands taal en reeden
Wierd als een Menſch en Engels ſtem bevonden /
Of hy verborgentheeden /
Hoe diep op 't nauſt kon peilen en door-gronden /
Jaa kon voorzien
Wat zou geſchien /
En nergens in waar dwaalig /
't Waar vry een wonder /
En nochtans maakt dit zonder
Liefd' niet zaalig.
3 Al hadd' iemand geloove
Zoo groot / zoo ſterk / dat berg en rots beweegde
En van zijn plaats verſchoove ;
Of liefdeloos iemand ſchijn-deugden pleegde /
En tot een gaaf
Schonk al zijn haaf
Jaa liet zijn lichaam branden /
't Waar niet met allen /
God zonder liefd bevallen
Geen off'rhanden.
4 Een vaſt en wis betrouwen /
Dat ſtaadig oogd op God / en Goodes Zoone /
Een vrooͤlijk beſchouwen /
Een zeeker hoop van die zaalige kroone /
Is loflijk / doch
De liefde noch
Veel hooger word gepreezen /
Die zijn vergank'lijk /
Maar liefde zal on-wank'lijk /
Euwig weezen.
5 Geloof en hoop zal ſtrijken /
Wanneer van God 't beloofde word gegeeven /
De liefd' zal nimmer wijken /
Maar die zal God / onafſcheid'lijk aankleeven.
Door liefd' is 't dat
Het Heemel-pad
Zeer licht valt om betreeden ;
Die 's Heemels zeegen /
Als eenen milden reegen /
Haald beneeden.
6 De liefd' / beweez zijn krachten /
Toen Abraham / uit Goddelijke minne /
Zijn zoontje zoude ſlachten.
O kracht ! o liefd' ! o Heemels kooninginne !

O deugd

O deugd der deugd!
Die ziel verheugd/
En vrijd van alle ſmerten:
Heemelze zaalen/
Ontſluit/ en laat liefd' daalen
In onz herten.

II.

Noodzaakelijkheid der Liefde.

STEM: O Kars-nacht! &c.

1 DE liefd' in God zoo hoog geprezen/
Die moet van gantſcher herten weezen/
Uit alle kracht/ zin/ en gemoed;
Onz hert en moogen wy niet klieven/
Om ſtuks gewijs God hier te lieven/
En 's Weerelds ſchoonſchijnende goed.
2 Want deez zijn ſtrijdig met malkand'ren/
Die d'eene volgd verlaat den and'ren;
Die Goode liefd de Werreld haat;
Die 's Werrelds luſt en goed verkiezen/
Des Heemels heil en God verliezen:
Van twee hier een te kiezen ſtaat.
3 God moet men booven al beminnen/
Met gantz overgegeeven zinnen/
Die niet haar zelfs en leeven meer.
Daar 's Werrelds liefd en luſt noch bloejen/
Daar kan des Vaaders liefd niet groejen/
Want elk is een verſcheiden Heer.
4 Wie iet verkieſt hier op der aarde/
't Welk booven God hy houd in waarden/
Die kan niet weezen Chriſtus vriend.
Luſt/ leeven/ vrienden moet men haaten/
En alles willig hier verlaaten/
Als God daar meede is gediend.
5 Zijn ouders mag/ jaa moet men eeren:
Doch niet/ booven de wil des Heeren/
God moet de liefſte zijn altoos:
Noch om onz zelfs/ noch om onz ouders!
Mag Chriſtus iok van onze ſchouders
Geſchooven worden achteloos.
6 Die/ om een ander te behaagen/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zich teegen 's Heeren wille draagen /
Die toonen ook / dat zy noch wat
Booven God lieven en begeeren:
Die toonen ook dat zy ontbeeren
Der liefden koſtelijken ſchat.
7 God die heeft veel geboo'n / en wetten /
Een zeeker maate willen zetten /
God zomtijds met een deel genoegd /
Hy eist niet al-tijd all' onz goeden:
Maar hy begeerd / dat onz gemoeden
Hem gantz'lijk werden toe-gevoegd.

III.

Hoedaanigheid der Liefde.

STEM: Ach ongeluk'ge dag!

1 ZOo wie met aandacht merkt /
Al wat de liefde werkt /
Hoe zy van deugd in deugd verſterkt /
Die krijgt met eenen klaar beſcheid
Van waare liefds hoedanigheid.
2 De liefde niet en let
Op een bepaalde wet /
Of op een ſtraf van God gezet:
Maar liefd' is zelfs de wet en maat
Van aller Chriſt'nen doen en laat.
3 Daar liefde zal gebie'n /
Daar moet de vreeze vlie'n /
En alles vroolijk geſchie'n /
De liefd' doet willig / wat zy doet /
En Chriſtus jok dat valt haar zoet.
4 De liefd' is vol langmoed /
Zeer vriendelijk en goed /
Zy haakt naa niemands teegen-ſpoed /
Af-gunſt de liefde weederſtrijd.
De liefde niemand niet benijd.
5 Z' Is ongeveinſd / oprecht /
Mee-waardig / needrig / ſlecht.
Geen ſtoute trotzheid aan haar hecht;
Geen ydel eere zy bejaagd /
Maar eerlijk zy haar zelven draagd.
6 Zy liefd geen eigen-baat /
Zy denkt geen arg noch quaad /

Noch

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Noch draagt op Menſch ter Weereld haat /
Door gramſchap word zy niet verwoerd /
Noch toornigheid het hert ontroerd.
7 Zy heeft geenzins geneucht
In onrecht / maar in deugd.
En waarheid is 't / die haar verheugd;
't Zy lief / of leed / 't zy zoet / of zuur /
Zy draagd en duld haar avontuur.
8 De liefd' is zonderling /
Zy geloofd zeer gering.
De liefde hoopt toch alle ding.
Zy lijd / zy draagd een yder Menſch.
En 's naaſten heil is haaren wenſch.
9 Zy trooſt die zijn bedroefd.
Zy helpt die hulp behoefd.
In wel te doen zy niet vertoefd.
Zy doet een ander anders niet /
Dan zoo zy wil dat haar geſchied.
10 Zy wandeld hier op aard' /
Maar oogd ten Heemel waard
Tot God / uit wien zy is gebaard /
Uit wien zy haaren oorſprong heeft /
In wien zy eeuwig / eeuwig leefd.

IV.

Proef of men in de liefde ſtaat.

STEM: Lieve Dochters vol van jeugden.

1 GY die wild een Chriſten weezen /
Of u zoo-daanig waand /
Spiegel u in liefds gedaant /
Onder-zoek en proef by deezen /
Of g'in u vind zulken beeld /
Of gy liefdes vruchten teeld.
2 Wild met erenſt wel betrachten /
Of gy ook het quaade haat.
Of gy ook de zonde laat.
Heeft het quaad in u noch krachten /
Is de zond' in u niet dood /
Zoo zijt gy van liefde bloot /
3 Die God mind / die zal ook mijden
Al wat Goode teegen is:
Maar nu is 't voor al gewis /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

God en mag het quaad niet lijden /
Wie dan God liefd in der daad /
Ook nood-wendig mijd het quaad.
4 Die de Werreld noch beminnen /
Daar de pracht / en praal / noch leefd /
Daar het vlees zijn wil noch heeft /
Daar is 's Vaaders liefd' niet binnen.
Taarde liefde Goodes ſpruit /
Daar gaat 's Werrelds liefde uit.
5 Wild noch vry wat verder treeden /
Want all' die beminnen God /
Die houden ook zijn gebod /
Dit is Chriſtus eigen reeden /
Die gehoorzaam zijn zijn ſtem /
Die zijn 't die ook lieven Hem.
6 God die heeft een wel-behaagen /
Aan waare gehoorzaamheid /
Hier door word zijn eer verbreid.
Die God liefd' zal zorge draagen /
Dat tot eer en vreugde diend
Van zijn wel-geliefde vriend.
7 's Heemels God / die word verbolgen
Door 't verbreeken van zijn wet /
Datmen op zijn wil niet let /
Die God liefd zal ook niet volgen /
Waar door hy d'ongunſte vreezd /
Van dien / die hy liefd op 't meeſt.
8 Daar Gods liefde ſchuild in 't herte /
Daar ſtaat wet en ſtraffe ſtil /
Willig doetmen 's Heeren wil /
Die uit dwank iet doet / voeld ſmerte /
Die 't uit luſt / en liefde doet /
Valt zijn arbeid licht en zoet.
9 Waare liefd' / en kan niet veinzen /
's Minnaars ziel zy ſtaadig wekt
En tot zijn geliefde trekt /
Daar zijn doorgans de gepeinzen /
Die van aardze luſten moe
Stijgen naar den Heemel toe.
10 's Morgens / in het eerſt ontwaaken /
Heemel-vreugd die ziel beſtraald /
Zijn geliefd' in 't herte daald /
God leid booven alle zaaken /
Hier en klemd geen luſt noch vreugd /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In God ziel en Geeſt verheugd.
11 Maar die door-gans en geſtaadig
God niet vind in zijn gemoed.
Of zoo diep in d'aarde wroet/
Dat des Heemels God wel-daadig
Zelden beurt of tijd bekomt /
Hy vergeefs van liefde romd.
12 Die God vooven al verkiezen/
Die door liefd' in 't herte vat
God voor zijnen beſten ſchat/
't Is al klein wat z'hier verliezen/
't Word ſchier nau of niet betruurd/
Door het goed dat eeuwig duurd.
13 Door het goed dat eeuwig blijven/
Eeuwig / eeuwig / blijven zal /
Daar toch ramp / noch geen geval/
Eenig macht op kan bedrijven /
't Welk dan alderminſt bezwijkt /
Alsmen meeſt verlaaten lijkt.
14 Moet hy 's Werrelds gunſte derven/
Goodes gunſt en derfd hy niet.
Wat voor leed dat hem geſchied /
In God kan hy trooſt verwerven.
Zoo hem vriend of maag begeefd /
God zijn beſten vriend die leefd.
15 Derfd hy hier een vluchtig eere /
Acht-men hem voor dwaas en ſlecht/
Dreigd-men hem met veel aanvecht/
Hy oogd ſteeds op God den Heere /
Door wiens kracht hy niet en ſchrikt/
God het al ten beſte ſchikt.

Gebed om liefde tot God.

STEM: Pſalm 130.

Of: De zoete Mereminne.

1 GY hebt in my geſchaapen
Een trek tot ſchoon en goed;
En blijf ik my vergaapen
Aan ſlijk gemengd met bloed?
Aan ſtof van yd'le dingen?
Al wat het ooge ziet
In 's Werrelds zonne-ringen/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Is dikwils min dan niet.
2 Het aardz mag veel belooven:
Doch zijnen ſchijn bedriegt.
Hy geeft ons meer te rooven/
Als 't met zijn eeden liegt.
Of kan 't noch wat vermaaken/
't Is zoet vermengd met zuur.
't Zal haaſt ten einde raaken.
't Is leen-goed kort van duur.
3 Maar Gy/ o Eeeuwig Weezen!
Belooft het hoogſte goed/
Dat geen verderf kan vreezen/
Daar 't al in leeven moet.
Gy zult my noit verlaaten;
't En waar ik U verliet.
Wie kan uw goedheid baaten?
Wat gunſte toontze niet.
4 Uw liefde neemt geen ende/
Indien de mijne blijft.
Ach dat ik dat erkende!
De wet die Gy my ſchrijft/
Leerd U voor al beminnen;
Voor al met al 't verſtand/
Met al de kracht der zinnen:
Zoo raakt het hert aan brand.
5 Door uw goeddaadigheeden
Ontſteek dat zuiver vuur.
't Vind voedzel door de reeden.
Geen tijd/ geen dag/ geen uur
Kan eenig ſchepzel leeven/
Zoo 't niet door U beſtaat:
Gy hebt het al gegeeven.
Uw goedheid heeft geen maat.
6 Men kan u niet bepaalen.
Waar zal men dan de maat
Van mijne liefde haalen?
Een liefde die vergaat
Kan tot dat eind niet raaken:
Een goed dat noit vergaat
Laat zich alleen genaaken/
Van liefde zonder maat.
7 Dat 's liefd' uit alle krachten,
De krachten waſſen aan/
Als zy hun plicht betrachten/

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En naar uw gunſte ſtaan.
Die krijgtze naar begeeren;
En zulk verkrijgen doet
De liefd' altijds vermeeren/
In voor en teegenſpoed.
8 Ach laat geen vonken ſmooren
Van zulk een eed'le vlam/
Die uit U is gebooren/
Die uit den Heemel quam.
Tat dan mijn liefd' U naader/
Die 't beſte meeſt bemind;
Die in zijn God/zijn Vaader/
Zijn heil en helper vind.
9 Mogt ik my zelf verliezen
En vinden in uw min:
Dan zoud' ik 't beſte kiezen/
Dan vond mijn heil begin:
En wasdom in 't vereenen
Met U/ 't gewenste goed
Hier moet mijn ooge heenen.
Hier veſt zich mijn gemoed.
10 De liefde laat zich merken
Alsz' U ten doel-wit heeſt
Zy leefd dan in haar werken/
Zy liefd dan daar zy leefd.
Dus zoekt z'er wit te winnen:
Dies houdz' uw wetten vaſt;
Haar naaſten wilze minnen/
Dewijl Gy 't ook belaſt.
11 Zy wil het quaad vergeeven/
Naa-dien Gy 't ook vergeefd.
Uw' goedheid doet haar leeven/
Daar 't alles toch door leefd.
Ach help haar plichten ſtijven.
Zoo ſtuit haar ramp noch tijd.
Zoo zalz' in U verblijven/
Die zelf de liefde zijt.

G. Brand.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gebed om wel te betrachten de werken der liefde.

STEM: Pſalm 118. en 140.

Of / De tien gebooden.

1 O Hoogſte goed vol glans en eeren!
O ſchoonſte ſchoonheid zoetſte zoet!
O goedſte goedheid! Heer der Heeren!
Ik nietig Menſch val U te voet.
2 Wild/ Heer! mijn lauwen geeſt ontſteeken/
Op dat die ſteeds van liefde brand:
Verteer/ vernietig mijn gebreeken:
Regeer/ beſtier mijn blind verſtand.
3 Op dat de liefd haar mag uitſpreiden
Ver over 't geen ik doe of laat.
Och Heer! wild zoo mijn hart geleiden/
Dat 'k ſtel uw eer in d' hoogſte graad.
4 Laat my geen ding zoo hoog oit achten
Als U mijn vreugd/ mijn God / mijn Heer/
Laat my uit liefde altijd trachten
Om U te dienen tot uw eer.
5 Och! wild de liefde zoo ontſteeken/
Dat Gy noit gaat uit mijnen zin/
En onverzaadigd U mag ſmeeken
Meer als een minnaar zijn vriendin.
6 Op dat ik U zoo mag aanhangen/
Dat uwen dienſt my noit verveel/
Zoo wel als my 't verdriet komt prangen/
Dan als Gy vreugd my meededeeld.
7 Heer! laat ik trouw'lijk zorge draagen/
Dat ook/ wiens werk blijft ongedaan/
Uw werk op 't hoogſt my mag behaagen;
En neerſtig mag voor allen gaan.
8 Op dat ik alles mag verzaaken/
Dat my van uwe liefde ſcheid/
Om meer en meer U te genaaken/
O goede God! in eenigheid.
9 O groote God! Gy zijt de liefde.
Wie in U blijft Gy blijft in hem.
Och! dat uw gunſt my altijd ſtijfde/
Dan zoud mijn liefd eerſt hebben klem.
10 Laat my zoo ſterk ſteeds zijn bevonden/

Dat

Dat ik in 't minſte niet en acht
Al werd ik van de ſpitze monden
Om mijnen yver uitgelacht.
11 Maar laat mijn liefde meer ontſteeken/
Als men in 't goed my teegen ſtaat.
En draagen duldig 't ſchimpig ſpreeken
Om Uw liefd/ Heer/ mijn toeverlaat!
12 Al waar 't ſchoon dat de meeſte luiden/
Door haat of onverſtand verblind/
Al mijn bedrijf ten quaadſten duiden:
Maak dat uw liefde 't al verwind.
13 Laat my mijn naaſten zoo beminnen
Gelijk my zelven/ tot uw eer/
Om uwent wil met hart en zinnen:
Och geef my kracht daar toe/ o Heer!
14 Ei laat de liefde my regeeren
En heilig ſtieren naa uw zin/
Dat ik mijns naaſtens ſchaad mag weeren/
Zijn eere zoeken/ met gewin.
15 Laat my door gierigheid niet trachten
Alleen te zoeken mijn proffijt:
Maar ook mijn naaſten waardig achten
Mijn gunſt te toonen t' aller tijd.
16 Op dat mijn woorden en mijn werken
Hem moogen ſtichten tot uw eer.
Wild my hier in/ o God! verſterken/
Dit te vey'vren meer en meer.

C. J. Wits.

Gebed om liefde tot den naaſten.

STEM: Pſalm 18.

1 O God der liefd' ont-ſteek mijn lauwe zinnen.
Mijn hertis koel/'t en weet van geen beminnen;
Of heeft het lief/ een averrechtze min
Verleid/ vervoerd/ betoverd ziel en zin.
Ach! d' eigen baat is 't richt-ſnoer mijner werken:
Die draagt mijn hert op haar onreine vlerken:
Die vliegt om aas/gelijk een raaf om roof.
Hoe week de kracht van 't werkende geloof.
2 Nu kan 't geloof niet zonder liefde leeven/
Het miſt zijn ziel/ het heeft den geeſt gegeeven.
Verwek het uit den dooden/ door uw woord.

Ik

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ik heb de ſtem van uwe wil gehoord:
Ik luiſter noch: ik voel 't gemoed verwekken.
De liefde koom mijn hert ten goede trekken.
Mijn koelheid vatt' een vonk van uwe min.
Mijn neiging trek naar Goddelijk gewin.
3 Laat uwe liefd' ook in de mijne blijken:
Zy zoek uw gunſt/ en koeſter haars gelijken.
Zy min U ook/ o Vader/ in uw beeld/
De Menſch met my uit eenen ſtam geteeld/
Mijn Broeder/dien meer als een band kon binden
Moet heul en hulp by zijns gelijken vinden.
't Geloof ontfangt het al van U /zijn Heer.
De liefde geeft al 't zijn den naaſte we'er.
4 De liefde werk van binnen en van buiten:
Zy laat zich in geen enge paalen ſluiten.
Beweeg het hert tot mede-lij / de hand
Tot trouwen dienſt/ tot vaardig onder-ſtand.
De liefde help den ſchraalen honger ſpijzen.
Zy laaf den dorſt; de vreemde moet zy wijzen/
Z' ontfang hem in haar huis/ en ſtelp zijn leed;
Den naakte geef zy dak en dek en kleed.
5 Den kranke laat z'er trooſt noch hulp niet miſſen;
Zy daal om laag in naar gevangeniſſen;
Of ſchoon haar vriend / geſpeend van zon en lucht/
In boeijens ſteend / in 't droevig duiſter zucht /
Haar tong en hand verquik hem uit meedoogen /
De liefde ſtrek de blinde voor twee oogen /
Den kreup'len kruk/den ſtrammen ſtaf en ſtut:
Zy weeg haar zelf niet naar het eigen nut.
6 Zy vind haar nut in 't nut van Jeſus leeden /
Zy zoek hun heil: zy leeve 't aller ſteeden/
Waar Chriſtus 't hooft zijn geeſt'lijk lighaam heeft/
Waar 't geeſtlijk hoofd in zijne leeden leefd/
De viand zelf moet haare gunſte ſmaaken.
Om uwent wil moet zich de haat verzaaken.
De liefde / die geen ongelijk en heugd /
Verwin de wraak door haare zachte deugd.
7 Is Chriſtus voor de Werreld zelfs geſtorven/
En heeft zijn bloed voor allen zoen verworven /
Vergaaf hy ook zijn' viand in zijn dood /
Was zijne liefd' in 't lijden noch zoo groot:
En weiger ik dien hy zijn bloed wou geeven /
Een weinig van mijn goed om van te leeven?
Gy gaaft uw Zoon / o God! Gy gaaft' er al /

Om al wat leefd te redden uit den val.
8 Uw liefde heeft in allen wel gevallen:
Mijn liefde ſtrek zich uit dan over allen.
Uw liefde heeft den goeden meeſt bezind:
De vroome werd' ook meeſt van my bemind.
Maar die mijn gunſt door deugd niet wou verwerven/
Moet echter mijn geneegentheid niet derven.
Ik lief hem ook; hy zy 't dan waard of niet/
Om dat Gy 't waardig zijt/dis 't my gebied.
9 Maar die my haat/ach! laat ik dien beminnen
Om zoo zijn gunſt en daar door d' uw' te winnen.
Die quaad vergeet/die zijnen haater mind/
Krijgt zelf den haat/en U zijn God/ te vrind.
Ach laat my door geen anders boosheid krenken;
Geen anders wrok/maar uwe gunſt gedenken;
Noit zien op 't leed dat my mijn viand doet/
Maar op al 't heil dat my van U ontmoet.
10 Van U/die ook den haater/die my griefde/
Geſteld hebt tot een oogmerk mijner liefde/
Daar zulk een min het menſch'lijk hert bezit
Daar heeft de liefd' het beſte tot haar wit:
Daar zietz' op U en uw gerechte wetten.
Dan zalz'er hert noit op het aardſe zetten/
Noch hechten aan 't vergankelijke goed.
Dan doetz' om U haar God/al watze doet.

G. Brand.

Chriſtelijke waarneeminge, en vrucht der zelve.

STEM: Al die Godzaaliglijk naa Chriſtus wil, &c.

1 WEl hem/die achteloos den zy-weg ingeſlaa-
gen (moet/
In tijds/eer hy verbloeid/een trouwen vriend ont-
Die zich in zijn gebrek zoo wijslijk weet te draagen;
't Zy dat hy vriend'lijk ſtraft/'t welk hy voor-zichtig
doet/
2 Of dat hy onderwijst met woorden/die beweegen
En maaken/dat zijn ziel de kromme paaden mijd:
Wel hem: want hy geniet een koſtelijken zeegen/
Die weinig werd geſmaakt in deez' verkeerde tijd.
3 Zijn in-zicht is voor eerſt zijn naaſten t' overtuigen
Van quaad of quaden ſchijn in 'tgeen hy laat of doet;
Om

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Om dus zijn zwakke geeſt naa reedens raad te buigen
En helpen we'er op 't pad zijn ſlibberige voet.
4 Merkt hy dat zijnen vriend een misſlag heeft be-
dreeven / (vriend'lijk aan,
Hy tergd noch queld hem niet; maar ſpreekt hem
Te laſtigen verwijt kon afkeers oorzaak geeven.
Zijn aanſpraak is geen wraak / maar Chriſtelijk
vermaan.
5 Noit zal hy achter af zijn zaaken gaan vergrooten:
Want zulx is buiten 't wit / daar 't wyze oog naa
ſchiet. (ten/
En daarom werd zijn vriend niet uit zijn hert geſloo-
Dewijl hy ook in hem gelijke vriendſchap ziet.
6 De trouwe diend bewaard: want veele liever ſmoo-
ren
Een heimelijk gebrek met ſmarten in hun geeſt /
Dan dat zy hungemoed vertrouwen aan de ooren /
Daar 't zelden blijft bewaard / 't welk deurgaans
werd gebreezd. (den /
7 Maar die de geeſten kend / en klaar kan onderſchei-
En daarom hard of zacht zijn trouwe aanſpraak
voegd / (reiden /
Om 's naaſtens grond ter deugd Godvruchtig te be-
Die heeft zijn ziel gevrijd / en ook zijn vriend ver-
noegd.
8 Verbet'ring in der daad van feilen en gebreeken /
Op dat den zondaar we'er geraak ter goeder naam /
Zy oorzaak maar alleen / om iemand aan te ſpreeken.
Al wie het anders waand / is hier toe onbequaam.

A. Janzen.

Raad teegen Achterklap.

STEM: Galathea Geeſtig dier.

1 EIgen liefde / die elk een
Quaalijk kan verzaaken /
Is een oorzaak in 't gemeen
Om een a'er te laaken.
Want de eigen liefde doet /
Dat men toetst zijn quaad voor goed /
En een anders daaden
Veel-tijds duid ten quaaden.

2 Mee-

2 Meenig ſpreekt zijn eigen lof
Tot eens anders laſter:
Ziet eens door zijn daaden-hof/
Niet als onkruid waſt'er.
Nochtans is hy in zijn re'en
Als een waanwijs Pharizeen/
Die den Toll'naar ſchende/
Die zijn ſchuld bekende.
3 Wild gy vry zijn van dit quaad/
Let op uwe treeden/
Of g'u noit te buiten gaat
Met gedacht of reeden:
Vind gy daar de minſte ſchuld/
Draag uw' naaſten met geduld;
Hoed hem voor 't verballen;
Denk wy ſtruik'len allen.

C. Wittenoom de Oude.

Teegen 't lichtveerdig oordeel.

STEM: Gy Memelijkers met naamen.

1 DIe hier wil ſtaan blijven
En vord'ren meer en meer/
Moet hem niet laaten drijven/
Van menſchen heen en we'er:
Maar zonder omme-keer/
Met alle zyn gedachten/
Alleene zien en achten
't Exempel van zijn Heer.
2 Ziet gy de menſchen doolen
Verlichtze/ zoo gy kond;
Of laatze God bevoolen/
Oordeelze niet terſtond.
Want God kend haaren grond;
Wien oordeeld gy zoo zeere/
Hy ſtaat of vald zijn Heere/
Die hem ook maakt gezond.
3 Wacht u te onderwinden
Yemands verborgentheid/
God zal 't naamaals wel vinden;
Hierom den tijd verbeid.
Te klein is uw wijsheid/

Om

Om vonniszen te geeven ;
Zoek gy ſlechts te beleeven/
't Geen u is op-geleid.
4 Hoord gy iemands gebreeken/
Geloof niet zulken praat:
Maar wild hem zelf aanſpreeken/
De zaake onderſtaat:
Miſſchien is 't niet zoo quaad.
Hy zal u contenteeren/
Of hy zal hem bekeeren/
Zoo hy is in misdaad.
5 Met vriendelijke reeden
Zulke te neemen waar /
En voor God/ in gebeeden
Ook te gedenken haar/
Dat is Gods wille: maar
Te ſchenden iemands faame/
Is God niet aangenaame/
En 't heeft een groot gevaar.
6 't Zijn zomtijds zulke dingen/
Waar van geen wet en is/
Daar op een wet te bringen
't Is al te ongewis.
De grootſte duiſternis/
Is meeſt by zulke lieden/
Die veel willen gebieden/
En loopen zelve mis.
7 Die de Weer'ld wil verzaaken
Worden terſtont benijd:
Z'en konnen 't zoo niet maaken/
Of zy worden altijd
Der Menſchen gunſte quijt/
En lichtelijk beloogen.
Want van de ſchalke oogen
Was Chriſtus noit bevrijd.
8 En of men ſchoon vernoomen
Eenige feilen heeft/
Wie is'er zoo volkoomen/
Die nimmermeer en ſneefd?
Och! die ootmoedig leefd/
Met een geduurig merken
Al op zijn eigen werken/
Niet licht een oordeel geeft.
9 Naa dat de liefd'is vierig

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ook de oordeelen gaan/
De lieſd' is goedertierig /
En vreemd van ergewaan.
Och neem de lieſde aan!
Die zal u onderwijzen /
Het goede zal zy prijzen/
En 't quaade laaten ſtaan.

10 Het quaade te verbreiden
Dat komt uit onverſtand.
Het doet de herten ſcheiden /
En 't breekt der lieſden band/
En het en ſticht niemand;
Maar 't doet goe vrienden twiſten,
Het zijn des Duivels liſten /
Die ſtookt al zulken brand.

11 Niet om 't gebrek geneezen
En brengt hy 't aan den dag;
Maar om dat hy door deezen
De lieſde breeken mag.
Want hy hem mengen plag
Onder Gods kind'ren teere /
Als hy die voor den Heere
Te zaamen koomen zag.

12 Des Weerelds groove zonden
Laat hy wel ongeroerd.
Haar ſchalke booze vonden
Werden geacht voor boert.
Maar die een leeven voerd
Naa Gods bevel gegeeven /
Tegen 't gemeine leeven /
Daar word haaſt op geloerd.

13 Zoud' men aanneemen 't klaagen
Dat men hoord altemet /
Het zoud' ons doen vertraagen
In ons Chriſt'lijk opzet:
Want hy word licht veſmet
Die geerne zoekt te ſpreeken
Van zijns naaſtens gebreeken /
En blijft zelfs ongered.

14 Dies laat u niet beweegen /
Op dat in zulken graad /
Onz heil niet zy geleegen
Aan iemands doen of laat;
Aan iemands lieſd' of haat:

Maar Chriſtus onzen Heere/
Zijn leeven en zijn leere
Ons tot een voor-beeld ſtaat.

J. P. Schabalie.

Beklag over de ſtand der Naam Chriſtenen.

STEM: Elk heeft zijn byzonder drijven.

1 WAt beleefd men ſnoode tijden?
Wie kan 't zonder droefheid zien?
Hoe verdorven dat de lie'n
Zyn/ die 't Chriſtendom belijden.
't Geen dat haare mond voor geeft
Word in 't minſte niet beleefd!

2 Yder een die zoekt te pronken
Met den naam van 't Chriſtendom.
En men denkt niet eens waarom
Dat dien naam ons is geſchonken/
Of waar toe zy ons verbind/
Neen! dat ſlaat men in de wind.

3 Chriſten zoo wil yder heeten/
Maar te doen als Hy gedaan/
Zijn voetſtappen naa te gaan/
Dat werd ſchandelijk vergeeten;
En uit 't gantze leeven blijkt
Dat men Hem het minſt gelijkt.

4 Zeg wat zoud het my toch baaten/
Dat ik my een Chriſten roem/
En my naa zijn naame noem?
Zoo ik 't quaad niet tracht te laaten?
Schoon ik met zijn naam verſchijn/
'k Zou Hem tot een ſchand-vlek zijn.

5 't Zijn niet alle Iſra'liten/
Die van Iſr'el naa den vleeſch
't Zaam afkomſtig zijn geweeſt:
Noch geen Chriſt'nen/ die zoo hieten/
Schoon z' het roemen met den mond
En gelijfd zijn in 't verbond.

6 't Is maar zotternij te ſteunen
En te ſtellen al zijn hoop
Op den uitterlijken doop;
Die op zulke ſtaaven leunen/
Op het teeken van 't verbond

Vou-

Bouwen op een loſſen grond.
7 't Bloote teeken kan niet geeven /
't En zy dat men ook het geen
Daar door word verbeeld / met een
In zich vind / en ook zijn leeven
Naar belofte / toen gedaan /
Richt / 't is anders maar een waan.
8 Of men roept des Heeren tempel!
Wy uw Iſr'el zijn uw volk /
Hooren ſteeds des Heeren tolk /
En betreeden uwen drempel /
Zoo daar niet meer by en is /
Zulk een loopt op 't ongewis.
9 't Is zeer goed Gods woord te hooren /
Als men 't geen ons word geleerd
Met zijn leeven practizeerd:
Maar de Menſche gaat verlooren /
Die op 't bloote hooren ruſt /
Maar tot 't doen en vind geen luſt.
10 't Is maar ydelheid te zeggen /
Heere! Heere! zoo men niet
Doet het geen dat God gebied.
En dat tot zijn grond te leggen
Van zijn recht ter zaaligheid /
Dat is wel een ſlecht beſcheid.
11 God die houd niet van het praaten.
Eſaus handen Jacobs ſtem
Zeeker die mishaagen Hem.
Maar van zonden af te laaten /
Dat is God recht aangenaam.
Woord en werk moet zaamen gaan.
12 't Baat niet dat men diepe kennis
Van Gods woord en wetten heeft /
Indien dat men 't niet beleefd;
Neen / dan isze maar tot ſchennis
En onteering van zijn God.
Zulke wijzen die zijn zot.
13 Veele wiſten in te dringen
In het innigſt cabinet
Van Gods heilig woord en wet /
En ſchoon dat zy deeze dingen
Wiſten / voeren evenwel
Met die kennis naa de hel.
14 God te kennen is wel heerlijk /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als men doet het geen men weet/
Dat de rechte kennis heet:
Zulken kennis is begeerlijk/
Die de Menſchen ſteeds aanzet
Tot het houden van Gods wet.
15 Zeg wat baat het dat geteekend
Staat mijn naam in't kerke-boek/
Indien ik niet meer en zoek?
Beeter is't te zijn gereekent
Onder die geteekend ſtaan
In den Heemel/ in die blaan.
16 't Zijn niet alle waare leeden.
Zomtijds wel een houten lid
Aan een leevend lichaam zit.
Menſchen van verdorven zeeden
Zullen ſomtijds wel beſtaan
Aan des Heeren dis te gaan.
17 Aan dat uitterlijke voordeel
Is niets/ in geval het hert
Niet met ernſt geheiligd werd;
't Zou maar in het laatſte oordeel
Tot vermeerdering van pijn/
En verzwaaring van my zijn.
18 Heilig/ heilig moet men weezen.
Heiligheid/ die is de baan/
Waar door wy ten Heemel gaan.
Die niet tracht te gaan door deezen
Weg/ die vind zich in het end
In een ſchrikkelijk ellend.

J. Klock.

Bewijs dat de Gods-dienſt der mond Chriſtenen, God niet aangenaam is.

STEM: Gy die uit's Weerelds droom, &c.

1 't IS God die yder Menſchen kind
Zoo ſcherp aan zijn gebooden bind/
Dat aard' en Heemel eer vergaa/
Dan dat een tittel blijve naa.
En of de Weer'ld die waarheid wraakt/
En hier een reegel teegen maakt;
Haar daad en praat is eenderlei/
Los en lichtveerdig allebei.

2 Zy hangt een dikke ſchaduw aan /
En meind zy heeſt Gods wil gedaan:
Maar zoo gy haar wat dicht beziet
't Geen datze meind en heeſtze niet:
Of heeſtze wat / dat daar naa ſlaat /
Haar valze meinig maakt het quaad.
Of is haar wit en meining goed /
Zy ergerd door haar quaad gemoed.
3 Zy ſpiegeld wonderlijk en breed /
En weet zoo 't ſchijnt van all's beſcheed /
Van zaaken / die de ſchrift zelf ſpaard
En of tot hooger tijd bewaard /
Of die geen waarheid zelver zijn /
Maar ſlechts een hoog en yd'len ſchijn.
Dus bindz' haar Gods-dienſt aan een waan /
En laat de Gods-dienſt on-gedaan.
4 Kold haar een beede uit de mond /
Of die is los en zonder grond:
Of zy begeerd niet daarz' om ſmeekt /
Of zy verſtaat niet watze ſpreekt.
God roept zy als haar Vader aan /
En laat haar kinder-plichten ſtaan.
Waar door haar 't Vaaderlijke hert
Met recht van God onthouden werd.
5 Zy weet dat alles naakt vertoond
Voor God / die in den Heemel woond,
En eevenwel ontzietz' haar niet
Het quaad te pleegen daar Hy 't ziet.
Dat Goodes Naam geheiligd zy,
Die beede voegd zy ook daar by;
Maar al haar doen en wandel t'zaam
Ontheiligd en verkleind zijn naam.
6 Zy bid om aan-was van 't getal
Dat Goodes rijk bezitten zal,
En zelver is zy traag en ſlap /
En houd noch and'ren van den trap.
Zy weederſtreefd Gods heilig woord /
En gaat in eigen opzet voort /
En bid dat God zijn wil zoo heeſt,
Als die van d' Eng'len werd beleeſd.
7 Zy bid om daaglijx brood met een;
Doch is daar geenzins me'e te vre'en.
Want haar begeerig herte kend
In over-vloed noch maat noch end.

Zy bid dat God haar ſchulden ſlaakt;
Daar zyze daag'lijx grooter maakt /
En vergd aan God vergeefſen laſt
Met weg te doen 't geen daag'lijx waſt.
8 Gelijk zy's naaſtens ſchuld vergeeft,
Wanneer hy zich vergreepen heeft,
Zoo bid zy dat God meede doe;
En roept aldus des Heeren roe:
Want heeft haar iemand iet misdaan
Die gaat zy zeer wraakgierig aan /
Jaa plaagd en trekt hem wel zoo hard /
Dat hy bynaa verdwijnt in ſmart.
9 Zy geeft haar oog en hart verlof
Te gaapen naa bekoorings ſtof;
En niet te min zy bid den Heer /
Dat hy die oorzaak van haar weer,
En haar van alle quaad bevrijd,
En zelver maakt zy 't haar niet quijt.
Des is haar bidden leugentaal /
Of een lichtveerdig woordverhaal.
10 Maar gy / die zuiver van gemoed
In waarheid uw gebeeden doet /
Dewijl gy eerſt naar uwe macht /
't Geen u Gods woord gebied / betracht;
En wat dan vorder u ontbreekt /
Om 's Heeren hulp en by-ſtand ſmeekt;
Blijf gy getrouw in werk en woord /
Zoo werd uw be'e van God verhoord.

A. Janzen.

Raad teegen ſchijn-heiligheid.

STEM: Waar allezins d'eenvoudigheid.

1 KOn Raphels zoon de mommery
In 's menſchen doen / de veinzery
Zoo raar uit-beelden /
Wat quaad z' al teelden
Door haar bedriegery:
Zoo hy van 't noodlot waar geſpaard /
Of zoo hy uit de zwarte aard
Eens quan we'er om /
Zag noch ſpeelen / mom / mom / mom.

2 Want

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

2 Want hy die zich een leidsman noemt
En van het volk voor wijs geroemd /
Door ſpreek' en preeken
Van veel gebreeken /
Met woord op 't hoogſt verdoemd/
Maar zelfs in 't hert daar aangehecht
En als een ſlaaf daar aan verknecht /
By 't volk in ro'm /
Al te ſchandig gaat voor mom.
3 De man die ootmoeds needrigheid
Al-tijd op tong en lippen leid.
Wiens doen en laaten
Beſtaat in praaten
Alleen ſlechts van kleinheid /
Maar ſtaadig tracht/ om groot geacht
Te zijn by die in ſtaat en pracht
Zijn en in ro'm/
Gaat verwaand'lijk noch voor mom.
4 Den geldgier/ die met mond veracht
Het goud / en ſchatten houd verdacht/
En in zijn handel/
Zijn doen en wandel
Niet als naa ſchatten tracht /
Is by het vollik noch in waan /
Of 't om geen geld hem waar gedaan ;
Moetwillens dom /
Als vernoegd / gaat hy voor mom.
5 Hy die van 't volvertrouwen praat
In alle teegenheid en quaad /
Op God / die d' vroomen
Noit laat om-koomen/
Maar met zijn zorg om-vaat ;
Die jaagd en draafd zelfs naar een ſtuit
Voor hem of tot zijn kinders nut.
't Waar al te dom /
Zocht hy niet te gaan voor mom.
6 De wraakelooze met de mond
Beroemd hem op weerloozheids grond
Zoo lang de quaaden
Hem leed / noch ſchaaden
Aan-doen / ſchijnt het gegrond :
Maar dan zoo wreekt hy zich ſubtiel/
In ſchijn of hy zich weer'loos hiel.
't Is al te krom /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dus hy 't volk te gaan voor mom.
7 De kerken-ſtichter / die zijn werk
Beſteed / aan 't bouwen van zijn kerk /
Dat die mag bloeijen
En daag'lijks groeijen
Is 't wit en ooge-merk:
Als hy de lie'n ſlechts in de kerk
Mag kerk'ren / kroond hy zulken werk
Met Gods-dienſts ro'm /
En ſpeeld dus de rol van mom.
8 De vryheids-minnaar / die 't gemoed
Niet bind aan 't kerk'lijk poppe-goed /
Maar die de vryheid
Tot ſtut en grond leid /
En dwang verhuizen doet /
Indien hy niet in waare deugd
Te wand'len heeft zijn hoogſte vreugd /
Maar ſlim en krom
Tracht te gaan / ſpeeld me'e voor mom.
9 Waar dat m'hem keerd 't zy hier of gins /
Men ſpeeld'er met de momme grins;
Is dan de waarheid
Zoo vol on-klaarheid /
Dat rechte deugd-gezinds
Nau t'onderſche'en zijn van de ſchijn /
Hoe kan dan waarheid waarheid zijn
Voor 't vroom gemoed /
Dat geenzins met ſchijn zich voed?
10 Nochtans blijft waarheid eeuwig waar /
En maakt haar voor haar minnaars klaar /
Die naa geen menſchen
Tot voor-beeld wenſchen /
Maar vlieden het gevaar;
Dat werd gebooren / door het zien
Op menſchen / en ſta'ig om te zien
Naa and'ren doen /
En noit zelfs aan 't werk te ſpoe'n.
11 Wild gy de waarheid klaar en naakt
Aan-ſchouwen / Chriſten hert / zoo maakt
Uw beezigheeden
Van zelfs te treeden
Op 't pad / 't welk ſchijn verzaakt /
Zet dubbelheid en veinzery
Als ſchouwb're monſters aan een zy /

Laat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Laat een-vouds licht
Zijn de Noord-ſter van gezicht.
12 Wacht zelfs u van het mom-vergift/
Laat zuiv're waarheid liefdens-drift
Uw hert vol-drenken/
Om nooit te denken
Aan 's menſchen gunſt/ of gift/
Daar 't mom-geſpuis uit werd gebroed/
Het vals geveinz door werd gevoed/
En die althans
Is de bruid van 't mom-gedans.
13 Neem ſlechts voor oog/ alleen by God
Te zijn gezien/ ſchoon 's Weerelds ſpot
En ſmaad u drukken/
Veel ongelukken
U treffen; ſtel uw lot
Alleen/ om van 't al-ziende oog/
Dat 's menſchen doen ſchoud van om hoog/
Te zijn bemind/
Als een trouw gehoorzaam kind.
14 Maak geen beſluit/ om dat men niet
Als mom en mommery en ziet/
Dat waare zeeden
Deugds baans betreeden
Van niemand niet geſchied.
En dus gy 't werk met recht me'e ſtaakt;
Die ſluit-re'en waar on-wis gemaakt.
Daar liefd verkoud/
't Hert op valſche ſluit-re'en boud.
15 Of ſchoon een ander juiſt en net
't Pad ſcheen te gaan/ zoo 't is gezet/
En dus een baaken
In alle zaaken
Te zijn/ ſcheen on-beſmet;
Noch zou 't geen grond-veſt zijn door 't hert/
Daar door 't van waarheid zeeker werd.
Door zelfs te doen
Kan men waarheid beſt bevroe'n.
16 Wild gy van waarheid zeeker zijn/
Vergaap u aan geen menſchen ſchijn;
Laat hert en oogen
Zijn af-getoogen
Van 't ſchaad'lijk ziels fenijn:
Tree zelfs ter baan/ om heiliglijk

Alleen voor God, heel zuiverlijk
Met kloek beſtaan
't Paadje als alleen te gaan.
17 Zoo zal zich waarheid als een zon,
Die gy voor-heen niet zien en kond,
Door 't neevel-duiſter
Van menſchen luiſter
Vertoonen, en een bron
Van wijsheid en door-zichtigheid
Zich op-doen, daar de ſchallikheid
Van 't mom-gelaat
Voor u als doornaakend' ſtaat.
18 Wel aan dan, die wil zeeker gaan
Moet zelfs de hand aan 't werrik ſlaan.
En noit om-kijken
Schoon-z' all' bezwijken,
En 't werk we'er laaten ſtaan.
Noch moet hy ſluiten in zijn hert
Dat deugd kan en betreeden werd
Van die den ſchat
Des Heemels grond'lijk bevat.

L. T.

Oud gebruik der Vryheid in der Chriſtenen Vergaaderingen.

STEM: Antwerpen rijk, o Keizerlijke Steede!

1 HOe plag wel eer,
Als in voorleeden daagen
De Chriſt'nen, Heer!
Malkanders aanſchijn zaagen,
Met liefdens gloed
Een ieder hart t'ontſteeken,
Van eenig goed
Hiefmen haaſt aan te ſpreeken.
Men vraagd, uit 's harten grond,
Of ook 't gemoed wel ſtond
Om den Heer te behaagen?
Straks elk in groot eenvoud
Beleed zijn eigen fout,
Dies zich elk ging beklaagen.
2 Van wat gemeens

Men

Men toen niet veel vertelde:
Maar hoemen eens
Zijn leeven beſt aanſtelde/
Op dat men mogt
In Chriſtus liefde blijven.
Daar toe elk zocht
Zijn Broeder aan te drijven.
Uit de rivieren zoet
Des Paradijſſe vloed
Ging men malkander laaven.
Elk bracht wat geeſt'lijks voort
Uit Gods trooſtrijke woord/
Naa zijn verleende gaaven.
3 De een terſtond
Ging iets tot ſtichting leezen
Uit reinder grond.
Een ander zong naa deezen
Een lof-zang zoet/
Om 't herte te verlichten/
En het gemoed
Uit Goodes woord te ſtichten.
Daar ſprong den zoeten drank
Uit elk geloovig rank
Van d'heilige wijngaarden.
Bergen en heuvels daar
Droopen toen met malkaar
Van Heemels daauw op d'aarden.
4 En 't was gemeen.
De Heemelze gerechten
Outfing elk een/
De wijzen en de ſlechten.
Elk bracht wat voort.
Haar ſpreeken/ zingen/ leezen
Was van Gods woord/
Om zielen te geneezen.
Men ſchepte waater rein
Uit 's leevens heil fontein.
Hoe trooſtig moeſt dat weezen?
Daar 't zoo plag te geſchie'n
In 't gezelſchap van dien/
De liefde in Gods vreezen.
5 Maar nu/ helaas!
Is veel het zaamen ſpreeken/
Of van het dwaas

Of des naaſtens gebreeken.
En d'eigen eer
Neemt leider te veel ſteede/
Tot meer afkeer/
Nijd/ haat/ twiſt en onvreede.
Geen beeterſchap men ziet/
Dat toch hier door geſchied/
Maar doet deez groote ſchaade/
Dat men Gods vreede goed
Niet naa te jaagen ſpoed/
Verzuimd ook zijn genaade.

6 Maar gy die draagt
Chriſtus gezalfde naame/
Naa vreede jaagd/
Verbrei niemands qua'e faame.
Want dat verſtoord
Vriendſchap/ liefd en vreede.
Blijf by Gods woord/
Doe naa der Chriſt'nen zeeden.
Wie in zonden verſtijfd/
En onboetvaardig blijft/
En vermaand is zachtmoedig/
Doch geen leedweezen heeft/
Maar u tot aanſtoot leefd/
Mijd diens gemeenſchap vroedig.

7 Weet Broeders dat/
En wild conſidereeren
Der Chriſt'nen pad/
Die zy moeten paſſeeren/
Is ſmal en glad.
Word ook zeer veel beſtreeden.
Doch naa de ſtad
Moet men hem vroom betreeden.
Want der vroomen geluk
Staat in lijden en druk/
De ſtrijd gaat voor den kroone.
Elk loop dan met opmerk
In't voor-geſtelde perk
Naa Chriſtus voorbeeld ſchoone.

C. v. Mander.

Liefde-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Liefde-klacht.

STEM: O! Kers-nacht, &c.

1 ALs ik denk aan den tijd voor-leeden/
Zoo word mijn hert geheel door-ſneeden/
Om dat de liefde is vergaan/
En dat den haat in plaats gekoomen
Doet treuren de oprechte vroomen/
En door verwond'ring ſtille ſtaan.
2 Ach! denken zy/ o Heer gepreezen!
Wel anders was het hier voor deezen/
Doe men malkander al verdroeg/
Doe onder ons de liefde brande/
En bragt verwond'ring in deez landen/
Dat men zoo voor malkander boeg.
3 Eerſt ſprak men altijd van 't verdraagen/
Waar zy 't oprechte leeven zaagen.
Hier heeft de Satan op gewaakt/
En heeft haar deezen roem ontnoomen.
Want dit is klaar/ men acht geen vroomen/
Als haar verſtand wat anders ſmaakt.
4 Om deeze naaktheid te bedekken/
Ziet menze vijgeblad'ren trekken.
Maar laas! haar naaktheid is te bloot.
Hoe dat men 't ſchikt 't en wil niet voegen.
Men kan d'oprechten niet vernoegen.
Veel min dien wijzen God zoo groot.
5 Och! vrienden doe uw oogen oopen/
Let doch op zaaken/ niet op hoopen/
Van die verkeerd van oordeel zijn.
Wild toch Jeſus/ onz Kooning ſmeeken/
Zoo ziet gy klaar alle gebreeken.
Hy zal u redden uit uw pijn.
6 Och Heer! verlicht toch eens de oogen/
Van die de Satan heeft bedroogen/
Met zijn door-trapte liſten groot.
Is 't mooglijk/ Heer! en kan het weezen/
Zoo wild haar altemaal geneezen/
Van deez fenijn'ge beet ter dood.
7 Maar/ lieve God! kan dit niet weezen/
Blijven d'er veelen ongeneezen/
Uw oordeelen zijn diep en groot.
Wild u de kleinen dan ontfarmen/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En draagze zelver in uw armen /
Zoo zÿn zy zeeker voor de dood.
8 O God! doe toch de groote beeven /
Blaas in uw Schaapen / toch het leeven /
Waar door zy wÿs en moedig zÿn /
Op dat zy 's Weerelds macht niet vreezen /
O Goodes Zoon! laat haar geen weezen /
Zoo krÿgt uw Vaaders naam zÿn ſchÿn.
9 O! treur met my alle oprechten.
Zucht ende ween / o Goodes knechten!
Om dat de liefde is vergaan.
De lamp gaat uit / en wil niet branden!
O Maagden! keer van u de ſchanden
Eer gy moet eeuwig buiten ſtaan.
10 En gy zoud droevig moeten roopen /
O! lieve Bruidegom doet oopen /
En leid ons in uw bruilofts-feeſt!
En Hy zou zeggen/weg gaa buiten /
Men zal de deur niet weer ontſluiten /
Uw lamp was uit. O traage geeſt!
11 Ach! vrienden Gods / wild beeter waaken /
Spiegel u toch aan deeze zaaken /
Die deeze Slaapers is geſchied.
Staat gy / zie toe / wacht u voor 't vallen.
Wandel toch net / of niet met allen;
Want deezen Kooning ſcherp toeziet.
12 Ach Goodes Zoon! let op het roopen /
Van die haar hert geheel ſtaat oopen/
En dorſten naa uw komſte groot /
Wild haar van 't leevens waater ſchenken /
Op datz' in liefde gants verzinken:
Uw liefd' is ſterker dan de dood.

H. Abrahamſz.

Bedroefden ſtand der gedeelde Chriſten-heid:

STEM: Pſalm xvj.

1 O Heer! hoe deerlÿk leid de Chriſtenheid
Geſcheurd / gedeeld / beſtrikt / en zwaar ge-bangen /
Des Satans net is over-al geſpreid:

De een blijft hier en d'ander daar aan hangen /
Het meeren-deel hangt aan menſchen gebooden/
En aan het off'ren van haar zelfs Af-gooden.
2 De Herders van een iegelijks party /
Die hebben d'algemeine weid geſchonden :
Een yder hokt zijn Schaapen aan een zy /
En zeid / hy is van God hier toe gezonden.
Elk ſchut / en ſloot / en ſteld naa waan zijn paalen:
Wie hier uitgaat / heet buiten Chriſtus dwaalen.
3 Wanneer een Schaap haar ſchutting over-treed /
En vreedlijk komt by d'ander Schaapen weiden /
Schoon dat m'op 't Schaap geen ander dat en weet.
Dit Schaap nochtans moet m' hier-om ſtrakx af-
ſcheiden ;
't Verlieſt zijn naam van Schaap/ in een af-vallig /
Hoewel't Schaaps aard blijft naa als voor lief-tallig.
4 Daar word niet eens gezien op't Schaapjens deugd/
Hoe vroom / hoe ſtil / hoe vreedlijk/ en ootmoedig /
Hoe kuis/ hoe zacht/ hoe vol van 's Geeſtes vreugd/
Hoe aan-genaam / onnoozel / lief / en goedig :
't Zijn dan als eerſt / by hen geen meer goe vruchten ;
Maar 't Schaap word ſtrax geſteld in qua'e geruch-
ten.
5 Al 't Schaapjens deugd word dan al heel gedempt/
Een ieder krijgt van't Schaap een groot af-grijzen :
Wee dien / die dan niet met den herder ſtemd /
En d'herders doen/ ſchrift-maatig zoekt te prijzen /
Te wraaken 't Schaap/naa d'herders wel-behaagen/
Schoon 't hert niet is in-wendig zonder knaagen.
6 Gy alle die den naam van herders draagt /
Verwerp toch niet onz reeden/ noch onz beeden/
Noch dat m' uit liefd' dijns ziel' u ietwes vraagt.
Ai! hou ons niet voor zoo bedorven leeden.
Miſſchien / wanneer deez zaak komt tot beproeven /
Dat gy noch hulp en wijsheid zult behoeven.
7 Wat reeden geeft gy / dat gy 't alleen bent/
Dis Gods Gemeent' op d'aarde preſenteeren ?
Dat God alleen u voor de zijne kent ?
Dat Goodes Geeſt alleen door u wil leeren ?
Dat gy alleen meugt ſtraffen / en gebieden /
Als heer / of voogd / of hoofden van de lieden ?
8 Is dit de re'en ? in-dien 't maar iemand zeid /
En over zulks den menſch u moet glooven ?
Merk dan 't gevolg / dat op zulk zeggen draid /

Of

Of gy niet zijt met 't paus-gezeg beſtooven:
Maar neen/ gy zegt ('t ſchijnt heus) men zal 't bewijzen:
Wel aan/ bewijz/ is 't klaar zoo zal men 't prijzen.
9 Wy zijn/ zegt gy/ vervolgs geſuccedeerd
Van die/ en die (zeer wel) tot Mennoos tijden;
Maar Menno zelf/ waar is die uit gekeerd?
't Eind van 't Succes 't Succes ſtaat dan bezijden.
Is dit 't bewijs? door wijzen mag 't niet gelden
Den wijzer moet 't bewijs wat klaarder melden/
10 Gy zegt/ wy wijzen u dan op Gods woord/
Bezie of wy d' Artijk'len zoo niet houden:
Dit 's onz geloof/ dit leeren wy zoo voort/
Dan doopen wy niet kind'ren/ maar ſlechts ouden/
En breeken 't brood/ des Heeren kelk wy drinken/
En ſnijden af 't lid/ dat begint te ſtinken.
11 Is dit 't bewijs? 't bewijs is wel in 't gros:
Dit zeggen ook meeſt al die paalen ſtellen;
Maar lieve zeg: ſteld gy dit niet te los?
Zult gy niemand dan wijder willen quellen/
Als hy in 't gros u toe-ſtemd met deez reeden/ (den.
Dat Schaap met Schaap 't zaam weiden mag in bree-
12 Maar neen/ dit waar te grooten ketterp/
Dit ſtaan de herders gants niet toe te lijden/
D' authoriteit die lag dan in de ly/
En d' oudgewoond 't af-ſnijden/ en 't waan-mijden.
Geen vreemder ding/ dan die haar menſchen paalen
Uit 't Schaapjens weid hen onderwond te haalen.
13 Uw poincten nu en dan by u beraamd/
Om juiſt hier aan de Schaapen te beproeven/
Schoon of ze van veel herders zijn be-aamd/
Zijn menſch-gebouw/ en ſtaan op losze ſchroeven:
't Blijkt/ als zy 't een/ of 't ander t' zaamen ſtellen/
Dat ziet in' eer-lang/ we'er door haar zelfs ne'ervellen.
14 Gy herders zeg: wie geeft u zulken macht/
Om dit en dat naa uw waan te beraamen?
En die uw dit en dat zoo waard niet acht/
Dat gy die geeft zoo vreemd/ en ſnoode naamen?
Zoo dat d' onnoozel/ die uw woord gelooven/
Door onkund 't Schaap van zijnen naam berooven.
15 Bent gy niet zeer verblind in uw verſtand/
Dat gy noch weegt/ noch acht der vroomen wandel?
Maar om 't verſtand af-ſnijd/ en mijd/ en band:
O lieve

O lieve Heer! waar leerd g'ons zulken handel?
't Schijnt dat geen grooter Gods-dienſt kan geſchie-
den/
Dan dat-men ſtraft/ en band de vroome lieden.
16 Heet dit uw doen geloof/ ſtel 't eens in 't vuur/
Of op den toetz van Chriſtus leer en leeven/
En proef et aan de Goddelijk' natuur/
't Zachtmoedig Lam heeft die deez wet gegeeven?
Neen/ 't teegendeel/ door draagen leerd hy draagen.
Jaa 't leeven zelfs voor zijnen Broeder waagen.
17 De ſtraf uit liefd' (merk wel) word niet gewraakt/
Maar uwen ban/ want z' is ons niet beſchreeven:
z'Is Pharizeens/ by haar/ en u gemaakt:
Dien ban die word van u zoo hard gedreeven/
Dat vreed/ en trou in d'echt daar voor moet wijken/
Jaa liefde zelfs moet 't zeil voor uw wet ſtrijken.
18 O Af-God ban! wat hebt g'al quaads gewrocht/
In Chriſtus weid/ by al d'onnoozel Schaapen?
Wat heeft Maans buiten-trou quaads by-gebrocht/
D'Echtmijdings quaad dit 's d'harde harders wapen/
Hier moet'et al voor barſten/ en voor buigen/
't Gevolg van dien/ zal 't on-heil u betuigen.
19 't Werk ſchaamd zich zoo/ dat 't beſt diend toe-
gedekt/
't Is zulks/ wie 't kend/ heeft oorzaak droef te weenen/
En oorzaak/ dat de weereld 't zelfs begekt:
Dit ſpringt de vroomen ſteeds aan voor de ſcheenen/
Zoo dat 't ſchaam-rood haar dwingt 't gezicht te lui-
ken/
En derven tong/ noch oog ſchier niet gebruiken.
20 Waarom zoo zeer op ſtraf/ en ban geſtard/
Als Pharizeen/ met werpen van de ſteenen?
Denk/ 't zelf bezien heeft haar in 't hart benard/
Want elk een ſloop en droop als zondaar heenen.
't En zy dat wy gerechter zijn als deezen/
Zoo zijn wy al van Goodes rijk verweezen.
21 Straf/ maar zie toe/ dat gy niemand en ſtraft
Dan zulk alleen/ die u klaar zijn gebooden/
Op dat g'u zelfs geen oordeel en verſchaft:
Maar eerſt is u onſtraflijk zijn van nooden:
Bevoeld g'u vry/ jaa waarlijk vry van zonden/
Laat dan uit liefd/ dien Menſch de ſtraf verkonden.
22 Wy zien ons zelfs meeſt altoos over 't hoofd/
En letten ſcherp op onze broeders feelen;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Onz naaſtens hair / dat word van ons gekloofd /
En weeten nergens minder af dan heelen.
't Zuur-deeg moet uit. 't Is waar / eerſt uit ons zelven /
Hier vind den Menſch genoeg om uit te delven.
23 Ons zelven hard / ons broeder zoet en zacht /
Daar zal den Menſch hem zelven beſt by vinden /
En dat men ſta'ig nau op zich zelven acht /
Eens anders fout / zoo licht niet onderwinde /
Meer zien op 's naaſtens deugden dan gebreeken.
Waar 't zoo geſchied / daar kannen liefd op-queecken.
24 Niet veel en hebben Chriſtus zachte Geeſt /
Waar door men recht het ſtraffen kan gebruiken /
Men heeft hem juiſt niet als men d' ſchriftuur leeſt /
Den Menſch moet eerſt al laag ootmoedig duiken /
Eer hy ontfangt Gods Geeſt / genaad / en gaaven:
Geen Menſch verrijſt / of moet eerſt zijn begraaven.
25 Gy herders / had gy 't volk met ernſt geleerd /
Dat hy die ſtraft / onſtraff'lijk moeſt verſchijnen /
De Chriſtenheid en lag zoo niet onteerd:
Hierom moet 's Menſchen planting ook verdwijnen;
Die noch toe-zag / 't is tijd om noch te boeten /
Door liefd' / en trou / malkander we'er t' ontmoeten.
26 Weeg eens wat buiten Chriſtus is gezeid:
't Is wel een ſchrik / dit woord zoo ſta'ig te hooren:
Want buiten 't lichaam is geen zaaligheid.
Wie buiten troud / die gaat dan heel verlooren.
Juiſt uw gemeent alleen is in den Heere:
Dit is by u een algemeine leere.
27 Geen Chriſten trou moet buiten d'Heer ge-
ſchien /
't Moet zeeker gaan / men mag niet buiten trouwen /
Laat ons de trouw in uw gemeent bezien /
Vraag yder een / zoo wel de Mans / als Vrouwen /
Of zy wel durven ſpreeken in conſcienci /
Dat al haar trouw / alleen is Gods intenci.
28 Of vleeſch / en bloed / en eer niet word be-oogd /
Of geld / en goed / en noch meer aardze zaaken /
Schoon of m' al veel van in den Heere boogd /
De daad die ſpreekt / de rijken d'armen laaken /
't Wat troud aan 't wat / en 't niet moet aan de nieten /
Dan moet dees trouw noch in den Heer al hieten.
29 Een yder zelfs kan weeten wat hy meend /
't Zy in zijn trouw / in woorden / en in daaden /
Als hy 't woord Gods maar hert en ooren leend /

Eens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Eens anders hert of zin kan hy niet raaden:
Maar voor hem zelfs kant 't in den Heer geſchieden /
Wie 't zoo verſtaat / kan Paulus recht bedieden.

30 Gy vreezd miſſchien / wanneer uw buiten-trouw
Dus word vernield / jaa in de grond vertreeden /
Dat dan 's vleeſch ruimt / zoo wel in man als vrou
Heel d'overhand zal neemen ('t ſchijnt ook reeden)
Maar denk / als 't quaad vergaat / door 't goed te hoo-ren /
Zoo heeft den menſch niet goeds / maar 't quaad ver-looren.

31 Uw binnen-trou vaard zelfs een zulken ruimt /
Dat over-al de daad en vruchten ſpreeken /
Want niemand meind / dat hy iets goeds verzuimd /
Men ziet nau meer op zulk of zulk gebreeken /
Slechts als-men troud aan een van zijn kerks leeden /
Dan is 't al wel / dan is men wel te vreeden.

32 Maar in den Heer te trouwen / dat 's een ding
Dat weinig menſchen zoeken te betrachten;
Trou in den Heer geſchied niet zoo gering /
Wie 't wel erkaud / zal 't vry wat waarder achten.
Want zulk een mag hem zelven niet meer leeven
In 't minſt noch meeſt / maar heel zich God begeeven.

33 Onz Heeren dood komt zulk een niet te nut /
Die zich in d' Echt met vleis / en bloed beraaden /
Al 't zelfs-gezoek is Satans / en 't af-ſchut
Van menſch en God / de ziel haar meeſte ſchaade.
Eerſt God getrou / en dan de trou beginnen /
Wie 't zoo aan-vaard zal zich niet licht verzinnen.

34 O ruik'loos doen / of een vermeetenheid /
Zoo on-bedacht een zulken wet te keuren /
Daar Chriſtus leer in 't minſt niet van en zeid /
Daar niet uit ſpruit / dan haat / en twiſt / en ſcheuren /
En Menſch-geſchuw / naa Menſchen waan geree-geld /
En dan deez wet met d'hoogſte Ban bezeegeld.

35 Dat meeſt de ſtraf geſchiet uit enkel waan /
Dat kan men meer als al te klaarlijk merken /
Wie zulk bandijt niet mijd / word af-gedaan /
Doch zonder ſchrift; maar d'alder-quaadſte werken /
Daar word ſchier noit / of zelden van gehandeld /
Hoe Af-goodis / of vleeſlijk eender wandeld.

36 De gierigheid / de wortel van al 't quaad /
De hoovaardij / de welluſt / 't prachtig leeven /
Zorgvuldigheid / en allen over-daad /

In

In ſpijs / en drank / dit word al toe-gegeeven.
In 't gaſt-genoo van die klaar zijn verbooden /
Dit zijn by haar geen zond' om uit te rooden.
37 Een eenig niet by hen als uit-gekipt /
Weegt zwaarder als de grootſte hier beſchreeven /
Hier is haar werk / en kerk zoo nau beſtipt /
Wie maar eens kikt hier teegen mag wel beeven/
Is dit niet wel kameelen heel verſlinden /
En 't mug-gezift zich yv'rig onderwinden.
38 Vergaader u geen ſchatten hier op d'aard /
En al de wee'n die ſcherp de rijken dreigen /
Deez ſpreuken zijn ſchier niet/ of weinig waard /
Of ſubtijl-geeſt die kanze daar heen neigen /
Dat ſchat / en rijkdom/ niet met al en ſchaaden /
Schoon Chriſtus zelfs / een Chriſt die leerd verſmaa-
den.
39 Jaa 't ſchijnt de rijken zijn nu 't alder-wijſt /
Dees worden meeſt tot Dienaars uit-gekooren /
Haar woord dat geld / 't welk yder vreeſt / of prijſt /
En d'arme le'en / die moeten naa haar hooren /
Zoo ziet m'haar d'armen zulke wetten maaken /
Die zy niet eens met haar zelfs vinger raaken.
40 Veel dragen wel den naam van een Dienaar /
Maar 't dienen (laas) als Chriſtus heeft beweezen /
Die zoo rijk was / en hier zoo arrem waar
Om onzent wil ; daar wilmen niet aan weezen /
Of Paulus (merk) die diende allegaader /
Gelijk een boedſter / en een minlijk Vaader.
41 Dees leeraars zijn ontallijk over-al /
Die 't Vaader hert zeer zelden 't ſchaap betoonen /
Doch 't ſchijnt eens 's weekx / of 't vry wat weezen
zal /
Maar by elk ſchaap / naa yders ſtand te woonen /
Met trooſt / en raad / den tijd hier toe beſteeden /
Dat waar een deugd / en vreugd / voor al de leeden.
42 Hoe zoober worden d'arme le'en bezocht /
In druk / of nood / of in 't verborgen lyen /
Ach ! die deez' zaak eens recht-uit zeggen mogt /
En voor deez waarheid / als een Chriſten / ſtryen ;
Jaa hoe men ſta'ig de rijken koomt begroeten
Met hooger eer / en dienſtbaarhed ontmoeten.
43 't Is meeſt al ſchijn/ waar menſch zich keerd/ of wend
Kruis word gemijd / dus miſt men Goodes gracy /
Liefd / 't hoogſt gebod/ verkoud/ en loopt naa 't end/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Het draid ſchier al nu op conſideracy /
Of 's vleeſch in zicht / of op haar oude zeeden:
Dus ſteldmen vaſt 't on-ruſtig hert te vreeden.
44 Als iemand door op-merk iets word benoud:
Mits Goodes kracht die 't hert zoo koomt beroe-ren /
En meer van God als van de Menſchen houd /
Die vreeſtmen of de Satan mogt vervoeren;
Of 't heet een vreemd verſtand / of een vertzaagen /
Daar elk voor ſchroomd / om zich by dien te waagen.
45 Maar hoe zyn wy dus in uw oog vervremd /
Is 't om dat wy uw dooling zom-tyds noemen?
Of dat men juiſt u alles niet toe-ſtemd
't Geen wy niet veel / en gy zoo hoog gaat roemen?
Is dat zoo vreemd / hoe! gaan we t'zaam niet t'ſchoo-len /
Of kund g'als wy / als Menſchen me'e niet doolen?
46 Waar-om zoo vreemde woorden by-gebrocht /
Die niet en zyn in 't Chriſten-boek te vinden:
En daar op 't ſtoel / en elders me'e gepocht:
En dan getracht de Menſch daar aan te binden.
Maar merk eens / hoe ſtaat in onz lesz' geſchreevens/
Een Chriſten moet uit zyn geloove leeven.
47 Het myn is niet een ander zyn geloof /
Want ik moet voor myn zelven God betrouwen:
Waarom maakt d'een de ander dan dus loof?
't Is Goodes gaaf / die laat 't hem niet berouwen /
Dat 's geen geloof d' Artyklen kunnen ſpreeken:
Maar door de liefd 't geloof uit laaten breeken.
48 Een zulk geloof / dat nu meeſt word geleerd
Daar vind men zich in 't einde by bedroogen:
Want in doods-nood is 't niet met allen weerd /
Noch hoop / noch trooſt en word hier uit-getoogen /
Gods ryk beſtaat in kracht / en niet in woorden:
Daarom noit Schaap die 't woords kracht noit en hoorden.
49 Merk op 't geloof dat ons zint Jan aanpryzd:
't Heeft zulken kracht; de Weereld t' over-winnen:
Maar als 's vleis luſt ſteeds in uw hert op-ryſt /
En gy hier toe verleend uw kracht en zinnen
Geloof dan niet / dat gy geloofd in waarheid /
Want 't waar geloof heeft kracht en geeft zyn klaar-heid.
50 Zoo wie daar ſpreekt / die ſpreek als Goodes (woord /

Een

Een Chriſten moet aan weeder-zijds niet hinken:
Een ider praald met zijn gemeente voort /
En zijn geloof / waar van veel vruchten ſtinken.
Waar leerd Gods woord 't geloof by puncten ſtellen /
En uit 't beraam een zulken oordeel vellen ?
51 Zie op de vruchten van uw een gemeent /
Ach ! hoe gemeen zijn al de lichaams leeden ;
Zie of de daad gemeent niet en verneend /
D'een op den top/ en d'ander gants beneeden ;
D'een vol en zat / en booven al 't behoeven /
En d'ander arm / ellendig in 't bedroeven.
52 Geen ding vertoond zich min als al-gemeen /
Als in ziels ſpijs / en gaan ter predicacy.
Zie taafel / 't kleed / en 't huis van beid deez lee'n /
Zeg dan gemeen / of met ons / o eilacy !
En beider ſtand / die moeten 't al verzaaken /
Of 't hoofd kan beid met hem niet gemeen maaken.
53 Meeſt al haar wetten dieze heeft geraamd /
Daar is geen kruis / noch ſterven in begreepen /
Als m'haar ont-kleed/ zoo ſtaatze naakt beſchaamd:
Dit merktz' ook wel / maar 't vlees is zoo beſleepen/
Datz' onder ſchijn van kerks / of Schaaps bevryen/
Het Chriſten Schaap aan-doet het meeſte lyen.
54 Elk roept / en ſmaald op 't anders kerks abuis /
En bid (zoo 't ſchijnt) dat God de ſcheur wil heelen :
Maar wie verbeeterd toch zijn eigen huis ?
Zoo zoekt men (laas) met Godes kerk te ſpeelen.
Woud ieder een hem zelver recht verſmaaden /
Hoe haaſt zoud God dan heelen al 't ſcheurs ſchaaden.
55 Zoo lang een yder waand dat hy 't beſt is /
Zoo kan geen recht vereeniging geſchieden :
Maar dacht elk een miſſchien ik gis / of mis /
En 's naaſtens doen moet ik op 't beſt bedieden /
En ſchikken in / al wat mijn Heer wil dulden /
Op dat onz Heer vergeef ook onze ſchulden.
56 Ten waar dat ons den hoogen nood hier drong
Ter liefden van zoo veel onnooz'le Schaapen /
De pen en zoud niet doen zoo wijden ſprong ;
Jaa liever al deez dingen laaten ſlaapen :
Maar d'wijl men ziet om Joſephs ſchaad niet truu-
ren /
Zoo tracht liefds aard deez zaak naa 't beſt te ſtuuren.
57 't Is gants niet vreemd zoo m' hier om word ver-
ſmaad /
Om
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Om dat men derf de waarheid rond belijden /
'T Waar vreemder dat zulk een niet wierd gehaat /
Want 't blijkt door gaans ; jaa al van Abels tyden :
's Vleis zichtbaar kerk vervolgd en dood 's geeſts kind'ren / (d'ren / etc.
Om datze vreeſt 's vleis Gods-dienſt zal m'haar hin-

Corn. Laakhuizen.

Gebrek van liefde oorzaak van verſcheidene Gods-dienſten, en dat zonder liefde alles ydel is.

STEM: 's Winters, 's Zoomer even groen, &c.

1 Daar zijn nu veel Gods-dienſtigheeden /
In het genaamde Chriſtendom.
Zy ſchijnen al gegrond op reeden /
En yder een heeft zijn waarom.
Nochtans niet een zonder gebreeken /
Gelijk men aan de vruchten ziet.
Al konden zy als Eng'len ſpreeken /
De rechte liefd' en is'er niet.

2 De rechte liefde maakt volkoomen /
Maar zonder die is 't al gebrek /
Al wil men 't noch zoo heilig noemen /
Al ſcheen 't uitwendig zonder vlek /
En dat men hem van alles wachten /
Laat men hem daar op dunken iet /
Om zijnen naaſten te verachten /
De rechte liefd' en is'er niet.

3 Zy roemen op haar ſtrenge weegen /
Daar zy uit-wendig in beſtaan /
Maar is 't in ſtrengigheid geleegen /
De Jooden moeten vooren gaan /
Die haar kinders den Moloch branden :
Maar God den Heer haar weeten liet /
My grouweld zulke offerhanden ;
De rechte liefd' en is'er niet.

4 Zy naamen op haar groote laſten /
Als zy met angſt en moeite zwaar /
In zakken en in aſſchen vaſten ;
Maar God en vraagde niet daar naar !

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zy wilden met den Heere rechten!
Waar-om Hy dit niet aan en ziet/
Hy ſprak tot haar door zyne knechten /
De rechte liefd' en is' er niet.
5 Beſnijdet uwe hert inwendig.
Den hongerigen breek uw brood.
Zijt van uw naaſten niet afwendig.
Maar doe hem byſtand in den nood.
Dan zal ik uw gebed verhooren ;
Maar zoo lang als dit niet geſchied/
Al uwen arbeid is verlooren/
De rechte liefd' en is'er niet.
6 Wy moeten heeden zijn verwonderd /
Ziende verſcheiden volken hier /
Die van de Weereld afgezonderd /
Malkanderen gelijk zijn ſchier /
Nochtans en moogen zy niet veelen /
Dat menze t'zaamen broeders hiet /
Dit is't dat haar doet verſcheelen /
De rechte liefd' en is'er niet.
7 Want ziet de algemeine leeden
En weeten quaalijk van 't verſchil /
Zy leefden t'zaamen wel in vreeden /
Waar 't d'Opper-hoofden van haar wil.
Zoo iemand poogd te onderwinden
Gemeinzaamheid / men 't haar verbied /
Uit zulke dingen wy bevinden /
De rechte liefd' en is'er niet.
8 Want waar d'er liefde Gods voltrouwen/
En datmen het verdwaalde zocht /
Hoe geerne zoud men vriendſchap houwen /
Of men malkander winnen mogt.
De rechte liefd' is in haar werken
Lang-moedig en zonder verdriet ;
En waar men dit niet kan bemerken /
De rechte liefd' en is'er niet.
9 De rechte liefde is ootmoedig
Haar zelven zy niet en behaagd.
In krachten is zy overvloedig /
Zoo dat zy alle ding verdraagd.
Maar waar men iemand zoekt te dwingen/
En dat men om zijn zelfs geniet /
Den zwakken niet en kan gehingen /
De rechte liefd' en is'er niet.

10 O Vrien-

10 O Vrienden! gy die nu moet lijden
Om 't beleeven van uw gemoed/
Wild door geduld uw zielen vryden/
Blijf in de rechte liefde zoet.
Wild dien met weldoen over-winnen/
Die u als een onkruid uitwied.
Want kond gy zulke niet beminnen/
De rechte liefd' is'er ook niet.

J. P. Schabaalje

Vermaan tot Liefd' en vreede.

STEM: O Kars-nacht ſchoonder dan de daagen!

1 LAat af/ laat af/ o zwakke Chriſten!
Laat af in 't Goddelijk te twiſten.
Hier om een poinct/ een klein verſchil/
Jaa durfd ik 't zeggen vijze droomen
De Chriſtenen tot tweedracht koomen:
D'een Chriſten d'ander dwingen wil.
2 Eilaas 't en zijn geen Chriſten wetten.
Laat ons de liefd geen paalen zetten;
Hoe ver het Chriſtendom moet gaan/
Hoe ver een Chriſten is verbonden/
En wat een Chriſten moet doorgronden/
Waar meed' een Chriſten moet beſtaan.
3 't Ken-teeken is/ dat Chriſten Menſchen
Haar naaſten als haar zelven wenſchen.
En 't ſtaat daarom geen Chriſten vry
Het hert en liefde af te trekken
Van dien/ die hy niet kan verwekken
Dat met hem eengevoelig zy.
4 't En paſt geen Chriſten tijd verſleeten
In 't prangen van iemands geweeten/
Gelijk (God beeter 't) word gedaan.
O! woud de liefde zoo veel geeven/
Dat ieder mogt zijn hert beleeven;
Mits ieder voor zich zelfs moet ſtaan/
5 Wanneer de rechter zal verſchijnen
Met helſe ſtraff' de booze pijnen/
En plaagen eeuwig met ellend.
Laat ons toch dit malkander leeren/
En alle twiſten van ons keeren/
Welk Chriſtus liefde breekt en ſchend.
6 't Geloof hoognoodig is van noode

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ter zaaligheid geleerd van Goode/
Maar niet genoeg/ daar moet noch by
De liefde/ hoop/ Gods kinder vreeze.
Het een moet by het ander weezen/
Al eer men recht geloovig zy.

Vermaaning tot verdraagzaamheid.

STEM: Mijn ziel weez altijd wel gemoed.

1 WAak op/ waak op/ 't is meer dan tijd/
Waak op gy die gevallen zijt
Van Chriſtus leer/
Tot Chriſtus leer der liefde
Wild haaſtelijk nu keeren we'er.
2 Heb lief/ verdraag/ ſcheld quijt/ is 't woord/
Zoo dikwils uit den mond gehoord
Van God den Zoon/
En voort zeer hoog bevoolen/
Doen hy al was in 's Vaaders throon.
3 Maar ach beklaagelijke tijd!
Nu elk dus om het meeſte krijt/
Hier is/ hier is/
Hier is des Heeren tempel;
Al d'and'ren doolen by de gis.
4 Men ſpuwd van bitterheid fenijn/
Elk wil de meeſte meeſter zijn/
Men ſchrijft/ men kyft;
En dus/ door al dat woelen/
Het alder-noodigſt achter blijft.
5 Men band/ men ſmijt in 't helſche vier/
En roept/ Gy ketters ga van hier/
Uw plaagen groot
En willen wy niet draagen/
Daar-om is 't dat men u verſtoot.
6 Al is 't verſchil zoo weinig maar/
Dat het ſchier luiſterd op een haar/
Aan dat of dit:
Al eer men 't zoud verdraagen
Kieſt elk een ſtoel/ die hy bezit.
7 Elk waand dat Chriſtus is by haar/
Elk trooſt hem met de kleine ſchaar.
O zottery!
En onder 't ampt van preeken/

Scheld

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Scheld en veracht elk zijn party.
8 Elk heeft ſchijn liefde aangedaan/
Men doet van vreede veel vermaan;
Elk draagd/ zoo't ſchijnd/
Doch ſchijn doet maar bedriegen/
Als ſchijn door waare ſtof verdwijnd.
9 Want openbaard hem maar iemand:
Dat hy veranderd in verſtand/
Men ſchuwd hem ſtrak/
En word in alle zaaken
Gehouden voor een bullebak.
10 De gunſt word hem niet mee gedeeld/
Voor dat hy't huichelaartje ſpeeld/
Met mond of daad/
En huppeld met haar heenen/
Dan word hy we'er haar goede maat.
11 O! gy verbloekte ſectery!
Hoe hebt gy nu zoo veel voogdy?
Dat gy ons ſcheid
Van waare liefd en vreede/
Al onder ſchijn van heiligheid?
12 Gy Chriſtenen doe d'oogen op
En geef de ſectery de ſchop/
Uw mallen laat.
Denk dat het God des vreedes
Verdriet/ en gants niet aan en ſtaat.
13 Recht weeder op de vreeden-baan/
En laat daar in geſchreeven ſtaan
Verdraagzaamheid;
Jaa over al den geenen
Die Chriſtus woord niet klaar uitſcheid.
14 Die Goede booven al bemind,
Zijn naaſten als zich zelfs bezind,
En die bekend
Dat Chriſtus is de Heere,
Is in d'Olijf-boom ingeënt.
15 Dit is de korrel van de zaak/
Hebt gy dan in den dop vermaak?
Leef maar in vree/
En gunze daar beneeven/
Die 't niet en doen haar plaatze mee.
16 Veroordeel niet op dat de Heer
U niet veroordeel naa zijn leer.
Maar gedenk vry/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat gy zoo wel kond doolen
In veelen / als uw we'er-party.
17 Wild gy niet dat u God terſtond
Om 't mis-verſtand ſtoot in d'afgrond?
Doe van gelijk
Met uw verdoolde broeder /
Ontzeg hem niet licht 't Heemelrijk.
18 Maar draag al wat te draagen is.
Veel beeter is 't te treeden mis
't Geen donker ſtaat /
Dan dat men iet zou drijven
't Geen by God zelven is gehaat.
19 Gy Chriſten Princen / wie gy zijt /
Heb vreede lief / licht oordeel mijd /
Uw naaſten draag
En laat ons elk de meeſte
Zijn in 't geen zeeker God behaagd.

Jooſt Hendrikſz.

II.

STEM: Pſalm 77.

1 GY die zuſt in twiſters boeken /
Ruſt dyn hoofd van twiſts naa zoeken /
Spijz' en Sabbath (Joodz gekijf)
Heeft doch niet zoo veel om 't lijf /
2 Dat een recht ootmoedig Chriſten
Eens daarom behoor te twiſten;
Liever 't olijſtakje plukt.
Ziet hoe daar werd uit-gedrukt:
3 Hoe den Satan eertijds graasde /
Toen hy 't weer-loos volk verdwaasde /
Zulx dat zy om 't kleinſte iet /
(Waardig zijnd' om zeggen niet)
4 Chriſtus lichaam gingen rukken /
Aan / men weet nau / hoe veel ſtukken /
En zy bouwden kerk by kerk /
Kiezend' elk zijn dienſt en werk.
5 O rampzaalig lichaams deilen!
Wat deed gy en doet verzeilen
Meenig? die der zielen ſchip
Stukken-ſtoot op deeze klip.
6 Doch men is nu weeder beezig
Om 't gedeilde volk (af-weezig)

We'er te brengen al te zaam
Onderling tot een lichaam/
7 En gemeen Godsdienſtig pleegen
Daar elx gaaf/van 't hoofd verkreegen/
Word beſteed tot vord'ring van
't Lichaams nut. Maar hoe raak an?
8 Of 't en waar dat elk aan deede
Liefde / 't fondament van vreede/
En verdraagen leerde / 't welk
God in ons verdraagd / en elk
9 Zweeg / ootmoedig ingedooken /
Tot God eerſt had uitgeſprooken:
Maar zoo lang als eigen zin
Heeft en houd de kerken in /
10 En men keerd zijn broeders buiten/
Die men God niet ziet uit-ſluiten /
Roept men vreed: maar laas zy vlied;
Zoekt men haar men vindze niet.
11 Maar dat wy in liefde branden /
En geringe mis-verſtanden
Droegen in onz' eeven-menſch /
Dan zoud ons / naa wil en wenſch /
12 Vreede van haar zelven volgen /
Al de twiſten / hoe verbolgen /
Waaren dan wel haaſt geſliſt.
Laat ons dan dien boozen twiſt
13 Door de liefde van ons jaagen.
Laat ons in elk ander draagen /
Draagen alles wat de ſchrift
Zelf niet klaarlijk uit en zift.
14 Laat het op de ſchrift aan koomen
't Vre'e toe-zeggen of verdoemen;
Want het is verbooden werk /
Dat men wil in Chriſtus kerk
15 Reegels maaken / en die zetten
Booven / of by Chriſtus wetten:
Dat dit nimmer wierd gedaan
't Zoud voor-waar veel beeter gaan.
16 Maar / God dank/die door de wolken
Van zulk mis-verſtand der volken /
Met zijn vreedzaam aan-gezicht
Nu 't gemoed zoo over-licht.
17 Dat men ziet den weg des vreedes.
Gaat hem in. O God! wild ſteedes

Stieren breeds begonnen werk
Naar 't gewenſchte ooge-merk.
18 Dat dijn kudde / nu geſcheiden
Vreed-zaam we'er mach t' zaamen weiden.
Dat dijn ſtad en heiligdom /
Nu verwoeſt / mach weeder-om
19 Zijn her-ſteld / en dat de luiſter
Uwes huis / voor die in't duiſter
Wand'len / als een licht op-gaat.
Heer! dit eens gelukken laat.
20 Dat de ſmaad van ons verſmaaders
't Lachen / hand-geklap / mitsgaaders
't Spotten / dat de ſpotter ſpot /
Als hy ziet zoo meenig rot /
21 Zy geſtild. En dat de zielen /
Die in uwen naame knielen?
Haar verluſten / als zy zien
Zulk een grooten heil geſchien.

Jooſt Hendrikſz.

Vermaaning tot vreede met allen.

STEM: Te May als alle de Voogelen zingen, &c.

1 HAak naa den vreed' by alle man /
En naa de heiligmaaking dan /
Want zonder deeze deugden /
Niemand den Heere zien en kan
In heerelijke vreugden.
2 Is 't mogelijk en in uw magt /
Heb vreede / liefde / en eendracht
Al-tijd met alle Menſchen /
Van uwer zijden daar naa tracht
Met hoopen / bidden / wenſchen.
3 De vreede dat is den eerſten groet /
Die Chriſtus zijne jongers doet /
Naa zijn heerlijk verrijzen /
Die booden zijn lieflijk en zoet /
Die ons den vreede prijzen.
4 Den vreede dat is zoo goeden pand /
Zy gaat te booven alle verſtand /
Zaalig zullen zy weezen /
Die door deezen heilzaamen band /
't Gekrookte ried geneezen.

5 Wil iemand met u voeren twiſt /
Uw dierbaar tijd niet en verquiſt /
Met zulken Menſch te kijven.
By Gods volk geen manier en is 't /
Zy moeten vreedzaam blijven.
6 Maar vraagd u iemand / wees bereid
t' Antwoorden met zachtmoedigheid /
En wel bedachte zinnen.
Vlied van eigen gerechtigheid /
Laat waarheid altijd winnen.
7 Wat is 'er meenig leet geſchied /
Wat is 'er meenig groot verdriet /
Door 't hebbe-recht gekoomen?
Als men het ſtuk wel overziet /
't Schaamd hem by alle vroomen.
8 Elk heeft zijn goeddunkend verſtand
Als een noodzaake ingeplant /
Het volk van zijn humeuren /
En maakten op haar eigen hand
Zoo veel bedroefde ſcheuren.
9 Zy hebben meenig hert bedroefd /
En haar opini ingegroefd /
Daar minſt is aangeleegen.
En 't geene datter meeſt behoefd /
Hebben zy minſt geweegen.
10 Dat 's vreede / liefd' en eenigheid /
Oprechte waar ootmoedigheid /
Afſterving van zonden /
Op dat de ziel in heiligheid
Onſtraflijk zy bevonden.
11 Door deeze oorzaak is 't gebeurd
Dat men zoo weinig Menſchen ſpeurd
Die Goodes liefde ſmaaken.
Den tijd die werd vertuureleurd /
In onnoodige zaaken.
12 Alleen niet in twiſt ig confuis /
Maar ook in 't algemeen gedruis
Zy met de Weereld wennen /
Zy zoeken weeld' en vlieden 't kruis /
Gods Vreed' zy niet en kennen.
13 Want zoo de Herders vooren gaan /
De Schaapkens geerne volgen aan.
Willen de Herders ſcheuren /
d' Een gaat wel me'e / d'ander blijft ſtaan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Met zuchten en met treuren.
14 't En zijn geen goede Herders trou/
Die weinig achten op den rou
Van haar onnoozel Schaapen.
Waaren de Herders vreedig / 't zou
Niet lang dus blijven ſlaapen.
15 Eilaas! de Schaapkens Chriſti fijn
Zy trekken al-tijd eenen lijn /
Of ſchoon de Herders kijven /
Zy konnen niet geſcheiden zijn /
Haar hert moet eenig blijven.
16 Geen Herder vreemd haar dit belet
Haar liefde hebben zy gezet
Op haar Herder verheeven /
Die zijn heil'ge vreedzaame wet
Heeft in haar hert geſchreeven.
17 Want alle die met God zijn een /
Zijn met malkander ook gemeen.
Zy weeten van geen deelen /
Al komt'er al een vonkje kleen /
Gods liefde kanze heelen.
18 Oorlof gy Herders die vreedzaam
Uw Schaapkens weid in Chriſtus naam /
Jaag altijd naa den vreede.
Zoo zijt gy Goode aangenaam /
En alle Menſchen meede.

J. P. Schabaalje.

Trooſt lied, teegen harde bejegeningen, om 't beleeven der waarheid.

STEM: O ſchoonſte Perſonaagie.

1 Door goed en quaad geruchte
Is ſteeds geweeſt der Chriſt'nen loop op aarde /
Vol ſtrijd en on-genuchte /
En blijven zal 't wel zoo / vrienden vol waarde
Onz Heer en hoofd /
Dit vry geloofd /
Is ons zoo voor-getreeden ;
En zijn gezonden /
Die ook van quaade monden
Veele leeden.

2 Of ons dan moed gebeuren
Smaad/achterklap/laſt'ring en quaad vermoeden;
In plaats van daar-om treuren/
Of moedeloos vertzaagen/ laat ons ſpoeden
Met ernſt en vlijt/
Om 't aller tijd
Te dienen zoo den Heere/
Dat 't Chriſten weezen
In ons kan zijn geleezen/
't Zijnder eeren.
3 Als wy onz doen en laaten
In kracht/en niet geveinsd'lijk daar heen wenden/
Om 't booze ſta'ig te haaten/
Om deugdelijk onz leeven hier te enden/
Om waſſen in
(Verſtaa den zin)
't Geloove aangenoomen:
En daar beneeven/
Om blijven al onz leeven
By de vroomen.
4 Al word men dan verſprooken/
Veracht/verſmaad/ al moet men (zeg ik) hooren/
Te ſtaan gekreukt/ gebrooken
In het geloof: jaa dat men heeft verlooren
Het vaſte merk
Van Goodes kerk.
On-heilzaam en vervallen/
Die niet bequaame
Tot ampten iet van naame
Zijn met allen.
5 Daar is niet aangeleegen/
't Verzeekerd vry gemoed zal dan getuigen/
Hoe dat wy zijn geneegen/
Naar Chriſtus leer gehoorzaam ons te buigen.
Of wy ſchoon niet
En dorven iet
Werk-daadig helpen pleegen/
Daar onz gewiſſe
In heeft bekommerniſſe
Wel ter deegen.
6 In lijdzaamheid me'elijdig/
Verdraagen is in deezen dan het beſte;
Want 't waar yver on-tijdig
Te dringen zoo/ dat daar de ruſt in 't leſte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Om ſtooren zou/
Of worden flou/
En traagen zoud ook ſchaaden:
In liefde vierig
Te blijven wel maanierig
Is geraaden.
7 Ai wild dit ſimpel dichten
Dat ſlecht en recht gedaan is elk ten goeden/
Op hoop of iet mogt ſtichten/
Ten beſten duiden/ en voorts als den broede
Gebruiket dit
Tot mijn oog-wit/
't Zal u tot nut gedijen;
En wild de ſtreeken
Van het verachtelijk ſpreeken
Duldig lij'en.

Jooſt Hend.

Verval der kerke Chriſti.

STEM: Nu leef ik in 't verdriet.

1 MYn hert met vreugden dicht
Van Jeſus Godes Zoon;
Die zijn gemeente ſticht
En heerlijk ſteld ten toon
Hier in des Weerelds plein/
Niet door geweld of macht/
Maar door zijn woord allein/
Verbuld met Geeſt en kracht.
2 Uit der Apoſt'len mond
Ging 't woord ſcherp als een zweerd;
Op eenen dag terſtond
Drie duizend zijn bekeerd.
Die bleeven in de leer
Volſtandig tot der dood;
Door liefde/ meer en meer/
Wierd Gods gemeinte groot.
3 Door reine liefde zoet
Was alles doe gemeen.
En door waare ootmoed/
Acht elk hem zelven kleen.
Men zag niet op 't verſtand
Alleen/ maar rechte deugd
Gaf haar tot onderpand

Gods

Gods Geeſt in 't hert verheugd.
4 Daar door was elk bequaam
Te ſpreeken van Gods woord;
En in des Heeren naam
Wierd yder ſtem gehoord.
De vryheid was gemeen/
Te ſpreeken met aandacht/
Niemand 't zy groot of kleen/
Onwaardig was geacht.
5 Elk bracht zijn gaaven by
Tot leering onbeſmet/
Malkander ſtichten zy
Al in des Heeren wet/
Om door der liefden aard
De waarheid voor te ſtaan:
Het leeren onbezwaard
Van yder wierd gedaan.
6 Zoo bloeide Chriſtus Bruid;
En zijn gemeente rein/
Haar gaaven blonken uit.
Haar deugden algemein
Waaren als goud in 't vier
Beproefd/ zoo datmen zag
't Geloof aan elk quartier/
Uitlichten als den dag.
7 Wie zoud niet zijn verheugt/
En in zijn geeſt verblijd/
Dat Chriſtus Bruid met vreugd
En gaaven nu ter tijd
Bemind wierd en geacht
Van veelen in 't gemoed/
En door der liefde kracht
In vryheid wierd gevoed.
8 Maar laas die waardigheid
Van Gods gemeent men ziet/
Is met haar heerlijkheid
By naa vergaan tot niet.
Door heerſchappy en macht
Werd Chriſtus geeſt en woord
Zoo heerlijk niet geacht/
Gelijk als 't wel behoord.
9 't Schijnt of Gods heilig woord
Zijn kracht was heel vergaan/
Elk naa zijn leeraars hoord:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Niemand durft blijven ſtaan
Alleen op Chriſtus leer/
En't Euangely zoet;
De waarheid druktmen ne'er
Door ſectery verwoed.
10 Want twiſt ende tweedracht:
Scheurd Godes kerk van een.
Geen liefde werd betracht/
Elk acht een ander kleen.
De deugd van waar ootmoed
Is weg: alleen 't verſtand
Heerſt over het gemoed/
En neemd de over-hand.
11 't Blykt klaarder als den dag/
Dat nu een ander geeſt
Belet dat niemand mag
Vry-ſpreeken on-bevreesd/
Tot ſtichting openbaar/
Uit Godes heilig woord.
Onder de Chriſten ſchaar
Werd niemand nu gehoord.
12 Als die men zelf verkiesd
En't woord alleen betroud.
De vryheid men verlieſt/
De leeraars worden ſtout/
Dat z' alleen neemen aan
Het recht van Gods gemeent/
't Welk eertyds zeer bequaam
Was in Gods kerk verleend.
13 Den geeſt werd uitgebluſt/
De prophecy veracht.
Niemand/ hoe wel bewuſt/
Heeft om te ſpreeken macht.
De vryheid werd benoud
Door dwang van heerſchappy.
De gaaben meenigfoud
Zijn onder ſlaaverny.
14 Chriſtus gemeent aanſchoud/
Met al haar heerlijkheid
En gaaven meenig-foud
Nu gants bedurven leid.
Daar zijn geen proeven meer
Van lyden en verdriet/
Men drukt nu zelf ter ne'er

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hem/ die de waarheid ziet.
15 Dies klaagd mijn hert en weend
Met allen die 't verſtaan/
Ach Chriſtus! uw gemeent/
Toch eens wild ſchouwen aan/
O Heer! wild needer zien/
En maak uw naam we'er groot/
Wild toch uw hulp aan-bie'n,
Uw Bruid is in den nood.
16 Vergaader toch by een/
Die ſuchten tot U/ Heer!
Gy kentze in 't gemeen/
Laat toch tot uwer eer/
Uw volk we'er zijn gebracht/
Tot prijs van uwen naam/
Uit allerlei geſlacht
In een gemeent te zaam.

Teegen d'onverdraagzaamheid.

STEM: O grootheid van Gods liefd.

1 IN 't een en ander boek zijn een en ander blaaden
Voor onzer oogen miſt met duiſterheid gelaaden:
De waarheid is 'er in/ dat 's klaarheid zonder vlek;
d' Onklaarheid is alleen der leezeren gebrek;
2 Die dat den ſchrijver wijt / doet eeven als de blinden/
Die midden op den dag den middag niet en vinden/
En keuren hem voor nacht / om dat haar alles zwart
In haar on-kunde dunkt / en 't wit onthouden werd.
3 All' 't noodige nochtans is klaar voor alle vroomen/
Als middag: uit-gezegt den moed-wil onzer droomen;
Den leezer / die zich minſt in zulke droomen voed/
Gedijd ontwijffelijk het noodige tot goed.
4 Maar deezer reedens toom en zijn wy zoo niet machtig/
Of hy ontſlipt ons wel: zoo dat ons klaar klaarachtig
En waar waarachtig werd: en dan volgd meer en min/
Naar meer en min verlaats op 't zoet van eigen zin:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Zoo koomen wy zom-tijds van zinnen wat te ſchil-
len. (willen ;
Zoo dat'er twee Zuid-weſt / twee and'ren Weſt aan
Maar't ſcheel en maakt geen twiſt; ik haat mijn broe-
der niet /
Om dat ik liever groen / hy liever purper ziet.
6 't En is geen Menſchen werk / 't zijn ſteege beeſt-
lijkheeden /
Eens anders met geweld te binden aan mijn reeden /
En maaken plotzelijk een vyand van een vrind /
Om dat hy zijn geloof in 't mijne niet en vind /
7 Om dat hy niet en voeld dat ik meen wel te voe-
len /
Lag dat vuil over boord/wat waard'er min te woelen/
Wat waard'er min geſpooks / wat waard'er min
gedruis /
Wat waard'er koele kalmt in kerk/in huis/in kluis!
8 Om alles in een woord van kort beſlag te knoo-
pen / (pen /
Vind ik mijn eeven Menſch het toe-pad mis te loo-
Den by-weg in te ſlaan ; of zien ik hem verlokt
Van ſpijze / daar den dood een tand heeft in gebrokt;
9 Wat maak ik voor gebaar ? ontſtel ik my van bui-
ten/ (ten /
Ontſteek ik mijn gemoed / werp ik de Man met klui-
Schend ik hem met verwijt / wenſch ik hem erger
quaad
Van 't geen hy eeten wil / dan daar hy heenen gaat ;
10 Haat ik hem om zijn doen / vloek ik hem om zijn
dwaalen ?
Dat ly den Heemel niet : ik tracht hem af te haalen /
En toon hem zijn gevaar ; ik wijz hem 't beeter pad/
Met al mijn reedens magt : zoo hyze niet en vat /
11 Ik zucht hem droevig naar / ik wenſch hem bee-
ter oogen /
Ik ſtraf hem met niet meer dan broederlijk meedoogē/
Ik doe hem wat ik wou dat my gebeuren kond' /
Wanneer een broeder my een ſtal-licht volgen vond' ;
12 God roep ik tot zijn hulp ; God / die my heeft be-
voolen
Mijn vyand wel te doen: want zelver zoud ik doolen
En in den donker gaan / gund' ik mijn naaſten
quaad /
En zulte zijn ellend met Chriſtelooze haat.
13 Wie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

13 Wie deerd Gods erf-deel niet / wie treurd niet om de Jooden
Het heilige geſlacht / dat haaren Heiland doode?
Wie deerd de blindheid niet van 's Weerelds grootſte deel /
Dat Hel en Duivels macht noch hebben by de keel?
14 Wie kan de Christenen bezien en niet beſchreijen /
Die door Rooms mis-verſtand van Zion zijn geſcheijē/
En willen ſcheppers zijn des Scheppers die haar ſchiep / (riep
En willen noch voldoen 't geen Hy van 't kruis af-
15 By Hem te zijn voldaan / en doen Hem ſtaadig ſterven /
Die ons door eene dood het leeven heeft doen erven?
't Zijn blinde grouwelen / onnoozel mis-verſtand:
God weer' ze meer en meer van u mijn Vaaderland /
16 God koome noch eens af / en geeſſel hier beneeden
Noch eens die koopers uit zijn huizen der gebeeden:
Het ſchijnt geen menſchen werk / wy zijn der moeite moe /
Der vruchtelooze moeit; daar hoord miraakel toe.
17 Maar eer 't miraakel kom' (Hy weet zijn goede tijden)
Wat zijn ons plichten meer als treurig meede-lijden?
Wat zijn ons waapenen / als bidden om dien dag /
Die eens de heele kudd' in een kop brengen mag?
18 Dat bidden is mijn haat / mijn vloek / beminde blinden / (binden /
Dat zult gy in mijn wraak / in plaats van mutzaard /
Dat Christelijke vuur / in plaats van rad en galg /
Daar van ik even zoo als van uw misdaad walg.

Conſtanter.

I.

Stand, en val der Kerke Chriſti, en der zelver oorzaaken, in de eerſte en laatſte tijden.

STEM: Van den 78 Pſalm.

WEl op mijn harp / wild lieffelijk uitbeelden /
Hoe dat Gods volk vervallen is door weelden.
't Welk Moſes zag al in voorleeden tijden /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En David ging het zelſde ook belijden:
Hoe Iſraël is gants geweeken af/
Door dat het hem van God tot weelden gaf.
2 Geen raad en was 'er om haar te verleiden/
Zoo lang als zy gedwongen tot God ſchreiden:
Maar als de roed' eens op hiel van kaſtijden/
En datze d' hand Gods niet en wilde lyden/
Terſtond zag menze dwaalen uit den weg;
En maakten met haar luſten over-leg.
3 Alzoo ging 't ook met d' Apoſtelſche kercken/
Gelijk men in den ouden tijd kan merken;
Zoo lang 't vervolg haar overal benouden/
En datze hier geen Tabernakels bouden:
Maar zwerfden in vervolging hier en daar/
Toen ſtond de kerk in 't kruis als een pilaar.
4 De Biſſchoppen die men toen heeft gevonden/
Die waaren vroom onſtraffelijk van gronden/
Men zagze niet trachten naa hooge ſtaaten/
Maar hebben goed exempel naa gelaaten:
Want zy al meeſt / gelijk ſlachtſchaapen zoet /
Hebben haar leer bezeegeld met haar bloed.
5 Geen vuur / noch zwaard / nock ook der dieren tan-
den /
Noch honger / noch doolen in vreemde landen/
Noch ſpot / noch ſmaad / noch goederen berooven /
En kond in haar de liefde Gods verdooven.
Jaa hoe het kruis haar meerder heeft geſmert/
Hoe meer haar ziel in God gedrongen werd.
6 Zoo dat van ſpijt verdweenen de Tyrannen /
Als zy on-telbaar vrouwen ende mannen
Vry-moedig zaagen haar ten vuure geeven /
En datze met haar wreetheid niet bedreeven /
Maar maakten ſlechts een meerder overvloed
Van 't zaad / 't welk was der Martelaaren bloed.
7 Wat was'er toen een vreugde te aanſchouwen /
Als 't Chriſten volk vaſt bleef in haar benouwen.
Hoogheids verderf en konder niet in-breeken.
Men hoefde niet konſtig te leeren ſpreeken.
Al ſmaakte 't zoet / wat uit de liefde quam /
Als 't maar aanwees de weegen van het Lam.
8 Niemand naa geld of goed behoefd' te trachten;
Of dat men hem uit ydel eer zou achten.
Ook hoefde men geen kerken groot te maaken.
De Predik-ſtoelen waaren de brand-ſtaaken/

Scha-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Schavotten / oovens klonken onze leer
In 't oor der menſchen / van naa by en veer.
9 d'Vaader van't kind/ 't kind van de vaader ſcheide:
De vrouw haar man / de man zijn vrouw geleide
Ter dood / gelijk als naa een bruiloft jeugdig.
In hechtenis ſprongen de traanen vreugdig /
In 't ſchrijven van der liefden brieven zoet.
Den ſtijl was gants gericht naa het gemoed.
10 't En quam niet nau in de vergaaderingen /
Wie dat'er eerſt zou ſpreeken / of zou zingen;
Of waar de plaats van Biſſchop / of Diaken:
Men hoefden ook geen nieuwe text te maaken/
Al-tijd was daar matery by der hand /
Om 't hert tot trooſt te openen 't verſtand.
11 Zomtijds wierd daar een groetenis geleezen.
Zomtijds wierd 't volk tot lijdzaamheid geweezen,
Den kloeken ſtrijd van zoo veel vroome helden
Tot opmerk men zomtijds ten toone ſtelden /
Zy waaren veel geſtaadig in gebe'en /
In 't veld of in verworpen huiskens kleen.
12 Door liefd' de herten ſmolten al in eenen.
Men zag perſoon van grooten noch van kleenen /
Van rijk / noch arm / 't waaren gemeine leeden.
Elk d'anders nood gewillig hulpe deede:
Want niemand uit oorzaake van 't gewin
Quam tot 't geloof / maar uit gedrongen min.
13 God gaf zijn kerk veel mannen van verſtande /
Die elk om 't meeſt in grooten yver branden.
Die goed noch bloed en zochten te bevrijden /
Want haar goed was: om 's Heeren wil te lijden /
d' Een in de ſtad / en d'ander op het vlak /
Met kommer / druk / en zeer veel ongemak.

II.

Oorzaaken van 't verval der KerkeChriſti.

1 MAar toen de tijden nu verloopen waaren /
Tot dat men ſchreef ontrent drie honderd jaa-
ren
Toen 't zwaar vervolg ten einde is gekoomen.
Toen heeft men haaſt verandering vernoomen.
Het kruis was weg: het vlees zijn vryheid vond /
Dat geen Tyran vermogt / dat deed' de zond.

2. Door

2 Door Conſtantinus eenen Kaizer magtig
Wierden de hoofden van de kerken prachtig/
Vet ende grof/ en daar toe rijk van goeden.
Met zwaaren twiſt zy op malkander woeden/
't Voor-zitten zocht elk/en 't hoogſte gebied:
Toen zag men eerſt der kerken groot verdriet.
3 Elk bouw' om 't meeſt de ſteenen tempels ſchoone/
Maar in den geeſt verlooren zy de kroone.
Concilien begoſten te verzaamen:
En wat zy ſlooten dat was/ ja en amen.
Dus door 't goed dunken hebben zy geplant/
In plaats van Gods gebod/ Menſchen verſtand.
4 Eerſtlijk door dien dat zy/als 's Weerelds vrienden/
De Koningen naa haaren wille dienden.
Op datz' haar rijk op aarden niet verlooren:
Want naa het kruis en wildenze niet hooren:
Trokken tot haar der Koningen geweld/
Op datze mogten blijven ongequeld.
5 Die eerſt den luſt der Weereld moeſten laaten/
Dat waaren nu meeſt weeld'rige prelaaten/
Speel-hooven ſchoon/ook rosbaaren om rijden
Was haar vermaak/ ook koſt'lijke maaltijden:
En Chriſtus beeld/dat eer-tijds was in 't hert/
Nu aan den wand cierlijk gehangen werd.
6 d' Rijkdommen/die inwendig eerſt beſtonden/
Die wierden nu al-uitterlijk bevonden.
Kelken van hout/wierden in goud veranderd/
En 't geeſt'lijk goud dat wierd in hout verwanderd/
Want door dien dat der zielen kracht verdoofd/
Zoo wierd het vlees geheel haar overhoofd.
7 Hoewel dit vlees in luſten lag bedooven/
't Wou noch den naam behouden van gelooven.
Want deezen liſt had 'et daar by gevonden/
Dat het geloof niet minderd door de zonden/
Zie hoe de Menſch/eilaas! vervallen kan/
Als hy niet ſtaadig in den Heer houd an.
8 Die eertijds waaren zelfs verjaagd/gebannen/
Die waaren nu geworden tot Tyrannen.
Zy waaren met een houten kruis te vreeden/
Dat zy quanſuis uitterlijk eere deeden /
En meinden God was daar meede gediend.
Hoewelz' in 't hert noch bleeven 's Weerelds vriend.
9 Zoo wiſt de ſlang (naa Paulus propheteeren)
d' Eenvoudigheid door ſchalkheid te verkeeren/

Mits

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Mits liefde deezer Weereld met haar luſten:
Want zy en laat Gods kinderen niet ruſten.
  Wat ze niet kan verwinnen door de macht
  Dat doetze in het hert / door het gedacht.
10 Toen wierd de vrouw in de woeſtijn gedreeven /
En haar wierden twee vleugelen gegeeven /
Op dat den draak haar niet en zoud' verſlinden.
God lietze daar der zielen voedzel vinden /
  Die niet en droeg in 't hert dan zijnen Zoon /
  Zy wierd bewaard als zijn oog-appel ſchoon.

III.

Nieuwe yver van eenige vroomen, en verdere oorzaaken van een geheel verval der Kerke Chriſti.

1 GElijk een wormken uit des Phenix aſſen /
Heeft God in 't laatſt der tyden laaten waſſen
Een volk dat vuurig zocht naa Gods gebooden:
Dat 's Weereldts luſt en liefde was ontvlooden.
  Want God heeft haar gezeegend met het kruis /
  Gelijk Hy deed 't beginzel van zijn huis.
2 Zoo lang het kruis / zoo lang de vuuren blonken;
Zoo lang Gods volk den bitt'ren kellik dronken;
Zoo lang zy hier hadden geen zeek're ſteeden
Zoo lang de Weereld haar heeft afgeſneeden:
  Zoo lang bloeid' ootmoed / liefde en aandacht;
  Zoolang was 's Weerelds vriendſchap klein geacht.
3 Maar toen den Satan haar ook quam bekooren,
En leide haar des Weerelds-rijk te vooren /
En lietze vry op een zacht bedde ruſten;
Toen wierd het hert beneevеld van de luſten;
  Toen wierd den Geeſt gedrukt onder de voet /
  't Geen men eerſt vlood' dat hieldmen nu voor goed.
4 Eerſt quam de Weereld door een venſter kijken /
Maar men wild' haar in alles niet gelijken.
Geleerdheid / pracht / rijkdom / en hooge ſtaaten
En woudmen in 't beginzel niet toelaaten.
  Maar door het lang gevry van 's Weerelds voel
  Zoo kreegze noch te met in 't hert haar ſtoel.
5 Als Dina door 't behaagelijk aanſchouwen
Van 's lands coſtuim / door Sichem quam in rouwen /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo wierd 't onnoozel hert ook over-wonnen
Van 's Weerelds liefd' / want deeze heeft begonnen
Haar rijkdom / ſchat en geld te prijzen hoog :
Zoo datze door haar weeld meenig bedroog.
6 Zoo haaſt den ſmaak in 't herte was gekoomen
Van d' yd'le weeld' / de liefd' heeft afgenoomen ;
Want liefd' en kruis in 't vlees gaan veel-tijd t' zaa-men ;
Maar nu begoſt men hem het kruis te ſchaamen :
Jaa 't ſcheen dwaasheid te zijn in lijden groot /
Veracht / verſmaad te zijn / tot in den dood.
7 Door vreeze van armoed' of ander lijden /
Zorgvuldigheid het herte quam beſtrijden /
En ſprak / uw leeven nu zeer lang kan weezen /
Mits datter geen vervolging is te vreezen /
Koop / timmer / plant / en zet uw ziel geruſt.
Dus wierd het hert verleid door valze luſt.
8 Gelijk de doornen 't goede zaat verſtikken /
Zoo kan de zorg der zielen kracht inſlikken :
Want Mammons dienſt die breid hem uit met takken
Van ydel eer / welluſt / en veel gemakken /
Spijs / drank / en kloed / en noch de moeit die 't geeft /
Den geenen de 't zoo zuur gewonnen heeft.
9 Want zy die in de ſchoole Chriſti zaaten /
Die leerden nu de les van d' advocaaten.
Och groot verderf ! met traanen te beklaagen.
Of nu de oude helden eens op-zaagen /
En zouden zy haar zelfs niet achten zot /
Of deeze rechtsgeleerden / vreemd van God ?
10 Zoo kan de luſt der Weereld d' oogen blinden /
En 't goede zaad in 't herte zoo verſlinden
Dat men 't nau voeld door al het loos bedriegen :
Want goeden ſchijn kan 't hert in ſlaape wiegen /
En neemen weg de waap'nen van den held /
Die als een Chriſten ridder ſtreed in 't veld.
11 Denk hoe Iſr'el in voorſpoed en in weelden
Vervallen is / en quaade vruchten teelde :
Ook d' eerſte kerk / zoo wy hebben gezongen.
Want als het vleis hier niet en word gedwongen /
Maar dat 'et heeft al zijnen vollen toom /
't Schijnt wat het wil / 't word in de deugden loom.
12 Och ! waak toch op / en leef een geeſt'lijk leeven /
Eer dat gy als een vloed word weggedreeven
Bemin kleinheid / oeffen uw Geeſt van binnen.

Gy

Gy zult meer rijkdom in der waarheid winnen /
  Dan u 't bedrog des Weerelds geeven kan /
  Is 't dat gy 't door 't geloof wild neemen an.
13 Denk wat den Jong'ling deed het hert bedroeven
En wat den Rijken vrek deede vertoeven.
Was 't niet den rijkdom en 's Weerelds welluſten ?
Die in het hert Gods rijk geſtaadig bluſten /
  Hoe wel 't ſcheen wel / dat welheid deed' geen ſchaad /
  Voor dat den vrek het voeld' / als 't was te laat.
14 Laat ons niet zijn als peerden ende muilen /
Die onder toom en roede moeten ſchuilen.
Laat ons den tijt / die God geeft uit-genaade /
Misbruiken niet door welluſt in het quaade.
  Laat ons in vryheid zijn gelijk in druk /
  Op dat onz vryheid niet zy ongeluk.
15 't Is al uit liefd dat God ons komt verquikken.
Maar als hy ziet dat wy ons niet en ſchikken /
Hy kan wel haaſt zijn roede weeder zenden /
Maar liever heeft Hy dat wy ons omwenden.
  En door zijn min' getrokken worden / ziet.
  Want zonder min is alles min dan niet.
16 Hoe dwaas is 't dan de liefde te verſmooren
In 't hert / door een bedriegelijk bekooren ;
Hoe dwaas is 't dan de liefde te verquiſten /
Aan d' ydelheid / dewijl wy beeter wiſten ;
  Hoe dwaas is 't dan de liefde niet te voe'n
  In 't hert / waar door zy klimt in haar zaizoen.
17 Ziet principaal op uwen Prins van booven /
Die hier op deeze Weereld was verſchooven
Hy nam niet aan / het geen men hem quam bieden.
Zoek dat Hy zocht / en vlied 't geen Hy ging vlieden.
  Maar zoo gy Hem / door uw wijsheid houd mal /
  Den tijd komt / dat het u berouwen zal.

J. P. Schabaalje.

Vuurig verlangen naar 't zeegen-praalend rijk van Jeſus Chriſtus op Aarden.

STEM : Hoe lang, ach Heer!

1 KOm / Jeſus vorſt!
  Vol Majeſtait / met uw gezwinde rei
  Van Heemel-booden ;

Ons

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Onz' ziele dorſt /
Te zien uw rijks en magts wijd uit-gebrei.
Kom Heer der Gooden!
En zend uw Eng'len op der aarden ne'er/
Op datze 't goede kruid vergaad'ren / Heer!
In uwe ſchuur; en 't vuur het quaad verteer /
Met kracht /
En macht /
En pracht.
2 Laat / Heer! den Geeſt
Des leevens we'er in-gaan met vollen kracht
In uw getuigen /
Die door het beeſt /
Naa haar getuig'nis eind / zijn omgebracht;
En wild betuigen
Door haar / wat noch hiernaa geſchieden zal.
Op dat elk zeeker zy van Babels val.
Och! zag onz oog die wonderteekens all'!
Ons hert
Dat werd
Ont-werd.
3 Kom ſtort die groot
Van elk gebleide Hoer wiens purp're kle'en
't Oog haarder boelen
Toelonkend nood /
Dat haar ziel-toovery eens val daar heen:
De grouwel-poelen
Van haar vergifte valſche Godsdienſts ſchijn /
Haar eer / en leer en alle glans verdwijn.
Op dat zy drink des dubb'len brekers pijn/
En druk
Haar 't luk
Ontruk.
4 Dat / dat het dier /
Dat vol Gods laſtering zijn gift uit-braakt
Door bloed-placcaten;
En hem / die fier
Door teekenen 's beeſts troon nog vaſter maakt;
Ay! wildze vaaten /
En werpen in de gloey'nde zulpher-brand /
Vermaal haar rijk / verbriezel haaren band /
Waar door zy doen en ſpreeken eender-hand /
Verleid /
En vleid

Te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Te beid.

5 Och! grijp / Heer och!
Grijp / grijp / dien ouden looze kromme draak
En Menſchen-moorder /
En open toch
Met ſpoed de diep en grouwzaam' af-gronds kaak /
En werp dien ſtoorder
Van vree daar in / den keeten om zijn hals /
Verzeegel hem / op dat hy noit te vals
Uw volk verlei / door zoo veel loos geſchals;
Maar word
Heel kort
Geſchort /

6 Zoo dat uw rijk
Gelijk de Zon door 't heerlijk morgen-rood
Eens mag aandaagen /
En klaarlijk blijk /
Hoe glory-rijk / hoe machtig en hoe groot /
Tot onz behaagen /
Gy zijt / o Kooning vol van wonderhe'en!
Hoe Gy uw vyand kond tot gruis vertre'en /
Schoon zijn gebied ver booven 't uwe ſcheen.
Gy wind /
Verſlind
Gezwind.

7 In vollen pracht
U in uw heil'gen op der aard te zien
Eens triumpheeren /
Word in 't gedacht
Door ons van veeren al te moet gezien.
All' onz begeeren
Van 't beeſt / die Hoer en 's Duivels onder-gang /
Is niet uit wraak-luſt / maar uit groot verlang.
Wijl daar aan hangd uw glorieus in-gang.
Och bluſt /
En ſuſt
Onz' luſt.

8 Onz' herte haakt /
Door vuur'ge drift / om eens die gulden tijd /
Daar volle vreede
De vreugd volmaakt /
Te moogen zien. Hier word het door de nijd
Schier al vertreeden /
Maar daar zult Gy een wacht zijn om de muur /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat rou / noch leed / noch iets te geender uur
De vreugd verbreek / maar datze eeuwig duur:
Uw ſtut
Te nut
Haar ſchut.
9 Hier zucht de Geeſt
Door 't angſtig kruis en droev'ge teegenhe'en /
Te zwaar om draagen.
Maar onbevreezd
Verſchijnt men daar / daar God al 't traan-geween
Wil zelfs af-vaagen;
Daar Hy zijn heim'nis voor haar openzet /
Haar doet verſtaan het diepſte van zijn Wet /
Daar geen dwaalneevel Hem te zien belet;
Maar daar
In' Hem klaar
Werd waar.
10 Hier gruwd de ziel
Der vroomen voor den ſtank des modderpoels
Der vuile zonden /
En haar gekriel:
Maar daar word van dat ſchuwelijk gewoel
Niet iets gevonden;
Daar blinkt elk uit door het ſneewit gewaad
Van zuiv're zijde en fijn linne-waat /
Tes heiligheids beminnaars pracht en ſtaat;
Want kle'en
En ze'en
Zijn een.
11 Wat zaal'ge ſtaat
Op aard word oit door 's Menſchen brein bedacht
Als zoo te leeven;
En met der daad
Daar God zijn gunſt ſta'ig toond te zijn gebracht
Om hoog verheeven;
Als Kooningen en Prieſters d' heerſchappy
Des rijks te voeren / daar geen weer-party
Haar throon te ſchenden immer machtig zy.
't Geveld
Geweld
Noit queld.
12 Kom / Jeſus! kom /
Jaa kom / en doe die overzoeten ſtand
Met vreugd erlangen /

Tot uwen ro'm /
Aan haar / die noit voor 't hooſd of in de hand
'ſ Beeſts naam ontfangen:
Maar trou hier ſtryden voor u'w waarde eer.
Wy vallen ſmeekend voor u'w throon ter ne'er.
Kom glorieus / jaa kom toch haaſtig Heer!
'T Verlang
Te lang
Valt bang.

L. Terwe.

LUST-HOF DER ZIELEN.

III. DEEL.

Voorbereiding des gemoeds tot Gebeden.

STEM: O Kars-nacht, &c.

1 MYn ziel / al uwe lichaams krachten
Span aan / en wild naa bidden trachten:
Want hooge nood die dringt u aan /
Om aan uw God den angſt te klaagen /
In deez' bedroefde booze daagen /
Met aandacht tot zijn throon te gaan.
2 Maar Heer! wat zal ik voor U ſpreeken?
Aan macht en kracht zal 't my ontbreeken /
Ik vind my zelven on-bequaam
Om tot uw Majeſtait te treeden.
Tot bidden heb ik groote reeden /
Maar onmacht doet my ſtille ſtaan.
3 Mijn Heer / wild my te hulpe koomen.
Neem van my werh dit angſtig ſchroomen.
Staa my met uwe hulpe by.
Laat uwe geeſt mijn geeſt verlichten;
Om naa u'w wil mijn be'e te richten.
Zo word mijn ziel van ſmerte vry.
4 Mijn ziel leg af uw zwaar benouwen/

Dring door/ om uwen God t'aanſchouwen/
Op zijn ontzachelijke throon.
Kniel voor Hem met vertrouwen needer.
Stoot Hy u wech/ kom echter weeder.
Bid ernſtelijk aan zijnen Zoon.
5 Dat Hy wil voorſpraak voor u weezen
Aan zijnen Vaader hoog gepreezen/
Om u te helpen in zijn gunſt;
Hy zal genaad voor u verwerven/
Die voor uw zond heeft willen ſterven/
Hoe kan 't toch feilen aan zijn gunſt.
6 O Jeſus Goodes lieve Zoone!
Ik valle ne'er voor uwen throone/
Verhoor mijn ſtem/open mijn mond;
Om met eerbiedigheid t'ontmoeten
Uw Goddelijke heil'ge voeten/
Verhoor mijn klacht te deezer ſtond.

Gebed om wel te bidden.

STEM: Van den 25 Pſalm.

1 SChepper/ Vaader aller Vaad'ren!
Hoe is u de Menſch zoo waard/
Dat hy uwen throon mag naad'ren/
Dat Gy hem uw wil verklaard/
Tot U roept door 't heilzaam woord/
Jaa hem 't eeuwig heil wild geeven/
Als hy bid gelijk 't behoord/
Als hy naa uw wet wil leeven?
2 d'Eer van met zijn Heer te ſpreeken/
Mond-gemeenſchap met de ſtem/
U in nood om hulp te ſmeeken/
Groote God! vergund Gy hem.
Laat my dan van 't laag der aard/
Om uw grooten naam te vieren/
Beeden rechten Heemel-waard.
Help my mijn verzoek beſtieren.
3 Hef my op in mijn gedachten:
Zuiver mijn verſtand en hert:
Heilig mijne tong met krachten/
Dat U lof gezongen werd.
Laat my danken voor al 't goed/
Dat uw rijke gunſt wouw ſchenken.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Laat in vooꝛ en teegen-ſpoed /
d'Aandacht op uw weldoen denken.
4 Laat m' in 't Aards niet blijven ſteeken /
'T Welk ik alderminſt begeer.
Laat my om het noodigſt ſmeeken /
My tot heil / uw naam tot eer.
Uw gena'e zy hier omtrent ;
'T Waar geloove met vertrouwen /
Dat uw macht en goedheid kend /
Dat op U zijn hoop mag bouwen.
5 Laat zich d'ootmoed hier verne'eren /
Het gebꝛek eiſch niet te veel.
Laat vernoegzaamheid begeeren /
Om te vꝛee'n zijn met haar deel.
Laat toch d'yver van uw' geeſt /
Die den lauwen kan ont-ſteeken /
Die het krank gemoed geneeſt /
Dooꝛ den mond van 't herte ſpꝛeeken.
6 Laat my nimmermeer bezwijken
In 't aandachtige gebed.
Laat het wankelen noch wijken /
Maar zich houden aan uw wet.
Laat mijn tong met zulken ſtem
Bidden / danken / pꝛijzen / zingen.
Dan krijgt bidden kracht en klem /
Laat het tot uw ooren dꝛingen.

G. Brand.

Gebed om vergeving, en gaaven des H. Geeſts.

STEM: Tot U, o Heer! roep ik, verleen uw ooren.

1 O Goede God! hooꝛ met geneigde ooren (ren!
Mijn klacht en ſtem; wild mijn gebed verhoo-
Och! laat mijn zond in uw gepeinz noit zweeven
Om recht te doen / maar wild genaade geeven.
Ik heb berouw / mijn God! en ben verſlaagen
Om mijn misdꝛijf: ik ſchꝛey ſchier heele daagen
Om uw genaa ; heel toch mijn zieles wonden
Dooꝛ 't bloed uws Zoons 't ſlachtoffer vooꝛ de zonden.
2 'k Vertrouw / Gy zult U mijns gekerms ontfarmen:
Want 't zondig hart t'om-helzen in uw' armen
Is uw natuur / als 't d'ootmoed ne'er doet zijgen

En 't ziels geſmeek tot in uw throon komt ſtijgen!
Jaa zelfs uw Zoon gaafd G' in der boozen handen/
Om 't heilloos volk/uw zondige vyanden/
Te redden uit de zond en 's doods verderven/
't Bekeerde hart zal dan genaad verwerven.
3 Mogt by genaad mijn ziel uw geeſt erlangen/
Zoo wierd't geween/door vreugds gezang vervangen:
Ik kan/'t is waar/op uw beloften ruſten/
En my door kracht van 't zoen-off'rhand verluſten;
Maar gunſt uws geeſts zal klaarder my betoonen/
Dat my mijnGod van ſtraffe zal verſchoonen;
Jaa dat my 't recht van 't kindſchap is gegeeven:
De bron van luſt en van 't vol vreugdig leeven.
4 Ik kniel hier-om in diepe ootmoed needer;
Ik zucht en ſmeek; ik koom met traanen weeder
Voor U/mijn God! ik bid wild my doch ſchenken
De gaaf uws geeſts; doe Heer mijn ziel verdrenken
In 't Heemel-nat/dat leevend af komt vloeyen
Van uwen Throon; en doe die ſtroomen groeyen
Tot vol genot van 's Geeſtes vrindlijkheeden:
Ay God! verhoor mijn ſmeeken en gebeeden!
5 Mogt dus mijn ziel gevoelend onder-vinden/
Dat zy bereikt die ſtaat van uw beminden/
Die haar vereend met U haar God en Vaader;
Zoo zag mijn geeſt het Heemel-heil veel naader/
Als wel voor deez; en zag zijn kracht vermeeren/
Om zich van d' aard en on-deugd af te keeren:
Jaa zoud met liefd en ernſt/uit al zijn krachten/
Uw laatſte wet in vroolijkheid betrachten.
6 Dit niet alleen: mijn ziel zoud ſta'ig verlangen
Om 't eeuwig heil van U haar God t' ontfangen:
Want als een ſtraal zoo heerlijk is in 't ſchijnen/
Zoo moet gewis al 's leevens luſt verdwijnen/
Wanneer men hoopt die zon vol glans t' aanſchouwen
En 't eeuwig licht in vol genot te houwen.
Verhoor toch/Heer! mijn zuchten en mijn ſmeeken;
Geef my uw geeſt/verhoorings rechte teeken.

J. J. Breedenburg.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als vooren.

STEM: Pſalm 34.

1 MYn ziel verlangd naa Gy/
O God! mijn Heil/mijn Erf en Goed/
Verquikker van mijn teer gemoed/
Maak my van zonden vry.
Want ik wil naa uw woord/
Mijn voeten op uw weegen ſpoe'n
Met bidden mijne ſchuld af-doen;
Help Gy uw dienaar voort.
2 Gedenk aan dat verbond/
Door uwen Zoon in 't licht gebracht/
Voor 't gantze Menſchelijk geſlacht/
Gebloeid uit zijnen mond.
Dat Gy geen zondaars dood
Begeerd/maar dat hy zich bekeer/
Erkennend Hem voor zijnen Heer;
Dees vrijd Gy van den dood.
3 Ay breng my in een beem/
Daar ik/door uwe hand gevoed/
De ſpijze vind voor mijn gemoed/
En uwe gunſt verneem.
Wat ben ik zonder God?
Een Menſch van vleeſch en been en bloed/
Niet weetend van een hooger goed/
Dan van dit aardze lot.
4 Maar nu door uwe liefd/
Uw Zoone uit der hoogte daald/
Met licht van uwen geeſt beſtraald/
My heeft het hert door-griefd/
En met zijn leer door-wond/
Jaa mijn begeerten om-gekeerd/
Den vloek en dood van ons geweerd/
Loof 'k Hem met hert en mond.

B. J. Stol.

Gebed om Godzaalig te leeven.

STEM: O Kers-nacht.

1 IK roep/o God/met groot verlangen/
Tot U nu met betraande wangen/

O Heer! wanneer zal zijn dien dag/
Dat Gy mijn ziele zult opwekken/.
En tot U al mijn zinnen trekken/
Op dat ik U naaloopen mag.
2 Och! ik ben traag/ mijn hert en zinnen
Gaan dit en dat te zeer beminnen/
Ook aardze zorge my bezwaard/
Och Heer! veel doornen in my ſteeken/
Die vaak mijn heil'gen yver breeken/
En trekken mijnen geeſt ter aard.
3 Heer! laat niet toe/ dat 't minſt voor 't meeſte/
Het quaad voor 't goed/ 't vlees voor den geeſte/
Den Heer voor zijne ſlaave wijkt.
Wild deez disord're in my weeren/
Ey! laat het waardſte triumpheeren
Als ſouverein/ die noit bezwijkt.
4 Ey! laat uw geeſt my ſteeds regeeren!
Mijn quaade zinnen overheeren/
En dat uw heil'ge naam ter eer.
Ik bid om pracht noch groote goeden/
Noch om onnutte overvloeden/
Maar dit als 't beſte ik begeer.
5 Zoo lang ik dit niet heb verkreegen
Zoo is mijn ziel altijd verleegen/
Och! 't woelig hert is noit vernoegd.
Het weinig dat ik kan gevoelen/
Dat kan mijn groote luſt niet koelen/
Noch maaken dat mijn ziel niet wroegd.
6 Hoe lange/ Heer! zal ik dus klaagen?
Dit laſtig pak verdrietig draagen?
Gy roept zeer gunſtig kom tot my.
Ik koom tot U belaſt/ belaaden/
Vol honger/ dorſt/ wild my verzaaden/
Mijn droeve ziel we'er maaken bly.
7 Och! naar uw woord verhoor mijn ſmeeken/
Gy kend mijn laſt/ weet mijn gebreeken/
Verhoor my/ Jeſus lieve Heer!
Ziet hoe ik met bedroefde ziele/
Voor U ootmoedig koom te knielen/
En leg hier voor uw voeten ne'er.
8 Och Heer! ik wil met heete traanen/
U ſtaag op uw belofte maanen
Tot dat Gy my verhooren zult/
Ogy mijn ziel wild vaſt vertrouwen!

De

De Heer die zal zijn woord wel houwen
Verbei den tijd maar met geduld.

C. J. Wits.

Gebed voor vyanden.

STEM: 't En is niet alletijd van vreugde, &c.

1 O Vaader der genaa! die zoo langmoedig zijt/
O goedertieren God! die zoo veel zonden lijd/
Die yder zondaar roept/ op dat hy zich bekeer/
Zich zelf om U bedwing/ en voor uw' throon verne'er.
2 Gy leerd ons door uw Zoon/ den Leeraar dien gy zond/
Die ons de wetten ſchreef van 't nieuwe heil-verbond/
Geen quaad of haat met haat of quaad te wederſtaan;
Maar met gebe'en tot U/ die 't onrecht ziet/ te gaan.
3 Zoo bad de Zoens-man zelf/ eer Hy aan 't kruis ontſliep.
Zijn bloed ſprak ander taal als Abels eertijds riep:
Dat riep om wraak/ en dit/ ach Vaader! ach! vergeef
Den vyand/ die my dood; op dat hy door my leef.
4 Die be'e was 't zeegelwas aan zijne liefde wet.
Dus heeft Hy my de maat van mijnen plicht gezet.
Ik volgd Hem op dat ſpoor/ dat tot den Heemel leid.
Ay! ſterk my met den geeſt van zijn zachtmoedigheid.
5 Verleen mijn hert geduld/ op dat het alle leed/
En ſmaad en on-gelijk on uwent wil vergeet.
Dat toch noit zucht tot wraak in mijn gedachten raak.
Mijn vyand goed te doen zy mijne grooſte wraak.
6 Dat ik mijn vyand leen/ en geef in zijne nood/
Indien hy doold/ mijn hand; en hongerd hy/ mijn brood.
Doch 'tgeen hem meeſt ontbreekt is buiten mijne magt
Dat uwe zachte geeſt zijn herde hert verzacht.
7 Daar toe ſtrek mijn gebed/ ach! taſt hem in 't gemoed/
Gy zijt d' Al-machtige/ die zoo veel wond'ren doet:
Verander/ is 't uw wil/ den vyand in een' vrind/
Die U/ zijn' Schepper eerd/ en my zijn' naaſte/ mind:
8 Ai! geef hem een verſtand/ dat zijn gebreeken zie.
Dat zijne boosheid merk/ dat uwe tooren vlie';
Vergeef hem 't geen hy de'e of liet uit haat of nijd:
Scheld zijne groote ſchuld/ o God! genaadig quijt.
9 Dat doch de haat/ die hy my draagt/ hem niet verderf.
Dat liever mijn gebed voor hem gena'e verwerf/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uw macht bedwing hem door een lieffelijken dwang.
Ik zoek zijn beeternis / maar niet zijn' onder-gang.
10 Ai ſchep hem door geen ſtraf van onz gezelſchap af.
Verbind hem door den band / dien uw genaade gaf.
Dat d'onderlinge plicht der liefde my en hem
In 't eind' eens burgers maak van 't nieuw' Jeruſalem.

G. Brand.

Gebed, om in Godzaaligheid te volharden.

STEM: Gy die den naam van Chriſten draagd.

1 GY trekt my / Heer: ik koom tot dy /
Trek ſtyf ik wil hard loopen.
Ey: geef my moed / zoo zal ik bly
Volkoomen op U hoopen.
2 Ik ben op 't heilig pad gegaan
Door uwen Geeſt gedreeven /
O Heer / wild altijd dien voortaan
My tot een leids - man geeven.
3 De poort is eng / de weg is ſmal /
Vol doornen zijn de weegen /
Daar door ik wel paſſeeren zal /
Vertrouw ik / door uw zeegen.
4 Och zelven / Heer / vermag ik niet /
Gy moet mijn zwakheid ſtijven;
(Want ik ben zwakker als een ried.)
Zoo zal ik ſtaande blijven.
5 Gy hebt uw hulp my toegezeid
Uw woord my voorgeſchreeven /
Uw hand heeft my hier opgeleid /
Ach! wild my noit begeeven.
6 Gy zijt mijn rechrerhand / mijn kracht /
Die my kan onderſtutten /
Och ſlaat ſteeds op uw dienaar acht /
En wild zijn val af - ſchutten.
7 Uw reine wet / die is mijn licht /
Wild in mijn hert die ſchrijven;
Op dat die my ſteeds onderricht /
Om op uw weg te blijven.
8 De hoope van het zoetſte zoet /
Dat 'k eindelijk zal ſmaaken /
Die kan in al mijn teegenſpoed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

My altijd moedig maaken.
9 Zoo dat mijn ziel in 't minſt niet vreeſt/
Noch druk noch angſt noch lijden;
Maar zal/ door kracht van uwen Geeſt/
Ter dood getrouw'lijk ſtrijden.
10 De liefde/ die zy tot U heeft/
Doet haar naa U verlangen;
Uw trooſt/ die gy haar ſtaadig geeft/
Werd dankbaarlijk ontfangen.
11 Zy is als hoonig voor haar mond
En pink van hoonig - raaren/
Zy maakt 't verbrooken hert gezond/
Geeſt kranke zielen baaten.
12 Zint dat ik die eens heb geſmaakt
En haar naa waard' geachtet/
Heb ik altijd naa meer gehaakt
En ſtaag naa meer getrachtet.

C. J. Wits.

Morgen Lof-Zang.

STEM: Pſalm 40.

1 DAar ſchuift de nacht-gordijn/en 't morgen licht/
Dat Menſch en Vee zijn geeſt her-geeſt/
Breekt aan/ en noodigd all' wat leefd
Tot lof van Hem/ die 't alles heeft geſticht:
Wel op/ mijn geeſt naa booven/
En wild met dank Hem looven/
Uit toe-geneigde grond/
Dat hert en ſtem vereen'
Tot Godes eer verbre'en
Met on-geveinzden mond.
2 Lof/ lof Hem/ die onz' le'en door ruſt verquikt/
't Verſtand verfriſt/ het doffe brein
Vernieud'/ om we'er bequaam te zijn
Tot noods-beſtier/ op dat het niet verſtikt
Onder 's daags nood'ge laſten;
Lof Hem/ die dit zoo paſte/
Dat nacht aan dag zich ſchaakt
Tot ruſt/ op dat natuur/
Door zulk her-vatten duur/
En niet ten onder-raakt.
3 Lof Hem/ want Hy alleen is loovens waard/

Die u het al-verquikkend licht
We'er daagen doet in uw gezicht/
En deeze nacht zoo trou u heeft bewaard
Voor doodelijke rampen/
Die om het leeven kampen/
Kom offer d' eerſte vrucht
Van uw' ontwaakt verſtand
Volveerdig in Gods hand/
Met lof-zang door de lucht.
4 Vermeng uw lof/ met luſt en wil tot deugd/
Op dat uw lof hem bet behaag'/
Deugds wil uw offer op-waards draag:
't Is noodig/ dat hert-grondig gy geheugd/
Dat d' al-verloopen daagen
Niet naa zijn wel-behaagen
Geheelijk zijn door-bragt/
Dies zink in ootmoed ne'er/
Dat quijt-ſcheldings begeer/
Werd voor zijn throon gebragt.
5 Maak/maak een nieu verbond/dat uit het hert
En niet ſlechs van de tong of lipp'
Zoo loszelijk daar heenen ſlip/
Maar uit bedachten grond gebooren werd/
Om niet zoo achteloos'lijk/
Veel min weetens of boos'lijk/
Deugds plicht te zien voorby
Als wel voorheen: dat leed
Van 't voorig quaad/ 't geweet
Hier toe een hulpe zy.
6 Zoo ſtijgd uw lof tot voor zijn God'lijk oor/
En maakt zijn hert tot hulpe graag/
Deugds minnaars lof Hem bet behaag/
Die trouw' Hem liefd gunt Hy alleen verhoor.
Wel aan/ dus moogt gy treeden/
Met lof-zang' en gebeeden
Voor zijn genaaden-ſtoel/
Zoo daald Hy met zijn vree.
Ruim/ ruim in 't hert Hem ſtee
Dat gy zijn gunſt gevoel.

L. Tarwe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Morgen-zang.

STEM: Pſalm 36.

1 O Licht / daar 't licht van neederdaald
Dat op den laagen Aardboo'm ſtraald/
Dat oog en hert kan lichten /
Uw glans die met uw gunſte daagd/
Heeft nacht en duiſternis verjaagd /
Om deezen dag te ſtichten;
Gy ſteld nu dit Heelal / zoo ſchoon
In al uw ſchepzelen ten toon.
Wy zien uw wonder-werken.
Men kan nu die verſcheidenheid /
Die zoo veel zaaken onderſcheid /
Beſchouwen en bemerken.
2 Gy laat / o God! van 's Heemels trans
De klaarheid van uw gulden glans
Weer ſchijnen op der aarde.
Maar laat den dag van uwen Geeſt /
Die voor all' eeuwen is geweeſt /
Die 't duiſtere verklaarde /
Ook weeder lichten in mijn ziel/
Die zoo veel goeds te beurte viel /
Door deezen morgen-zeegen.
Zoo zal het lichaam en 't gemoed
Voor 't geen Gy deeld/voor 't geen Gy doet/
Getrouwe plichten pleegen.
3 Gelijk mijn leeden / naa hun plicht /
Vaſt werken by uw helder licht /
Ten goeden van dit leeven;
Laat des gelijks de kracht van 't hert /
(Die gift die U geofferd werd)
Zich tot zijn' arbeid geeven.
Het lichaam werk om aardze ſpijz /
De ziel om brood van 't paradijz.
De ziel werk met gedachten;
Die bidde U om uw genaa /
Dees ſterk my / waar ik gaa of ſtaa /
Met geeſtelijke krachten.
4 Ach zoo hier 's Aardrijks lieflijkheid /
Die met haar aas den Menſch verleid
Zich voor doet voor mijn zinnen /
Om mijne wil door haaren liſt /

Die in de zee der Weereld viſt/
Te trekken/t' overwinnen;
We'er houdze/Heer/in haaren loop/
Door beeter goed/door grooter hoop
Van Goddelyke dingen/
Door affchrik van het grooſte quaad/
Dat treffen zal die U verlaat/
En uit uw' band derft ſpringen.
5 De loop der Zon in haaren baan
Leer tijd en ſtonde gaadeſlaan/
Om in uw' dienſt te leeven.
Haar glans verbeeld de Majeſtait
Der alderzaaligſt' eeuwigheid.
Ay laat ons hooger zweeven/
Als zulk een Zon/als zulk een Maan/
Die met de Weereld moet vergaan.
Zijn w' uit den ſlaap verreezen/
Geen ſlaap van zonden ſchenn' deez dag/
Gelukkig/die eens waaken mag
Daar 't altijd dag zal weezen.

G. Brand.

Morgen-gebed.

STEM: Pſalm 66, 98, 118.

1 O Herder trou/wiens wakk're oogen
Ronds-om de wijde Weereld gaan/
Wiens hoofd tot ſlaap noit werd geboogen/
Een aard-worm komt U ſpreeken aan.
2 Och! wie ben ik/dat ik zou ſpreeken
Met God? ik ben doch aard en ſtof.
Zie niet/o Heer/op mijn gebreeken:
Maar neem in dank mijns herten lof.
3. Mijn hert heeft luſt/om U te looven;
Dies ook mijn mond zich open maakt;
Om dat Gy deezen nacht van booven
Voor my zoo troulijk hebt gewaakt.
4 Gy hebt gewaakt/ik heb geſlaapen/
Hoe-wel den leeuw rondsom my gaat;
Ik weet hy kan my niet betraapen/
Als Gy voor my op ſchildwacht ſtaat.
5 Voor ziekten/die in 't duiſter ſluipen/
Heeft my bewaard uw ſterke hand;

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En voor des jaagers looz bekruipen/
Die my veel duizend netten ſpand.
6 Mijn arme ziel waar lang verſlonden/
Mijn lichaam waar in 't ſtof geleid/
Zoo my Uw hulp niet waar gezonden/
Uw vleug'len over my geſpreid.
7 Ik leef alleen door uw genaade/
Die alle morgen my verblijd:
O God! wat is de Menſch de maade/
Dat Gy hem zoo genaadig zijt?
8 De duiſt're nacht die is geweeken,
Den lichten dag verſcheenen is;
Wild door uw macht/ o Heer/ verbreeken
De groote macht der duiſternis.
9 Uw gulden Zon is opgereezen/
Waar door de Wereld werd verlicht/
Laat ook mijn ziel verlichtet weezen
Met ſtraalen van uw aangezicht.
10 Uw aanſchijn is mijn zon/ mijn leeven/
Wild dat voor my verbergen niet;
Mijn hert kan niet dan ſlaan en beeven/
Wanneer't maar denkt om zulk verdriet.
11 Heer! wild my met uw oogen leiden
En met uw hand my ſtieren voort.
Laat uwe geeſt niet van my ſcheiden;
Ontrek my niet uw heilig woord.
12 Geef dat ik gaa als in den daage/
Als ſtaand altijd in uw gezicht/
Op dat naar uw goed welbehaagen
Mijn doen en laaten zy gericht;
13 Gelei my voorts op al mijn weegen/
Die ik op Aarde wand'len zal.
Verbly my toch met uwen zeegen
In dit ellendig traanendal.
14 Heer! wild my uwen trooſter geeven/
Bedek my voor des Duivels ſchicht/
En laat my naa dit droevig leeven
Met U bewoonen 't eeuwig licht.

B. Buſſehof.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Morgen-beede.

STEM: Hoort toe matroozen all' te zaam.

1 O Groote God! ik zeg U dank /
Dat Gy my deezen nacht /
En ook mijn gantze leeven lank /
Door uw goedheid en kracht /
Genaadig hebt bewaard /
Tot beet'ring van mijn leeven /
En zaaligheid geſpaard ;
Uw naam zy hoog verheeven.
2. G'hebt my altijd veel goeds gedaan /
Spijz / drank en vrolijkheid ;
En over my ook doen op-gaan
't Licht van gerechtigheid ;
Door uw beminde Zoon
Een weg ten eeuwig leeven /
Voor uw volmaakte throon /
In zijnen bloed gegeeven.
3 Leer my de grootheid recht verſtaan /
Heer! van uw goedigheid /
Genaad en trou aan my gedaan :
Ten eind uw Majeſtait
Met hert en mond en daad
Geſta'ig word eer beweezen /
En uit my vroeg en laat
Dank-offer komt gereezen.
4 Dat uw goedheid in mijn gemoed
Baard zulken diep ont-zag /
Dat nooit in my iets word geboed /
Dat U mishaagen mag :
Maar dat ik vol ootmoed
En luſt tot heiligheeden
Naar uwen wil my ſpoed /
Met yver in gebeeden.

C. Stapel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Morgen-gebed.

STEM: Ik heb gezien den tijd.

Of: Hoe werkje niet leeuwerk.

1 VErgaan is nu de nacht/
De Zon begint te lichten;
Wel op mijn vroeg gedacht
Volvoer uw eerſte plichten;
Eer gy iets gaat verrichten
Kniel neder voor den Heer/
Bid dat Hy u mag ſtichten
Zijn heil'ge naam ter eer.

2 Dit is/ o God! mijn wenſch
En hertelijk begeeren/
Dat Gy my zwakke Menſch
Wild door uw Geeſt regeeren.
O Heere! ſtier mijn zinnen
Recht naa uw wil en raad/
Op dat ik mag verwinnen
Het aangewende quaad.

3 Regeer mijn hert/ o Heer!
Wees ſtaadig voor mijn oogen/
Op dat ik meer en meer
Eerbiedig werd bewoogen/
Om nooit in uw aanſchouwen
Te doen het minſte quaad/
Op dat mijn ziel 't berouwen
En droeven angſt ontgaat.

4 O Heere! laat mijn Geeſt
Gedurig tot U ſpreeken.
Mijn hert U lieven meeſt/
Mijn ziel qua'e luſten breeken.
Uitſchieten haar gebeeden
Tot U/ o goede God!
Heer! ſtel mijn hert te vreeden.
Gy zijt het hoogſte lot.

5 Want zoo ik uwen Geeſt
Niet voel tot mijn genoegen/
Terſtond ben ik bevreesd/
Mijn Geeſt komt angſtig wroegen;
Zy kan geen vreede vinden/
Want Gy haar vreede zijt.

Zy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zy zoekt dan als de blinden/
Haar leids-man is zy quyt.
6 Den weg is glibber glad/
Den wind die is haar teegen/
't Is al-tijd dit of dat/
Eilaas! zy is verleegen.
Dus weez/Heer/in mijn weegen
En lei my door uw Geeſt/
Maak my tot U geneegen/
Dan ben ik on-bevreesd.
7 Och laat my/lieve Heer/
Tot troost uw leere kennen.
Om dankbaar meer en meer
Geſtaadig my te wennen.
't Licht zijt Gy mijner oogen
En vreugde van mijn Geeſt.
Gy hebt mijn ziel bewoogen/
Dat zy U liefd en vreesd.
8 Ik roep met heeſch geluid/
Heer! wild mijn hert om-ploegen;
't Onkruid daar wieden uit
Tot mijnes Geeſts genoegen;
Och! zay/wild wasdom geeven;
Plant/Heer/en maak ook nat;
Och hou 't gewas in 't leeven/
Bewaar ook yder blad.
9 Och! laat uw heilig zaad
In my goe vruchten draagen.
Maak dat het vaſt ook ſtaat
Voor al d' aanſtaande plaagen.
Och laat dit U behaagen!
Geef dat uw dienaar bid/
Om 't beſte naa te jaagen/
Te treffen 't rechte wit.

C. J. Wits.

Gebed voor den Eeten.

STEM: Pſalm 9.

1 Heer! die verzaadigd al wat leefd
Van wien al 't vee zijn voedzel heeft/
Jaa zelfs de groote ſterke leeuwen/
Tot wien de jonge raavens ſchreeuwen,

Wy

2 Wy bidden / die onz Vaader zijt /
Uw gaaven ons gebenedijd ;
Want zy en konnen niet verſterken /
't En zy uw hand daar door wil werken.
3 In 't brood beſtaat ons leeven niet /
Maar in uw woord en uw gebied.
Gy kond de ſtaf des broods verbreeken /
Zoo is de kracht daar van geweeken.
4 Gy ſtraft de zondaars obſtinaat /
Dat z' eeten en niet zijn verzaad.
Heer / wild ons voor dien vloek behoeden /
En ons met uwen zeegen voeden.
5 Onz lichaam voed in zooberheid.
Onz hert verbul met dankbaarheid.
Voor overdaad ons toch bewaaret /
Die hert en ziel zoo zeer bezwaaret.
6 Geef ons / o God ! onz daag'lijx brood.
Behoed ons voor des hongers nood.
Heer / maak ons vry van 't ydel zorgen
Voor d' ongebooren dag van morgen.
7 Doch voor de ziel wy bidden meeſt /
Verzorg die door uw woorden geeſt.
't Brood van uw woord kan niet verderven;
Wie daar van eet die kan niet ſterven.
8 Verzorg ons voort met ſpijz en drank
Voor ziel en lijf / onz leeven lang :
En als onz' daagen zijn verſleeten /
Zoo laat ons aan uw taaffel eeten. Amen.

B. Buſſchof.

Gezang voor den Eeten.

STEM : Pſalm 51.

1 HOe toond / o God / uw goedheid / haare macht?
Hoe kond Gy menſch en vee met voedzel ſterken?
Hoe wonderlijk zijn uw genaade-werken ?
Hoe ſteekt in graan en brood zoo groote kracht ?
Dit werkt uw wil en woord / daar 't al door leefd
Wat hand / of voet / of vin / of ve'er kan reppen /
Wat van uw geeſt en gunſt zijn adem heeft.
Dus voed Gy 't al / gelijk Gy 't al woud ſcheppen.
2 Gy zijt het die uw hand nu open doet /
Die mild'lijk ſchenkt 't geen ſchepzels op kan queeken.

Laat

Laat dan mijn brood geen zaad-zaamheid onrbreeken.
Wat baat de ſpijz / indienze 't lijf niet voed?
Laat / Heere! 't geen voor 't lichaam is bereid
Mijn hert / noch geeſt / noch ziel met laſt bezwaaren.
Weer d'over-daad / weer toch d'onmaatigheid /
Die ziekt / en zeert' / en zond' / en dood kan baaren.
3 Al-voedend God! ſchenk ons ook geeſt'lijk brood /
Daar 't leeven van de ziel door werd her-booren:
Dat brood / uw woord / zy ſmaak'lijk in onz' ooren:
Dat voed het hert / dat over-win de dood:
Dat Heemelz brood 't welk met uw Zoon verſcheen /
De grootſte gift / die uwe gunſt kan geeven /
Verſtrek ons dus tot zielſpijz hier bene'en /
Een voorſmaak van het eeuwig zaalig leeven.

G. Brand.

Gebed naa den Eeten.

STEM: Pſalm 33.

1 Laat ons den Heer een-drachtig looven /
Met hert en mond hem zingen lof;
Die van den Heemel hoog hier booven /
Zijn gaaven ons laat daalen of.
O Gy Menſchen hoeder!
Die Gy ſpijz en voeder
Menſchen en 't vee geeft;
In wien 't al moet zweeven /
Door wien 't al moet leeven
Wat hier Adem heeft.
2 Eer wy deez' ſchoone Weereld zaagen /
Daar in G'uw goedheid ons bewyzd /
Toen wy in 's moeders lichaam laagen /
Hebt Gy ons vaaderlijk geſpijzd.
Eer wy zijn gebooren
Maakt Gy ons te vooren
Onz voedzel zeer goed;
Teegen 't eerſte dorſten
Melk uit 's moeders borſten.
Gy uitſtraalen doet.
3 Al wat de vruchtb're aard kan teelen /
Al wat in 't diepe waater zwemt /
Al wat men in de lucht ziet ſpeelen /
De voog'len tam en ongetemd /

Hebt

Hebt Gy allegaader
O mild-daadig Vaader!
Ons tot ſpijz bereid/
't Moet al t'zaamen bloeden/
Om den Menſch te voeden/
Door uw goedigheid.
4 Gy Heer! die ons behoud by 't leeben/
Die ons geboed hebt van der jeugd/
Hebt ons onz' nooddruſt nu gegeeben/
Met ſpijz en drank ons mild verheugd;
Brood/ om 't hert te ſterken/
Wijn/ om vreugd te werken/
Geeft Gy ons naar wenſch.
O hoe is zoo krachtig
Uw gunſt/ Heer almachtig!
Tot den armen Menſch!
5 Geef dat wy/ Heer! U niet vergeeten/
Als uw verweend volk heeft gedaan;
't Welk van de taaffel zat gegeeten
Al danzende is opgeſtaan:
't Welk met dartel zingen/
En lichtvaardig ſpringen
U Vergramd heeft zeer.
Geef dat wy beſteeden
Al onz kracht en leeden
Uwen naam ter eer.
6 Gy hebt/ o goede God! alreede
Onz lichaamen zeer wel onthaald;
Onthaal onz arme zielen meede
Met 't brood/ dat van den Heemel daald;
't Brood dat wy begeeren/
Dat niet kan verteeren/
Is uw Godlijk woord.
Wild ons Heer dat geeben/
Dat wy daar by leeben
Nu en eeuwig voort.

Amen.

B. Buſſchof.

Avond-Gebed.

STEM: Pſalm 12.

1 DEn avond komt/ mijn God! dies koom' ik weeder/

Ik

Ik koom / en breng mijn avond-offer med.
O groote God! neig U van booven needer /
Ontfang als een zoet reuk-werk mijn gebed.
2 Des wierooks reuk en kan U niet vermaaken.
Gy hebt geen luſt aan oly-ſtroomen zoet.
De kalv'ren mijnder lippen laat U ſmaaken /
Die ik U geef / Gy weet met wat gemoed.
3 Ik prijz' / U Heer mijn God! en bid by deezen
Geef my een hert / dat ik U prijzen mag
Voor die genaad / die Gy my hebt beweezen
Mijn leeven lang en deez' voor-leeden dag.
4 Gy hebt my vroeg in uw genaad' ontfangen
Van d'eerſte uur / dat ik de Weereld zag.
Gy hebt my met uw vleug'len zacht om-vangen /
Toen ik noch aan mijn moeders borſten lag.
5 Gy hebt my door uw dienſtbaar geeſten goedig /
Als met der hand / geleid / en wel bewaard;
't Is uw genaad en goedheid over-vloedig /
Dat ik (ô Heer!) tot noch toe ben geſpaard.
6 Mijn zonden zijn lang rijp geweeſt tot wraake /
De maat is vol / mijn boosheid lang verbuld;
Ik waar wel waard / dat my uw vier aanſtaake.
O groote God! hoe groot is uw geduld!
7 Zelfs deezen dag heb ik niet zoo geſleeten /
Als my betaamd / en U mijn God behaagd;
Hoe dik heb ik de waar aandacht vergeeten /
't Welk U mijn ziel met veele droefheid klaagd.
8 Ik bid (ô Heer!) wild al mijn zonden dekken /
Gelijk de duiſt're nacht de Weereld doet.
Uw heilig Licht en wild my niet onttrekken /
Hoewel der zonnen licht verdwijnen moet.
9 O eeuwig licht! die Vaader zijt der lichten /
Die met een wakker oog in 't duiſter ziet;
Bedek mijn naakte ziel voor 's Duivels ſchichten /
Bewaar my toch voor allerley verdriet.
10 Den ſlaap des doods en laat my niet genaaken.
Geef dat mijn ſlaap niet onor[illegible]ntlijk zy;
Op dat ik morgen vroolijk mag om[illegible]aaken /
O wakker Held! waak trouw'lijk o[illegible]r my.
11 Mijn ziel wil ik in uwe handen geeven /
Of deeze nacht de nacht mijns leevens waar.
Laat my dien blijden dag by U beleeven /
Daar nimmer droeve nacht zal volgen naar. Amen.

B. Buſſchof.

Avond-

Avond-Beede.

STEM: Nadien uw Godlijkheid.

1 NAdien de naare nacht
't Gantz menſchelijk geſlacht/
O God! door uwe ſchikking
Diend / dat het zwak lichaam /
Door zoete ſlaaps verquikking /
Zy tot uw dienſt bequaam.
2 Zoo leg ik my ter ne'er
Naar uw bevel; ô Heer!
Doch zonder iets te weeten /
Of ik het morgen-rood
Oit weeder zal genieten.
Niets wiszer dan de dood.
3 Die ieder oogenblik
Scherp op onz leeven mikt /
En meeſt elk t'ontijd neerſtort.
'k Leg my wel als in 't graf:
Maar gun my dat ik we'er word
Herſteld door uwe ſtaf.
4 Vergeef my al mijn ſchuld.
Draag my ſteeds met geduld /
Tot dat ik recht her-booren;
Uw goedheid aangenaam /
Genaadig ben verkooren
Tot 's Heemels erfgenaam.
5 Iſraëls waakend Heer!
Die Gy ſlaapt nimmermeer /
Hoed my met uwe vleug'len
Voor alle ramp en quaad.
Wild Sathans macht beteug'len.
Neem my aan in genaad.
6 Laat mijne ſlaap of ruſt
Niet tot onnutte luſt /
Maar nooddruſt my gedyen.
Geef dat ik vroeg ontwaak /
Onreine droomeryen
't Hert niet onzuiver maak.
7 Zoo ras ik in deez nacht,
Ontwaak / voor mijn gedacht
Terſtond tot U naa booven:
Geef / dat uit 's herten grond

Ik

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ik ſtraks U bid of loove;
Of denk aan uw verbond.
8 Voor al / dat ik den tijd /
Die uw langmoedigheid
My voorts geliefd te geeven /
Niet meer naa's vleiſch begeer
Maar uwe wil afleeve
In heiligheid. O Heer!
9 En dat ik naa deez' ruſt
D'oneindig ruſtens luſt
Volmaakt by U mag ſmaaken /
Daar 't noit nacht weezen zal.
Ach! laat my toch geraaken
Daar Gy zijt 't al in al.

C. Stapel.

Avonds-Zangs-Beede.

STEM: Pſalm 91.

Of: Gy die de naam van Chriſten draagd.

1 O Vaader van de eeuwigheid!
Die dag en nacht haar paalen
Door uwe wijsheid hebt bereid:
Den dag is nu gaan daalen.
De duiſterheid dekt ons gezicht.
De zon voor ons verborgen
Geeſt and'ren nu haar helder licht /
En rijzd we'er op den morgen.
2 Hoe ſnel en vluchtig is den tijd!
Zy vloeid gelijk de ſtroomen;
Wy worden onze daagen quijt /
Die noit te rugge koomen.
De dingen op der aard / ook wy /
Zijn los en ongeſtaadig.
Den avond komt ons naader by /
Blijf by ons / Heer genaadig!
3 Gy hebt uw goedheid deezen dag
Zoo rijklijk gaan betoonen.
Gy hoed en voed ons als Gy plag /
Uw gunſt blijf by ons woonen.
Waar onze ooge neemt zijn keer /
Uw overgroote zeegen

Staa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Staa voor ons allezins / o Heer!
In alle onze weegen.
4 Maar als eens de gedachten gaan
Op al onz werk en handel /
Wat al verzuimd is / of gedaan /
In onzen gantze wandel;
Hoe onze reek'ning met U ſtaat.
Wat vinden wy al ſchulden?
Hoe kond Gy / Heer! in zulken ſtaat
Ons zoo langmoedig dulden?
5 Wy bidden uwe Majeſteit
Kom toch met ons niet treeden
In 't recht naa uw gerechtigheid:
Maar toon barmhertigheeden:
Neem weg / dek onze miszedaad /
Vergeef al onze zonden /
Geneez de ziel van 't ergſte quaad
Door Chriſtus Geeſt en wonden.
6 Houd over ons getrouwe wacht /
Wanneer des lichaams oogen
De ſlaap bevangd in deeze nacht /
Op dat wy ruſten moogen.
Laat d' Eng'len toch haar leeger-perk
Rondom ons neederzetten /
Verſtoor den boozen / breek zijn werk /
Scheur zijn verborgen netten.
7 Voor moord / voor brand / voor dievery /
En ramp wild ons behoeden.
Dat de Verderver gaa voorby;
Waak over ons ten goeden.
Beſpreng de deuren van onz' hart
Met 't bloed des Lams vergooten.
Laat ongelukken / krankheid / ſmart
Zijn buiten 't huis geſlooten.
8 Wanneer dan / Heer! ons lichaam ruſt /
Doe toch de ziele waaken /
Dat die bereid en toe-geruſt
Door Jeſus by U naake;
Als dan de geeſt aan 's leevens end /
Zich in uw hand zal geeven /
Laat die in ruſte van ellend
En vreugde by U leeven.

H. Uilenbroek.

Avond

Avond-Lied.

STEM: Al die woond in 's Heemels Throonen.

Of: Pſalm 77, 86.

1 WYl de Zonne met haar ſtraalen
Naar gewoont we'er is gaan daalen /
En zich ellik nu ter tyd /
Tot de ruſt en ſlaap bereid /
Moet ik U mijn God noch looven /
U mijn Kooning van hier booven /
Met mijn ſtem door dit gedicht,
U te looven is mijn plicht.
2 Want Gy hebt my / Heer! gegeeven
Dit Naturelyke leeven /
Door uw' kracht ik my berrep/
En ook heb al wat ik heb;
Daarom wil ik all' mijn leeden
Tot uw' eer en dienſt beſteeden;
Jaa gelijk een offerhand
Stellen / Heer! in uwe hand.
3 Daarom laat toch op my daalen
Wes geeſtes vuur'ge ſtraalen /
Dat ik uw wil kennen mag /
En die klaar zien als den dag.
Ik hoop om de dood noch 't leeben
Nimmer my oit af te geeven
Van uw wil of uw gebod.
O! mijn Koonink en mijn God.
4 's Nachts in koele zoomer-tijden
Komt Gy 't teer gewas verblijden /
Met een Heemel-laafenis
Van dauws dropjens koel en fris /
't Valt met paar'len op de blaaden.
Heer / laat ik van uw genaaden
Meede werden zoo beſproeid /
Dat mijn ziel in deugden groeid.
5 Zonne der gerechtigheeden /
Blijf niet langer dus beneeden:
Maar wild opgaan in mijn hert /
Dat mijn ziel verlichtet werd,
Dan kan ik my recht begeeven
Tot dat zoet inwendig leeven /

Om

Om met U te worden een
En zeer wonderbaar gemeen.
6 Daarom Heer trek myn gedachten
In de ſtill' eenzaame nachten /
Dat ze vry en onbezwaard /
Onbelemmerd van de aard
Tot U ſtygen in den Heemel /
By het zoet en lief geweemel /
Dat vol dienſt zweefd voor uw Troon
En den Troon van uwen Zoon.
7 Daar die vroome zaal'ge zielen
Zich by legioenen knielen /
Voor haar God zijn Majeſtait/
Met een groot eerbiedigheid.
Daar de wakk're Heemelingen
Heilig / Heilig / Heilig zingen
Voor uw Troon en glans en licht /
Leggend op haar aangezicht.
8 Woud Gy eens mijn geeſt daar trekken
O! hoe zou my dat op-wekken /
Dan zoo zou my deeze nacht
Zoeter weezen als ik dacht /
Zoeter weezen als de daagen.
O! hoe zou my dat behaagen /
Jaa miſſchien dat ook mijn tong
Mee in lof en dank ontſprong.
9 En ik mijne ſtem zou meng'len
Onder 't zingen van de Eng'len /
En na-neuriën haar toon
En mee knielen voor uw Throon:
Doch / o Heer / kan 't nu niet weezen/
Als het maar mag zijn naa deezen /
Dan heb ik mijn's herten wenſch
En ben een gelukkig Menſch.
10 Kom ik ſchielijk dan te ſterven
't Eeuwig leeven zal ik erven /
En zijn in uw Kooning-rijk /
U onſterffelijk gelijk.
In uws Zoons en uwe naamen
Vou ik mijne handen t' zaamen /
En leg my geruſt ter ne'er
Onder uwe vlerken / Heer!

J. Huigen.

Avond-Gezang.

STEM: O Kars-nacht! &c.

1 De naare duiſternis komt dekken
De aard: doch Gy kund my verſtrekken/
O God! voor een genoegzaam licht.
Gaat Gy U van my niet verveeren/
De nacht zelfs kan my 't licht niet weeren/
Uw by-zijn is mijn ziels-gezicht.
2 Dat toch de duiſt're nacht der zonden
Geen muur of ſcheidzel zy bevonden/
Om my t'ontrooven uw gezicht;
Uw aangezicht/ dat door zijn klaarheid
's Ziels neevelen verdrijſt in waarheid/
En aan doet breeken 't rechte licht.
3 Gy brengt alleen de held're dag aan
Mits duiſternis moet voor U wech gaan:
Want Gy alleene zijt mijn Zon/
De oorzaak van mijn licht en leeven/
Die al mijns herten wenſch kund geeven;
Mijn heils-fontein mijn leevens-bron.
4 Dat geen verbaarelijke droomen
In 's herzens ſchilderye koomen/
Terwijl het lichaam leid en ruſt:
't En waar zoodaan is een gezichte/
Als 't hert van Izaks zoon verlichte/
En in hem bluſta 's vluchts onluſt.
5 Een vlucht is my/mijn God/ de Weereld/
In bitt're gal ſchoon uit bepeereld:
De vyand is ons ſta'ig op zy/
Hy lokt door luſt/ maar loond met wroegen.
In 't zien'lijk is geen waar benoegen.
Mijn herts verlange is naa Dy.
6 Terwijl de ſlaap kruipt door de a'eren/
Wild waaker Iſr'els ons bewaaren/
Terwijl 't verſtand is van de wacht/
De zinnen zich ontſlaan van zorgen/
Tot op den wenſchelijken morgen.
Hou ons/ o Heer/ in uw gedacht.
7 Slaap is een beeld van't eeuwig ſlaapen;
Dat toch de Duivel zich niet waapen
Door 's vleeſchs gemakkelijke ruſt.
En werp ons in den dood der zonden/

Daar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Daar d' eeuwig vaſt aan is verbonden /
  Als 's leevens lamp eens is gebluſt.
8 Dat 't beeld des doods my ſterven leere
En als dit lijf tot ſtof gaat keeren /
  Geef / Vaader / dat ik zoo geruſt /
De laatſte ſlaap in 't graf mag ſlaapen /
Wis van te zullen zijn herſchaapen
  Tot d' eeuwig-duurende welluſt.
9 Dat d' ſlaap haar rechte eind bereike.
Vermoeidheid van de leeden wijke /
  Om tot 's Geeſts dienſt te zijn bequaam.
d' Werk-tuigen van 't verſtand en zinnen
Verfriſcht / en als vernieuwd van binnen /
  In alles heil'gen uwen naam.
10 In uw bewaaring gaa ik ruſten /
Als 'k U maar heb wat kan my luſten
  Van al wat aard en Heemel heeft ?
Uw gunſt mijn burgt mijn vaſte ſchans is /
Daar Gy zijt / voor geen vyand kans is ;
  Gy dekt die naa uw leiding leefd.

J. Reijers.

Begeerte, om met God te vereenigen.

STEM: Pſalm 77, 86.

Of: Al die woond in 's Heemels throonen.

1 TRek mijn' geeſt/o! tref mijn' zinnen/
Heemels licht! ſtraal ſterk van binnen
  Schiet de pijlen dijner min /
  Diep in 't hert / o! neem het in.
Laat dijn zoetheid der zoetheeden
Daalen tot mijn' ziel beneeden ;
  Zoo zal al het zoet vergaan /
  Dat niet onder Dy wil ſtaan.
2 Neem gevangen all' mijn' krachten /
Stier mijn poogen mijn' naa-trachten ;
  Laat mijn' vryheid zijn dijn ſlaaf ;
  Dit 's eerſt vryheid ; dit 's dijn gaaf.
Gy zijt 't alderzoeſte leeven /
Daar dijn' Schepzelen in leeven ;
  Gy zijt 't eenig recht vermaak ;
  Zonder Dy / al zonder ſmaak.
3 O Gy oorſpronk aller deugden !

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

O/ſpring-ader waarer vreugden!
O! Gy al-vernoegend goed/
Vul mijn herte/mijn gemoed.
Dat ik/met een willig ſcheiden
Van 't geen niet is een van beiden/
Blijv' in dijn verborgen aard
Innerlijk met Dy gepaard.
4 Laat dan/bidd' ik/all' mijn weezen
Met dijn' Zoon verbullet weezen;
Dijn verborgen aard verbreid/
Glans van dijne heerlijkheid.
Zoo zal ik door dijn' inwerken/
Zonder middel zonder perken/
Zijn een voorwerp heel bequaam
Tot grootmaaking van dijn naam.
5 Zoo zal 't niet mijn/maer mijns Heere
Werking weezen/ in 't toe-keeren
Tot het geene ſchepp'lijk is/
Met een toe-keer zonder mis.
Zoo zal ik met all' dijn' kind'ren/
Zonder dijn werk te verhind'ren/
Een zijn; en volmaakt tot een;
In Dy/in dijn' Zoon met een.
6 Tot dat eind'lijk met het ſcheiden
Van de ikheids/tweeheids beiden/
Zy het een-al/Al/en een;
't Rechte ik/een-al-alleen.
Hier is ruſte/hier is vreede;
Hier is vreugde/liefde meede;
Hier heeft plaats gelaatenheid;
Rechte wijsheid/recht beſcheid.
7 Hier kan geeſt/ziel/lichaam/ruſten
In den oorſpronk waarer luſten;
Daar de volheid/daar het fris/
Van 't zien en 't onzienlijk is.
Kom dan; wild nu hier toe treeden.
Laat 't vergank'lijk heel beneeden/
Vlieg naa 't een/en al het goed/
Met hert/geeſt/met al 't gemoed.
8 Een met een/tot zulk een weezen/
Daar noit tweeheid is gereezen;
Daar d' een-alheids over-vloed.
Eeuwig dy vernoegd en voed.
Laat/o Menſch! dy over-reeden/

Wijk

Wijk van 't quaad / lief goede zeeden.
Kiez dan 't beſt / terwijl gy zijt /
Laat u raaden: 't is hoog tijd.

A, Boreel.

Eenigheid der zielen met God, en lijden om zijnent wil op haar genoomen.

STEM: Gy yveraars gemeen.

Of: Van Helena, &c.

1 O! Heilig zuiver Een /
Fonteine alles goeds!
Daar Gy bewoond alleen
Den tempel des gemoeds /
Wat is'er over-bloeds
Van Goddelijke weelden /
Daar blijft / in zoo veel zoets /
Geen plaatze voor de beelden.
2 Heemelſche Bruidegom /
Uw lieffelijk aanſchyn /
Dat neiget hem al om /
Tot die de uwe zijn.
Gy trektze al tot Dijn /
Uit kracht van uwer minne;
Want uwen zoeten wijn
Vloeid tot haar zielen inne.
3 Uw eedel zuiver licht /
Uw Goddelijke aard /
Uw vriendelijk gezicht /
Uw liefde tot hun waard /
Een weeder-liefde baard /
Zy worden zoo ontſteeken /
Als Gy in haar verklaard /
Haar herte ſchijnt te breeken.
4 Want als de ziel aan-ziet
Uw heilig weezen puur /
Zoo heeftze groot verdriet
Hier in de Creatuur;
Stond'et in haaren keur
Zy liep uit haare krachten.
Doch haar beſtelde uur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wil zy van U verwachten.
5 Om uwent wil zy diend
De ydelheid / o Heer!
Gy zijt haar zulken vriend /
Zentze vry heen en we'er /
En drukze vry ter ne'er /
Is 't uw Godlijk behaagen /
Gewillig uw begeer
Zal zy uit liefde draagen.
6 Uw liefde is zoo vaſt
In 't binnenſte geprent /
Zoo dat zy door geen laſt /
Druk / lijden noch torment /
Kan werden af-gewend
Van uwe zoete minne /
Al wat Gy haar toe-zend /
Dat trekt haar tot U inne.
7 Gy zijt in haar / en zy
Is ook in U al-tijd /
Wat zy doet dat doet Gy /
Haar lijden Gy ook lijd /
Haar ſtrijd is uwen ſtrijd /
Haar vreugd is uw vermaaken /
Met haar Gy eenig zijt /
Daarom zijn 't uwe zaaken.
8 O wonderlijke God!
Die hem met U verbind /
Al word hy hier beſpot /
Hy weet wat hy bevind /
Hy weet wat hy bemind /
't Is hem te zien gegeeven:
Maar die daar zijn verblind
Ook naa haar blindheid leeven.

J. P. Schabalie.

God is 't alleen en al.

STEM: Pſalm 118, 140.
Of: Staat op mijn Bruyd, &c.

1 Ik kan / o God! my niet vernoegen /
't En zy Gy in mijn herte woond /
Myn ziele moet geſtaadig wroegen /
Als Gy my niet uw gunſt betoond.

2 Al hadd' ik all' des Weerelds goeden/
En was beryk met ſtaat en eer:
Dat zou myn quelling niet verhoeden/
Zoo ik niet had uw gunſt/ o Heer!
3 Gy kond alleen my beſt vermaaken/
Gy zyt myn vreugd en zaaligheid.
Och! kond' ik ſtaa'ig de zoetheid ſmaaken
Van uws geeſts teegenwoordigheid.
4 Trek nu tot U/ Heer! all' myn zinnen,
Want Gy alleen myn ziel vernoegd.
Ik wil altyd voor 't beſt beminnen/
't Zy/ wat het zy/ dat Gy toevoegd.
5 Al wat my lief'lyk ſchynt te weezen/
En dat U niet is aangenaam/
Laat my dit me'e van herten vreezen/
Als voor myn ziel heel onbequaam.
6 Al wat ik in voorleeden tyden/
Als onbehoorlyk heb gedaan/
Och! laat ik dat nu heel vermyden/
En volgen ſteeds uw's geeſts vermaan.
7 Och! laat die altyd in my woonen/
Hy is myn heil/ myn trooſt/ myn vreugd.
Wild in my/ Heer! uw werken kroonen/
Laat uit my ſchynen uwe deugd.
8 Laat Gy my/ Heer! genoegzaam weezen
Myn ſchat/ myn ſtaat/ myn hoogſte eer.
Laat my voor dit of dat niet vreezen/
Als 't geene dat Gy haat/ o Heer!

STEM: Als booven.

1 KAn vriend/ een vriend zeer wel vermaaken?
Zyn man en wyf elk anders vreugd?
Gelyk zy zyn: daar by noch vaaken
Een lieve kind haar meer verheugd.
2 Schynt ons het hert van vreugd t' ontſpringen/
Wanneer wy met de zoete jeugd/
U vrolyk nieuwe liedjens zingen/
Tot ſtichting en bequaame vreugd?
3 Kan iemand ſpys en drank bereiden/
Zulks datze zoet en lekker ſmaakt?
Kan men pleizieren/ ryden/ weiden/
Daar meenig Menſch zich in vermaakt?
4 Wat mag ik dit of meer verhaalen?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Och! al die zoetheyd heeft zijn gal:
Maar dat van U / o God / komt daalen /
Dat gaat noch verre booven al.
5 Kan al 't voor-noemde ons vermaaken /
Dat maar uw ſlechte ſchepzels zijn?
Hoe zoet / hoe zoet moet Gy dan ſmaaken?
Zoetheids fontein mijn medicijn.
6 Uw vreugden-oly gaat Gy gieten /
Die 's weerelds vreugd te booven gaat /
Die hier uw ſchaar alleen genieten /
Zelfs die hier zijn in ſlechte ſtaat.
7 Het geen dat Gy my hebt geſchonken /
Smaakt my / o Heer / zoo overzoet.
Och! 't maakt my meenigmaal als dronken /
Dat ik van vreugde mijn gemoed
8 Niet in kan houden maar naa booven /
Bewoogen word de wolken door.
En gaat mijn Heer mijn God dan looven /
Die bied haar dan zijn gunſtig oor.
9 Och! mogt zy daar dan eeuwig blijven /
Die zoo met vreugden is vervuld
Maar och! 't gaat God noch niet believen.
Mijn waarde ziel / ei! neem geduld.
10 Gy moet hier noch een weinig woonen
In dit bedroefde traanendal:
Maar kort hier naa zal God u toonen /
Dat Hy het Alles is in Al.

C. J. Wits.

Uitbreiding over Pſalm 73. vs. 35, 36, 37, 38.

STEM: Bewaar my God want ik vertrouw.

.25.1 GY groote God wiens Majeſtait / En zoet aan-ſchijn — *Wien heb ik neffens U in den heemel?*
Vol vreugde maakt en zeer verblijd
Die by U zijn.
Die vreugden-zaal / waart Gy'er niet
Wat zou-ze zijn?
De vreugd verkeerde in verdriet
En droeve pijn.
2 Zoo Gy uw' zeegen tot de aard
Niet daalen liet — *Neffens U en luſt my*

Gy

Op my/ ik was van geender waard
Jaa heel tot niet.
Maar ik lief u en Gy we'er my/
Daar is gewis
Op d' aard geen zoeter harmony
Dan deeze is.

ook niets op der aarden.

3 Hier in dit Aardze-vaaderland
All' 's Werelds-goed/
Dat wijs en ſchuif ik van de hand/
Want mijn gemoed
Vind heul noch waare harten ruſt
Als in u/ Heer/
Te dienen met een volle luſt
Naa uw begeer.

v.26. 4 Of ſchoon daar door/ mijn vleeſch verſmacht
En 't hart verplet/
Als ik maar op uw hulpe wacht
Word ik gered/
Uw nauwe zorge my omwald
Voor pijn en leet/
Dat my geen hair van 't hooft en valt
Dat Gy 't niet weet.
5 Den rotsſteen/ daar mijn hart op ſtaat
Zijt Gy alleen/
Mijn deel/ mijn erf en toeverlaat
In eeuwighe'en.

Bezwijke mijn vlees ende mijn harte, zoo is God de rots-ſteen mijns harten ende mijn deel in eeuwigheid.

v.27. Want die uw' wetten niet betracht/
Maar afgodeerd/
Een ander liefd met 's Geeſtes kracht
En u onteerd/
6 Lijd Gy toch niet voor uw aanſchijn
Maar roeidze uit.
Met recht wild Gy de liefſte zijn
Van uwen Bruid/
v.28. Daarom heb ik mijn's harten zin
Op u geleid;
En lief u met een vollen min
In eeuwigheid.
7 Want ik geniet van u veel goed
Jaa alle ding/
Naa lichaam' ziel/ en mijn gemoed
In zeegening.
Te recht hou ik my dicht by u/
Mijn God en Heer/

Want ziet die verre van u zijn zullen vergaan, gy roeit uit allen die van u af hoereren. Maar my aangaande het is my goed naby God te wezen.

En ben geheel van zonden ſchuu
En 'k zoek uw' eer.
8 Ik in vertrouwe tot U keer
Hoe 't my hier gaat
Ik leef en 'k zweef / met U / o Heer!
Door 't goed en quaad.
Gy zijt de geen / die U bemind /
Een ſcheutbryſchild /
Waar op de nyd (zoo ik bevind)
Haar pylen ſpild.
9 Mijn mond is ſta'ig/vol van uw' lof
By alle man.
Ik zing / ik ſpreek / en roem'er of /
Waar dat ik kan:
't Is in mijn Geeſt een vreugden-feeſt/
Uw' goeden aart
Alom te melden onbevreezd /
Gy zijt het waard.
10 Zoo lang ik 's leevens adem ſchep
En mijne borſt
Beweegd / en ik de lippen rep /
My daar naa dorſt.

Ik zette mijn betrouwen op den Heere Heere, om alle Uwe werken te vertellen.

J. Huygen.

Erkentenis van d'overtuigelijke waarheid des Nieuwen Verbonds.

STEM: Repicavan.

1 EEuwig weezen /
Noch noit begreepen Heer!
Ik buig voor U / in 't ſtof op 't aanzicht ne'er,
Ik meet geen tijd / ik tel geen uuren meer
Om eer en lof te geeven /
Mijn leeven /
Hoe lang het worde / 't is noch veel te kort /
Om U te looven
Voor 't heil van booven
Op my ne'ergeſtort.
2 k'Lag vervallen
In eenen diepen kuil
Van ongeloof / het licht ging voor my ſchuil;
Maar Gy ontrukte my dien helſchen muil /
En ſtaakt my doen recht ſchaapen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In 't waapen/
En Gy behingd mijn ſchouders met een ſchild/
Waar op 't beſpringen
Van twijffelingen
Al haar pijlen ſpild.
3 Wilt toch ruſten
Gy ſtouten on-godiſt/
Die al te dwaas naa groote wijsheid viſt;
En niet bezeft/ dat Gy haar oorſpronk miſt.
Gy hoeſt niet wijd te zoeken
In Boeken/
De klaare waarheid ſtraald ons in 't gezicht:
Door zijn Gezanten/
Die 't lijdend' planten/
Is mijn ziel verlicht.
4 Laat my weezen
Een rots/ die noit doorweekt,
De zee van 't ongeloof/ hoe veel z' ontſteekt/
Met al zijn baaren op haar vaſtheid breekt.
Laat my door druk en lijden
Niet mijden/
't Geen ook de leere des Geloofs gebied:
Maar heilig leeven/
Al zou ik ſneeven.
Om 't eeuwig geniet.

Luſt om by God in den Heemel te wezen.

STEM: Pſalm 77.

Of: Al die woond in 's Heemels throonen.

1 Alles vind ik vol ellenden/
Waar ik buiten God my wende,
Alles is een blinkend' niet
Nu mijn ziel U klaarlijk ziet.
O Gy zijt alleen begeerlijk!
Gy/ Gy zijt oneindig heerlijk!
Algenoegzaam is uw goed!
Onuitſpreekelijk uw zoet.
2 't Wonder van uw liefdens zoetheid
Heeft mijn ziel/ o eeuw'ge goedheid/
Zoo ontſtooken en verzet/
Dat my ieder is belet/
Die niet van de Werreld eenzaam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Spreekt alleen van U gemeenzaam/
En van het bemin'lijk licht/
Datter bloeid uit uw gezicht.
3 Hoe meer dat ik U begeere/
Hoe'k all' meer en meer vermeere
D' onverzaadelijke luſt/
Die alleen kan zyn gebluſt
Met U eens te zien veel klaarder/
Als tot noch toe/ en U naarder
Te beſchouwen/ Eeuwig Een/
Was ik maar met U gemeen.
4 Zet op my uw Godheids ſtempel/
Ei! bewoon my als uw tempel.
Laat ik geener vreemden zijn/
Ik ben d' uw/ ei! weez Gy mijn.
Laat uw Liefde ſtraalen needer/
En ontfang mijn liefde weeder/
Laat het haaſt'lijk zijn de tijd/
Dat ik recht ken wie Gy zyt.
5 Zint ik U heb leeren kennen/
Wil ik graag my laaten wennen/
Waar uw geeſt my leiden wil.
'k Vind in U 't gezochte ſtil.
'k Zie in U de ſchoonſte ſchoonheid.
Och! was dat ſteeds mijn gewoonheid
'k Zoude 't vinden meer en meer
In U/ noit vol-preezen Heer.
6 O! alleen beminlijk voorwerp/
Na wiens luiſt'ren ik mijn oor ſcherp/
Doe my hooren in de ſtilt/
Ziele heb al wat Gy wild.
Laat vry uw genaade koomen/
Als geheele waaterſtroomen/
Deeze drie/ ziel/ oog/ en keel/
Zeggen nimmer 't is te veel.
7 Maar 'k verlang te zijn ontbonden/
U te zien verloſt van zonden/
In het hell' en klaar om hoog/
Daar Gy noit gaat uit het oog/
'k Zal daar vinden dat uw klaarheid
Is vaarblijkelijke waarheid/
Jaa ook ongelooflijk meer/
Als ik nu verwacht/ o Heer!
8 Los my haaſt'lijk uit deez kerker,

O volmaaktheids wijze werker!
Dat uw leevenswel opborſt /
Om te ſtelpen mijnen dorſt.
'k Krijg verdriet in 't aardz gewéemel /
'k Hijg / en zucht vaſt naa den Heemel.
't Schip geballaſt met uw min /
Blaaſt uw geeſt ten haaven in.
9 'k Zie aan mijnen luſt geen toomen /
Voor dat ik tot u mag koomen /
Wild Gy geen verlangen meer /
Laat het heeden zijn / o Heer!
Dat mijn ziele mee mag naad'ren /
Daar de Engelen vergaad'ren.
Ruk my uit dit lijf van d' aard
Tot uw eere heemelwaard.

Lof- en Beede-Zangen.

STEM: Pſalm 119.

1 O God! uw lof zy eeuwig uitgebreid /
Uw roem en eer verhoogd in alle landen /
In Zion moet uw groote Majeſtait
Verheerlijkt zijn / met will'ge offerhanden /
Niet met het vet / of eenig dieren bloed /
Maar herten / die in yver vuurig branden.
2 O Heer! ontſteek in ons al zulken gloed.
Doe onz' gemoed in yver vuurig blaaken /
Laat onze ziel dat alderzoetſte zoet /
't Waar Heemels brood 't verburgen Manna ſmaaken:
Dat wy verheugd met vreugd uw lof en eer /
Uw liefd en trou / en goedheid ken'lijk maaken.
3 Uw groote macht en wijsheid blijkt / o Heer!
Wanneer m' aanmerkt de ſchepping aller dingen.
Uw goedheid bloeid tot al uw ſchepzels ne'er.
Uw gunſt beſtraald den Menſch zoo zonderlinge
Met vriend'lijkheid en liefd in d' hooſte graad;
Dies wy u lof met voller herten zingen.
4 Grootmachtig Heer! in wien het al beſtaat /
Die zijt / en waart en weederom zult koomen /
De eer uws naams door alle landen gaat.
Uw heerlijkheid doorbloei met volle ſtroomen
Dit groot rond. Dat nimmer ondergaat /
Het licht uws Geeſts; tot heil en trooſt der vroomen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Uw roem zy ſteeds in onze hert en mond /
Om uwen naam te looven en te prijzen.
Wy danken U / o Heer uit 's herten grond /
En willen U met lofzang eer bewijzen.
Uw moogentheid en goedheid maaken kond /
Zoo lang het licht zal aan den Heemel rijzen.

J. D. Soutman.

STEM: Mijn Geeſt, die zwanger zijt van Goodes lcf, &c.

1 WAnneer / o God! mijn geeſt ten Heemel t' uwaarts ſtijgd /
En 't zaalig paradijz in 't geeſt'lijk ooge krijgt /
(Daar uwe Godheid leefd en uw gekroonde Zoon
Aan uwe rechterhand nu heerſcht op uwen troon)
Zoo ſtraald de heerlijkheid van 't ontoegank'lijk licht
En ook uw Godheids glans in volheid voor 't gezicht /
Doch 't onafmeet'lijk hoog / dat alles ſchrikken doet /
Maakt dat d' ontroerde geeſt eerbiedig deinzen moet.
2 Maar als mijn geeſt in ernſt uw goedheids diepte peild /
En uwer liefdenzee alom ruimſchoots door zeild /
Tot hy aan d' oever land van Saaligs Heemelſtad /
Die d' alvolmaakte vreugd uws liefds in zich bevat /
Zoo werd hy niet verbaazd / maar ſpringt van vreugden op /
Zoo deinzd hy niet te rug / maar klimt tot in den top;
En vol erkentenis voor 't heil dat hem toe-ſtroomd
Barſt uit in lof en dank / wanneer hy voor U koomt.
3 Loof dan mijn tong den Heer / en tuig mijns herts-beſluit /
Roem Goodes liefdenwerk en roep zijn goedheid uit;
Want enkel door Gods gunſt den Menſche pronkt en praald (ſtraald;
Op aard in 't God'lijk beeld / waar af Gods wijsheid
En waar den Menſch door heerſcht / jaa kooninglijk gebied
Op 't heelen aarderond; zulks al wat 't ooge ziet /
Of op der aarden leefd zich voor den Menſche buigd:
Zelfs 't grootſte zwichten moet en 's Menſchen Godheid tuigd. (ontaard
4 Noch heeft die Majeſtait toen 't Menſchdom heel
Zijn Schepper had veracht en trots en onbervaard
Het ſchepzel had geëerd met eer die hem toe-hoord /

Zijn

Zijn welverdiende wraak in liefde gunſt verſmoord/
Gezonden zijnen Zoon/die haar we'er riep tot Hem/
Gods eeuw'ge gunſt aanbood: doch Godes liefde ſtem
Wierd van haar ook veracht/ja't ſnood en hels geſpuis
Hing's Hemels groote Vorſt nog op aan't houte kruis.

5 Maar door Gods wijz beleid/naar d' inhoud van
't verbond/
Was Chriſtus bitt're dood een zoenoff'rhand der zond/
Een voorwerp van't geloof/een grondveſt van de hoop/
't Beſtek van Godes eiſch ten voorbeeld in deugdsloop.
Zijn volgers eenen trooſt in al haar lijdens druk;
Hem't pad tot's Vaaders gunſt en ingang van't geluk/
Jaa't middel tot de kroon van's Heemels Koningrijk/
Daar Hy der Eng'len Heer is aller vroomen wijk/

6 Tot ſterking in't geloof en voortgang van de deugd
Ten einde't Chriſten volk erlang des Heemels vreugd/
Zend God ook zijnen geeſt in't hert van Chriſtus le'en/
En aller Eng'len ſchaar zwierd om den vroomen heen;
Bevrijd door zorg en macht van al dat hinder doet/
Jaa God ſchenkt zelver noch aan 't deugdelijk gemoed
Een Heemelrijke gunſt ten onderpand van 't loon
Dat Hy heeft weggeleid voor haar in's Hemels troon.

7 Loof dan wat krachten heeft de grootſte God der
Goo'n;
Loof onzen aller Heer voor 't zenden van zijn Zoon;
Voor 't Vaaderlijke hert/en 't heil dat Hy ons ſchenkt
Wijl 't deugdig hert als in zijn liefdezee verdrenkt.
En gy geraakte ziel word noit in danken moe/
Hef ſta'ig uw krachten op en neem in yver toe;
Zoo zal 't geringe lof bevallig zijn den Heer/
En u zal 's Heeren gunſt toevloeijen meer en meer.

J. Bredenburg.

STEM: Hoe ſchoon licht ons de morgen ſter.

1 RYz op mijn ziel 't is weeder tijd/
Terwijl gy by malkander zijt/
Des Heeren lof te zingen.
Maak my/o God! hier toe bequaam;
Op dat ik uwen heil'gen naam
Prijz boven alle dingen.
Altijd
Met blije
Uw genaaden

En weldaaden
Mag verbreiden/
Zonder oit daar van te ſcheiden.
2 Mijn leeven dat is veel te kort/
Het welk al hier genooten word/
Om dit te doen naa waarden.
Maar evenwel zal ik mijn ziel/
Eer dat ik voor u needer kniel/
Opheffen van deez aarden/
En u
Ook nu
Altijd looven;
En daar booven/
Jeſus minnen
Met mijn hert en ziel en zinnen.
3 Want hy heeft door zijn groote macht/
Mijn ziel als uit de hell' gebracht/
En van 't verderf behouden;
Zijn liefd' beweegd het ingewand/
Zoo dat ik u door klaar verſtand/
Nu naakter kan aanſchouwen.
Ik zag/
En lag/
In mijn zonden
Die my wonden/
En my drukken/
Daar Gy my zocht uit te rukken.
4 Lof eeuwig lof/ o goeden Heer/
Die door uw geeſt quamt daalen ne'er/
Om my het hert te raaken/
En toond' aan my/ wat my ontbrak/
In wat ellende dat ik ſtak!
En deed my nachten waaken/
En rukt/
En drukt/
My te bidden
In het midden
Van de nachten/
Gy verhoord 't gebed en klachten.
5 My docht ik was al leevend dood/
Naardien de helze angſt zeer groot
Was om mijn hert geſlaagen/
Mijn aangezicht borg ik van ſchrik/
En was nau eenig oogen-blik/

Of moeſt mijn tijd beklaagen;
Want ik,
O ſchrik!
Was verſlaagen,
En met klaagen
En met ſteenen
Quam by U met ſtaadig weenen.
6 Naar dat mijn overdroeve geeſt,
In deez' benaaudheid was geweeſt,
In helze bangigheeden:
Quaamt Gy, o God, zelfs daalen ne'er,
Verquikten my het herte we'er,
En bragt my uwe vreede
O goed!
Dat zoet
Was by zonder,
En een wonder,
Voor mijn zinnen,
Om U eeuwig te beminnen.
7 O God! breng my het leeven voort
Langs 't ſmalle pad door d' engepoort
In uwe Heemel-zaalen.
Beſtraal mijn dor en teer gemoed,
Laat dropjes van dat Heemels zoet,
Geduurig op ons ſtraalen.
O! dan
Zoo kan
Ik met luſten
Altijd ruſten
Op 't verquikken,
Om my naar uw wil te ſchikken.
8 O Jeſus mijnen goeden Heer,
Daar ik ook mijn gebed toekeer,
Wild met genaad'ge ooren,
Mijn droeve ſtem en need'rig hert,
Het welk door u ontſtooken werd,
Genaadelijk verhooren.
En zijt
Altijd
By my, Heere,
Wild my leeren
't Heilig leeven,
En dan 't eeuwig leeven geeven.

B. J. Stol.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Opmerking en dankbaarheid , van een geloovige over de weldaaden Gods aan allen ; maar inzonderheid aan haar zelven beweezen.

1 MYn ziel / trek al uw krachten by malka'er /
Verga'er een ſchat van uit-geleezen woorden /
En roem uw God door al des Weerelds oorden
Met pen / met tong / met klok / met fluit / met ſnaar.
Den grooten God / die onbepaald van weezen
Zijn throon in 't hoog Gebouw der Heem'len houd /
Het aardrijk tot zijn voetbank heeft gebouwd /
En d' Eng'len tot zijn lijf-wacht uitgeleezen.
2 Hy / die al wat in lucht of zee of aard /
Naa zijn gedaant en weezen word bewoogen /
Wel eer heeft door een enkel woord vol-toogen /
En nu noch door een enkel wenk bewaard.
Hy / zeg ik / die de heldere gordijnen
De blauw lazuure lucht met ſterren dicht
Bezaaid heeft / en met Zon en Maane licht
Begaafd / om ons by beurten te beſchijnen.
3 Hy / die de aard met allerlei gediert /
Met kruid en ooft van veelerleye ſmaaken /
Met bloemen / die 't gezicht en reuk vermaaken /
Met berg en bos en waat'ren heeft verciert.
Hy / die de zee met gantze Koninkrijken /
Met duizenden van eilanden behuld /
Met zoo veel vis en ſchatten heeft verbuld /
Dat zy geen deel des Werrelds hoeft te wijken.
4 Niet om iet toe te brengen tot zijn wenſch /
Die in zich zelfs heeft wat Hy kan begeeren /
En ons en al het onze kan ontbeeren /
Maar tot vermaak en voedzel van den Menſch.
Die Menſch / die al de ſchepzels / die op aarde
Noch eer als hy geſchaapen zijn geweeſt /
Ver overtrof in lichaam / ziel en geeſt /
En weinig min als d' Eng'len was van waarde.
5 Die Menſch / die in zijn groote weelden God
Vergeetend / aan den Sathan gaf zijn ooren /
Zijn oog en mond liet door het ooft bekooren /
En overtrad het eenigſte gebod.
Die Menſch / dien God ook naa dien val noch naader

Begeer-

Begeerde we'er te trekken naa zijn wet /
In Abr'ams zaat het zeegel heeft gezet /
Van 't vaſt verbond geſlooten met den Vaader.
6 In dat verbond en in dat waarde pand /
Dat Abraham gereed ſtond om te ſlachten /
Doe God zich heeft vernoegd met zijn gedachten /
In 't voorbeeld van die groote offerhand.
Die offerhand / die 't zaaligmaakend leeven /
Der zonden val / des ſlangs verplettering /
De dood des doods en 's Heemels opening
Aan dien 't geloof boetvaardig maakt / zal geeven.
7 Door deeze gunſt en wonderlijk beleid
Hebt Gy / gelijk een goedertieren Vaader /
O groote God! de Menſchen allegaader
Geroepen tot haar eeuw'ge zaaligheid.
Maar hoe zal ik U looven / danken / prijzen
Voor 't onverdiend en onverdienbaar goed /
Dat Gy my / Heer! aan lichaam en gemoed
Begeerd hebt in 't byzonder te bewijzen.
8 Die eer ik was of ooit te weezen dacht
Eer mijn gebed U daar toe kon beweegen /
My door een onbegrijpelijken zeegen
Hebt niet alleen van niet tot iet gebracht ;
Maar zoo een leeſt en ſtaltenis gegeeven /
Waar in men / Heer! iets van uw weezen leeſt /
Begaafd met zoo een ſtraal van uwen geeſt /
Die ons de weg baand tot het eeuwig leeven.
9 Die my voorts hebt uit zulken ouders / Heer!
En in dat land het leeven doen beginnen /
Door wie / en waar van jongs op mijne zinnen
Gebragt zijn tot de kennis van uw leer ;
En niet alleen den ingang van uw Tempel
Door deeze wijs geopend / maar het ſpoor
Der waare deugd getracht te wijzen door
De ſpiegel van een Vaaderlijk exempel.
10 Jaa / Heer! Gy hebt my van mijn jonkheid aan
Smert / hoon en ſpot en ſchimpen doen verdraagen /
En ſterk gemaakt / om huiden noch de ſlaagen
Van 't bars geval geduldig uit te ſtaan.
Op dat ik op een zonderlinge wijze
Van kindsbeen aan gelouterd en getucht /
Met meerder vrucht genieten zou de vrucht
Des gunſts / die Gy my naamaals woud bewijzen.
11 En waarlijk als ik op zal reek'nen all'

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

De gunſten / die ik heb gehad op aarde /
Zoo vat ik wel / dat hert noch tong naa waarde /
Die nimmermeer verſtaan noch roemen zal.
Wat zal ik doen / wat zal ik denken ? Heer !
Dat blijk geeft van mijn waar erkentenisze /
Met wat een ziel met wat voor een gelwisze /
Verkondig ik de glory van uw eer ?
12 Al offerd ik mijn goed / mijn bloed / mijn leeven /
Al brande ik mijn hert op uw altaar /
Wat offerd ik U als uw eigen waar ?
Wat gaf ik als dat Gy eerſt hebt gegeeven ?
Niets is'er goeds in alles watter leefd /
Niets deugdzaams als door U in onz gedachten ;
Niets anders is uit d'arme Menſch te wachten /
Als dat hy eerſt van U ontfangen heeft.
13 Geef dan / mijn God ! en ik zal weedergeeven /
Geef maar een ſtraal van uwen geeſt / en 'k zal
U eeren / looven / danken / dienen al
De daagen van mijn onverdiende leeven.

Pr. d. Groot.

Lof, over Gods onnaaſpeurlijke goedheid aan de vroomen.

STEM: Pſalm 84.

1 WAt is de goedheid overgroot /
Die Gy uit uwen vollen ſchoot
Laat van den Heemel neederdaalen
Op hun / die U bewijzen eer ;
O rijke God ! o milde Heer !
Op hun / die ſteeds hun luiſter haalen
Uit u ? o overſchoone zon !
Uit u ? o alder-zoetſte bron !
2 Gy maakt hen zuiver aan 't gemoed
Door 't heilig en gezeegend bloed /
Dat voor de Wereld is vergooten :
Door 't bloed van uw hoog-waarde Zoon /
Dien Gy liet daalen uit uw Throon.
Wie zal naa waarde toch begrooten
Zoo overgrooten Heemel min /
Waar in men vind het hoogſt gewin ?
3 Gy kleed hen met het ſchoon cieraad
En 't eeuwig blinkende gewaad /

Waar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Waar mee des Heemels ſchaaren pronken:
't Cieraad van deugd en heiligheid.
O overſchoone heerlijkheid!
Uit 's Heemels milde ſchoot geſchonken.
Wat is 'er op de gantze Aard
Zoo overſchoon zoo hoog van waard?
4 Zy worden door uw geeſt verheugd
Met lieffelijken trooſt en vreugd/
Wanneer hun hier in 't aardze leeven
Der lang beloofde zaaligheid/
Die in den Heemel ſtaat bereid
Het vaſte zeegel word gegeeven:
Zoo krijgd men voorſmaak aan 't gemoed
Van 't alder zoetſte Heemelzoet.
5 Gy voerd hun uit dit traanendal
Des Wereld by het zoet geſchal
Der Eng'len in des Heemels hooven:
Daar zy uw glory ſchouwen aan/
En altoos voor uw aanſchijn ſtaan/
Daar zy uw naam met blijdſchap looven/
En zingen met een zoet geluid
Uws goedheids lof eeuw in eeuw uit.
6 Wel zaalig dubbel zaalig dan/
Is hy/ die word gezeegend van
Den Brona'er der volmaakte gaaben.
Uit wien des leevens waater ſtroomd/
Uit wien volmaakte vreugde koomt
Die 't al vertrooſten kan en laaben.
Ay God! geef dat uw goedheids ſtraal
Diep in ons herte neederdaal'.

J. v. Laan.

Dank-lied.

STEM: Pſalm 103.

1 WAt zijnder veel het leeven af-geſneeden
Ter ontijd Heer/ en ik/ ik leef noch heeden/
Hierom/ mijn ziel/ weez in den Heer verblijd.
Erken/ erken zijn goedheid en genaaden/
En loof Hem zeer met lofzang en met daaden/
Zoo lang gy leefd/ jaa in der eeuwigheid.
2 Lof/ eeuwig lof zy U mijn God en Kooning/
Die/ ſchoon Gy word gediend in uwe wooning
Van d' Eng'lenſchaar/ dat talleloos getal/

Waar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Waar by ik ben gelijk als niet met allen /
Noch echter U mijn dienſt laat welgevallen ;
Jaa 't is Uw luſt dat ik U eeren zal.
3 Maar zaalig Heer! oorſprong van alle dingen /
Van U is 't al / wat ik U kan toebringen :
Zoo dat uw liefd maar naa mijn welvaard haakt.
Want ik het al van u eerſt moet ontfangen /
Wanneer ik 't dan aan U maar weederlange /
Zoo zijt Gy daar op 't hoogſte mee vermaakt.
4 Mijn ziele moet in lof en dank verdwijnen
En ſmelten weg / als ſneeuw voor 't zonne ſchijnen /
Want Gy my eerſt gelokt hebt en genood
Door u'we liefd' / ſchoon ik niet ben van waarden
En Gy een vorſt van Heemel en van aarden.
O Heer! wat is / wat is uw liefde groot!
5 Jaa Gy hebt my als achter naageloopen /
Op dat ik zou mijn liefd aan d'uwe knoopen ;
Schoon ik was gants verbaſterd en ontaard /
Zoo ſtond Gy noch met wijde armen oopen /
Om my t' ontfa'en / toen ik tot U quam loopen
Met zondberou / o Heer! ik ben 't niet waard!
6 Want Gy wild graag en goediglijk vergeeven
De zonden al / die ik ooit heb bedreeven /
En brengen my in 't eeuwig kooningrijk.
Gy quaamt als uit uw Throon en Heemel daalen
Om my van d'aard ten Heemel op te haalen /
Voor deeze liefd en goedheid ik bezwijk.
7 Niet zoo / mijn ziel / maar wild noch eens afdaalen
In liefds af-grond / en 't grootſt daar uit ophaalen
't Welk is / dat gy / o liefd! uw liefſten Zoon
Voor my den dood aan 't kruis hebt laaten ſterven /
Op dat ik zou het eeuwig leeven erven /
En met Hem zitten / zitten in zijn Throon.
8 Al moſt ik nu gelijk een wormpje kruipen
En armelijk langs d'aarde heenen ſluipen /
Noch zou ik zijn in U zeer wonderrijk ;
Dewijl Gy zijt mijn God / en goede Vaader /
Mijn ſchild / mijn loon / mijn trooſt / mijn liefde ader /
Hier in der tijd en naamaals eeuwiglijk.

J. Huygen.

Herts-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Herts op-heffingen en gebeeden tot de Heer Jeſus.

STEM: De Lof zang Maria.

1 HEer Jeſus! Gy alleen
Myn heil / en anders geen /
Fonteine vol genaaden;
Die altoos waater geeft /
En nochtans volheid heeft /
Om yder te verzaaden.
2 Die geeft geduuriglijk /
En blijft noch even rijk;
Die / ſchoon Gy in het duiſter
Altijd uw licht verſpreid' /
Nochtans uw klaarigheid
Verlieſt nooit van zijn luiſter.
3 Mijn ziel van alles ſchuw
Verlangd en dorſt naa U.
'k Leef hier als onbekende
In ballingſchap en pijn /
En mijne dagen zijn
Vol droefheid en ellende.
4 Maar / Heer mijn borgerecht
Is by U weggelegt:
In d'Heemelen om hooge /
Het land der leevenden /
Daar Gy uw broederen
Voor heen zijt ingetoogen.
5 Ach! wanneer komt die dag /
Dat ik U volgen mag?
Wanneer zult Gy my toonen]
Die plaatze in uw rijk /
Die Gy my eeuwiglijk
Bereid hebt te bewoonen?
6 Wanneer of my ombat
't Licht van uw heil'ge ſtad?
Die Heemels zon / mijn leeven /
Daar aardze zon en maan
Niet zullen d'eer ontfa'en
Haar ſchijnzel in te geeven.
7 Daar God / die z'heeft geſticht /
Haar klaarheid en haar licht /
En Gy de kaars zult weezen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wiens glans verlichten zal
Dat Goddelijk getal
Der geener die U vreezen.
8 Hoe lang/ ach Heer! hoe lang
Zal ik noch in bedwang
Des lichaams ommezwerven
Hier in het traanen dal?
In 't land / dat heel en al
Boos zijnde / moet verderven.
9 Laat / alderzoetſte Heer /
Mag 't zijn mijn ziel niet meer
Als balling zijn verſchooven
Op d' aarde / maar voer my /
Verloſt van ſlaaverny /
In 't vaaderland daar booven.
10 Daar 's alle druk ten end /
Als Gy U tot my wend /
Mijn traanen af te droogen.
Daar ik zal / aangedaan
Met witte kleed'ren / ſtaan
Geduurig voor Gods oogen.
11 Dan word in overvloed
Door U mijn luſt geboet /
Wanneer ik door de ſtraalen
Uws aangezichts verheugd
In eeuwig zaal'ge vreugd /
Mijn herte zal ophaalen.
12 Dan zal tot lof van Dy
Geſtaadelijk met my
Der heil'gen tong ontſpringen;
Dan zal ik voor en naa
't Heemels Aleluja
Met d' Eng'len t' zaamen zingen.

R. Rooleeu.

STEM: O Kars-nacht, &c.

5 O Heere Jeſus / mijn beminde!
Ik zoek U heiland / laat U vinden;
Mijn ſteun / mijn leun / mijn een/ mijn al/
Mijn liefſte luſt/ mijn harts vermaaken /
O Heere Jeſus / laat U naaken;
Door U is 't dat ik neederval.
2 Daal neder / Heer / met uwen zeegen /

Gelijk

Gelijk een milde zoomer reegen
Op ons/ hier in dit traanendal/
Daar wy als Pellegrims verkeeren/
En als uitlanders ons geneeren.
Weez Gy onz burgt en vaſte wal.
3 Geef dat nooit luſt tot aardze dingen
Ons lichaam/ziel of Geeſt beſpringen/
Noch ons beguig'len mag het oog:
Maar dat wy 't Heemels naarſtig zoeken/
Met bidden/leezen ons bekloeken/
Des avonds laat en 's morgens vroeg.
4 Dat wy het quaad zoo vlijtig weeren/
Gelijk de vonken van de kleeren
Door uw hoogwaardelijk ontzag;
En op het eeuwig zaalig leeven
Met ons gedachten ſtaadig zweeven/
Ook hoe men daar heen koomen mag.
5 De zonden ſteeds by ons bedreeven
Wild toch genaadelijk vergeeven/
Ach Heere! door uw goedigheid:
Want zoud Gy die naa zwaarte weegen/
Zoo waaren wy op 't hoogſt verleegen.
'k Bid/Heere/ſcheld toch alles quijt.
6 Denk/dat ter plaats/daar wy hier leeven/
Den Duivel ook geſta'ig komt zweeven/
En omgaat/als een leeuw die bruld:
Hoe zeer uw hulp ons is van nooden/
En ſtaad'ge wacht van Heemel booden/
Die Gy beveelen kond en zult
7 Te dienen all' uw uitverkooren/
Die Gy door 's geeſts kracht hebt herbooren/
En ook gemaakt met U een geeſt.
Bewaar ons t'zaam in uwe handen/
Hier en in verre vreemde landen;
Dat wy afwijken minſt noch meeſt.
8 Dek haar en ons ſteeds met uw vlerken;
Wild ons te zaam met kracht verſterken;
En maak in ons uw Geeſt als vuur.
Ay ſtroop! ay ſtroop toch vuur'ge vonken/
Dat ons 't gemoed als word doordronken/
En laatz' ons miszen niet een uur.
9 De Geeſt des kindſchaps/ (zoete vader!)
Waar door wy roepen/ Abba Vaader/
Laat die mild ſtroomen in 't gemoed,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Is ſtof gegeeven tot bedroeven/
Wild evenwel daar-om niet toeven:
  Maar geef ons diep berou en boet.
10 O Heere hoor! ay hoor onz' ſmeeken!
Ik kan/ ik kan niet langer ſpreeken/
  Zie mijn gekerm en weenen aan.
O Jeſus! Jeſus laat U binden!
Wild onz bedroefde ziel verbinden/
  En laatz' uw heilzaam trooſt ontfa'en.
11 O Heere Jeſus! hoor de beeden
Van all' uw rankjens en uw leeden/
  Die tot U ſchreijen/ Heer/ altijd.
Geef dat wy met U in dat leeven/
Daar Gy nu zijt op 't hoogſt verheeven/
  Ook moogen zijn in eeuwigheid.
12 By U en d' oorſpronk allerdingen/
Wiens lof de Cherubijnen zingen
  In melody en Heemelvreugd/
Daar duizendmaal tien duizend Eng'len
Sta'ig om den throon als lijfwacht heng'len/
  Ay my! wat zoeter zielgeneugd.

J. Huygen.

STEM: Als vooren.

1 O Jeſus! hoor toch we'er de nooden
Van een/die angſtig komt gevlooden
  Tot U/ zijn heil/ zijn heul/ zijn Al;
Die zwerven moet in vreemde landen/
In 't midden van zijn doodvianden/
  Die ſtaadig loeren op zijn val.
2 Want waar wy maar onz voeten zetten/
't Is al vol angels/ ſtrikken/ netten/
  En meeſt bedekt met ſchijn van goed:
Den Duivel met zijn trouw trawanten
Vol liſt/ en macht/ aan alle kanten/
  Ons meenig aanſlag leev'ren doet.
3 Neemt tot zijn hulp al d' aardze Menſchen/
Die naar onz ondergang gantſch wenſchen/
  Met lokken/ dreigen/ zoet en zuur/
Rijkdom/ gebrek/ en eer en ſchande
Ons voor te ſtellen/ zoo men van de
  Deugdspad afwijkt/ of op verduur.
4 Daar by onz eigen vlees/ waar meede

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Men is omba'en / dat teegen reede
Zich altyd met zyn luſten kant ;
En door zyn uitterlyke zinnen
Het herte poogd te overwinnen /
Dat daar meeſt aardze liefd in brand.
5 Och Alverzochte! heb meelyden /
Gy weet wat 't is in 't vlees te ſtryden ;
Hoe nauwen wacht men houden moet /
't Zy uit/ 't zy t'huis/ 't zy waar w'ons wenden
't Is myden / ſtryden zonder ende :
Ons viand looz en zeer verwoed
6 Mikt ſta'ig op ons / dies wild beſchermen
En ons ombangen met uw ermen /
O trouwe Herder / goede Heer /
Op wiens genaad wy moogen ſteunen /
Jaa ſteeds als op uw herte leunen /
Als wy maar blyven in uw leer.
7 Gelyk Gy licht tot meededoogen
Wierd tot in 't ingewand bewoogen /
Tot traanen / als Gy iemand vond
In lichaams nood / toen G' hier op aarde
Waard / dat U zulk ontroering baarde /
Dat Gy U niet onthouden kond ;
8 Zoo laat ook nu trooſtryke ſtraalen
Van goedheid op ons neederdaalen /
Tot hulp in onze zielennood ;
Wy koomen ernſtig tot U loopen /
Geloovend Gy voor ons ſtaat open
Als voor het kind zyn moeders ſchoot.
9 Och onzen Kooning en Behoeder!
Meedoogend Prieſter / lieve Broeder /
Bewaar ons door uw Eng'len wacht /
En geeſt / als onder uwe vleug'len
Voor alle quaad ; en wild beteug'len
Des helſchen viands liſt en kracht.
10 Laat ons in nooden niet bezwyken /
Noch met Lots Huisvrouw ommekyken /
Maar 't geen van ons wel is verzaakt ;
Maar meer en meer met vreugd verlaaten
Rykdom / vermaak / en eer en ſtaaten /
Waar door den Duivel dienaars maakt.
11 En laat ons altyd recht bedenken /
Wat lot en heil, dat Gy zult ſchenken
Aan dien uw wil volkoomen doet ;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wat 't is / vereend met uwen Vaader
Te zijn / des leevens bron en aader
  Van alle heil en goed en zoet.
12 Zoo zullen w' U daar d'eer van geeven /
Wanneer wy zijn in 't eeuwig leeven /
  Op 't hoogſt / gelijk die zaal' ge ſchaar /
Die met volmaakte lip en tongen
U / en uw Vaader lof toezongen /
  Dat zy verheerlijkt waaren daar.

J. Huygen.

STEM: O kars-nacht! &c.

1 WY wijden U onz' herten zaalen;
Kom Heemels Kooning daar in daalen;
  Vaag uit al wat noch is beſmet
Met quaad; en zway daar ſteeds den ſcepter /
Niets teegens uwen wil en ſcepter /
  Daar Gy uw throon ter neederzet.
2 Slacht all' onz' qua'e geneegentheeden /
De dierze luſt / en aardze leeden
  Door 't krachtig woord 't tweeſnijdend zwaard.
Doe haar door liefdens vuur verbranden
Op 's herten haard ten offerhande;
  En ſtijgen tot U Heemelwaard.
3 Vermengd met boetve'es heete traanen! :
En opzet om zich voorts te ſpaanen;
  Ontvlam onz' ziel met lof en dank /
In anders nood met teer ontfarmen /
En zucht tot weldoen aan den armen /
  Ten zoeten reuk onz' leeven lang.
4 Doe 's Vaaders wil ons openbaaren /
Ons duiſter hart geheel opklaaren /
  Leg ons uw wet op 't netſte uit.
Wild in deez' booz' verwarde tijden
Voor all' afleiding ons bevrijden /
  En hoeden 't hart van valz beſluit.
5 Zalf ons ook door uw liefd / te weeten
Tot Koonings / Prieſters en Propheeten
  Met uwes Geeſtes balzem bloed;
Zoo dat onz hart ſteeds deugd uitwaazemd /
Onz gantze weezen Godsdienſt aazemd /
  En onz gemoed zy zacht en zoet.
6 En geef / dat / als de dood komt naaken /

Wy

Wy omgegord op 't ſchildwacht waaken/
Onzondig / vrolijk / wijz / gelampt:
Onz Geeſt met weldoen in uw handen
By all' uw helden mag belanden /
Die vroom'lijk hebben uitgekampt.

J. Huygen.

Op Jeſus voorbeeld.

STEM: Amo te benigne Jeſu.

1 HEilige Jeſus! Heemelz voorbeeld!
Der Eng'len heiligheid
Werd als duiſternis veroordeeld
By uwe zuiverheid.
Jeſus is mijn onbeſmet
Hoofd en hert / mijn geeſt en wet.
Heilig my / Heilig my:
Ik moet/ Jeſus / zijn als Gy.
Heilig my / Heilig my:
Ik moet heilig zijn als Gy.

2 Stille Jeſus! die de baaren
Van uw wil / op den grond
Van uws Vaaders wil bedaaren
En ſtil doen leggen kond.
Wanneer zal mijn tocht en wil
Eens in d'uw verzinken ſtil?
Heilig my / Heilig my:
Ik moet/ Jeſus/ zijn als Gy.
Heilig my / Heilig my:
Ik moet ſtille zijn als Gy.

3 Wakk're Jeſus! vol van zorgen
En arbeid / zonder maat /
Beezig van den vroegen morgen
Tot aan den avond laat:
's Daags voor ſpijz met werk bezet /
's Nachts voor 't bedde in gebed/ &c.

4 Goede Jeſus! altijd minlijk
In lieffelijk gelaat:
Neevens vriend en vyand vrind'lijk /
Een yders hulp en raad:
Ach! waar ik als Gy een trooſt
Aller in haar hulpe looſt! &c.

5 Zachte Jeſus! die zachtmoedig

Het alderſcherpſte leed
Wraakloos kond vergeeven goedig /
Jaa zonder toorn en leed ;
Maar in yver kond vergaan /
Wierd uw Vaader ſmaad gedaan/ &c.
6 Need'rig' Heiland! waardig t'eeren:
Die aller Menſchen lof
Zeer ootmoedig kond ontbeeren/
En zoo des hoogmoeds ſtof
Wikte / dat het oordeel klaar
Altijd ſtond in d'evenaar / &c.
7 Zuiv're Jeſus ! die de driften
Van 't lichaam toomen kond /
En het kuis van 't onkuis ziften
Met hert / en oog / en mond :
Al uw leeden hield Gy net /
Al uw denken onbeſmet / &c.
8 Maat'ge Jeſus! dien de reeden
De ſpijz en drank toemat ;
Dertel noit in lekkerheeden /
Noit vol / of overzat ;
's Heemels wil te doen hield Gy
Voor uw ſpijz en lekkerny / &c.
9 Heil'ge Jeſus ! druk uw leeden
Ten leeven op de mijn' ;
Doe mijn voet als d'uwe treeden /
Mijn oog als 't uwe zijn /
Booven al maak dat mijn hert
Als het uw recht vuurig werd/ &c.
Jod. v. Lodeſteyn.

STEM: Lof-zang Maria.

1 KOm Jeſus Godes Zoon /
Kom Heer van alle Goo'n /
Doorwond mijn ziel van binnen /
Op dat ik vry van zond' /
Uit mijner zielen grond
U vuurig mag beminnen.
2 O waare zielen ruſt !
O bron van alle luſt !
O rijkdom der genaade !
Geef dat ik om uw min
En kennis al 't gewin
Des Werrelds acht voor ſchaade.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 O volheid alles goeds!
O Zonne mijns gemoeds!
O Jeſus mijn beminde!
Zend in mijn ziel een blik
Uws klaarheids / op dat ik
U zoekende mag vinden.
4 O waarde Bruidegom!
O zoete Jeſus! kom /
Kom nooit genoeg verheeven /
Trek my uit 's Werelds ſlijk /
En doe my eeuwiglijk
In vreugde by U leeven.

C. Wittenoom de oude.

Lof-Zang ter eeren van Jeſus Chriſtus.

STEM: Pſalm 100.

1 OP / op mijn geeſt uit 's Werelds ſtof /
Zing Jeſus uwen Heiland lof /
Met lijf en ziel / met hert en keel:
Hy is uw hoogſt' en waardſte deel.
2 Lof Jeſus / vron van heil en vreugd;
Lof Jeſus / die ons hert verheugd.
Lof Jeſus / zaaligheids fontein.
Die ons gemaakt hebt ſchoon en rein.
3 Wanneer wy door der zonden macht
Verwonnen waaren en verkracht /
Zijt Gy gekoomen ſterke Held /
En hebt de zonden ne'er geveld.
4 Als ons de werreld had verleid
Tot ondeugd en rampzaaligheid /
Hebt Gy ons door uw Herders ſtaf
Gereddet uyt der hellen graf.
5 Gy hebt des Duyvels macht ontroofd /
Den kroon genoomen van zijn hoofd /
Zijn kop vertreeden met uw voet /
En van zijn plaag uw volk behoed.
6 Gy hebt des Heemels hoogſte goed
Voor ons gewonnen door uw bloed;
Den weg gebaand / en opgedaan
Des Heemels poort / om in te gaan.
7 Gy zittend in des Heemels boog
Laat nederdaalen van om hoog

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uw geeſt: die ons getuige is/
Dat God door U ons Vaader is.
8 Dies moet Gy Jeſus zijn geloofd
In eeuwigheid/ als opperhoofd
Van 't heilig volk; wiens zaaligheid
Gy hebt in 't Heemels hof bereid.
9 Geloofd zy uw hoogwaarde naam
Van Menſchen en van Eng'len t'zaam,
O Jeſus! alder-zoetſte luſt:
Der zielen hoogſte trooſt en ruſt.

J. v. Laan.

LUST-HOF DER ZIELEN.

IV. DEEL.

Van het loon der Vroomen, en de ſtraffe der On-achtzaamen.

STEM: Doe uw oogjens open, &c.

1 DIe rein liefde vierig
In zijn herte draagd/
Die daar leefd manierig/
Gelijk 't God behaagd/
Die zal vry van quaale/
Schoon en vruchtbaar bloeyen ziet/
Die zal des Zonnen ſtraalen/
Op den middag lijden niet.
2 Die geheel laat vaaren
D.r godloozen raad/
Die op der zondaaren
Weg ook niet en gaat/
Die is wel geleeken
By een groene vruchtb're boom/
Die daar onbezweeken
Groeid aan eenen waaterſtroom,
3 Die wel Gods behaagen
Weet en niet en doet/

Die

Die zal veele ſlaagen
Lyden in den gloed /
Die eeuwig zal branden.
Noch werd hy gebonden med
Die duiſtere banden /
Want hy ging der zonden tred.
4 Die loopt onverhoolen
Op weegen gemeen /
Die moet wel verdoolen /
Want daar is maar een /
Die daar tot den leeven
Is een weg der waarheid glad:
Die daar gaat beneeven
Zal miſſen die ſchoone ſtad.
5 Die met Eſaus zoorte
Verkoopen onwys
Haar eerſte geboorte
Voor een ſchootel ſpijs.
Die haar hier verkiezen
's Werrelds tijdelijk profijt/
Die zullen verliezen
't Eeuwig Hemelze jolijt.
6 Die wandeld verſtandig /
Zijnde geen zondaar /
Die de dronkaards ſchandig
Niet en volligd naar /
Die niet leugenachtig /
Noch ooit valz is van gemoed /
Die zal noch deelachtig
Zijn / Gods edel rijke zoet.
7 Die met zijnder tongen
Niet en ſmaad noch ſchend /
Die wel heeft bedwongen
Al zijn woorden jent /
Die zijn hert noch handen
Niet beſmet om 't aardze goed /
Die zal vry van ſchanden /
Namaals hebben overbloed.
8 Die niet is wraakgierig
Teegens zijn vyand
Die hier goedertierig
Leefd in laagen ſtand /
Die 't bedrog der zonden
Zeer kloekmoedig weederſtaat /

Die zal groot bevonden
Zijn / wanneer 't hier al vergaat.
9 Die lieſde bewyzen
Aan Gods leeden fijn /
Die d' hong'rige ſpijzen /
Ook die dorſtig zijn /
Die weldaad betoonen
Aan veel krank' en arme ziet /
Die zal God beloonen
Met een ſtroom die overvliet.
10 Die heeſt tot zijn voordeel /
Barmhertigheid dan /
Die haar teegen 't oordeel /
Wel beroemen kan.
Die in alle ſtukken
Der lieſde volſtandig blijft /
Die zal 't wel gelukken /
Eeuwig hy in God beklijfd.

J.P. Schabaſie.

Vreugden-ſtof der Chriſtenen.

STEM: Heil-gierig menſch.

1 WEl op mijn lang ontſtelde ſnaaren /
Wild op de luit u noch eens paaren /
Om maaken een geklank
Van vreugdenzank ;
Hoe een Chriſten hert /
Vry van alle ſmert /
Hoe een Chriſten hert / met reeden /
In vreugd zijn tijd hier mag beſteeden.
2 Een Chriſten heeſt de grootſt' oorzaaken
Om in zijn geeſt zich te vermaaken ;
Schoon dit een Wereldſ kind
Zoo niet verzind /
Dat hy vroolijk leefd /
Maar wel angſtig beefd /
Dat hy vroolijk leefd / wiens ooren
Deez' ſtrenge les ſteeds moeten hooren :
3 Doe boet / verlaat / verzaak / bekeer dy /
Neem op uw kruis / volg my naa / leerd hy.
Dit ſchijnd wel ſtraf en zwaar
In 't eerſte / maar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Een herbooren geeſt/
Die den Heer recht vreezd /
Een herbooren geeſt is 't lichte
Laſt / en zijn jok een zoete plichte.
4 Hoe kan 't hem zwaar of moey'lijk prangen/
Dien Chriſtus zelfs wil trooſt erlangen ?
Waar Chriſtus zelfs is borg /
Wie heeft daar zorg ?
Die ſlechs U heeft / Heer !
Acht dan geen ding meer ;
Die ſlechts U heeft / Heer vol waarden /
Wat vraagd die naa Heemel of aarde ?
5 Maar tel eens op / waar uit het bly zijn
Hier meeſt onſtaat. Is 't niet door 't vry zijn
Ontkoomen uit 't gevaar /
(Het blijkt te klaar.)
Rijkdoms toeverlaat ?
Hooge ampt of ſtaat /
Hooge ampt of ſtaatsvereering ?
En 's grooten Houwelijkx vermee'ring ?
6 Is 't vreugdenſtof 't gevaar t' ontſpringen ?
Een Chriſten is (o blijde dingen !)
Van helle / Duivel / dood
Haar ramp / angſt / nood /
Van haar ſlaaverny
Los gemaakt en vry /
Van de ſlaaverny der zonden.
Door Chriſtus is de ſtrik ontbonden.
7 Is 't geld of goed ? 't zijn ſchatten heerlijk.
't Is rijkdom groot / jaa onwaardeerlijk
Vry van verderf en mott' /
Roeſt en verrot.
Spijt der roovers liſt /
In den Heemel is 't
Voor een oprecht Chriſt behouden /
Die op 't onzienlijk vaſt betroude.
8 Is 't eer of ſtaat ? (verblijd u vroomen)
Een Chriſten is alleen gekoomen
Tot d' hoogſte heerſchappy /
En monarchy.
Hy is ſterker held /
Als die ſteeden veld ;
Hy is ſterker held / jaa Kooning /
Die Heer is in zijn 's herten wooning.

9 Zijn 't groot of rijke houwelijken ?
Geen echt op aard' mag men verg'lijken
By de verhoolentheid /
Die daar in leid /
Hoe een Chriſtenſpruit
Hoog gegeeven uit
Word tot Chriſtus bruid / en kindſchap
Gods/al zijn heil'gen krijgt tot vrindſchap.
10 O Chriſten vreugdenrijke zeegen !
Wanneer men recht gaat overweegen
By deeze zielgeneugd /
Al 's Werreld vreugd :
Ach ! wat is 'et toch ?
Waanvreugds vals bedrog.
Ach ! wat is 't toch / als ellende ?
't Wroegend' geweeten truurſpel 't ende.
11 Een Chriſtens blydſchap is beſtendig/
Blijd hier / noch blijder 't end onendig
In 's Heemels vreugdenfeeſt.
Dit 's d'oorzaak meeſt /
Dat hy wel vernoegd /
Hoe het God hier voegd /
Daar op zijn genoegt geveſt is.
Wel doen en vroolyk zijn het beſt is.
12 O vreugdes eenig fontein-ader /
Geef dat uw vreugd/'s geeſts vreugd / ons naader
En innerlyker kuſt
Met herte luſt ;
Dat elk Chriſten hert
Vry van bange ſmert /
Dat elk Chriſten hert met vreede
In ruſt en vreugd zijn tijd beſteede.

Amen.
J. P. Schabalie.

Blijdſchap des H. Geeſts, gaat alle vreugde des Werrelds te booven.

STEM: Heil-gierig Menſch.

1 HEt hoogſte goed in deezen leeven /
Dat hier Gods vrienden werd gegeeven /
Dat is in zijnen Geeſt
Te houden feeſt /

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En te zijn verheugd /
Met een zoete vreugd /
En te zijn verheugd van binnen /
Vervuld met Goddelijker minne.
2 Altijd verheugd in God te weezen
Is een gebod / alzoo wy leezen:
Maar hoe kan hy altijd
Weezen verblijd /
Die noch zoekt vermaak
In een aardze zaak /
Die noch zoekt vermaak te pleegen /
Daar de natuur is toegeneegen?
3 't Is vreugd; maar die de Creatuur geeft.
't Is vreugd; maar die in haar geen duur heeft.
Want neemt men wech het beeld /
Daar luſt in ſpeeld /
Vreugde is ten end /
Wech is 't fondament /
Vreugde is ten end' gekoomen /
Men mag die vreugd geen vreugde noemen.
4 Maar die bevrijd van alle luſten /
In God alleen kan lieflijk ruſten /
Die midden in 't verdriet /
Blijdſchap geniet /
D'uiterlijke Menſch
Zijnde teegen wenſch /
D'uiterlijke Menſch in 't lijden /
't Gemoed inwendig kan verblijden.
5 De vreugd des Geeſts / het pand der vroomen
Werd door geen Creatuur benoomen,
In God die eeuwig is
Staan zy gewis /
Die haar aldermeeſt
In lijdens tempeeſt /
Die haar aldermeeſt kan baaten /
Als zy van alles zijn verlaaten.
6 Den druk / die tijdelijk en licht is /
Brengt heerlijkheid / die vol gewicht is /
Hen die aanſchouwen maar
Op 't onzichtbaar.
Al wat hier geſchied /
Dat en raakt haar niet /
Al wat hier geſchied op aarde /
Dat is by haar van kleinder waarden,

7 Waar God zijn liefd' heeft ingegooten/
Heeft Menſch hem zelven uitgeſlooten/
Hy heeft altijd hoe 't gaat/
Profijt en baat/
Die geruſt en ſtil/
Wil dat God zelfs wil/
Die geruſt en ſtil kan lijden/
Die zal altijd in God verblijden.

J. P. Schabalie.

Heemel-Vreugde.

STEM: In 't Bos om Weſel groeid houts genoeg.
Of: Wild vroolijk leven, &c.

1 ZEer grooten zeegen
Is nu verkreegen/
Voor die de weegen
Des Heere gaan.
Gods bondgenooten
Is nu ontſlooten
Een overgroote
Genaade baan:
Des leevens kroon/
In 's Heemels throon/
En luſtige blijdſchap/ die nimmermeer ſcheid/
Verloſt van lijden/
Van leed/ van ſtrijden/
En vol verblijden
In Eeuwigheid.

2 Verheug van binnen
In geeſt en zinnen/
En wild beginnen
Tot Godes lof/
Uit 's herten dringen
Zijn roem te zingen:
Want hier zijn dingen
Van rijke ſtof.
Vertel het goed/
't Welk God u doet/
En gallem zijn vriend'lijke goedigheid uit;
Dat Zerafijnen
En Cherubijnen
Met vreugd verſchijnen

Op

Op uw' geluid.
3 Zoo zulk vermaaken/
Uw ziel doet waaken
Op al haar zaaken
Met ernſt voortaan;
Om namaals meede
Voor God in vreede
Met bruilofts kleeden
Bereid te ſtaan:
Zoo brengt die vreugd
U/ door de deugd/
In 't kooningrijk Chriſtus gelukkig vol eer,
Zoo zoeten leeven
Werd hun gegeeven/
Die neerſtig ſtreeven
Naa waarheids leer.
4 Gezang en ſnaaren/
Door 't lieffelijk paaren/
Kan blijdſchap baaren
In 't moedeloos hert:
Zy doen de krachten/
We'er opwaards trachten/
Eer zy verſmachten
Door angſt en ſmert.
Zoo zal 't gemoed/
Door 's Heemels zoet/
Vermaakt/ en ontbonden van droefheid/ vol vreugd
Zich zelf verquikken/
En niet meer ſchrikken;
Maar yv'rig ſchikken
Ter waare deugd.
5 Onreine gronde/
Bezet met zonde/
Werd niet gevonden
In 't vroom getal/
't Welk/ alle nooden
En ramp ontvlooden/
Dan uit den dooden
Verrijzen zal;
Maar die het quaad
Volkoomen laat/
En Chriſtus gezindheid natuurlijk vertoond;
Daar overvloedig
Zijn geeſt/ zachtmoedig/

Op,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Oprecht en goedig/
Vol deugd in woond.
6 Wel aan/o vroomen:
Wild geenzins ſchroomen
Om voort te koomen
Op 't heilig pad.
De gunſt des Heere
Zal u vereeren/
Naa uw begeeren/
Met al zijn ſchat.
Zijt maar getrouw
In vreugd en rouw/
Geſterkt in der waarheid en liefde gelijk:
Op dat uw ooren
Naa deezen hooren/
Kom uitverkooren
Bezit mijn rijk.

A. Janzen.

Trooſt der Vroomen.

STEM: Wilhelmus van Naſzouwen.

1 Hy heeft geluk en zeege/
Die altijd in Gods wet/
En in zijn reine weegen
Zijn voeten ſtaadig zet:
Geen tonge kan verhaalen/
Geen pen beſchrijven kan/
Geen konſtenaar afmaalen
't Geluk van zulk een Man.
2 De Werreld mag hem ſmaaden/
En houden voor een zot/
En zoeken t' overlaaden
Met alle ſchimp en ſpot.
Zulx kan hem geenszins deeren/
Zulx alles ſchaad hem niet;
Dewijl hem God wil eeren
En trooſten in 't verdriet.
3 Al wat de vroomen lijden
Is 't zaad van haare vreugd;
Groot juichen en verblijden
Spruit uit haar ongeneugd:
Gelijk zy hier gaan zaajen
Veel droefheid/ angſt en druk;

Zoo zullen zy eens maajen
  Een oegſt van groot geluk.
4 Al gaat den huisman truuren
  Als hy zijn akkers boud /
En 't zaad uit zijne ſchuuren
  Aan 't zwarte ſlijk betroud;
Zijn druk begint te ſluiten /
  Wanneer hy heug'lijk ziet /
Dat God op d'eerſte ſpruiten
  Gezeegend waater giet.
5 Wanneer de zon komt ſchijnen /
  Den Heemel zich ontſluit /
Zy doet zijn angſt verdwijnen
  Uit droefheid vreugde ſpruit.
Zoo is 't hier met de vroomen
  In alle teegenheid /
Zy hebben niet te ſchroomen
  Het eind is vrolijkheid.
6 Al gaanz' op aarden truuren
  Den Heemel haar toelacht /
Geen kruis zal altijd duuren /
  Den dag komt naa den nacht,
Voor alle vroome herten
  Is groote vreugd bereid;
En midden in de ſmerten
  Toond God zijn goedigheid.
7 Hy zalze niet verlaaten /
  Zijn oog heeft op haar acht /
Zijn hand komt haar te baaten
  Ook als men 't minſt verwacht.
Hy zal haaſt doen opklaaren
  De neevels van haar ſmert.
Hy ſtild d'onſtuime baaren
  En trooſt haar angſtig hert.
8 Wat heeft hy oit te vreezen /
  Die God heeft aan zijn zijd /
En ziet dat vriend'lijk weezen
  Geduurig eeven blijd?
Wie kan hem toch beletten
  Het erf dat hy verwacht?
Wie kan hem dat ontzetten /
  Waar is zoo grooten kracht?
9 Die op den Heer betrouwen
  En zullen niet vergaan;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Maar vaſt in al 't benouwen
Als bergen blijven ſtaan.
Zy hebben niet te vreezen;
Hoe zeer den helhond baſt;
Haar vreugd zal eeuwig weezen;
Gods gunſt en woord ſtaan vaſt.

In blijdſchap peinſt
Dat voorſpoed veinſt.
In teegenſpoed
Wacht beeter goed.

STEM: Pſalm 91.
Of: Gy die de naam van Chriſten draagd.

1 WIe God tot zijnen toevlucht heeft
In allen ramp en nooden/
En heilig in zijn wandel leefd/
Gelijk Hy heeft gebooden/
Die word van hem bezorgd/bemind/
En met geneegentheeden/
Gekoeſterd als zijn lieve kind
In alle teegenheeden.
2 Zoo dat geen nood te groot en word
In wiszelvalligheeden
Noch leed/hoe wreed/ten afgrond ſtort;
Dewijl hy met gebeeden
Den throon van zijnen Vader naakt
Met hertelijk vertrouwen;
Die hem dan met zijn geeſt we'er raakt/
En 't herte komt bedouwen.
3 Zoo dat hy midden in den druk
Met zangen God kan looven/
Om dat hy weet/ dat zijn geluk
Hem niemand kan ontrooven:
Naadien hem God dat goed bewaard/
In zijne Heemel zaalen/
En dat Hy hem in 't eind van d'aard
By Hem zal koomen haalen.
4 En ſtellen hem in all' zijn goed
't Bezit van 't eeuwig leeven;
Dus zal Hy 't alderzoetſte zoet
Hem dan met liefde geeven.
Alwaar men dan in eeuwigheid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Met d'Eng'len zal verkeeren
En looven Goodes Majeſteit
En Chriſtus onzen Heere.
5 Hierom mijn ziel neem dan geduld
In 't geen u God komt zenden /
Dewijl G'hier niet lang weezen zult /
Maar rend vaſt naar uw ende.
De tijd is ſnel / het leeven kort /
Kamp kan niet lange duuren /
Want al dat hier genooten word /
Dat duurt maar weinig uuren.
6 Laat ook geen vleeſchelijk vermaak
Het heilig leeven hind'ren /
Dewijl dat zoo geringe zaak
Niet paſt aan Goodes kind'ren /
Want die hier hebben 't vlees gedood
Met allen zijn begeeren /
Zy volgen Jeſus in zijn nood /
En worden alzoo Heeren.
7 De Wereld woeld en ſlaafd en draafd
En wil 't geluk hier vatten:
Doch word met bitterheid gelaafd /
Dewijl dat al haar ſchatten
Vaſt blijven / en zy moeten heen
Ten duiſt'ren graave daalen.
En dan noch voor Gods oordeel tre'en /
En daar haar vonnis haalen.
8 O dwaaze Menſch! waar loopt gy om /
Om 't geen u zal verlaaten?
Het leeven is een yd'le blom.
Al 't goed kan u niet baaten.
Daarom lief toch een ander lot /
En volg des Heemels Kooning /
Dan komt gy meede by dien God
In zijne Heemel-wooning.

B. J. Stol.

Hoe Deugd, 't gemoed verheugd.

STEM: Een goed nieu lied, heb ik bedacht.
Of: Gy die de naam van Chriſten draagt.

1 DIe deugd bemind / die ondervind
Haar zoetheid in 't beleeven;

Zy

Zy kan 't gemoed in overvloed
Veel trooſt en zoetheid geeven.
2 De reine deugd kan zulken vreugd
In 's Menſchen hert ontſteeken/
Dat 's Weerelds zoet als gal en roet
Daar by mag zijn geleeken.
3 Vermaak van 't vleis kan meen'gen reis
't Gemoed zoo angſtig quellen/
Dat ziel en hert gepijnigd werd
Met vreez' en angſt der hellen.
4 En of wel ſchoon die deugd haar loon
Voornaamentlijk zal weezen/
Des leevens krooon/ in 's Heemels throon/
Wanneer wy zijn verreezen:
5 Zoo kan zy hier in lijdens vier/
In kruis/ in druk/ in ſtrijden/
In al 't verdriet/ dat oit geſchied/
Het herte noch verblijden.
6 Want zy gedenkt: God die gehengt
Dit over my ten beſten/
Hy zal hoe 't is/ ik ben 't gewis/
My helpen noch ten leſten.
7 O! die zoo leefd/ dat hy God heeft
Tot een liefhebbend Vaader/
En weet daar by/ dat Hy hem zy
Een ſchut/ en ſcherm voor quaader.
8 Die kan altoos 't gemoed door trooſt
Des heil'gen Geeſts opwekken/
En denkt: hoe 't gaat/ God kan al 't quaad
Tot heil en goeddoen ſtrekken.

J. D. Soutman.

STEM: De zoete Meere-minne,

Of: Het daaget uit den ooſten.

1 O Alderzoetſte leeven!
O alderzoetſte luſt!
Waar luſt is weggedreeven/
Daar leid nu God zyn ruſt.
2 De ſlang is hier verdweenen/
's Vlees luſt is hier gedood.
Het oud is nu al heenen/
't Nieu is'er in gepoot.

3 Hier ſpringt de nieu fonteine/
Hier vloeid den nieuwen wijn/
Hier ſmaakt men God alleine/
Al't oud is ziels fenijn.
4 Hier groeyd den boom des leevens
In 't nieuwe Paradijs/
En God ſchenkt daar beneevens
Zijns leevens zoete ſpijs.
5 Van vreugden moet men ſpringen
Van vreugde weenen mee/
Van vreugde moet men zingen/
Want God beweegd de ſtee.
6 Van vreugd word men als dronken/
Het dringd door all' de le'e/
En 't dropje word verzonken
In d' aldergrooſte zee.
7 Men word zoo gants verſlonden
In deeze vreugdengloed/
Geen tong en kan 't verkonden
't Is 't alderzoetſte zoet.
8 O Menſch! dit moet gy derven/
En erven 't teegendeel/
Zoo gy 't niet al gaat ſterven/
Geen deel/ maar al geheel.
9 Ei lieve! ken uw waarde/
De waarde van uw ziel/
Want al de heele aarde
Geen waarde daar by hiel.
10 Kan u 's vlees luſt bekooren/
En maar een hand vol vreugd/
Waar-om laat gy verlooren
Een vreugd vol van geneugd?
11 Hebt gy wel eens ter deegen
Op 's Werrelds doen gelet?
Hoe meer/ hoe meer verleegen/
Hoe meer/ hoe meer verlet.
12 Wat is toch 's Werrelds weezen?
Wat wint hy die dit wint?
Wind zal zijn rijkdom weezen/
Want al zijn winſt is wind.
13 O Menſchen! laat u raaden/
God bid u als een vriend.
Waarom wild gy verſmaaden
Dat u zoo noodig diend?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

14 Onz Heer doet ons verkonden/
Deez wonderlijke feeſt/
Zoo gy die wild doorgronden/
Zoo leef hier naa den geeſt.
C. Laakhuyzen.

Stand van een gelukkig Mens,
Dieze heeft, beſtaat naa wens.

STEM: Gezwinde boode van de min.

1 ALs Jeſus eens de harpe ſlaat
In een rein gemoed/
Daar breeze Gods geſpannen ſtaat:
O! wat klinkt dat zoet!
Ach hoe bly
Is dat hart!
Dat nu vry
Van zijn ſmart
God loofd/
Met een opgeheeven hoofd.
Hier weet niemand af/
Die gevoed met draf
Van ſlechte Aardze vreugd/
Zich dus in den ſchijn verheugd.
2 De ziel/ die deeze voorſmaak heeft
Verkreegen van zijn Heer/
Is nu gereed/ zoo lang zy leefd/
t'Ontfangen tot Gods eer/
Zoo het quaad/
Als het goed/
Zoo het zuur/
Als het zoet;
En rijk
Acht hy 't Aards al t'zaam voor ſlijk.
Alles acht hy ſcha'e/
Volligd Chriſtus naa/
Gebogen onder 't kruys
Naa het eeuwig vreugden huis.
J. Luyken.
3 Naa 't nieu Jeruſalem gebouwd
Van paar'l en diere ſteen/
En daar de ſtraaten zijn van goud

Daar

Daar men ziet door heen.
In die Stad
Is zijn ſchat/
Jaa zijn God
Is zijn lot
En deel:
O die ziel! wat heeft hy veel?
De Goddelyke zang
Toefd hem al te lang
In het Heemels koor/
Die daar zoet ſtreeld het gehoor.
4 De daagen hem als jaaren zijn/
Zoo verlangd die mens
Naa 't zoet geniet van Gods aanſchijn
Dat is al zijn wens;
Daar de troon
Van Gods Zoon/
't Witte kleed
Leid gereed/
O my!
Al die Heemelz meelody
Staat naa hem en wacht/
Jaa 't hem als toelacht/
Zoo dat hy/zonder ſchroom/
Roept o Heere Jeſus koom!

J. Huygen.

Heemels Jeruzalem, en de weg van dien.

STEM: O heilig zaalig Bethlehem.

1 ICk weet een Stad/heerlijk gebouwd/
Die helder blinkt aan alle kanten/
Wiens ſtraaten zijn doorluchtig goud/
De muuren paar'l/ en diamanten;
2 Alwaar geen zon/noch maane-ſchijn
Behoefd/mits 't lam 't al door kan ſtraalen
En daar de zon/en keers zal zijn/
Verlichtend' al die gulden zaalen.
3 Doch niemand komt in deeze Stad/
Dan die eerſt trouw'lijk heeft geſtreeden/
Geſtreeden op dien ſmallen pad/
En d' enge-poort is door-getreeden.
4 Een nauwe-poort/een ſmalle-baan
Leid door die ſtad zoo hoog verheeven/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo dat elk/ wie daar heen wil gaan/
Zich moet op deezen weg begeeven.
5 Moet/ naa zijn Opper-heers gebied/
Gewillig alles hier verzaaken/
Al valt het zwaar/ wat nood/ hy ziet
Zoo ſtrijdend' in die ſtad te raaken/
6 Indien zijn oog/ zijn hand/ of voet
Hem hinderd op die ſmalle weegen/
Verſtaa/ zijn luſt/ zijn eer/ zijn goed/
Of waar dat meer in is geleegen/
7 Veel liever alles ſnijden af/
En liever lyden ſchand' en ſchaade/
Dan hier te weezen ſlof of laf/
Maar vlijtig waakend' teegen 't quaade.
8 Al ſchijnt dit zwaar voor zijn Natuur/
Zoo alles/ alles te verzaaken/
Hy denkt/ 't is nu een harde uur:
Maar 't is om eeuwig te vermaaken.
9 't Is om een kroon/ een waarde kroon/
Waarom ik loop/ waar naa ik jaage/
Die glinſterd in mijn oog zoo ſchoon/
Dat ik dit alles willig draage.
10 't Is om een ſtad/ een ſchoone ſtad/
Een ſtad vervuld met alle goeden/
Een onwaardeerelijken ſchat.
Wie zoud niet vlijtig derwaarts ſpoeden?
11 't Is om een rijk/ een Koningrijk/
Een eeuwig koon ingrijk te erven,
En zou ik dan 't vergankelijk
Om deeze ſchat niet geerne derven?
12 Gewis hy achtze drek/ en ſcha'e
Met Gods gezant dien groot Apoſtel;
Niets acht hy waard' of ſtaat hy naa
Dan deeze ſchat/ die is hem koſtel.
13 Hy vind in zich een beeter goed/
Dan d' aardze weeld' hem ooit kan geeven/
Een ſtille vreed'/ een bly gemoed/
Verheugd in God en 't eeuwig leeven.
14 Een brandend vuur ontſteekt zijn hert
In waare lief d'/ o zoet ver-eenen!
Vrymoedig ſtaat hy onbeverd/
De ſlaafze vreez' is heel verdweenen.
15 Hy heeft een waar vernoegd gemoed
In alle tijdelijke zaaken/

Om

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ontmoet hem voor of teegenſpoed/
Hy weet/zijn Vaader zal 't wel maaken.
16 Zijn Vaader/dien hy vaſt vertroud/
Zijn burgt en ſteun/ zijn luſt en leeven/
Zijn hoog vertrek/ die hem behoud/
Van wien hem alles word gegeeven.
17 Van wien hy is al wat hy is/
Door wiens gena'e hy hoopt te dringen
In deeze ſtad en erffenis/
Om 's Heeren lof met vreugd te zingen.
18 Wel aan dan Gods getrouwe ſchaar!
Laat ons dien weg met ernſt betreeden/
Op dat wy eeuwiglijk hier naar
Genieten all' deez' zaaligheeden.

Neeltje D. Bets.

STEM: Pſalm 36.

1 O Aardeworm! verhef uw oog
Van 't nietig ſtof/en zie om hoog/
Den Heemel kom beſchouwen.
Zie naa uw huiz en vaaderland/
't Welk God met zijne ſterke hand
Dus cierelijk ging bouwen;
Daar booven is Gods heerlijkheid/
Daar is de ruſt en vreugd bereid/
Daar is een zaalig leeven/
Een leeven zonder nood of dood.
Waar is een goed of zoet zoo groot/
Dat God daar niet zal geeven?
2 Daar is de ſtad zoo ſchoon gebouwd/
Wiens ſtraaten zijn van zuiver goud/
De poorten en haar muuren
Van paarl' en eed'le ſteenen zijn;
Daar hoefd geen zon of maaneſchijn/
Haar licht zal eeuwig duuren.
Daar is geen zond noch ellend meer.
Alles in allen is de Heer
Voor zijne heemelingen;
Die eeuw'lijk zijn voor zijnen throon
Met een volmaakte Heemeltoon
Halleluja te zingen.
3 Waarom/ o Menſch! dan dus gewroet?
Waarom zoo laage van gemoed?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Is uwe ſchat op aarden?
O Neen! het alderhoogſte goed/
Daar eens uw ziel op ruſten moet/
Oneindig groot van waarden/
Is in den Hemel weggeleid/
Door Jeſus zelfs voor ons bereid.
Welaan de ziel om hooge!
Vergeet dat hier beneeden is/
Daar booven is uw erffenis/
Keer daar uw hert en ooge.

B. J. Stol.

't Koningrijke Gods in de Ziele, *Rom.* 14. 17.

STEM. O! grootheid van Gods liefd, &c.

1 VAn groot geheimenis en gants verborgen dingen
Gaa ik/ met aandacht/ Heer! uw naam ter eeren zingen;
Die Gy aan yder Mens ter Wereld niet en geeft/
Dan die zich heel ten dienſt U opgeofferd heeft.
2 Die/ die alleen/ laat Gy uit uwe trooſtbron drinken/
Die uw beveelen doen/ en paszen op uw winken/
Daar daald Gy trooſtrijk ne'er/ in zulker hertenzaal/
En met die vroome ziel houd Gy uw Avondmaal.
3 Gelijk Gy 's Heemels douw laat vallen op de blaaden/
Zoo valt ook op die ziel uw zeegen en genaade;
Daar ebd en vloeid in 't hert een hoonigzoete vliet:
Zoo dat hy op der aard een Paradijs geniet.
4 Dat heeft men dikmaal meeſt verſchooven in een hoekje/
Daar m' eenzaam bid en leeſt aandachtig in een boekje;
Daar gaat de geeſt te feeſt/ en word zoo wonder blijd/
Dat hy van vreugden weend en veele traanen ſchreid.
5 Door blijdſchap 't hert geparſt daan vreugdentraanen ſpringen/
En biggelen daar heen/ wel midden onder 't zingen.
Dit is een wonder ding/ op 't hoogſt te zijn verblijd/
En dat nochtans die Menſch een vloed van traanen ſchreid!

6 Het moet een Engel zijn/die dit in hem komt werken/
Of Goodes goede geeſt / die hem ter deugd wil ſterken;
Waar van een Werreldling het minſte niet bezind /
Want niemand weet hier af / dan die het onderbind.
7 De Werreld vat dit niet/noch waanwijs letter-eeter/
Die maar zwetſt van de deugd / 's betrachtens een ver=
geeter;
Dit zoet geheimenis hy nimmer toe geraakt /
Maar knabbeld om de baſt en noit de pit en ſmaakt.
8 Zoo wonder werkt Gy God in reine vroome herten/
Die Gy gebrooken hebt door uwe liefde ſmerten;
Want met uw vinger Gy dat hart ter vreugden roerd
Zoo dat in melody de geeſt word weg gevoerd. (ken/
9 Dat e'el gemoed/beſtrooid met Heemelvreugden von=
Leid in uw groote liefd als t'eenemaal verdronken;
Daar proefd des zieles mond een Heemelzoet ge=
neugd /
Men is'er zoo verblijd / men ſmelt'er in de vreugd.
10 Die Menſch gaat in en uit / en vind ſta'ig zoete
weide;
Jaa eeven als of Gy en Jeſus hem geleide.
En of ſchoon al de ramp hem hier en daar verzend /
Zoo gaat Gy toch al me'e tot aan des Werrelds end.
11 En of het al geviel / dat hy'er quam te ſneeven /
Zoo zal hy na de dood ter deeg' eerſt met U leeven:
Een Aards-ſoldaat verlieſt/raakt hy het leeven quijt/
Een Chriſten overwind / als hy ter dood toe ſtryd.
12 Hy heeft de keurſteen / daar een naam ſtaat opge=
ſchreeven /
Die niemand/niemand kend/dan dieze word gegeeven.
't Geweeten / onbewuſt van quaad / waar op hy
roemd / (doemd.
Dat ſpreekt in lijden vry / ſchoon al de Werreld
13 Waar 't hertgeheim niet is bewuſt van quaade
ranken / (danken.
Daar kan men / ſchoon in nood / U looven / prijzen /
Als Gy in lijdens uur uw trooſtſtraal ſchiet in 't
hert / (ſmert.
Dan word pijn haaſt geen pijn en lijden kleine
14 Dat heeft men wel gezien in veele Martelaaren /
Die midden in den druk daar door vol vreugde waaren;
Op 't puntje van de dood / zoo is het wel geſchied /
Dat hier en elders een in 't vuur noch zong een lied.
15 Den Henker kond daar door zomwijl zien dat Gods
zeegen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat vollik had beſtort / en vluchte wech / verleegen /
Verliet het moordersampt / was met berouw doorboord /
En voegden hem by't volk/by't volkje van die zoort.
16 De fell' en wreede beul/die Ann'ken uit den Hooven
Met aarde heeft bedekt / bedolven en bedooven/
Is't ook zoo me'e gegaan ; hy's van een felle beul
Veranderd in een ſchaap/en zocht by vroomen heul.
17 Ook heeft hy tot zijn ſchand en uwe eer beleeden/
Dat/eer hy noch de aard ging op haar lichaam treeden/
Deez zaal'ge Mart'lares in haar lief aangezicht
Zoo ſchoon en helder blonk/gelijk als't Zonne licht.
18 Der Martelaaren bloed was toen het zaad der kerken :
In haare brieven kan m'Uw geeſt en kragt bemerken:
Den oly komt geparſt / kruid ruikt beſt als men 't wrijft/
Zoo is't in lijden ook / als Gy met hulpe ſtijfd.
19 Daar door men kan beſtaan ondoenelijke dingen /
Jaa muuren Hemelhoog daar kan men overſpringen/
Geen berg is ooit te hoog / geen dal is hem te diep/
Als Gy maar / God ! hem helpt / Gy God ! die alles ſchiept.
20 Dat eedelmoedig hert/ gehart tot zwaare weegen /
Steund op uw hulp/ daar van Gy hem nooit laat verleegen /
Daar op zoo is hy koen/ want Gy hem hebt beloofd/
Te houden/hoe het gaat/de handen booven 't hoofd.
21 Hy is ſomwijl verrukt van vreugd/gelijk verleegen/
En in uw liefd verliefd/ als hy gaat overweegen/
Wie dat hy nu al is / en naamaals worden zal /
Blijft hy maar in de deugd / en onder 't zaalig tal.
22 Als hy hier recht op peinzd kan hy zich zoo vergeeten /
Dat hy ſomwijlen denkt om drinken noch om eeten.
't Geen dat hy tijdlijks doet/doet hy als in paszant/
Want hy naa U zijn God gelijk in liefde vrand.
23 Zijn hert is by zijn ſchat/by U en 't zoet geweemel/
Hy woond hier wel op d'Aard / maar leefd als in den Heemel /
Om dat hy droppelswijs uw goedheids zoetheid ſmaakt/
Zoo gaat hy hier zijn weg/of hy geen Aard en raakt.
24 O ! Gy mijn Heer en God ! Gy wild graag goedig geeven

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gevoel ook by 't geloof / die naa Uw wille leeven.
Zo 't hier zoo lieflijk is / hoe goet en zoet wil 't zijn /
Daar m' eeuwiglijk zal zien Uw vriendelijk aanſchijn!
J. Huigen.

Heerlijkheid naa dit leeven.

STEM: Zerbande.
Of: 's Morgens in 't 't kriekje, &c.

1 HEilige Heere / en Vaader van 't leeven!
Die recht bedenken dien heerlijken ſtaat /
Die Gy naa deezen genaadig zult geeven
Aan die uw waarheid en deugde naagaat /
Die zijn gemoed verwonnen van vermaak
De keel vol roem / de mond en tong vol ſpraak:
En als een hert naa 't versze waater ſchreid /
Zoo ſchreid hun ziel naa 't geen Gy hebt bereid.
2 Yder dan ſterve de luſten der zonden;
Want als de zonden de reeden verdrijft /
En 't hert / aan quaade begeerten gebonden /
Midden in wereldze welluſten blijft:
Wat is 't / al is de vreugd des Heemels groot /
En wy ter blijder maaltijd zijn genood /
Als ons den Kooning / om 't oneerlijk kleed /
Van daar zal ſtooten in het eeuwig leed?
3 Maar die de vreeze en liefde des Heere /
't Quaade doet mijden / en 't herte ter deugd /
Uit waarheids liefde / ſtandvaſtig doet keeren /
Werden met reeden inwendig vol vreugd.
Wel aan! die 't aardz vermaak te booven zijt /
En u alleen nu in den Heer verblijd:
Toon uw verlangen na 't eeuwige goed /
En geef een ſpoor aan 't ſlaaperig gemoed.
4 Toon ons zoo veel aan d' inwendige zinnen /
Dat onze ziele ten diepſten vermaakt /
Al 't aardze weezen verzaakt te beminnen /
En / van de goedheid des Heeren geraakt /
Door 't recht bewandelen van 't heilig pad /
Nu kan verlangen naa de vreugde Stad;
En ook naa deezen in des Heemels throon
Den Heer t' aanſchouwen / en zijn lieve Zoon.
5 Alwaar de Kooningen en de Propheeten /
Die God hier dienden uit al haar gemoed /

In 't rijke des Heeren ter taafel gezeeten /
Eeuwig beſchonken met zulk een goed ;
Met Enoch / Elias en Abraham /
Met Jeſus Chriſtus 't onbevlekte Lam /
En zijn beminde / zingen 't nieuwe lied /
Nu eeuwig vry van allerley verdriet.
6 Als nu Jeruzalem / hooge verheeven /
Met zijne ſtraaten van jaſpis en goud /
Chriſtus gemeente ten erfdeel gegeeven /
Aan haar nu eeuwig zal worden vertroud ;
Daar Chriſtus zelfs hem onderwerpen zal /
Op dat zijn Vaader blijve Al in Al ;
En hy zijn broed'ren nu gemaakt gelijk /
Met hun bezitten zal Gods Koningrijk :
7 Wie kan d'uitnementheid groot genoeg achten /
Die God zoo gunſtig en rijkelijk geeft
Aan hun / die hier zijn gebooden betrachten /
Zoo als Hy zelve die voorgeſteld heeft ?
Geen Menſch begrijpt die glory in haar aard /
Zoo lang zy niet en is geopenbaard.
Wie kend de heerlijkheid des Heemels klaar /
Die noch op Aarden woond zoo verr' van daar ?
8 Geen Aardze vreugd is iets te waardeeren /
Hoe ſchoon in d'oogen / by 't eeuwige goed /
Zoo men geloofd de beloften des Heere /
Die ons zijn woord overvloedigljjk doet.
By 't Aards vermaak is zomtijds eenig quaad /
Waar om haar vreugde dikwils werd gehaat.
Maar 't rijk daar booven is van onheil vry /
En alle vreugde blijft'er eeuwig by.
9 Wie zou de Wereld niet ernſtig verzaaken /
Om zich geſtaadig / door heilige deugd
En Gods genaade hier waardig te maaken /
Dat hy naa deezen geniete zijn vreugd ?
Vang aan ! en ſtrijd al hier een goeden ſtrijd
Gy zult / indien Gy maar volſtandig zijt /
Eens vroolijk juichen in den ſchoonſten ſtaat /
Wanneer de Wereld door het vuur vergaat.

A. Janzen.

Hee-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Heemelſche Blijdſchap.

STEM: Daar was een Herder wijs vermaard, &c.

1 DAt eenig Godlijk weezen zoet
Wil uwen Geeſt bedouwen/
Op dat gy met een rein gemoed
Gods aanzicht meugt aanſchouwen/
Wiens zuiver licht de herten ſticht/
Die vaſt op hem betrouwen.
2 Zie welken liefde ons geſchied/
Dat wy Gods Kinders hieten/
Maar openbaar en is 't noch niet/
Wat wy zullen genieten/
Wanneer hy zal zijn liefde al
Over de zijne gieten.
3 Zijn Engelen met zoet geluid/
Zullen zijn uitverkooren
In allen plaatzen zoeken uit/
En brengenze te vooren.
Daar zal niet een/ hoe arm of kleen/
Voor Hem blijven verlooren.
4 Al zijnze kreupel/ lam/ of blind/
Veracht ende verſchooven/
Als menze rein van herten vind/
Men zalze brengen booven:
Daar zullen zy/ van herten bly/
God in der klaarheid looven.
5 Want door de liefde die Hy heeft/
Maakt Hyze hem gelijke/
Zijn eygen klaarheid Hy haar geeft/
Al in zijns Vaaders rijke/
Zijn heerlijkheid is haar bereid/
Op dat zijn liefde blijke.
6 Veel duizend heil'gen/ triomfant/
Zullen daar blinken ſchoone/
Ontfangen van des Heere hand
Des leevens rijke kroone/
Elk een zal daar verſchijnen klaar
In zijn eigen perſoone.
7 De oude vrienden lang voor heen
Geſtorven en vergeeten/
Die zullen daar koomen by een/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Heemelze ſpijze eeten/
Als zy verheugd / en vol van vreugd
Te zaamen zijn gezeeten.
8 De Schaapkens die nu zijn verſtrooid
Hier ende daar verſcheiden/
Die werden t'zaamen dan gekooid;
Het Lam dat zalze weiden:
En nimmermeer / zullen zy we'er
Met droefheid zijn geſcheiden.
9 Hoe lieff'lijk zal met vreugden fijn
Dat zoet gezelſchap leeven?
Elk een zal geern de minſte zijn /
Uit liefde zoo gedreeven /
Waar 't moogelijk / het gantze rijk
Zouden zy overgeeven.
10 Want zy als een doorluchtig vier.
Van liefde zullen gloeijen;
Al wat zy geeven goedertier /
Zal honderd foud in vloeijen/
En haar fontein / en word niet klein/
Maar zy zal eeuwig groeijen.
11 Al in haar lieve Vaaders huiz
Zijn wooningen by veelen /
Daar zullen zy bevrijd van kruis /
Zeer lieffelijk in ſpeelen /
Dat duizend jaar / een dag is maar /
Zoo weinig zal 't verveelen.
12 Uit aangeporde zoete min
Zullen zy met verkloeken
Als Eng'len vliegen uit en in /
Malkanderen bezoeken:
Want liefd' is daar / in 't openbaar /
Niet heimelijk in hoeken.
13 Hier is de liefd met vlees bekleed /
Gekrenkt in haar vermoogen /
Zoo datme niet zoo klaar en weet /
Waar dat zy leid geboogen /
Alleen preſent / is zy bekend /
Den Goddelijken oogen.
14 Het is de liefde wel een pijn /
Als menze niet kan vaaten.
Als zy dan zal zoo kenbaar zijn.
Hoe wil zy haar uit laaten?
Met wat een vreugd / zal zy haar deugd

Uit-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uitbreiden booven maaten ?
15 Eens deels is hier getuigenis/
Hoe groot de vreugd zal weezen/
God aan te zien gelijk Hy is /
't Gedenken doet geneezen :
Hoe veel te meer/ als wy den Heer
Aanſchouwen in het weezen.
16 Wie deeze hoope in hem heeft/
Reinigd hem zelven meede /
Gelijk hy rein is / en hy leefd
Met God in eenigheeden /
Al komt'er druk of ongeluk.
Inwendig heeft hy vreede.

J. P. Schabalie.

Lof van de Heemelſche heerlijkheid.

STEM: Un jour, &c.

1 HOog ! om hoog ! mijn ziel naa booven !
Hier beneeden is het niet.
't Rechte leeven/ lieven / looven/
Is maar daar men Jeſus ziet.
Al wat gy ziet op aard/
Al wat gy hoord op aard /
Is uw koſt'lijk leeven/ lieven / looven/
Al wat gy wenſcht op aard /
Is uw koſt'lijk hert niet waard.
2 Schoon en pracht is enkel ſchijn/ en
Ydelheid al 't koſtelijk/
Luſten met gebruik verdwijnen/
Goud en zilver is maar ſlijk :
Daar 't koſtelijke bloed/
Daar 't koſtelijke bloed/
Waardig al uw leeven/ lieven / looven/
Daar 't koſtelijke bloed
't Hert booven alles gelden doet.
3 't Leeven zonder eind en heerlijk /
Naa dit leeven krijgelijk/
Is / mijn ziel / alleen begeerlijk
En beweegd onzichtbaarlijk.
Sluit maar uw vleeſlijk oog/
Sluit maar uw vleeſlijk oog/
Want dit heerlijk leeven/ leeven/leeven/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Sluit maar uw vleeſlijk oog/
Want dit leeven is om hoog.
4 Zonder ſterven voor God leeven/
Zonder moeiten/ zonder pijn/
Zonder ziekte/ zonder beeven/
Zonder quel/ en zonder quijn:
O yd'le ziel! bedenkt/
O yd'le ziel! bedenkt/
Zonder ſterven leeven/ leeven/ leeven,
O yd'le ziel! bedenkt/
Wat u den heemel goedig ſchenkt.
5 Leeven in volmaakte deugden
Tot des Heeren heerlijkheid/
Vroolijk in des Heemels vreugden/
Heilig in zijn heiligheid:
Met zoo een glans vereend/
Met zoo een glans vereend/
Zonder zonden leeven/ leeven/ leeven/
Met zoo een glans vereend/
Zie wat den Heemel u verleend.
6 Herzenloozen/ die de ſnooden
Zonden doet/ en daar in leefd/
Weet gy niet/ dat u de dood en
Hel noch in den boezem kleefd?
Wild gy ten leeven gaan?
Wild gy ten leeven gaan?
Vang het deugdlijk leeven/ leeven/ leeven/
Wild gy ten leeven gaan?
Vang hier het deugdzaam leeven aan.
7 Wenſchelijk en lievensweerdig
Is mijn Jeſus/ daar de min
Altijd tot wat anders veerdig
Vind alleen genoegen in!
Mijn ziel naa booven dan/
Mijn ziel naa booven dan/
Daar ik Jeſus lieven/ lieven/ lieven/
Mijn ziel naa booven dan/
Daar ik het heil aanſchouwen kan.
8 Alderminnelijkſte ſchoonheid!
Die van Jeſus Throone ſchijnt/
Die door jaaren noch gewoonheid
Min vermaakt/ of ooit verdwijnd.
Uw ſchoonheid lok ik aan/
Uw ſchoonheid lok ik aan/

Wil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wil ik ooit iets lieven / lieven / lieven /
Uw ſchoonheid dring ik aan.
Daar zal het hert eerſt heenen gaan,
9 Allerlei bevalligheeden /
Die men hier bedenken kan /
Menſchen liefde / Menſchen zeeden
Zijnder maar een ſchaduw van.
Dit ſteeld mijn hert en al /
Dit ſteeld mijn hert en al /
Luſt my yet te lieven / lieven / lieven /
Dit ſteeld mijn hert en al /
Dit booven al ik lieven zal.
10 Ach! dat aller Menſchen tongen /
Aller Eng'len wakkerheid
t'Zaamenſpanden/ t'zaamen zongen
Jeſus lof en heerlijkheid!
Waak op hert / mond / en hand /
Waak op mijn Cyter; want
Jeſus is te looven / looven / looven:
Waak all' op hier is ſtof /
Zing zonder einde Jeſus lof.
Jod. v. Lodeſteyn.

Aandachtige overweeging, van Gods en Jeſus Chriſtus Heerlijkheid, en 't Geluk der Vroomen.

STEM: Lof-Zang Maria.

1 MYn ziel ſtijg Heemel-waard /
Verlaat de ſnoode aard /
Gaa in den Geeſt beſchouwen
De glans en heerlijkheid /
Van God ten toon geleid
In d'heemelze gebouwen.
2 Beſpiegel God uw Heer /
Van wien gedaald is ne'er
Al 't geen gy hebt ontfangen;
Wiens Goddelijke kracht
U in de Wereld bragt;
Dies blijf aan hem vaſt hangen.
3 Beſchouw Gods waarde Zoon /
Verheeven op den throon /
Uw heiland en beminde:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Buig voor zijn hoogheid ne'er ;
Aanbid Hem als uw Heer /
Zoo zult gy vreede vinden.
4 Aanzie het groot getal
Der Eng'len / wiens geſchal
Klinkt in des Heemels zaalen.
Aanhoor het zoet geluid/
Hoe zy eeuw in / eeuw uit
Hun Scheppers lof verhaalen.
5 Oog op het ſchoon cieraad
Van glory / dat daar ſtaat /
Dat nimmer kan verdwijuen :
Maar in der eeuwigheid
In volle Majeſtait
Gelijk de Zon zal ſchijnen.
6 Met aandacht eens bevat
Dien onwaardeerb're ſchat /
Die nimmer kan verderven /
Die nooit en word geroofd/
Wiens luiſter nooit verdoofd/
Die 't heilig volk zal erven.
7 Vermaak u in die vreugd /
Die d' Engelen verheugd /
En die uit God komt ſtroomen/
Die nooit in 's menſchen ziel
Op 't Aardrijk neederviel /
Bereid voor alle vroomen.
8 Schep hier uw laaffenis
Uit 't geen dat eeuwig is/
En waarlijk kan verzaaden.
Laat vaaren d'ydelheid
Des werelds/ die verleid :
Zoo krijgt gy winſt voor ſchaade.
9 God zy uw hoogſte goed.
Draag Hem ſteeds in 't gemoed.
Laat Jeſus u geleiden.
Zoo hebt gy waare ruſt /
Al 't geen uw herte luſt.
Niets zal u van God ſcheiden.
10 Bemin des Heemels ſchat ;
Zie dat gy die bevat
Wild naa Gods glory trachten/
Als zijnde d' hoogſte eer.
Des Heemels vreugd begeer
Mijn Geeſt uit al uw krachten. J.v.Laan.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Beſchrijving van 't Heil der Vroomen.

STEM: Daar word gereeden-ziſt hoedanig, &c.

1 EEn vroom oprechte ziel die hier godzaalig leefd/
En naa volmaaktheid ſtreefd/
Is God zoo aangenaam / dat hy ze wil beloonen.
Volmaakte liefde vloeid uit een oprecht gemoed /
En met geen minder goed / (nen.
Als 't geen de liefde baard/ wil God zijn kind'ren kroo-
Als Jeſus in de lucht met macht verſchijnen zal /
Om yder in die dag of loon of ſtraf te geeven ;
Dan blijven zy bevrijd van leed of ongeval/
En krijgen op hun hoofd de kroon van 't eeuwig leven.
Hy wil haar blijdelijk ontfangen/
En voor 't verdriet, wel eer geſchied/ vergeet Hy niet
Het leet en zweet met trooſt te drogen van hun wangē.
2 Hy leid haar in zijn rijk/ naa zijn verheeven throon/
In 't alderſchoonſte ſchoon:
En geeft hun in 't verſtand onnoemelijke dingen/
Het brein vol hoog begrip/ de ziel in zachte ruſt/
De geeſt vol zoete luſt/
Het oor vol ſchoon geluid/ en overaardig zingen ;
De zinnen/ in 't gemeen/ vervuld met groote vreugd/
Vol lieffelijk vermaak/ dat nimmer kan verveelen ;
De jaaren grijs noch zwak vol zoetigheid en jeugd ;
De geeſt altijd bereid om God ter eer te ſpeelen.
De monden vol volmaakte tongen/ (volbragt/
Waar door Gods kracht/ en groote macht/ aan haar
Met klank en dank altijd volmaakt kan zijn gezongen.
3 Daar is geen ramp of pijn die deeze vreugde maakt
Dat zy ten einde raakt. (ten.
Daar komt geen dood of nood haar ſtrenge pijlen ſchie-
De vreugd vervuld de geeſt/ en ſluit voor ongeluk /
Voor angſt/ voor ſmaad/ voor druk /
't Vermoogen toe/ op dat de ziele niets geniete.
God is haar toeverlaat/ en maaktze Hem gelijk
In eeuwigheid/ en blijft haar alderliefſte Vaader.
Zy zijn de Borgeren en Hy de Heer van 't rijk/
Die 't ruim geniet van vreugd vergund aan allegader.
Des loofd Hem elk met hert en zinnen ;
En zijn verblijd/ om t'aller tijd / in groote blijt/
Met ſtof van lof den Heer ter eeren te beminnen.
4 O! die zijn leeven hier naa Goodes wil beſteed /

Zal met dit heerlijk kleed /
Uit goedertierenheid des Heeren / zijn beſchonken.
Wel op dan Chriſten hert! ontgrendel uw gemoed /
En laat dit heerlijk goed /
Dat zoo hoog waardig is / uw ziel met luſt ontvonken.
Doe aan het bruilofts kleed / dat Chriſtus kan behaagē
Laat blijken dat gy 't quaad / uit al uw krachten haat /
Door u naa Gods bevel / onſtraffelijk te draagen.
Waar in gy krachtig moet volherden. (poort:
En yv'ren voort / naa 's Heeren woord / door d'enge
Zoo zal 't getal hier naa door u vermeerderd werden.

A. Janzen.

STEM: O grootheid van Gods liefd! &c.

1 Een rein en zuiver hert / een onbeſmette ziele /
Die kan met groote vreugd voor Goode neder knielen /
Die ſtort zijn klachten uit voor zijnen Bruidegom /
En roept op zijn vertrek / o Heere Jeſus kom!
2 Gelukkig is de menſch / die zulke werd gegeeven /
Zijn uitgang zaalig is / hy komt in 't eeuwig leeven /
In 't nieu Jeruſalem / wiens ſtraaten zijn van goud /
Diens glans dat eeuwig blijft en nimmermeer ver= oud. (ken/
3 Allwaar geen zon of maan geen ſterren meer en blin=
Al waar men uit den ſtroom des leevens dan zal drin= ken. (koomt/
Daar ook geen duiſt're nacht / noch koud noch hitte
Allwaar des Heeren glans het alles overſtroomd.
4 Geen ziekte / pijn of leed en zal daar immer weezen /
Men zal in vreugden zijn volmaakt en zonder vreezen;
Een vreugd / daar duizend jaar zal weezen maar een dag.
Bedenk / O Chriſten ziel / hoe of dit weezen mag.
5 Hier is de beſte vreugd ſlechs na een weinig daagen
Een zwaar en laſtig pak / men kanze niet verdraagen.
Hier is het ſnaaren-ſpel en al wat vreugden hiet /
Wanneer het lange duurd / niet anders dan verdriet.
6 Hier is het voor een tijd / hier leid het haaſt ter neder /
Hier komt na zonneſchijn dikmaal een groot onweder.
Doch in dat heemels huis daar is een vreugd bereid /
Die niemand ooit bezwaard / maar duurd in eeuwig= heid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

7 Het welke nooit een menſch op aarden heeft ver-
noomen/
Noch ooit in iemands hert of zinnen is gekoomen.
O dat men deeze vreugd en deeze reine Stad
Een oogenblik aanzag/ of maar een uur bezat!
8 Wy zouden 's werelds luſt/met al haar ydelheeden
Verlaaten/ en gewis door d'enge poorte treeden.
Wy zouden Gods gebod wel beeter gaade ſlaan/
En op een ander wijs voorzichtelijker gaan:
9 Het heemels paradijs dat zoud ons meer behaagen/
Indien wy maar een uur haar heerlijkheid aanzaagen/
Geen menſch bleef op der aard: de zoete meelody
Die trok ons altemaal uit deeze ſlaaverny.
10 't Gezelſchap dat'er is dat zoud ons zoo bekooren/
Dat wy ook na het vleeſch niet langer zouden hooren.
De aarde zoud ons zijn met all' haar ſchoon cieraad/
Gelijk een vuile ſlet/ die eindelijk vergaat.
11 Het nieuw Jeruſalem met all' zijn goude ſtraaten/
Daar liefd en vreede woond/wie zoude dat verlaten?
Wy zouden met een vreugd uit deeze wereld gaan/
Geen menſch/ geen eenig menſch en bleef'er ſtille
ſtaan.
12 Wel op/o reine ziel!al kond gy't niet aanſchouwen/
Wild vry op deeze grond uw zaaligheid vertrouwen.
Het zal veel ſchoonder zijn dan als men zeggen kan;
En tot een klaar bewijs aanſchou de zolder an/
13 Aanzie het firmament/ dat zal u onderrichten/
Aanzie des heemels blaau met all' die ſchoone lichten/
Dit is het buiten-werk/ wat dient'er meer gezeid?
Wel zaalig is de geen voor wien het is bereid.
14 Die God daar prijzen mag en eeuwig hem verzadē.
Og wild het drekkig kleed het weerelds tuig verſmadē
Het is niet als gy meend/'tis maar een valſche ſchijn
Let wel/ want op het end dan zal het ydel zijn.
15 Schoon of gy's werelds huis met vreugden
moogt bewoonen/
Ey zeg! wat is haar loon? wat is haar gulde kroone?
Wat is haar roozen-hoed? voorwaar het is de dood/
Die niemand niet en ſpaart/hy zy dan klein of groot.
16 Die met zijn ſcherpe pijl geeft doodelijke ſteeken/
Hy weet al 't zoet vermaak zeer haaſtig af te breeken.
Hy ſcheid het al van een de moeder van het kind
Als 't glas verloopen is/ hy neemt al wat hy vind.
17 Daar baat geen groote ſchat/ men moet het alles
derven/ Al

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Al wat op aarden leefd dat moet in 't einde ſterven.
Geen man is met zijn vrouw zo lief en vaſt gepaard/
Die deeze felle dood om een'ge oorzaak ſpaard.
18 Hy neemt het leeven wech / geen Menſche kan 't beletten/
Hy is een ſtrenge vorſt/ hy laat hem niet verzetten.
Hoe dat men klaagd en kermd en d'handen t'zaamen wringd/
Och laacy! 't is vergeefs/ de dood het alles dwingt.
19 Rijk/arme/jong en oud/'t moet alles voor hem buigē
Dit is des Werelds end. Dit kan u klaar getuigen
Zoo meenig jonge maagd/ zoo meenig ſterke held/
Die midden in haar jeugd ter needer zijn geveld.
20 De welke onvoorziens zijn van de dood beſprongē/
En eer het iemand dacht in haaſten wech gedrongen.
Gelukkig is de Menſch die hier oprechtig leefd/
Die liefde en geloof in zijnen boezem heeft.
21 Die tot den einde toe daar in ook kan volherden/
Die heeft het beſte lot: want hy zal zaalig werden.
Wanneer hy God'lijk ſcheid van deez bedroefde aard/
Dan zal hy naa den Geeſt zijn eeuwiglijk gepaard
22 Met zijnen Bruidegom. Dan zal hy niet meer ſtervē
Maar 's leevens gulde kroon genaadelijk beërven/
In 't Heemels Kooningrijk dat nimmermeer vergaat/
Daar nooit geen wrange ſpijt den Menſch om 't herte ſlaat.
23 Alwaar geen nijd en leefd met duizend ſlimme treeken.
Alwaar men van geen leed of droefheid weet te ſpreeken.
Daer vreugd de volheid is. Daer zal des Heerē vriend
Geſtaadig zijn verblijd/ die God hier heeft gediend.
24 Daar zal het heilig volk des Heere lof verme'eren.
Wiens uitgang zaalig is/ die zal daar triumpheeren/
Dit gun ons tot beſluit/ de Vaader uit zijn troon/
Door Chriſtus onzen Heer zijn welbeminde Zoon.

Luſt naa 't Nieuw Jeruſalem.

STEM: Te May als alle de Voogelen zingen.

1 JEruſalem / o Heemels ſtad!
Gy zijt mijn alderwaardſte ſchat/
Dien ik heb uitverkooren.
Uw ſchoonheid kan nooit maaken zat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Mijn hert / tong / oog en ooren.
2 Als ik u door 't geloof aanſchouw /
Het ſchoonſt ter Wereld dan niet zouw
Mijn ziel haar luſt berooven.
Het hert ontſpringt / de tonge zingt /
De geeſt wil ſtaag naa booven.
3 Ik bid u Heer verzeeker mijn /
Dat mijn woonplaats daar in mag zijn;
Ik zoek geen huis op aarden.
Haar rijkdom / ſchat / ja al haar ſchijn /
Acht ik van geender waarden.
4 De burgerſchap in uw gemeent
Van deez uw ſtad my toch verleend /
Zy rukt tot haar mijn zinnen.
Zy blinkt van goud en e'el geſteent /
Wie zoud haar niet beminnen?
5 Want God ook zelfs daar binnen woond /
En Chriſtus zijne dienaars loond /
En kleed z' in witte zijde.
Zie eens hoe God zijn helden kroond /
Die vroom'lijk hier doorſtrijden.
6 Wat glans had Moyſes aangezicht /
Toen hy een tijd lang zag dat licht?
Gelijk getuigd de waarheid;
Die God zal zien altijd / by dien
Heeft zon noch maan geen klaarheid.
7 God zond op aard in hongersnood
Elias waater ende brood /
Op wonderlijke wijze /
Dat hy volbragt een reis zeer groot /
Door kracht der zelver ſpijze.
8 Wie weet wat zoeter drank en ſpijs
De Heer / in 's Heemels Paradijs /
Zijn dienaars zal op diszen /
Van 's leevens boom en 's leevens ſtroom?
Haar ſmaak mijn ſpraak doet miszen.
9 't Is ydel al wat ik op haal /
Noch Ahaſueros koſt'lijk maal
Men daar by mag gelijken.
Want voor 't banket in 's Heemelszaal
Moet 't beſt der aarden wijken.
10 Wat onuitſpreekelijk accoord
Van 's Heemels ſtemmen men daar hoord /
De Eng'len al opheffen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Onz melody is niet daar by/
Hoe klinkend/ ſchoon en effen.
11 Ach Heer! gy toefd my al te lang/
Wanneer zal ik eens dit gezang/
Tot uw lof helpen zingen?
De Heer'lykheid aldaar bereid
Doet my ſchier vroolyk ſpringen.
12 Niets is'er dat myn zingluſt ſchend/
Want myn gedachten zonder end
Tot U myn ſchat opſtygen;
Maar die U met gezeg verkleind
Doet meerder nut met zwygen.
L. H. Eppenhof.

't Geluk der Vroomen naa de dood.

STEM: O Kars-nacht! &c.

1 O Wat een overgroote zeegen!
O Wat een heil is ons verkreegen/
Myn lieve Broeders in den Heer?
Dat God nu is onz lieve Vaader/
Onz herder/ hoeder en weldaader:
Doch dit zal blyken noch veel meer;
2 Wanneer onz Heer komt op de wolken/
Om voor zyn rechtſtoel alle volken
Te daagen/ zonder onderſcheid;
En vellen een rechtvaardig oordeel/
Daar niemand dan zyn Bruid heeft voordeel
Want dan zoo zal ons zyn bereid
3 't Gewolk tot koets/ zyn kracht tot paarden/
Om ſnel gezwind in voller vaarden
Gerukt by Hem tot in de lucht/
Met's Heemels heir daar heen te zweeven/
En trekken zoo naa't eeuwig leeven;
t'Wyl 't aardryk truurd en bange zucht.
4 Waar op dan God de grootſte Kooning
Ons zal ontfangen in zyn wooning;
Onz Vaader/ aller Heeren Heer/
Van ver zelf tot ons koomen naad'ren/
Den vreugden vron haar vollen aad'ren
Op doen/ en op ons klaat'ren ne'er.
5 Ons/ met een innerlyk verlangen/
Als zyn Zoons lieve bruid ontfangen;
En wy hem eeuw'lyk welkoom zyn;
Vol vriendſchap/ liefd en meedevoogen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Onz traanen van het aanſchijn droogen/
En ſchenken ons zijn trooſtelwijn.
6 Alwaar Gods kind'ren alle vroomen/
Die'r ooit geweeſt zijn / zullen koomen
Te zaam in een vergaadering;
En daar noch by't heel Choor der Eng'len/
Al zweevend / ſpeelend om ons heng'len:
Wis dreund van vreugd daar alle ding!
7 Wie kan naa waard't geluk ontfouwen/
Van't heerlijk aanſchijn Gods t'aanſchouwen /
Daar Heemel / aard wel eer voor blood /
Diens Majeſtait geeſt zulken luiſter/
Dat't zonnelicht daar by is duiſter /
En 't ſtaag der Eng'len ziel verbrood?
8 Dan zullen wy den Heemel erven /
En nimmer nimmer konnen ſterven;
God zelve zien / gelijk Hy is.
En Hem tot lieve kind'ren weezen/
Jaa alle't zijn het onze weezen
Ten eigendom en erffenis.
9 Het Heemelrijk en all te erven/
Altoos te leeven zonder ſterven /
In Gods palais en goude zaal
Te leeven g'lijk als Koonings kind'ren /
Daar niemand kan't geluk verhind'ren!
Mijn tong verſtomd voor zulken taal.

J. Huygen.

Des Heemels heerlijkheid.

STEM: O Kars-nacht, &c.

1 KOom Seraphim en Eng'len klanken
Help ons / om eeuwig God te danken/
En Jeſus Goodes liefſte Zoon;
Voor zulk geluk en zaal'ge zaaken/
Als ſtof en as toe kan geraaken:
Welk dik verdiend had helze loon.
2 In plaats van dien / by God te weezen /
Bevrijd van ſtrijd / van kruis / van vreezen /
En altijd altijd eeven rijk;
Waar druk noch armoe' kan ontmoeten/
En't goud getreeden word met voeten:
Gelijk m'hier doet den aardze ſlijk.
3 Al zijn' en Goodes lieve vrinden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vergod'lijkt daar by een te vinden
In Abrahams behouden ſchoot ;
Van aanzicht tot in 't herte binnen
Malkander door en door te kennen ;
Van al wat liefde breekt ontbloot.
4 Met kroon en palm te zeegenpraalen /
Te ſpreeken Gods en Eng'len taalen /
Met glinſt'rend witte zyd bekleed /
Gelijk meſtkalvers t'zaam te ſpringen /
Van vreugd te lachen / juichen / zingen /
Te zwemmen in een diepe vreed.
5 Met d'Engelſchaar zoo magtig' Heeren
Als Broe'rs gemeenzaam te verkeeren /
Deelachtig een en 't zelve goed ;
Een vreugd / geneugd / ſta'ig jeugdig leeven /
Als geeſten / vlug / gezwind te zweeven /
Ontlaſt van 't groove vlees en bloed.
6 Met Jeſus zelf / die in Gods zaalen
Zijn lieve vrienden zal onthaalen /
En zettenz' al te zaamen aan
Den taafel / daar hy haar zal ſchenken
Des heemels wijn / met weelde drenken /
En zelfs omgord ten dienſte ſtaan.
7 Daar elk gelijk een zon zal ſtraalen
Doorglanzig in die Bruilofts maalen /
Vol vreugd / zoo veel hy veelen mag /
In zoet gejuich / en lieflijk ſpeelen /
Welks duurzaamheid nooit zal verveelen /
Maar duizend jaar zijn als een dag.
8 Ja God / die haar met eer zal kroonen /
En al zijn heerlijkheid vertoonen /
Zijn wonderlijke Majeſtait /
Die 't Al in Al is ; en voorts maaken /
Datz' Hem gelijk zijn in veel zaaken /
Als heerlijk en onſterf'lijkheid.
9 Dat Eenig al vernoegend Weezen
Te zien / ja zelfs gelijk te weezen /
Daar me'e altoos vereend / en dan
Daar uit zulk heilgenot te ſmaaken /
Waar Menſch vernuft nooit aangeraaken /
Noch toe / noch afgewenzen kan.
10 Volmaakt'lijk alles te genieten
Wat van den Heilbron af komt vlieten /
En van God meededeelbaar is ;

Door-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Doorſtraald / beſtroomd met dat genoegen
En volle vreugd / aan alle boegen /
Welk in God zelf gehuisveſt is.
11 Ay my! dien overſchoonen Heemel /
Daar 't altijd krield van zoet gewemel /
En ſchaaterd van Gods lofgeluid.
Hoe 't was / kon Gods gezant niet zeggen ;
Hoe zouden wy 't dan overleggen ?
Ik ben / ik ben / ik ben d'er uit.

J. Huigen.

Errinnering van Gods gunſte aan de Vroomen.

STEM : Gelukkig wiens gemoed, &c.

1 O! Onwaardeerlijk loon / o! overheerlijk weezen
Door Gods genaa bereid voor die Hem waar-
lijk vreezen ! (dacht /
Aanmerk onwaardig Menſch / druk dit in uw ge-
Op dat gy dankbaar zijt en 't aardze niet en acht.
2 Doe gy Gods vyand waart door 't pleegen van de
zonden /
En zat in duiſternis door Sathans magt gebonden ;
Aan d'aardze luſten vaſt / en vleeſchelijk gezind /
Verbreemd van 't leeven Gods heeft hy u eerſt be-
mind. (den /
3 Heeft Hy zijn een'ge Zoon gezonden hier benee-
Die u met hem verzoend / en voor u heeft geleeden :
Waar door hy uit genaad uw zonden al vergeeft /
En kracht om die geheel te overwinnen geeft.
4 Waar door Hy 't lichſt en 't zoetſt en 't beſt heeft
voorgeſchreeven /
En in het doen van zulks doorzuikerd al uw leeven ;
Zoo lang gy 't pad dat ſtrekt tot heiligheid betreed /
En 't toe-vertrouwde pand van kennis wel beſteed.
5 Laat hier med uw gedacht in ſtee van aardze dingen
Geduurig zijn bezet / en 't hart in lof ontſpringen :
De mond laat tuige zijn van waare dankbaarheid
Van d'hoop en dorſt naa God / die u in 't harte leid ;

J. Reyers.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

LUST-HOF DER ZIELEN.

V. DEEL.

Vermaan tot het ſtichten met woorden en werken.

STEM: Elk heeſt zijn byzonder drijven.

1 WAarde waare Chriſten harten!
Minſt bemind op deezer aard/
Meeſt verſchooven en onwaard.
Laat u dat om u niet ſmarten/
Maar om die bedrijſt de zond.
Leer/ vermaan tot aller ſtond.
2 Denk niet/ laat de leeraars leeren/
Die daar toe verkooren zijn/
Niemand acht het ſchier van mijn.
Hoor en leer van uwen Heere/
Dat het is een yders plicht/
Om te lichten met zijn licht.
3 Hier en is niet toe van nooden
Menſchen zending/ heerſchappy/
Die geweld heeft op de zy/
Om te bannen of te dooden;
Maar het geeſtelijke woord/
Uit des Heeren mond gehoord.
4 Dat door geeſt en zeenu heenen
Scherper als een ſnijdend zwaard/
Welbegreepen/ heenen vaard.
Wild het zelve niet verkleenen/
Door misduiding in uw hert/
Dat het niet verminderd werd.
5 Konde Petrus door die leere
Te verkonden met den mond
Openbaar tot eender ſtond/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo veel zielen doen bekeeren;
Door de zelfde kracht en geeſt /
Kan noch (die daar is geweeſt)
6 Uwen yver deugde werken.
Schaam u niet / 't en is geen ſchand /
Dat men 't woord des Heere plant.
Moogt gy 't nu niet in de kerken /
Die geſticht zijn voor 't gemeen /
Weez met minder plaats te vre'en.
7 't Schijnt wel by d' Apoſt'len tijden
Dat men vryheid gaf en had
Onbekend in elken ſtad.
Nu en zoud men dat niet lijden /
Schoon of 't een Apoſtel waar /
Dat hy ſprak in 't openbaar.
8 Laat uw hert dat niet ontſtellen,
Is 't de leer te kort gedaan;
Den Gebieder ziet het aan /
Die zal 't oordeel daar van vellen
Wee den geenen! die zoo miſt /
Dat hy teegen waarheid twiſt.
9 Waarheid zal wel waarheid blijven,
Waarom of men vryheid vreezd?
Komt dat uit geen ander geeſt?
Is 't ook om het volk te ſtijven
In bevatting die men drijft /
En met onverſtand by blijft?
10 Kan men niet wel deugdig leeven /
Zonder dat naa uw verſtand
Die bevatting word geplant?
Wat kan dan het twiſten geeven?
't Leeven is ons toebereid
Op de waare heiligheid.
11 Lieve! laat ons dan niet twiſten /
't Noodige ter zaaligheid /
Is toch klaar genoeg gezeid /
't Paſt niet voor een waare Chriſten,
Maar 't verdraagen zonderling
Is by God een dierbaar ding.

C. P. Oud-dorp.

Ver-

Vergaderings-wet.

STEM: van Helena.

1 GY yveraars gemein/
Die yverd om het goed!
Al is uw hoopken klein
Hou altijd goeden moed.
Wild reine lieſde zoet
Onder malkander draagen/
Zoo zal uw yvers gloed
God uwen Heer behaagen.
2 Met broederlijke aart
En lieffelijk accoord/
Als gy by een vergaard
En handeld van Gods woord/
Breng geen propooſten voort
Van tijdelijk geneeren:
Op dat hy die daar hoord/
Zijns zielen heil mag leeren.
3 Niet eigenwijs en zijt/
In't geene gy verſtaat.
Om woorden niet en ſtrijd.
En zoo gy u ontgaat/
En weez niet obſtinaat/
Maar zoek der zielen winſte:
U onderrechten laat/
Al waar't ook van de minſte.
4 Wacht u van ydel eer/
Want zy heeft zulken kracht/
Den breede veld zy ne'er/
Breekt lieſde en aandacht/
Haar naaſten zy veracht
In ſchijn van heiligheeden:
Daarom u voor haar wacht
Wild gy behouden vreede.
5 Die gy gebrek'lijk ziet/
Met deezen heb meedoog.
Ergerd u daarom niet/
Trek uit het ſchalke oog:
Want die daar zomtijds hoog
Booven al meind te lichten/
't Is niet in zijn vermoog
Een iegelijk te ſtichten.

6 Dus

6 Dus u ootmoedig draag
Naa 't beeld van Jeſus Chriſt:
U zelven niet behaag.
Is 't dat uw naaſten miſt/
Moedwillig niet en is 't/
Het beſte zoekt hy meede/
Maar 't dat hy beeter wiſt/
Gewis hy beeter deede.

7 Hou ſtaadig in 't gebruik
't Verzaamen / laat het niet
Om Mammon noch om buik/
Gelijk men daag'lijks ziet
Dat nu ter tijd geſchied
Van die de Weereld minnen.
z' Hebben in 't woord verdriet/
En onbereide zinnen.

8 Gods woord / dat eedel zaad/
Opwaszen niet en kan 't
In herten / daar het quaad
Noch heeft de overhand;
Noch ook daar het verſtand
Belemmerd is met luſten/
En kan 't niet weezen / want
't Moet in de ſtilheid ruſten.

9 Uw herten wel bereid
En van de zonde vrijd/
Dat tot haar dienſtbaarheid
Gy niet verbonden zijt:
Hoewel in deezen tijd
Veel Menſchen daar in blijven;
Doe des te grooter vlijt
Om haar uit u te drijven.

10 Zoo moogt gy onbelet
God dienen met geduld;
Conſcienci onbeſmet/
En handen met onſchuld
Gy voortaan hebben zult
Voor God / in zuiver klaarheid/
Met liefde Gods vervuld/
En vrygemaakt in waarheid.

11 Aldus gy yveraars
Yverd van herten vry.
Uitwendig veel gebaars
By u toch niet en zy.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wacht u van huich'lery;
Want God ziet alle dingen.
Uw weetenſchap moet gy
Ook in der daad volbringen.

J. P. Schabalie.

Gezang in de heilige byeenkomſten.

Laat helder ſchijnen 't Chriſten licht,
Elkander in der liefde ſticht.

STEM: O God van Heemel zie daar in.

Of: Maximilianus de Boszu.

1 GY kleine Chriſten hoopken/ och!
Moet waſſen en vermeeren.
Gy zyt zoo klein een ſchaare/ doch
Wild God met werken eeren.
Zie niet op Weereld / vlees noch bloed/
Noch op dit klein vergank'lijk goed/
Maar ſlechts op 't woord des Heere.

2 Lieve Chriſten vergaadering/
Gy zijt van kleine hoope.
Vermaan malkander zonderling/
Dat niemand 't ruym doorloope.
Slaa altoos op malkander acht/
Wacht dat niemand van onz geſlacht
Zijn eerſt'geboort verkoope.

3 Chriſt'nen gy heilig Prieſterdom!
Gaa niet op duiſt're weegen/
Zie niet met Loths huisvrouw weerom/
Daar gy zijt uit-geſteegen.
Wie aan den ploeg houd en omziet/
Is nut tot Godes rijke niet.
Dus wandel toch ter deegen.

4 Gods Kind'ren! neem uw tijd wel waar/
Het is de laatſte ſtonde.
Word nu niet mat noch wankelbaar
In Goodes woord bevonden;
En laat de liefd' niet werden koud/
Maar waak / bid altoos / jong en oud/
Vuurig uit 's herten gronden.

5 Och! ſticht malkand'ren dag en nacht/
Vermaan den een den ander.

Wacht

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wacht dat niemand van onz geſlacht
In 't ongeloof verander.
Geef altoos goed exempel voort.
Wacht datmen niet quaads van u hoord/
Maar leer / ſtraf / dreig malkander.
6 Eer God met liefde zonder ſmert
Met herten / tong en monden.
Wacht dat in niemand een boos hert
Des ondeugds word bevonden/
't Welk treed van God en zijn gemeent.
Zie toe / dat niemand word verſteend/
Door 't vals bedrog der zonden.
7 Wild God alleen naavolgen fijn.
Toon in all's een nieuw leeven.
Laat Gods woord niet gelaſterd zijn/
Wild goed exempel geeven.
Weez gy een ſpiegel alle man/
Dat men met recht niet zeggen kan/
Dat gy quaad hebt bedreeven.
8 Met werken wild volbrengen wel
Dat gy met uw tong ſpreeket.
Wild met der daad volbrengen ſnel
Dat u de Heer ontdekket.
Wild met den mond belijden niet
En looch'nen met de werken / ziet/
Goed te doen niet vertrekker.
9 Met werk en daad bewijzet jent/
Dat gy zijt rechte Chriſten;
De boom men aan zijn vruchten kend
Dus hebt geen argeliſten.
Volg vuurig naa uw Heer en God/
Heb Hem lief / en hou zijn gebod/
Schou alle Antichriſten.
10 Dat niemand Gods genaad verzuimd
Op dat'er niet een quaade
En bitt're wortel uit en ſchuimd/
En doe zoo uw ziel ſchaade.
En geef laſter noch argernis/
Noch oock geen quaad getuigenis
En wijkt zoo van Gods paade.
11 Wild leeven naa Gods woord en leer/
Wild in all's gelijk weezen
Uw Vaader / Meeſter ende Heer/
Volg recht in all's naa deezen/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Bewijz met werk en daad altijd
Dat gy oprecht herbooren zijt/
En dat gy Godt gaat vreezen.
12 Doch wild uw God / uw Prins / uw Heer
Met werk en daad belijden/
Zoek meer Gods eer dan 's Menſchen leer/
Wild voor de waarheid ſtrijden.
Met oogen traan / ik u vermaan/
Wijk geenzins van de rechte baan
Hink niet aen beide zijden.

Vermaan, tot betrachtinge van de eenigheid des Geeſts.

STEM: O Schepper fier!

1 DOe neerſtigheid/
O vrienden die God minnen!
Om te zijn van binnen
Vereenigd in den Geeſt.
De eenigheid
Moet gy met God beginnen.
Zoo gy wild gewinnen
Den vree / der zielen feeſt.
Die den vreede zoekt van buiten/
Queld hem zelven met diſputen.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen.
2 Die aan 't verſtand
Hem zelven heeft gebonden /
Dat hy heeft gevonden/
En uit de ſchrift gehaald/
Stukwerk is 't: want
Daar zijn we'er and're gronden/
Die tot allen ſtonden/
Bewijzen dat hy d'waald.
Goodes vreede / hoog te looven/
Gaat alle verſtand te booven.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen.
3 Eenig is God/
Eenig zijn al zijn leeden/
Vol liefden en vreeden/
In eenen Geeſt gebond/

Een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Een is 't gebod.
Al zijn 't verſcheiden zeeden/
Eenig is de reeden/
Waar op 't geloove houd.
Die 't geloove deild in ſtukken/
Dien en mag 't niet wel gelukken.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen.
4 Van aanbegin
Zijn alle Creatuuren
Beelden en figuuren
Van 't waarachtige goed:
't Heeft eenen zin/
Naa inhoud der Schriftuuren/
Om den Menſch te ſtuuren
In 't God'lijk weezen zoet.
Neemt gy 't beeld voor 't waare weezen/
't Zal uw ziele niet geneezen.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen.
5 En Goodes rijk
Geleeken by de zaaden/
Dat waſt op by graaden/
Inwendig in den Menſch.
't Komt niet gelijk.
't Zijn gaaven der genaaden.
Gods heerlijke daaden/
Zijn in der tijd naa wenſch.
Zie Gods liefde / zie Gods minne/
Zie Gods groote wijsheid inne.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen/
6 't Zwak jonge kind/
Moetmen met Mellik ſpijzen/
Daar naa onderwijzen/
Wat hooger altemet.
Allengs begind
't Verſtand in hem te rijzen.
Endelijk de grijzen
Word ſterke ſpijz gezet.
Wild die ſpijſe niet begeeren/
Die gy niet en kond verteeren.
In 't eenig Een
Is ruſt en anders geen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

7 Liefde is 't een/
Kenniſſen zijn de deelen/
Die God als Juweelen/
Voorеerſt den Menſche geeft.
Waar liefd' is heen/
Daar vallen veel krakkeelen;
Maar liefde kan heelen:
Want zy de volheid heeft.
Chriſtus liefde ongemeeten
Gaat te booven alle weeten.
In 't eenig Een/
Is ruſt en anders geen.

J. P. Schabalie.

Om de eenigheid des gemoeds onder malkander te behouden.

STEM: Mijn God voed my, &c.

1 LAat ons eenpaar
De eenigheid der zielen
Wel neemen waar.
En al in ons vernielen/
Wat liefd en vreed
In ons zou moogen krenken.
's Herten gebeed'
Den Heer geduurig ſchenken.
Met rein ootmoed
Voor Goodes oogen wand'len/
In liefde zoet
Geboogen tot malkand'ren.
2 Naa dat 't gemoed
Des Menſchen is geleegen.
Gods weezen zoet
Tot hemwaards is geneegen;
Is hy vol min/
Liefd zal hem weederbaaren.
Heeft hy ſtrijd in/
Strijd zal hem ook bezwaaren.
Naa den magneet/
Daar naa vloeijen de krachten.
Zoo wie dit weet/
Roep uit zijn qua'e gedachten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Verlaat u niet
Op uw verſtand of weeten:
Al ſchynt het iet/
't Is maar ſtukwerk geheeten.
Buig uwen zin
Onder gemeine ſtichting.
Van booven in
Vloeid wijsheids onderrichting;
Niet woord / maar geeſt
Kan 't hert alleen geneezen:
Niet in tempeeſt
Maar ſtilheid wil God weezen.
4 Den Noordewind
Verderfd veel zoete vruchten:
Dit elk bevind
Als hy liefde voeld vluchten.
Van Hermon komt
Den dau needergeſteegen/
En maakt gezond.
Den vreede geeft den zeegen/
Als met eendracht
Gebroeders herten t' zaamen
Zijn in aandacht/
Haer woord is ja en Amen.

J. P. Schabalie.

Hoe over-zoet is als men t' zaam
Vergaaderd is in 's Heere nam?

STEM: Ai my! wat plaagen!

1 O Zoet verzaamen!
In 's Heere naame.
Daar d'menſch hem zelfs is uitgegangen.
Daar liefde zoet het herte heeft bevangen.
Daar Goddelijke deugd
d' Inwendigheid verheugd.
Och wat zoeter geneugd
Werd daar ontfangen!
2 Waar zal men 't vinden?
Daar g'lykgezinden
Als ſpiegels rein malkaar beſchouwen/
Daar liefd en vreed is/ en een goed vertrouwen/
Daer elk voor ander buigt/
't Gemoed te zaamen tuigd/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En daar men hoonig zuigd
Met zoet bedouwen.

3 Ootmoed en lijden
Verwekt verblijden/
Geduld dat is een eed'le gaave.
Wie niet geduldig is word tot een ſlaave:
Een ſlaave van de twiſt.
Wie hier op niet en giſt/
Zijn ſchoone tijd verquiſt
En 's herten haave.

4 Ik geef u vreede
Zeid' Chriſtus meede:
Niet als de Weer'ld vol van geſchille.
Des Weerelds vreed beſtaat in eigen wille.
Dan houdze haar vernoegd.
Chriſtus Hem zelven voegd
Tot lijden / en hy droeg 't
Kruis zoet en ſtille.

5 Door het verne'eren
Kan men ſoudeeren
Twee herten door het vuurs bereiden.
Maar zonder vuur zal men vergeefs arbeiden.
Smelting moet'er geſchie'n.
Verſteendheid moetmen vlie'n/
En eigen wijsheid mij'en/
Want zy doet ſcheiden.

6 Liefd doet vereenen.
Ootmoed verkleenen.
Gods wijsheid is altijd zachtmoedig;
Maar eigen wijsheid houd haar zeer ongoedig.
Toe-geeven kan zy niet:
Want z' op haar zelven ziet.
Liefd en zoekt geen geniet/
Maar is uitvloedig.

J. P. Schabalie.

Opwekkinge tot gemeinſchap der Heiligen.

STEM: Pſalm 31.

1 Laat ons malkand'ren gaan aanmerken
Tot liefd in needrigheid.
Tot weldoen zijn bereid/

En

En d'een den anderen verſterken/
Om 't goede naa te poogen
Met al onz ziels vermoogen.
2 Dat wy te zaamen onze krachten
Gaan voegen tot den ſtrijd:
In deeze booze tijd
Staan/ teegen 's Sathans liſt en machten/
Met 's Weerelds booze treeken
En eigen ziels gebreeken.
3 Zoo d'een of d'ander raakt aan 't wijken
In voor of teegenſpoed/
Die lichtlijk het gemoed
Op 't nauwe pad wel doen bezwijken/
En eenigzins vertraagen
Van 't goede naa te jaagen.
4 Zoo iemand onder veel ellenden
Bedroefd en moedeloos/
Ter ne'er leid/ hulpeloos;
Laat ons de oogen tot hem wenden/
Met teere ingewanden
En hulpbereide handen.
5 D'Onweetende Gods kennis leeren;
Die op een dwaalweg gaan
Door vriendelijk vermaan
Aanporren/ dat zy haar bekeeren;
De zwakke droeve herten
Vertrooſten in haar ſmerten.
6 Hoe lieflijk is dit zaamen woonen!
Als wy in eenigheid/
Tot liefd en vreed bereid/
Ons broederſchap zoo gaan vertoonen/
Als herten zaamen kleeven
In een Gods-dienſtig leeven.
7 Als onze gaaven and'ren lichten/
Dat onzer tongenſpraak
Steeds uitte van Gods zaak;
En dus met onze reed'nen ſtichten.
Ook zelfs met doen en leeven
Een heilig voorbeeld geeven.
8 Dat ons een innig meedelijden/
Om 's naaſtens kruis en ſmert/
Gaa treffen in het hert;
En ons verheugen met den blijden/
Ook droevig zijn met eenen/

Met vroeders die der weenen.
9 Dat wy gereed ter hulpe koomen
De nood van yder een/
En goed doen in 't gemeen/
Doch aldermeeſt den rechten vroomen.
Die zoo zijn plicht wil toonen/
God zal 't hem eeuwig loonen.
10 Dit is gemeenſchap van Gods kind'ren/
Van Chriſtus volk en lot /
In Hem vereend met God ;
Die niemand vreekt noch kan verhind'ren ;
Zy/ ſchoon de Wereld viele
Zijn ſteeds een hert en ziele.

H. Uilenbroek.

Gebed op de voor-gaande ſtoffe.

STEM: Als vooren.

1 WY bidden Vaader van de lichten !
Zie uwen kind'ren aan /
Die in uw vreeze gaan /
En zoeken ſteeds uw aangezichte.
Doe uw genaadeſtroomen
En gaaben tot haar koomen.
2 O Jeſus ! nu in uwen naame /
Uw Schaapjens zijn by een /
Maak u met haar gemeen ;
Kom in 't gezelſchap met haar t'zaamen ;
Laat op haar neederdaalen
Uw Geeſt met zijne ſtraalen.
3 Doe bitt're nijd / twiſt / hoovaardye
Zeer verre van ons zijn /
Ook alle valſchen ſchijn /
Bedekte loosheid / veinzeryen /
Met ergerlijk misnoegen /
Die by geen Chriſt'nen voegen.
4 Doe uw woord rijk'lijk in ons woonen ;
Dat de voorzichtigheid /
Verſtand en wijs beleid
Zich ſteeds in onzen wandel toonen.
Geef ons veel vrucht te draagen/
Heer ! naa uw welbehaagen.
5 Als gy ons eenmaal zult vergaad'ren

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In ruſt by U ter woon/
Voor uw heerlijkheids throon/
Daar wy met d' Heemelſchaaren naad'ren/
Zullen wy eeuwig t' zaamen
Vereeren uwen naame.
6 Gy zult dan Al in Allen weezen/
O algenoegzaam God!
Onz eeuwig deel en lot!
Dan is de ziel volmaakt geneezen.
Uw lief'lijk aangezichte
Zal daar in vreugden lichten.

H. Uilenbroek.

STEM: Lof-zang van Maria.

1 KOm/ Jeſus goede Heer!
Daal by die geenen ne'er
Die gy gaat Broeders noemen
En Zuſteren/ o Heer!
Die hier zijn/ om nu we'er
Uw heil'gen Naam te roemen.
2 Want daar maar twee te zaam
Vergaard zijn in uw Naam/
Wild gy in 't midden weezen;
Daal ne'er dan met uw geeſt/
Hou in onz zielen-feeſt.
Kom Jeſus noit vol-preezen!
3 Gy zijt des leevens Bron/
Die klaar' en held're zon/
Die ons zoo kan verlichten/
Dat wy door goede re'en
En vuurige gebe'en
Malkander konnen ſtichten.
4 Dat w' in gemaatigtheid
En met goed onderſcheid
Beſtraffen de gebreeken/
Dat daar door 't harde hert
Ter boet gebrooken werd
Van die in zonden ſteeken.
5 Ach oopen onze mond!
Dat wy van uw verbond
Ook/ Heer! zoodanig ſpreeken/
Dat daar door onz gemoed
In liefd' tot 't eeuwig goed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op nieuws mag zijn ontſteeken.
6 Stort / Jeſus goedertier!
Ons hert vol God'lijk vier/
Laat d' Eng'len ons om-ringen/
En door de wolken heen
Als reukwerk onz' gebe'en
En lofzang voor U bringen.

J. Huygen.

Welkom Lied.

STEM: Achab over Jſraël verheeven.

1 LIebe vrienden zijt wellekoome
Onder mijn dak en in mijn huis/
Zijt vriend'lijk op en aangenoomen/
Gekuſt hert'lijk / lief en kuis/
Naa der Chriſt'nen zeeden/
Met de kus van vreede
Ontfangen / nu ter tijd.
Welkoom mijn vrinden!
Dat wy u hier vinden
Heeft ons het hert verblijd.
2 Om dat wy zijn van een geſlachte/
Nieu gebooren door den geeſt/
En 't Euangelijs woord vol krachte/
Genood tot een Heemelsfeeſt/
En ook allegaader
Eenen God en Vaader
Hebben in eeuwigheid.
Broeders gepreezen
Wild dan welkoom weezen/
Onz' hert is u bereid.
3 Een open herte u te toonen
Ben ik nu bereid voorwaar/
Tot uwen dienſt niet te verſchoonen
Wat ik hebbe ver of naar/
Het woord aangebooden
U mijne genooden/
Die welkoom zijt terſtond/
Wild dan toch niet ſchroomen
Die hier zijt gekoomen/
Gy hoord mijns herten grond.
4 Al wat ik heb is t' uwen beſte/

Van

Van 't geen hier is voorgezet.
Neemd dan nooddruft: en voorts de reſte/
Die gy hoefd eyſch onbelet.
Heb ik 't / 'k zal 't u geeven.
Schroom niet: want wy leeven
Te zaamen uit een hand.
't Is Gods / en niet 't mijne/
Ja zoo wel het dijne/
Als 't mijne in deez' ſtand.
5 Laat ons van niemand quaalijk ſpreeken/
Maar 't geen tot elks eere diend;
's Werr'lds discourzen ſtraks afbreeken/
Deez tijd beeter ſtof verdiend.
Alle jokkernyen
Laat ons ernſtig myen/
En ook ondeſtigheid.
Maar in Goodes vreeze
By malkander weezen/
Vol heil'g' aandachtigheid.
6 Laat ons nu reine liefd hanteeren/
En verblijden in den Heer/
Elk den ander ſtichten leeren/
In den geeſt verheugen zeer.
Elk zijn gaaf voortbringen
Met ſpreeken en zingen
Tot Goodes prijs en ro'm.
Waar mee/ waarde vrinden/
Gy noch meeſt zult vinden
Dat gy zijt wellekom.
7 't Woord Gods laat zijn al onz vermaaken/
Om te handelen daar van.
De goedheid Gods daar uit te ſmaaken/
Yder zoo veel als hy kan/
Door haar onderwijzen/
Onze ziel te ſpijzen/
En te maaken wijs:
Op dat wy naa deezen
Een-maal moogen weezen
Welkom in zijn logijs.
8 Laat ons onz' herten voor den Heere
Uit gaan ſtorten onbeſchroomd/
Met bidden / looven / danken / eeren;
En 't maar vloejen/ zoo het koomt.
Alle yd'le eeren

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uit ons ernſtig weeren/
Die 's geeſts invloed belet.
d' Heilſtroom van genaaden
In traanen te baaden
Opſtopt en 't hert beſmet.
9 Almachtig God en goede Heere!
Die ons deeze gaaven geeft/
Uw Naam zy alleen de eere/
't Loove u al wat'er leefd.
O God vol trouwen!
Wild onderhouwen
Ons toch in uwe vree.
Vriendekens verkooren
Zijt naar 't behooren
My wellekom hier mee.

Welkoom Lied.

STEM: O grootheid van Gods liefd! &c.

1 WEez welkom zoete ſchaar van Kooninglijke bloede.
U die hangt booven 't hoofd al 's Heemels rijke goeden.
Gy zijt my aangenaam. Weez welkom / zeg ik we'er/
Mijn broeders altezaam en zuſters in den Heer.
2 Al word gy nu verdruckt/ van elk veracht/ verſchooven.
Den Weereld tot een ſpot / den moedwil tot een roove;
Uw vrienden tot een hoon / uw maagſchap tot een ſmaad
Moet zijn/ ik heb u lief om uwen zaal'gen ſtaat.
3 Waar zal ick uwe ſtaat naa waarde by gelyken/
Mits Gy draagd in 't gemoed alzulke Kooningrijken/
Dat Princen / Kooningen / jaa Kayzers groot van waard/
Daar by maar ſlaaven zijn / jaa mollen van de aard.
4 Uw broeder die is Heer van Heemel en van Aarde/
Daar d' aardze vorſten t' zaam by zijn van geender waarde.
Zie / zie uw afkomſt / zie / o gants vergode ſchaar!
Zoo elk een Chriſten is / zoo is dit zeeker waar.
5 Dees hoog verheeven ſtaat der waare deugdsgezinden/

(Men

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

(Men zoekze daar men wil) is nerregens te vinden/
Dan daar men klein en rein ſtip leefd naa Chriſtus
maat.
In deeze kleinigheid leid deeze groote ſtaat. (gen/
6 Och Vrienden! dat 's de zaak / hier is 't al in gelee-
Doch of wy al zoo zijn/ ſtaat ons nu t'overweegen;
Hier geld geen praat maar daad / geen ſchijn maar 't
waare zijn/ (nijn.
Daar waan het oog verblind/ ſchuild zeeker ziels fe-
7 Die hier bezoedeld is met zondens vuile ſmetten/
Zal Jeſus aan zijn dis ter maaltijd nimmer zetten.
Die by hem koomen zal in 't eeuwig zaalig rijk
Moet hier in heiligheid hem weezen eerſt gelijk.
8 Hier werd het eeuwig goed gewonnen of verlooren.
Och! die het niet verkrijgt waar beeter noit gebooren.
Laat ons door d' Engepoort dan dringen met der
vaard/ (waard.
En door het kruis naa huis. De zaak is 't dubbeld
9 Is 't hier te weezen zoet ter maaltijd by de vroomen?
Wat vreugd en melody zal ons dan overſtroomen
Ter bruiloft van het Lam / in 't nieuw Jeruſalem?
Daar is de vreugd volmaakt en 't zingen heeft'er
klem. (len
10 Het rijm wierd ongerijmd/woud ick in dicht afmaa-
Den kroon en throon en al 't geen is in 's Hemels zaa-
len (dicht;
Den vroomen toebereid / waar voor mijn dicht blijft
Want 't onvolmaakt 't volmaakt nooit brengen kan
in 't licht. (ken/
11 Zoo hoog loopt dit geluk onmoog'lijk uit te ſpree-
En die 't zich onderwind blijft in 't begin al ſteeken.
Ondoenelijke zaak. Men kan het vatten niet/
Voor dat men 't inder daad en waarheid eens geniet.
12 Jaa dan zoo zal men 't zien / o! waarde lieve vrin-
den/
Als gy ons en wy u onſterff'lijk zullen vinden
In Goodes Kooningrijk / met palmen in de hand/
En witte kleed'ren aan in 't eeuwig Vaaderland.
13 Ik zie ons overſtort van Goodes milde zeegen/
Naa waard Hem geeven dank / daarom ben ik verlee-
gen. (haers/
Mijn hand van ſchrijven moe / mijn keel van zingen
Ik end daar geen end is/en ſcheid van 't laetſte vaers.

J. Huygen.

Vriend-

Vriendſchaps-Einde.

STEM: Van de 10 geboden.

Of: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 HEt eind van Chriſtus heil-gebooden
Is vier'ge liefd / uit reinder hert.
Haar uitvloed/ die zy heeft tot Goode/
In 's naaſtens liefd bebonden werd.
2 Haar aart is meeſt haar deugd te toonen
Aan die men naaſt verbonden is;
Daar by te zijn / jaa ſteeds te woonen/
Die wel te doen haar welluſt is.
3 Door zulk een liefd zijn wy gekoomen
Nu t' zaam / tot u / o waarde vriend!
Als onze Broeder / zonder ſchroomen/
In hoop / daar mee zult zijn gediend.
4 Want wy als kind'ren uit een Vaader/
Door 't God'lijk zaad / zijn we'er-gebaard:
Verplicht / om d' een den ander naader
Te brengen tot den Chriſten aart.
5 En hoopen oock t'zaam / naa dit leeven/
Op eenen Heemels erfenis/
Om eeuwig dan by een te leeven/
Daar alle vreugd de volheid is.
6 Wat maagſchap kander naader weezen?
Wat vriendſchaps-band / die ſterker bind?
Zoo zy in 't vleeſch' lijk word gepreezen/
Niet vreemd men haar in ons ook vind.
7 Het eind/waarom wy vriendſchap houden/
Of van ons nauw verbintenis/
Is ſpijz noch drank / want elk die zoude
Genoeg t' huis vinden op zijn dis.
8 Veel min om een'ge lekkerheeden;
Want welluſt Chriſtus ons verbied/
En wil dat elk in zooberheeden
Zijn nooddruft / hier op aard / geniet.
9 Ook zijn de lekk're aardze dingen
Voor 't Chriſten hert / dat 't Heemels ſmaakt'/
Te laag / te ſlecht / of te geringe;
Want 't word met zoeter zoet vermaakt.
10 Maar om malkanders hert t'ontſteeken
Tot yver / door onz zaamenſpraak;
Om eens met kracht gants door te breeken/

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En vlieden al het aards vermaak.
11 Al 't aards vermaak als 's Werelds luſten/
Jaa al waar ons het hert aankleefd/
Op dat alleen daar in mag ruſten/
Die ruſt en waar vernoegen geeft.
12 Die anders niet daar in wil woonen/
Dan als 't hier alles word verzaakt;
En wy in 't minſt geen quaad verſchoonen/
Of 't geen naa eigen liefde ſmaakt.
13 En om 't gemoed alzoo t' ontſonken
In liefde / tot het eeuwig goed/
Dat het met vreugd als word doordronken/
Doet voor-ſmaak van dat zoetſte zoet.
14 Wy konnen ook malka'er vermaaken
Met lof-zang / pſalm/ en geeſtlijk lied
En veelderhande nutte zaaken/
Waar door de ziel veel vruchts geniet.
15 Waar door / in plaats van bange wroeging/
In 't ſcheiden 't hart een zachte ruſt
Gevoeld / jaa vreugd en waar benoeging;
In ſtee van walging ſterker luſt/
16 O heil'ge zaamen-komſt der vroomen!
O zaal'ge vriendſchap in der tijd!
Die door geen dood ons word ontnoomen;
Maar duurd tot in der eeuwigheid.
17 Deez vriendſchap wenſch ik dat vermeerder
By ons / en alle vroome lie'n;
En dat wy daar door koomen veerder
In heiligheid God zelfs te zien.

C. Staapel.

Aanmaaning tot Chriſtelijke vroolijkheid.

STEM: Nu laat ons allega'er dankbaar zijn.

1 Nu vroolijk weeſt / nu vroolijk weeſt/
Naa tijds geleegentheeden.
Laat ons den tijd zelfs in dit feeſt/
Ook Chriſtelijk beſteeden;
Want droevig zijn dat is geen deugd/
Als wy maar door geen losze vreugd/
Of and're ydelheeden
Van 't rechte pad aftreeden.
2 Hier diend dan neerſtig opgelet/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En wel zijn overwoogen/
Wat vreugden zijn naa Goodes wet
En welke dat niet doogen.
De beſte kiez / de and'ren mijd/
Op dat gy nutt'lijk uwen tijd
Met vruchten moogt beſteeden
In alle deugdzaamheeden.
3 Laat vreugd zijn loop dan loopen vry
En wildze niet verdrukken.
Maar is'er iets ongodd'lijks by/
Breek dat met ernſt aen ſtukken.
Het quaade mag'er geenzins in.
Het trekt ons af van Goodes min.
En 't baard in ons een wroegen /
Met zielen ongenoegen.
4 Een yder hoed dan zijnen mond
Van 's naaſtens leet of ſchaaden.
Een yder wil uit 's herten grond/
Zijn vriend tot 't beſte raaden.
Dat d'een den and'ren zy een ſpoor/
En treed' hem in het goede voor/
En toon met al zijn poogen/
Het beſte te beoogen.
5 Want onze tijd zal heenen gaan.
Onz draad die loopt ten ende.
En 't glas en zal niet ſtille ſtaan/
't Zy hoe dat wy het wenden.
Dus laat ons houden goede wacht/
En geenzins wand'len in de nacht
Van 's Weerelds yd'le daaden/
Die onze ziel verraaden.
6 Een Chriſten heeft wel ſtof en kracht
Om vreugde te betoonen/
Wanneer hy voeld/ dat Goodes macht
In hem is koomen woonen.
En hy met ſterkheid word voorzien/
Om alle zonden 't hoofd te bie'n/
En zich zoo kan verweeren/
Dat hem geen quaad kan deeren.
7 Een voorgeſtreeden Chriſten hert/
Weet van deez' vreugd te roemen/
Wanneer zijn ziel (van 't aardz ontwerd)
Nu plukt des leevens bloemen.
Dit kend geen ydel Weerelds kind/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Het is hem voor zijn oogen blind:
Om dat zijn quaade luſten/
Noch op der aarden ruſten;
8 Het zeek're pad ten leeven is/
Zich zelven te verzaaken:
Van al wat aards of Weerelds is/
Geen vreugd of werk te maaken.
In God te veſten zijn gemoed/
Door ſpot en ſmaad met goed en bloed/
Jaa teegens vriend' en maagen/
Zich zelven God opdraagen.
9 Deez les luid ſcherp in 's Menſchen oor/
Die hier noch 't aardz beminnen/
En 't ſchijnt bykans ondoenlijk voor
Die 't eerſt zullen beginnen.
Maar die met luſt 't werk neemt ter hand/
Verkrijgt Gods trouveloft ten pand;
Zoo Hy ons heeft beſchreeven:
Ik zal u niet begeeven.
10 Dan ſpringt onz hert van vreugden op/
Onz geeſt gaat zich vermeyen/
Dan loopen wy op Sions top/
Des Heere lof verbreyen.
Dan vrijd ons God van kruis en pijn/
Dan drinken wy des Heemels wijn
Met alle heil'gen t' zaamen/
En prijzen zijne naame.
11 Waar is dan vreugd? waar is dan weeld?
Waar is dan een vermaaken/
Die op het honderſte gedeelt/
Aan deeze vreugd mag raaken?
Zy berſt aan allen kanten uit/
Zy dwingt onz keel tot zoet geluid/
En tot een vroolijk zingen/
Van Gods heerlijke dingen.

A. Fougers.

Vroolijke zaamenkomſt der Vroomen.

STEM: Petite Rojal.

1 EY laat ons ook eens vroolijk zijn/
En d' and're Weereldlingen/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die in ſlechte dingen/
Die gants oolijk zijn/
Bly zijn zonder maaten/
't Welk toch niet gedijd/
Niets te goede laaten :
Maar tot 's Weerelds ſpijt/
In God recht zijn verblijd.
2 Immers is het uit-neemend zoet/
Dat somtijds ook de vroomen
Eens te zaamen koomen/
Met een vly gemoed;
Om met hooger zaaken/
En beeter geneucht/
Haar vrolijk te maaken.
Wat is dat een vreugd!
Hoe zijn zy dan verheugd!
3 Kom/ laat ons dan op onze wijz
Zonder angſt en vreeze
Luſtig vrolijk weezen/
Tot Gods eer en prijs.
Daar zijn voor d' oprechten
Vreugden toebereid/
Voor die die Gods rechten
Houd in heiligheid/
Die isſe toegezeid.
4 Wat meend gy arme Weereldling?
Om dat wy niet als dwaazen/
Lachchen/ tieren/ raazen/
Maar ik my bedwing
Van die zotternijen/
Die ik acht en meen/
Dat een Chriſten mijen
Moet/ dat daarom geen
Vreugd by ons zy? o neen!
5 Een Heemelling kan vrolijk zijn/
Jaa kan zelfs luſtig zingen/
En van vreugd opſpringen
Zonder bier of wijn.
Die een goed gewisſe
Binnen in hem heeft/
Kan geen vreugde misſen;
Want de deugd/ die geeft
Dat hy ſteeds feeſt'lijk leeft.
Daar is op aarde niemand niet/

Die

Die zoo vroolijk en luſtig/
Welgemoed en ruſtig/
Meerder vreugd geniet/
Als die altijd poogen/
Hoe zy heiliglijk
God behaagen moogen.
't Heemels Kooningrijk
Is in haar innerlijk.

7 Wat vreugd genieten zy te zaam/
Als zy een geſprek maaken
Van Heemelze zaaken?
Wat is 't aangenaam?
't Kan de ziele roeren/
't Werkt ik weet niet hoe/
Het kan my vervoeren
Naa den Heemel toe;
Ik word 't niet licht'lijk moe.

8 Wie zou niet al zijn aards vermaak/
Zijn ſlaapen/ drinken/ eeten
Lichtelijk vergeeten
Voor deez t' zaamenſpraak?
'k Heb noit beet're ſtonden
Voor mijn Ziel gehad:
Maar dikwils bevonden
In het ſpreeken/ dat
De tijd verliep te rat.

9 Een uur is daar maar een minuit;
De tijd die is verloopen/
En verby geſloopen/
Eer 't geſprek is uit.
O! dat yder uure
Dan een dag mogt zijn/
En wat lang mogt duuren!
't Is my zulken pijn/
Dat moet geſcheiden zijn.

J. Kloek.

Heemels vreugde-zang.

STEM: Blijdſchap van my vlied.

1 HEf tot Goodes eer/
Uw verheugde keelen,
Laat uw ſtemme veer

Door de wolken ſpeelen.
  Doe des Heemels rey
Uit de hoogte daalen/
  Dat zy tuſſchen bey
Door 't geluid verdwaal'n
  En gy niet alleen/
  Meng uw ſtem by een/
    Maar uw ziele zoo beroerd /
  Dat gy in den Geeſt/
  Tot een Heemels feeſt
    Word al zweevend opgevoerd/
En gy daar moogt aanſchouwen
Het eeuwig heilig trouwen
  Van des Heeren waarde Zoon.
Zijn Bruid Hy uit venouwen/
Daar zal een wooning bouwen/
  Eeuwig voor des Vaaders Throon/
2 Daer komt u te voor
't Geen nooit oogen zaagen/
  Dat noch hert noch oor
Ooit is voorgedraagen.
  Goodes aangezicht
Zal u klaar beſchijnen/
  Midden in het licht
Van de Cherubijnen.
  't Onbevlekte Lam/
  Dat ter Werreld quam
    Om de zonde te verhoe'n
  Zit in heerlijkheid/
  Die ook is bereid
    Voor die zijne deugden doen.
Die zal uw ſtrijd doen ruſten/
En u voor leed verluſten/
  Zellefs voor Gods Throon doen ſtaan.
Die haar begeerte bluszen
En Goodes Zoone kuszen
  Neemt Hy voor zijn kind'ren aan.
3 Doch die uit dit dal
Wil ten Heemel klimmen/
  Moet voor eerſt en al
Haaten 's Werrelds kimmen/
  Dooden 's vleeſches tocht.
Stuiten Satans ſchichten/
  Vlieden al wat mogt

Hart en ziel ontſtichten.
Want noch vlees noch bloed/
Dat zijn luſt voldoed/
Komt in Goodes Kooningrijk;
Daar heeft niet gemein
Al wie hier onrein
Heeft gewroet in aardſe ſlijk.
Doet gy niet Gods begeere/
Al roept gy Heere! Heere!
U en is geen loon bereid.
Maar houd gy hoog in eere
Chriſtus hoogwaarde leere/
U is d' Heemel toegezeid.

C. Wittenoom de oude.

Vrolijkheid van 't Chriſten-leeven.

STEM: Hebbenze dat gedaan, &c.

1 VErblijd / verblijd / u t' allen tijd/
Dat is onz' eeuw'ge erven / eeuw'ge erven/
Getrooſt en zonder vreez te zijn
In leeven en in ſterven.
Laat ons vroolijk zijn / vroolijk / vroolijk/
Laat ons vroolijk zijn / ja vroolijk zijn.
2 Den Heemel wil / den Heemel wil/
Dat wy hem dienen in deugden / dienen in vreugden/
Dat is der Eng'len eeuw'ge trant/
Die zich in deugden verheugden/ etc.
3 De deugd baard vreugd / de vreugd we'er deugd/
Het vroolijk hert maakt deugdig/maakt ons vreugdig;
Dat weet den Heemel / en daarom wil
Hy al zijn dienaars vreugdig
Laaten vroolijk zijn / etc.
4 Den Heemel gaat / de aarde ſtaat
Zoo vaſt niet / als dees vreugde / als dees vreugde/
Daar Goodes Zoon onz ziele mee/
Onz harten meede verheugde/ etc.
5 Gods rijke gunſt / Gods rijke gunſt/
Om ſchatten niet te koopen / niet te koopen/
Komt als een Heemels waater-val
Ons zaalig toegeloopen/ etc.
6 God zond zijn Zoon uit 's Heemels throon/
Zijn vreed' ons aan te bieden/ elk aan-bieden

Par

Pardon en eeuw'ge zaaligheid/
Die zond / ramps oorzaak vlieden/ etc.
7 Dees liet zijn bloed / uit liefdens gloed/
Zeer wreedelijck vergieten / ſchand'lijk vlieten;
Om onze zielen te waszen daar mee/
En heil voor hel te genieten/ etc.
8 Want 't bang gemoed voor d' helze gloed/
Het knaagen der gewiszen / der gewiszen
Kan 't onwaardeerlijk Goode bloed
Bezaadigen / vreed'gen ſliszen/ etc.
9 Onz zonden al / veel in 't getal/
Zijn goediglijk vergeeven all vergeeven/
Wy hadden de eeuw'ge dood verdiend
En krijgen het eeuwige leeven/ etc.
10 Onz naamen al / by 't zaalig tal/
In d' Heemel opgeſchreeven zijn geſchreeven;
Een nieuwen naam en witten ſteen
Zal ons daar worden gegeeven/ etc.
11 Nu hebben wy God den Heere / tot
Onz toegeneigde Vaader / lieve Vaader/
Den Heemel tot onz erf en lot/
Zijn goederen allegaader/ etc.
12 Zijn Zoon is borg / zoo dat geen zorg
Ons 't herte kan beknellen / of ontſtellen/
En deez borg is onz' eigen broe'r/
Die 't leeven voor ons ging ſtellen/ etc.
13 Deez borg is ook ons Bruidegom/
En Heer van Heemel en aarde / Heemel en aarde;
Voor wien het al buigen en zitteren moet/
Hoe machtig/ hoe groot vol waarde/ etc.
14 Des Heemels Heer ons ſchat en eer/
Gezondheid / ruſt en vreede / ruſt en vreede;
Al hebben wy hier niet met al/
Met Hem zijn wy te vreeden/ etc.
15 Want d' aard is onz / den Heemel onz/
Wat zoud ons meer geluſten / meer geluſten?
Deez aard is ons een kort vertrek/
Den Heemel onz' eeuw'ge ruſte/ etc.
16 En Menſch en vee/ en Eng'len mee/
En voor en teegenſpoeden / zeegen en roeden/
Laat werken alzoo 't werken wil/
't Moet werken ons ten goeden/ etc.
17 Onz herte ruſt op ſchat noch luſt/
Op gunſt / op eer / noch ſtaaten/ eer noch ſtaaten;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wil 't blijven het kan / wil 't vliegen het mag /
Wy konnen het hebben en laaten/ etc.
18 Zoo ons dit goed den Heemel doet
Tot onz genot toevlieten / tot ons vlieten /
Wy geeven het Hem ten dienſte we'erom /
En 't Hem ter eere genieten/ etc.
19 Maar neemt Hy 't wech / en neemt Hy 't wech/
Noch wy het duldig doogen / duldig doogen ;
Wy liehten ons dies te luchtiger op/
En vliegen te vlugger om hoog/ etc.
20 Onz Vaader leefd / die zich ons geeft
En met Hem alle dingen/ alle dingen/
En zegt ons nooddruft toe/ zoo dat
Wy met vertrouwen zingen/ etc.
21 Des Heemels gunſt leerd ons de kunſt
In 't kleinſte ons te lyen/ ons te lyen ;
Dus zonder pracht en overdaad /
En zonder lekkernyen
Konnen wy vroolijk zijn / etc.
22 Onz hoog gewaad naar onzen ſtaat
En zijn geen diamanten / weidze kanten :
Maar 't Heemels cierzel van de deugd
Dat blinkt aan alle kanten/ etc.
23 Geen ſterken drank / geen rook of ſtank
Bedwelmen ons de zinnen / ons de zinnen ;
Maar zijn wy dronken van waater en bloed /
Dan eerſt onz zinnen beginnen/ etc.
24 Wy weeten hier van min noch vier/
Behalven 't vier van booven / 't vier van booven.
Lieven wy Jeſus Hy liefd ons we'er /
Wy lieven / wy leeven / wy looven/ etc.
25 Der Menſchen haat / noch nijd / noch ſmaad /
En konnen ons bedroeven / ons bedroeven ;
Als wy maar hebben des Heemels gunſt
Niet anders wy behoeven/ etc.
26 Noch haat noch nijd noch wraak noch ſpijt
Ons tot haar oeff'ning troonen / tot haar troonen.
Als wy maar met een luchtigen zin
Het quaad met goe d-doen loonen /
Moogen wy vroolijk zijn / etc.
27 Al komt de dood / al komt de dood /
En doet ons met dit leeven 't al begeeven ;
Die duiſt're naare valei alleen /
Door wandel w' zonder beeven/ etc.

28 Want in de dood de bangſte nood/
Is Goodes Zoon ons 't leeven/ 't eeuw'ge leeven:
Wy ſteeken het hoofd ter kerreker uit/
Om booven de wolken te zweeven/ etc.
29 Als dan de Wer'ld / als dan de Wer'ld/
Zich jammerlijk bedroogen / zich bedroogen
Zal vinden/ al haar winſt maar wind/
En al haar liederen loogen/
Zullen wy vroolijk zijn/ etc.
30 Als eer en ſtaat en gunſt vergaat/
Haar ſchat voor d'helze mot is / of verrot is/
Het eeuwige vuur zoo ſchrik'lijk blaakt
De wijze nu ziet dat hy zot is/
Zullen wy vroolijk zijn/ etc.
31 Jaa als dien ſtorm / dien fellen worm/
Van 't wisze gewis zal knaagen / wis zal knaagen;
Die duiſt're vuur'ge poel daar is/
Het einde der weelige daagen.
Zullen wy vroolijk zijn/ etc.
32 Want heil en heul voor ſtraf en beul
Staat ons als dan t'ontfangen/ dan t'ontfangen.
Den Rechter is zelfs onz advocaat
Naar ons ſtrekt zijn verlangen
Met Hem vrool'k te zijn/ etc.
33 Haald ons zijn volk / met klaar gewolk/
In plaats van koets en paarden / koets en paarden/
Al zeegen-praalend in 's Vaaders huis;
Den nieuwen Heemel en aarde/
Om daar vrool'k te zijn/ etc.
34 In d' Heemel zelf dat ſchoon gewelf/
Daar 't dag is zonder nachten / zonder nachten;
Het hoog vertrek daar d' Engelen Choor
Al zingende ons verwachten
Met haar vrool'k te zijn/ etc.
35 Alwaar van vreugd en volle geneugd
Wy luſtig zullen zingen / hippelen / ſpringen/
En lachchen / en juichen / en looven altoos/
Om al die zoete dingen
Eeuwig vroolijk zijn/ etc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vermaan tot proeve voor 't Avondmaal.

STEM: Tot u ô Heer! roep ik wild my verhooren.

1 AI broederſchap! keer 's herten oog naa binnen/
Beſchouw u zelfs eer dat men zal beginnen
Ten dis te tre'en aan 't Avondmaal des Heeren:
Zal 't dankbewijs der Chriſtenen vereeren/
Zoo toetz uw doen / uw hert gepeinz en poogen
Als in 't gezicht van d' al-door-ſtraalend oogen.
Weeg alles nauw in zuiv're reedens ſchaalen/
Ten proef/ of 't wicht eens waarden gaſts mag haa-
len.
2 Leefd uw geloof; 't geloof dat Chriſtus ſterven
God heeft verzoend / 't herleeven / en beërven
Van Goodes Troon / u verder moet bevrijden
Van zond en ſtraf / jaa eeuwig doen verblijden.
Is ook uw ziel om haar misdrijf verſlaagen
En wilze God / door lout're deugd / behaagen/
Zoo tree vry aan / als 's Heeren waarde gaſten/
Om 't heilig brood ook heilig aan te taſten.
3 Maar eene ziel met zonden overlaaden
En noch geneigd tot Goddelooze daaden/
Dat die toch ſchrik voor Goodes dreigend oordeel
En hou zich af: want geenig heil of voordeel
Kan 't ſchoon vertoon van 't veinzend herte geeven;
Wijl God verfoeid 't geveinsd deughd-ſchijnend lee-
ven;
Jaa 't grootſte leet dreigd aan geveinsde zielen/
Wanneer zijn wraak al 't booze zal vernielen.
4 Doch d' broederſchap of rechte Gods-gezinden/
Die 't herte rein den Geeſt geheiligd vinden;
Maar echter noch om hunne zwakheid treuren;
Dat die hun hert ootmoedig opwaarts beuren/
En naad'ren God om zijn gena'e t'erlangen/
Om ook zijn Geeſt in hunnen Geeſt t'ontfangen:
Want met genaad en 's Geeſtes vriendlijkheeden
Begunſtigd God de rechte Chriſten leeden.

Gebed op 't voorgaande.

5 Gunſtrijke God! Gy Heer van alle Heeren!
Doe toch uw oog' en ooren tot ons keeren.
Aanzie uw volks verſlaagen need'rig herte/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gewond door ſchuld / verbuld met rouw en ſmerte:
Verhoor 't geſmeek / wy bidden om genaaden/
Wild onzen Geeſt toch reinigen en baaden
In 't bloed uws Zoons geſtort om onze zonden.
Geneez / o God! geneez der zielen wonden. (ver
6 Zen ook uw Geeſt uit 's Heemels throon van boo-
In onze ziel / laat die in ons verdooven
D'ontſtooken drift tot achtings yd'le eere:
Dat Hy toch twiſt en all' onaandacht weere/
En 't hert verbul met ernſt in heil'ge zaaken/
Jaa laat Hy ons door liefd een lichaam maaken/
En eenen Geeſt door onderling verdraagen:
Zoo zal U / Heer! 's liefds teiken ook behaagen.
7 En onz gemoed in heilige gedachten
Zal opgeſchort naa uw gemeinſchap trachten.
En oogen ſta'ig / wijl 't avondmaal zal duuren
Op 't deerlijk lot / dat Jeſus moeſt bezuuren/
En op al 't heil dat Chriſtus dood doet koomen/
Door uwe gunſt op 't lichaam van de broomen.
Jaa uwen lof zal 't dankbaar hart uitrijzen
Om uwe liefd in Chriſtus dood te prijzen.
8 Wild dan/ o God! uw gunſtighe'en betuigen/
Een Vaaders hert tot die haar voor U buigen:
Want t'wijl uw liefd in 't hoogſte toppunt ſteigerd/
Word nooit uw gunſt d' ootmoedigen geweigerd.
Verhoor dan Heer! verhoor 't geſmeek en bidden/
Begunſtig ons / weez onder ons in 't midden/
Wild uwen Geeſt in onzen ziel verleenen/
Op dat w' in liefd al t'zaam met U vereenen. Amen.

J. Breedenburg.

Op Chriſtus lijden voor 't houden van 't Avondmaal onzes Heere.

STEM: Die 't al met reeden eiſcht die moet, &c.

1 LAat ons nu al-te-zaam de Vaader onzes Heere
En onze Heere zelfs gaan geeven lof en dank.
Met alle heiligheid / zijn heil'ge naam vereeren/
Voor zijne liefde groot onz' gantze leeven lank. (ten/
2 Dewijl Hy nu voor ons dat waarde Lam de'e ſlach-
En heeft 't om onzent wil doen hechten aan he t kruis.
Ei volg / ei volg Hem nu met alle uw gedachten.
Op dat Hy u nu brengt in 't eeuwig breugden hu iz.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Laat ons die naare nacht van 't hofje vaſt gedenken/
Hoe dat Hy driemaal bad met zoo een bangigheid/
Indien het mooglijk was/dat hy tog niet mogt drinkē
Zoo bitterlijk dien kelk / die'm doe om 't herte leid.
4 Hier loopt het klamme zweet/ zoo dik als bloed daar heenen/
En ſtorten op de aard. O ſchrikkelijken nood!
Wiens hert moet met zijn Heer niet zuchten / bidden/ weenen/
In zoo een bangigheid / ſchier felder als de dood.
5 Nu gaat Hy in 't gemoed die Goddelooze benden/
Zijn eigen taafelvriend verraad Hem met een zoen/
Men bind en kneeveld' Hem/om Kajaphas te zenden;
Om voort haar booze wil nu met Hem af te doen.
6 Het purrepure kleed dat word Hem omgehangen/
Een kroon van doorenen vaſt op het hoofd geſteld/
Den riedſtaf in de hand/men ſlaat Hem op de wangen;
Dus ſpot en ſchimpte vaſt dit Goddeloos geweld.
7 Men geeszeld 't teere lijf met ſchrikkelijke ſlaagen/
Het kruis dat lag gereed/ hier moeſt Hy meede gaan/
En zijn gewonde rug moeſt zelfs dit hout gaan draagē/
Daar ſpijkerd men terſtond Hem voet'en handen aan.
8 Hy word om hoog gericht / by moordenaars gehangen;
En met benaude geeſt zoo roept Hy / ai my dorſt!
Men gaat Hem met een ſtok nu e'ek met galle langen/
En ſpot en ſchimpten voort met deezen grootē Vorſt.
9 O ſchrikkelijken tijd! waar voor de Zon haar ſtraalen/
Nu met een donk're wolk in een bewinden liet.
Hy blaaſt zijn Geeſt van Hem / en zucht naa 's Heemels zaalen/
En geeſt zijn Geeſt aan Hem, die al/ wat is/ gebied.
10 Kom/ kom / ai kom al t'zaam/ laat ons nu hier uit leeren/
Dat zoo de aardze luſt met Hem moet zijn gedood/
Dan zal Hy ons in 't end / met zulk een eer ook eeren/
Als hy nu is geëerd van zijnen God/ zeer groot.
11 Wy koomen nu al t'zaam om van zijn dis te eeten/
Een yder breng toch mee het rechte bruilofts-kleed/
Een zuiv're reine ziel / een ongekreukt geweeten/
Dat hy hem zelven niet Gods ſtraf en oordeel eet.
12 Indien noch iemands hert verſlaafd is aan de zonden/

Die raaden wy met ernſt dat toch deez' taafel my;
En dat hy bid en ween / tot dat hy werd ontbonden
Van God / die hem dan eerſt daar van zal maaken vry.
13 O goede Jeſus! kom nu met uw geeſt in 't midden/
En hou ook Avond-maal in 't binnenſt van onz' hert/
Verbroolijk ons 't gemoed in 't zingen / ſpreeken / bidden.
Geef dat Gy toch met recht van ons gedanket werd.
14 Zie van uw hoogen throon op onze kleinheid needer/
En zeegen 't heilig maal / 't welk tot gedachtenis
Van U gehouden word / tot dat Gy eens komt weeder
Beſchenk ons met een vreugd / die zonder einde is.

B. J. Stol.

Vreughen-feeſt, ter gedachteniſſe van Chriſtus lijden en ſterven.

STEM: Wanneer het hert nu klaar, &c.

1 HOu feeſt / mijn Geeſt / hou feeſt / nu gy ten dis getreeden
Zijt op het hoog banket / waar in door wijn en brood
Verbeeld word / hoe de Vorſt des leevens liet zijn leeden
Verbreeken / en zijn bloed uitſtortend wierd gedood.
Verheug u vry aan deezen dis/
Daar liefd uws bruidegoms voltooid
De vreugd volmaakt. Hoe heuglijk is 't
Die wel bereid dus word genooid?
Zit aan / zit aan / zit aan / zit aan met bruilofts kle'eren/
Op dat / op dat / op dat / op dat Hy u niet weere.
2 Betuig / betuig zijn liefd / hoe hy in bitter lijden
Den Wijn-pars een'lijk trad / hoe 't zweet als drop-p'len bloed
Ter aarden neederviel / hoe bang hem viel te ſtrijden/
Eer den verraader Hem als meeſter. kuszend groet'.
Hoe dat die ſnood en booze ſchaar
Met ſtokken quam / met lans en ſpeer/
Om t' Lam te vangen / of het waar
Een wreeden tijger / leeuw of beer/
Maar 't Lam / dat quam / dat quam / dat quam heel zacht getreeden/

Ik ben 't/ik ben 't/ik ben 't/ik ben 't zoo luid zijn reeden.
3 Aanſchouw nu eens uw Heer/dus deerelijk mishandeld/
Geſlaagen met een vuiſt / beſpoogen in 't gezicht/
Zijn rug door roeden-ſtraam als met een ploeg doorwandeld/—
Door een Gods-laſteraar beloogen en beticht.
Als Kooning met een doornen-kroon
Gekroond / en met een purpur kleed
Uit ſpot omhangen / en uit hoon
Gebraagd / gelijk een valz Propheet/
Wie is 't / wie is 't / wie is 't / wie is 't die heeft geſlaagen?
Dit al/ dit al/ dit al/ dit al heeft Hy verdraagen.
4 Oog eens zijn ſtappen naa / hoe 't teed're lijf geboogen
Gaat onder 't houten kruis / te jammerlijk gedrukt/
Hoe wreed zijn kleederen hem worden uitgetoogen/
Hoe zijn hoogwaarde lijf werd op het hout gerukt.
En yz'ren naagels gaan / o ſchrik!
Door zijn hoogwaarde hand' en voet'/
Hoe hy in 't laatſte oogen-blik
Met gal en edik werd gevoed.
Hoe nijd/ en ſpijt/en ſpijt/en ſpijt haar gal uitbraakten.
En Hem / en Hem / en Hem / en Hem als Kooning wraakten.
5 Verbeeld u nu het kruis / waar aen Hy opgehangen
Zijn Geeſt opofferd'/in zijns Vaaders liefde-ſchoot/
En tuſſchen moordenaars moeſt moorders loon ontfangen/
Hoe tot een teeken/dat Hy waarelijk was dood/
Zijn zijd' wierd met een lans doorboord/
Daar uit ſtroomd waater ende bloed.
Dus had de wreedheid / nooit gehoord/
Haar bloedluſt eerſt ter deeg' geboet.
Belij / belij / belij / belij voor alle volken
Zijn dood/ zijn dood/zijn dood/zijn dood wild haar vertolken.
6 Dus hebt gy dubbeld ſtof u innig te vermaaken
In d' overvloed'ge liefd van die ter dis u nood/
Want waar kan ooit het vuur der liefde gloei'nder blaaken
Als daar men zich begeeft in d' alderwreetſte dood?
Verbroolijkt u in deezen liefd/

En laatze eeuwig in uw hert
On-on-uitwiz'lijk zijn gegriefd/
Zoo datze nooit vergeeten werd.
Of nooit / of nooit / of nooit / of nooit we'er word ver- (looren/
't Beklijft/ 't beklijft/ 't beklijft/ 't beklijft 't geen werd
verkooren.
7 Hou dus geheugenis van 's Heeren dierbaar ſter- (ven/
Verkondig zoo zijn dood/tot dat Hy eenmaal naakt;
Op dat der zonden luſt hoe langs hoe meer verſterve/
En alle eigen wil werd in de grond verzaakt;
En dat / zoo Hy is voorgetre'en/
Gy volligd nu op 't zelve ſpoor/
Kloekmoedig door den kruis-weg heen/
Waar op ſtandvaſtig Hy ging voor.
Wie met/wie met/wie met/wie met hem wil verblijdē/
Die moet/ die moet/ die moet / die moet eerſt met Hem
lijden.

L. Terwe.

Lof-zang.

STEM: O grootheid van Gods liefd, &c.

1 WEl overgoede God / ſpring-bron en liefden-
aader/
Gy aller Heeren Heer/ maar onze goede Vaader/
Wy zenden onze ſtem in lof tot U om hoog/
Door 's Heemels wolken heen / en blauw gecierde (boog.
2 Uw wijd veruchten naam moet lof op lof toe-ſtroo-
men.
Van ons en d' Eng'len ſchaar en alle waare vroomen:
Om dat Gy maaken wild (Heer!) in uw zaalig rijk/
Ons U en uwen Zoon onſterffelijk gelijk. (den/
3 Daar Jeſus uwen Zoon zijn vrienden heeft beſchei-
En ons is voorgegaan / om plaatze te bereiden.
Hy heeft het toegezeid/ beloofd met eigen ſtem/
Dat Hy we'er koomen zal en neemen ons tot Hem
4 In zijne heerlijkheid / die Gy Hem hebt gegeeven.
Dat wy die zullen zien / dat is zijn luſt en leeven.
Zoo lief heeft Jeſus ons / waar voor Hy zy geloofd.
Het voegd de leeden wel te koomen by haar hoofd.
5 Daar m' eeuwig dan zal zijn by alle Heemelingen:
En daar zoo onvermoeid de Seraphijnen zingen/
En blaazen uwe faam/ jaa daar 't bazuin-geluid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Den lof van uwen Naam zeer zoet en krachtig uit.
6 Al waar elk hair een lip en alle leeden tongen/
Noch waar uw lof en dank na waarde niet gezongen.
Men kan dat groot geluk op 't duizenſt vatten niet;
Dat Gy/ o rijke God! den armen Menſch aanbied.
7 Want kinderen te zijn van U den grootſten Kooning;
Jaa U gelijk te zijn / te woonen in een wooning/
Daar m' eeuwig uw aanſchijn zal zien met d' Eng'-
len ſchaar/ (waar!
Niet grooters kan der zijn. Ach Heere maak dit
J. Huygen.

Vermaan en Scheid-lied, van een yverige Zuſter gemaakt, terwijl zy haar ſchreiende kindje de borſt gaf, hebbende de vergaadering onder 't vervolg tot haaren huize, waar by koomende, zy het gezongen heeft.

STEM: Het Jaar is langer als den dag.

1 EEn goed nieu lied heb ik bedacht/
O broeders al te zaamen!
Dat laat ons zingen met eendracht/
Tot prijs van Goodes naame,
2 Als wy nu by den and'ren zijn
Vergaaderd in den Heere/
Zoo is het ſchier den tijd / hoord mijn/
Dat wy nu ſcheiden weere.
3 Och! het ſcheiden en is geen nood/
Al moeten wy verſtroojen;
Als wy maar naamaals werden groot
Verzaamd in eender koojen.
4 De Heere zal zijn Schaapkens fijn
Vergaaderen zeer blijde/
Van alle hoeken waar zy zijn:
Komt gy gebenedijde.
5 O wat een liefd' is ons vertoond?
Wild dit gedachtig werden/
Zie hoe wy zullen zijn gekroond/
Is 't dat wy hier volherden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Hierom zoo laat ons houden vaſt
Aan zyn beloften ſchoone:
Op dat wy niet worden verraſt/
Verliezen onze kroone.
7 Niemand en word gekroond/ aanhoord/
't En zy dat zy verwinnen/
En zetten in des Heeren woord/
Nacht ende dag haar zinnen.
8 Ons is betroud al zulken ſchat
Al in onz aarden vaaten/
Laat ons getrou bewaaren dat/
Onz leeven daar voor laaten.
9 Al is 't dat wy een kleine tijd
Als pelgrims moeten zwerven/
Met vreugden laat ons zijn verblijd/
Verlangen naa onz erven.
10 Chriſtus zijn wy deelachtig zoet/
Och vriendekens vol trouwe!
Zoo wy 't begin zijns weezens goed
Tot in 't einde behouwen.
11 Is 't dat wy nu al in den geeſt
Aldus hebben begonnen;
Laat ons niet van 't gehoornde beeſt
Weederom zijn verwonnen.
12 Laat ons malkander in 't gebed
Altijd gedachtig weezen.
En laat ons met een goed opzet/
Den Heer van herten vreezen.
13 O! broeders ende zuſters mijn/
Laat ons altijd verne'eren:
Op dat wy met malkander fijn
Eeuwiglijk triumpheeren.

Schei-Lied.

STEM: Verheug u toch met my, &c.

1 DEn tijd is nu naa by/
Dat wy we'er zullen ſcheiden/
Met het lichaam hoor my/
Maar met den geeſt zeer vry
En ſcheid ik niet van dy/
Wy zullen eeuwig bly
By onzen God vermeiden.

2 Dit is dat ons verblijd/
Dees hoope vaſt inwendig/
Geeft God in deezer tijd
En maakt onz ziel verblijd/
Waar door zy meenig ſtrijd
Verwind met grooter vlijt/
Ruſt in een vreugd onendig.
3 Weez hier meede gegroet/
In den naame des Heere
Wenſch ick u vreede zoet/
Gelijk een balzems bloed/
Te ſmaaken in 't gemoed.
Adieu mijn vrienden goed/
Adieu ik neem mijn keere.

J. Lubberts Dr.

Afſcheid-lied.

STEM: Ik heb gezien den tijd.

1 OCh vrienden als gy gaat/
Uw hert moet gy hier laaten:
Want zoo gy ons verlaat/
Wat zal onz bykomſt baaten:
Zoo gy gaat uwer ſtraaten/
Naa d' algemeine loop/
'k En kan 't niet anders vaaten/
Of 't waar een diere koop.
2 Wy hebben onzen tijd
Zoo zoetelijk geſleeten/
Tot der zielen profijt/
De reeden uitgemeeten;
Zoud gy ons zoo vergeeten/
Als elk nu keert in 't zijn:
Dit moet gy van ons weeten/
't Waar ons een groote pijn:
3 Het zou ons ſchijnen toe/
Of onz gemeinſchap heeden
Niet dienen zou in 't goe/
Zoo wy geen blijk en deeden
Van liefde en van vreeden:
En zoo wy zomtijds ziet/
Elk een in zijn gebeeden/
Malkander dienden niet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

4 Bevoolen zijt den Heer
Och! mijn lieve beminden /
Gy zult nu neemen keer /
God wil uw herten binden /
En breede laaten vinden
Voor zijn heilig aanſchijn /
Op dat gy eensgezinden
Meugt in der liefden zijn.

J.P. Schabalie.

Affſcheidlied.

STEM: Pſalm 4.

1 GOe vrienden! die met liefde-treeden /
Met uw gezelſchap zijt genaakt;
Met zielverquikkelijke reeden /
Met ernſt en vuurige gebeeden
Onz hart zoo ſticht'lijk hebt vermaakt:
En nu met onderlinge ſmarten /
Naar d'aardze wooning we'er zult gaan:
Laat hier uw wel-geneegen harten /
Zoo willen wy uw liefde tarten /
En in de liefd niet laager ſtaan.
2 Hebt gy iet zoets by ons bevonden /
Aan uw gemoeden opgediſt;
Om die met yver te doorwonden /
Om God te dienen t'aller ſtonden:
't Had zonder uwe komſt gemiſt.
Dus hebt gy 't zelfs ons koomen b'rechten /
Wy weeten 't dank aan uw bezoek.
Maar breng hier naa wat meer gerechten.
Laat ons om d' overwinning vechten /
Wie tot meer ſtichting zich vekloek.
3 Den tijd is lieffelijk verſleeten /
Met ernſt en ſtichting doorgebracht.
Laat ons malkander noit vergeeten.
En 't Geeſt'lijk voedzel altijd eeten /
Met ongeſcheiden zielen kracht.
Laat ons / als 't lichaam is geſcheiden /
En elk we'er in zijn huis gekeerd /
d' Opwekking trachten mee te leiden /
Om nimmer met het hart te ſcheiden /
Gelijk onz' Heer ons heeft geleerd,

4 Laat

4 Laat dit toch al onz' poogen weezen,
Want als 't al we'er het oude wierd /
Hoe zoumen niet met reeden vreezen /
Dat ons de Weereld zal beleezen /
Dat haar de toom we'er werd gevierd,
Laat ons dan altijd zaamen reizen
Langs 't ſmalle pad / door d' enge poort /
Naar 's Heemels vroolijke palaizen /
Daar d'afſcheids wenſch / zoo meenig reizen
Als hier / noit werden zal gehoord.
5 Adieu dan / welgezinde Menſchen /
Die ons zoo kort verzelſchapt hebt /
Ziet dat onz' onderlinge wenſchen /
Onz opzet niet meer mag verſlenzen /
d' Ernſt nu niet bloeid / en dan we'er ebd,
Wy hoopen 't zelfde pad te treeden /
Tot w' eeuwig zullen zaamen zijn
(Zoo lang we leeven hier beneeden /
Met ſtrijden traanen en gebeeden)
In eeuw'ge vreugd / en zonder quijn.

F. Kuiper.

Geboorte-Vermaaning.

STEM: Pſalm 15.

1 WAnneer den tijd en dag komt we'er /
Dat men ter Wereld wierd gebooren
Is 't een gebruik van lang en veer /
(Dog niet altijd naa Chriſtus leer)
Een luk en zeegenwenſch te hooren.
2 Maar geen geluk en kan beſtaan /
Noch waare vreugd in 't herte baaren /
Wanneer men treed op ſlimme pa'en /
En vaſt aan 't quaade / niet wil gaan /
Om zich met God en 't goed te paaren.
3 Zoo is die wenſch dan niet volmaakt /
Die alleen noemd geluk en zeegen /
En 't pad daar toe niet aan en raakt /
Maar in der daad in 't hert verzaakt /
En ſpreekt zich ondertuſſen teegen.
4 Ik wens dan dat uw jaarigheid
(Om een veel beeter wenſch te wenſchen)
U ſtof mag zijn tot dankbaarheid /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En baaren mag gehoorzaamheid/
En liefd tot God en alle Menſchen.
5 By wien dit eens recht ſteede vat/
Dien kan nooit luk of heil begeeven.
Dus gaat men langs het rechte pad/
Dit is de weg naa Goodes ſtad/
Om eeuwelijk met Hem te leeven.

J. R.

Chriſtus Geboorte-dag.

STEM: Wat is de meeſter wijs en goed.

1 DIt is de grootſte dag van 't jaar/
Hoewelze korter ſchijnt.
Zy toond de weg des Heemels klaar/
Vermits de ſchaduw dwijnd.
Nu ons des Werelds Zon ontduikt
Verſchijnd een Heemellicht/
't Welk aan een ieder / die 't gebruikt/
Klaar aanwijſt zijnen plicht.
2 t' Wijl ons de ſchraale koude queld
Verſchijnd een Heemelvlam/
Die ons het leeven we'er herſteld/
't Welk ons de koud benam.
Nu ons de tijd geen vrucht en vaard/
Die 't lichchaam voedzel geeft/
Schenkt ons de Heere vrucht op aard
Waar door men eeuwig leefd.
3 Betracht toch in deez korten tijd/
Dat gy dien weg bekend.
Ontduikt de zon / zoo volg met vlijt
Naa 't licht / dat d' Heere zend.
Uw hert in deugd te zeer verkoud
Aan 't Heemels vuur ontſteekt:
Nu God u in den dorren-hout
Geeft vrucht die u ontbreekt.

C. Wittenoom de oude.

Meditatie over Chriſtus geboorte,

STEM: O Kars-nacht! &c.

1 IS nu geen plaats tot Beth'lem open
Voor Hem/ van wien wy 't leeven hoo-
pen?
Moet Hy nu in een beeſten-ſtal
Met linnen doeken zijn gebonden?
Word Hy nu in een kreb gevonden/
Die eeuwig Kooning weezen zal?
2 Zijn dit de Kooninglijke zaalen?
Word hier in plaats van goud te maalen
Voor zijd'/ gezien maar hoy en ſtroy?
Moet hier de krebb'/ een wieg verſtrekken?
Zijn linnen doeken/ om te dekken/
De winzels naa de nieuwe ploy?
3 Wat zal dit voor een Kooning weezen?
Een Koonings ſtaat/ die plag voor deezen/
In heerlijkheid en groote pracht/
Voor 't gantſche vollik uit te ſteeken.
Hier ſchijnt noch nooddruft te ontbreeken/
Wie had U/ Heiland! dus verwacht?
4 Aan wie verkond' men dat deez' Kooning
Gebooren is in deeze wooning?
Aan lieden rijk of groot van ſtaat?
Herodes of aan zijne broeders?
O! neen/ aan ſlechte ſchaapen-hoeders.
Het blijkt dat God de hoogheid haat.
5 Een maagd/ van ſlechte ſtam gebooren/
Was 't immers/ die God uitverkooren
Had/ tot dit groote wonderwerk/
Helaas! wat Menſch zou dit vermoeden?
Wie wacht hem niet uit 's Konings bloede?
Maar wie kend Goodes ooge-merk?
6 O! ziel wild u in 't diepſt verne'eren/
En van uw Heiland d' ootmoed leeren.
Verlaat des Werelds yd'le pracht/
Zie/ hoe uw' Kooning is gebooren/
Nochtans tot hooger ſtaat verkooren/
Als ooit het Wereldds brein bedacht.
7 Wild gy een medgenood van 't rijk zijn/
Gy moet den Kooning zelfs gelijk zijn/
In ootmoed en in needrigheid.

Zie

Zie in den ſpiegel van zijn leeven/
Niet iets en is van hem bedreeven/
Dat teegens waare ootmoed ſtrijd.

L. T.

De geboorte van Jeſus Chriſtus.

STEM: Mijnen Geeſt voel ik my dringen.

1 Laat uw vreugden-zangen hooren/
Volken weez verheugd;
Want uw heiland is gebooren/
Zing en juich van vreugd.
Al zijt gy door de zonden
Van God ver afgekeerd:
Uw middel is gevonden/
Indien gy 't maar begeerd.
2 't Zijn om geen geringe zaaken/
Dat hy zich verklaard;
Maar om yder los te maaken/
Die hem voeld bezwaard.
Hoe zeer door quaade weegen/
De ziele is gewond/
Hy heeft'er hulpe teegen/
Waar door ze werd gezond.
3 Och! hoe noodig/ om de waarheid/
Die verdonkerd was/
We'er t'herſtellen in zijn klaarheid/
Quam hy wel te pas.
De deugd was ſchier geſtorven.
De boosheid ging in zwang.
De Wereld zoo bedorven
Scheen aan den onder-gang.
4 Driemaal vaardigd God zijn booden
Om zijn Wijn-gaard-loon:
Maar ten laatſten laat hy nooden
Door zijn lieve Zoon.
De boosheid heeft Gods knechten
Met ſmaad en leet betaald:
Des werd hun wel ten rechten
Den Wijn-berg afgehaald.
5 Driemaal wierd onnut bevonden
's Heeren vijge-boom:
Waar op zijn' propheeten monden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hoe vol kracht / hoe vroom/
Nooit vruchten deeden groeyen.
Waar toe den boom geſpaard?
Men diend hem uit te roeyen/
Als van te quaaden aart.
6 Maar den Heer / zeer goedertieren/
Schenkt zijn waardig pand/
Om door wijsheid we'er te ſtieren
Alles in zijn ſtand.
Zijn macht kan 't volk bekeeren/
En eeren doen 't gebod;
Zijn voorbeeld kan haar leeren
En brengen voorts tot God.
7 Doch zijn klein en need'rig weezen
Schrikke niemand af/
Aardze glory was 't voor deezen/
Die de Heere gaf:
Maar nu is Mozes heenen/
En Salomon niet meer;
En Christus is verſcheenen
Met een volmaakte leer.
8 Pracht en aanzien / hoog verheeven/
Kon / om haar geniet/
Oorzaak van beminnen geeven/
Daar meeſt elk op ziet:
Maar nu Gods Zoon verſchooven
Beſpot werd en verſmaad/
Zal niemand hem gelooven/
Als die zijn ampt verſtaat.
9 Die hem in zijn aart beminnen
Hoeven roem noch pracht;
Want haar oogen zien naa binnen
Op een hooger macht
Die need'rig leid geboogen
Voor zijn ootmoedigheid/
Erkend zijn groot vermoogen
En achtb're Majeſtait.
10 Jeſus heeft de pracht veroordeeld;
Om te doen verſtaan/
Dat wy meede naa zijn voorbeeld
Need'rig moeten gaan:
Om van de aardze zaaken/
Door hoovaardy gepord/
Geen groote zaak te maaken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En blijven hier te kort.
11 Maar die pronken en braveeren/
Toonen geen vermaak
In de need'righeid des Heere/
Als zoo waarden zaak.
Haar tong mag heerlijk prijzen/
En roemen op dien ſtaat;
Maar 't leeven zal bewijzen
Dat zulx niet diep en gaat.
12 Moet men ſpot en laſter draagen/
Als men door de deugd
God in kleinheid wil behaagen/
Och! dit 's ſtof van vreugd/
't Kind Jeſus werd een Kooning
Vol groote heerlijkheid:
Hier naa zal ook die wooning
Zijn kleinen zijn bereid.

A. Janzen.

Nieuwe-Jaars-Lied.

STEM: Hoe ſchoon licht ons de morgen-ſtar.

1 Weez welkoom weer o vrolijk jaar!
Gekroond met eene blijde maar/
Van zoo verheeven Kooning/
Of hy toen ruſte in een ſtal/
Zijn heerſchappy ſtrekt booven al/
Den Heemel is zijn wooning;
Daar Hy/
Zoo wy
Hem van binn' in
't Hert beminnen/
Ons zal geeven
Hier en naamaals 't eeuwig leeven.
2 Nu is des Heemels heir verheugd/
De vroomen ſcheppen groote vreugd/
Dat Chriſtus is verſcheenen;
Ons traanen zijn nu afgevaagd/
De dood en zond ons niet beklaagd/
Gelijk zy plag voorheenen:
Gods kracht/
Gods macht
Heeft verbonden

Onze

Onze wonden/
En geneezen;
Welkoom moet deez Heiland weezen.
3 Vernieu ons Heer door uwen Geeſt/
Dat wy toch uw geboortenfeeſt
Met innigheid betrachten/
Vernieu onz wil / verſtand en zin/
En ſchep'er nieuwe Menſchen in/
Die op uw waarheid achten;
Kom an/
Maak dan
Onz gemoeden
Tot uw goeden
Zoo geneegen/
Schenk ons uw genaad en zeegen.
4 Dan zal ontſpringen ziel en hert/
Dat wy dit jaar / verloſt uit ſmert/
Zacht in uw kribbe ruſten:
Wy zullen juichen / o Gods Zoon!
O groote God! in uwen throon/
O volheid aller luſten!
Uw eer/
O Heer!
Hoſianna/
Heemels manna/
Wy lof zingen/
Heer van all' dees nieuwe dingen.

Nieuwe Jaars gezang.

STEM: Als een herder zijne Schaapen.

1 ALs de Zon op 't laagſt gekomen/van den ſchut- ter zich ontſlaat/
En we'er langs den bok opklimmend' zijnen loop verhoogen gaat/ (nieuwe ſtof/
Doet hy tijd en jaar vernieuwen/ geeft den Menſche
Deezer dingen werken t'eeren / en te zingen zijnen lof.
Op! wel op dan / o mijn ziele! loof Hem / die daar eeu- wig leefd/
Die dus lang u tijd gegeeven en dit doen bereiken heeft/
Die ter ontijd in uw zonden 's leevens draad niet af-ge- kort/ (geſchort.
Maar gewacht op uw bekeering en de ſtraf heeft op-

2 Loof

2 Loof Hem niet alleen met woorden/ dat nu (leider)
veel geſchied. (komt of niet.
Maar laat 't doen en 't leeven toonen / of 't uit 't herte
Woorden kan een booswicht geeven / ſchoonen ſchijn
en goed gelaat (geen praat.
Kan God geen vernoeging geeven : zijnen dienſt leid in
Woorden bruikt de heele Weereld/ieder diend God met
de mond. (grond.
Maar een Godgeneegen ziele vind men zelden in de
Uitterlijken Godsdienſt pleegen / al hoe wel 't ook is
geboo'n/ (lijk loon.
Is nochtans alleen niet 't geene / daar op ziet het Heer=
3 Vaſten / aalmoes / doop en nachtmaal/ bidden/ zin=
gen/ kerke-gaan/ (ſtaan/
Zijn God aangenaame zaaken/ als zy uit een hert ont=
Dat inwendig vol van aandacht / altijd denkt op God
en 't goed/ (vroom gemoed.
En zijn werken ſteeds laat weezen tuigen van zijn
Maar daar God niet is van binnen / daar zijn vreez' 't
hert niet bezit/ (rechte wit.
Helpen geen van deeze dingen/ komt men nooit tot 't
God haat der godloozen offer / haar gebed behaagd
Hem niet/ (ſpreeken ziet.
Mits hy haar gemoed van binnen haaren mond weer=
4 Voeg dan uw gedacht en woorden/werken en gene=
nenthe'en/ (een.
Altijd / o mijn ziele! t'zaamen / laatze ſtemmen over=
Dat 't geloof in 't harte woonet toon door uw gehoor=
zaamheid/ (geleid.
Door 't beleeven van de wetten / die u God heeft voor=
Liefde laat het teiken weezen / dat gy onder Chriſtus
ſtrijd. (weldaadigheid;
Liefd / die ſta'ig ten beſt haars naaſtens uitvloeid in
Liefd / die Chriſtus liefd gedachtig / die om ons zich
overgaf/ (te ſtraf.
Geenen dienſt te groot of moeij'lijk/ en geen lijden acht
5 Die hier gaarn veracht wil weezen / geenen ſtaat
hier acht te klein/ (eerd te zijn/
Geerne 's Werelds eer wil derven/ om hier naa ge=
Die d' verſmaadheid Chriſti hooger dan des Werelds
ſchatten acht/ (haar gedacht.
Mits het heerlijk loon hier booven altijd zweefd in
Die niet woeld of ſlaafd naa rijkdom/ maar met nood=
druſt is vernoegd/

Altijd

Altijd met haar God te vreeden/ſteeds geruſt/hoe Hy 't
ook voegd. (maakt gemein/
Die 't geen God haar heeft gegeeven aan den armen
En haar overvloed vervulling van haars naaſtens
nood laat zijn. (yv'rig daar na tracht/
6 Die niet geeft uit dwang of ſchaamte / maar zelfs
En haar/ als zy maar kan goeddoen/ zonderling gelukkig
acht. (ſchitt'ren laat/
Liefd tot God en 't Heemels leeven in uw doen uit-
Hier door eigen wil en wijsheid/aards vermaak en luſt
verſmaad. (laſt/
Als een vreemdeling op aarden maak u los van alle
Van al 't geen uw liefd hier vaſt houd / en den wan-
d'laar niet en paſt. (uwen Heer/
Zoober / maatig ende wakker wacht de koomſt van
Die/om d'aarde recht te rechten/koomen zal met macht
hier ne'er. (en zijn wet.
7 Schep uw luſt alleen in 't Heemels/God te kennen
In zijn woord u ſta'ig te oeff'nen/ en te ſtrijden in 't ge-
bed/ (zijn/
Van gemoed gants opgetoogen / altijd ontrent God te
Altijd in het Heemels beezig/in het aardz' niet dan met
pyn. (dacht/
De ontfangene weldaaden/ laat nooit gaan uit uw ge-
Hoe u God / onwaardig Menſche / heeft zoo lief en
waard geacht/
Om u uit den nood te redden/ u te ſchenken zijne Zoon/
Op het doen van zijn gebooden voor te ſtellen zulken
loon: (grijpt of kend/
8 Zulken loon / dat geen gedachte / geen verſtand be-
God te zien en te genieten eeuwig eeuwig zonder end.
Door 't bedenken deezer dingen / laat uw hert door
dankbaarheid (goedheid.
Sterk geparſt in lof ontſpringen / om te zingen Gods
Dan zal 't recht uit 't herte koomen / dan zal grond en
mond te zaam (aangenaam.
God zijn lof / zoo 't hoord / toebrengen/ en Hem weezen
Dit zal 't rechte offer weezen/ hier in ſchept God zijnen
luſt/ (hert zijn ruſt.
Dit bekroond hy met zijn zeegen / en neemt zelfs in 't

J. Reyers.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op Chriſtus lijden.

STEM: Hoe ongelijken lot, &c.

1 ZJe Jeſus Goodes Zoon/
Onz voorbeeld en patroon
Om naa te leeven/
Den kruisweg / vol ellend/
Betreeden tot den end/
Daar Hy moet ſneeven/
En lijden 't wreed geweld der boozer Jooden/
Die Hem uit haat en nijd nu zullen dooden.
Zie hoe hy haare ſlaagen
Geduldelijk gaat draagen/
En als een lam ter ſlachtbank Hem laat leiden;
Met Simon van Cyreenen/
Draagd Hy zijn kruis zelfs heenen
Naar 't treur-tooneel/ daar Hy ter dood moet ſtrijden.
2 Alwaar z' Hem naakt ontkle'en/
En ſpijkeren zijn le'en
(O! bitter woeden)
Op dat verbloekte hout.
O! wat is Hy benoud!
Ach! zie hem bloeden!
Daar hangt Hy nu aan 't kruis/ die Heer van waarden/
Wiens weldoen heeft verbuld de gantze Aarde.
Wiens herte moet niet breeken?
Wiens ooge moet niet leeken/
Als hy aanſchoud zijn droef en bitter lijden/
En 't harde hert der Jooden/
Die Hem zoo wreed'lijk dooden/
En in ſijn leet haar oogen noch vermeiden?
3 Hoor eens, hoe Hem de nijd
Veel ſchamp're re'en toebijt/
En hoe z' Hem haaten:
Maar o! dat zy den Heer
Recht kenden en zijn leer/
Zy zouden 't laaten.
Zy ſpreeken zeer verwoed/ is hy Gods Zoone?
Zoo daal hy af van 't kruis / nu moeſt hy 't toonen;
Met zulke laſterreeden
Zy noch haar vuil bekleeden:
Maar onder een beginnen zy te ſtrijden/
d' Een zeid hy is rechtvaardig /

d' A'er Hy is ſtraffe waardig/
Elk zeid zoo 't zijn / maar Jeſus moet vaſt lijden.
4 Wie 's ooit zoo door Gods geeſt
Als deeze Man geweeſt
In kracht gedreeven?
Waar door hy veel vermaan
En wonderen gedaan
Heeft in zijn leeven?
Wat leerd' Hy vroeg en laat in Salems Tempel?
Wat heeft Hy veel betre'en dien heil'gen drempel?
Wat was Hy vol van reeden
En vuurige gebeeden?
Jaa nachten lang Hy die deed' op de bergen/
En ging des daags Hem wenden
Tot Menſchen vol ellenden/
Die Hy genas/ zoo veel men Hem quam bergen.
5 Ik hoop dat zijn ellend
Haaſt weezen zal ten end/
De Zon gaat treuren/
Want zy geen ſchijnzel geeſt/
'k Voel 't Aardrijk ſchud en beefd/
Steenrotzen ſcheuren;
Nu breekt ook 't hert der Joo'n licht wel ter deegen/
Wijl rotzen ſcheuren op / en zich beweegen:
Zoo niet? dan zijn de Jooden
Verſteend en dood als dooden.
Nu ruſt zijn bloed op haar en op haar kind'ren/
Dat haar met volle ſtroomen/
Zal droef'lijk overkoomen.
Maar goede God / wild toch haar ſtraf vermind'ren.

J. Huygen.

Noodiging tot Chriſtus Kruis.

STEM: Hoe leg ik hier in deez' elende.

1 KOm hier/kom hier gy Chriſten bende!
Die op uw Heiland Jeſus boud:
Treed op den kruisberg vol ellenden/
Alwaar 't vervloekt en ſchandig hout
Godloozelijk is opgeheeven/
Waar aan dat Jeſus laat zijn leeven.
2 Beſchou zijn uitgeſtrekte leeden/
En beenen / nau met vlees bedekt;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

De uitgeſpannen bliezen meede /
En ſpieren uit haar kracht gerekt /
Om u in 's Heemels gunſt te trekken
En met Gods liefde t' overdekken.
3 Zie aan zijn onbevlekte oogen /
Met brakke traanen natgemaakt /
En hoe zijn tong en lippen droogen
Door bangheid / die zijn herte raakt /
Om u tot treuren te verwekken
Over uw vuile zondenvlekken.
4 Zie aan zijn hooft en bleeke wangen /
Bemorſt met ſpeekzel en met bloed ;
De doorne-kroon / om 't hoofd gehangen /
Die Hem een ſcherpe ſmert aandoet /
Om u voor God we'er ſchoon te maaken /
En 's Heemels blydſchap te doen ſmaaken.
5 Let op zijn uitgerekte armen
En handen grouwelijk doorboord /
Om zoo zijn innerlijk ontfarmen
In daad en waarheid / zonder woord /
U krachtelijk in 't hert te drukken /
En uit des Duivels macht te rukken.
6 Zie hoe zijn diepe wonden vloeijen !
Van waater en van zuiver bloed /
Om u daar meede te beſproeijen
En rein te maaken aan 't gemoed ;
Zoo gy uw hert voor Hem zet open /
En met berou tot Hem komt loopen.
7 Aanhoor het zuchten en het ſteenen /
Dat Hy tot zijnen Vaader zend /
Het angſtig kermen / droevig weenen /
Verlaaten zijnde / vol ellend /
Om u t' ontſlaan van 't helze lijden /
En in den Heemel te verblijden.
8 Wild gy nu zoete troost verwerven
Uit Jeſus kruis / en bitt're dood ;
Zoo moet gy d' aardze luſten ſterven /
En lijden alle ramp en nood
Met lijdzaamheid / naa Gods behaagen /
En ſteeds het jok van Jeſus draagen.

J. v. Laan.

Ly-

Lijdens Kroon.

STEM: Als een Herder zijne Schaapen, &c.

1 OP! mijn ziel! ſtijg op naa booven/ daar uw Ko-
ning zit gekroond (vertoond;
In den alderhoogſten Heemel / en Gods Majeſtait
Koom beſchou / hoe dat de groote gantze heil'ge Hee-
mel-ſchaar/ (werpen haar.
Throonen / Vorſtendom en Machten willig onder-
Hoe hy glorieus gezeeten is aan 's Vaaders rechter-
hand/
Die zijn Koninglijke zeetel onverwinlijk heeft geplant.
Hoe 't gebied hem ſtaat in handen / alles op zijn wen-
ken paſt/ (woord en laſt.
Vlug gereed ſtaat / om volvoeren zijn hoogwaarde
2 Doch zoo u zijn hoog aanſchouwen (zo het billik ie-
der moet) (ziel/ ſchep echter moed;
Brengt in diep verwond'rings ſchroomen; ſchep mijn
Denk/waar door Hy heeft verworven/ dus van God te
zijn vereerd; (en weerd
Dat het was zijn man'lijk ſtrijden/ dat zijn God zo dier
Heeft geacht/om Hem te kroonen: dat het was gehoor-
zaamheid/ (bereid.
Dus hy God in all's gelaaten ſtond gereed ten dienſt
En geen teegenheid en ſchroomde/ noch geen kruis/hoe
zwaar en groot. (der dood.
Maar hem op zijn Gods beveelen willig gaf ter wree-
3 Gaf ter dood/ daar alle ſmaatheid 't lijden dubbeld
heeft verzwaard; (ontaard.
Was een tijdverdrijf der boozen gants verbaſterd en
Daar men hem 't gezicht beſpouden; jammerlijk met
vuiſten ſloeg; (loeg.
Kroonde met een doorne-kroone; ſchimpte/ſpotte en be-
Gaf den rietſtok in zijn handen; kleeden met een pur-
perkleed; (Propheet/
Groete Hem gelijk een Kooning/vraagden hem als een
Wie hem even had geſlaagen? ſperden mond en kaaken
op (op.
Tot verfoeijing; en dit alles nam de Heer noch willig
4 By deez' ſmaadheid quam de wreedheid/daar een [illegible]
ders hert voor gruwd/ (ſtuwd
Als Hy van de ſnoode bende voortgetrokken en ge-
Wierd/ om 't lijf te mart'lizeeren door zoo meen'gen
felle ſlag/

S Met

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Met de roede/dat men t'elkens 't waarde bloed afgud
zen zag : (hoofd gedruk
Toen die ſcherpe doornenkroone wierd in 't waard
Door de riedſtok ; en zijn leeden gingen onder 't hou
gebukt : (ten arm' en be'en
Toen men Hem zijn kle'en afſcheurden / rekten / ſtrek
Iz're naagels vreez'lik ſloegen door zijn hand en voe
ten heen. (hem de kroon
5 Dit en and're gruwzaamheeden leed de Heer / ee
Van zijn Vaader wierd geſchonken / en gezet wierd in
dien throon. (wierd verhoogd;
Dus moeſt Hy zich eerſt verne'eren / eer Hy waarlijk
Hier voor heeft Hem God begiftigd met de hooghte uit
der hoogt : (treeden naar
Hem vereerd / dat ook zijn dienaars / die zijn ſtappen
En geſta'ig Hem trouw'lijk volgen leid de kroon ge-
reed voor haar. (Menſch hier leed/
Leid een kroon / waar by al 't lijden / dat oit ſterflijk
Niet en is by op te weegen / ſchoon hoe ſchroomlijk en
hoe wreed. (ſtaat
6 Zoo u dan / mijn ziel / zijn groote onbegrijpelijke
Zoo in d'oogen flonkerd / dat gy (doch in een geringer
maat) (den ſchrap/
Graag zijn heil woud mee genieten / zet dan lijf en lee-
Om hier ook zijn kelk te drinken / nooit te wijken eenen
ſtap (en deel;
Van den weg / waar op Hy voorging : lijden is uw lot
Is uw Heer door lij'n geheiligd / zoo en leed gy nooit
te veel. (beloond/
Geef u will'g als Hy te lijden / zoo word g' ook als Hy
En met d'onverwelkelijke eeuwig leevens kroon ge-
kroond.

L. Terwe.

Chriſtus Doods Gedenkteiken.

STEM : Licht werden in den Menſch, &c.

1 OP 't ſcheid-maal / dat Gods Zoon /
Op aarden voor zijn ſcheiden
Voor ons bereide / (verbeide)
Gebood Hy dat men zoud' / (zoo lang m' Hem we'er
Zijn dood verbreiden.
En ſtellen door een beeld die ons voor oogen;

Ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gebrooken brood en wijn /
Dat moeſt het teiken zijn
Van zijn verhoogen.
2 Zijn liefde en zijn dood / blijf dus de naageſlachten
Steeds in gedachten.
Zoo roemen zy in 't kruis / die zich zijn dienaars achte
En Hem verwachten:
Kom zitten wy dan aan / als disgenooten /
Zoo word de ziel gevoed /
Als 't lijf / door 't beeld van 't bloed
Aan 't kruis vergooten.
3 Kom / Jeſus klopt al aan het hutje van zijn gaſten/
Als of Hy vaſte /
En hoefden onz onthaal / ſchoon 't ons veel beeter paſte
Dat w' Hem verraſten /
Dus / zet uw zielen op / en laat Hem binnen /
Hy klopt / ey lieve kom /
Onthaal uw Bruidegom
Met weederminne. (ren
4 Gaa buiten Hem te moet/nu zich dien Heer der Hee-
Zoo komt verne'eren /
Doch zuiverlijk gekleed (zijn Majeſtait ter eeren)
Met reine kle'eren:
Met kleederen van liefd' / en heil'ge trouwe:
Kom lei Hem in de zaal /
Want Hy zoekt Avondmaal
Met ons te houwen. (ten/
5 Maar lieve laat nu toch uw bruiloftskleed uitmui-
Of 't zoud' Hem ſtuiten.
Denk hoe de Kooning eens / d' ont-cierde gaſt der buitē
De bruiloft ſluiten /
En dat Hy noit / als vriend kend voor de zijne /
Dan die Hem zijn getrou /
Of die met diep berou
Ten dis verſchijnen.
6 Dit heilig voedzel zal (zijn wy met zond' belaaden)
Ons niet verzaaden.
Ten zy een traanenvloed / een zee van Gods genaaden
Afwis die daaden.
Gelei dan mijn gezang / met ernſtig bidden
Op dat toch zijn gena'e /
En geeſt ons komt te ſta'e
En hier in 't midden.
7 O! Jeſus kom dan in / zit aan / en laat u vinden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

By uwe vrienden
Daal in onz zielen zelfs / kom woon in uw beminden /
Wild U verbinden /
Verbinden met uw bruid / uw vlees / en beenen.
O! voed onz zielen nu /
Op dat wy t' zaam met U
En God vereenen.

J. v. Geel.

Chriſtus begraven.

STEM: Bewaard my, God, &c.

1 DE moord-luſt / ſchoon niet zad van bloed /
Laat echter af /
Gund Jeſus lijf / als mat gewoed /
De ruſt in 't graf;
Daar 't van zijn lieve vrienden werd
Bezucht / beſchreid /
En met der vroomen hoop vol ſmert
Ter ne'er geleid.
2 Maar vrucht'loos / legt gy Joſeph ne'er
Met droefgeween
Het lichaam van uw doode Heer
In 't graf van ſteen.
Doch niet geheel / naa dien 't een groot
Getuigenis
Aan ons verſtrekt / en van zijn dood
Ons maakt gewis.
3 Maar 't lichaam hoefd geen balzem zout /
Hoe wel van aard /
Want God is 't die 't in weezen houd
En wel bewaard.
Verrotting heeft op deezen Held
In 't minſt geen macht /
Al ſchynd Hy in des doods geweld
Met ſteen en wacht.
4 Onmog'lijk is 't dat God zijn kind /
Om zijne trou
Zoo hertelijk van Hem bemind /
Daar laaten zou.
Hy is 't / van wien dat Jeſſes zoon
Met herp / en tong /
Uit kracht des Geeſts / met hoogen toon /
Dus vroolijk zong,

5 De Heer, de groote God is my,
Waar dat ik gaa,
Geduurig aan mijn rechter zy
Met zijn gena'e.
Hier omme zwemt mijn hert in vreugd,
Mijn tonge lacht,
Zoo zeer maakt my de hoop verheugd
Om 't geen zy wacht.

6 Want Gy zult noit, o neen, mijn God!
Al ſchoon ik ſterf,
Gedoogen, dat mijn vlees bezrot,
Of gants verderf:
Noch dat'er oit een heil'ge ziel,
't Zy wat geſchied,
Die zich ſteeds vaſtlijk aan U hiel,
Zoud gaan te niet.

7 Dus zult Gy my langs 's leevens pa'en
Doen tot U tre'en,
Met lieflijkheid, en vreugd verza'en
In eeuwighe'en.
Want Gy mijn God, Gy zijt de Zon,
Die 't al verheugd,
Die 't alverza'en kan, en de vron
Van alle vreugd.

8 Dus, die hem mind, laat wanhoop gaan,
Waar toe 't geſchrey?
Hy zal haaſt we'er uit 't graf op ſtaan
Als Hy u zey:
Gy zult Hem met uw ſterf'lijk oog,
Schoon u ontroofd,
Verheffen zien ten Heemel hoog
Tot Vorſt, en Hoofd.

J. v. Geel.

Op de Paaſch-dag, over de Op-ſtandinge van de Heer Jeſus Chriſtus.

STEM: Ay zie het Pluim-gevoogeld, hoe dat het, &c.

1 WAt vreugde onze zielen en geeſt bevangen heeft,
Is nauwlijx uit te ſpreken, nu Jeſus weder leeft,
Nu Jeſus is verreezen uit d' aldergrootſte ſchand,
Verbloekt' en wreeden kruis-dood, in beeter leevens
ſtand;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Den dood en 't graf ontblooden/
Met macht den dood te dooden.
Onz tonge wil het herte / het hert de tong voorby;
Om all' het heil te melden / dat hier in voor ons zy.
2 Nu weet en is men zeeker van Goodes groote kracht
Dat Hy ons kan verloszen uit dood en hellen magt;
Wijl Hy zijn lieve Zoone / gedaald in 't hert der aard/
Van dood en hell' verſlonden / op nieuws heeft we'ergebaard;
Zoo dat hy nooit zal ſterven /
Noch keeren ten verderven ; (woon/
Maar eeuwig zaalig leeven by Hem in 's Heemels
Daar heerſchen als een Koning en zitten op zijn troon.
3 Nu weet en is men zeeker dat Jeſus Chriſtus leer
Is Godlijk en waarachtig ; om dat Hy zellefs / eer
't Geſchied is / dat 't geſchieden zou dikwils heeft voorzeid
En tot het grooſte teeken van zendings zeekerheid
't Geſteld / aan die 't Hem vraagen ;
Dat Hy drie nacht en daagen
Als Jonas in des Visbuik / in d' aarde weezen zou ;
En d' afgeſloopte Tempel dan we'er oprechten wou.
4 't Is zeekerder als zeeker / dat den getrouwe God/
Liefhebber van het Mensdom / die nooit met iemand ſpot/
Geen leug'naar of bedrieger / tot ſtaading van zijn leer/
Zal uit den dood verwekken / gelijk aan onzen Heer
Gedaan heeft / en beweezen
In kracht zijn Zoon te weezen /
Die tot zijn lout're onſchuld gedoemd is en gedood /
En daarom we'er getrokken uit doods geweld en ſchoot.
5 Zoo dat het waar en zeeker is al wat Jeſus zeid ;
Zijn woord / beloft en dreigen zal volgen zoo 't daar leid /
Zijn Godsdienſt God behaag'lijk; en wy op 't hoogſt verplicht /
Dat woord geſta'ig te houden voor kaart / kompas en licht /
Dat ons / naar moey'lijk ſlaaven /
Brengt in behouden haaven
Van eeuwig heil en vreede/uit 's Werelds woeſte zee :
Maar die 't niet acht vergaan doet in d' alderdiepſte wee.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Nu weet en is men zeeker / dat God elk Men-
ſchen kind /
Die zoo leefd als zijn Zoone /gelijk zijn Zoon bemind;
Die poogd Hem naa te volgen in heiligheid en deugd /
Verzaaking van hem zelven en 's Werelds-goed en
vreugd /
In 't klein en zoober leeven /
Elk helpen / trooſten / geeven /
Voor goeddoen 't quaade lijden / God lieven booven al /
En zoo dan komt te ſterven / opwekken wil en zal.
7 Hier van is Jeſus d' eerſt'ling / het hoofd en onder-
pant /
Die om ons op te wekken de magt zelfs heeft in d' hand
Nu moet het deeg als d' eerſt'ling/de le'en als 't hoofd
geſchie'n /
Een luk en lot we'ervaaren. Gelijk ook Jeſus dien /
Die Hem geloofd / en leeven
Naar 't woord van Hem gegeeven/
Beloofd heeft op te wekken in d' alderlaatſte dag /
En geeven 't zaalig leeven / dat noit eens enden mag.
8 Lof zy U God en Vaader! die Chriſtus onzen Heer
Verwekt hebt en verheerlijkt voor ons en tot uw eer ;
En ons alzoo herbooren / door uw barmhertigheid/
Tot hoop van 't eeuwig leeven/ons naa de dood bereſd:
Om 't hoogſte goed te erven /
Volmaakt / vry van 't verderven /
Dat altijd onverwelk'lijk blijft eeven vers en ſchoon ;
Gelijk Gy 't hebt gegeeven aan Jeſus uwen Zoon.
9 Dit maakt ons 't herte luſtig een weg met Hem te
gaan.
Te letten op zijn voorgang / hoe dat Hy heeft gedaan.
Vermits Hy is geſtorven om onze zond'lijkheid /
En door uw kracht verreezen tot onz' rechtvaardigheid;
Op dat wy die d'er leeven
Ons zelfs niet / maar Hem leeven.
Ja 't maakt ons 't herte moedig en g'hart tot alle nood
Om zelfs met Hem te lijden een wreed en ſchand'ge
dood
10 O goede Heere Jeſus aan 's Vaaders rechter-
hand.
Verhoogd! wild ons toch geeven uw geeſt tot onder-
ſtand.
Geef ons uw wil te kennen / een yver tot het goed /
En afkeer van het quaade / in ſtrijding tot den bloed;

Kracht om te mijden/ ſtrijden/
Verdrukking vroom te lyden/
Sta'ig vuurigheid in 't bidden/ en Heemelzucht in 't hert/
Op dat men onberiſp'lijk van U bevonden werd.

C. Staapel.

Chriſtus Heemelvaard.

STEM: Mijn geeſt voel ik my dringen.

1 ZIng nu vroolijk alle volken/
Toon u vreugdenrijk:
Jeſus gaat/ door lucht en wolken/
Naa zijn 's Vaaders Rijk.
Den kelk is uitgedronken/
En 's Vaaders wil volbracht:
En God heeft Hem beſchonken
Met d' alderhoogſte magt.

2 Hoog verheeven vol van waarde/
Is Hem al 't geweld
Zelfs van Heemel en van Aarde
In zijn hand geſteld.
Dies buigt het allegaader
Voor Hem al watter leefd/
Behalven zijnen Vaader
Die 't hem gegeeven heeft.

3 Zijt gehoorzaam zijn gebooden/
Wandel onbevlekt;
Want Hy leefd/ die uit den dooden
We'er zijn volk verwekt.
Hy zelfs is voorgetreeden
Als 't hooft/ en blijft nu daar/
Om zijn verſtrooide leeden
De plaatz te maaken klaar.

4 Schoon Hy hoog en wijd verheeven
Booven Zon en Maan;
Leefd in 't onbegrijplijk leeven/
Dat nooit zal vergaan;
Hy zal zich we'er vertoonen
Ten trooſt van die nu lijd;
Op dat zy by Hem woonen
Van alle nood bevrijd.

5 Doen Hy 's leevens weegen leerde/

Heeft

Heeft Hy zelf geſmaakt/
Door de boosheid der verkeerde/
Wat ons meeſt genaakt;
En daarom als de zinnen
Door lijden zijn bedroefd/
Helpt Hy het leed verwinnen;
Want Hy 't zelf heeft geproefd.
6 't Zy wat loon dan Menſchen geeven/
Chriſtus/ die het ziet/
En ten Kooning is verheeven/
Slaapt noch ſluimerd niet.
Zijn kind'ren/ die hem vreezen
En naa hem zijn geaard/
Zal Hy een trooſter weezen/
Wat leed haar wedervaart.
7 Doch/ die onzen Vorſt wil vinden
Tot zijn hulp bereid/
Moet zijn herte nooit verbinden
Aan de ydelheid.
Zijn weezen is afkeerig
Ook zelfs van 't minſte quaad;
Maar weederom begeerig
Naa yder goede daad.
8 Om hier naa in zijden kleeden
Met Gods volk te gaan;
Moeten d'aardze zinlijkheeden
Hier bezijden ſtaan.
Die eens ter vreugd bezrijzen
En zijn wil in Gods rijk/
Moet eerſt Hem hier bewijzen
Zijn Zoon te zijn gelijk.
9 Jeſus / Heer die uw' gemeente/
Door uw' hand geſticht
Op 't onwankelbaar geſteente/
Met uw licht verlicht;
Och! zoo wy wel betrachten
Uw' ſchoone Heemelreis
Zoo zal dien trooſt verzachten
De droefheid van onz vleis.

A. Janzen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Jeſus Heerlijkheid in den Heemel.

STEM: Pſalm 24.

1 WIe zit zoo heerlyk op den throon
Aan 's Vaaders rechterhand ten toon?
Wie is het dien de zuiv're reyen
Der heil'ge Eng'len zingen lof
In 't God gewyde heemels-hof/
En met geſchal zyn eer uitbreyen?
2 't Is Jeſus: wiens gezeegend ryk
Niet van de Werreld was/ gelyk
De heerſchappy van 's Werrelds Grooten/
Toen hy des aardryks vloer betrad:
Maar die zyn goude rykſtaf had
In 't hoogſte Heemelryk beſlooten.
3 't Is Jeſus/ Gods geheiligd Lam/
Die 's Werrelds zonden op zich nam/
En wien de Werreld niet wou eeren.
't Is Jeſus/ die omringd met druk
En bloot van 's Werrelds ſchyngeluk
Den weg ter zaaligheid quam leeren.
4 Voor Hem nu moeten buigen ne'er/
Als voor hun Vorſt en Opperheer
Des Heemels hoog verheeven ſchaaren/
En al wat op den aardkloot leefd:
Jaa zelfs de helze Kooning beefd
Voor Hem/ met alle zyn dienaaren.
5 Hy die den Menſchen was een ſpot/
Is aldermeeſt geacht by God/
En die geen luiſter had op aarden/
Is naa zyn droeve ramp en kruis
Verheeven in zyns Vaaders huis:
En heeft de ſtaat der hoogſter waarde.
6 Wel aan dan/ o myn ziele! loofd
Den naam van uwen Opperhoofd:
Den naam van Jeſus zoo verheeven:
En buig u needer voor zyn throon:
Styg opwaarts naa het opperſchoon/
Daar hy bereid heeft 't eeuwig leeven:

J. v. Laan.

Uitbreiding van den 148 Pſalm.

STEM: Al die woond in 's Heemels throonen.

1 HEf/ mijn Ziel! u op na booven/
Om den hoogſten God te looven/
Die door zijne groote kracht
Jeſus heeft om hoog gebracht.
Zoo dat Hem de Eng'len prijzen/
En eerbiedigheid bewijzen.
Buigend haar in needrigheid/
Voor deez hooge Majeſtait.

2 Laat uw ſtemme nu ook brommen/
O gy Heemelz' vorſtendommen!
Over deeze blijde maar/
Die gy zelfs nu word gewaar.
Om dat gy nu hebt verkreegen/
Deezen overgrooten zeegen/
Zoo een Heer en Opperhoofd/
Die all' and're glans verdoofd.

3 Die nu alle macht in handen/
Over volken ende landen/
Heeft van Hem / die 't al bezat/
En zijn eerſte oorſprong had.
Deezen Jeſus / deezen Kooning/
Nam hy zelfs in 's Heemels wooning/
Schonk Hem deeze waardigheid/
Dien Hy lang had toegezeid.

4. Zoo dat Hem nu alle Machten/
Vorſtendommen ende krachten
Hier om laag ook op der aard/
Tot op zijnen tijd geſpaard/
Haaren knyen voor Hem buigen/
En met need'righeid betuigen/
Dat hy is een Heer en hoofd/
Van die niet of al geloofd.

5 O! verwonderlijke ſtroomen/
Die op onzen Jeſus koomen!
Van den haat / den ſpot / en hoon/
Tot zoo hoog een Heemels kroon!
Nu is kruis en dood verwonnen/
't Graf heeft hem niet houden konnen;
Als dien alderhoogſten Held/
Wierd in dat geluk herſteld.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Laat ons dan eerbiedig knielen/
En met uitgeſtrekte zielen/
Bidden zijne Majeſtait/
Dat Hy ons die plaats bereid.
Om naa deeze korte daagen/
Ons van d'aarde op te draagen/
In dat ruime Heemelwelf
By Hem en den Vaader zelf.
7 Op dat wy dan met de Eng'len
Onze ſtemmen t'zamen ſtreng'len/
Looven/ prijzen eenen tijd/
Die in eeuwigheid niet ſlijt;
Maar gelijk als Goodes jaaren
Niet verouden/ noch bezwaaren/
Wy Hem zullen zijn gelijk
In dat Heemels Kooningrijk.
8 Gy/ o God en eeuwig Weezen!
Wort van ons al t'zaam gepreezen.
Die nu dus onz luk beoogd/
En't zaat Abrahams verhoogd/
't Welk Gy reekend alle broomen
Die door Jeſus tot U koomen.
O geluk! o zaaligheid!
Daar onz ziel U lof voorzeid.

B. J. Stol.

De Pinxterfeeſt.

Acto. 2.

STEM: Tweeden Carileen.

1 GOd verlaat zijn dienaars niet/
Schoon Hy haar laat proeven veel verdriet;
Naa het leed
Is zijn heil haaſt gereed/
Om hun hart
We'er te ſtellen buiten breez en ſmart.
Des is 't gemoed/
t' Welk hier doet
Alle goed/
Wel geſterkt/
Als het Goodes aart vermerkt,
Want hy laat
Zelden 't quaad/

't Geen

't Geen hy haat/
Zoo veel magt/
Of zijn trooſt heeft het we'er verzacht.
2 Jeſus liet in 's doods gevaar/
Zoo het ſcheen / zijn kind'ren allega'er/
Maar zijn macht
Is daar naa we'er volbracht/
Als het graf/
Naa drie daagen Hem we'er leevend gaf.
Op 't Pinxter-feeſt
Bleek 't noch meeſt/
Aan de Geeſt/
Dien hy zand
Tot een heilig onderpand.
Hun geween
Was nu heen/
En met een/
Zaagen zy/
Dat Hy haar bleef geſtaadig by.
3 O wat vroolijkheid en vreugd!
Wat vermaak heeft hun de ziel verheugd!
Die den Heer
Zoo getrouw in zijn leer
En zoo goed
Ondervonden in haar teegenſpoed!
Al 't zwaar verdriet/
Eerſt geſchied'/
Trof haar niet.
Spot en ſmaad
Noch der Jooden boozen raad;
Hoe gequeld
Geen geweld
Heeft ontſteld
Hun gedacht
Door den trooſt die 't was aangebracht.
4 Zeldzaam quam in yders oor
Haar verſtand / zoo wonderlijk te voor.
Galileen
Was bekend in 't gemeen
Voor geen troon/
Daar de wijsheid heerlijk ſtond ten toon.
D' onwijſte ſchaar
Heeft van haar
Openbaar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wel gezeid/
't Is de wijn die haar verleid.
Maar die 't oog
Niet bedroog/
Ziend' om hoog/
Was bevreezd
Door 't gehoor van'er groote Geeſt.
5 Maar/ o reedenloos beſluit!
Steek uw oog niet heel moedwillens uit;
Hier is 't woord
Nu verbuld/ 't welk gehoord
Uit den mond
Des Propheeten/ ruſt op deezen grond,
God/ die 't gemoed
Stroomen doet/
Als een vloed/
Heeft zijn macht
Openbaar in 't licht gebracht.
Elk zie toe/
Wat / en hoe
Hy nu doe:
Want Gods Zoon
Heerſcht nu zelfs in zijns Vaaders throon.
6 Dus heeft yder in zijn taal
Aangehoord een Goddelijk verhaal/
Dat hun ziel/
In den grond/ wel beviel/
En bela'en/
Deede vraagen / ach! wat diend gedaan!
Zy zeiden doet
Rechte boet
In 't gemoed;
Vlied van 't quaad/
Met een onvermoeiden haat.
En dan voort
Naa zijn woord/
Zoo 't behoord/
Laat geſchien/
Dat men 't heilig doopzel dien.
7 Meenig / als dit was gezeid/
Was terſtond tot deezen dienſt bereid.
En 't vermaan/
Dee 't getal groeyen aan/
Op dien dag

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

By drie duizend die men doopen zag,
Dus onder een/
Zeer gemeen
En te vre'en
Wel geruſt/
Met vermaak en zoete luſt/
Bleef die ſchaar
Met malka'er/
Lang daar naar
Eens gezind/
't Welk men nu weinig onder-vind.

A. Janzen.

Op de zendig van den H. Geeſt.

STEM: Wanneer het hert nu klaar van zonden en gebreeken.

1 O Ieſus! grootſte Heer! gekroonde Zoon des Vaaders! (U hoopt.
Hier toond G' uw heerlijkheid aan 't volk / dat op
Dewijl gy met uw geeſt haar ziel en leevens aaders
Doordringd en als met vuur hen in 't geloove doopt.
Ik mein op 't groote Pinxter-feeſt/
Doe aard en Heemel wierd beroerd/
Door vuur en kracht van uwen geeſt
De Menſche heeft zich zelfs ontvoerd.
De geeſt/de geeſt/de geeſt/de geeſt daald' af van booven.
Laat ons/laat ons/laat ons/laat ons den hoogſten looven (ning!
2 O Goddelijk geſchenk/gedaald van 's Heemels Koo-
Gy maakt d'onwijze wijz/ den zwakken geeft Gy kracht. (hooning
G' hervormd haar tongen taal / bedaud met Heemels
't Inwendigſt van haar geeſt: 't gezalfde volk veracht
Door U / 't geweld der overheid;
Bewijſt met wond'ren en verſtand/
Dat Chriſtus niet in 't graf en leid/
Maar leefd aan Goodes rechterhand.
's Geeſts kracht had magt / had magt / had magt al 't aardr te dooven. (ven.
Laat ons / laat ons / laat ons / laat ons den Heere loo-
3 d'Aardswijzen ſtaan verzet / 't verſtand kan 't niet beſtijgen/

De hoogte van Gods werk; de wond'ren / die God
geeſt (gen:
Verdooven 's wijzen licht en doen haar reeden zwij-
Want als een ſtomme ſpreekt / een doode we'er her-
leefd /
d' Onwijz' in wijze word herbormd/
En als een zwakke / ſterk door leer/
En wond'ren / 's wijzen re'en beſtormd/
Dan valt der wijzen wijzheid ne'er.
d' Aardz wijz/ d'aardz wijz/ d'aardz wijz/d'aardz wijzen
zijn verſtooven/ (ven.
Laat ons / laat ons / laat ons/ laat ons den Heere loo-
4 Ai Jeſus onzen Heer! zen ook de geeſt van Goode
In 't diepſte onzer ziel; doe wond'ren in 't verſtand;
Wijl 't zwak is in 't geloof en hulpe heeſt van noode;
Op dat de ziel behou haar e'elſt en dierb're pand;
En wy dus ziende / dat Gy heerſt
Op Goodes alderhoogſten troon/
Hier moedig ſtrijden/ elk om 't zeerſt/
Door lout're deugd om 's Heemels kroon.
Breng ons/ breng ons/ breng ons/ breng ons in 's Hee-
mels hooven/ (looven.
Daar wy / daar wy / daar wy / daar wy God eeuwig
J. Breedenburgh.

May-Lied aan de jeugd.

STEM: Doen ik was in 't bloeyen van mijn tijd.

1 ZIe hoe ſchoon/
Hoe lieffelijk/ hoe zoet/
Hoe minnelijk / hoe aardig/
Hoe geneugelijk de luſtelijke May
Hem ten toon
Nu over al voordoet.
Nu kle'en de velden vaardig
Kruiden/ graazen/ lof en bloemen veelderley/
Die nu in haar fleur
Pronken met haar kleur/
Geevend' ook een lieffelijke geur.
2 Gy die zijt
In uw groene lent'/
In 't zoetſte van uw leeven:
In uw jonge jeugd neem nu uw tijd wel waar.
Doe

Doe toch blijt/
Dat gy u zelven wend/
Om als een bloem te geeven
Lieffelijk vermaak/ aan yder wandelaar:
Alle boosheid vlucht/
Dat men goed gerucht
Van u gaat verbreiden door de lucht.
3 Zie wanneer
De lichten dageraad
In 't Oosten komt oprijzen/
En de morgenzon de groene velden cierd;
Zie wat eer
De dieren metter daad
Haar ſchepper dan bewijzen/
Hoor hoe vroolijk het gevoogelt tiereliert;
Met haar zoeten taal
Doen zy een verhaal/
Looven God met vreugden al te maal.
4 Jeugd / waarom
Word nu den Opper Heer
Van u alzoo verſchooven/
Daar de dieren Hem 't zaam prijzen in dit dal!
Benje ſtom!
Gy hoord toch immers meer
Zijn grooten naam te looven:
Want Hy u veel meerder geeſt/ en geeven zal/
Daarom niet en beid/
Maar uw hert bereid/
Zing toch van Gods groote goedigheid.
5 Het geboomt/
Dat men nu heeden hier
Zoo luſtelijk ziet bloeyen/
Dat een yders oog zoo wonder wel behaagd/
Onbeſchroomd
Zoo heeft de hoovenier
De takken gaan beſnoeijen;
Want een dorre tak toch nimmer vruchten draagt:
En het groen / dat dan
Beeter bloeijen kan/
Metter tijd koomen daar vruchten van.
6 Hebt gy noch
Een dorre dooden tak/
Zoo wild hem toch afzaagen/
Eer hy 't groeyen u noch altemaal belet:

Ey! wild toch /
Al zulken laſtig pak
Niet langer willig draagen /
Snij het haaſtig af / op dat gy toch te bet
Groeid en bloeid in deugd /
En zoo in uw jeugd /
Als een boom / goe vruchten draagen meugt.
7 Zie het veld /
Daar niet op groeijen kon
Heeft dorr' en droef geleegen /
Door de haagel / ſneeu / en door de groote koud
Was 't gequeld /
Nu werd het door de zon
Verwarremt we'er te deegen /
En met Heemels dou zoo zoetelijk bedoud /
Dat het zaad / dat d' aard
Een wijl heeft bewaard /
Hem daar door nu weeder openbaard.
8 Zijt gy nu
Zoo door de luſt verleid
Van 't zoete zotte weezen /
Dat gy lang als dood / door zonden zijt geweeſt ;
Beeter u:
Want door Gods goedigheid
Zal dan uw ziel geneezen /
Als de zon en dau / zo komt nu Goodes Geeſt
Hier en overal:
Laat gy af van 't mal /
't Goed in u wel weeder waszen zal.
9 D' Akkerman
En wil het goede zaad
Niet laaten onderdrukken /
Daarom hy met luſt / met yver en met vlijt
Wakker an
Nu alle daagen gaat
Het onkruid daar uit plukken /
Doe ook desgelijks / o! jeugden / t'aller tijd
Als daar wat onkruid
In uw hert ontſpruit /
Roei het ſtrax toch met de wortel uit.

H. A. Hoeje wild.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Mays-leering.

STEM: Bedroefde harder ziet.

1 O Menſch! gy die uw tijd
Sta'ig achteloos verſlijt/
Keer we'er/ gy dwaald te wijd
Van 't pad der zeeden;
Kom leer uit 't geen gy ziet/
Uit al wat nu geſchied/
En wat de May aanbied/
Uw leevensheeden/
Met dank en deugden vreugdig vieren:
Leer uit het woud/ leer uit de dieren.

2 Tree langs de laantjes heen/
Gy ziet wat laatſt verle'en
Al heel verſtorven ſcheen/
En ſtijf bevroozen/
Dat het nu in deez lent'/
Nu God we'er warmte zend/
Deez zoete tijd erkend/
Met cierlijk bloozen;
De heel' Natuure ſchiet zijn ſpruiten
En keerd zich met het binnenſt' buiten.

3 Swaalu en Oyevaar
Neemen deez Maytijd waar/
De diertjens allega'er
Die zijn vol vreugden;
't Schijnt elk komt uitter muit
Met dankbaar zoet geluit/
Met welkomzangs gefluit/
Van 's tijds verjeugden;
Elk hipt en ſpringt/ of ſtijgt ten Heemel
Met bly gewoel/ en zoet geweemel.

4 Elk diertje naa zijn aart
Hem met zijn gaiken paard/
En ſpringt/ als onbezwaard/
Door boſch en heiden;
't Gehoornd' en melkgediert/
Vaſt door de klaav'ren zwierd/
Ai zie hoe weeld'rig tierd
Het in de weiden;
Het loeid en wauweld/ vol verblijden/
In deeze gras-groeijende tijden.

5 Het wit-gewolde vee/
Verloſt van 's winters wee/
Betoont door bleet'ring me'e
Een vreugds-gevoelen;
Het eindjen in de beek/
Dat korts van koud' bezweek/
Dat ziet men vol gequeek
Vermaak'lijk woelen;
Slaa voort 't gezicht op kruid en boomen/
In alles word de May vernoomen.
6 Het jeugdig boom-gezwap
Dat groend en cierd de May.
Hoe warm'rig ſtaat de wap
Voor 's Menſchen oogen?
't Gebloemt/ met ſchoone kleur/
Dat geeſt een zoete geur
En toond Gods lof daar deur/
Naa haar vermoogen;
De tulpjes/ leel'jen en angieren
Haar nu op 't cierelijkſt vercieren.
7 In 't kort / gy merken meugd/
Hoe 't alles is vol vreugd/
Of bloeid in nieuwe jeugd/
Door 's tijds verand'ren;
Als of 't in ſpreekens ſchijn
Zeid / wie zou leedig zijn/
Nu God van koud en pijn
Ons met malkand'ren
Beſchermt? o Menſch! wilt uit ons leeren/
Hoe gy voor weldaad God zult eeren.
8 Zoo gy dan dit beſchoud
O Menſch! in 't vee en 't woud/
Hoe blijft gy dan zoo koud
Om vreugd te toonen?
En zal uw binnen-grond
(Vervroozen in de zond)
Ontdooien t' geender ſtond/
Daar Goodes Zoone
U beeter May als 't woud kan geeven?
Ei! ei! vernieu ook 't oude leeven.
9 De zon van Gods gena'e
Beſtraald u vroeg en ſpa'e/
Ei! ſlaa dees Maytijd ga'e
Met deugd'lijk bloejen;

Ont-

Ontſpring in dank en lof/
Vercier des Heeren hof
Op dat m' u nimmer of
Beſtaat te ſnoejen:
Want God zijn bijl alre'e gaat ſtellen/
Om den onvruchtb're boom te vellen.
J. J. Deutel.

May-Lied tot aandachts opwekking.

STEM: Het Nachtegaaltje kleine.

1 HOe vrоolijk/ en vol leeven/
Door 't al-bezielend goed/
Is elk nu in zijn aart!
Wat heeft God al gegeeven/
Uit mildheids overvloed/
Hoe wijs / hoe welgepaard!
Hy heeft geopenbaard
Zijn God'lijk groot vermoogen/
Zoo wijt en onbepaald/
Den ſterffelijken oogen/
Waar op zijn aanſchijn ſtraald.
2 De bloemen en de boomen/
De kruiden en de bla'en/
De klaaver in de wey;
Den ſnellen loop der ſtroomen/
Die nimmer ſtil mag ſtaan;
De ſchepz'len veelderley;
't Is alles door de May
Vervrоolijkt en bezreezen.
De ſneeu is uit 'et veld/
En all' 't aanminnig weezen
Is vriendelijk herſteld.
3 De Zon / die door haar ſtraalen
De neev'len doet vergaan/
En aangroeid in haar kracht/
Komt met Gods werken praalen/
Die niemand zou verſtaan/
Waar 't eeuwig middernacht.
Nu wekt zy ons gedacht/
Door 't zien der heerlijkheeden/
Ten Heemel / en verbind
Ons geerne aan de zeden/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die God zoo zeer bemind.
4 Aanzie zoo meenig wonder/
En hef u uit het ſtof/
O Menſch! en klim al voort;
Elk ſchepzel in 't by zonder
Roept uit des Heeren lof
En galmd een ſpraak'loos woord/
Vol roem / 't welk yder hoord.
Let ſcherp op zijn geboden/
Zijn roem is noch al meer;
Want naamaals uit den dooden
Verſchijnt zijn meeſte eer.
5 Wanneer de dood verſlonden/
En 't Heemels Paradijs/
De ſtad van blinkend goud
(Door 's Werelds ſtank en zonden)
Als d'opgehangen prijs
U werden zal vertroud.
O ſterflijk Menſch! aanſchoud
Jeruzalem hier booven/
De plaatz / die God bewaard/
Voor die zijn naam gelooven/
En volgen zijnen aart.

A. Janzen.

May-Lied.

't Recht gebruik der ſchepzelen.

STEM: Gezwinde Boode van de min.

1 GOd geeft ons we'er de zoete May/
En wech is 't winter quaad;
Zoo dat 't gedierte in de way
Nu weeld'rig graazen gaat.
God de Heer/
Denkt nu we'er
Aan 't verbond
En de grond/
Geleid
Met Noach / door zijn goedheid;
Dat de Wereld zou
Blijven in den bou/
En in een volle duur/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Tot zy zal vergaan door vuur.
2 Den grooten Huis-vaader verblyd
Het Vee en ook den Menſch
Door regen en vruchtbaare tyd;
Want 't bloeid ons al naa wenſch.
Al het goed;
En het zoet;
Dat men ziet
En geniet
Van Hem/
Komt en roept als met een ſtem/
Gelyk ook 't zonne licht
Dat onz het gezicht
Verbroolykt door haar ſchyn/
Hoe zoet moet den ſchepper zyn!
3 Het fruit nu weeder gaaf en e'el/
Dat ſpeend zoet onder 't lof/
Daar 't fris en te'er hangt aan zyn ſteel/
En dringt zyn bloeizel of.
En het graan
Ziet men ſtaan
In het veld
Wel geſteld/
Daar 't ſpruit
In den akker vet van kluit/
't Pluimgedierte beſt
In 't geboomt zyn neſt/
Om laag en in den top/
Daar het queekt zyn jongen op.
4 Men ziet des morgens in den hof
De paar'len aan de bla'en
Van 't dautje hangen aan het lof/
En als verzil'verd ſtaan;
En het is
Dan we'er fris/
Om dien dag/
Zoo het plag/
Te zyn
Gedrenkt voor de Zonneſchyn;
Tot Hy het ſtraalen laat
En we'er daalen gaat;
Heerlyk van ons blied/
Als door 't purper in 't verſchiet.
5 En duikt zoo om den aardenkloot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vol pracht/ vol glans/ vol eer/
De lucht des avonds ſchoon en rood
Geeft 's morgens meeſt mooy we'er
Als 't ontſchiet/
En men ziet
't Wolke-nat/
Dat het ſpat
Op 't land/
Zeegen is 't aan alle kant.
De reegen op der aard
Is als goud zoo waard/
Want 't uit-gedroogde veld
Word daar door we'er heel herſteld/
6 't Gevoogelte maakt zoet gezang
Nu in de lentetijd/
Dat niet verveeld/ al duurd het lang
Door haare helderheid/
En geluit
Dat het uit/
Wijl het zingt/
Dat het klinkt/
Door 't lof/
Tot zijn ſcheppers eer en lof.
Het gorregeld / het fluit/
Het ſlaat zijn zoet geluit/
't Is luſtig in de we'er/
Dat men 't hoord veel beemden veer.
7 Maar Menſchen zoo gy d'aarde mind
Alleen om 't aardze zoet/
Geenzins gy dan den Schepper vind.
Of zoo g' uw luſt hier boet;
Met dit ſlecht
Moes-gerecht/
Werd uw luſt
Nooit gebluſt/
Noch vernoegd:
Maar uw ziel ſta'ig knaagd en wroegd/
Dat gy 't ſchepzel verkieſt/
Den Schepper zelfs verlieſt.
't Aards is by 't Heemels draf/
Boud'er toch geen Heemel af.
8 Zoo 't zingen van de nachtegaal
Hier dikwils u verheugd/
Denk dan aan d'Eng'len in Godszaal/

Wat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wat maaken die al vreugd/
Voor den throon
Van Gods Zoon/
't Nieu gezank
En geklank
Zeer bly
In des Heemels melody.
Zoek dan toch uwen deel
Nooit in 't aards prieel/
Zoo gy u hier vergaapt
Gy uw eeuwig heil verſlaapt.
9 O! groote God/ en goede Heer!
Verdiep in onz gemoed
De voorſmaak toch hoe langs hoe meer
Van 't Heemels waarde goed.
Van de boom/
's Leevens ſtroom/
Daar de luſt
Heel gebluſt
Zal zijn/
Door 't geniet van uw aanſchijn;
Daar gy het al in al
Zijt voor 't zaalig tal:
O! ſchat men 't ſlechts naa waard'
Nooit en kleeſd' ons hert aan d' aard.

J. Huygen.

May-Lied.

Vertoon des Scheppers in de Schepzelen.

STEM: Pſalm 24.

1 DE lieffelijke tijd komt aan/
Kom! kom! laat ons naa buiten gaan/
Om in des Heeren wond're werken
D' uitdrukz'len van zijn Majeſteit/
Zijn macht en groote heerlijkheid
Aldaar aandacht'lijk aan te merken.
2 Een yder ſpruitjen dat vermeld
Een yder kruidjen dat verteld
Gods lof/ en zeid/ wild in my leeren/
Hoe wijs dat God is/ en hoe goed!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hoe aangenaam / hoe overzoet!
Dat g' in my ziet is van den Heere.
3 Het aarderyk / dat dor en dood/
Van glans en heerlykheid ontbloot/
En gants verſtorven ſcheen voor deezen/
Hoe groen? hoe cierlyk? en hoe ſchoon?
Hoe aangenaam komt dat ten toon?
Het ſchynt als van den dood verreezen.
4 Het juicht/ en praald/ en is vol vreugd.
Al wat men ziet / dat is verheugd/
En 't zoekt my tot vreugd op te wekken.
Juich dan / zyt vroolyk in den Heer/
In God / in God verheug u zeer!
Laat d' aardze vreugd u tot God trekken.
5 De ſpeceryen loopen uit/
Men ziet dat aangenaame kruid
Voortkoomen met lieff' lyke geure.
Hoe lieflyk dat de Heere zy/
Hoe minnelyk / dat konnen wy
Uit haaren zoeten reuk beſpeuren.
6 Met wat een heerelyk gewaad!
Met wat een overſchoon cieraad
Ziet men de bloempjens in de hoven;
De glans / de gloor / de heerlykheid/
Van Salomon daar by geleid
Dien luiſter moet daar voor verdooven.
7 Hoe ſchoon veelverwig van coleur/
Hoe zoet en aangenaam van geur/
Vertoonen zy zich in de velden/
Haar ſchoonheid die verrukt myn Geeſt/
En yder van haar ſtryd wie 't meeſt
Des Scheppers ſchoonheid zal vermelden.
8 Het dor geboomt herleefd en groeid/
Het groent/ en knopt/ en waſt/ en bloeid
Zeer ſchoon / 't beloofd ons veele vruchten.
Het is veranderd van gelaat/
Het dorre nu heel cierlyk ſtaat/
Wie kan het zien zonder genuchten.
9 De beemden doen te deezer tyd
Zich op gelyk een groen tapyt.
Myn Geeſt verrukt zich in 't beſchouwen!
Het krield vol beeſten overal.
Die God daar in een groot getal
Tot 's Menſchen nut komt onderhouwen.

10 De

10 De akkers ſtaan vol koorngewas/
De weiden zijn vol klaavergras/
Tot ſpijs voor vee en menſchen;
O Heer! wat zijt gy mild en goed!
De aard verleend ons overvloed/
Wie zoud' noch meerder durven wenſchen?
11 Waar dat ik zie rondzom en om/
Waar dat ik gaa / waar dat ik kom/
'k En kan uw goedheid niet ontwijken!
Zelf het gebergte dat is vol/
Men ziet dan in / dan uit zijn hol
Het wild gediert geſtaadig ſtrijken.
12 De hooge drooge ſchraale hey
Verſchaft de Schaapjens haare wey/
En veel vermaakelijke boſſen:
Wat vind men al fonteinen daar/
Die waater als Chriſtal zoo klaar
Door klaare beekjens ſteeds uit loſſen?
13 Het vee dat op zijn vlerken drijft/
Wiens mond door koude gantſch verſtijfd
Als toe gevrooren ſcheen door deezen/
Dat zingt / en quinkt / en domineerd/
Dat fluit / en juicht / en quinkeleerd/
En ſchijnt het zelfd' niet meer te weezen.
14 Het leeuwrijkje dat klimt om hoog/
Ik volg het dikwils met mijn oog/
Maar 't hert / helaas! wil niet naa booven.
Foey my! mijn hert is noch zoo vaſt
Aan d'aard / ach wat een zwaaren laſt
'k En kan u niet verheemeld looven.
15 Maar 't nachtegaaltje ſpand de kroon/
Het queeld en tierelierd zeer ſchoon/
En 't laat zelfs nachts zich niet bedwingen.
My dunkt zoo dikwils als ik 't hoor/
Mijn logge ziel behoord daar door
Gewekt te zijn om naa te zingen.
16 Foey my! ik ben beſchaamd / o Heer!
Daar yder ſchepzeltje de eer
Zijns Scheppers ſteeds komt te vermelden/
Dat ik / die reeden en verſtand
Ontfangen heb van uwe hand/
Daar mee noch beezig ben zoo zelden!
17 Mijn ziel die is zoo dor en ſchraal:
Ik denk by my wel meenigmaal

Zoud dees woeſtijn wel we'er vrucht geeven?
Maar Gy mijn God en zoud gy niet
Gelijk men nu we'er alles ziet/
My ook zoo konnen doen herleeven?
18 Beſchijn maar Heemels Zon mijn hert!
Verzacht het / want het is verherd/
En wild my met den dauw beſproejen
Van uwen Geeſt / dan zal ik we'er
Veel vruchten draagen t' uwer eer
In kennis en in deugden groejen.

Aanmerking des Scheppers uit de Schepzelen.

STEM: Al die Godzaaliglijk, &c.

1 Ik zag de ſchoonheid en de zoetheid aller dingen/
En ſprak: wat zijt Gy ſchoon. Toen hoorde mijn gemoed/
Dat zijn wy ook: maar Hy / van wien wy 't al ontfingen/
Is duizend-maal zoo ſchoon / en duizendmaal zoo zoet.
2 En dat zijt Gy mijn God / zoud ik U niet begeeren?
Is hier een leelyblad op aard zoo blank en fijn?
Wat moet/ o eeuwig Goed! o aller dingen Heere!
Wat moet de witheid van uw zuiverheid dan zijn?
3 Is 't purper ook zoo ſchoon der roozen die hier bloejen
Bedaud met peer'len/als de morgen-zon haar groet?
Hoe moet het purper van uw Majeſtait dan gloejen!
Ruikt hier een violet zoo lieflijk en zoo zoet.
4 Als 't weſte-windje door de hooven zacht gaat wajen/
Zoo ik het menigmaal by koelen morgen vond:
Wat moet zich dan een reuk door 't Paradijz verſprejen
Zoo lieflijk vloejend' uit uw lieffelijke mond:
5 Is hier de zon gelijk een Bruidegom gereezen/
Zoo ſchoon en blinkend' op het ſchoonſte van den dag?
Wat moet uw aangezicht dan klaar en helder weezen:
O God: mijn liefſte Goed: dat Ik/ U eenmaal zag:

J. Luyken.

Gebed

Gebed uit aanmerkinge der werken Gods.

STEM: Uit mijnes herten gronde, &c.

1 ALs ik begin t' aanmerken
In aandacht van gemoed
De grootheid uwer werken/
Die Gy/ o Heere! doet:
Hoe net Gy Zon en Maan
Op haar bequaame tyden
Het Aardryk doet verblijden/
En nooit laat overſlaan.
2 Hoe d'aard/ als d'alderzwaarſte/
Noch booven 't waater rijſt;
Waar door Gy op het klaarſte
Uw moogentheid bewijſt/
Die nergens vaſt op ſtaat;
Maar aan uw woord gebonden/
Het zelve neemt tot gronden/
Waar van zy nooit vergaat:
3 Alleen / dat zy bevangen
Met lucht / zoo dun en lirht/
In haaren ring blijft hangen
Eenpaarig in 't gewicht/
Zoo ſchoon en rijk verierd/
Met voogels in de boomen/
Met viszen in de ſtroomen/
Met mak en wild gediert.
4 Dan let ik op mijn poogen
Mijn arbeid en verſtands;
En zie mijn onvermoogen/
Wanneer my uwe hand
Geen hulp noch byſtand bied.
Want blijft uw gunſt niet ſchijnen/
Mijn zijn moet ſtrakx verdwŷnen/
En gaan we'er in zijn niet.
5 Wat ben ik klein van waarde/
Als ſtof en nietig kaf!
Hoe haaſtig wierd ik aarde/
Liet maar uw hand eens af:
Mijn kracht is zonder kracht;
Want ſtaat Gy haar eens teegen
Zy kan haar niet beweegen/
Zoo groot is uwe magt.

6 Ik heb dan groote reeden
Om tot uw t hroon te gaan/
En ſpreeken met gebeeden/
Uw magt en goedheid aan:
Bewaar uw ſchepzel/ Heer!
Mijn ziel wil op gaan draagen
Haar wil in uw behaagen/
En buigen voor U ne'er.
7 Voor angſt/ voor ſmaad en lijden/
Wanneer 't te laſtig viel;
Wild my of heel bevryden/
Of ſterk mijn zwakke ziel.
Der boozen haat is groot/
En vriend'lijk zijn de vroomen:
Laat my by deezen koomen/
En blijven tot ter dood.
8 Wanneer den duiſt're morgen
Mijn lichaam ſlaap'rig houd/
O Heer! wild Gy dan zorgen/
Gelijk mijn ziel vertroud;
Uw oog'/ noit waakens moe/
Laat op mijn heil dan merken/
En dek my/ met uw vlerken/
Dat niemand my misdoe.
9 Wilt voorts mijn ziel geleiden/
Door uw genaadig woord/
Op Sions ſchoone weiden/
Daar zy uw lof aanhoord.
En als ik/ in de deugd/
Standvaſtig koom te ſterven;
Laat my die eeuw verwerven
Van uw volmaakte vreugd'.

A. Janzen.

Lof der Jeugd die 't Heemels voor 't aards verkiezen.

STEM: Pſalm 103.

1 ALs ik des Werelds doen te deeg
In mijnder herten overweeg/
Niet is 'er dat my meer behaagd/
Dan dat men zich Godvruchtig draagt.
2 Want al wat hier beneeden leid
Vergaat/ en is ſlechts ydelheid;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Maar die zijn hert naa booven ſtuurd
Die vind een goed dat eeuwig duurd.
3 Prijswaardig is de jonge jeugd /
In wien de luſt ontſteekt tot deugd /
Die ſteeds het oog op Chriſtus ſlaan /
Waar door zy recht ten Heemel gaan.
4 Die zoo een luſt in zich gevoeld /
En nergens als naa booven doeld /
Die heeft gants niet met d' aard in 't zin :
Maar houd de Heer voor zijn gewin /
5 O ! dat die luſt noit op en hiel /
Tot ruſt en trooſt van mijne ziel /
En tot mijn heilands lof en eer !
O God ! dit is al mijn begeer.

Nietigheid van 's Menſchen leeven.

STEM : Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 O Jeuchd ! die cierlijk ſchijnt te groejen
En bloejen als een bloeme-krans;
Denk dat de Heer haaſt kan afſnoejen /
Uitroejen al uw ſchoonheids glans.
2 Gelijk een ſchaa'uw' vervliegt ons leeven/
De welk niet duurd een lange tijd /
Maar word zeer ſnel als kaf verdreeven :
Alzoo gy ook gans nietig zijt.
3 Staat u de Wereld moy voor oogen /
Dunkt z' u te weezen fray en ſchoon :
Door ſchijn en waan word gy bedroogen /
Naa deez klein vreugd naakt haar quaad loon.
4 Als d' Geeſt hier 't lichaam heeft verlaaten /
Merk toch / wat was / wat is / wat zel
Dan al de hoogmoed moogen baaten ?
Niets niet / dan om te gaan in d' hel.
5 Zeg in uw hert/ zoud' ik verzuimen
Mijn ziels welvaard om vals vermaak ?
Neen /neen / weg van my 't zondig ſluimen/
Ik zoek al een veel beeter zaak.
6 Ey ! wat verheft hem toch den Menſche/
Wat laat hem 't ſlijk en aard voorſtaan /
Al ſchijnt hy t' hebben hier naa wenſche /
Ach 't is met hem zoo haaſt gedaan.
7 By gras/bloem/wind/rook /damp geleeken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

By hoop de Menſch gemaald word of
Zoo ſchielijk is onz tijd verſtreeken /
Dan keert men we'er tot aſch en ſtof.
8 Dies wild een weinig liever lijden
Hier in dit jammer traanendal.
Zoo zult gy naamaals we'er verblijden
Daar niet dan eeuw'ge vreugd zijn zal.
9 Vreugd zal daar dan volmaakt'lijk weezen /
Die in geens Menſchs vernuſt en daald.
Dus haakt met luſt en vlijt naa deezen /
Waar door gy d' beſte prijs behaald.
10 Stel uw kort tijdjen aan te vooren
Eer 't is te laat jeuchd! na Gods woord.
Op dat / kom hier gy uitverkooren /
Deez ſtem van u mag zijn gehoord.

J.F. Sleutel.

Erinnering van 'sleevens broosheid.

STEM: Courante la bare.
Of: O volheid van ontfermenis.

1 BEſchou / o domme jonge jeugd!
Des leevens ſnelle ondergang en broosheid /
Die gy vergeet door achteloosheid /
En 't pleegen / van des Werelds yd'le vreugd.
Beſchou hoe ſnel het leeven ſchiet /
Gelijk een ſtroom die van de hoogte vliet
Tot in de laagte / daarze komt te ruſten,
Zoo 't leeven mee
Schoon vol van luſten /
En van 's Werelds vree.
2 d' Ervaaring ſtrekt ons zelfs een tuig
Hoe dat een volle oogſt van doode lijken
Gemaaid zijn in verſcheide wijken.
Wie word in 't hert daar door niet overtuigd?
In volle bloey en jonge kracht
Word meenig 't leeven in de naare nacht
Benoomen / ſchoon hy fris / kloek en gezond is.
't Gebeurd zoo dik /
Dat het elk kond is /
Doch 't baard weinig ſchrik.
3 Noch edel bloed noch hooge ſtaat /
Noch groote rijkdom geeft iets tot verſchooning /
Geen onderzaat of heerſchend Kooning /

Geen

Geen ſchoone le'en, noch kloek en wijs gelaat
En maakt ons van dit noodlot vry/
Schoon d' een in jaaren d' ander loopt verby/
't Eind is de dood van zijn onzeeker leeven/
Die dikmaals doet
't Hert anſtig beeven/
Als men ſcheiden moet.
4 O! zaalig dan de Menſch/die hier
Zijn leevens eind' geſtaadig heeft voor oogen/
En daar uit kracht'lijk word bewoogen
De deugd te minnen/ om wanneer hy hier
Word wechgerukt/d' onſterflijkheid
t' Omhelzen/door een goe verzeekerdheid
Gegrond/op een trouhertig deugds bewand'len.
Zoo deugd hier 't wit
Is van zijn hand'len/
't Hert dan ruſt bezit.

L. Terwe.

Vermaaninge aan de Jeugd.

STEM: Pſalm 91.

1 O Lieve jeugd! hoe komt het toe/
Dat gy dus gaat vertraagen/
En eer gy ſchier begint zijt moe/
Om Christus jok te draagen?
Mijn ziel uw zaaligheid bemind/
Ik ben tot u geneegen.
Ik bid u gaa niet ziende blind
Verkeerde quaade weegen.
2 Noch hier u ook niet en betroud
Op kracht noch jonge jaaren.
Denk eens hoe weinig worden oud/
Maar jong en ſnel heen vaaren.
Zie hoe de Heer met groot gedulđ
U roept met groot verlangen!
Dat gy Hem eenmaal dienen zult;
Ei ſpoei wat meer uw gangen.
3 En zeg toch niet het is te vroo/
Ik ben te jong van zinnen/
't Verſtand te klein/natuur te bloo/
Ik kan 't noch niet beginnen.
Of ook de Wereld is te zoet/

Ik luſt haar niet te laaten:
Maar jeugd wanneer gy van hier moet
Wat meind gy zal 't u baaten?
4 Dat gy op klein verſtand op jeugd
U nu gaat excuzeeren/
Als God ontzeid u 's Heemels vreugd/
Hoe zal het u dan deeren/
Dat gy uw tyd van jaar tot jaar
Hier dus hebt gaan uitſtellen?
Och denk hoe droevig ende naar
Zal 't weezen in der helle.
5 Wanneer Gods tooren overgroot
Gelijk een vier zal branden:
De droefheid / angſt en groote nood/
Het wringen in de handen/
Dat daar den zondaar is bereid/
Is ſchier niet om te denken/
In aller eeuwen eeuwigheid
In d'afgrond te verzinken.
6 Dus jeuchd/ wanneer God roept/ ſtaa ree/
En dien hem toch ter deegen/
Of gy zult dan in 't eeuwig wee
Op 't hooghſte zijn verleegen.
Daarom zoo haat dit ydel ſpel/
Als liegen / boertig ſpreeken/
Want immers / zoo verſtaat gy wel/
Dat dit zijn qua'e gebreeken.
7 De Heere heeft ook groot verdriet
Aan het hoovaardig weezen/
Hier in toch neerſtig voor u ziet/
Wilt God in ootmoed vreezen;
En uwe ziel toch niet beſmet/
Met 't lichaam te vercieren/
Met kleeders moy/ perfect en net/
Naa 's Werelds qua'e manieren.
8 Uw werken moeten beeter zijn/
Wild gy met haar niet raaken
In die benaude angſt en pijn:
Een doen zal een loon maaken.
Al word gy hier des Werelds ſpot/
En ofze u al haaten/
Weeſt maar getrooſt / want uwen God
En zal u niet verlaaten.
9 Schik maar dat gy hem hebt te vriend

Laat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Laat vrp de Werreld raazen.
De Werreld met al die haar diend
Zijn zotten ende dwaazen.
Nu jeuchd ik kan het u niet al
(Zoo't in mijn hert leid) ſchrijven/
Mijn goede gunſt / die hoop ik zal
Ten einde by u blijven.

C. Dirkzen van Wormer-veer.

Bekeering zonder uitſtel.

Uit *Ames van de Conſcientie.*

STEM: Hoe werkje nu Leeuwrijk.

1 GY reukelooze jeugd
En onbedachte zinnen/
Kan dan d'oprechte deugd
Uw ydel hert niet winnen?
Waar toe tijd uit te ſtellen/
Eer dat gy u bekeerd?
Zal 't quaad u meerder knellen/
Eer dat gy 't van u weerd?

2 Let wel wat God begeerd/
Hy roept met ſtijve reeden/
'k Wil dat gy u bekeerd/
Toef niet/ jaa zelver heeden:
Gy waart het lang al ſchuldig/
't Moet nu / nu zijn betaald.
Licht werd God ongeduldig/
Dus niet een uur en draald.

3 Geen onderdaan heeft magt/
Buiten de wil zijns Heere/
By daagen noch by nacht
Zijn vyand te logeeren;
Wild gy noch by u houwen
De zonde Gods vyand/
Zijn wooning vaſter bouwen/
Tot uw Heers ſchaad en ſchant.

4 Hoe gy u meer gewend
De vuile zond te dienen/
Hoe zy u meerder ſchend/
Ja 't kruipt door vlees en vienen.
De zond / gelijkt de vruten/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die wy in ſcheepen ſlaan/
Hoe dieper in de houten/
Hoe nooder zy uitgaan.
5 Den hoop gy ook vermeerd/
Geſtaadig van uw zonden/
Daar door gy werd verheerd/
Ja als haar ſlaaf gebonden.
Uw plaagen vaſt vermeeren/
Gods toorne doet zoo me'e/
't Is tijd wild u bekeeren/
Of u naakt 't eeuwig wee.
6 Vertoef uw boete niet/
De dood kan haaſtig koomen/
Dan naakt u groot verdriet/
Den tijd werd u benoomen/
Dan is 't te laat/ eylaci!
Gy komt in 's Satans macht/
Daar is voor u noit graci/
Dan baat geen naar geklag.

C. J. Wits.

Gebed eens Jongelings in d'aanvang zijnder bekeering.

STEM: Moetm' in alles zich verzaaken.

1 Aldergrootſte God en Kooning
Van ons all'/
Die den Heemel hebt tot wooning/
En dit dal
Tot voetbank;
U zy dank
Voor uw weldadigheid/
In eeuwigheid.
2 Tot U is mijn ernſtig ſmeeken/
Goede God!
Laat uw gunſt my niet ontbreeken/
Want ik tot
Deugd my wend/
En het end
Der vroomen heb op 't oog/
En daar naa poog'.
3 Maar om op die ſmalle weegen
Wel te gaan/

Moet

Moet door al uw milde zeegen
My by ſtaan;
Want ik mag
Niet een dag
Beſtaan / indien gy niet
My gunſte bied.
4 Zie genaadig aan mijn jonkheid/
En mijn ſtand.
'k Voel een vonkje/ Heer! ontfouk gy 't/
Dat het brand/
Door uw gloed/
Die gy voed/
In yeder die U vreezd/
Oprecht van Geeſt.
5 Wild mijn tong en pen betoomen/
Datz' het quaad/
Daar men door ten val kan koomen/
Altijd haat:
Datz' / o Heer!
Altijd leer
Het geen uw wet gebied;
En anders niet.
6 Hoor my toch / genaadig' Heere!
Laat uw Geeſt/
My geleiden / en regeeren/
Dat ik meeſt
Naa het goed/
't Welk men moet
Naa jaagen / yv'rig jaag/
En nooit verzaag.

P. Huigen, oud 17 Jaaren.

Deugds vreugdenzang aan de Jeugd.

STEM: Zoo lang is 't muizje, &c.

1 HEf aan verheugde jeugd/
Pleeg vreugde / die met deugd
Zoo t'zaamen is gevoegd/
Dat gy met zoet vermaak
Uw hert en God vernoegd/
In een gelijke zaak.
2 Het galmen van uw keel
Is vreugde voor uw deel

De les/ die met uw ſtem
Verheugd ten Heemel zweefd/
Is aangenaam voor Hem/
Die u de ſtemme geeft.
3 Mits dat g' in 't herte zijt/
Als u uw tong belijd/
En niet met zang en prijzt
Die gy noch vreezd noch eerd:
Maar met de mond bewijzt/
Hoe 't herte is bekeerd/
4 Dan is 't op-rechte vreugd/
Als zang gehuwd met deugd
Geen ydel oor en ſtreeld:
Maar zulk een toon verkiezt
Waar door gy 's Heemels weeld
Gevoeld en 't aards verliezd.
5 Dan juicht gy tot Gods lof/
Als 't hert uit d' aardze ſtof/
Tot door de wolken zweefd/
En eigen eerzucht vlied/
En nimmer zang-luſt heeft/
Dan als 't in deugd geſchied.

C. Wittenoom de oude.

Vermaaninge aan de dochters.

STEM: Wat vind men nu al blinde lie'n.

1 Na uw begeer Maagdekens/ ziet/
Moet ik nu eens gaan dichten.
Neem toch in dank dit ſimpel lied/
Uit liefden het aan u geſchied/
Of 't u of my mogt ſtichten.
2 Vreez toch den Heer van herten zeer/
Van jongs op toch te deegen:
Neem geen afkeer van zijne leer/
Maar wild in deugd toeneemen meer/
Al ſtrijd het vleeſch daar teegen.
3 Want de jonkheid/ zoo Moiſes zeid/
Van jongs op is geneegen
Tot den quaaden/ hoor dit beſcheid/
Naa 's wezelds luſt en ydelheid/
Hoe is 't met u geleegen?

4 Bezie of gy al gants zijt vry /
O maagdekens gepreezen!
Van 's Werelds luſt en hoovaardy /
Jokken / boerten / en ſpottery /
Beproef u wel in deezen.
5 Want zullex / ziet / behaagd God niet;
Men vind het klaar beſchreeven:
Hier om de luſt der jonkheid vlied /
Want wie de ſchrift te recht inziet /
Mag wel ſchrikken en beeven.
6 Dus jonge lien wild wel toezien /
En neerſtig zorge draagen /
Een ydel re'en naa Schrifts bedie'n
En zal niet te vergeefs geſchie'n:
Och of wy wel toezaagen!
7 En met voordacht wel hadden acht /
Op onz woorden en werken /
Waar wy gaan / ſtaan / by dag en nacht /
Och of onz tijd zoo word' doorbragt!
Dat men 't mogt zien en merken.
8 Op dat die noch in duiſter zijn /
Daar door mogten opwaaken.
Laat uw licht al zoo branden fijn /
In daad / waarheid en niet uit ſchijn.
O jeugd! wild hier naa haaken.
9 En weez bereid / als Petrus zeid
Met een Geeſt ſtil en zachte /
Niet met eenen uitwendig kleid /
Of met hairvlechtinge planteit
Daar moet men hem voor wachten.
10 Laat ons dit zaam zijn tot vermaan
En het niet licht gaan achten /
Gelijk het dikwils word gedaan /
En denken 't zal zoo nau niet ſtaan.
Wild Sirachs woord betrachten.
11 Wie kleine dingen gaat verſma'en
Zoo Sirach gaat verklaaren /
Die valt allenskens van de baan:
Laat ons dit wel naadenken gaan /
Dat wy niet in 't bezwaaren
12 Koomen al in der eeuwigheid /
In 't vuur dat daar zal branden.
Och! daar men altijd huild en ſchreid /
En nimmermeer trooſt en verbeid /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Noch geen hoop is voor handen.
13 Och! mogt' men dan met duizend jaar
Bevrijd zijn van het lijden /
Te gaan op heekel randen zwaar /
En gloeijende panziers ('t is waar)
Om daar naa te verblijden.
14 Maar zullex mag dan niet geſchie'n /
Onz tijd is dan verſcheenen /
Hierom / o jeugd! wild wel toezien ;
Wat God verbied wild neerſtig vlie'n /
Dan baat zuchten noch weenen.
15 Maar wie hier ſchreid / zoo de Schrift zeid
Zal hier naamaals verblijden /
In groote vreugd en heerlijkheid.
Dus jeugd hier neerſtig om arbeid /
Wild toch vroomelijk ſtrijden.
16 Dat gy in vreugd / ende geneugd /
Meugd eeuwig triumpheeren.
Dus lieve jeugd ſchik u tot deugd /
Dat gy dit rijk beërven meugd ;
Men mag 't toch niet ontbeeren.
17 Want zoo wy 't nu verzuimen hier
Om 's vleeſchs luſten te voeten /
Zal men 't naamaals met groot getier /
In een onuitbluſſchelijk vier
Eeuwig beklaagen moeten.
18 O jeugd! waar gy gaat / ſtaat of zit /
Hou dit in uw gedachten :
Op dat gy wandeld onbeſmet /
Want zoo wy recht betrachten dit /
't Waar wonder dat wy lachten.
19 Vreezen en beeven mag men wel /
Als men 't recht gaat doorgronden
Den ſchrikkelijken tooren fel /
Die den geenen voorkoomen zel /
Die niet rein word bevonden.
20 Dus hou goe wacht / dag ende nacht /
Wild u gants bereid maaken.
Wandel voorzichtig wel bedacht /
En bid den Heer hier toe om kracht :
't Zijn noodelijke zaaken.
21 Hier meede einde ik mijn lied /
Wild het ten beſten keeren /
Uit liefden is 't aan u geſchied /

Ik

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ik kond' het quaalijk laaten/ ziet/
Door uw groote begeeren.

V. G. Dochter van Medemblik.

Vermaaning tot aanmerking hoe veel zoeter de Goddelijke vreugd is, als de ſchijnvreugd deezer Werreld.

STEM: Elk heeft zijn by-zonder drijven.

1 Lieve Dochters vol van jeugde
In den geeſt en in 't gemoed/
Hoor eens naa mijn dichten zoet/
Laat God weezen al uw vreugde/
Schou de Werreld met haar ſchijn/
Want 't en is maar ziels fenijn.
2 Kan de Werreld u vermaaken/
En de Creatuuren ſchoon/
Die dikwils de ziele doo'n?
Hoe veel zoeter moet Hy ſmaaken/
Die het all' geſchaapen heeft/
En waar door de ziele leefd?
3 Zijnen geeſt met zoet bedouwen
Geeft Hy in der zielen grond/
Die Hy met zijn liefde wond/
Datz' haar niet en kan onthouwen/
Hem te looven deur het pand/
Dat Hy in der herten zand.
4 't Schijnt wel voor een korte ſtonde/
Dat de Werreld zoet toelacht/
En beloofd veel in 't gedacht:
Maar als God verdrijfd de zonde/
Hem terſtond dan openbaard
Nieuwe Heemel/ nieuwe Aard'.
5 Al wat hier in ſchaadu beelde
Schoon en lieffelijk vertoond/
Dat werd honderſoud geloond
Met een overzoete weelde/
Door den rijkdom in 't gemoed/
Als men ſchaadu van hem doet.
6 D'Ingeſchaapen zoete minne/
't Vroolijk weezen van de ziel/
Zoo het op geen aardz en viel;

't kreeg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Kreeg volkoomen vreugden inne/
Vreugd en blijdſchap zonder end/
Zoo het hem ten Heemel wend.
7 Laat u alle dingen leeren
Van het geen gy hoord en ziet/
Maar en geeftz' uw liefde niet/
Noch en laatz' u niet beheeren/
Zoo en word gy niet haar ſlaaf/
Maar zy dienen u ten gaaf.
8 't Zou voorwaar te zeer u krenken/
Liet gy alle dingen in/
Om verbeelden uwen zin.
Wild maar op de Bruiloft denken/
Die God voor u heeft bereid/
Zoo gy hem niet af en zeid.
9 Neem wel waar des oorſprongs leeven/
Wat het leeven geeft of ſteeld.
't Lichaam ſtrekt u tot een beeld.
Geen fenijn en zuldy 't geeven/
Maar al wat hem ſmaakt gezond/
Doe ook zoo der zielen wond.
10 Zie / den Heer ſpreekt als verwonderd:
Waarom komt gy niet tot mijn?
Waarom blijft gy in de pijn?
Waarom hebt g' u afgezonderd!
Kom en laat den ſlijkput ſtaan/
Wild u in mijn liefde ba'en.
11 Liefde kan de ziel geneezen/
Wantz' uit liefden is gebloeid/
En met liefde word beſproeid.
Liefd' is een onzichtbaar weezen.
Daarom werd de ziel geboed
Door 't onzichtbaar eeuwig goed.

J. P. Schabalie.

Heerlijke ſtaat der Chriſten Maagden.

STEM: O gy Nimphje hoog vermaard, &c.

1 W Eeſt gegroet / gy hoog geſlacht/
Van Kooninglijke ſtam!
Zeer doorluchtigh groot van macht/
Gebooren door het Lam.
'k Meen u maagt/ die mishaagd/

Al wat het Lam teegen is/
Die 't al draagd/ en al waagd'/
Om de liefde/ die God is:
Die haar weelde quyt/
En geen beeld en lyd/
Die haar minn' beſtryd.
2 'k Wens dat gy uw ſtaat erkend/
Die gy deur 't Lam verkreegd:
Want uw ſtaat en heeft geen end/
Zoo gy niet word beweegd.
Buig u ne'er/ meer en meer/
Met hier gaarn de minſt te zyn/
Voor uw Heer/ met inkeer.
Niet genoeg moet zyn uw pyn/
Zie/ hoe 't Lam hier daald/
Zie/ hoe dat het gaald/
En zoo vuurig ſtraald.
3 Ken zyn overgroote minn'
Tot u/ o Maagdenbeeld!
Zie zyn liefd' te deeg eens in/
En wat Hy door u teeld/
t' Aller uur/ niet als puur
Louter afgeſcheidendheid.
Al zyn kuur/ is zyn vuur/
Dat in liefd' beſlooten leid.
Dit 's uw Maagdendeugd/
En uw Maagdenvreugd/
Dat g' uw Heer verneugd.
4 Spoor uw Lam zyn weegen naa/
't Zy waar 't ook heenen gaat:
Want zyn paaden zyn genaa
Schoon hoe z' hier zyn verſmaad.
Dit 's uw weg/ 't overleg
Moet zyn alles in den dood/
Ik moet wech/ uit de weg:
Maar dees nood/ en baard geen nood,
't Is wel 't nauſte pad/
Maar in deeze ſtad/
Leid een Maagd haar ſchat.
5 Al om 't al/ ſchynt vry wat veel/
Voor die 't al niet geloofd/
Wat 's ons al? maar 't al is e'en?
Want 't is der Maagden hoofd.
Haar verdriet/ anders niet/

Dan

Dan dat z' geen meer leevens heeft/
Tot geniet / voor hem / die 't
Alles voor haar overgeeft /
Dit 's een Maagden ſtand/
En haar ingewand/
Dat zoo vuurig brand.
6 Zulken bruid weet van geen loon /
Zy heeft maar een waarom /
Maar om geen van d' eigen Goo'n/
Alleen haar bruidegom /
Al zijn goed / is haar zoet /
Al zijn wijsheid haar vermaak /
Al zijn bloed / dat haar voed /
Is haar d' alderbeſte ſmaak.
Zijn gekruiſte lijf /
Is tot haar gerijf /
En haar tijdverdrijf.
7 z' Is vervreemd van 't eigen veeſt /
Dat haar zoo ſmertig veet /
En van 't geen 't vlees liefd/en vreezd /
Daar zy zoo veel van leed /
Van 's vlees luſt / en zijn ruſt /
Dat zoo nood was uitgebluſt /
Van 't bewuſt / dat 't vlees kuſt /
En niet licht en is gezuſt /
Van 's vlees zin'lijkheid /
Dat zoo wijd uitſpreid /
Daar 't zoo lang op dreid.
8 Al haar leeden zijn gekruiſt /
En in 't hoofds dood geplant /
z' Is uit haar in God verhuizd /
Zy ſtaat in Goodes hand /
Al 't verſchill' / en bedill' /
Is nu aan een kant geraakt /
Al haar wil leid nu ſtil /
z' Is nu los en vry gemaakt /
't Hoofd heeft al 't bewind /
z' Is nu als een Kind /
Dat gehoorzaam mind.
9 z' Is deur alles deurgegaan /
Zy woond nu heel om hoog /
Doet haar iemand lijden aan /
Die raakt het hoofd zijn oog /
't Hoofd dat ſtrijd / en bevrijd

Nu zijn bruid voor d' overlaſt /
Maar zy lijd / en verblijd
Haar om 't geen uit lijden waſt /
't Geeft zoo ſchoonen vrucht /
En zoo zoeten lucht /
Datm'er ſta'ig om zucht.

10 Zie nu op uw lief zijn gunſt /
Hoe dat hy u vereerd /
En eens op zijn groote kunſt /
Hoe niemand u meer deerd /
Al haar quaad / is uw baat /
En haar vloek uw zeegening /
Al haar daad / is haar ſchaad' /
En uw beſt / hoe zonderling /
Doe dan uw profijt /
In uw dieren rijd /
Die zoo haaſt verſlijt.

11 Zing uw Liefjen alle daag /
Wat hier een Maagd betaamd /
In geen deugden immer traag /
Veel min om deugd beſchaamd /
Met oot-moed / al 't ontmoet
Moet vrijwillig zijn gele'en /
En verzoet / en gegroet /
Om uw lief en anders geen /
Gaa garen om een hoek /
Met uw minnaars boek /
En een oogen doek.

12 Weez verblijd Princeſſe Maagd /
Want gy word hier beloond /
Met een die uw ziel behaagd /
Daar wordj' ook van gekroond /
Dit 's zijn woord / van nu voort /
Zult gy zitten op mijn throon /
't Zoet accoord / dat men hoord /
Is o Lam! o Maagden kroon!
Zing dan 't Heemels lied /
Dat Gods naam bedied /
En zijn lof geſchied.

Chri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Chriſtelijk Maagden-cierzel.

Waar door een Maagd, die 't onverzaagd
Om Chriſtus draagd, als Bruid behaagd.

STEM: O Kers-nacht, &c.

1 AAn God alleen haar trouwe geeven;
Met hem alleen bekommerd leeven.
Verzaaken al wat zicht'lijk is.
Met God gemeen. Zich zelven-haaten.
Zeer graag alleen. En niet veel praaten.
Vermijden aandachts hindernis.
2 Veeltijds in huis / op ſtraat zeer zelden.
Al wat haar ſchort aan Jeſus melden/
In goe' geweets vrymoedigheid.
't Gebed haar ſteun / verquikking leezen.
Vol Heemelzucht geſtaadig weezen.
Naa trachten 't geen tot vord'ring leid.
3 Vry van pracht / luſt en overdaaden
In ſpijz/ drank/ kleed/ huis en huisraaden;
Uitkoopend zoo en geld en tijd.
In ſtaat zich als een arme draagen.
Naa kennis-Gods heel yv'rig jaagen
Tot haar en 's naaſtens zaaligheid.
4 In 't goed ſta'ig beezig zonder woelen.
Des anders nood als eigen voelen.
Hulpvaardig met all' wat zy heeft.
Schoon weinig hebbend echter geeven.
Verdrukt te zijn en blijd te leeven/
Om dat 's Vleeſchs teegen zeegen geeft.
5 Dienſtbaar te zijn en noch te loonen.
Te rug gezet en dank te toonen.
Verheugd om d' aangedaane hoon.
Voor trouwigheid ondank te krijgen.
Op ſchimp en ſmaad maar ſtille zwijgen.
Sta'ig houden 't oog op 's Hemels kroon.
6 Eens anders quaat ter noot maar melden.
Ontfangen leed met deugd vergelden.
God bidden voor die 't heeft misdaan.
Chriſtus lijden voor al wel weeten/
Eigen lijden zeer haaſt vergeeten;
En willig om noch meer t' ontfa'en.
7 Haar eigen zin en wil beſnijden.

On-

Onſchuldig en verduldig lijden,
 In all's vernoegd zoo 't God beſcheerd,
Begaaf te zijn en zelfs niet weeten,
Gedaane deugde ſtraks vergeeten /
En yv'ren naa 't geen noch ontbeerd.
8 Eens anders deugd / noit d' eigen prijzen
De kleine meeſt haar gunſt bewijzen /
 Schoon 't d' heele Wezreld teegen is.
In zond of quaad niet eens vernachten /
Om boet te doen geen tijd verwachten ;
 Maar op te ſtaan zoo ras men miſt.
9 Geringe zond noit licht te achten.
Der vroomen raad noit licht verachten /
 Sta'ig doelen naa het alderbeſt.
Schoon ver gekoomen noch beginnen /
All' onvolmaaktheid overwinnen /
 Niet ruſten dan in 't aldernetſt.
10 Volmaakt te zijn en noch te vreezen.
De gantze Wezreld dood te weezen.
 Vervuld met heiligheid en deugd.
Vercier u Maagd hier me'e van binnen /
Zoo zal u God als Bruid beminnen.
 En leiden in de eeuw'ge vreugd.

Dit 's d' uitdruk van een Maagd , die Chriſtus naam zal draagen,
Het cierzel voor een Vrouw om Goode te behaagen.
 De kroone voor een Man , die 's leevens kroon begeerd.
 De eere van een knecht, die Goode waarlijk eerd.

't Chriſten Huwelijk aldervolmaaktſt.

STEM: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.

1 WIe word / als met een vruchtv're reegen /
 En friszе dauw' in d'ochtendſtond /
Van God met waar geluk en zeegen
 Beſproepd ; wie mild'lijk toe gejond
2 Een heil / dat all' het heil op aarde
 Van welluſt / pracht en Wezrelds goed /
Maar waanvermaak van geender waarde /
 Ja ramp en quelling weezen doet ?
3 Wie zwemd zijn hert in zoet vermaaken
 En ſtille zee van zachte ruſt ?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wie ſchept uit d'heilbron zulke zaaken/
Daar ziel begeert door word gebluſt?
4 Wie krijgt een Heemel op der aarde/
Een onuitzeggelijke vreugd/
Al wat de wenſchlijkheid ooit baarde/
Een paradijs vol zielgeneugd?

Teegen-zang.

STEM: O! heilig zaalig Bethlehem.

1 IS hy / diens geeſt door-ofſend is/
Met reine tucht in Chriſtus wetten;
Bedacht of willens nooit treed mis;
Op werk en woord zoo poogd te letten/
2 Dat Gods en vroomer Menſchen oog
Zijn doen en laaten kan behaagen;
En die der zonden luſt bedroog/
Een deugdenſpiegel voor gaat draagen;
3 Door inn'ge zucht tot 's Heemelz goed
All' 't aards gemak'lijk kan verſmaaden;
Gewillig ramp en weederſpoed/
Om Chriſtus wil / op zich wil laaden;
4 Verliefd op Jeſus need'righeid;
Om zoober / klein / gering te leeven/
Vry van veel zorg en beezigheid/
En milder / daar 't behoefd / te geeven.
5 Die deugdes vrucht het rein geweet/
Der zielen ruſt en hoop van 't leeven/
Dat eeuwig is / in ramp en leed
Vernoegd vol vreugd in God/ doet leeven.
6 En krijgt daar by tot zeeg' en loon
Een wijze Vrouw / vercierd met deugden/
Zijn waardig hoofd een eerekroon
Zijn hert een zuil / zijn ziel een vreugde.
7 Een Vrouw / wiens zoet en wijze re'en
Elks hert tot zich en deugde trekken/
Diens beeld om d'Heemelweg te tre'en
Tot ſpoor en leidſter kan verſtrekken;
8 Daar zelf ook 't oog haars Mans op ſtaard
Om met haar deugd te zeegepraalen/
En e'el verſtand te zijn gepaard/
Dat paarl' en goud kan overhaalen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Toe-zang.

STEM: Al die Godzaaliglijk naa Chriſtus, &c.

1 O Zaalig! die zich bind aan Chriſtus heilgeboo-
den/ (voeld.
En naar volmaaktheids wit met al zijn poogen
Wat ziels/ wat lijfs behoef/ wat krijgt hy niet van
Goode/
Wat word een zoeten vrucht in Jeſus jok gevoeld?
2 Vermits hy zaalig maakt in allen lot en ſtaaten/
En buiten Hem zelfs d'echt meer laſt dan luſtig is:
Maar in Hem gants volmaakt; indien ſlechts een'ger
maaten
In d'onvolkoomenheid 't volmaakt te krijgen is.
3 Want Jeſus heerſchappy verband trots/ haat en
tooren/
Gekijf/ en eigen liefd/ en ſtuurs onvriendlijkheid/
Met al wat 't zoet van d'echt ontzoet of kan verſloo-
ren/ (veid.
Op zielſtraf/ die den doem van 't eeuwig vuur ver-
4 Ook leefd m' in Chriſtus rijk niet meer naa luſt
maar reeden;
Daar alles wat men doet verſtand'lijk word gedaan/
Beweeging' en begeert des vlees niet meer geleeden/
Zonds wortel uitgeroeid/ kan nooit qua'e vrucht
ontſtaan. (ren
5 Wat kan ootmoed en liefd al zaal'ge deugden vaa-
Van gunſt/ van hulp/ van dienſt/ van waare vriend'-
lijkheid/ (vaaren/
Me'edoog in droefheids pijn en 's Egaas quaalijk
Bevlijtiging van 't geen tot d'anders beſte leid;
6 Van vreed/ van reklijkheid/ van zachtmoed/ van ver-
draagen/
Vergeeflijkheid/ geduld/ en allerleje goed; (haagen/
Waar door de Vrou haar Man als Chriſtus wil be-
Hy haar/ als 't eigen lijf/ bemind/ verzorgd en voed?
7 Maar wat ſchept d'echt al nut uit 't waar God-
vruchtig leeven/
Als d'echtgenooten t'zaam een geeſt in Chriſtus zijn
Door voorbeeld/ leer/ vermaan malkander voedzel gee-
ven/ (zijn.
Sta'ig proevend wat Gods wil op 't aldernetſt mag
8 Op zond/ in d'aanvang klein/ doch liſtig in 't bekrui-
pen.

Tot zielverderf/ elk ſcherp voor zich en ander waak
Datz' onder goeden ſchijn nooit heim'lijk in komt ſlu
pen/
En we'er allenks doet doen/ dat eenmaal is verzaak
9 Met wat een zoeten geur moet voor Gods tro
opſtijgen
't Gebed en dank / van haar eenmoed'lijk uitgeſtor
Daar op zy weederom zulk gunſt en toevloed krijgen
Dat haar het hert van vreugd geheel doordronk
word?
10 Wat zal een lieve vreugd de ſmert van d'echt ve
teeren/
Als zy rondom haar zien als olijfſpruitjens ſtaan
De vruchten van haar jeugd/ geplant in Chriſtus leer
Manierlijk/ zeedig/ zoet/ haar ouders onderdaan?
11 En als de bleeke dood dit lieve paar komt ſche
den/
Wat laat de lout're deugd een fraay geheugenis/
Een ſpoor en zucht / om zich ter deegen te bereiden;
Ten eind men koomen mag daar zijn geliefde is.
C. Staapel.

Bekrachtigde wenſch.

Bruilofts-Rijm.

1 Ik zing geen yd'le lof van bruid of brui'goms eer/
Of van haar jeugd/ of vreugd/ of diergelijke zaake
De waarheid leert ons ernſt in plaats van dwaa
vermaaken.
Des hebbe iemand wat/ het zy of trooſt/ of leer.
't Geluk / als wenſch'lijk heil / begeerd den Menſc
als goed.
Doch door begeert alleen en werd'et nooit bekoomen.
Maar werk by wenſch gevoegd is 't werk van all
vroomen/ (den doet
Om dat geen wenſch de deugd maar 't werk die wor
2 Uw wenſch is / dat gy meugt ontfangen hier va
God
Zijn gunſt/ en aldermeeſt zijn heil en eeuwig leeven.
't Is wel/ dien wenſch is goed ; en elk zal dien we
geeven;
Maar weet dat zy u wijſt te doen naa zijn gebod.
Begeerd gy dat het aardz van u mag zijn verſmaad/
Op

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Om dat u God tot veel volmaakter heeft beſcheiden:
Zoo moet gy / door de deugd uw wandel zoo beleiden
Dat gy dien wenſch verduld / of 't is vergeefze praat.
3 Wy wenſchen u 't gemoed wel rein en omgekeerd:
En dat gy / wel getrooſt / des vlees vermaak kond derven;
Waar uit met eenen volgd welleeven en welſterven /
't Welk waarlijk 't hoogſte is zy / dat iemand ooit begeerd.
Maar / wel vereenigt paar / geloof / 't is niet genoeg
Om 't teedere gemoed met wenſchen te verſterken;
't Is nu uw tijd van vlijt / van wakker zijn en werken:
Want dit 's het werklijk woord / ſlaa handen aan de (ploeg.
4 Al wenſchen wy u toe zoo veel van 't aardze geld /
Of kind'ren / of vermaak als God u toe zal voegen;
Zoo ſtaat nochtans aan u het vroolijk welgenoegen /
Hoedaanig u den ſtaat des houlijks zy geſteld.
Doch wat is goed of geld? wy wenſchen u een ſchat /
Die niet alleen van 't quaad u zuiver zal bewaaren /
Maar in d'opregte deugd volkoomen weederbaaren
Indien gy neerſtig zijt op waarheids heilig pad.
5 Volg Chriſtus op het ſpoor / waar dat hy heenen gaat:
Die altijd eenderlei zoo giſt'ren was als heeden.
Zijn leering is een zap en voedzel aan uw zeeden!
Indien gy nimmermeer zijn onderwijs verlaat.
Eenpaarig zy dien aard in uw gemoed gebouwd;
Niet angſtig uitgeparſt by tijden en by vlaagen:
Maar willig en van zelfs / oprecht naa Gods behaagen.
Want welke Wijndruif groeid aan bars en ſteek'lig (hout.
6 De waarheid zy uw wit / zoo lang gy adem ſchept /
Gebruik de Wereld als een vreemde wandelſteede /
En komt gy tot den trap van heiligheid en vreede /
Zie dat gy dan bewaard 't geen gy gewonnen hebt.
Sluit voor 't verganklijk ſchoon uw ziel en zinnen toe /
Op dat des Werelds glans u d'oogen niet verblinde;
Maar tracht / door 't God'lijk woord te zijn van Gods beminde.

Zoo werd de Werreld U / en gy der Werreld moe.
7 De Werreld is een zee / die ſtaadig rijſt en daald.
Daar word gy als een ſchip geſlingerd van de baare
Maar wel u! zoo gy ruſt in onruſt kond erbaaren
En nooit van uw kompas de minſte ſtip verdwaald
Dit wenſt u mijn gemoed. Let gy op waarheid
leer.
Zoo gy haar eis betracht door alles wel te peilen;
Gy zult / indien gy houd de rechte ſtreek in 't zeilen
U vinden op de ree in ruſte by den Heer.

A. J.

Geeſtelijke feeſt-noodiging.

STEM: Verdwaalde Kooninginne.

1 LEt eens gy Bruiloftslieden!
Die hier vergaaderd zijn /
Wat u dit wil bedieden /
Vergaap u op geen ſchijn /
Alleen niet kijkt / op 't geen hier blijkt /
Weet dat gy hier in deezen
Een ſchadu ziet / maar 't weezen niet /
Het aanwijzd u het weezen.
2 't Geen u dit wil afbeelden /
Dat is een Heemelfeeſt.
Al een volmaakter weelde /
Een Bruiloft naa den Geeſt /
Die naamals zal / van 't heilig tal
In Gods rijk zijn gehouwen.
Hier toe werd gy / en wie het zy
Genood ter goeder trouwen.
3 Nu diend een proef genoomen /
Wat elk zich heeft beweegd
Ter Bruiloft hier te koomen.
Is 't niet om datmen pleegd
Een kort vermaak / in 1. zang / of 2. ſmaak /
Of om 3. 't gezelſchaps zoetheid /
Of 4. om de vre'e / of 5. Maagſchaps ze'e /
Of bidder 6. be'e / of 7. goedheid?
4 Wel aan! is dit de reeden /
(Gelijk het immer is)
Het welken in u heeden
Baard uw beweegenis /

Zoo

Zoo neem eens acht / of oorzaaks kracht
U niet veel meer komt nooden /
En pord u aan / ter feeſt te gaan
Daar u benoodigd Goode.
5 Is 't u om 't vroolijk zingen ?
Weet dat der Eng'len zank
Veel meerder vreugd zal bringen /
Dan 't ſchoonſte ſtem geklank ;
Jaa al 't gequeel / van ſnaar en keel
Kan 't hert zoo niet verblij'en /
Als 't wel geſchied / door 't nieuwe lied
En 's Heemels melodije.
6 Of is 't u om 't vermaaken !
Van lekk're drank en ſpijz ?
Veel zoeter is 't te ſmaaken
In 's Heemels Paradijs.
Want alle luſt / werd daar gebluſt /
Daar 's niet dat vreugd verhinderd /
Noch daar en werd / door hongers ſmert
Noch dorſt de vreugd verminderd.
7 Of is 't u om het byzijn
Van die hier zijn vergaard ?
Zoo denk eens om het blij-zijn /
Die zelfs met Goode paard /
Die by 't getal / der heil'gen al /
En d' Eng'len zal vermey'en /
Waar het woord / noit werd gehoord
Van ſchey'en uitter ſchey'en.
8 Of is 't u om de vreede
Met die u nooden doet ?
Is wel gedaan / en reede
Dat m' hem voor onvree hoed /
Maar wijder let / of gy niet bet
Naa vreed behoord te trachten
Met die het geeft / daar 't al van leeſd /
Om op zijn gunſt te achten.
9 Of heeft u dit bewoogen /
Naamaagſchap in het bloed ?
Meer oorzaak om te poogen
Hebt gy naa 't Heemels goed.
Dees Bruidegom / is neef noch oom /
De vriendſchap komt u naader /
Want Hy bemind / u als een kind /
En gy heet Hem uw Vaader.

V 3 10 Of

10 Of heeft u het begeeren
Van iemand aangepord?
Weet dat gy van den Heere
Veel meer benoodigd word/
Die bid en ſmeekt/die bleid en ſpreekt/
In uw gewis te nooden/
Niet eens/maar ſtaag/jaa alle daag/
En zend daar toe noch booden.
11 Of dunkt u Hy was 't waardig
Die u hier toe beriep?
Zoo denk of Hy/die vaardig
U en ook alles ſchiep/
Of diens goedheid/die 't al bereid/
Uw hert niet hoor te neigen;
Want alleen goed/is die dit doet/
Jaa goedheid is hem eigen:
12 O! dat hieruit wy gaſten/
Die hier nu zijn vergaard/
Voortaan noch vlijtig paſten/
Om naa te zijn gepaard
Met God door deugd/alwaar in vreugd/
Hy zelfs zijn bruid wil trouwen.
En daar in' altijd/zal zijn verblijd
En eeuwig bruiloft houwen.

J. Dekker.

Plicht der Bruilofts gaſten.

STEM: 't. En is niet alle tijd van vreugde datmen zingt.

1 GEnooden/die hier zijt ter Bruiloft zaam' vergaard
Ter eeren van die nu op heeden zijn gepaard;
Om door de ſpijz' en drank/gezang en zaamenſpraak
Te hebben voor 't gemoed een eerelijk vermaak.
2 't Is goed; indien 't vermaak niet ſtrijd met Chriſtus leer.
Daarom draag zorg/dat 't all geſchiede tot Gods eer;
Waar toe dat Hy den Menſch geſchaapen heeft/en noch
Door Chriſtus dierbaar bloed ten eigendom gekocht/
3 Dies prijz dan God met ziel/met lichaam en met geeſt;
Want gy zijt niet uws zelfs/u raakt het noch wel meeſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die uitterlijk aan God u zelf hebt toegewijd
Of om zulx noch te doen in vaſt voorneemen zijt.
4 Ey! toon doch niet den Menſch uw moyigheid van
'tkleed/
Maar uwe reyne ziel aan God/ die alles weet/
En daar naa oord'len zal. Bezwaar uw herte niet
Met lekk're ſpijz of drank / die gy hier voor u ziet.
5 Op dat d'onzeek're dag/ der overtreeders ſchrik/
U niet en overval / zelf in dit oogenblik.
Nut naa Natuurs behoeft deez ſpijz en eed'le wijn/
Met zooberheid en dank/ om ſta'ig bequaam te zijn
6 Tot Godsdienſt : want de ſpijz' en drank zijn zelf
niet quaad/
Maar worden 't door misbruik/ welluſt of overdaad.
Laatz' u een aanwijs zijn op d'Eng'len zoete ſpijz/
Die God ons heeft beloofd in 's Heemelz Paradijs.
7 Laat uw gezang niet zijn uit eenig ydel lied/
Of loslijk met de tong/ als 't zingen veel geſchied;
Maar is 't van heil'ge ſtof / met een aandachtig hert
Voor God/ ten eind/dat Hy daar door gepreezen werd.
8 Voor al uw losze tong bedwing / en hou in band
Van klucht en yd'le praat/ jok/ ſpot/ en boerten/ want
Den Menſch in Chriſtus dag van yeder onnut woord
Zal reek'ning moeten doen / dat uit hem is gehoord.
9 Dies meng uw woord met zout / gewen uw tong
gewis
Tot 't geen dat heilig/ kuis/God'lijk en Heemelz is;
Waar uit dat God zijn eer/ die 't hoord zijn ſtichting
zuigd
En gy verlang en hoop naa 't eeuwig heil betuigd.
10 Schep uit het ydel ſpel ook uw vermaaken niet/
Want mal/ en kinderlijk jaa dertel zulx geſchied:
't Betaamd een Chriſten niet / die deftig in aandacht
En Heemelze gepeins ſteeds zijn ontbinding wacht.
11 Verheug u in den Geeſt. Gebruik het zoet ver-
maak
Van Broederlijk verzaam in ſticht'lijk zaamen-
ſpraak/
Van Gods woord en zijn vreugd. O! dat zal zijn zoo
zoet;
En laaten als gy ſcheid / u een verheugd gemoed.
12 Schaam u toch Chriſtus niet/ dat Hy u niet we'er
ſchaamd.
Laat lichten uwe licht. En wandel als 't betaamd.

Stel nu in 't werk uw pond. Acht op geen ſmaad of hoon
Of haatelijke naam: Maar op het eeuwig loon.

C. Staapel.

Aanleiding tot de Heemelze Bruiloft.

STEM: Florida, zoo het weezen mag.

1 GEnooden/die gekoomen zijt
Ter bruiloft/om te zijn verblijd/
Ik bid/wild ſtaadig denken
Om 't eeuwig vreugdig bruiloftsmaal/
Dat God in 's Heemels zaal/
Zijn lieve bruid zal ſchenken.

2 Ey! en vergaap u hier toch niet/
Van 't geen gy ſmaakt/of hoord ofziet;
't Zijn al maar yd'le dingen/
Te laag voor 't Chriſtelijk gemoed/
Dat zich met hooger voed/
En voor zulks moet bedwingen.

3 Als u de ſpijz en drank wel ſmaakt
Of zingers keel u 't oor vermaakt/
Wild dan aandachig denken/
Zoo God de Menſch deez zoetheid geeft/
Die ſteeds in boosheid leefd/
Och! wat zal Hy wel ſchenken

4 Aan die noch vlek noch rimpel heeft
En ſteeds aandachtig zuiver leefd
In heil'ge wandelingen/
Die in 't forneis als goud zal ſtaan/
Als 't alles zal vergaan/
De aard en aardze dingen?

5 O onbegrijpelijke vreugd!
O onuitſpreekelijk geneugd!
O zoetheid nooit volpreezen!
O rijk! o kroon! o hooge throon!
O alderſchoonſte ſchoon!
Die daar zal eeuwig weezen.

6 Wech/wech dan met het aardz onthaal/
Ik hoop op beeter bruiloftsmaal/
My naamaals te vermaaken/
Met mijne lieve bruidegom.
O zoete Jeſus kom!

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En laat my 't Heemels ſmaaken.
7 Mijn ziel met blijt u derwaards ſpoed/
En 't witte bruilofts kleed aandoet/
Niet ſlau/ maar ras en vaardig.
Staaroog geſta'ig op 't Heemels heil/
Altijd een oog in 't zeil/
De zaak is dubbeld waardig.

C. Stapel.

Beede van een getroud Man.

STEM: Pſalm 103.

1 HEil-rijke God/ ik zal uw lof verkonden
Gy hebt my aen mijn wederga'e verbonden
Dit is een gift/ die uwe goedheid gaf/
Het tijd'lijk goed is erffenis der Vaad'ren/
Dat kan men tot zijn ongeluk vergaad'ren:
Een wijze vrouw komt van den hemel af.
2 Hulp-rijke God! laat ramp noch ongelukken
Deez' egtgenoot van mijne zijde rukken/
Zoo lang uw gunſt ons beide 't leeven laat.
Laat zy en ik uw goedighe'en genieten.
Verdruk haar door geen pak van huis verdrieten.
Ik voel de ſlag/ zoo gy mijn we'erhelft ſlaat:
3 Schenkt Gy haar heil/ik zal het ook verwerven/
Ontrekt Gy 't haar/ ik zal het met haar derven.
Wy/ Heere! zijn door uwen wil toch een.
Dat mijne trouw haar nimmermeer bezwijke/
En in den nood/ de toets der vriendſchap/ blijke.
Het lot en 't leet zy haar en my gemeen.
4 Dat ik haar nut bevorder' als mijn eigen.
Laat haare wil zich naa de mijne neigen.
Zy blijf my by tot bouwſter van mijn huis/
Mijn herte luſt het leeven van mijn leeven/
Een kroone/ my van U op 't hoofd gegeeven/
Met zoete trooſt in 't midden van het kruis.
5 Zy cier zich niet met uiterlijke kleeden.
Zy cier zich gants met innerlijke zeeden/
Met eerb're ſchaamt'/ eerwaarde need'righeid.
Op datze my/ maar U veel meer behaage.
Op datze mag beſtaan in uwen daage/
Gelijk een maagd die zich in tijds bereid.
6 Menſch lievend' God! dat niemand van ons beiden

Als 't hoog gerecht uw ſchepzelen zal ſcheiden/
Als Chriſtus komt / in 't bed verlaaten werd.
Dat zy en ik / dan aan en opgenoomen/
Uw aanſchijn zien ter bruiloft van de vroomen.
Gelukkig die in zijnen plicht volherd.

G. B.

Stichtelijk-Banket.

DIe een duiſter pad wil wand'len / neemt een leids-man by der hand. (verſtand.
Die een rijk Juweel wil koopen / moet gebruiken goed
Die een goed gebou wil timm'ren / neemt van alles wisze maat. (ſtaat.
Goed beginzel is van noode / als men treed in d'echte
Goed beginzel en volherden geeft het werk zijn rechte glans. (krans.
En het einde van zijn werken kroond hem met een eere
Dit kan aan de nieu-gehouden dienen tot een goede leer: (Heer.
Om haar zaaken te beginnen naa den les van onzen
Dit kan aan de jonge-luiden dienen tot een goed begin/
Om op alles acht te neemen/want haar voordeel ſteekt 'er in.

Nu welaan dan nieu-gepaarde/die u in een nieu verbond (grond/
Aan den and'ren hebt verbonden/bou nu op een nieuwe
Nieuwe deugdelijke werken/ en de quaade oude vlied/
Dat uw zielen kan vernielen enze brengen in verdriet.
Wild beminnen nieuwe zinnen/ en beginnen in het goed;
Zoo zal God u we'er bevrijden van der zielen teegenſpoed.
Laat 't al nieu zijn door 't vernieuwen/ nieuwe deugden in uw deugd/ (uwe vreugd.
Zoo zal God met nieuwe vreugde we'er vervullen
Wild uw nieuwe jonge jaaren toch bewaaren / dat de luſt
Tot vergankelijke dingen u niet brenge in onruſt.
't Groote goed en 't aardze trachten niet te achten u gewend/
Leer u voegen/ te genoegen/ met het geene God u zend.
Geld verſlijten met habijten / buiten Chriſtus wet en leer/

Is

Is geen werk van Chriſten Vrouwen / die betrouwen
op den Heer. (celein;
Pronk geen randen van de wanden met kriſtal of por=
Maar het ooge ſlaa om hooge / van het aarze houw u
rein. (ſchildery/
Want het Chriſten huis-vercierzel is geen glas of
Maar dat hy een ſtut en pilaar aan het huis des Hee=
ren zy. (en laag van ſtaat;
Kuis van mond / en rein van herten / klein voor 't oog/
Mild van gaave / daar 't van nood' is / viand van de
o'verdaad; (quaad beloond/
Geern' de minſt / een yder dienſtig / die ook goed voor
Op dat blÿke uit de werken / dat hy zich een Chriſten
toond: (beleid/
Roepen / kÿven / laat ook blÿven / oeffen reed'nen met
Want een Chriſten mag niet twiſten/maar moet ſpree=
ken met beſcheid.
Die tot vreede is gebooren/en dan noch de vreede bluſt.
Die gaat lÿf en ziel verlooren / en vind nergens hoop
noch ruſt. (vreede kend;
't Is voorwaar geen kleene wÿsheid / dat men rechte
Maar het is noch grooter deugde / dat men zich tot
vreed gewend. (goed/
By de vreede is God meede / vreed by deugd is 't beſte
Dat men wenſchen mag op aarden en den Heemel open
doet. (dwang/
Als de ouden vreede houden zÿn de kind'ren ook in
Maar als Man en Vrouwe twiſten gaan de kind'ren
ook haar gang. (van nÿd/
't Beſte middel om te krÿgen vreed' in 't huis/ in plaas
Is dat gy 't gezin een voorbeeld van de rechte vreede
zÿt; (geeſt vree/
Van de vreede in Gods vreeze / want de vreeze Gods
En die Hem van herten dienen / krÿgen ook zÿn vreede
mee. ('t alderbeſt!
Voorts zoo wenſch ik u Gods zeegen / veel geluk en
En dat ook een vaſte hoope / zy in uw gemoed geveſt;
Niet naa winning / niet naa ſchaade / niet naa weeld'/
ook niet naa pÿn/ (vrucht vaar zÿn;
Niet op kind'ren / 't mocht u hind'ren / ook niet op on=
Noch ook op geen aardze dingen/maar dat God u voor=
ge toe/
Al wat u tot zielen welſtand / en zÿn eere voordeel doe/
Hier uw nooddruſt/ is 't u zaalig/maar hier naamaals
dat geluk/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Daar op alle Heil'gen hoopen / tot vertrooſting van
haar druk. (zijn by een/
't Welk ik ook die geen toewenſche / die hier zaamen
Op dat God ten jongſten daage / deeze vreugd ons
maak gemeen ;
Dat hy onz gemoed beſtiere / en ons geeve zulken geeſt/
Die daar eerd zijn waare Schepper / en zijn God van
herten vreezd. (onderwijz/
Dat wy moogen t'zaamen koomen / tot malkanders
Niet gelijk als deeze Wereld / om de wijn of om de
ſpijz/ (zaal/
Of in prachtigheid van kleeren / of in opgepronkte
Of uit luſt tot lekkernyen / of in ongezoute taal.
Te beklaagen zijn onz daagen / die nu zoo verergerd
zijn/ (wijn.
Dat ook welluſt ende quelluſt word gebonden by de
't Drinken is wel toegelaaten / wijn gebruiken is geen
zond; (quaade bond.
Maar tot welluſt wijn te drinken is voorwaar een
Spijze die heeft God geſchaapen / ook den honger tot
de ſpijz/ (quaade wijz.
Maar door ſpijze welluſt raapen / is voorwaar een
Welluſt heeft ons haaſt gevangen / als men daar niet
nau op acht/ (dig wacht.
Want de Satan heeft veel ſtrikken / en hy houd geſtaa=
Welluſt die komt ingeſloopen / als de noodluſt is vol=
daan/ (ſlaan/
En wy zijn terſtond bekroopen / als wy niet wel gaade
Ziet men 't niet (helaas!) gebeuren / dat het quaad
neemt d'overhand/ (in onverſtand.
Daar men meeſt behoord te waaken / ſlaapt men meeſt
Zooberheid word uitgebannen / lekkerny die neemt
haar ſtee/ (wee.
Dubbeld ſchaft men op in volheid / en de armen roepen
In de maaltijd een bepaaltijd van de luſten is van
nood/ (brood/
Dat de ſpijze ons mag wijzen tot het waare Heemels
En de wijnen medicijnen moogen zijn voor ziel en lijf/
Dat van binnen goede zinnen moogen hebben haar
Verblijf. (te zijn een ſchand/
Veel miſprijzen wel 't veel drinken / noemen 't ook
Maar haar klapperige tongen / houden zy niet in den
band: (fraje zaak:
Jokken / ſpotten / lachchen / boerten / noemen zy een
Daar

Daar toch 't zoete broederſtichten is alleen het ziels
vermaak. (Jeugd/
Kuisze reeden te bekleeden door de zeeden van de
Dat zijn zaaken / die ons maaken tot een baaken voor
de jeugd: ('s Heere woord/
't Geeſt een teeken aan de leeken / ſteeds te ſpreeken
Om te treeden goede ſchreeden / en te gaan door d'En=
gepoort. (ſpijz en merkt/
't Is een eerlijk gaſtmaal maaken / daar men op geen
Maar / door luſt tot d'eeuw'ge ſpijze / 's Heere werk
met vruchten werkt: (genood/
Zo ging Chriſtus Bruiloft houden/ die tot Cana was
Als Hy d'hongerige ſpijzde / met het waare Heemels
brood: (meeſt/
Als door wonderen en krachten Hy liet blijken alder=
Dat zijn luſt en al zijn trachten ſtrekten naar een Hee=
melsfeeſt. (neeme acht/
Laat ons dit een voorbeeld weezen / dat een ieder
Zijn talent op woeker leggen / waar op dat zijn Heere
wacht: (geefs en doet;
Niemand is vergeefs geſchaapen / want God niet ver=
Yder Menſch heeft zijne gaaven / dien hy we'er beſtee=
den moet. (is onzen plicht/
Draagen wy den naam van Chriſten/'t Chriſten werk
Laat ons lichten / dan zoo lichten / dat wy in dat ware
licht (zijn
Onophoudelijken wand'len/ en aan and'ren moogen
Een welleevens licht en baaken / en een zielemeedicijn.
Door geloove / liefd' en hoope / en in alle zuiverheid
Vruchten draagen/waar me'e d'eere onzes Gods word
uitgebreid: (ons byy/
Dat is 't rechte Bruiloft houden / deeze vreugde ſtaat
Dit 's een vreugd die kracht en pit heeft / en zy blijft
geſtaadig by; (eer/
Deeze vreugde door de deugde zoo geleid tot Goodes
Kan ons ſtrekken en verwekken tot begeert naa d'Op=
perHeer:
Kan der zonden vuile wonden heel geneezen/en met luſt
Ons doen trachten / door Gods krachten / naa het eeu=
wig zielen ruſt. (wig heil/
Die dan luſten naa deez ruſte / en begeeren 't eeu-
Moeten merken op haar werken/en ſta'ig houden oog
in 't zeil.

A ... ns.

Huwelijkx-plicht.

STEM: Laura zat laaſt aan de beek.

1 WEl gelukkig zijn die geen /
Die naa 's Heere wille trouwen /
En haar plichten naa de re'en
Van zijn wetten onderhouwen /
Dees een aardze Heemel bouwen /
Als een ieder zoekt om ſtrijd /
Zijne plichten te betrachten /
d' Een den ander hoog gaat achten
In de vreeze Gods altijd.
2 Als zy beid met een gemoed
Hebben in Godsdienſt behaagen /
En in vreugd en tegenſpoed
d' Een des anders zwakheid draagen /
Liefde toonen / twiſt verjaagen /
Neemen wel d' huis zaaken waar /
Kinders (gaaven van den Heere)
Trekken op tot zijner eeren ;
Dit 's de plicht van beide ga'er.
3 In 't byzonder moet de Man
't Wijf beſchermen / voeden / leeren /
Als vrienden : zijn geen tyran
Haar als lief gezelſchap eeren ;
Tot geen dienſtmaagd haar verne'eren /
Kennen haar als meedgenood /
Wat hy heeft is haars ook meede /
Hy haar hoofd / zy van zijn leeden /
Gunſt en eer haar toebehoord.
4 De gebreeken / die zy heeft /
Moet hy gunſtelijk bedekken /
En verbeet'ren heel beleefd /
Als een leeraar haar verſtrekken /
En tot heiligheid op-wekken ;
Want zy is zijn vlees en bloed /
Luſt zijns oogen / hertsvriendinne /
Zoetſte luſthof zijnder zinnen /
Die hy eere geeven moet.
5 't Vroutje moet ook in ootmoed
Haar Man houden als haar Heere /
Daar zy onder buigen moet /
Stille zijn / en hy regeeren /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als haar hoofd moet zy hem eeren;
Want zy laatſt geſchaapen is /
En / och laci! eerſt gevallen /
z' Heeft haar Man gebracht tot mallen /
Door den vorſt der duiſternis.
6 Vreede / eerbaarheid en ſchaamd
Moet een Vrouw altijd vercieren /
Als 't den heiligen betaamd /
Pronken met haar goe' manieren:
Haars Mans feilen gunſtig die ren /
Die verbeet'ren / zooze kan /
Met goed' reeden en gebeeden /
Vlijtig mee haar tijd beſteeden;
Dienen / vreezen haaren Man.
7 Zoo een Huisvrou dit betracht,
Zy zal groote lof bekoomen /
Van den Heer hoog zijn geacht /
Zeer gepreezen van de vroomen /
Al haar vrienden ingenoomen
Zullen zijn met groote vreugd /
Zulke paarlen zulke lichten
God vereeren / and'ren ſtichten
Door de ſchoonheid van haar deugd.
8 Neem in dank / gezeegend paar /
't Geen ik gunſtig heb geſchreeven /
Voeg u hier naa beide ga'er /
Gy zult wis gelukkig leeven.
God de Heere wil u geeven
Zijnen Geeſt / die u geleid
Op zijn onbevlekte weegen /
Geeven aards en Heemels zeegen
En de eeuw'ge zaaligheid.

C.J. Wits.

Plicht der getroude.

STEM: Als een Herder zijne Schaapen.

1 HOor uw plicht gy nieuw getrouden / (op dat gy die wel verſtaat / (ſtaat.
Met beleefd / en al het wenſch'lijk krijgt in uwen echten
Merk toch wel / hoe dat u 't huw'lijk heerelijke naamen geeſt / (dien beleefd)
(Doch niet ſlechts om me'e te pronken / maar op dat gy
Als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als van Man, Heer, Hoofd, Verzorger, Vaader, (zee-
gend God uw zaad) (of laat/
Laat de kracht daar van zoo ſchijnen in al wat gy doet
Dat gy tracht een Man te weezen ſterk in 't dooden van
's vlees luſt. (Heemels ruſt;
Die al 't aards als drek kan achten / en diens geeſt in 't
Die zich met geen kindze zaaken in het herte ooit
bemoeid: (deugden groeid;
Maar in Gods en Chriſtus kennis en in kracht der
Deugd / die Moyzes noch nature / maar Gods Zoon
gebooden heeft/ (zeegen geeft.
Die het quaad beloond met goede / en voor vloek zijn
Weez van uw gemoed een Heere, over zorg en toornig-
heid /
En de driften van uw zinnen tot onnutte zin'lijkheid:
Dat gy moogt een wijs Regeerder zijn van Vrouw en
huisgezin/ (weeder min;
Die haar zwakheid kan verdraagen tot verwek van
3 Diens goedaardig deſtig voorbeeld yder een ont-
zachlijk maakt/ (wijsheid laakt.
Dat'er nooit in haar beſpeurd word 't geen de rechte
Die door heerſching nooit gevreezd word als een leeuw
of wree Tyran/ (niet door zachtheid kan
Maar om 't goed van elk geliefd word: 't geen men
Van het quaad in goed verand'ren / krijgt men zwaar
met hardigheid. (ken met beſcheid.
,,Ook en mag geen Chriſten twiſten/maar moet ſpree-
,,Wilt gy gaarne vreed' bekomen in uw huis in plaats
van ſtrijd: (zijt.
,,Zie dat gy 't gezin een voorbeeld van de rechte vreede
Want als d'ouden vreede houden/zijn de kind'ren
ook in dwang: (d'ren ook haar gang.
,,Maar als Man en Vrouwe twiſten gaan de kin-
Zijt uw Vrouw een Heer als Chriſtus over zijn ge-
meent regeerd/ (hoogſt begeerd.
Diens gebod des Vaaders wil is / die haar heil op 't
Dies moet gy als 't Hoofd u draagen wijszelijk om
voor te gaan (aan/
Uwen Vrouw in allen deugden / en 't gezin te wijzen
Hoe men in Gods rijk moet koomen / door liefd en oot-
moedigheid/ (heeft voorgeleid.
Waar van Chriſtus met zijn leeven 't voorſchrift ons
5 Voegd het Hoofd zich wel tot voorgaan / dan volgd
't lijf wel achteran.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Van goe'of qua'e huisbeſtiering ſchuild veel d'oorzaek
by de Man. (draagd.
Maak dat gy te recht de naame van een Huisverzorger
Die uw volk zoo wel naa ziele als naa 't lijf met ſpijz
verza'igd (ſtaan
Door uw leer en heilig leven; zo zult gy uw huis voor-
Naar den eiſch van 't Euangelij / daar van Paulus
doet vermaan. (ders aard
Als u God geeft kind of kind'ren toon een rechte Vaa-
Dat gy haare eed'le ziele voor het hels verderf be-
waard; (jeugd/
6 Dat gy in haar te'ere zinnen in haar wit papiere
Niet en ſchrijft als goede leering/ die haar leiden tot de
deugd / (doolings quaad
Opgewekt door 't heilig voorbeeld; om zoo 't ſtreelend
Van de erfverdorventheeden we'er te ſpreeken door de
daad. (len nut
Dat gy haar tracht op te voeden tot haar eigen zie-
En om in uw grijze daagen u te dienen tot een ſtut.
Maak dat gy dus naam van Vaader, Man, Verzorger
waarlijk draagd / (klaagd/
Niet alleenlijk over d' uwe / maar ook over elk die
7 Dat hy zulk een moet ontbeeren/als het Vaaderloze
kind / vind /
d' Arme wee'uw en troosteloose/ die zich hier verlaaten
Om haar d' hulpend' hand te bieden / met trooſt /
zicht / byſtand / raad/ (goede daad
In haar Man en Va'er te weezen; zoo zal haar deez
God doen looven ieder ſtichten: d'Heer u helpen in uw
nood / (ont-bloot /
Om u wee'uw en kind'ren denken / als zy zijn van u
U ook honderdfoud beloonen met een vrolijk wis ge-
moed (mels goed.
Hier/en naamals met het waardſte altijdduurend Hee-
8 Vrouwe let ook op uw lesze / zijt gehoorzaam en
getrouw (heil'ge Vrouw /
Uwen Man/ bemin hem kuislijk als 't betaamd een
Die op God ſteld al haar hoope. Zoek zijn gunſt niet
door de dragt / (pracht;
Van cieraad en mooje kleeren / noch met overdaad en
Maar vercier u zelfs inwendig met een need'rig ſtil ge-
moed / (en zoet.
Deftigheid in taal en zeeden / ernſtig vriend'lijk zacht
Hul uw hoofd met Goodes vreeze/cier't met wijsheids
e'el cleinood/ Een-

Eenduld zy uw wit blanketzel / ſchaamt en eerbaar-
heid uw rood. (uwen hals!
9 Chriſtus jok en zijn gebooden 't paarelſnoer om
Voor een kleed wild Chriſtus aandoen! naamentlijk
zijn deugden / als (heid.
Liefde/hertelijk ontfermen/vriend'lijkheid/ootmoedig-
Zachtmoed en geduld in pijne. Schoei uw voet met
vaardigheid / (doen/
Om den armen en bedroefden in haar nood uw hulp te
't Welk u veel meer zal vercieren /dan het aldernieuwſt
fatzoen. (mot/
Over zulk kleed is onnoodig zorg voor roover / dief of
't Wee/dat over vele rijken uitgeſprooken is van God.
10 Maar 't zal u by Goodes Zoone zuiver maaken
en zoo wit / (vend lid;
Dat Hy u zal waardig kennen tot zijn lichaams lee-
Jaa dat Hy u zelfs zal trouwen tot zijn alderwaardſte
Bruid / (buiten ſluit.
Tot zijn Vrouw en Kooninginne / als Hy d' and'ren
Als gy zult ten huisraad vaaren / hou al mee des nood-
druſts maat / (daad.
Mijd het zondig geldverſpillen aan onnutten over-
Cier geen randen van de wanden met kriſtol of porce-
lein / (u rein
Maar ſla ſteeds het oog om hooge van het aardze houd
11 't Waare Chriſten huis vercierzel is geen aard of
ſchildery; (vaaken zy.
Maar dat men aan alle Menſchen een welleevens
Schilder leevend met uw leeven / 't geen den ſchilder
met penceel paneel.
Leevenloos tracht af te beelden / door zijn verwen op 't
Door het onderdaanig buigen onder uwen Man / zoo
leer / (haar Heer.
Hoe dat Sara eertijds deede / toen zy Abr'am noemd
Wild beminnen uws Mans ouders / zijt haar ſteeds
een ſteun en ſtut: (vroomen Ruth.
Zoo zult gy in daad afſchild'ren 't voorbeeld van dien
12 Door 't volbrengen der gebooden Chriſti/en recht-
vaardigheid /
't Geen de ſchrift van Zacharias en Elizabeth ons zeid.
Toon dat gy als 's Heere moeder need'rig en ootmoe-
dig zijt. (ſlijt.
En in Godsdienſt zoo als Anna uwen leed'gen tijd ver-
Zijt gaſtvry als Martha deede/ heb ook luſt in 's Hee-
ren wet /
Als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Als haar zuſter/die aan Chriſtus voeten zich had ne'er-
gezet/ (vertrouw
Om van 't noodig een té hooren. Heb ook zulken vaſt
En geloof op den Gezalfde als de Chananeeſche
Vrouw. (Maria/
13 In boetvaardigheid en traanen toon het beeld van
En zijt zoo vol goede werken als Dorcas of Tabitha.
Laat Gods woord uw ſpiegel weezen / en der armen
naakte le'en/ (kle'en.
Uwen kas tot het ſpaarlinnen en uw overvloed van
d'Leeg' en hongerige buiken een Comtoir voor uwen
ſchat: (mels Stad.
Zoo zult gy hooftzom en intreſt we'er zien in des Hee-
Hou uw kind'ren voor juweelen/die in deugd zijn opge-
voed; (gemoed.
Hier in kond g' u ſta'ig vermaken met het oog van uw
14 Deeze kleed'ren / ſchilderijen en dit geeſt'lijk huis-
geraad (daad/
Zal uw lijf en huiz meer cieren dan al 't prachtig over-
Daar mee 's Werelds kind'ren pronken / en Gods
volk/ of die 't wil zijn (met ſmert en pijn
Haar in ſterk of hinkend naavolgd / 't welk daar naa
Van een knaagende geweeten veel op doodbed word
beklaagd/ (gedaagd/
Als 't te laat is / en de ziele voor Gods oordeel word
Om van all haar doen en laaten nette reekening te
doen. (geen rantzoen/
Ach! wat is 't/ voor dood of helle / vind men dan laas
15 En moet zoo ellendig ſcheiden van het prachtig
huis in d'aard. (word bewaard/
Daar de ziel van die God vreezen voor 't verderven
Opgewekt ten eeuwig leeven / om aldaar in volle
vreugd/
Alle luſten te genieten/ tot belooning van haar deugd.
Dit wenſch ik dat God u geeve / en een rein geruſt ge-
moed/ (voldoet.
't Welk u ook gewis zal volgen/ zo elk maar zijn plicht
Aan Gods zijd zal 't geenzints faalen / zoo 't maar aan
u zelfs niet faald/ (op u daald.
Staadig bid hier toe om krachten / dat Gods zeegen

C. Staapel.

Plicht

Plicht der Rijken.

STEM: van de 10 Gebooden.

1 HEf op uw hert open uw ooren/
Gy aardze Menſchen! die daar meend/
Dat u de goed'ren toebehooren/
Die u maar zijn van God geleend.
2 Gebruikze wel naa zijn behaagen/
Aalmoeszen geef/ zoo Hy gebied/
Verdul den nood van die u klaagen/
Ontrek u dynen vleeſche niet.
3 Maak vrienden nu in deezen tijden/
Van 't geen hier t' onrecht rijkdom hiet
Op dat gy naamaals meugt verblijden/
In het waarachtige geniet.
4 Vergaader u een ſchat hier booven/
Die van geen roeſt verdorven werd/
Noch die de dieven niet en rooven/
Zen daar de liefde van uw hert.
5 Uit puure liefd' wild u erbarmen/
Laat nie mand leedig van u gaan/
Al zoud gy zelfs daar deur verarmen/
Want Chriſtus heeft alzoo gedaan.
6 Neem geen uit-ſtel/zeg niet kom morgen
Zoo gy 't toch heeden wel vermeugt/
God zal u weederom verzorgen/
Wanneer gy u tot bidden veugd.
7 Al zijt gy weinig van vermoogen/
Ontſluit uw hert en geef getrou/
Want groot geacht zijn in Gods oogen/
De Mijtjens van de Weedu-Vrou.
8 Niet ſpaarlijk wild uw weldaad zajen/
Want zoo gy rijkelijk uitlangd/
Zoo zult gy over-vloedig maijen/
Een volle maate gy ontfangt.
9 Wild van vergelding u onthouden/
Leen daar gy niet en hoopt t' ontfa'en/
Het zal u weeder zijn vergouden/
Als de rechtveerdigen opſtaan.
10 Roemgierig laat het niemand weeten
Want of het heimelijk geſchied/
Uw Vaader zal het niet vergeeten/
[illegible] 't alles in 't verborgen ziet.

11 Vriend'lijk en willig wild u toonen/
Om goed te doen hebt geen verdriet/
God zal 't u zoo gewillig loonen/
Als de vergeldinge geſchied.
12 Voornaamelijk zult gy de vroomen/
Geloovig zijnd' in Chriſtus naam/
In haare nood te hulpe koomen/
Als leedekens van zijn lichaam.
13 Ook niet te min vroeg ende ſpaade/
Aan allen Menſchen byſtand doet:
Want God geeft beide goed' en quaade
Zijn vriendelijke gaaven zoet.
14 Want alzoo moet gy u bewijzen
Als kind'ren Gods/ op dat mitsdien
Uwen Heemelze Vaader prijzen/
Die uwe goede werken zien.
15 Aalmoes uit liefde aan den Armen/
Den Menſche van zonden geneeſt:
Want God zal haar weeder ontfarmen/
Die hier barmhertig zijn geweeſt.
16 Tijd'lijk en eeuwig zy bevinden/
Gods liefde met een groote vreugd/
Die haar des armen onderwinden:
Misloond blijft nooit volſtand'ge deugd.
17 Gelijkerwijs ook daar en teegen
Een ſtreng oordeel zullen onfa'en/
Die geen barmhertigheid en pleegen/
In 't eeuwig vuur zullen zy gaan.

J. P. Schabalie.

Plicht der Armen.

STEM: van de 10 Gebooden.

1 HEf op uw hert open uw ooren/
Die hier armoedig zit en ſchreid;
Wild uwe zaaligheid aanhooren/
Die u van God is toegezeid.
2 Is 't dat gy vroom zijt van gemoede/
En arm van geeſte innerlijk
Zoo diend uw armoed' u ten goede
En u behoord dat Heemelrijk.
3 Verbly u dan dat u gegeeven
Al zulken ſtaat hier is van God/

Waar

Waar in gy mogt volkoomen leeben
Naa zijn exempel en gebod.
4 Gedenk zijn woord/'t welk Hy zoo klaarlijk
Sprak van den rijken jongeling;
Hoe dat een rijken al zoo zwaarlijk
Door 't naalden oog in Gods rijk ging.
5 Begeer dan niet al zulken hinder/
Zijt met uw armoed' wel te vre'en.
't Is beeter hier te hebben minder/
Dan door den rijkdom af te tre'en.
6 Aanzie 't verſchil van deeze beide
Lazarus en de rijken Man/
Hoe dat hy in der helle ſchreide
Als Lazarus veel trooſt gewan.
7 Trooſt u hier me'e in uw ellenden/
En denk als God vergelding doet/
Hy zal uw zaaken zoo omwenden/
Voor tijdlijk quaad een eeuwig goed.
8 Want zijnen Zoon had hier beneeden/
Niet daar zijn hoofd op ruſten mocht.
Het zijn dan van de naaſte leeden
Die met zijn kruis worden bezocht.
9 Een ſtichtig handwerk wild beginnen/
Geneer u reedelijk en ſtil.
Kond gy daar mee uw brood niet winnen/
Zoo voeg u naa des Heere wil.
10 Volg niet door ongeloof de paaden
Van d' eigenzinnige rebel;
Die haare voeten tot den quaaden
Om ſchandig gewin loopen ſnel.
11 Wacht op Gods hand wild niet bedroeven/
Wanneer zijn hulpe noch toefd aan.
't Is om 't geloove te beproeven;
Hy heeft ook eertijds zoo gedaan.
12 Hy zal nochtans tot geender uuren
U hier verzuimen/Hem betroud.
Want Hy op alle creatuuren
Geſtaadelijk zijn oogen houd.
13 Maar twee gebreeken u licht ſchaaden
Dat 's murmureeren zonder nood/
Of zulken middel te verſmaaden/
Daar door Hy geeven wil uw brood.
14 Is 't zijnen wil dat gy moet leeben
Door Menſchen hulpe meer of min/

Wild

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wild u daar in ootmoedig geeven/
Verkiez geen middel naar uw zin.
15 Verſcheiden vroomen/ zelfs de Heere
Hebben hadreikinge ontfa'en ;
Neem zijn exempel tot een leere /
Is 't dat het u alzoo moet gaan.
16 Weez licht vernoegd al zonder klaagen/
Draag u ootmoedig in dien ſtaat:
Denk / Lazarus liet hem behaagen
De brokken van den rijken braat.
17 Zoo hem den rijken niet bewijzet
Mildhertig / naa der liefden aard/
Zie dat geen hoogmoed in u rijzet/
Dat gy met laſter hem bezwaard.
18 Maar zijt gy des te meer geneegen
Voor hem te bidden met ootmoed/
God die de herten kan beweegen/
Zal hem vervullen met zijn goed.
19 Hou rein uw tong/ uw hert/uw handen/
Vercier uw armoed aldermeeſt
Met ootmoed/ en laat liefde branden/
Op dat gy arm zijt naa den Geeſt.

J. P. Schabalie.

Trooſt der Wedumannen.

STEM: Te May als alle de Voogelen zingen.

1 MYn vriend / die nu in droefheid treurd/
Wanneer gy denkt ('t welk dik gebeurd)
Op uwen tijd voorleeden/ (vreede.
Doe gy met uw beminde vrouw ſta'ig leefd in liefd en
2 Maar nu de fe'lle dood/ door nijd/
Nu komt en maakt uw byzijn quijt/
En moet haar zelſchap derven/ (zwerven.
Waar door men u nu heel bedroefd ziet in het leeven
3 Waar over gy ('t is wel geloofd)
Uw hert van vreugde vind beroofd:
In plaats / dat gy te vooren (te ſtooren
Hier leefd in vreed en lieffelijkheid komt druk uw her-
4 Nu vriend in uw bedroefde ſtaat
Hou door 't geloof toch altijd maat;
Komt droefheid 't hert bezwaaren/ (mand ſpaaren.
Denk/ dat het eenmaal weezen moeſt, De dood zal nie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Zegt gy / zy was mijn ſteun en ſtut/
Een ſpoor tot deugd in 't raaden nut;
Zoo dat u dunkt uw herte / (ſmerte.
Om zulk verlies met reden klaegd en oorzaek heeft van
6 't Is waar / niet buiten reeden is 't /
Wie zulk een lief vriendinne miſt /
Dat hy om eigen ſchaade (belaaden.
En 't miszen van zoo waardig pand hem vind al vry
7 Maar vriend / hier neffens u bedenkt
Dat gy geen blijven hier gehengd:
Al hebt gy haar gaan trouwen / (haar gehouwen.
Zoo heeft God nochtans 't volle recht aan Hem op
8 Wat God nu met het zijne doet /
Ei lieve! daar niet teegen wroet
Met klachtig murmureeren: (Heere.
Maar draag het pak verduldelijk/en denk 't is van den
9 't Was God / die haar het leeven gaf /
En nu we'er heeft genoomen af;
Daar valt niet op te zeggen: (leggen.
God doet met 't zijne dat Hy wil: het al te zwaar laat
10 Hebt gy met haar tot deeze tijd
Geleefd in deugden u verblijd /
Dank God voor zijn genaade / (daaden.
Dat Hy u zoo lang onverdiend getoond heeft zijn wel=
11 En als gy u nu vind alleen /
Daar gy te vooren met u tween
Malka'er hebt helpen draagen (om te klaagen/
Uw droefheids laſt / door hulp en trooſt / zoo keer nu /
12 Tot God de Heer / want Hy wel ſlaat /
Maar we'er geneeſt. Schort u wat raad /
Vreez Hem maar ſlechts ter deegen;
Hy zal in 'tgeen u is van nood niet laaten heel verleegē

K. D.

Aan een bedroefde weduvrouw.

STEM: te May als alle vogelen zingen.

1 MYn lieve Suſter in den Heer /
Al zijt gy zomtijs zwak en teer /
Wild op den Heer betrouwen;
Hy zal u laaten nimmer-meer /
Maar trooſten in benouwen.
2 't Is waar dat zomtijds voor een tijd

Uw

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uw herte niet en is verblijd /
Door al het overdenken /
Van uw droefheid en zwaaren ſtrijd /
Maar 't zal uw ziel niet krenken.
3 Gy hebt verlooren uwe Man /
Maar God u weeder helpen kan /
Met trooſt in 't herte binnen /
Hoop ſtil op Hem / en hou ſtyf an /
Gy zult wel overwinnen.
4 't Geween eens Chriſtens Weedu-vrou /
Geſchiet wel bitterlijk met rou /
Nochtans zy opwaarts ſtijgen /
En van God / die daar is getrou /
Zy hulp en trooſt verkrijgen.
5 Hoop ſtil op Hem / zoo word gy ſterk /
En denk het is Gods wonderwerk /
Wat Hy laat overkoomen /
Want kruis en druk dat is het merk
Van al Gods lieve vroomen.
6 Hy ſlaat als of hy 't meinde quaad /
Nochtans in zijnen wijzen raad /
Wil Hy uw ziel geneezen /
Hoe zou een Vaader obſtinaat
Over zijn kinders weezen?
7 Hierom loop in uws Vaaders ſchoot /
Wanneer u overvald den nood /
En bid Hem om genaade /
Zoo zult gy vinden trooſt zeer groot /
Gaa ſlechts met Hem te raade.
8 Hy kan uit bitter maaken zoet /
Hy kan vertrooſten uw gemoed
In 't midden van uw lijden /
Hou Hem te zijn uw ſchat / uw goed /
Zoo zal uw ziel verblijden.
9 Onzien'lijk is der zielen ſchat /
Onvind'lijk is des herten vat /
Niemand en kan ze rooven /
Dit is een korten zoeten pad
Voor alle die 't glooven.

J. P. Schabalie,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zaamen-ſpraak tuſſchen de leevenden en afgeſtorvenen.

Op 't af-ſterven van G. A. L. A. en A, G.

STEM: Hoe werkje niet Leeuwerk.

Menſch.

1 WAt is het leeven ook!
Waar zijn nu onze vrinden?
Vergaan gelijk een rook/
Die wy niet meer en vinden:
Hoe zeer zy ons bevielen
Dat voeld het vleeſch met pijn;
Ach afgeſtorven zielen!
Hoe mag 't nu met u zijn?

Antwoord.

2 Veel beeter als het plag.
Wy zien uit klaarder oogen
In eenen ſchoone dag;
All' onruſt is vervloogen.
Hoe zal men 't u verbeelden/
Wy hebben wat ons luſt/
Wy ſmelten in de weelde
Van eene zoete ruſt.

Menſch.

3 Gy ruſt in 't hoogſte goed/
Maar wy noch hier gevangen
In 't aardze vlees en bloed/
Wy zuchten uit verlangen/
Om u daar eens te vinden
In 't ſchaadulooze licht/
Wy zien hier noch als blinden
Met ſcheemerend gezicht.

Antwoord.

4 Wy wenſchen dat gy waard
Daar wy ons nu bevinden/
Verheerlijkt en verklaard/
Veel naader ons beminde;
Die ons met zijnen bloede
Zoo dierbaar heeft gekocht/
Die ons zoo lange hoede
En hier in vreede brocht.

J. Luyken.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Over de dood van J. H.

Verfoeijelijke Dood.

STEM: Hoe lang, ach Heer!

1 HElaas! mijn hert!
Helaas! mijn hert verſmelt / door overvloed
Van heete traanen.
Ach groote ſmert!
Moſt zulken vriend / (den trooſt van mijn gemoed /
Door zijn vermaanen)
Het werktuig zijn / dat my zoo neederdrukt:
Ach! ach die bloem is my te vroeg geplukt;
Want mijne hulp en ſtut is weggerukt.
Ach dood!
Mijn nood
Is groot.

2 Vervloekte dood!
Gy zijt van ons gehaat / om dat ge ſtraf
Van 't puik der vroomen
Ons hebt ontbloot.
Ach! was dien Held by ons; en 't deugdloos kaf
In plaats genoomen:
Hy / om zyn deugd / kon nuttig zijn geſpaard;
Waar 't heilloos volk heel ſchaad'lijk is op aard /
En zelfs van God / tot ſtraffe / word bewaard.
O graf!
O graf!
Zoo ſtraf?

3 Maar dit geweld
Is van de dood heel vrucht'loos voortgebracht
En ingeſpannen:
Want deezen Held
Zal / door den dood / des doods geweld en kracht
Noch overmannen.
Zijn leeven was zijn dood; deez' dood verſtrekt
Hem d'ingang tot geluk: want zulke trekt
God uit den dood / als hy de dooden wekt,
Belacht /
Veracht
Doods-kracht.

4 Maar ons alleen
Verdrukt dees' dood / wijl wy zijn hert en ſtem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Nu ſta'ig ontbeeren:
Hy droeg voor-heen
Onz leet en laſt; 't gebed had kracht en klem
Om af te weeren
Gods ſtraffe hand; vermaand' ons ook altijd;
Bewaakt' en trad ons voor / met groote vlijt:
Dit al / ach Heer! dit al zijn wy nu quyt.
Ik kerm /
Ik kerm /
Ontferm!

J. B.

Als Vooren.

Gelaatenheid in Gods wil.

STEM: Tot u, o Heer! Met 8 reegels.

Of:

Terwijl men hier van alles zoekt te weeten: Met 4 reegels

1 MAar hoe / mijn ziel! waar toe dus uitgelaaten 1
In treurigheid? geen droefheid mag'er baaten/
Nu Gods beſluit zijn voort-gang heeft genoomen:
Want die eens ſterft kan noit te rugge koomen.
't En voegd u niet on-maatiglijk te klaagen 2
Om Goodes werk: met recht zou God u vraagen /
Waar-om geweend? wijl ik heb goed gevonden /
Dat mijnen knecht is door de dood / ontbonden.
2 Ik zorg genoeg voor rechte deugds-gezinden / 3
Om klaar / uit mijn bewerking / t'onder-vinden /
Dat ik niets doe / om deugden te beletten/
Of om de Menſch in deugd te rug te zetten.
Ik ben uw God en Vaader uwer geeſten; 4
'k Heb u gekocht niet door het bloed van beeſten;
Maar door mijn Zoon/ die 't offer uwer zonden
Geſlacht is / tot grondveſting der verbonden.
3 't Is my dan vreemd een deugdig hert te quellen/ 5
Of 't deugdig hert op wanhoops punt te ſtellen;
Neen / 'k zoek geen deugd of hoop ter ne'er te drukken/
Want 't geen ik bou en breek ik niet aan ſtukken.
Dus ver uw God/ mijn ziel; beſluit naa reeden 6
Dat niemand ſterft/ die heilzaam is door zeeden/
Dan als tot nut van Gods geliefd' en waarden:

Hier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hierom nam God zijn dienaar van der aarden.
4 Want deeze dood / de'wijl hy heeft geſtreeden/ 7
Door groot geloof / door vuurige gebeeden/
Door ſta'igen ernſt / en een geduurig waaken/
Brengd hem by God/ om eeuwig heil te ſmaaken.
Zijn dood ſtrekt ook tot nut van and're vroomen: 8
Want nooit laat God zijn ſtraffe neederkoomen
Op 't heilig volk: maar richt den ſtand der zaaken!
Door wijs beleid / om 't deugd'lijker te maaken.
5 Dit 's dan genoeg / mijn ziel/ ſtel u te vreeden; 9
Gy weend vergeefs; uw droefheid heeft geen reeden;
Ruſt in Gods wil; Gods wil zy hoog gepreezen;
Gy zijt verplicht geruſt en ſtil te weezen.
Maak Gy/mijn God/dat ſporlig weederſtreeben / 10
Uit mijne ziel terſtond mag zijn verdreeven:
Jaa maak zielgrond heel rein van ongenoegen/
En geef haar kracht om zich naar U te voegen.
6 Vermeer haar luſt/vergroot haar kleine krachten 11
Tot vroolijkheid; vernoeg al haar gedachten/
(Zoo langze 't vlees op deezer aard zal draagen)
In uw beſluit / en heilig welbehaagen.
Wel dan mijn ziel zucht nimmer om de dooden 12
Bid u'wen God om 't geen u is van nooden;
Denk hoe uw vriend zich droeg in al zijn handel/
En volg dien Held / met ernſt / in deugdes wandel.

J. Breedenburg.

Als vooren.
Deugds Voorbeeld.

STEM: De Menſch wiens hert, &c.

1 WEnd u' mijn ziel/ ter deugden van dien Held/
Die zich de voorſt in 't ſtrijden heeft geſteld;
't Is zijn moed en dapp'ren ſtrijd/
En zijn onbezweeken vlijt/
In 't betrachten van Gods wetten / 't geen gy ernſtig moet beſchouwen/
Om een indruk te behouwen.
2 Bedenk / hoe hy zijn pas bekeerde hert
Terſtond uit dwaalings ſtrikken heeft ontwerd/
En hoe hy heeft aangekleefd
Waarheids licht / dat krachten geeft/
Om de deugd in top te voeren / en om aller Menſchen vonden

Af te werpen van haar gronden.
3 Met waarheids licht omgord / dekt' hy zijn borſt:
Rechtvaardigheid was 't borſtſchut van die Vorſt:
Vorſt'lijk was hier zijn bedrijf:
Hy verſchoonde goed noch lijf /
Om rechtvaardigheid te pleegen: want zijn drift / als vuur ontſtooken /
Maakt' hem meer als onbeſprooken.
4 Zijn yver in 't handhaaven van zijn plicht /
Om Chriſtus leer / dat waare Godlijk licht /
Voort te zetten naa zijn aard /
Was te groot / om naa zijn waard /
Krachtelijk te zijn beſchreeven: want zijn voet geſchoeid door yver /
Maakte hem nooit achterblijver.
5 't Geloof zijn ſchild / door Goodes zaad geteeld /
Word noch door pen / noch woorden afgebeeld.
Naulijkx 't onze geeſt bevat;
Want die ziel / nooit moe of mat
Van met ernſt op God te oogen / had van God een ſchat verkreegen
't Was zijn geeſt / den grootſten zeegen.
6 Deez ſchat heeft hem vertoond en klaar beduid
En dat God was / en dat zijn wils beſluit
Ons van Chriſtus is gebracht:
Schoon de duivel hem met kracht /
En ſchoonſchijnend wiſt te lokken; jaa zijn reedens kracht wou dooven;
't Had geen vat / hy bleef gelooven.
7 Zijn wakk're hoop / den helm die 't hoofd behoed /
Wrogt door haar kracht / dat hy om 't hoogſte goed
Staat / en eer / en 's Werelds pracht /
Rijkdom / en verbolginsmacht /
Kon verachten en verdraagen: Want hy achte 's Heemels ſchatten
Hooger als men kan bevatten.
8 Zijn luſt en drift / gedachten en verſtand /
Was in Godswoord; dat zwaar was in zijn hand
Wakker kon hy het geweld
Des verzoekers / die zich ſteld
Teegen 't helder licht der waarheid / teegengaan en van zich weeren
Jaa deed' hem den rugge keeren.
9 Hy voegde by het waapentuig 't gebed;

'tGebed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Gebed/ welks kracht hen voort heeft vaſtgezet:
Want zijn geeſt was altijd ree
Om met traanen/ als een zee/ (woogen:
Als een kindeken te ſmeeken; hierom was zijn God be-
Gaf hem hulp en groot vermoogen.
10 Dus toegericht begon den Held de ſtrijd
Met wereld/ vlees en duivel/ vol van nijd
Om den omkeer van zijn loop/
En zijn nieu verkreegen hoop: (ſpannen/
Krachten/ liſt en vuile ſtreeken heeft dat drietal inge-
Om hem weeder t'overmannen.
11 Des vlees natuur/ noch vol inbeeldings kracht/
Wiſt ſlings genoeg/ ook zoetelijk en zacht/
Jaa met liſtig mondgezeg/
Voor 't verſtandig overleg/
Alle zaaken te verkeeren: wiſt de zonden op te pronken/
Datz' alleens als deugden blonken.
12 De wereld bracht de rijkdom/ ſtaat en praal
Voor zijn gezicht; en lokte met verhaal
Van gezach/ van eer en lof:
Alles een bequaame ſtof (zetten/
Om een nieu bekeerde ziele buiten 't deugden perk te
Of ten minſten te verletten.
13 De Vorſt des luchts/ hervormd als voor den val/
Een Heemels geeſt gelijk/ ſprak zoon hou ſtal;
Luiſter doch naar wijzen raad;
Toon verſtand/ bedenk uw ſtaat;
Want nu loopt gy zonder oordeel/ wijl gy dwaald in
Goodes wetten;
Hoor de re'en; laat u verzetten.
14 Onnoodig ſteld g' u zelven dus ten ſpot:
Want onzen Heer vervulde Gods gebod/
Om aan zijn rechtvaardigheid/
Schoon men 't zondig leeven leid/
Alle ſchuld betaald te zetten: om voor ons de deugde-
plichten/
Door verdienſten/ te verrichten.
15 Dit 's u te nut/ zoo gy oprecht geloofd:
Vergeefs is 't dan zich zelven afgeſloofd/
Met te werken als een knecht:
Want men leerd ons wel te recht/
Dat de deugd niets kan verdienen; dat de zondaar mag
vertrouwen;
Dat 't geloof maar zal behouwen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

16 Neem vry dan aan d'eerampten van het land
En wel-luſt / pracht ; 't is alles in uw hand !
Wat uw vlees verluſten kan :
Niemand kan zo grooten man (verlaten
In 't geluk beſtaan te ſtutten ; op uw ſchat meugt g'u
In all' uwe groote ſtaaten.
17 Hou d' oude koers / word niet van aart herv ormd ;
Want zoo g' uw volk met onverſtand beſtormd /
En een yder teegenloopt /
Jaa verwaand / voor wind verkoopt
't Hooge recht van uw geboorte / zoo zal 't volk van nijd
opzwellen /
En u ſla'ig met rampen quellen.
18 Dus liſtig heeft dien geeſt 't gemoed gebleid ;
't Meermin gezang heeft geenzins hem verleid /
Want de Held verwachte 't loon ;
En verachte 's Werelds hoon :
Wijl hy ſtond naar groote ſchatten : zulks hy ſmaad en
hoon wou draagen
Als 't zijn God maar zou behaagen.
19 Het weelig vlees ontrok hy 't ruim genot
Naa 't aardze goed ; al riep men hy is zot /
Dat hy zelfs in armoed leefd /
Daar hy 't overbloedig heeft / (kennen /
Hy verzette geene ſtappen : maar hy / door zich zelfs te
Wiſt zijn drift naar re'en te mennen.
20 Zijn kuisheid klom zelfs hooger als den eis ;
Het huwlijks zoet ontzeide hy zijn vleis ;
Niet uit kracht van een gebod /
Maar om buiten zulk genot (ne zeeden
Zijn / God toegeheiligd / leeven / tot Gods eer / in rei=
Vol van aandacht te beſteeden.
21 Des Werelds pracht / met rijkdom / ſtaat en eer /
't Was al by hem als drek ; ach 't was zoo veer
Van 't geluk / daar hy op zag :
Want hy oogde / nacht en dag /
Op 't oneindig goed des Heeren / daar om was al 't heil
der aarden
In zijn oog van geender waarden.
22 Dit bleek als hy een Vorſtelijke ſchat /
Zijn erfgoed heel veracht en als vertrad :
't Erven had hy afgezeid /
Zo Gods wet niet had gepleit (rijke leeven
Voor den nood van Chriſtus armen : want die leerd de
In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In een ſta'ig mildaadig geeven.
23 Zijn drift / om weg te deilen al zijn ſchat /
Was wel zoo groot als oit een gier'gaard had
Om te winnen 't groote goed:
Want door prang van zijn gemoed /
Zocht hy d'arme hier en ginder; gaf aan haar zijn groo-
te ſchatten:
Wie kan grooter drift bevatten !
24 Dus ſneed hy d' eer en ſtaatzuchts voedzel af:
Met gordel / zwaard / en hulp / die God hem gaf /
Weederſtond hy 's duivels liſt :
Door zijn ſchild is voort den twiſt
Manlijk en naa wenſch geeindigd : want hy 't drietal
af bleef keeren /
Jaa hy quam haar t'overheeren.
25 Die 't booze rot / met ſtrijden / overwind /
Heeft 't jonglingſchap bereikt ; doch onzen vrind
Zette koers op hooger trant :
In den Vaaderlijken ſtand (ſtaadig ſtijgen
Wou hy op het hoogſte klimmen : want zijn geeſt bleef
Om den hoogſten top te krijgen.
26 Zijn ziel met kracht naa vuur'ge aandacht ſtond /
Om voor zijn God / uit 's herten diepſten grond /
Sta'ig te koomen met geween ;
Om / voor 't oog van yder een /
Eerbied voor zijn God te toonen; om zijn werk / gepeins
en poogen /
Sta'ig te doen als voor Gods oogen.
27 Vertrouwens vrucht de lijdzaamheid genoemd:
Die deugd heeft hy geacht / geëerd / geroemd /
Als die deugdsgeſticht volboud :
Want die God zoo veel betroud /
Dat hy kan 't geweld der boozen / als een we'erloos
lam verdraagen
Meinde hy moſt God behaagen.
28 Zijn liefde drong hem altijd krachtig voort (hoord
Tot 's naaſtens dienſt : men heeft ſchier noit ge-
Van een hert vol meerder vuur /
Om in alle zoet en zuur (merd leeven
Aan den naaſten hulp te ſchikken : want zijn onbelem-
Was den naaſten toegeſchreeven.
29 Een zwakke ziel naam hy als by de hand.
Gaf wijzen raad aan meenig klein verſtand.
Sta'ig vermaande hy tot deugd /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zoo wel d' ouden als de jeuchd; (vereenen/
Zijn geſmeek/om Chriſtus leeden met haar God te doen
Drong door alle herten heenen.

30 My dunkt mijn ziel ziet hem noch in 't gebed;
Hoord zijn gezucht; jaa ſtaat noch als verzet/
Om 't gejook/'t geween/'t geſchrey
Naa Gods gunſt; om 't roepen/ ay!
Mijnen God verſterk onz herte! maak dat wy in deug-
de bloejen/
En door liefde zaamen groejen.

31 In 't kort hy heeft zijn Chriſtelijke plicht
In alles nau betracht; hy was een licht/
Jaa een Zon in Chriſtus kerk:
Waar en hoe ik hem bemerk/
'k Vind een deugdenglans afſtraalen van zijn ſtrijden
en zijn loopen/
Van zijn nauwe wacht en hoopen.

32 Alzulken loop liep hy veel jaaren lang;
Den Engenweg viel hem niet zuur of bang;
Had geen vreeze voor de dood;
Jaa zijn leeven hy beſloot (ſchrokken/
In verquikking en genoegen: want zijn geeſt is onver-
Dankende/naa God vertrokken.

33 Dus voer hy op deugds triumfwaagen heen/
Zijn voorbeeld bleef hier/ t'onzer nut/ bene'en:
't Leerd in 't ſtrijden vaſt te ſtaan/
En op 't deuchdenſpoor te gaan/
Moedig van hem voorgetreeden. Ziele volg dien vorſt
der vroomen/
Op dat g' ook by God meugt koomen.

J. Breedenburg.

Als vooren.

Voorbeelds naarvolging.

STEM: Wanneer het hert nu klaar.

1 O Deugdelijke zon/ die 't ſtarrelicht verduiſterd/
Beſtrael mijn duiſtre ziel/beglinſter mijn verſtād
Op dat mijn donkre geeſt/met uwen glans doorluiſterd
Bequaamer zy/zijn loop te zetten op een trant/
Volmaaktelijk naar d' uw geaart;
Ten eind' in my uw voorbeelds licht/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Naa uw vertrek / meer vruchten baard /
Als doe het ſtraald' in 't oogs gezicht.
Deugds licht / deugds licht / deugds licht / deugds licht
moet nooit verdwijnen:
Ai! volg / ai! volg / ai! volg / ai! volg toch op dat ſchijnen.
2 Mijn ziele ſchrijf toch klaar / om nimmer uit te wrijvē
Uws waarden vriends geloof / zijn yver / zooberheid /
Geſmeek / eerbiedigheid / en al zijn deugds bedrijven /
Op 't tafereel uws herts; dan hebt gy klaar beſcheid
Van 't leeven der vernieuſte Menſch /
Dan kund gy veilig / op dat ſpoor /
Naar Chriſtus leer / en Paulus wenſch /
Gods wil betrachten door en door.
't Is nut deugds ſtut / deugds ſtut / deugds ſtut nooit
word verlooren:
Ai! volg / ai! volg / ai! volg / ai! volg toch op zijn ſpooren.
3 O goeden God! beſchou mijn uitgeſtrekt begeeren
Om uwen wil te doen / naar 't voorgeſchreeven beeld;
Vergun my uwen geeſt / op dat ik my mach keeren
Tot ongemengden ernſt / ten eind ik blijf geteeld /
Door krachten van uw heilig zaad;
En dus een waardig volger zy /
Die nooit gemeinſchap heeft met quaad /
Maar ſta'ig vereenigd blijf met Dy.
Goe' wil / goe' wil / goe' wil / goe' wil gaat altijd vooren
Dan 't volg' / dan 't volg' / dan 't volg' / dan 't volgen
op zijn ſpooren.

Verheerlijking van Gods kind'ren.

STEM: Gelijk den Salamander in 't vuur.

1 VErgoode Geeſt / van ons naar God gevloogen /
In 't ontoeganklijk licht /
't Paleis van God geſticht
Tot zaaligheid / mijn Geeſt blijft op u oogen;
Streefd ook na God; wenſcht d'aard te zijn ontoogen.
O! heerlijk zaalig leeven!
Als onzen Geeſt by God zal zijn verheeven.
2 Mijn ziel / o God! poogd Heemelwaart te ſtijgen
In 't ontoeganklijk licht
('t Paleis van U geſticht)
Om 't zaalig heil in 't geeſtlijk oog te krijgen /
Vliegtz' als om hoog / doch komt ſta'ig neederzijgen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

O! heerlijk zaalig leeven!
Als onzen Geeſt by God zal zijn verheeven.
3 Vernoeg u ziel / zoo lang' g' op aard moet woonen/
In 't oogen Heemelwaard /
Op grootheid en op d' aard
Van 't heilgenoot / 't genot van Gods beloonen:
En in de hoop van t'erven 's Heemels kroonen / etc.
4 De grootheid ſchijnt met Goddelijke ſtraalen
Door 't prachtige beſlag /
Van d' alderjongſten dag;
Als uit Gods throon Gods Zoon zal neederdaalen/
Om zijne bruid voor Gods gezicht te haalen / etc.
5 Want Chriſtus zal als Heer van alle Heeren /
En God van alle Goo'n
Met al zijn Heemel-boo'n /
Vol Majeſtait van Goode weeder-keeren;
Om 't heilig volk / als zijne bruid / te eeren/ etc.
6 Hy zal zijn bruid (zoo is van God gezwooren)
Met juichende gedruis /
Naar 's Heemels hooge huis
Op-voer'n; om van zijn heil'ge uit-verkooren
In 't Paradijs Gods eeuw'gen lof te hooren / etc.
7 O heerlijkheid/ o grootſte pracht der prachten!
Gy toond wat God vermag /
't Oneindige gezag /
Zijn Majeſtait / zijn macht / jaa al Gods krachten.
'k Beſluit dat wy 't volmaakte heil verwachten/etc.
8 Den aard van 't loon/doet al wat ſchoon is zwichten/
Om dat / in Gods paleis /
De werking van het vleis
Geen duiſternis / niets onvolmaakts zal ſtichten:
Wijl 't vleeſch verdwijnd/als God is in 't verlichten/etc.
9 Daar zal de Geeſt / vergoodet op het meeſten /
In 't God'lijk paradijs /
Op geeſtelijke wijs /
Met God / Gods Zoon / met al de Heemel-geeſten /
In vreugden zijn / op Jeſus bruilofts feeſten / etc.
10 Dan zal de ziel Gods eeuwige naatuure /
Zijn leeven / grootheid / kracht /
Zijn wijsheid / goedheid / macht /
Heel nau bezien / en 't zien zal eeuwig duuren
Met oogen / als van held're Heemel-buuren/ etc.
11 Als Gods naatuur het voorwerp is van 't weeten/
En weetenſchap van God

Het

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Het hoogſte heil-genot
Des Geeſtes is / dan is klaar af te meeten /
Dat zulk geluk volmaakt geluk moet heeten / etc.
12 De Heemel-God is d' oorzaak aller dingen ;
Die zijn naatuur dan kend /
Diens weeten heeft geen end ;
Want zulken God is niet bepaald in kringen :
Dit 's 't hoogſte heil voor Goodes gunſtelingen / etc.
13 Men heeft geen ſtof van hooger heil te denken ;
Wijl God / die alles heeft /
Daar alles over-geeft ;
Jaa ook zich zelf aan onzen Geeſt zal ſchenken :
Wijl immer-meer geen ramp dat heil zal krenken / etc.
14 O ! hoog geluk ! van God voor ons beſchooren :
Mijn ziel nu al verlangd /
Datz' u van Hem ontfangt ;
En bid haar God datz' ook mag zijn verkooren /
Om Hem te zien / en ziende werd verlooren / etc.

J. Breedenburg.

Verjaarde Sterfdag van

JAN HARTICHFELD,

Den 22 October 1679.

STEM : Hoe lang, ach Heer !

1 MYn ziel verlangt /
Der heil'gen dood / zoo dierbaar in Gods oog /
Te moogen ſterven ;
Nu 't hart geprangt /
Zijn ſmart vernieuwt / en 't vaak bekreeten oog
Dien vriend moet derven :
Wiens diepen ernſt onz hart zoo branden dee.
Wiens voorbeeld zoo kon ſtieren onze tree.
Wiens bidden vaak onz hart aan ſtukken ſnee,
O zoet /
O zoet
Gemoed !
2 Wat zijn ons / Heer /
In onze tijd voorbeelden afgeſneen /

Die elk zoo ſtichten/
M et daad en lee
Johanna Stouten, Moorman en van Breen,
En and're lichten.
Wat was die Velzen, met zijn en mijn vriend/
Dien Hartichfeld: wel baakens! hoe gediend
Was ieder Chriſten met dat volk! hoe zie'nd
Was 't hart/
Was 't hart.
O ſmart
3 Dat zulk een licht/
Niet langer voor onz oogen blinken kon/
Van zoo veel deugden.
Hoe ongeſticht/
Hoe ongeſtuurt/van zulk een zoete Zon/
Die elk verheugde/
Gaat nu onz wroeten! in deez dorre tijd.
Daar deugd verſterft/den yver heel verſlijt.
En elk om ſtrijd het Enge pad vermijd/
In ſchijn-
In ſchijn-
Fenijn.
4 Elk preez zijn doen.
(Zoo haaſt zijn ziel des werelds lot ontſprong)
Elk wouw het leeren/
Deez zongen toen
Haar treurzang/d' ander met een droeve tong/
Beklaagt 't ontbeeren
Van zulk een ſchat/ſtaag aan zoo klein geacht.
Men prees zijn traanen/doorgaans eerſt belacht.
Elk ſcheen t' ontſpringen uit een diepe nacht.
Maar ach!
'T ontſach
Dat lach.
5 Treed doch te met/
Geen ſtapje dichter naar de ruymte toe:
Nu 't oog geſlooten/
(Dat 't ſchalke net
Der luſten en voorwendſels/als een roe
Om veer koſt ſtooten)
Niet meer doet ſchroomen klaar te zijn ontdekt.
De vryheid werde doch niet uitgerekt/
Tot daarze 's vlees verza'en tot luſt verſtrekt.
Dat word/
Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat word
Gepoꝛt.
6 Ach laat ons doch/
Harts-liebe Vꝛienden en Vꝛiendinnen! niet
Onz heil verzuimen.
Laat 't looz bedꝛog
Der luſten (die 't alziende oog doozziet/
En net kan ſchuimen)
Dat ruim genot der luſten (naa de dood
Zoo vꝛeugdrijk toegediend in Abrams ſchoot.
Daar d' Aardze luſt dien Rijkert buiten ſloot/
Toen d' vlam/
Toen d' vlam/
Hem nam)
7 Doch niet beroof.
Wat 's d' Aard / met haar zoo koꝛt genoote luſt/
Doch waard te minnen?
Ach laat ons doof
Vooz 't vleijen zijn / om meer te zijn gebluſt.
Laat ons bezinnen/
Dat / naa 't ontfangen hier van 's Weꝛelds wel/
Niet anders volgt / als na de Dood de Hel.
Welks bꝛand 't gemeſte hart verſlind zoo fel.
O ſtraf:
Zoo ſtraf/
Naa 't Gꝛaf.
8 Heilrijke Heer:
Die d' Aard zulk licht niet langer waardig acht.
Vereend' en ſcheide.
Geeft ons / niet meer
Zoo traag en laf te ſtaan op onze Wacht:
Ach geef ons beide
Het zelfde lot / dooz 't Kruicen van al 't zoet/
Dat 't lijf bequaam kan derven / en 't gemoed
Slechts hinderd: Ach beſtuur altijd mijn voet
Op 't pad/
Op 't pad
Zoo glad.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

BYSCHRIFT.

Al ſcheen mijn Jonathan ſchier door de tijd vergeten,
Al heb ik openbaar zijn ſterven niet bekreeten:
Ik voelde meeſt die ſmart. Die na zoo lang een tijd/
Door 't derven van zijn hulp en trooſt/noch niet en ſlijt.
Ik ſpaarde dus dit jaar mijn openbaare klachten,
Om hem ſtaag aan te doen herleeven door gedachten/
Jaar in/ jaar uit. Veel eer moet eeuwig al mijn vreugd
Verſterven uyt het hart/ als ik zijn heldedeugd/
Zijn vriendſchap en zijn trooſt/ zijn ſtichting aan zoo veelen/
Zijn voorbeeld/zijn geluk/mijn zinnen zouw ontſteelen.
Dit drong/ o waarde ziel: mijn ſmart en dank my af/
Tot uw gedachtenis te off'ren aan uw graf.

F. Kuiper.

Vertrooſtende aanſpraak van een Zaalige afgeſtorven ziele aan haare vrienden.

STEM: De May die komt ons by, &c.

1 Zyt nu met my van herten blijd/
Juich/ loof en prijs de alderhoogſte Heer;
Kniel needer voor zijn Majeſteit/
Dankoffer ſteeds zijn heil'ge naam ter eer/
Op Goddelijk geſlacht;
Om dat ik ben gebracht
Hier booven in 't Heemelze Vaaderland/
Als een dier pand/
In Goodes hand/
Daar ik verwacht/

2 Tot zijnder tijd te zijn bekleed
Met een verheerlijkt geeſt'lijk Heemels lijf/
Bevrijd van ſtrijd/ van kruis/ van leed/
Verderf en dood/ gezwind in zijn bedrijf/
Welks glans de Zon afbeeld/
Verbuld met alle weeld/
En welluſt/ jaa een zulken vreugd/
Die ſta'ig verheugd
In volle geneugd/
En nimmer verveeld.

3 Zoo rijkdom zaaligd op der aard/

Gelijk men waand / by feil van beeter ſmaak/
Wie zal dan konnen naa zijn waard
Uitſpreeken 't heil / daar ik nu toe geraak ?
Wijl God my zulken ſchat
Geeft / die nooit hart bevat/
De ziel vernoegd / gebreeken miſt/
Vry van verrot/
Verderf en mot/
En roovers liſt.
4 't Is my veel beeter hier te zijn
By Chriſtus / dan by u in 't traanendal.
Och ſpoeid u / dat gy koomt by mijn/
Daar nimmer leed noch ſcheiden weezen zal.
Ach : ach : hoe meenigmaal
Heeft d' onvolmaakte taal
Van deeze vreugd ons 't hert vermaakt :
Maar dat gy eens wiſt
Hoe groot het ſcheel is
Van ſpraak of zaak/
5 Uw hert zou gloejen als een vier/
Uw tong nooit konnen zwijgen 't heer'lijk goed/
Al 't aardse zoet zou niet een zier
Meer hechten met haar liefd op uw gemoed/
Gy zoud niet zijn zoo lauw/
In Godsdienſt nimmer flau;
Maar / als met ſpooren aangepord/
Des leevens baan
Meer vliegen dan gaan;
Met hoop omgord.
6 Had ik 't ooit zelf op aard geloofd/
Dat God my met zulk heil beſchenken zouw/
Hoe zoud ik my hebben afgeſloofd/
By nacht en dag / om yv'rig en getrouw
Te leeven na zijn leer/
Te vord'ren zijns naams eer/
In zuiv're deugd en heiligheid/
Om zulk een deel.
Ach 't heil is te veel
Dat my is bereid :
7 Ay ! laat toch d'aard de aarde zijn/
Lief haar niet meer/ z' is drek by 't Heemels goed;
Haar ſchoone ſchijn geeft zielfenijn /
En alzem / voor vernoeging in 't gemoed:
Maar hier is ons bereid

Een

Een land vol zaaligheid/
Een onverwelkb're erfenis/
Diens ſmaak en zoet
Blijft in 't gemoed
Al eeven fris.

8 Denk/ hoe het oog zich hier vermaakt
In 't aanzien Gods / en al zyn heerlijkheid:
Hoe 't hert van vreugd is aangeraakt/
Met galm en Pſalm des Heeren lof verbreid:
Wat een volmaakte ſtem/
In 't nieu Jeruſalem
Van alle 't Engeldom word gehoord/
Met Heemels geklank/
In 't nieuwe gezank/
En lieflijk accoord.

9 Wech aards cieraad/ uw glans verdoofd
Voor 's Heemels mooy en heerelijker kle'en:
Want 's leevens kroon cierd hier het hoofd/
En blinkend witte zijd de vlugge le'en;
't Doorluchtig heerlijk goud
Men hier niet waarder houd/
Dan dat men 't met de voeten treed.
Denk dan / wat ſchat
Beſluit deez Stad;
En maak u gereed.

10 Betracht de deugd en heiligheid
Door rein geloof en zuiv're Goodes vreez'/
Vervuld met liefd en need'righeid.
Dank/ bid geſta'ig/ arbeid/ doorzoek en leez
Gods wet met alle vlijt/
Spreek daar van zaam altijd;
Acht niet des Werelds ſmaad en ſpot:
Maar ly / en my/
Volſtaadig ſtry;
Want 't is uw lot.

11 't Schaad my nu niet veracht / verſmaad
Geweeſt te zijn / en al 't geleeden kruis;
Mijn ſlechte kle'en / mijn laage ſtaat/
Mijn moede le'en/ mijn klein en need'rig huis.
't Word nu genoeg beloond:
Mits ik hier word gekroond
Tot Chriſtus Bruid en Kooningin/
Op zijnen throon/
Geſteld ten toon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Aan 't Heemels gezin.
12 Voor wien dat Chriſtus mijnen vriend
Mijn naam belijd / en zet met d'heil'ge ſchaar
My aan zijn dis / daar Hy zelf diend/
Omgord / als of Hy onzen dienaar waar.
Jaa God ons eer aan doet/
En geeft ons al zijn goed
Ten eigendom / en erbenis:
Noemd ons zijn kind/
Dat Hy bemind.
Niets grooter is.

C. Staapel.

Verzuchting om ontbonden te zijn.

STEM: Gy Mannen en Vrouwen wild dit gedachtig, &c.

1 O Heere! Gy ſtaat altijd in mijnen zinne:
Mijn ziele verlanget om by U te zijn.
Myn hert is doorbrooken van uwen minne.
O wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn!
2 't En luſt my niet langer / o Heere! hier te blijven.
Mijn ziele verlanget om by U te zijn.
O zaalige uure / die my zal ontlijven!
O wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn!
3 Wech Werreld / wech / gy kond my niet behaagen/
Mijn ziele verlanget naa dat Heemels goed/
Aanlokkende legt gy bedekte laagen/
O wanneer zal eens koomen dat waare zoet!
4 By U / Heer! is vreugde de volheid te vinden.
Mijn ziele verlanget om by U te zijn.
Wild my met de ſnoeren der liefden aan U binden.
O wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn!
5 Licht / zoet en lief'lijk / o Chriſtus! zijn uw paaden.
Mijn ziele verlanget om by U te zijn.
Gy kund alleene mijns herten luſt verzaaden.
O wanneer zal ik koomen voor uw aanſchijn!

J. Reijers.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vuurig verlangen naa God en 't eeuwig leeven.

STEM: Hoe lang ach Heer!

1 Myn ziele dorſt
Na U! mijn God/ mijn Kooning en mijn Heer!
Om U t' aanſchouwen/
O leevens Dorſt!
De hoop vermaakt mijn hert nu meer en meer;
Laat ik die houwen/
Op dat ze my mag brengen t' einde 't pad
Van uwe groote nooit volpreezen ſtad/
Mijn hoop/ mijn luſt/ mijn leeven en mijn ſchat.
Ai kom!
Ai kom!
Mijn ro'm!

2 Ach! mogt mijn oog
Dien blijden intreed van mijn Kooning zien/
Tot daar de wolken
Nu ſtaan om hoog/
Wanneer Hy Hem met d' Engelen laat zien
Van all' zijn volken;
Op dat wy dan/ met aller Eng'len toon/
Zijn gloory zingen in des Heemels troon/
En zoo genieten 't onverdiende loon.
O ſchat!
O ſchat!
Die 't vat.

3 Hier zal de dood
't Geluk van 't volk dat God ten dienſt bereid
Nooit weederhaalen.
Zoo dat geen nood/
Geen rouw/ geen ramp/ of andere droefheid
Op haar zal daalen:
Maar volle vreugd en heerelijk geluk/
Zal God haar geeven voor dien korten druk/
Wanneer Hy ons in zijnen Heemel ruk.
Verwacht/
Verwacht/
Deez' kracht.

4 O! blijden dag!
Wanneer de tijd van 't eeuwig leeven naakt
Van Gods verkooren/
Die met ontzach/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

De vreugdelijke ſtem / die God dan maakt
Ook moogen hooren!
Wanneer Hy zeid / en dat met bly gelaat/
Bezit mijn rijk / 't welk voor u open ſtaat/
Wiens glans en gloory nimmermeer vergaat.
Ai! ruſt/
Ai! ruſt/
Met luſt.
5 Hier zal men God
Met volle heerlijkheid / en glans en pracht/
Met d'oogen ſchouwen
In heils genot
En volle vreugd / die naar zijn kind'ren wacht/
Voor haar te houwen!
Mijn ziele zwemd/ als in een diepen vloed/
Wanneer de vreugd maar eenigzins 't gemoed
Komt raaken met het allerzoetſte zoet.
Mijn Heer:
Mijn Heer:
Wanneer?

B. J. Stol.

Luſt naa d'eeuwige Ruſt.

STEM: O Kars-nacht, &c.

1 'k Zucht naar een zaal/ die 't kriſtalijnen
Gewelf met vlammende robijnen
En eeuwig blinkend ſtarren goud
Bezaaid heeft tot haar vloer geſteente/
Daar Jeſus 't Lam met zijn Gemeente
In duizend weelden bruiloft houd.
2 Daar d'Ouderlingen blank van hairen
De galmen van hun gulden ſnaaren/
Ter eeren van dit heerlijk feeſt/
Vermengen met der Eng'len keelen/
En lief'lijk op hun harpen ſpeelen
Den lof van aller geeſten Geeſt.
3 Daar duizenden ſneewitte zielen
Sta'ig voor den troon des Hoogſte knielen;
Daar twee paar dieren anders niet
Als heilig! heilig! heilig! zingen;
Zulx dat al 's Heemels zolderingen
Sta'ig dreunen van dit heilig lied.

4 Daar Patriarchen / Martelaaren /
Daar meenigte vergoode ſchaaren
Te feeſt gaan in Gods eeuwig licht /
En weelde ſmaaken; niet t'ontfouwen /
Zoo meenigmaal als zy aanſchouwen
Dat driemaal heilig aangezicht.
5 Dit is de vreugd / dit's 't vermaaken /
Daar ik nu gants naa hyg en haake
En ſtaadig 't ooge ſlaa naa toe.
Die balling gaa langs Werelds baanen /
Die zwerve door dit dal der traanen /
En ben al lange zat en moe.
6 Myn vaſte wooningen en hooven
Die zijn gehecht / geboud daar booven /
Door Goodes hand / jaa zelfs van God.
'k En wil in deeze ſlijkgeweſten
Mijn tabernaakelen niet veſten /
Noch d' aarde neemen voor mijn lot.
7 Wat heil toch zou my d' aarde geeven /
Die noch in 't voorhooft draagd geſchreeven
Het vonnis teegens my geveld?
En my / wat voetpad dat ik kooze /
Meer doornen heeft als zachte roozen /
In 's leevens loopbaan voorgeſteld.
8 Dies vlied ik d' aard met al haar luſten /
En mijd haar banken / klippen / kuſten /
En wend mijn oog naa haar niet om;
Maar neem mijn koers nu elders heenen /
En poog mijn ziele te vereenen
Met Jeſus 's Heilands Bruidegom.
9 Om met mijn Jeſus's Bruilofts feeſten
Verzelſchapt van al 's Heemels geeſten /
In d' onuitſpreekelijke vreugd /
Vreugd / die nooit Menſchen hert verſtonde /
Nooit oor / nooit oog bereiken konde /
Te vieren in een vol geneugd.

J. d. Dekker.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Heemelzucht der Vroome op het bedde der krankheid.

STEM: Loſzang van Maria.

1 Ik ben de aarde moe /
Den Heemel lacht my toe /
Nu ik leg op mijn ſterven ;
Want Goodes Heemelrijk
Is eeuwig eeuwiglijk
Mijn lot / mijn deel / mijn erven.
2 Ik heb nu met geduld
Mijns leevens loop vervuld /
Nu / nu zal ik ontfangen
Des leevens rijke kroon /
Van Jeſus Goodes Zoon /
Daar ik zeer naa verlange.
3 Ach! hoe gloeid my mijn borſt /
Van God'lijk vuur / mij dorſt
Naa mijne God en Kooning :
Wanneer of ik zal zijn
Daar ik zijn zoet aanſchijn
Zal zien in zijne wooning.
4 't Wit glinſt'rend Bruilofts kleed
Leid my daar al gereed /
Om in 's Lams avondmaalen
Te nutten Heemelſpijs
Op Goddelijke wijs /
In zijn gewijde zaalen.
5 Daar 't gantze Engeldom
Zich leeg'ren zal al om
Met Goddelijke klanken /
Zoo dat Gods heilig huis
Vervuld werd van 't gedruis
Door 't looven ende danken.
6 Het is of ik ſchier hoor
Al klinken in mijn oor
Het choorgezang der Eng'len /
Die om Gods gouden troon /
En die van zijnen Zoon
Al zingend' heenen heng'len.
7 Daar 'k al de vroome li'en
Verheer'lijkt dan zal zien /

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En eeuwelijk genieten
Haar vriendelijk aanſchijn/
En by de Eng'len zijn/
Daar's leevens ſtroom zal vlieten.
8 Daar w' onder het beleid
Van Jeſus heengeleid
In 't wit dan zullen treeden/
En drinken uit Gods bron/
En blinken als de Zon/
In aller eeuwigheeden.
9 Alwaar zal zijn preſent/
Die aanvang heeft noch end/
Gods heilig lief'lijk weezen.
Och! dit is my beloofd/
En elk die recht gelooft.
Wie zouw dan God niet vreezen/
10 En Jeſus zijnen Zoon?
Niet gaarne ſpot en hoon/
Om weldoens wille/ lijden?
Daar God hier/ op de deugd/
Onz hert geeft zulken vreugd/
En eeuw'lijk wil verblijden?
11 O! Jeſus mijne vriend
U heb ik hier gediend
En vuurig aangehangen.
Mijn Heemel-Bruidegom:
Kom nu/ o Jeſus kom:
En wild mijn geeſt ontfangen.
12 Gy zijt zoo vol goedheid/
Dat G' ons hebt ingewyd
Gods rijk vol zaaligheeden/
Jaa met uw eigen bloed;
En hebt my met uw voet
De door'nen plat getreeden.
13 Mijn vlees voeld wel ellend/
Maar my is ook bekend/
Dat u meer quaad quam deeren.
Daar gy aan 't kruis naakt hingt
En gal tot drank ontfingt
Ruſt ik op zachte veeren.
14 Doch 'k leg en zieletoog/
Mijn geeſt die wil om hoog/
Naa U ſtrekt haar verlangen/
Ach: Jeſus goede Heer/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vol Majeſtait / vol eer!
Wild nu mijn geeſt ontfangen.
15 Ik leg en haal en hijg/
En ſchier geen adem krijg/
Laat my uw gunſt verwerven.
Die re'en van/ Kom ach Heer!
Wil my al meer en meer
In mijnen mond beſterven.
16 Zoo 't u beliefd treed aan/
Ach wild mijn geeſt ontfa'en!
Ach wildze toch ontbinden
Van dit ellendig vleis/
Dat zy mag gaan op reis
Om u mijn Heer te vinden!

J. Huigen.

Swaanen-Zang.

Van een geloovige Ziele voor haar ſcheiden uit het lichchaam.

STEM: Mijne harp bekleed met rouwe.

1 Witte zwaan/die van te vooren
Geeſt zoo dooven klank/
En omtrent uw dood laat hooren
Een zeer zoeten zank:
Zal mijn ziel ſneewit gewaszen
In het bad zoo dier/
Zang en dank ook niet wel paszen
Eer zy ſcheid van hier?
2 Ziel het kooiken zal haaſt breeken/
Dat u hier beſluit/
Haaſt zult gy den hals opſteeken
En vry vliegen uit/
Als een duif haar vlerken roeret/
Om den lucht te ſlaan/
Zult gy werden opgevoeret/
Daar gy komt van daan.
3 Wakker op dan! voor uw ende
Zing noch eens een lied/
Nu gy 't leſt van uw ellende
Dicht voor oogen ziet/
Schippers/ als zy d' haaven naaken/
Of een goede ree/
Pleegen vreugdenzang te maaken/
Dat het klinkt in zee.

4 Raak mijn lippen met een koole/
Heer! van uw altaar;
Spand gy zelfs op mijn fioole
d'Helder yvers ſnaar:
Steek gy met uw eigen aaszem
Mijn dankoffer aan/
Dat mijn rook en zoeten waaszem
Mag naa booven gaan.
5 God ik heb veel duizend reeden
U te zingen lof;
Meer zijn uw barmhertigheeden
Als 't ontelbaar ſtof.
Uwen Heemel druipt van zeegen
Meer in overvloed/
Als een geilen rijpen reegen
In den zoomer doet.
6 'k Zal maar zingen van de leſte/
Die gy my nu ſchenkt;
Die de kroon is van de reſte/
Als men 't wel bedenkt;
Dat gy my laat gaan in breede
In die hoop ontbind/
Dat ik erven zal die ſteede/
Daar men U ook vind.
7 Wat zoud my den Heemel helpen
Zoud Gy daar niet zijn?
Niet en kan mijn droefheid ſtelpen
Als uw zoet aanſchijn.
'k Hoop uw aanſchijn haaſt t' aanſchouwen/
Als men daar aan ziet/
Daarom al des doods benouwen
Vreez of acht ik niet.
8 Koom doodviand/koom vry heeden/
Proef aan my uw magt/
'k Zal u onder voeten treeden
In mijns Heeren kracht.
'k Weet dat u dien fellen prikkel
Is uit d' hand gedraid.
't Booze ſcherp van uwen zikkel
Is lang uitgemaid.
9 Wel is waar/gy zijt de laatſte/
Die my bied den ſtrijd;
Maar ik weet/dat gy de quaadſte
Nergens naa en zijt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

d' Helze leeuw heeft dikwils moedig
My wel hard gedrukt:
Maar (God lof) zijn ſtormen bloedig
Zijn hem niet gelukt.
10 'k Heb de Werreld moeten wachten /
Die in 't booze leid;
Die zomtijds dreigd met haar krachten
En zomtijds weer vleid:
Maar door haar geweld of laagen
Ben ik niet geveld;
Dank zy God die voor die ſlaagen /
Als mijn ſchild / Hem ſteld.
11 't Booze vlees komt my noch naader/
Dan ik met my draag/
Tien huisviand / dien verrader
Plaagd my alle daag;
'k Val dan onder / dan we'er booven /
'k Haal nu ſchand dan eer /
God / die eeuwig is te looven /
Helpt en ſterkt my zeer.
12 Deezen heb ik onder d'oogen
In Gods naam gegaan /
'k Ben ook in dien naam bewoogen
Teegen u te ſtaan /
Zonder ſchrik of zonder vreeze /
Als een oorlogsman:
Want gy hebt noch pijl noch peeze /
Die my ſchaaden kan.
13 'k Zie den prijs voor my bevochten /
'k Zie den groen laurier /
Door den ving'ren Gods gevlochten /
Die mijn hoofd vercier.
God / die my hebt leeren ſtrijden /
En uw magt getoond
In mijn zwakheid t' allen tijden /
Gy zijt waard gekroond.
14 Kroond Gy my/Gy kroond uw werken/
Die Gy doet in my;
Gy zult my in 't leſt verſterken
Trouw'lijk blijven by;
Zult my door den dood doen dringen
In uw hoog paleis
Daar ik ſteeds uw lof zal zingen
Door behouden reis. Amen. B. Buſſchof.

Voorbereiding teegen den grooten Dag des Heeren.

STEM: Bedrukte herteken, &c.

1 O Chriſten Menſchen bedenk dat ende/
Bedenk die mire / die niemand quijt.
De Zoon des Menſchen komt zeer behende:
Dus weez voorzichtig / wie dat gy zijt.
2 Gelijk een bloeme ſchoon van aanſchouwen/
Staat huiden lief'lijk in 't groene gras/
De welke morgen word afgehouwen/
Zoo komt die ſtonde des Menſchen ras.
3 Die Menſche huiden ſtout en verheeven/
Gezond van herten / en welgeſteld/
Krank is hy morgen / oft uit den leeven/
Des Menſchen daagen zijn all' geteld.
4 De avondſtonde heeft geenen morgen/
Die dag des Heeren is onbekend/
De laatſte ſtonde is ons verborgen/
Dus weez den Heeren altijd ontrent.
5 De dag des Heere zal haaſtig koomen/
Jaa onverhoeds als een dief ter nacht/
Die dan zijn ſtonde heeft waar genoomen/
Och! hoe voorzichtig heeft hy gewacht.
6 Gelijk een valſtrik / alzoo wy leezen/
En als de blixem / die haaſt verdwijnd/
Zal die toekomſte des Heeren weezen/
Als 't voor de Menſchen noch niet en ſchijnt.
7 Hierom wild bidden/ hierom wild waaken/
En opgeſchort met uw lenden ſtaan/
Wanneer die Bruid'gom begint te naaken/
Dat gy Hem meugt te gemoete gaan.
8 Want Hy wil haaſtig die deure ſluiten/
Dat gy daar teegen dan zijt bereid.
Want die daar ſlaapen die blijven buiten/
Des Bruid'goms vriendſchap word haar ontzeid.
9 Die Zoon des Menſchen ſtaat voor de deure/
Wild Hem aanſpreeken en hoor zijn ſtem/
Hy klopt zoo ernſtig en hart daar veure/
Doe hem toch open en laat in Hem.
10 Hy bied u vriendſchap / Hy bied u trouwe/
Hy bied u byſtand in uw verdriet/
Zie dat uw liefde niet en verkouwe/
Verzuim den tijd der genaade niet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

11 Naa deezen leeven is geen genaade/
Gelijk Johannes beſchreeven heeft/
Hierom weez vuurig vroeg ende ſpaade/
En zoek den Heere/ dewijl gy leefd.
12 Dewijl de Heere noch is te vinden/
Laat ons Hem zoeken met ernſt en blijt/
Laat ons Hem vreezen als de beminde/
En wel beſteeden den korten tijd.
13 Dus laat nu hoogmoed des herten zinken/
O Menſchen kind'ren arm ende rijk!
Denk dat wy moeten in d'r aarden ſtinken/
Een ſpijz der wormen zijn al gelijk.
14 Ons mag geen ſchoonheid noch ſterkheid baaten/
Geen goud noch zilver / geen huiz noch hof/
Wy moeten 't al op der aarden laaten/
En moeten worden tot aard en ſtof.
15 En zoo de Menſche hier word gevonden/
Word hy geoordeeld van God den Heer/
Dus weez nu wakker tot allen ſtonden/
Vertoorn den Heer uw God niet meer.
16 O Princen Broeders heb God voor oogen/
En laat de Wereld de Wereld zijn.
Op datter niemand en word bedroogen/
Met ſchoone woorden of valſchen ſchijn.

Chriſtus ten Oordeel.

STEM: Pſalm 66. Met 8 reegels.
Of: Nerea ſchoonſte, &c. Met 4 reegels.

1 'tZY dat ik ſlaap/ 't zy dat ik waake/ 1
't Zy dat ik zit / 't zy dat ik ſtaa/
't Zy dat ik zwijg / of ben in ſpraake/
Waar dat ik ben / of waar ik gaa;
Zelfs onder eeten / onder drinken/ 2
Ik hoor altijd / ik hoor alom/
Deez ſtem in mijne ooren klinken/
Op! op! daar komt den Bruidegom.
2 d' Uur van zijn komſt is my verborgen; 3
Ik twijffel of 't zal 's avonds zijn/
Of 's middernachts of in den morgen /
Of ook by klaaren zonnenſchijn:
Ik weet den tijd begind te korten. 4
De uur alleen den Vaader weet.
Dies wil ik vroeg mijn lend'nen ſchorten/

En houden ſteeds mijn lamp gereed.
3 Wel zaalig zal dien dienſtknecht weezen / 5
Die waakt en zijnen Heer verwacht :
Maar wee dien dwaas / hy mag wel vreezen /
Die d'hoope van zijn komſt belacht.
Zy / die Hem hebben 't hert doorſteeken / 6
Zullen zijn aanſchijn moeten zien ;
Hy zal Hem ſchriklijk van haar wreeken /
En laas ! wie zal haar hulpe bi'en.
4 Zy zullen wenſchen dat de bergen / 7
Dat d'heuvelen van zwaar gewicht
Haar mochten dekken / en verbergen
Voor 't onverdraaglijk aangezicht :
Maar haaren wenſch zal niet geſchieden / 8
Zy zullen roepen om de dood :
Maar zelfs de dood zal van haar vlieden.
O jammer en benautheid groot !
5 Hoe zullen zakken d'hooge kruinen / 9
Die ſtelle halzen zijgen ne'er /
Op 't ſterk geklank van die bazuinen
En des Archangels ſtem noch meer.
Hoe zullen haar de herten beeven / 10
Wanneer zy van den rechterſtoel
Met ſmaadheid worden wechgedreeven /
Geſtort in d'helze zulphurpoel ?
6 Maar gy / o Menſch ! die met verlangen 11
In hoop des Heeren komſt verbeid /
Die / om den Bruidegom t'ontfangen /
't Beſt dat gy kond u maakt bereid ;
Hoe zal u 't hert van vreugd ontſpringen / 12
Hoe zal u 't hoofd dan gaan om hoog :
Hoe zal dan naa de wolken dringen
Uw ſtarend en verlangend oog.
7 Den Wolktroon zult gy zien bereiden / 13
Daar op den Heer zal zitten gaan.
Die duizenden / die Hem geleiden /
Zult gy ook zien rondom Hem ſtaan ;
Dan zult gy werden opgenoomen 14
En uwen Heer gaan in 't gemoed /
Die met veel grooter glans zal koomen
Als 't groote licht der Wereld doet.
8 Zijn klaarheid zal u gants omvangen / 15
Omſchijnen zal u 't Heemels licht :
O ! wat een vreugd zult gy ontfangen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Door zijn zoo vriendelijk gezicht.
't Aanſchouwen van zijn klaare oogen 16
Zal dringen door uw ingewand/
Uw traanen zal Hy zelfs afdroogen/
Afwiszen met zijn zachte hand.
9 Zijn zoete ſtemme zult gy hooren 17
Uit al die Heemelze Muſijk/
Koom hier mijns Vaaders uitverkooren/
Koom ziet/ geniet het Kooninkrijk.
Koom neem den Heemel voor uw wooning/ 18
Die u voor lang is toebereid;
Elk van u zal hier zijn een Kooning
En heerſchen in der eeuwigheid.
10 Heer! geef dat ik uw openbaaring 19
Met vreez en ook met vreugd verwacht;
Dat my den dag van uw verklaaring
Niet en betrappe onverdacht.
Geef dat ik voor uw komſt mag duchten/ 20
Nochtans die wachten onbeſchroomd/
Dat ik met hertelijke zuchten
Mag zeggen / Heere Jezus koomt! Amen.

B. Buſſchof.

Jongſte-Dag.

STEM: O grootheid van Gods liefd, &c.

1 DE Wezreld ſtaat in vuur / de beide poolen roo-
ken / (ken/
Den Heemel zweet van angſt / de woeſte golven koo-
De ſtroomen droogen uit / het aardrijk al verſchrikt
Berſt beevende van een/ de ſterren moe geblikt (ken
2 Staan doof en zonder glans/ de Rechter in de wol-
Roept al de Wezreld t'zaam/ daagd allerhande volken/
Slaat wet en weet-boek op/ wijſt ſtreng den zon-
daar aan / (daan.
Daar wat hem ſtond te doen / hier wat hy heeft ge-
3 Laat zich van geenen ſchijn verblinden of verdoo-
ven / (ven:
Ziet ſchepter aan noch ſchup/ziet hutten aan noch hoo-
Maar keurende naar 't hert elks uitterlijke daad/
Zegt tot de ſchaapen/komt; zegt tot de bokken/gaat.

J.D. Dekker.

Dewijle dan deeze dingen alle vergaan, hoedaanigen behoord gy te zijn in heilige wandel ende Godzaaligheid. 1 Petri 3. vers 11.

E Y N D E.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

ACHTERHOFJE,

Beplant met verſcheide zoorten
van

STICHTELIJKE
LIEDEKENS.

Door verſcheiden Perzoonen
gemaakt.

Nooit voor deezen gedrukt.

Te HARLINGEN,
By SIMON PIETERSZ. BONCQ,
Boekverkooper. 1686.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

ACHTERHOFJE.

Ongelijk uitkomſt van een goed en quaad leeven.

STEM: Pſalm 1. Van Oudaan berijmd, by Pieter ter Wout gedrukt.

O Gelukkig Menſch op Aarden!
Die uw Heer en God recht dient/
Die u dan in zulk een waarde/
Houden wil voor zijnen vriend!
Die u al des Heemels ſchatten/
Hier op aarden wil doen vatten?
Wat het is / en weezen moet/
Hem eenmaal te moogen ſchouwen/
Als het alderhoogſte goed/
En uw wooning by hem houwen.
2 Komt ooit welluſt u beſpringen/
O verzet die in 't gemoed:
Met de hoop van grooter dingen
Staadig uw gedachten voed;
Want op aard is niets beſtendig/
Welluſt volgen maakt ellendig/
Om dat zy uw ziele dood/
En in 't end zal doen gevoelen
Al die rampen / en den nood
Wanneer God zijn wraak zal koelen,
3 Ongelijk is 't werk des Heeren/
In dien grooten oordeeldag/
Als hy vreugd zal doen vermeeren
Over haar die hem ontzag/
Maar der Goddeloozen enden
Is vol rampen en ellenden /
Wijl zy voor Gods heil'gen troon
Niet en zullen kunnen duuren/
Noch het aanſchijn van Gods Zoon/
Die haar ook zal heenen ſtuuren,

B. Jooſten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Tegen de ſchijn-goederen.

STEM : Ik drink de nieuwe Moſt.

1 WAar heene trots gemoed!
Hoe dus verwaand op 't goed/
Dat als de zee nu rijſt en dan weer daald:
Waarom dus groots / dus ruim en onbepaald?
Vind in uw ſtout beſtaan/
En denkt uw daagen zullen mee vergaan.
Hebt gy verzuimt 't oprechte leeven/
Laas! wat hebt gy meer
Dan wind dan yd'le eer?
2 Uw ſchat werd opgehoopt;
Maar geen begeert' geſloopt/
Die aanwaſt met het waſſen van 't genot/
Tot uw bezit geworden is uw God.
Dan werd gy onderdaan/
Om dien gebieder ſtreng ten dienſt te ſtaan.
Des hebt gy zelf helaas! geen rijkdom;
Maar de ſtaat en 't gelt
Heeft u in haar geweld.
3 Hoe edel is die geen
Die / reedelijk te vre'en/
Het kleintje kieſt/gebruikt en weer vergaard/
Daar hy en zijnen naaſten wel van vaart.
Daar heeft geen hoogmoed plaats/
Noch bitt're afgunſt / oorzaak alles quaads;
Maar liefd en vree/ vol zoet genoegen/
Staan in vaſt verbond/
Op Godes wil gegrond.
4 Die heil in 't goede vind/
En / Goddelijk gezint/
De dingen acht/ niet naa den blooten ſchijn/
Die licht bedriegt ; maar zo ze waarlijk zijn:
Zie dat gy eerſt verſtaat
De ſtof daar gy uw luſt in weiden laat.
't Is dwaasheid zijn vermaak te hechten
Aan een enkle waan/
Die niet en kan beſtaan.

A. Janzen.

Uit-

Uitbreiding over Eſa. 40. 6, 7. weegens 's Menſchen nietigheid.

STEM: Reveillez-vous, &c.

1 HIer ſpreekt den Heer van grooter waarde!
Hy beeld hier naar het leeven uit
Wat d' Menſche zy / ſlechts ſtof en aarde/
Een blom / en gras / en teeder ſpruit.
2 Waar blijſt gy nu verheeven menſchen?
Beſchouwd in 's Heeren ſchildery
Hoe dat uw ſtaat haaſt moet verſlenzen/
Vergaan uw pracht en hoovaardy.
3 Hoe ſchoon gy glinſterd in den lande/
Voorzien met wijzheid/ ſtaat en geld/
De dood u plinx maakt ter ſchande/
En al uw waan ter neer geveld.
4 Gy kond geen tijd u hier belooven.
Wees maatig dan in ſpijs en drank/
Wil 't vlees zijn quaade luſt berooven/
Zeg uwen Heer en Heiland dank.
5 Uw hart ten Heemel zich wil ſnellen.
Uw leevens tijd draag in uw hart.
Laat Jeſus woord uw Geeſt verzellen!
Zoo word gy niet verraſt / vermant.

A. v. Beuzekom.

't Quaad loond zich zelven.

STEM: Wat is de Meeſter wijs en goed.
Of: Prins Robbert, &c.

1 DE valſcheid maakt den dwazen broet/
En hy gelooſt het licht/
Dat zonde doen geen ſchaade doet;
Des wijkt hy van zijn plicht.
Dus ſtijſt hem d'ongereegeldheid
Die / door verkeerde waan/
Of hem van 't pad heeſt afgeleid/
Of dwingt niet voort te gaan.
2 't Is niet dan ſmerte 't geenze geeſt
Aan die de deugd verſmaad:
Want yder zonde daar m' in leeſd
Draagt zelf haar eigen quaad.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Behalven den aanſtaande Hel;
Is zy terſtond gereed/
En volgt de misdaad dikwils ſnel/
Met allerhande leed.
3 Streeft gy na ydle werrelds eer/
Gy naarderd aan uw val.
De nyd verdrukt haar eigen Heer/
Die zy verteeren zal.
Wat komt van Hoovaardy en pracht?
De ſchand' is haar ontrent;
De leugenaar, alom veracht/
Werd in zyn naam geſchent.
4 Haalt achterklap een vuile ſmet/
Haar's naaſtens feilen op/
Die zy niet in haar dwaaling red/
Zy krygt terſtont de ſchop.
Die ſnoode gierigheid bemind/
Plaagt weer de maag're vrek/
En maakt hem, wat hy ſchraapt en wint/
Te krimpen van gebrek.
5 De tornige verwekt gekyf/
't Geen hem zyn brein ontſteld.
De wreeker valt me mee op 't lyf.
De traag' in armoe ſmelt.
Zoo dronkenſchap zich zelf verſmoort/
Zoo brengt de gulzigheid
Quaa dampen, hoeſt en quelling voort
Die met het leeven ſcheid.
6 d'Onkuisheid ſlyt des lichchaams kracht,
d'Ondankb're werd gehaat.
De quiſtgoed werpt zich in de gracht.
De loshooft helpt geen raad.
Wanneer de dert'le guicht en ſpeelt/
Verlieſt hy geld en tyd.
Zoo werd de ſtraf elk toegedeeld/
Waar in de misdaad leid.

A. Janzen.

Onbeſtendigheid van 's Werrelds Staaten.

STEM: Engelſche Fortuin.

1 LAat ons inzien 's Werrelds rampzaaligheid/
En denken recht hoe de menſch word misleid/

Die

Die hier zijn hoop ſteld op 't onzeeker goed /
't Welk doch in 't eind alles verdwijnen moet.
2 Want geld en ſchat nooit vergenoegen deed /
Noch eer / noch vreugd / met alle welluſt meed ;
En of het ſcheen dat het noch was al iet /
Men ziet hoe haaſt 't veranderd in 't verdriet.
3 Exempel aan Alexander de Groot /
Die welk hy naa de heel' Wereld gebood /
Wanneer zijn Wijze hem van Werelds zeid /
Heeft zijn armoed met droevigheid beſchreid.
4 Men ziet ook klaar hoe Achab hem t'onrecht
Door treurigheid te bedde neederlegt /
Om dat hy niet kan krijgen door gebeen
Den Wijnberg zoet / zoo vlied de vreugde heen.
5 Haman die was in hoogheid opgehaald;
Maar als wy zien hoe hy is neergedaald /
Zoo dient het ons tot een exempel ſchoon /
Hoe licht den Menſch kan vallen van de troon.
6 Creſus Kooning had rijkdom booven al;
Maar dacht niet hoe hoogmoed komt voor den val /
En hoe zeer licht des Werelds vreugd en eer/
In korten tijd met ſchanden leid ter neer.
7 Maar laas! zeer haaſt bevond hy wel gewis /
Hoe gants ydel dat al 's Werelds doen is/
Wanneer hy dacht doen hy was ne'er geleid
Op 't brandhoud / wat hem Zolon had gezeid.
8 Beltſazer zit en ſchijnd vol vreugd te zijn /
Terwijl hy met zijn Vorſten drinkt de Wijn :
Zoo nam de Zot van zijn gewas ook voor /
Maar d' eerſte nacht hy 't leeven ook verloor.
9 Alzoo men nu bevind dat al het geen /
Werwaards men zijn gezicht gaat wenden heen/
Van Goode is veranderlijk geſteld /
Zoo laat ons doen gelijk de Schrift vermeld.
10 En keeren haaſt van d' ydelheeden af /
Want zy het hert nooit vergenoegen gaf/
Maar werken ſpijs die nimmermeer vergaat /
Waar door de Ziel eeuwiglijk werd verzaad.
11 Die hier getrouw alzoo zijn leeven end /
Met hoop / geloof en liefd / in 't hert geprent /
Die ſcheid zeer licht van 't onbeſtendig goed /
En ziet met vreugd een eeuwig te gemoed.
12 Na ik hier dan zie 's Werelds nietigheid /
En denk wat God de Vroomen heeft bereid /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En my van beid de keur werd voorgewend /
Beſluit ik 't beſt te houden tot aan 't end.

Een Chriſten veſt niet zijn gemoed
Hier op een los onzeeker goed :
Maar zend zijn hert ten Heemel waard ,
Daar voor hem word een ſchat bewaard ,
Die Mot , noch Roeſt , verteeren kan
Noch ooit een dief zal roeren an.
Wat is de re'en ? z'is wech geleid ,
Voor dieze God heeft toegezeid.

Kieſt het beſt , en denkt op 't leſt.

H. Teuniſz.

Vermaanlied, aan afweezende Vrienden.

STEM: O Kerſnacht, &c.

1 GEnaa / barmhertigheid en vreede /
Van God en Chriſtus Jezus meede /
Dat die by u zy en vermeer /
Wenſch ik de Broed'ren tot Harlinge
En Zuſteren door 't onderlinge
Geloof / verkreegen aan den Heer.
2 Wanneer gy ons nu gingt geleiden /
En t'zaam met zeegenwenſching ſcheide /
Met droef geween den Heer beval /
Wy reisden heen in 't werk des Heeren /
Verheugt gingen wy weederkeeren /
Om 't vinden van zoo lief getal.
3 Op d'reis hebt gy ons toegezonden
Uw groeteniſſe / en verſtonden
Uw liefd en goe'e gedachtenis /
U dankende en ons verblyden /
Dat in dees liefdelooze tyden
Uw liefd' zoo doorgebrooken is.
4 Hoe zou men nu in ons gebeeden
U niet gedenken meedeleeden /
Zonder ophouden dag en nacht /
En zyn begeerig u t'aanſchouwen /
Als ik gedenk uw traan en rouwe
Die ſchreyende zyn voortgebracht.
5 Wy dan na 't aanzicht niet na 't herte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Van u berooft/ en kan de verte
'T Belet niet zijn dat wy na u
Niet hertelijk zouden verlangen/
Om d'een van d'ander weer t'ontfangen
Gaaven om ons te ſterken/ nu
6 In 't eens aangenoomen Geloove;
Op dat het zelve niet verdoove/
Is 't noodig d'een d'ander opwek/
Ten eind niemand en werd bevonden
Verleid door het bedrog der Zonden/
En hem d' leevende God onttrek.
7 Wel dan getrouwe lieve Vrinden/
Laat ons als op een nieuw verbinden
Ons herten aan den grooten God/
Dat wy om geenig ding ter Wereld/
Hoe ook genaamd of ſchoon bepereld/
Afwijken ooit van zijn Gebod.
8 Weet dat de zulke zijn verkooren/
En Kinderen uit God gebooren/
Zijnd' het Koninklijk Prieſterdom/
'T Heilig verkreegen Volk des Heeren/
Die zijne deugd elkander leeren
In haar byeenkomſte alom.
9 Waar in zy haar dan t'zaam verblijden/
Schoon zy hier om de waarheid lijden
En met Gods volk werden verſmaad/
Haar trooſt is dat dit zal omkeeren/
Wanneer zy verſchoont van den Heere/
In zijn dag is haar toeverlaat.
10 Als zy te zaamen opgenoomen/
In de lucht d' Heer te gemoet koomen/
Om altijd met hem daar te zijn/
In vreugd' die nimmermeer zal enden/
Daar rou de blijdſchap nooit zal ſchenden/
En zien zeer heerlijk Gods aanſchijn.
11 Laat dit ons trcoſt zijn waarde vrinden/
Door 't recht inzien als wel bezinden/
En merken wat dees ſtaat bevat/
En hier door God en elk aankleeven/
Ja zeggen/ noch om dood noch leeven
Verlaat ik u op deugdes pad.
12 Wy bidden u dan Heer ootmoedig
Maakt onzen gang na uw Stad ſpoedig
En doet haar waarde ons regt zien/

Op

Op dat wy t'zaam wyl 't licht is wand'len/
En hier zoo wijſlijk moogen hand'len/
Dat w' al afpaaden terſtond vli'en.
13 En ons te zaam in tijds opmaaken/
Om teegen uws Zoons komſt te waaken/
Dat onz lampen dan zijn gereed/
Verzien met olie der deugden/
En hem verwachten dan met vreugden/
Verciert met 't witte Bruilofts kleed!
14 Geſtelt dan aan zijn rechter zijde;
En van hem hooren met verblijden/
Kom en bezit mijn 's vaaders rijk/
't Welk u gegeeven is tot erve:
Heer laat ons dit te zaam verwerven
Door Jeſus Chriſtus al gelijk.

H. Teuniſz.

Ernſtig Vermaanlied.

STEM: Ik weet een uitverkooren ſtad, &c.

1 O God wat zijn wy menſchen hier!
Wat is ons leeven ? ach!
Een nietig iet zoo dat het ſchier
Geen leeven heeten mag.
Met recht geleeken by een roos/
Of bloem vol zoetigheid/
Die heeden toont een bly gebloos/
Maar morgen neederleid.
2 Hoe koomt het dan/ o bros geſlacht/
Dat gy om 't aardze goed
Dus loopt en woelt en wroet en wracht/
Daar gy haaſt ſterven moet!
Gy jaagt met zulken neerſtigheid
Naa wellluſt / ſtaat / en geld/
Dat gy u wziel en zaaligheid
Verzuimt en achterſteld.
3 O Menſch hoe kunje dus naa goed/
Naa ſtaat en welluſt ſtaan!
Als doch de dood haar plicht eens doet
Hoe haaſt is 't dan gedaan!
Jaa dat het dan noch was gedaan!
't Was g'luk / o los gezel!
Maar neen dan ſleept u achter aan

Een

Een eeuwig wee/ of wel.
4 O laat u dit ter herte gaan/
Gy alle die met luſt
Betreed der hellen breede baan/
En zond en wereld kuſt.
Leer ſterven eer gy ſterven moet/
Zoo zult gy als gy ſterft,
In Chriſtus/erven Zalems goed/
Dat nimmermeer verderft.

't Nut, de kracht en verhindering van de Chriſtelijke weetenſchap.

STEM: De kroon is niet zoo waard en zoet.

Of: Wie zich ter hooger Schoole geeft.

1 WAar liefde Gods is weg gegaan/
Daar krijgt de dood een ruime baan/
En hoe men ſlooft/zulks al niet baat/
Wanneer men d'eerſte liefd' verlaat.
2 't Geloof is veel 't begin der wet:
Maar liefd' ons in volmaaktheid zet/
De liefd' is 't al/jaa zonder dit/
Geen menſch het recht vermaak bezit.
3 Is liefde dood/ of daar is ſtrijd/
Of argwaan/ of bitze nijd/
En dus een quelſtof voor 't gemoed.
En 't heil vervliegt/hoe goed en zoet.
4 Maar Chriſtus geeſt en God'lijk woord/
Dit/dit alleen/hier na gehoord/
Stelt zoo die tochten in de maat
Dat alle nijd en ſpijt vergaat.
5 Derhalven heil'ge Chriſten ziel/
Och! laat ons t'zaam (hoe 't ook geviel)
Ons tochten ſtellen op het punt
Het Heemels heil dat God ons gunt.
6 Doch dit en hegt terſtond zoo niet/
Dat/koomt de ramp men ramp niet ziet.
Als dan wanneer een heilig Beeld
Staag aan in ons gedachten ſpeeld.
7 't Welk niet geſchied/'t en zy men tragt
(Kan 't niet by dag/in naare nacht/
Zoo ons geleegendheid dan is)

Naar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Naar kennis wat Gods wille is.
8 Want die maar loopt in 't donker om/
Die vind wel ſtruiken door en krom;
Maar d'eed'le vrucht/ die niemand zag/
Is voor die ploegt en nacht en dag.
9 Bedenk nu of die ſchraale ſtruik
Dient tot een Koopmans eel gebruik/
Of niet veel eer des Schats-waardy/
Die ſtaagaan graaft/maakt bly en vry?
10 Dus yv'rig tot den einde toe/
Kan kan geen nood of beules roe
Die heli'ge tocht verſtuiven doen;
Maar meer en meer in deugd doen ſpoen.
11 In waaken/ vaſten en gebe'en
In koude naakt/ doen zijn te vre'en
Op 't lijf gebonſt/ en duldig zijn/
Jaa wachten doen van quaad/ en ſchijn.
12 Dees ruſt en vree in alle nood/
En heil'ge blijken by de dood/
Verſchaft ons 't net en klaar begrip
Van Chriſtus Woord (die heil'ge lip.)
13 Vooroordeels wolk en eigen-gloor/
Die ſluiten waarheids leer de door/
En ſlofheid om mee voort te gaan/
Het geen men klaar ziet voor zich ſtaan.
14 Die d'eed'le tijd/daar 't al aan hangt/
Verwandelt/ dees' ook niet ontfangt/
Noch die die and're toevertrouwt
Daar hy zijn doen en laat op bouwt.
15 Dat is die wel ter kerken gaat/
Maar zich te vooren praaten laat.
Hoe zouteloos het ook gelukt
Nochtans de vryheid onderdrukt.
16 Die ons zoo ernſtig opgeleid
Door deeze woord als afgezeid/
En dus de Menſchen heel veraard/
Tot domme vroutjes hoog bejaard.
17 Dit 's wel een grond van 't groot verval/
Maar een en een/ maakt vol getal.
Zoo dat die wis en wel wil zijn
Die worde wijs/ al is 'et pijn.

J. Gerrits.

Onder-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Onderſcheid, tuſſen waan- en waar Geloof.

STEM: Gelukkig wiens gemoed, noch goddeloos aanraaden.

1 't GEmoed/ dat zig door waan/ geruſt in ſlaap laat wiegen:
En blind/ en doof/ en naakt/ ellendig laat bedriegen;
Roemt zig (doch dwaazelijk) op 't rijkelijkſt beſproeit:
Schoon zijn gebrek/ hem zwaar/ in wreede banden boeid.

2 Men trooſt zig/ onbeſchaamt/ geruſt in Chriſtus wonden.
En roept: zijn dierbaar bloed waſcht al des wereldſ zonden.
Wy zijn/ tot eenig goed/ onnut/ en onbequaam.
Den menſch is/ door 't geloof/ alleen God aangenaam.

3 Dus ſpreekt het dwaas vernuft/ en weet zijn hoop te veſten.
Wat zeg ik hoop? o neen! zijn waan' die doch ten leſten/
Met d'alderzwaarſte ramp/ haar blinde meeſter loont/
Wee Hem/ in wiens gemoed/ zulk een geruſtheid woond.

4 Maar 't vroom/ oprecht gemoed/ dat hier in needrigheeden/
Met een gebrooken geeſt/ koomt voor Gods rechtbank treeden/
Beſchouwt hoe zijn bedrijf/ van Chriſtus wetten ſcheelt;
Geen wonder is 't dat dit/ in hem ſtaag onruſt teelt.

5 Dit 's dan de beſte peil/ en onvervalſchten handel:
Dat elk/ aan Chriſtus wet/ beproef zijn leevens wandel;
Zo word in hem zijn ſtand/ naa 't leeven afgemaald.
Wie 't rechte ſpoor dus hiel/ is nooit van 't pad gedwaald.

K. Verlove.

Chriſtelijke Jaloezy.

STEM: Hoogheids Minnaar, &c.

1 WAt heeft jaloersheid ſcherpe ſpooren!
Ze prikkeld aan door zien en hooren:
Want als men ergens iet
In iemand ziet/

Door

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Door het welk dat hy
Ons beſchaamd / zijn wy
Fluks door jaloezy bewoogen/
Om ons meer als voor heen te poogen.
2 En / zoo zijn juiſt all' d'eelſte geeſten
Der menſchen niet alleen: maar beeſten
Zelfs ook. Want meenig paard
Is van dien aard/
Als 't een ander hoord
Achter hem / 't zal voort
Loopen als geſpoort met zweepen:
Al moet het zwaare laſten ſleepen.
3 Nu / deeze drift moet ook een yder
In zig gevoelen / die belijder
Wil weezen/ van de leer
Van onzen Heer:
Doch met dit beſcheid
Dat de maatigheid
Die geſtaadig leid' en wende /
Na 't aldereelſt en beſte ende.
4 De nutte gaaven/van zijn naaſten
Mag hy beminnen/ en zig haaſten
Die zelve weegen op
Als naa den top/
Tot hy dien op zy
Komt/ jaa loopt voorby/
En daar in mag hy verblijden;
Maar als 't miſlukt/ hem nooit benijden.
5 Hy moet alleen zijn aangedreeven/
Door ſterke luſt naa 't eeuwig leeven.
En / dien hy derwaard aan
Ziet yv'rig gaan:
Moet hy kort in 't ſpoor
Volgen/ om daar door
Ook in 's Heemels Choor te raaken:
En neffens hem die vreugd te ſmaaken.
6 Dus moet hy tot zich zelven ſpreeken:
Wel hoe! zal ik hier blijven ſteeken?
Daar ik nu voor my zie
Zulk eenen/ die
Maar van 't zelve ſtof
Is gemaakt daar of
Dat ik ben! te ſlof zou 'k weezen:
Quam ik'er niet zoo wel als deezen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

7 Hy mag na 't geen (in 't alderminſte)
Hier voordeel geeven kan / en winſte/
Wel neerſtig om uyt zien;
Doch by aldien
Dat God / by geval
Iemand iet wat zal
Geeven dat niet all' en hoeven:
Daar mag hy zig nooit om bedroeven.
8 Kan hy zijn eigen ziel behouwen/
Zoo moet hy 't welvernoegt aanſchouwen:
Of God een ander wat
Woud geeven / dat
Hy niet aan hem doet.
Denkende / God moet
Heerſchen na zijn goed gevallen.
Des zy hem lof en dank in allen.
9 Doch dit ziet maar op nutte zaaken,
En die den bouw der waarheid raaken.
Waar toe elk/ voor zijn deel/
Niet even veel
Krygt / van d' Opperheer/
Die elk min of meer
Geeft na zijn begeert' en wille.
Daar in ruſt elk vernoegd en ſtille.
10 Want d'enkelzins van noode ſtukken/
Heeft hy zoo klaar uit laaten drukken:
Voor elk die Godgezind
De deugden mind/
Datmen onzen plicht
Uit dat onderricht/
Kan van zelfs/ en licht na ſpooren.
Geen vroome ziel en dwaald verlooren.

C. van Eecke.

Doodſlaaps oorzaak.

STEM: Poliphemus aan de, &c.

Z Elden ſtellen d' onervaaren
Jonge jaaren
Haar de dood en 't ſterven veur;
Jaa men ziet dat d' haaſt verſleeten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't Zelfs vergeeten/
Schoon al ſtaat ze voor de deur.
2 En/ na 't woord op yders tonge/
Konnen jonge/
Mee wel ſterven; maar het graf
Moogen d'oude niet ontvluchten/
Wat ze zuchten/
Want de dood regeerd te ſtraf.
3 Wel van waar zijn dan die droomen
Hergekoomen
In de fantazy? Zoo dat/
Wy de dood ſchier uyt 't gedachten/
Door 't lang wachten/
Stellen; of z' ons heel vergat.
4 't Schijnt my/ dat eerſt uyt de ſlofheid
Komt een dofheid/
Die den Menſch te met inneemd.
En op 't leſt/ by fout van waaken/
't Hert kan maaken
Dat het heel van 't goed verdreemd.
5 En hoe dat den luſt ten goede
Den gemoede
Meer ontwijkt/ hoe dat ook d'aard
Meer met onzen geeſt vereenigt/
Die verſteenigt
Trekt van zelver neederwaard.
6 Als nu 't hert in d'aard' gezonken
Legt en dronken
Is/ en niet dan 't aardſch en ſmaakt:
Kan 't in 't hebben zijner luſten
Blijven ruſten/
Dat het naa niet anders haakt.
7 Zoo dat/ of 't al ſchoon van binnen
Mogt beginnen
Zich te roeren/ 't helpt nochtans
Dikwils niet/ om dat de kennis/
Door quaa wennis/
Meeſt verdorven is by-kans.
8 Eind'lijk word dan all' 't gelooven
Uyt te dooven
Dat het vonkje van Gods geeſt
Diep gedekt/ niet meer kan glimmen.
Dat verſlimmen
Maakt den Menſche tot een Beeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

9 't Welk niet verder ziet / als d'oogen
Reiken moogen!
Daar 't dan all' zijn heil in ſluit.
Zulks hy 't aardſch houd voor zijn zeegen/
En ter deegen
Nooit verleegen ziet voor uit.
10. Dus zoo volgt op 't agt'loos gaapen/
Doodlijk ſlaapen/
En voor 't hert een duiſtre nacht.
Waar op nimmer Zonn' de kimmen
Zal beklimmen/
Daar den dag uit word gewacht.

C. van Eeke.

Voortgangs noodzaakelijkheid.

STEM: Wanneer het hert nu klaar, &c.

HOe wel een ſtrijdbaar held / met kracht van oorlogs mannen
Verzien/gewapend ſtaat/ en veerdig om te ſlaan;
Noch is den Vyand niet uit 't Veld gejaagt/gebannen/
Veel min verſlaagen. Neen: O! 't is 'er ver van daan.
Dan is 't maar eerſt begonnen werk.
Dus weet' een yder/ wie 't ook zy/
Dat wy in 't geeſt'lijk worſtel-perk
Ontmoeten ſterke weer-party.
Doch vlied des niet/want ziet/ God bied ons kracht in 't ſtreeven/
En toont ten loon / de ſchoone kroon van 't eeuwig leeven.
2 Den duivel gaat rondom gelijk een Leeuw om ſlinden/
En zoekt alwaar hy kan ons eeuwig ziel-bederf.
Zoo haaſt hy ergens een maar ſlaapende kan vinden;
Diens herte legt voor hem gelijk een oopen werf.
Hy maakt dan vriendſchap met het vleis/
Den burger word een Stad-verraar/
Zoo krijgt de werreld licht 'er eis/
Al ſcheen 't ten eerſten aanval zwaar/
Dus waak en maak d'oorzaak van vaak fluks van haar gangen;
En let op 't net/gezet/daar met hy u wil vangen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Zoo liſtig als hy is / zoo veelderlei aanſlaagen
Maakt hy : doch d'eene min en d'ander meer be-
dekt.
Wel hard / maar openbaar/ is dooden en verjaagen/
Door d'aardſche oppermagt / van hem daar toe ver-
wekt.
Doch meenig / die wel als een man
Dit leed verdroeg/ met kloeken moed/
Wierd echter noch verwonnen/ van
De kracht der weeld en overvloed.
Dus is 't dat liſt / geſpliſt / verniſt met glimp van zee-
gen : (verweegen.
Diend meeſt gevreeſt / wijlz' eerſt den geeſt pleegt t'o-
4 Als 't kruis uitwendig drukt/dan word den menſch
van binnen
Gewekt en aangevoerd door zeek're jaloezy/
Die 't hert kloekmoedig maakt/ en d'uiterlyke zinnen
Staan in veel min gevaar van d'aardſche vleijery.
Maar als hy vry in weelde leeft/
Zoo maakt die zachte koeſtering
Ligt dat zich 't hert aan 't ruſten geeft/
Dat veel tot ſlaapen overging. (ſtijven/
Dus moet/ noch goed/ noch ſpoed/ hoe zoet/ ons immer
Als of 't ons ſtof gaf ſlof en dof te mogen blijven.
5 Om dan 't gemoed wel vaſt te maken/tegen 't lijden
Van 't uiterlijke kruis/ zoo zie maar Godes Zoon/
Die naar een korten tijd door bitter bloedig ſtrijden
Beproefd te zijn geweeſt/ geſteegen is ten troon.
Hoor wat hy d'overwinnaars mee
Beloofd/ en 't zal uw ziel een kracht
Inſtorten/ om/ 't zy watmen lee/
Te maaken datmen 't niet en acht.
Den tijd die lijd en ſlijt/ ja glijd wech zonder beijen.
Hy rend na 't end / en wend d'ellend in vreugdereijen.
6 En / om voor d'aarde / 't hert eens dicht en wel te
ſluiten/
Op dat haar liefde nooit te diep daar in en daal'/
Is 't noodig dat men haar/van binnen en van buiten/
Ja rondom/ wel bezie/ dat eens en andermaal.
Tot dat men die volmaaktelijk
Verkent / en ziet wat heil dat zy
Verſchaft. 't Welk als men 't heemelrijk
Daar teegenſteld : zoo zullen wy (zeggen /
Terſtond met grond en mond / wel ronduit durven
Wech

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wech drek/'k ontrek mijn nek uw vlek en laat u leggen
7 Maar by dien helden moed en mann'lijk rezolveren
Word noch ſtandvaſtigheid vereiſcht / om zo vol uit /
Tot aan den leſten ſnik des leevens niet te keeren;
En dus/ de ziel daar af te brengen / als een buit.
Men moet tot aan den eind toe/ in
De loopbaan loopen : want de kroon
Der eeren/ hangt niet aan 't begin;
Maar op 't volherden paſt den loon.
Dus loopt en koopt en hoopt / al kroopt gy ſtaag by
d'aarde :
Dien ſchat/die ſtad bevat als dat/veel meer in waarde.
8 Nu / 't middel / om dien weg te moogen wel betree-
den/
Is/ Gods beſchreeven woord leergierig in te zien;
Om kennis van zijn will'/ en met geſmeek/ gebeeden/
Hem altijd na te gaan/ zeer veel by vroome lien
Verkeeren. O! 't geeft zulk een nut/
En zoetigheid op 's leevens paan;
Men ſtrekt elkander tot een ſtut :
Men wekt en trekt zoo ſtadwaard aan.
Men blijft geſtijft / gelijft en drijft dus op na booven :
Daar wy dan by God/ vry en bly/ hem eeuwig looven.

C. van Eeke.

Het wel beginnen is alleen
Als 't bloeizel , 't welk de vrucht belooft :
Maar 't voortgaan geeft en zet de geen'
Die trouw volduurd, de kroon op 't hoofd.

Brandklok.

STEM: Courante la bare.

1 WEl! Chriſten menſch/ in wiens gemoed
Een vonkje vuurs / inwendig/ word te glim-
men :
En dat den geeſt wil opwaard klimmen :
O! weerd tog alles wat hem hinder doet !
En ſtuit hem nimmer in zijn vaart!
Want hy valt zelfs te licht na d'aardewaart.
Het dierſche lichchaam kleeft hem aan/ zoo lange
Als 't/ hier benee'en
Hem als gevangen
Houd / in dienſtbaarhe'en.

2 Ziet voor u tog / dat gy in 't net (ken
Des Satans nooit / noch 's wereldts looze strik
Bedraait en word / en komt te ſtikken /
Die ons zoo veel en liſtig zijn gezet /
Alomme / waarmen keerd of wend / .
Daar is perijkel en gevaar ontrent.
Waarom zo noodig is altijd te waaken /
Zelfs op ons hert /
Of anders raaken
Wy zeer licht verwert.
3 't Nooddruftig voedzel voor dit lijf
Is ons ('t is waar) bevoolen na te jaagen.
Doch hier in moet men zorge draagen /
Dat wy die ſtrenge nimmermeer te ſtijf
En trekken / als de heid'nen de'en /
En die ook / die / nooit met genoeg te vre'en /
Door yd'le zorg en verre vooorgedachten
Van teegenſpoed
Haar God verachten /
En vertrouwen 't goed.
4 Zoo verr' als onze ziele ſtaat
In waarde / boven dit ons lijf / te weegen:
Zoo veel meer is'er aan geleegen /
Dat onze ziel / als 't lijf verlooren gaat.
En / zoo veel verder als de ſpijs
Der zielen (Gods genaadig onderwijs)
Die van het lijf paſſeert / zo veel te zeerder
Is elk verpligt /
Te ſtaan na meerder
Schat van Heemels licht.
5 Wy vinden nimmermeer gebod /
Van geld en goed by een te moeten gaaren.
Die / die haar met dien laſt bezwaaren /
Die achtmen ook te recht wel dubbel zot.
Want / niet alleen / en ſlaaven zy
Alhier vergeefs: maar zelfs die ſlaverny
Verſchaft haar ſtoff' van ſmert' en van ellende /
In overvloed /
En meeſt in 't ende
Een benaauwt gemoed.
6 Wanneer zy eens / met leed / haar tijd
Verloopen zien: en / all' haar ſchoone gaaven
Verquiſt / vermorſt / in d'aard' begraaven.
Dan knerſt en berſt haar 't hert van droeve ſpijt /
Dat

Dat nu/ te laat/ zijn dwaasheid ziet/
En troosteloos/ helaas! naa booven vlied.
Daar 't veeltijds vind de deuren toegeſlooten/
En zoo te ſpaa
Klopt/ en verſtooten
Blijft/ tot ſchand en ſcha'e.
7 Derhalven/ ſtaat ons wijze keur
Te maaken/ tuſſchen aardſch/ en Heemelſchatten.
O! konmen dat verſchil eens vatten:
Men zou de gantſche wezreld niet een leur
Meer achten/ want het onderſcheid
Van d'enkel ydelheid en d'eeuwigheid
Is veel te groot / om niet terſtond te kiezen/
En 't aardſche moet
Men toch verliezen.
't Helpt niet wat men doet.
8 Nu/ t'wijl dat elk maar eenmaal word
Hier tijd en kracht vergund/ om zoo te leeven/
Dat God hem waardig acht te geeven
Het eeuwig goed/ 't is recht dat elk hem pord.
Op dat zoo dieren tijd/ ons niet
Gantſch nut- en vruchteloos/ voorby en ſchiet.
Ach! 't waar een eeuwig ſpijt en jammerniſſe
Te zijn op 't pad/
En noch te miſſen
Dien zoo grooten ſchat.
9 In zulk een licht van Heemel-glans/
En vollen dag van Gods genaade-ſtraalen/
Die gunſtrijk op ons neederdaalen;
Van 't rechte ſpoor te wijken af/ nochtans
Dat waar een ſchand waar af men niet
(Zoo ſchaadig) immermeer de weergaa ziet.
Het welke God/ door zijnen Geeſt verhoede/
En ſterk veel eer
Ons all' in 't goede
Staadig meer en meer.

C. v. Eeke.

Ontmomde Chriſten.

STEM: Te Mey als alle de Voogelen zingen.

1 STa vaſt! oprechte herten / ſta!
Al ſchijnt/ d'een voor en d'ander na/

Te wijken af ter zijden.
Draag toch goe zorg/ om daar geen ſchaa
Der zielen door te lijden.
2 Al valt'er een/ die langen tijd/
Als een doortrapten Hypocrijt/
Den fijnen wiſt te ſpeelen:
Zoo gy in deugd volſtandig zijt
't En moet u niet verſcheelen.
3 Die vaſt op eigen beenen ſtaat/
Oprecht/ eenvoudig heenen gaat:
Hoeft nimmermeer te ſchroomen/
Noch ſpot/ noch ſchimp / noch geene haat.
't Gewoone lot der vroomen.
4 Geviel u ooit een goeden ſchijn/
Het ys als 't helder Chriſtalijn/
Zoo laat u't waare weezen
Der deugd/ voortaan veel waarder zijn/
Als immermeer door deezen.
5 Het fijnſte goud/ beproeft door 't vier/
Is om zijn ſchaarsheid eel en dier.
Die 't beſte meeſt najaagen
En weetmen/ onder duizend/ ſchier
Niet een in onze daagen.
6 Nochtans 't is zeeker/ dat m'er vind
Oprecht ter deugd en Godgezind.
Doch die zijn meeſt verhoolen/
En minſt gezwollen van de wind
Der hooge wereldſchoolen.
7 Zy ſtaan ook nooit naar hoogen ſtaat.
Zy zitten zelden in den raad
Van ſtad of landregeering.
Zy zoeken / om haar eigen ba..t/
By groote geen verkeering.
8 Zy leeven liever vreemdeling
En of haar 't aardſch niet aan en ging.
Om toch niet in de netten
Te raaken: die den duivel hing/
En liſtig weet te zetten.
9 Zy zijn volkoomen wel vernoegt/
In 't geen dat haar word toegevoegt
Van God/die zijnen zeegen
Te geeven plag (wanneer men ploegt)
Als eenen gulden reegen.
10 Dus zittenz' op haar Vaders ſchoot/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Geruſt en zacht/ als buiten nood/
En wachten/ vol vertrouwen/
Van Hem 't nooddruftig lichaams brood/
Om haar mee t'onderhouwen.
11 Ja ſchoon 't geviel/ dat hy ze liet
In nood/ zy zouden daarom niet
In haar gemoed bezwijken:
Noch ooit van iets dat Hy gebied/
Te rugge willen wijken.
12 Zy zijn recht need'rig van gemoed,
Voluit geſtrekt tot alle goed.
En met haar hert naa booven
Altijd gewend; haar ziel en doet
Naauw iets als Goode looven.
13 Zy zien zelfs d'aard met walging aan:
Dat 's verre van die naa te gaan.
Ja/ mogtenz' uit haar wijken/
Geen vroome ziel en bleeve ſtaan
Haar treurtooneel bekijken.
14 Zy achten d'aard' en watze geeft
Als klep/ die aan de voeten kleefd/
Wanneer de reizers pleegen
Te gaan/ als 't veel gereegend heeft/
Door diep' en vuile weegen.
15 Want hoe meer luk hoe meerder laſt.
Hoe meer klep aan de voeten vaſt:
Hoe meer gevaar van vallen.
O! die maar nooddruft heeft gepaſt/
Leeft alderzoetſt van allen.
16 Dus ſtaanze nooit na geld en goed
Om hier/ door grooten overvloed/
Te leeven ruim in weelden:
Maar ſluiten hert/ ziel en gemoed
Voor die Afgooden beelden.
17 Daarom is d'aard uit haar verhuiſt/
Verbannen/ en zy haar gekruiſt/
Van 't algemeen/ als dwaazen
Verhaat/ verſprooken/ ja verguiſt:
Als die van zinnen raazen.
18 Doch in het diepſte van haar geeſt
Zelfs als haar 't lijden aldermeeſt
Of drukt/ of ſchijnt te dreigen/
Beſtortz' een voorgedenk/ van 't feeſt
Des lams/ (haar eeuwig eigen.)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

19 Waar door de neev'len van den druk/
De laſten van haar's Heeren juk
Verlichten/ en verzachten.
Zoo datz' in 't hoogſte ongeluk
Haar dubbel zalig achten.
20 Haar ziele door dat klaar verſtand/
Waar doorze taſt als metter hand/
Die vlooge door de ſtеrren/
Wasz' hier niet vaſt aan 's lichaams band
Zoo brandze'r na van verren.
21 Maar om zo naauw met God vereend
Te leeven/ diend het recht gemeend
Te worden. Want zijn oogen
Die zien den veinzer door 't gebeent'
En zoo valt hy bedroogen.
22 Die ſlechs met ſchijn gemaskert gaat/
Noch ongodsdienſtig in der daad/
Zal niemand meer bedriegen/
Dan eigen zelfs/ want God en laat
Hem niet in ſlaape wiegen.
23 Dus yder zie wel neerſtig toe/
Voor wien/ waarom/ en wat hy doe:
En denke 't geld mijn ziele/
Wat nood/ als ik mijn ſchaa verhoe/
Schoon al de reſt verviele.
24 Wacht u die ſtaat/ om niet weer af
Te vallen tot een zwaarder ſtraff'.
't Is heerlijk wel beginnen.
Maar d'overwinnaars kroon/ en gaf
God nooit voor 't overwinnen.

C. v. Eeke.

God is 't Al.

STEM: Nu treurt mijn ziel in, &c.

1 SChoon Goodes liefde weinig lievers heeft:
't Is die nochtans/ die 't meeſte voordeel geeft.
D'aardſch' is maar wind/ en all' haar zoetheid vlied.
Dus mind Gods min/ want al de reſt is niet.
2 Laat zijne liefd' ons hert ontfonken/ dat
Gods minnevuur eens krachtig plaatze vatt'/
En al de luſt verteerd/ naa 't geen men ziet:

Want

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Want buiten Hem is al het ander niet.
3 En 't enkel niet te kiezen voor het Al:
O! dat 's een keur die elk beklaagen zal.
Wel kies dan nu/ niet zoo als meeſt geſchied:
Kies God alleen. Want al de reſt is niet.
4 Verlaat/ en gaat van 't nietig af na 't geen
Dat vaſt beſtaat/ en 't al is/ en alleen/
Dat 's God: dat 's God/ en zijne liefde/ die 't
Hert vol vernoegt/ en al de reſt is niet,
5 Grootmachtig Heer! volmaakte liefdevrou/
Aanbidd'lijk God! en vriendelijke zonn'/
Die 't al ontfonkt/ ontſteekt mijn hert'/ en giet
Uw min daar in/ want buiten die is niet.
6 Al 't Heemels heir/ dat in uw licht verkeerd/
Word van uw' vuur doorgloeid: maar nooit verteerd,
't Zinkt / maar 't verdrinkt niet in uw minnevliet,
't Vind daar zijn luſt en 't zoekt daar buiten niet,
7 Daarom mijn God geef ik u 't hert/ wel eer
Van u gemaakt/ / ey kom! herſchep 't et weer.
En zet het vaſt in U / t' wijl 't als een riet
Nu wikt en zwikt/ want buiten U is niet.
8 Mijn ziele zucht inwendig naa dien dag/
Dat zy die zonn' eens zelfs aanſchouwen mag:
Die nu in haar zoo zoete ſtraalen ſchiet.
Want buiten die vermaakt haar anders niet.
9 Wel kom! wel kom! dan lang gewenſten tijd/
Maak my den band des lichaams los en quijt.
En voer my/ daar men 't eeuwig nieuwe lied
Blijhertig zingt. Want 't aardſch voldoet my niet,
10 Ik zoek een land/ daar eeuwig vreede woond/
Ik zoek een ſtand/ daar liefde/ liefde kroond.
Ik zoek een ſtaat van 't opperſte gebied /
Die nooit vergaat/ want 't loopt hier al tot niet.

C. v. Ecke.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op de zelve ſtoffe.

STEM: Gy die den naam van Chriſten, &c.

1 WIens zielen oog geen ſchepper ziet/
Zal niet dan ſchepſ'len minnen.
En al waar 't aardſch voor 't herte ſchiet:
Daar kan niet heemelſch binnen.
2 De liefde Gods/ wil neevens haar/
Geen ander liefde lijden.
Waar die zal koomen woonen/ daar
Moet eerſt al 't aardſch ter zijden.
3 Die groove ſtoff' heeft niet gemeens
Met 's Heemels eed'le vuuren.
En twee by een/ zoo gantſch oneens/
En konnen nimmer duuren.
4 Wel! zal dan God/ zoo lief/ zoo zoet/
Zoo tot ons heil geneegen:
Ons hert bewoonen! wel! zoo moet
Men 't van zijn vuilheid leegen.
5 Dien God zoo ongelijken aard
Moet wey/ eer 's Heemels ſtraalen
Een kracht/ die 't herte weederbaard/
Ter zielen in doen daalen.
6 Maar als 't nu wel geruimt is van
Zijn hinderniſſ'/ en veerdig
Op 's Heeren ſteimme wacht/ ziet dan
Zoo maakt hy 't zijnder weerdig.
7 En/ 't word te met zoo Heemelwaards
Getrokken/ dat zijn luſten
Dewalge krijgen van all' 't aardz/
En daar in nooit en ruſten.
8 Een menſch/ die God erkend/ alleen
Voor 't waare goed der menſchen:
Verzaakt dit al en zich met een.
Want die vervuld zijn wenſchen.
9 Of hy dan noch veel aardz bezat/
De kracht van 't recht gelooven
Aan God en 't Heemels erf/ zal dat
Zijn luiſter doen verdooven.
10 Dus wijk dan nu/ gy Gods geſchep/
Voor 't Alvolmaakſte weezen.
Gy doet my maar belet; en 'k hebb'
Mijn luſt in 't heil naa deezen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

11 Gods liefde/ die onwankel ſtaat/
Daar durv' ik op vertrouwen.
Maar d'uwe / die als rook vergaat/
En is niet op te bouwen.
12 Wat zijt gy Heere rijk en mild!
Wel! wie kan 't recht bedenken /
Waar meede Gy/ voor eeuwig/ wild
Uw' lief getal beſchenken.
13 Mijn God! ach! laat mijn herte nu
Voor altijd zijn verbonden
Aan uwe min: want 'k hebb' als u/
Nooit zulk een vriend gevonden.
14 Wat buiten u is/ dat verbeeld
My gantſch. Dus laat my leeven/
Alleen maar/ om my onverdeeld/
In uwen dienſt te geeven.
15 Maak dat ik/ Heere/ booven Gy
Niets minne / van 't geſchaapen.
Op dat ik daar/ te dwaaz'lijk/ my
Niet aan en mocht vergaapen.
16 Ach Jeſus! Heemels Bruidegom/
In eeuwigheid te looven/
Daal in mijn herte neder; kom!
En voerd mijn geeſt na booven.
17 Ach! wekt hem / trekt hem / helpt hem van
En uit dit aardſch ontweezen.
Ach! porꝛd hem/ gorꝛd hem vleug'len a'n/
Zoo vliegt hy door de ſterren.

C. v. Eeke.

Toegeeffelijkheid.

STEM: Courante la bare.

1 LIefd' is de ziel van 't Chriſtendom/
De veldliev'rei/ het merk van Jeſus vrinden/
By rechte vroome Godgezinden
Bejaagt/ betracht/ by allen wellekom/
De moederdeugd / de zuil/ de grond
Van waar geluk en heil in 't nieuw verbond.
Een vier/ 't welk 't hert inwendig kan ontſteeken/
En al verteerd
Dat vreede vreeken
Wil en ruſte weerd.

 2 O! daar

O! daar 't gemoed van haar geweld
Is overheerd / heeft luſt om toe te geeven
Den zeetel in/ en 't vreedig leeven
Krijgt ruime lucht/ en wind/ en houd het veld.
De liefde tot het algemeen/
Neemt toe/ en ſchiet haar ſtraalen zoo veer heen/
Dat zy 't natuurlijk licht van reeden dooven:
Wanneerze ſtil
Haar recht laat rooven
Om een anders will'.

3 Dit zagme klaar/ toen Salomon
In Iſraël de kroon en Scepter voerde:
En 't moeders herte treft' en roerde
Ja door de boeken als de middag zonn'.
Zoo datz' uit liefd' en reine zucht/
Tot welſtand van haar kind en eigen vrucht/
Recht tegen aard/ zoo lief een wicht verzaakte/
En gaft aan een'/
Die 't niet en raakte/
Eermen 't ſneed aan tween.

4 Wel! kom en ziet! waar blijft gy nu?
Die u beroemd te zijn een vreedzaam Chriſten?
Een vyand van krakeel en twiſten:
Van rijten/ ſplijten/ ſcheuren/ deelen ſchuw'!
Ziet! hoe een hoer/ een lichte vrouw/
Op datz' haar teere ſchaap in 't leven houw/
Van 't haar afſtaat/ en u ſchijnt t'overtreffen/
Die ſtaag uw' recht
Begeerd/ zoo effen/
Als gy meend dat 't legt.

5 En niet eens let/ wat grooter quaad
En ergerniſſe/ daar uit word gebooren!
Hoe meenig datter gaat verlooren!
Hoe dikwils dat den Godsdienſt word verſmaad!
En wie dat niet al achter blijft!
Door dat men 't ſtuk altijd op 't hoogſte drijft.
Noch wat al vroome datter gaan en treuren/
Van groot verdriet/
Om al het ſcheuren
Dat daar door geſchied.

6 Zoo gy dan zucht en liefde draagt
Tot 't meeſte nut van d'algemeene leeden/
Wel! ſtuit uw' drift door deeze reeden
Dat gy u zelven niet te veel behaagt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't En ſtigt niet al/ wat vry zou ſtaan,
Dat weinig baat't zal dikwils veelen ſchaa'n. (lens/
't Schaad't veelen veel / wanneerme/ door veel knibbe-
Te veel begeert/
Of teegenſtribbelens /
Jemand 't zijn ontweerd.

7 Den naaſten weg (in dit geval)
Tot vreed' en ruſt / is veeltijds toe te geeven:
Doch / daarom is 't noch niet om t'eeven
Wie blijven ſtaan of wie dat wijken zal/
Is toe te geeven 't lichaam quaad /
Bewaard uw recht/ is dan den beſten raad.
Maar/ om hier wel te moogen onderſcheiden/
Het quaad van 't goed/
En welk van beiden/
Dat men keuren moet:

8 Zoo moet eerſt d'eigens liefde weg/
De liefde Gods en 's naaſtens meeſte voordeel
De plaats geruimt: of anders/ 't oordeel
Is blind en doof. Want 't vleeſchlijk overleg
Bederft des reedens evenaar:
Doch/heerſcht des waarheids liefd' in 't herte maar:
Zoo pordt' hem aan om God om hulp te bidden/
Die hem te met/
Verlicht/ ja midden
Uit zijn twijfel red:

9 En veilig als met handen leid/
(Mits wel bewuſtheid van zijn kleine krachten
Hem dompelt in 't zich zelfs verachten.)
Ten hoogſten trap van vreed' en eenigheid.
Hy die zijn hert' in liefd' en luſt
Ontſteeken vond/ tot 's naaſtens zielen ruſt/
Voeld nu zich zelven met zijn God in vreeden/
Die Hem 't gemoed/
Met/ booven reeden/
Innig voedzel voed.

C. van Eeke.

Trooſtlied. Voor W. J.

Over 't afſterven van haaren lieven echtgenood P. P.

STEM: Waar toe mijn ziel waar toe geſteent.

1 Hoe nu mijn ziel! tot welk van tween?
Tot dankgezank of droef geween /
Zult gy noch overvallen?
Mijn man mijn weederhelft is heen!
Mijn liefſte pand van allen!
2 Ach hy is weg! ja weg is hy!
En ik helaas! ik blijf in ly.
Van zulk een vriend des herten
Verſteeken! O! dien ſlag zal my
Tot in mijn diepſte ſmerten.
3 Mijn ziel! ey ruſt. Wel waarom weend
Gy? om een ding u maar geleend:
Onzeeker voor hoe lange.
Och! had gy 't anders niet gemeend/
't En viel u niet zoo bange.
4 Doch 't is wel waar gy moogt met recht
Wel treuren: voor zo veel gy zegt/
Hem zulk een vriend te weezen.
Maar zoo gy 't ſtuk wel overlegt/
En ziet op 't heil na deezen:
5 Op 't heil dat in zijn herte lag/
En daar hy door 't geloov' op zag/
Op 't eeuwig zaalig leeven/
Op 's Lams volmaakten Bruiloftsdag/
Gods kind'ren toegeſchreeven.
6 Dan moet die droefheid haaſt vergaan
Om hem/ want ziet hy heeft gedaan.
Ten einden uitgeſtreeden/
Zijn loop volend/ en wacht voortaan
De kroon der zaaligheeden.
7 Hy is van all' zijn tobbery /
Van kommer/ ſlaaven/ armoe vry/
Van droefheid/ ſmert en pijne/
Ten minſten ruſt hy ſtil/ tot hy
Ter voller vreugd verſchyne.
8 En/ zoo hy reeds nu van 't geluk

Een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Een voorſmaak heeft/ gelijk dit ſtuk
  Van veel' word uitgemeeten :
Zoo vind gy dubb'le reen/ dien druk
  Allenkens te vergeeten.

9 Hy is den ſmaad zijn klaauw ontrukt.
Den ſcherpen bitter/ wat hy plukt/
  Zal hem niet meer van binnen
Benaauwen. Noch geen ſchempen drukt
  Hem ooit weer in de zinnen.

10 Hy heeft dien laſt nu afgeleid
Die noch zoo meenig queld : wel ſchreid
  Niet meer om zijnent wille.
Maar houd u in gelaatenheid/
  Voor uwen Kooning ſtille.

11 Schrei dan veel liever/ als gy voeld
Dat uwen luſt naa God verkoeld :
  Mits d' aardſche word te waſſen/
En krachtig in de leeden woeld.
  Schrei dan vry groote plaſſen.

12 Maar nu/ poogt u/ op dat gy hem
In 't ſpoor/ na 't nieuw Jeruſalem/
  Mocht volgen/ kort op d' hielen.
En hooren daar die blijde ſtem/
  Den vollen trooſt der zielen.

13 Laat u zijn leſſen zijn tot leer.
Vergeet zijn deugden nimmermeer.
  Zijn leeven zy uw' baaken.
Al wat hem ſtrekt tot lof en eer /
  Moet gy u eigen maaken.

14 Want/ zoo gy 't beſte van zijn geeſt
Het uwe maakt ! zoo houd gy 't meeſt.
  De reſt en is maar aarde/
Maar enkel ſlik en drek geweeſt/
  En van geen hooger waarde.

15 En/ 't aardſche keert tog al tot ſtof.
Den geeſt heeft daar geen voedzel of.
  Die is van Heemels weezen.
Het dierlijk lichaam/ plomp en grof/
  Heeft niet gemeens met deezen.

16 Wel nu hy dit zijn aardſche kleed
Heeft afgeleid : zoo denkt en weet
  Dat hem/ van witte zijde/
Een eeuwig Heemels legt gereed.
Dus houd u vroom en blijde.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

17 Zoek ſlechs voortaan uw trooſt in God/
De dood is toch ons aller lot/
Daar baat geen tegen klaagen/
En wild zijn verder overſchot
Gepaſte liefde draagen.

C. v. Eeke.

De tien gebooden des Heeren. *Deut.* 5. 6.

STEM: Pſalm 100.

1 Ik ben uw Heer/ waarachtig God/
Hoor mijn bevel en hoog gebod:
Ik heb u uit Egiptenland
Gevoerd/ door mijne ſterke hand.
2 Geen and're God voor my en ſtelt.
Met beeldendienſt my nooit en quelt.
Mijn naam nooit ydelijken noemd/
Wilt gy niet zijn ter ſtraf gedoemt.
3 Den Sabbathdag wel onderhoud.
Eert God en op zijn heil vertrouwt.
Uw Ouders ook in zijne ſtee/
Zoo krijgt gy wis long ruſt en vree.
4 Geen wraak noch dootſlag ooit begaat.
Geen overſpel met woord of daad/
Geen goed uw naaſten ooit verbreemd/
Geen valſche zaak hem ooit naarteemt.
5 Geen luſt tot iet van zijn bedrijf/
't Zy huis/ 't zy knecht/ 't zy maagt of wijf/
Dees woorden ſprak God uit de vlam/
Gegrift in ſteen/ tot Jacobs ſtam.

A. v. Beuzekom.

Lof der wijsheid. Over *Sap.* 7. 7.

STEM: Alderlieffelijkſte lielde.

1 Wysheid hoog by God in waarde / daalt uit 's
Heemels troon bene'en / (gebe'en.
Alsmen ſmeekt in 't ſtof der Aarde/ jaa met traanen en
Zy moet gehouden zijn in hooge waard /
Jaa waarder als een rijk van deeze aard.
Om dat noch goud/noch ſteen/noch iets zo ſchoon/
By haar gelijkt/ hoe ſchoon het ſtaat ten toon.

Jaa

Jaa 't ſchoonſte beeld word door haar glans ver-
doofd/ (ſchijnd afgeſloofd.
z' Is jeugdig / en vreugdig/ hoe zeer zy ook van 't wild
2 Wijsheid leerd verborgen zaaken / hoog en laag/
want zy is een
Die verſtandig is en heilig meenigvuldig en alleen
Scherp/ loos ter taal/ zeer rein/zeer klaar en zacht
In zoet gelaat/in ernſt met groot aandacht.
Heel zonder ſchroom/ en met een milde hand.
En wonder vlug/ jaa zoo niet een in 't land.
z' Is zeer te voet/ en gaat in 't diepſt van 't hert/
Zoo heerlijk/ begeerlijk/ heel opgetoogen ende niet ver-
werd.
3 Wijsheididis een glans van Goode/en een ſtraal van
't Heemelslicht (ſchicht/
Jaa een onbevlekte ſpiegel / van Gods kracht en zoete
Zy is zeer ſchoon/ jaa ſchoonder als de zon/
Of eenig licht/ hoe zeer 't ook ſtraalen kon.
't Lijkt niet by haar/ zy is het ſchoonſte ſchoon
Van 't geen'er ſtroomd van Gods hoogwaarde troon/
O waarde zaak! O overgroot geluk!
In tijden/ van lijden/ o groote trooſt/ voor een die word
verdrukt.
4 't Is een zaak waarom den Kooning Salomon zeer
yv'rig bad/ (ſchat.
Meer als om het uiterlijke/ namentlijk om Aardſche
Ay koom / ay koom van Godes troon ter neer /
Ay koom/ ay koom / beſtraal ons meer en meer.
Aan U / o God/ is 't dat dees beede diend/
Aan U/ o Heer: ach wees door haar ons vriend /
Bereid ons hert / tot alle heiligheid!
Dan leeven/ en zweeven wy door U Heer in groote vei-
ligheid.

J. Gerritſz.

Stichtelijke uitbreidinge over *Matt.* 5.

STEM: Pſalm 100.

1 UIt Jeſus mond dees leszen quam/
Zoo hy ter hooger berg opklam/
Aan die zijn dienſt nu was gewijt:
Gy arm van geeſt thans zalig zijt.

2 Weent

2 Weent niet te veel gy treurend volk:
Mijn geeſt uw trooſter zy en tolk.
Zy zijn God en het aardrijk waard
Die zacht zijn en gedweeg van aard.
3 Hy werd verzaad uit 's Heemels wijk/
Die dorſt en hongerd om Gods rijk.
Hy zal met my hier zijn vereend/
Die hier zeer gaaren geeft en leend.
4 Een ziel gezuiverd van de zond
Zal God wis zien op vaſte grond:
Een hert beklonken met de vree
Thans wacht en hoopt op 's Heemels ſtee.
5 O! heilrijk als m' u dreigd en ſlaat
Om My/ en niet en toont dan haat:
Verheug u zeer gy Chriſten ſchaar/
Uw loon is groot hier en hier naar.
6 In deugd verbaſterd noch ontaard/
Want gy zijt 't zout hier op der aard/
Uw zeen ſteeds als een fakkel licht/
Daar deur de wereld werd geſticht.
7 Al wat ik ſpreek zal zijn vervult.
Wie wetten ſlaakt nooit werd geduld.
Wilt gy ter hooger Bruiloft gaan?
Vry u van ſchijn en valze waan.
8 O zalig/ die ooit 't leet wel droegt!
Uw broeder vloek noch ſmaad toevoegd:
Verzoen met hem eer dat gy bid.
Wees wel gezind eer 't bloed verhit.
9 Hoe' u voor 't wijf. Vlie overſpel.
Of u naakt ramp en zielgequel:
Wil zich vergrijpen oog of hand/
Hun uitruk eer 't heel lichaam brand.
10 Thans hoor na my/ Gods eigen Zoon!
Zweer noch by aard of 's Heemels throon/
Die booven ja en neen iet doet
Die haalt een beul in zijn gemoed.
11 Nooit feitelijk en weederſtaat
Den boozen; wie u 't zart of ſlaat/
Of wreevelig iet leenen wil
Ly zulx; en leef hier heus en ſtil.
12 Doe wel den geenen die u vloekt.
Heb lief die uw verderf ſteeds zoekt.
Bid voor hem die u fors beſtrijd/
Zo is u 's leevens kroon bereid. A. v. Beuzekom.

Een

Zielewacht der opregten. *Eph. 6. v. 11--17.*

Geopend in een ſtichtelijke Uitbreidinge over Matth. 7. v. 13, 14.

——— *Semita certè*
Tranquillæ per virtutem patet unica vitæ.
Seneca Epiſt. 27.

Dat is:

Een pad door deugd alleen u leid
Tot 's leevens goe' geruſtigheid.

STEM: Pſalm 100.

1 DE weg naa Jeſus Kooningrijk
Die is een harde ſtrenge wijk:
Men kan nooit 's leevens kroon ontfaan
Dan op dees ſcharpe angelpaan.
2 Een woeſte kolk en zwaavelbrand
Heeft zy aan d'een en d'ander hand:
Hun poort met diſtels is bezaaid
Die 't weelderige vleeſch afmaait.
3 Den Chriſtelijken krijgsman moet
Hier kampen teegen vleeſch en bloed:
De duivel voert hier aan den ſtrijd/
De wereld gulde netten ſpreid.
4 De welluſt vlegt een groene krans/
't Bedrog een ſcherpe ſpeer en lans/
Met d' onmaat / gierigheid en pragt/
De yd'le eer mee loert en wacht
5 Om door verzuim den Ridderheld
Te ſlaan uit 't witte leelyveld:
Maar hy zeer kloek en onbevreeſt
Slaat 't monſterdier met woord en geeſt,
6 Gewaapent tot de Voeten toe
Met Godsvrucht / kruis en armoe,
Zig zoo den weg des heils invleit:
't Geloof hem zeedig vat en leid.
7 En wijſt zeer vlug 't allonde ſpoor
En wie zoo moedig treen daar voor/
Hoe zy verdrijven zond' en ramp
Deur 's leevens vuur'ge goude lamp.
8 Hy doet op 't pad dan wi sze treen

Met

Met Wierook geur en heiligheen.
Terwijl hy ſtaag loopt/ wint en peilt
Met hert en oog ten Heemel ylt/
9 Ontmoeten Hem verheugt en bly
't Wit Eng'ledom/ dees zilv're rey
Vertoon de ſtad vol hel robijn
Deurluchtiger als Kriſtalijn.
10 Wiens ſtraalen zijn van zuiver goud/
En daarmen nooit en weent of troud.
Hy ſpoei zig na de gulde zaal
Van 't eeuwigduurend Avondmaal.
Koloſſ. 3. v. 2. Bedenk de dingen die boven zijn.

A. van Beuzekom.

Over de wonderdaad onzes Heeren, op 't ernſtig bidden gedaan aan de dochter van de Cananeeſche Vrouw.

Matt. 15. 21, &c.

STEM: Het daaget uit den Ooſten.

1 ALs Jeſus naa de ſteeden
Van Tirus en Sidon
Met yver heen ging treeden/
Hy onderweegen von
Een Cananeeze Vrouwe/
Vol van rouwe.
2 Dan deeze heeft gekreeten!
Ontfermt u mijner/ Heer!
Om dat mijn kind bezeeten
Is van den Duivel zeer:
Het geen dat my aan 't harte
Koomt te ſmarte'.
3 En Jeſus quam haar geeven
Hier op niet eenen woord/
Dies zijn Diſcip'len ſtreeven
Tot hem haar Heere voort;
En zeiden wilt verbeiden
Deeze heiden.
4 Maar Jeſus haar antwoorde
Heel duidelijk en klaar/
Zoo dat zy 't alle hoorden/
Ik niet dan tot de ſchaar
Van Iſr'el ben gezonden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Sluit uw monden.
5 Doch zy als d'onvermoeide/
Haar voor den Heere boog/
En bad dien overgoede
Hy met haar hem bewoog
En gunſtiglijk wou wende
Haar ellende.
6 Maar Jeſus onzen Heere
Zey/het betaamd niet/'t brood
De kinderen te weeren/
In haare hongers nood/
En goojent voor de honden
Neer te gronde.
7 Jaa/ Heere / zey de Vrouwe/
Het is gelijk gy zegt/
Doch d'hontjes onderhouwen
Haar door 't gekruimd / 't geen legt
Ter needer op de Aarde
Van die waarde.
8 Toen quam hy haar aanſpreeken/
En zey / o Vrouwe/ groot
Is uw geloof gebleeken:
Dies help ik uwe nood;
En 't kind terſtond geneezen
Quam te weezen.
9 Wild uit dit voorbeeld leeren/
Om onvermoeid te gaan
Tot d'alderhoogſte Heere/
Daar alles komt van daan/
Want uit zijn milde Aader
Hy als Vaader
10 Ons goedig zal verquikken/
Zoo w'anders ons getrouw
Naa zijn beveelen ſchikken;
Want heeft hy om dees vrouw
Haar bidden dit beweezen/
Veel meer deezen.

C. Wittenoom de Jonge.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Leerzaam voorbeeld van de Rijkeman en d'arme Lazarus. *Luc.* 16. 19.

STEM: Courante la bare.

Of: O volheid van ontfermenis.

1 HOe klaar heeft onzen waarden Heer
Geſteld in 't licht / de quaade ſtand der boozen/
Wanneer hy voorſteld dien Godloozen/
En rijke vrek/ vol alle ſtaat/ en eer
Bekleed in purper/ en lijnwaad/
Ook zynen buik met lekkerny verzaad !
Daar toe verheugd/ en prachtig quam te leeven/
Op dat men ziet
Wat hem naa 't ſneeven
Naamaals is geſchied.

2 Van d'and're zy der vroome ſchaar/
Haar welſtand ons den Heere ſteld voor oogen/
Door eenen man van geen vermoogen/
Een Beedelaar/ wiens naam dat Laaz'rus waar ;
Die daag'lijks voor de poort lag neer /
Van deeze menſch/ en hoogverwaande heer/
Of hy wat lekk're kruimpjes mogt genieten /
Die van de dis/
Des rijken vlieten /
Tot zijn laaffenis.

3 De honden quaamen meede daar
Naa haar gewoont' en lekten zijne zweeren :
Want pijn by d'armoe hem quam deeren/
Nadien dat hy vol etterpuiſten waar /
Dan end'lijk ſtierf dien Beedelaar /
Waar na dat hy van Goodes Eng'le ſchaar/
Gedraagen is/ in Abra'ms ſchoot verheeven
Daar hem vernoegd/
Het zaalig leeven
Wierde toegevoegd.

4 Dien Rijke ook te ſterven quam/
En wierd daar na met alle pracht begraaven /
Nadien hy hier bezat veel haaven /
En ook beroemd was door een hooge ſtam/
Maar als hy in de helle deed
Zijn oogen op/ en groote pijne leed/
Hy Lazarus in Abra'ms ſchoot zach zitten /
Met majeſteit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gekleed in 't witte
En vol vroolijkheid.
5 Dus riep hy Vaader Abraham
U mijnder doch genaadig wilt erbermen;
En trooſt my in het droevig kermen/
Dat ik eylaas ſtort in dees helſche vlam:
De vinger doch van Laaz'rus / laat
In 't waater doen/ op dat hy daar mee gaat/
Mijn drooge tong/vol helſche brand verkoelen:
Op dat ik wat
Daar door gevoele
Van het heilzaam nat.
6 Maar Abra'm zeide tot hem/ kind/
Gedenkt dat gy veel goed'ren hebt ontfangen/
Wanneer gy 't leeven quaamt t'erlangen/
En wierd gezien/ geacht/ geëerd/ bemind:
Maar Lazarus die heeft het quaad
Gehad/ door dien hy wierd veracht/ gehaat
En armoe moeſt verdraagen/ en bezuuren/
Dan naa de dood
En quam niet duuren
Zijne groote nood.
7 Want hy nu reede werd getrooſt/
In teegendeel lijd gy nu pijn en ſmerte/
En die u eeuwig raakt aan 't herte:
Want nimmer gy daar van zult zijn verpoozd:
Te meer om dat'er tuſſchen u/
En ons lien is een groote kloove nu
Beveſtigd. Zoo dat/ die zou willen rennen
Van hier tot daar
Het niet en kenne /
Minder noch van haar.
8 Ik bid dan Vaader dat gy zend/
Tot naa het huis mijns Vaaders/ quam hy zeggen/
Om mijne broeders voor te leggen/
Vijf in 't getal/ en alle wel bekend/
Hoe dat ik hier zeer werd geplaagd /
Op dat daar door de boozheid haar mishaagd/
En zy door ſchrik voor deeze plaats haar wachten/
Eer 't is te laat;
Want ik verſmachte
In dees droeve ſtaat.
9 Maar Abra'm zeide tot hem/ hoord;
Door Moſes liet/ en alle de Propheeten/

'tGod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

't God helder klaar aan haar liet weeten/
Door uitdruk van het onbevlekte woord/
Zoo zy die hooren zoo is 't wel:
Neen Vader neen/ hier teegen dien gezel
Quam zeggen/ maar zoo iemand van de dooden
Voor haar verſcheen/
Gelijk een booden/
En met deeze reen/
10 Zy zouden haar bekeeren gaan.
Doch Abra'm ſprak/ indien zy die niet hooren/
Zoo is die moeite gants verlooren;
Want ſchoonder een quam uit de dood opſtaan/
Zoo zullen zy haar mee dan niet
Gezeggen laaten/ als die daad geſchied:
Veel minder haar daar laaten door bekeeren
Genoeg is 't haar
Zy 't woord des Heeren
Hebben overklaar.
11 Laat ons hier uit dit leeren gaan/
Dat wy in ſtaat/ en rijkdom ons verneeren/
En wel vernoegd die ook ontbeeren/
Om 't zaalig pad/ kloekmoedig in te ſlaan:
Want naa de dood zal vreugd of pijn
Voor eeuwiglijk van ons genooten zijn.
Gelukkig die zich voegt naa 't woord des Heeren/
Want naa de dood
Men hem vereeren
Zal Abrahams ſchoot.

C. Wittenoom de Jonge.

Aanmaaning tot den dienſt des Heeren. uit *Luc.* 10. 40.

STEM: Doet uw Oogjes open.

1 Martha was bekommert
Met veel dieneus/ ziet/
O! hoe veel beſlommerd!
't Was het beſte niet.
Och: het kon niet ſtrekken
Voor een Chriſtbegeerde deugd/
Om 't gemoed te wekken
Tot des Heemels zoete vreugd.

2 Maria ging kiezen
't Alderbeſte deel,
Zy zal 't nooit verliezen/
Want haar hart was eel.
Staag aan Jeſus voeten
Hoorde zy zijn woorden recht/
Die haar daar ontmoeten
Heeft z' in 't harte weggelegt.
3 Leg aan Jeſus voeten
Met deez' Maria /
Wilt hem ſtaag ontmoeten/
En ſteeds volgen na;
Wilt ook naarſtig letten
Op de woorden die hy ſpreekt/
Want 't zijn heil'ge wetten/
Daar veel leer en deugd in ſteekt.
4 Dient ook ſtaa'g den Heere
Uit uws harten grond.
Geef hem ſtaadig eere
Met uw tong en mond.
In uw doen en laaten
Zelfs ook in uw ſtil gedacht/
Zoo zal 't u veel baaten
Als gy iet te bidden tracht.
5 Bid hem ook geduurig
Uit uw' hart en ziel/
Met uw geeſt zeer vuurig/
Of 't hem wel geviel
Om u dan te geeven
Hier een vrolijk gemoed,
En hier na te leeven
Eeuwig by 't gezelſchap zoet/
6 Om den Heer te danken/
Voor zijn zaaligheid/
Die hy Chriſtus ranken
Lang had toegezeid:
En gewis zal geeven
By al d' Eng'len zoete ſchaar/
Om daar ſtaag te leeven
Zonder ramp of doods gevaar.
7 Daar 's geen dood te vreezen/
Ook den duivel/ zel
Heel verſlonden weezen/
t' Zaamen met de hel:

Maar dat eeuwig leeven
In het Heemels Koninkrijk/
Zal de Heer ons geeven/
Eeuwig / onverwelkelijk.
8 Wie zingt niet van vreugde/
Die deez' hoope heeft?
D'wijl hy ſtaag in deugde
Godes will' beleeſt.
Door het naarſtig letten
Met Maria op Gods woord/
Want die heil'ge wetten
Wijzen ons die enge poort.
9 Ook word men bedreeven
Op die ſmalle baan/
Om gewis ten leeven
Vreugdig in te gaan/
Zoo wie maar volherden
Zonder nimmer om te zien/
Die zal zalig werden
En deez' groote vreugd geſchien.
10 Wie zou niet verlangen
Om dat groote heil?
Naamaals daar t'ontfangen/
Daar men altijd veil/
Vry van vreez' en beeven
Vreugdig/ onverwelkelijk
Zonder ſchroom zal leeven
In Gods eeuwig Koningrijk.

B. Rijkart.

Chriſtelijke zeedeles. *Rom.* 12. *vers* 12.

STEM: Pſalm 100.

1 DE deugd het leeven van de geeſt/
't Geen eertijds blonk in 't Pinxterfeeſt/
Die 't waar geloof naa booven trekt
En deur haar wijzen fakkel wekt.
2 Weid ons ten dienſt van God den Heer/
En haat en nijd vlug van haar weer/
Met toornigheid en bitze wraak/
En al wat 't vlees ſtrek tot vermaak.
3 Zy vlie pragt / winzugt / dronkenſchap/
Onkuisze luſt/ vuil achterklap/

Den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Den hoogmoed/ en wat't oog verrukt/
En 't heilig zaad van Godsvrucht ſtukt.
4 Zy lieb'/en eer ootmoedigheid/
In tegenſpoed gantſch willig lijd/
Zy leef met 't hert ſteeds naa om hoog/
En praalt vol glans aan 's Heemels boog.
A. v. Beuzecom.

Chriſtelijke Zeedepligt.

Phil. 2. v. 12. *Werket uwes zelfs zaligheid met vreeze en beeven.*

STEM: O grootheid van Gods liefd.

1 DIe met verſtand en reen zijn eeuwig heil wil hoopen/
Die vlie de vuile zond/ zijn hert ten Heemel open/
Zijn geeſt naar Chriſtus kruis/ beſtuur zijn mond, zijn oor/ (van 't ſpoor
Zijn voet / zijn hand / zijn leen / dat die nooit dwaal.
2 Hy lief een zachten geeſt / houw recht gedult in waarde/
De wijze maatigheid nooit lijf of Geeſt bezwaarde.
Hy eer het heilig woord/ de deugd/ de vroomigheid:
Hy haat wat haat'lijk is en van 't zielheil afleid.
3 Hy ſtrijd en ziet om hoog met kruisgelweer en waa-pen. (pen.
Nooit vind den helzen leeu of 't vlees hem vadzig ſlaa-
Hy weet dat God zijn heil/ zijn oog van trouwe zorg/
Dan op hem neederſlaat als vaſte waagenborg.
A. van Beuzecom.

Aanmerking over de tong. *Iac.* 3.

STEM: Pſalm 36.

1 WEl is de menſch/ en zeer volmaakt/
Diens tonge nooit op hol en raakt/
En ſtruikelt in geen reeden.
Hy ſtierd zijns herten quaaden aard/
En kan (gelijk den toom/ het paard)

Bedwingen al zijn leeden;
Want die het hert fontein van 't quaad
Kloekmoedelijk ter needer ſlaat/
En ſtaag aan kan betoomen/
Die kan ook licht zijn dierlijk lijf/
Zijn vuil en valſch en boos bedrijf
Door deugd te dooben koomen.
2 Dees leſz' heeft Godes Zoon geleerd/
Houw af/ ſteek uit al wat u deerd/
Van d'uiterlijke leeden.
Als 't ooge na onkuisheid ziet;
De hand tot ſteelen zich aanbied;
De voeten quaalijk treeden;
Zoo dwing uw oog/ uw hand/ uw voet/
Maakt haar van ondeugd/vroom en goed
Bequaam tot goede zeeden/
Doch merkt eens met verwondering
Men buigt/ en toomt ſchier alle ding/
Schier nooit zijn tong en leeden.
3 De menſch kan wel een muil of paard/
Hoe plomp of moedig en verbaard/
Betemmen en beſtieren.
Ziet door een lijn zeer dun en teer
Leid hy haar lichaam heen en weer;
En ook veel and're dieren.
De ſcheepen ook hoe groot gebout/
Door harde winden voort geſtout /
Die kan men licht doen wenden
Door een klein roer zeer zacht en ſtil/
Al waar maar ſlechts des ſtierders wil
Het ſchip wil heenen zenden.
4 Dus is de tong in onze leen
Van krachten groot/ al is hy kleen/
Hy roemt van groote zaaken/
Een weinig vuur (dit eens beſchoud)
Wat kan 't een groote ſtaapel hout
Tot vuur en vlam doen maaken.
Ook is de tong in onz' leen
Een weer'ld vol ongerechtigheen
By 't brandend vuur geleeken.
Die licht ons lijf en ziel beſmet/
Ons leevens loop ontſteekt verzet/
Door 's duivels liſt ontſteeken.
5 Hoe ſtookt hy in de oorlogstijd
De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

De twiſt/ oproerigheid en nijd/
Ja zelfs in Cluis en kerken/
Daar heeft hy mee al zijn gebied
En doet de zoete vree te niet/
Och kon het yder merken:
De felle dieren vol geſchreeuw
De draak/ den Tijger/ met den Leeuw/
De viſſen die daar zwemmen/
En al wat ook de lucht doorzwierd/
Met alle kruipende gediert/
Kan ons natuur betemmen.
6 Maar onze tong/ O! doodlijk quaad/
Waar op dat wel te letten ſtaat/
Die kan hy niet bedwingen.
Nu word den Heer van hem geroemd/
Dan we'er de menſch Gods beeld verdoemd/
O! grouwelijke dingen:
Wat heeft de tong ook meen'gen faal/
Van achterklap en leugentaal
Zeer liſtig in 't bedriegen.
Hy 's ook een booze laſteraar/
Zeer vol van doodelijk gevaar/
Hy kan in ſlaap doen wiegen/
7 Wanneer hy met zijn zoet geluid
Bedriegelijk zijn woorden uit/
En geeft noch ſchijn van reeden;
Die dan dees liſtigheid niet kend/
Die brengt hy licht in groot ellend/
Of doods gevaarlijkheeden.
Dus is de tong een doods fenijn;
Doch wel gebruikt een medicijn/
Met Godes lof te zingen.
Dit 's Sirachs bee/ o dat ik kond
Door 't vaſte ſlot op mijnen mond
Gezeegeld hem bedwingen!
8 Druk waare ootmoed in uw' hert/
Waar door de zond verdreeven werd/
Die 't hert kan in zich ſluiten.
De grendels van ſtilzwijgendheid/
Geſtadig op de mond geleid/
Die ſluiten 't quaade buiten.
Gods goedheid is 't die ons noch ſpaart/
Zijn vreeze is 't die ons bewaart/
De liefd/ o deugds fonteine/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Deez' doen dat onze tong niet meer
Nu prijſt onz' Heer/ en dan ook weer
Onz' naaſten komt verkleinen.
9 Een hert van ondeugd gantſch ontleegd/
Dat alle vuil heeft uitgeveegd/
Kan zoo zijn tong bedwingen/
Dat hy als een fonteine doet/
Die nooit het bitter en het zoet
Kan t'effens doen ontſpringen.
Gelijk geen wijngaard vijgen heeft/
Geen vijgenboom olijven geeft/
Zoo geeft ook geen fonteine
Uit eene ader 't zoet en zout
Zoo lang hy zijnen loop behoud:
Maar elk geeft hy alleine.
10 Ons hert is de fontein van 't quaad/
Die door de tong zijn ſtraalen laat/
En goed of quaad komt uiten.
Prent goed daar in/ en wilt het quaad/
Met al des duivels toeverlaat
Te zaamen buiten ſluiten.
Dunkt iemand dat hy wijsheid heeft;
Zijn werken toonen't/ dien hy geeft
In wijz' zachtmoedigheeden:
Maar hebt gy nijd/ en bitt're twiſt/
Gy liegt en roemd van 't geen gy miſt;
En zijt van 's duivels leeden.
11 Waar nijd is en twiſtgierigheid/
Daar leeft een dier van onbeſcheid
Staag -aan in 's menſchen herte:
En brengt hem zelfs/ al is 't hem leet/
In groot verdriet/ al eer hy 't weet/
En dubbelt hem zijn ſmerte.
Hoe is 't daar altezaam verwerd/
Vol boozen handel in het hert/
Geneigd tot alle zonden.
Elk wacht zich voor dit vuil bedrijf;
Want zy krenkt beide ziel en lijf/
Met doodelijke wonden.
12 De wijsheid die van booven koomt/
Daar menig menſch zoo veel af droomt/
Beſtaat in deeze zeeden.
Z' is zuiver als een kuize maagd/
Die 't breedzaam en beſcheiden draagd/

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En luiſtert na goe reeden.
Zy 's ongeveinsd haar naaſtgezind/
Goe'e vruchter: zijn 't die zy bemind/
Zy oordeelt recht de zaaken.
In vreede Goodes will' gedaan/
Haar vrucht is in den heemel gaan/
Dit 's voor die vreede maaken.

B. Rijkart.

Chriſtelijk geruſt leeven.

STEM: d'Engelze fortuin.

1 O Menſche wilt gy leeven recht geruſt?
Zoo kieſt den Heer om zijne liefd' / met luſt:
Schouwt het misbruik van d'algemeene lien/
Die meer op elk/ als op haar zelven zien.
2 Wilt dat gy meugd / en wenſt geen zotten wens:
Genoeg vernoegd den Chriſtelijken mens.
Armoe van wil/ die zaaligd het gemoed.
Meer als de vrek en rijken overvloed.
3 Bedenk u lang/ wees vry in 't hooren ſnel/
Haat achterklap/ ſpreekt weinig/ en dat wel:
Ziet door / of zwijgt dijn oordeel/ ſchikt dijn woord
Naar eiſch van zaak/ naa 't vrund of vyand hoort.
4 In boeken kijf en yd'le woorden ſtrijd/
Verwaarloos niet uw koſtelijken tijd.
Leeft ſlecht/ en recht/ naar 't voorbeeld van de ſchrift/
Naar kloekkaarts konſt/ met rijpe zinnen zift
5 Al wat een ieder u koomt ſtellen voor/
Gelooft het niet/ eer gy 't ziet door en door/
En waar bevind door 't Goddelijke woord/
Zoo word gy tot de daad met kracht geſpoord.
6 Mondweetenſchap/ het domme volkje prijſt;
Harts wijsheid ſteeds haar in der daad bewijſt/
Niet in vernuft of kibbelig verſtaan/
Maar door het dringen op Gods enge paan.
7 Leert dus u zelfs 't geen gy een ander leerd/
Of 't is vergeefs wat gy filozofeert.
't En doet geen nut dat men op iemand ſmaald.
Ziet doch niet uit/ maar in uw hert e daalt
8 Daar is genoeg dat noodig diend herbormd/
Dijn tempel Gods (doch geeſtelijk) beſtormd/
Werpt d'afgoon uit van quaa gewoont' en luſt/

Van liefd en leed/ en van gewaande ruſt.
9 Van boeldery met Mammon of den buik.
Van menſche dienſt/ van 't oude ſnood gebruik/
Van poppengoed/ van guichelſpel van ſchijn/
Van lippen liefd/ en wat'er meer mag zijn.
10 Zulk kerkeſlaan/ en heil'ge ſtormery/
Is Chriſtelijk/ en ſtaat een ieder vry:
Maar 't leekeboek is lang veel eer verſaagd/
Als 't beeldewerk dat elk van binnen draagd.

Den tempel Gods is heilig, dat zijt gy, niemand bedriege [dan] *hem zelven*, 1 Cor. 3. 17, 18.

Lofzang over de goedheid Gods.

STEM: Pſalm 136.

1. DEEL.

1 GOd/ te recht genoemd van goed/
Al het ſchepzel weezen doet/
Geeft/ mijn ziel/ onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
2 Loof God/ die uit goedigheid/
Zich heeft gunſtig uitgebreid:
Want/ God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
3 Loof Gods goedheid lief van aard/
Die zijn kracht ons openbaard:
Want/ God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
4 Loof Gods goedheid/ die ons toond/
Dat in hem d'alwijsheid woond:
Want/ God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem en lof.
5 Loof Gods goedheid/waar door God
Is de ſpringbron van 't genot:
Want God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
6 Loof Gods goedheid/ waar door Hy/
Wat Hy is/ ons heilzaam zy:
Want/ God geeft oneindig ſtof/
Tot zijn eere roem/ en lof.
7 Loof Gods goedheid onbepaald/
Die zijn Schepſ'len al beſtraald:
Want/ God geeft onendig ſtof/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Tot zijn eere/ roem/ en lof.
8 Loof Gods goedheid daarom al
Gy zijn Schepz'len/ zonder tal:
Want God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
9 Loof Gods goedheid voor al 't goed/
Dat hy u byzonder doet:
Want God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
10 Loof Gods goedheid/ geef de Heer/
Van al wat gy hebt/ de eer:
Want God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
11 Loof Gods goedheid/ o mijn ziel/
Zoo het God ooit beſt beviel:
Want God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.
12 Loof Gods goedheid/ door de deugd/
Dat Gods goeden geeſt verheugd:
Want/ God geeft onendig ſtof/
Tot zijn eere/ roem/ en lof.

II. DEEL.

STEM: Pſalm 103.

1 O! alleen goede God/die nooit volpreezen/
De oorſprong zijt/ en ſtut/van wat in weezen
Of was/ of is of naamaals noch zijn zal/
Ik hef mijn hert in needrigheid naa vooven/
Om U/mijn heil/met dankbaarheid te looven
Voor uwe gunſt/ zoo groot en zonder tal.
2 Wil noch een gunſt aan my by al die ſchenken/
Dat 's/ om uw gunſt geduurig/ Heer/ te denken/
Niet ſlegts ter vlugt/ noch overloopens wijs
Maar met een hert dat vol verwonderingen/
Van uwe liefd'/ al zijn beſpiegelingen
Alleen beſteed tot uwe eer en prijs.
3 Wat voorwerp Heer ſtaat nutter my t'aanſchouwen
Als uwe liefd'/ die 't alles moet behouwen?
Zoo ik die maar hou waardiglijk in 't hert/
En laat mijn ziel tot wederliefd ontfonken/
Van my ontzelft in U/mijn heil/ verzonken/
Dan gaat het wis dat ik behouden werd.
4 Kom my te hulp gy kent mijn onvermoogen/
O heil fontein! zijt dan tot my bewoogen/

Uw liefde zy mijn liefde tot een ſtut.
Want zonder U derf ik my niet betrouwen,
Hou U aan my / om my aan u te houwen/
Zoo eer ik U / met 't allerhoogſte nut.

III. DEEL.

STEM: 10 Gebooden.

Of 2 vaarzen byeenvoegende, op den 66 Pſalm.

1 O Bron van zaaligheid/ en leeven/
Die uit U zelfs het al bezit:
Dies zy U alle eer gegeeven /
Alwaardig dat men U aanbid.
2 Die hoogheid kan geen ſchepſel raaken/
Dat 's God zijn/ als door U alleen.
Wie kan uw Godlijk licht genaaken/
't En zy het afſtraal naa beneen?
3 Het luſt U tot ons neer te daalen/
Als van uw' troon/ en Majeſteit/
En met uw liefde te beſtraalen.
O wonder van gemeenzaamheid!
4 Uw goedheid/ Heer/ gaat 't lieve leeven
Te booven: want dit grondgenot
Heeft ons onendig meer gegeeven:
Want hier door zijt Gy onze God.
5 Gy hebt U als voor ons ontſlooten/
En van uw onuitputb're ſchat/
Uit gunſt gemaakt uw deelgenooten/
Die gy alleen/ Heer/ eerſt bezat.
6 Uw goedheid is niet naa te denken/
Dat Gy den menſch/ uit ſtof gemaakt/
Zoo hoog wilt met uw gunſt beſchenken/
Dat hy tot uw gemeenſchap raakt.
7 Uw goedheid moet het al verquikken;
Uw liefd' is alomm' lieffelijk;
't Moet al U/ Heer/ verheerelikken:
Want gy zijt alzoo goed/ als rijk.
8 Uw liefd gaat ons verſtand te booven.
Druk/ Heer/ die diep in mijn gemoed;
Op dat ik U behoorlijk looven
En lieven mag/ o hoogſte goed!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

IV. DEEL.

STEM: Pſalm 65.

1 Uw goedheid/ Heer/ die 't al in weezen
Gebracht hebt wat'er is/
Moet eeuwig daar voor zijn gepreezen;
Die haar behoudenis
Noch ſteets verzorgd naa uw behaagen/
Dat geeft ons rijklijk ſtof/
Om U te eeren alle daagen
Met dankbaarheid en lof.
2 Maar uw genaade/ vol meedoogen/
Die op den Zondaar ſtraald/
Uit liefde tot zijn heil bewoogen/
Hoe veer van U gedwaald/
Gaat/ als/ uw goedheid overſtreeven;
Of ſtijgt op 't hoogſt' in top:
Wijl die doodſchuldigen het leeven
Schenkt/ en voert by U op.
3 Want uwe goedheids liefdeſtraalen/
Vol van barmhertigheid/
Op het vervallen mensdom daalen/
Dat/ van U afgeleid
In vuile zonden/ en ellenden/
Als in een diep moras
Een ramp/ die zy/ helaas! niet kenden/
Geheel verzonken was.
4 Uw deernis doet haar gunſt verwerven;
Op dat het niet vergaa/
Laat gy voor haar uw Zoone ſterven.
O wonder van genaa!
Geen liefde is zoo hoog gereezen/
Als die Gy door uw Zoon/
't Weerſtreevig mensdom hebt beweezen/
Op dat gy het verſchoon.
5 Hoe zou men meer verzeekring wenſchen/
Dan uw menslievendheid/
Als gy/ o goede God! de menſchen
Hebt gunſtig toegezeid/
Dat woord/ die allerwiſten reegel/
Noch met het dierbaar bloed
Uws lieven Zoons/ als met een zeegel/
Op 't hoogſt beveſten doet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Gy hebt hem/ door uw alvermoogen/
Als hy/ van 't kruis gedaald
In 't graf/ 't geweld des doods onttoogen/
Ten Heemel ingehaald/
Aan uwe rechterhand verheeven/
En zoo het nieuw verbond
Van uw genaad en 't eeuwig leeven/
Ontwijfelbaar gegrond.
7 Dus komt 't vervallen mensdom naader/
Ootmoedig voor uw troon/
Om dat gy zijt hun lieve Vaader/
In uw beminde Zoon;
De ſchuld genaadig uitgewreeven/
Bekrachtigd door zijn bloed:
En geeft ons door zijn dood het leeven/
En 't treurig herte moed.
8 Dies moet men U voor alle dingen/
O allerhoogſte Heer/
Daar van uw lof met blijdſchap zingen/
En geeven U de eer/
Dat gy ons gunſtig hebt behouden/
Alleen door uw genaa:
Op dat wy u Heer leeven zouden/
En volgen Chriſtus naa:
9 Ach! dat de geeſt van uwen Zoone/
Die U zoo wel geviel/
Op my neerdaalden/ en ten woone
Verkoos mijn hert en ziel;
Zoo kreeg ik ook zijn eigenſchappen;
Dan zou ik 't heilig Lam
Veel naader volgen op zijn ſtappen/
Tot dat ik by hem quam.
10 Drijf/ Heer/ all' eigenwilligheeden/
En driften van het vlees
Ten boezem uit/ door kracht en reeden
Van uwen geeſt; genees
Al mijn gebrek door 't zelfs verzaaken:
Op dat gy my/ o Heer/
Gereinigt tot een vat meugt maaken/
Gedienſtig tot uw eer.
11 Begunſtig my Heer met die zeegen/
Van uw allwaardigheid
Gedurig aan te overweegen:
Op dat die het beleid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Van mijn gedagten en mijn poogen
Verſterke/ dat mijn wit
In alles mag uw eer beoogen/
En 't eeuwig heils bezit.
12 Dan zal mijn ernſt niet licht verſlappen/
Want mijn beſpieg'ling al
Geduurig op uw eigenſchappen/
Mijn ziel vergooden zal;
En tot uw liefd' en eer doen glooren/
Tot dat ik door die gloed
Gezuivert/ naa uw aard herbooren/
Staag doen zal als ik moet.
13 En wijl de ſtof/ o Heer der heeren/
Tot het onendig ſtrekt
Om uw alwaardigheid te eeren/
Waar toe ik opgewekt/
U bid om 't eeuwig zaalig leeven:
Op dat ik U/ o Heer/
Met al uw Hofgezin mag geeven
Onendig lof/ en eer.

A. van Lintz.

Morgen Lofzang.

STEM: Pſalm 84.

1 NU 't lieffelijke zonnelicht
Weer daagen komt in mijn gezicht/
Dat alles weder doet herleeven/
En mens en Vee opbreekt den mond/
In deze nieuwe Morgenſtond
Om Gode lof en eer te geeven/
Want yder Schepzel na zijn aard
Zijn dankbaarheid zend Heemelwaard.
2 Dies vind ik my op 't hoogſt verpicht/
Om met mijn tong en maatgedigt/
Mijn levens Heer/ en God te prijzen/
Die my ook heeden deeze nacht/
Als uit den doode heeft herbracht/
Waar uit Hy my weer doet verrijzen/
Hy is mijn licht en leevens ſtraal/
In wien ik mijne Adem haal.
3 Nijn woord het Evangelislicht/
Verlicht mijn hart en Ziels gezicht.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

'T Is een lantaaren op mijn weegen/
Een licht en fakkel op mijn pad
Na Gods gewijde vreugdeſtad/
Op dat ik nooit zou zijn verleegen/
Maar altijd wand'len in den dag/
Dat ik my nimmer ſtooten mag.
4 Gelijk in zoete zoomertijd
Des nachts den dauw 't veld overſpreid/
En valt met paarlen op de blaaden/
Zoo daalt ook Goodes heil'gen Geeſt
Op die/ die hem van harten vreeſt/
Want alle morgen zijn genaaden
Weer nieuw is/ die hy rijklijk geeft/
Op al wat hy geſchaapen heeft.
5 't Is om end' om vol God'lijkheid/
Hoe wijd het oog zich ook verſpreid/
d'Aard is vol goedigheid des Heeren/
Hy die het al geſchaapen heeft/
En mens en Vee zijn voeder geeft/
Wil my gewiſſe wijsheid leeren/
Dat hy is 't licht van alle licht/
Die d'Aard en Hemel heeft geſticht.
6 Goedheids fontein/ O leevens bron!
O! alderbreugdenrijkſten Zon/
O! zaalig die U mag genieten/
En zien uw heilig Aangezicht/
En al de Burgers van dat licht/
Alwaar des leevens ſtroomen vlieten/
En drinken uit des leevens bron/
En blinken eeuwig als de Zon.

J. Huigen.

Morgenzang.

STEM: Uit mijnes herten gronde.

1 MYn ziel heeft luſt te zingen;
Wijl 't heerlijk morgenlicht
Dus lieflijk aan koomt dringen
Met een bly aangezicht.
Ik wil met hert/ en mond/
Gods goedheid dus ontmoeten/
En hem met zang begroeten
In deezen morgenſtond.

2 Weeſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

2 Weeſt welkoom lieven morgen/
Die alle ſchoonheid tert:
Gy doet verdriet/ en zorgen/
Verhuizen uit mijn hert.
En wijl 't gezicht dus zweeft/
Langs boſch/ en veld/ en Akkren;
Zo doet gy 't al verwakkren/
Dat in my leeven heeft.

3 Wie zag ooit aangenaamer
De Zon met glans bekleed?
Die uit zijn purp'ren kaamer
Gelijk een Bruid'gom treed?
Hoe net/ en rijk gecierd
Is d'uitgeſpannen Heemel/
Hoe zoet op d'aard 't gewemel
Van 't Vee/ en 't Pluimgediert.

4 Hoe zoet klinkt in mijn' ooren
Het Paradijs muzijk;
Dat zich tot lof laat hooren/
Verheugd/ en lieffelijk!
Terwijl den dauw zich ſpreid
Langs 't veld met zilverdrupplen:
Dit doet den geeſt my hupplen
In mijn' inwendigheid.

5 Met wat een lieflijk weezen
Vertoond zich all' 't gewas!
Nu d'uchtendzon/ gereezen/
Beſchilderd kruid/ en gras!
't Schijnt al met goudgewaad/
En purper overtoogen.
Wie zag hier ooit met oogen/
Gewenſchter dageraad?

6 Mijn Schepper! gy drenkt heeden
Mijn ziel na luſt/ en wenſch.
Dus wierd den luſthof Eden
Getoond aan d'eerſten menſch.
Dit overheerlijk lot/
(Ver booven ons gedachten)
En 't geen wy naamaals wachten;
't Koomt al van U/ mijn God.

K. Verloove.

Daak-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dankzegginge en lof tot God.

STEM: Gelijk als de witte zwaane ſterſt.

1 GY die zonder aanvang eeuwig leeſt/
En door uw groote kracht
Wat ooit was en heden weezen heeſt/
Te voorſchijn hebt gebracht/
Elk moet houden/ lieven/ eeren/
Uw gebod/
Heilig/ heilig/ heilig/ Heere
Zebaoth.
2 Zuiv're zonne der gerechtigheid/
En rechtſnoer mijns gemoeds/
Reine onbevlekte heiligheid/
En oorſprong alles goeds/
U zy eeuwig prijs en eere/
Goede God/
Heilig/ heilig/ heilig/ Heere
Zebaoth.
3 Al was yder haair mijns hoofds een tong/
Waar mee ik dag en nacht
Uw lof met aandacht en yver zong/
Ik zou als zonder kracht/
Nooit U na waardye eeren /
Hooge God/
Heilig/ heilig/ heilig/ Heere
Zebaoth.

J.. D. Opperdoes.

Gebed van eender die zich tot de Chriſtelijke Godsdienſt wilde begeeven.

STEM: Pſalm 79.

Of: Antwerpen Rijk.

1 ALmachtig God/ voor uw alziende oogen
Verſchijn ik nu ootmoedig neergeboogen/
En offer U mijn traanen en gebeeden/
Uit 't innig diep van mijn inwendigheeden/
Ik open deze borſt
Voor U/ barmhartig Vorſt/
En Springbron der weldaaden/
Vertrouwende dat Gy/

Zult

Zult na uw goedheid my
Van 't laſtig pak ontlaaden.
2 Mijn ſchulden zijn meer dan tien duizend ponden/
Als 't oeverzand in veelheid zijn mijn zonden/
Mijn ſchoone tijd van driemaal zeven jaaren/
Is vruchteloos en ydel weg gevaaren/
Dit doet een groote ſmert/
In mijn roudraagend hert/
Door 't nagepeins verwekken/
Wilt my uw arme knecht/
Nooit voor het ſtreng gerecht
In uwe Vierſchaar trekken.
3 Fontein des heils / barmhertig en weldaadig/
Ik bid/ o God/ o God/ zijt my genaadig/
Wilt my doch in de reine purper plaſſen/
Van 't heilig bloed uws Zoons mijns Heilands waſſen;
En wilt my met Yzop
Ontzondigd maaken op /
Dat ik mag zuiver werden/
Sterk my dat ik voortaan
Uw weg zorgvuldig gaan/
En tot den eind' volherden.

J. D. Opperdoes.

Verlooren opwekkings beklag.

STEM: Ik beſloot in mijn gedachten.

1 TOen ik mijn verquikte leeden (opgerecht/
Uit de zachte leegerſteede/ 's morgens weer had
En in mijne offerveeden/ (verknecht:
Al mijn daaden en gedachten / aan mijn God weer had
Vond ik my helaas! bedroogen: (brooken hart
Toen ik mijn gemoed wouw richten / om met een ge-
Weer te komen voor Gods oogen. (was veel te hard.
'k Brocht niet anders voort als woordẽ/ maar 't gemoed
2 'k Zocht mijn zonden te bepeinzen /
Mijn gedagten op te zenden tot zijn weldaan lange rei/
'k Sprak en dacht wel zonder veinzen/ (wel zy;
Hoe verfoeſelijk mijn ziele / hoe dienſtwaardig God
Om de droeve kelk van 't lijden/ (le'en wel eer.
Dat mijn Heiland/dat mijn broeders/ en mijn Vaaders
'k Zocht van droefheid en verblijden (weer.
Stof in lied'ren en in ſpreuken / boek en Bijbel heen en

Wat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Wat ik las of koſt bezinnen/ (ontfaan/
't Hart beſlooten in zijn koude kon geen ernſt noch trooſt
't Bracht de woorden wel naa binnen/ (ſtaan.
Maar zy keerden leedig weder / en den geeſt bleef doffig
't Hart en kon die niet verdraagen/ (per neer/
En van droefheid overvallen/viel weer voor zijn Schep=
En begon bedroeft te klaagen: (o Heer/
Ach hoe blijft gy zoo verſchoolen ! en van my zo vreemd
4 Laat mijn ziel doch d'oorzaak weeten/ (ſtaan:
Laat eens alle mijne daaden / mijn gedachten voor my
Die 't gewoel my dee vergeeten/ (kan ſlaan:
In mijn nood'ge beezigheeden / daar de tong licht mis
Daar de zinnen licht verdwaalen: (zoo licht.
En de ſchildwacht der gedachten/en der woorden wijkt
Hier een lachje/ daar eens faalen:
Hier de eerzucht in te laaten/of zijn faut bedekken dicht:
5 Hier de ſtreng te ſtijf getrokken:
Daar de zinnelijke poppen/ in wat moois en lekkerny
Aan te doen/ of in te ſchokken/ (gevry:
Zonder God daar mee te dienen / enkel op des vleeſchs
Langer ſlaapen als de leeden/ (getrouw/
Als 't gemoed om friſch te weezen/in zijns heeren dienſt
Zou bewaaren in zijn vreede. (wou.
Meer te nutten / als de ziel in vuurigheid verduuren
6 Hier wat nieuws/ of 's naaſtens zonden
Op te haalen/ zonder eenig heilig oogwit in 't gedacht.
In 't bezoeken heele ſtonden/ (doorgebracht/
Zonder ſtichten / met verſtrooijing van den aandacht
Zonder waaken in gebeeden.
Feil in dergelijke zaaken/ quellen nu mijn ziel zoo zeer
(Die ik meenigmaal noch deede) (eer.
Als mijn allerzwaarſte zonden/pijnigden 't gemoed wel
7 Laat/ o Heer! die ſtruikelingen/ (beging/
Noch mijn oude groove zonden / die ik immermeer
My niet leedig heenen dringen (zing.
Van uw Goddelijke ooren/ daar ik mijne nood voor
Keer eens weer in mijn gedachten ! (geeſt
Laat mijn geeſt het zoet bedouwen van uw trooſtelijke
Niet meer vruchteloos verwachten. (geweeſt/
Laat mijn ziel U weer gevoelen / als 't voor deezen is
8 Dan zal ik/ met vaſte treeden/ (vuldigheid.
Op mijn woorden/op mijn daaden acht ſlaan/met zorg=
'k Zal al uw barmhertigheeden/
Uwe wond'ren/uwe leſſen/uw onvattelijk beleid/

Nimmer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Nimmer uit mijn hart doen wijken. (ken groot.
'k Zal uw lof dan dikmaal zingen/ en met daaden maa-
'k Zal gehoorzaamheid doen blijken/ (dood.
In verachting/ in verzaaking/ in vervolging tot de

F. Kuiper.

Aanhoudend' gebed tot God, om vergeeving van zonden en voorige zeegen.

1 HEer mijn God hoor mijn gebeeden/
Laatze daalen in uw hert/
Want mijn hart dat is onruſtig/
Zoo lang 't niet verquikt en werd,
Daarom daald met Heemels zeegen
Op mijn dor en teer gemoed/
Op dat mijn verſtand naar booven
Al zijn kracht en werking doet.
2 Laat mijn oogen dikmaal traanen
Overloopen om mijn zond.
En raak zoo het alderbinnenſt
Van mijn alderdiepſten grond.
Dan zoo zal ik al de daagen/
Die hier noch te leeven zijn/
U trouw dienen/ eeren/ vreezen/
Maar gy moet mijn hulper zijn.
3 'k Acht geen ſchat/ of weeld op welluſt/
Niet en is'er op der aard
Dat mijn hart kan vroolijk maaken/
Als 't met U niet is gepaard.
Daarom kom dog neederdaalen
Met de ſtraalen van uw geeſt,
Nu 't gemoed is dor en droevig /
En voor meerder onheil vreeſt.
4 'k Heb veel daagen ende nachten
By my zelven overleid/
Watter in den weg mag weezen/
En wel duizendmaal gezeid:
Zijn 't mijn voorbedreeven zonden/
Heer mijn God gedenkze niet/
Want woud gy uw oogen houden
Op het geen dat is geſchied/
5. Dan zoo is het omgekoomen/

En mijn harte ſmelt van rouw/
En geen vreugd zal 't ooit gevoelen/
Zoo 't by U zoo blijven wouw /
Maar ik ben in ſterk verlangen
Naar de daagen van voor heen/
Toen Gy mijn gemoed verquikte/
En zoo lieffelijk verſcheen
6 Met den dauw van uw genaade/
Zoo dat mijn gemoed en hert/
Overſtort door uwe goedheid/
Gantſch vernoegd en vrolijk werd.
'k Zal dan hoopen / blijven hoopen/
(Met gedult en heiligheid)
Op uw woord zal ik betrouwen/
Want gy hebt het toegezeit.
7 Schoon ik hier veel zuchtens zuchte/
En mijn hert ſchier ſterft van pijn/
En van droefheid ingenoomen/
Meenigmaal verlaaten ſchijn.
Noch geef ik geen moed verlooren/
Om dat ik uw goedheid weet.
En uw Vaaderlijk meedoogen.
't Welk doch eenmaal leid gereed
8 Voor de geen die U beminnen/
En ſtanvaſtig blijven ſtaan/
In uw wet en uw bevelen/
Zullen nooit verlooren gaan.
Hierom Heer hoort mijn gebeeden/
En bewoond dit droef gemoed
Met uw Goddelijke gaaven/
Waar door 't eeuwig leven moet. B. Jooſten.

Gebed tot God, om vergeeving van Zonden, &c.

STEM: La Iſabelle.

1 GEen grooter ziels vermaken
Konnen mijn hart ooit raaken/
Dan dat gy mijn gemoed
Met Heemels Manna voed.
Het alderzoetſte zoet:
Het brood hier uit der Aarden/
By ons zeer hoog van waarden/

Valt

Valt ons zoo ſmaaklijk niet
In vreugden en verdriet.
Schoon d'honger ſtraalen ſchiet.
Koomt dan/ o Heer! van booven/
Op dat ik U mag looven/
En prijzen t'aller tijd.
Met zinnen en gedachten/
En alle mijn ziels krachten/
Op dat ik zoo met vlijt
Mijn gantſche tijd verſlijt.
2 Mijn zwakheid en misdaaden
Vergeeft door uw genaaden/
En ſchelt mijn zonden quijt/
Voor nu en al de tijd.
Wijl Gy genaadig zijt.
't Is waar in al mijn leeven
Is veel misdaad bedreeven/
Nu quelt mijn hart van pijn/
Wilt Heer mijn trooſter zijn/
Eer ik door druk verdwijn.
Koomt doch met zeegen daalen/
En laat my niet meer dwaalen
Op 't algemeene pad/
Maar dien mijn hart en zinnen
Nu ſtaan om u te winnen/
En ik die Heemelſchat
Nu in mijnziel bevat.
3 Iets ſchoons en groots te weezen/
Wie zouw U dan niet vreezen!
Mijn Koning en mijn Heer!
Tot U neem ik mijn keer/
Ontroert mijn ziel noch meer
Met Heemelſche gedachten/
Ey ſtort in my de krachten
Door u'wen goeden Geeſt/
Op dat mijn ziel dan meeſt
Mag hoopen onbevreeſt!
En zoo in 't end der daagen
De kroone mag weg draagen/
Wanneer uw Zoon vertoond
Met d' Engelen en machten/
En al die Heemelkrachten/
Ach mocht ik onbeſchroomd/
Dan zeggen/ koomt/ Heer koomt. B. Jooſten Smee.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Smeekingen tot God, om vergeeving van zonden en gaaven des Geeſts.

STEM: Een dorſtig hart.

1 O Groote God! o vriendelijke Heer!
Ik val in alle ootmoed voor U neer/
Om U te looven voor uw goedigheid/
Waar door Gy overvloedig hebt bereid
Voor alle vroomen/ die hier volgen naar
Uw lieven Zoon/ dat heilig exemplaar/
Die eeuw'ge vreugd! hoe koomt het U in 't zin!
De arme menſch/ zoo hoog te brengen in
De Heemel zelf/ en 't oneindig vermaak:
Een zaak waar naar mijn ziel geduurig haakt.
2 O lieve God! vergeef ons doch het quaad!
Waar door ons naam in uwen ſchuldboek ſtaat!
Want overvloedig zijn ons zonden groot!
Zoo dat we niet en vreesden als de dood/
Als wy niet hoopten op het Nieuw Verbond/
Waar in gy uit genaaden ons doet kond/
Dat gy het alles over 't hooft wilt zien/
Als wy ze nu maar als een ſlange vlien.
Maar o! wy hebben dat zoo veel beloofd:
En met dees be'en uw ooren ſchier verdoofd.
3 O lieve Heer! vergeef het ons noch eens
('t Geloof heeft nooit met wanhoop iets gemeens)
Wy hoopen nu van deeze uure aan/
Voorzichtig op die ſmalle weg te gaan!
Een ding verzoeken wy ſlechts van U Heer!
Dewijl wy zwak/ onmachtig zijn en teer/
En ſtaag beſtreeden met die quaade luſt/
Die uw genaa' zoo dikwils in ons bluſt/
Dat gy ons doch/ niet om ons maar uw naam/
Gelieft te maaken yv'rig en bequaam!
4 Om uit te voeren wat gy hebt geboon/
Zoo als het is beleefd/ van uwen Zoon.
O groote God! hoe koomen wy daar toe!
Dat dikwijls feilen/ maakt zoo laf en moe/
Veroorzaakt ons zoo meenig droef'ge traan/
Dat wy noch niet volmaakter zijn in 't gaan.
Daar wy zoo veel genaade op genaad'
Ontvangen hebben / in den hoogſten graad/

Uit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uit uwe hand : nochtans zoo weinig doen?
Verzoen ! o Vaader lief ! verzoen ! verzoen.
5 Want anders weeten wy geen raad'er toe/
Om te ontvlien het ſtraffen van uw roe :
Ey lieve gun ons doch een weinig tijd/
En wat verſterking in dees zwaare ſtrijd :
Dan hoopen wy noch teegen ons vyand
End'lijk te zeegepraalen onvermand/
En heiliglijk te wand'len in dit dal/
Door 't enge Poortje / langs dat Wegje ſmal ;
En eindelijk by U en uwen Zoon
Te zeegepraalen eeuwig in uw troon.
6 O zy dan met uw hulp van ons niet veer ;
(Ons oude zwakheid/ die gedenkt ons weer)
Schoon wy daarom dan worden fel gehaat/
En onze naam verworpen word als quaad/
Gelijk ik nu daarom ben vaſt gezet/
O Heer houw my maar uit des Duivels net :
'k Vraag dan met uw verſterking daar niet naa/
Al zou mijn lichaam lijden groote ſchaa :
Om dat ik weet/ dat lijden het begin /
Jaa 't ſterven zelfs/ is ingang tot gewin.

Wy zijn in hoope zaalig.

Herts opheffinge voor den eeten.

STEM : De kroon is niet zoo waard en zoet.

1 O Vaader/ van ons leevens togt/
Hier toe word nu uw hulp verzogt/
Om dat'er nooit/ hoe zoet en ſchoon/
Zielredding koomt/ als van uw troon.
2 Laat dan uw lieff'lijk aangezicht
Op onze dis nu zijn gericht,
Op dat uw zeeg' aan ziel en lijf
Zijn werking neem/ en vaſt beklijf.
3 Dat wy te weinig noch te veel
Gebruiken : maar een maatig deel
Van dees uw gaaven aangenaam/
Om tot uw dienſt te zijn bequaam.
4 Schoon 't ook de mond wat bitter ſmaakt/
Laat ſlechts ons geeſten zijn vermaakt/
Op dat door vleeſſelijke weeld
Niet wasz' het dierelijke beeld.

5 Jaa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Jaa druk ons diep in 's harts gedacht/
De bitt're Zauws ons Heer gebracht/
Op dat geen dorſt of hongersnood/
Ons leiden tot de zonden ſnood.
6 Maar lijdzaam draagen dus ons kruis/
Op datwe eindlijk koomen t'huis/
Staag eetend' in uw Heemels zaal
Des leevens vrucht/in glory praal.

J. Gerritſz.

Gebed tot God, om vergeeving der zonden en volſtandige heiligheid.

STEM: Gy die den naam van Chriſten draagd.

1 O Dat de kracht van 't eeuwig goed
Eens recht ons ziel quam binnen/
O dat eens recht het dof gemoed
Kreeg yver in het minnen.
2 In 't minnen van die grootſte ſchat/
Helaas/ te los in 't hart gevat
Een ſpeeltuig in de denking.
Maar waar 't gegrond/ en vaſt gezet/
Het was een eeuw'ge hartenwet.
Niets was tot haare krenking.
3 Noch dood noch leeven/ noch natuur
Met al haar ſchrik/ of vleyen/
En zou ons hart te geender uur
Van God te minnen/ ſcheyen.
4 Van 't minnen/ niet zoo laffjes heen/
Maar van die brand der deugde
't Geen week is wykt/ die ſtaat/die geen'
Geraakt ter hoogſter vreugde.
5 Hoe veer/ ach Heer! is my die ſtaat/
Hoe ben ik ſteeds getroffen
Van 't geen verleid/ o my/ wat raad
In dit geduurig ſloffen.
6 Hoe krijg ik eens/ o goede God/
Een vaſte tred in 't goede /
In ſtee van oeff'ning op 't gebod
Veel quaade beelden voede.
7 Hoe zal ik koomen in 't genoeg/
Och Heer! zoo niet de ſtraalen

Van

Van uw genaa / in dezen / vroeg
Te mywaarts neederdaalen.
8 Vergeef / ach God / vergeef het quaad
Waar door we zijn bedooven /
In liefds vergeet / ach Heer wat raad!
O wilt ons eens gelooven.
9 We neemen 't voor van nu voortaan
Op al ons reen en werken
All' oogenblikken acht te ſlaan /
Als gy ons maar koomt ſterken.
10 Want zonder U verdwijnd ons macht /
Van U moet alles koomen.
Ach Heer! o laat doch uw gedacht
In zeegen op ons ſtroomen.
11 't Is waar zoo lang en veel beloofd
En noch niet naagekoomen /
't Is reeden dat uw oor verdoofd /
't Is recht / men zou ook ſchroomen.
12 Ach Heer we koomen noch eens voor /
Ay laat 'et u believen
Dat wy / in beeterings gehoor
Uw goede vrienden blijven.
13 U 'o Zoon die heeft zoo veel gedaan /
En Gy voorwaar niet minder /
Ay neem ons weer als vooren aan
Tot uw geliefde kinder'.
14 We hoopen heilig in 't gemoed
En dat in al onz' daaden
Te trachten na het hoogſte goed
En d'eeuwige cieraaden.
15 Ach Heer bedomp maar onze ſtank /
De ſtank van ons misdrijven.
Ay laat ons harten beedeklank
By uwen troon verblijven.
16 Op dat de waare deugdes vrucht
Onz' hart doch mach in woonen /
En dat voor 't zukk'len / en 't gezucht /
Uw Geeſt mag in ons troonen.
17 Gy Jeſus / Heer / weet wat 'et zy
Het vlees hier te betoomen /
Ach maak ons dan toch eensjes vry
Van dit verdriet en ſchroomen.
18 Verleen ons doch een klaar gezicht
In ons verſtand en harte /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Op dat doch geen van onze plicht
Verblijf/ tot onze ſmarte.
19 In kracht van uwe goeden geeſt/
Wy hoopen 't wel te maaken/
Om (als vervoerd) heel onbevreeſt/
Ons zelven te verzaaken/
20 O kom te hulp/ en maak ons vry/
Want anders zal 'et uit zijn/
Met ons beſtaan! maar Gy blijf by/
Op datwe naa uw bruid zijn. Amen.

J. Gerritſz.

Herts begeerte.

STEM: Bewaar my God want ik vertrouw.

1 Wy komen tot u Heere/ goed/
Met onze klacht
En bidden U met diep ootmoed/
Verleen ons kracht/
Want wy zien/ dat het ons ontbreekt
Aan heiligheid/
En dat men zonder die niet leert/
Wat ons verleid.
2 Wy vinden ons/ o heilig God/
Met zonden veel/
Daarom lief Vaader laat ons lot
Zijn 't heerlijk deel
't Welk gy aan uwe kind'ren geeft/
O vreugde groot!
(Waar door men recht uw wil beleefd)
Dat Heemels Brood.
3 Geef ons Heer! een vernoegzaam hert/
Op dat wy niet
Door rijk te willen zijn/ in ſmert/
Of groot verdriet/
In verzoeking/ door 's Satans macht/
Worden vervoerd:
En dat dien ſtrik ons nooit verkracht/
Daar hy mee loert!
4 Leert ons de les uws dienſtknechts wel/
Daar hy ons leert/
Dat ieder zig vernoegen zel
In zijn begeert.

Van 't aards te wenſchen niet een zier/
Boven de nood/
Die w' ieder dag behoeven hier/
Tot daagelijks brood.
5 De kleed'ren waar door ons lichaam
Word overdekt/
Laat die doch weezen maar bequaam/
Naar 't geen ons trekt;
Om 't heerlijk Heemels Bruiloftskleed
Te krijgen aan:
Waar mee men tot uw dienſt gereed
Zal eeuwig ſtaan.
6 Beroer ons Heere 't herte doch/
Gelijk gy dee
Aan Lidia/ die ſtaadig zocht
Om waare vree.
Door u te hebben in 't gemoed
O heil'ge zaak.
O aller vreugde zoetſte zoet!
O groot vermaak.
7 Met u geſtaag inwendiglijk
Te houden feeſt/
Is hier op aard der vromen rijk
Altijd geweeſt.
Wy bidden u o goede Heer/
Geef ons dit maar:
En datw' ons zelve meer en meer/
Recht kennen klaar.
8 Op dat niemand zich zelfs bedriegt/
In zijn gemoed:
Door dien den Satan ons voor liegt/
En 't quaad noemd goed/
Maar dat men zuiver in den grond
Zich zelver ken/
En zich met hert/ziel/geeſt en mond
Tot u gewen.
9 Niet nu en dan/ of traag/ of laau/
Maar 't aller tijd/
Geduurig/ vuurig/ naarſtig gau
Met alle vlijt
Te jaagen na geloof/ liefd/ hoop
En al het geen
Waar door men (na des deugdes loop)
Met U vereen. P. Terwout.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Treurende beede om Gods genaade.

STEM: De zoete Meereminne.

1 MEt droefheid neer gezeegen/
In bangheids diepe zee/
Heel raad'loos en verleegen /
Zoo uit ik noch dees bee' :
Schoon gy Heer my laat loopen/
Om dat gy moede bend/
Hoop ik noch tegen hoope/
Ach houd U doch niet vremd.
2 Mijn droefheid doet my weenen/
En 't hart is zeer bevreeſt
Of 't ooit wel zal verneemen
Een ſtraalzel van uw geeſt/
Hier ben ik zeer verleegen
En 's Duivels liſt is groot/
Zoo dat ik eer wou ſneeven/
Alwaar 't een wreede dood/
3 Als zoo altijd te leeven/
Verlaaten van uw Geeſt/
In deeze naare Wereld/
Daar niet en komt dan vrees.
Mijn zonden doen my beeven/
En ſluiten 't harte toe.
Ay my wat raad o Heere!
Ik ben my zelfs al moe.
4 Ik weet ik ben niet waardig/
g'Hebt over veel gedaan/
Jaa/ zoud wel konnen zeggen/
Ik mag u niet verſtaan/
't Is lang genoeg gewachted/
Gy brengt doch niet nieuws voort/
Mijn wet word niet betrachted/
Ik ben al moe gehoord.
5 O! wijſt my doch niet heene/
Ik laat u doch niet los/
Uw gunſt moet ik verwerven/
't Mag koſten wat het koſt/
Schoon uw deur is geſlooten/
Doe open lieve Heer/
Want anders moet ik ſterven/
Of ſmelten voor u neer.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Ey laat u doch beweegen/
Ik neem op nieuw weer voor/
Om u o Heer te vreezen
Al mijne leeven door.
Doch zoo 't te grof gemaakt is/
Of veel te lang gewacht/
Doet het dan om de vroomen/
Die noch met alle kracht
7 U zoekende te bidden
Voor my onwaardige/
Ey laat u doch beweegen/
Ik was zo gaaren mee
Behouden/ lieve Heere!
Alwaar't de minſte plaats
In uwe ſchoone Heemel/
Hoe koom ik tot die ſtaat.
8 't Gezelſchap van de vroomen
Heeft mijn hart zeer verheugd
Geheelijk ingenoomen/
Om al de ſchoone deugd
Die ik in haar bevinde/
En zou wel gaaren t'zaam
U zoo eens willen dienen/
Tot eere van uw naam.
9 Maar weet geen raad o Heere/
Om mijn natuur/ die groot
Tegen uw wil gekant is/
Te brengen in de dood/
Gy zoud wel willen helpen/
Als 't eerder was beklaagt/
Maar wilt uw tooren ſtelpen/
Of 't U noch eens behaagd.
10 Want ik zal blijven kloppen/
Alwaar 't mijn leeven lang/
Op hoop gy my zult helpen/
Als 't eens is op het bangſt/
Daar op ik my verlaate/
Hoe wel met droefheid groot/
Want 't hart dat blijft bekneepen/
En van uw gunſt ontblood.

Staat na a deugd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gebed en ſmeekingen om vergeeving der zonde, en hulpe des geeſts.

STEM: O grootheid van Gods lieſd'.

1 Uit eene diepe nood moet ik tot u Heer komen:
En dat in droefheid groot / met tranen over-zwommen.
Ag ziet van uwen troon op mijn benaudheid Heer/
En reik my doch uw hand/ of ik moet zinken neer.
2 Want ik heb my/ o Heer/ vergreepen in veel zonden:
Mijn ziel die ſmart het zeer / want zy is heel vol wonden/ (denk/
Mijn hart en mijn gemoed verſchrikt als ik 't ge-
Verſchijnen derf ik niet / zo uw genaa niet werkt.
3 Maar Heer om dat ik weet / en dikmaals heb bevonden
Dat gy genaadig bent/ zoo kom ik met mijn wonden
En ſtel ze u te voor / eerbiedig als ik kan.
Mijn bloed roerd in het lijf/ ag/ ag wat gaat my an.
4 Ik ben zomtijds benaaud/en ook wel heel verlegen/
Als ik in ſtilt' bedenk/ en ernſtig overweege/
Hoe lang gy hebt gewacht/ geklopt aan mijn gemoed/
O Heer ik ſchaam het my/ ay houd het doch te goet.
5 Want zoo gy dat niet doet/ zoo moet ik neder zinken
In diepe baaren neer/ en daar geheel verdrinken.
Ag / laat dat doch niet toe / ik neem op nieu weer voor
Om u te dienen Heer/ mijn heele leeven door.
6 En U/ o goede God / mijn ziel / lichaam en leeven/
En alles dat ik heb geheel te overgeeven.
O! koom my doch te hulp met uwen goeden Geeſt:
Op dat ik namaals mee mag koomen op dat feeſt.
7 Ik weet wel goede God / als gy / na recht woud richten/
Dat gy dan zeggen kond/ik mag my niet verpligten/
'k Heb met u veel geſloofd / en lang na u gewacht:
G' hebt dit wel meer belooft / maar weinig noch betracht.
8 Dat moet ik lieve Heer/ bekennen tot mijn ſchanden/
Maar o/het doet my zeer/reikt my noch eens de handen
Want ik kan goede God/ dat weederhaalen niet:
Maar bid vergeeſt'et doch/en help my uit 't verdriet.

9 Ag Heer:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

9 Ag Heer! wijſt my niet weg/ik kan het niet ontbeeren:
Uw gunſt heb ik van doen / o wilt niet van my keeren;
Maar kom my doch te hulp / bid ik noch eenmaal Heer/
Mijn nood die is zeer groot / of ik moet ſtruik'len weer.
10 Mijn talmen lieve Heer / en dit langduurig klaagen/
Doet my in 't harte zeer / ik kan 't haaſt niet verdraagen:
O/ deeze dorrigheid/ blijſt my geduurig by:
O / Heere neemt het weg/en d' oorzaak mee daar by.
11 Op dat ik namaals mee/met alle vroome menſchen
Mag koomen op die ſtee/ daar ik om bid en wenſche.
Daar zouden wy dan t'zaam eeuwiglijk zijn verblijd.
O Heer! maak my bequaam / en ſcheld mijn zonden quijt.

Staat naa deugd.

Dankzeggend Gebed, over 't by een koomen van verſcheiden goede vrienden.

STEM: 't Harte door uw lieſd bevangen.

1 O Mijn God! wy koomen t' zaamen
Hier by een in uwen naame/
Van verſcheiden plaatzen weer/
Laat uw gunſt doch daalen neer!
Dan zoo zullen wy U prijzen/
En met Lofzang eer bewijzen/
U o groote God! alleen
Looven wy van een tot een.
2 Want wy zijn verpligt met reeden/
(Door uw gunſt die noch heeft ſteede)
U te prijzen in 't gemeen/
Van den ander of by een.
O! dat zijn wy overſchuldig/
Door uw goedheid die geduldig
Ons in 't leeven hebt geſpaard/
En tot noch toe dus bewaard.
3 Een ding moet ik hier verhaalen/
Want 't is veel; ja 't heeft geen paalen/
Dat is goede God! en Heer!
Dat gy ons nu hier koomt weer/
Booven bidden of gedachten/
Jaa begeeren of naa trachten

(Want het ſcheen my zelfs te veel)
Zoo te ſchenken zulk een deel.
4 Zie o God/ op 't geen laatſt leeden/
Op die zee van bangigheeden
Welke doenmaals ſtroomden af/
En ons bragt by naa in 't graf/
't Geen wy in ons harte droegen/
Nu niet meer; maar met genoegen
d'Een den aar aanſchoud/ verheugd/
Dank o Vaader/ voor dees deugd.
5 Doch om uwe naam te looven
Gaat al 't voor'ge ver te booven/
't Eeuw'ge leeven na de dood/
Help Heer/ tot dat goed zoo groot/
Waar van onze ziel ontſtooken/
Vierig word om U te rooken
Op een geeſtelyke wijs/
Tot uw eere/ roem en prijs.
6 Booze geeſt hoe moet gy buigen
Daar van wy nu zijn getuigen:
Want waar uwe wil geſchied/
Wy verſcheenen dus hier niet.
Daarom zenden wy naa booven
Ons gedachten/ om te looven
U Heer! en uw lieven Zoon/
Die geſteld is op uw troon.
7 Voort weet ik niet meer te ſpreeken/
Als U Heer/ noch eens te ſmeeken/
Dat gy ſtraalen uit uw troon/
Afgezonden door uw Zoon/
In ons harten laat neerdaalen.
O die goede Heemels ſtraalen/
Gunt dit doch ſchoon ik erken/
Dat ik zulks onwaardig ben.

Staat naa deugd.

Innige zuchten der Geloovigen tot God.

STEM: Pſalm 116.

1 O Heilig God/ nu koom ik in ootmoed/
Ontroerd van geeſt/ eerbiedig voor U knielen.
Och/ Jeſus Heer/ behoeder onzer zielen/
Ey ziet/ hoe ik hier leef in teegenſpoed.

2 't Is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

2 't Is my een kruis/ een laſt/ zeer overgroot/
Met 't zondig vlees als balling hier te zwerven:
Hoe lang zal ik U/ bruidegom noch derven?
En leeven hier als in een ſtaa'ge dood.
3 Met bange vrees draag ik een groote ſchat/
Zeer prijkeleus / in zwakke aarden vaaten:
Ik kan och Heer/ het ſtruik'len ſchier niet laaten/
Mijn zondig vlees maakt den geeſt moed' en mat.
4 De oude ſlang (een duizend konſtenaar)
Die zoekt met liſt mijn ſchat heel weg te neemen/
En zoud' zeer graag my van U heel verbreemden/
Neemt ſteeds hier toe geleegentheeden waar.
5 Als ik gedenk hoe hy in Edens hof
Daar Adam heeft (een heilig man) bedroogen:
En Judas mee in Chriſtus ſchool/ bewoogen
Dat hy hem diend'/ en ging zijn Heiland of.
6 Dan ſchrikt mijn ziel/ en vreeſt dat in deez' tijd
Dien loozen Geeſt my hier mocht licht bedriegen/
Om zorgeloos in zondens ſlaap te wiegen/
En maken my mijn grootſte rijkdom quijt.
7 Ik leef in vrees/en 't koſt my meenig traan/
Dat ik dus traag ben tot uw dienſt genegen;
En vrees / dit mocht rechtvaardig U bewegen
Uw gunſtig oog van my ook af te ſlaan.
8 Als ik gedenk dan zucht ik in weemoed /
Dat gy noch dreigt den lauwen uit te ſpouwen;
En daar noch by / (eilaas! ik mach wel grouwen)
Verbloekt is hy die uw wil traaglijk doet.
9 Ach! traag/ en lauw ben ik veeltijds/o Heer /
Dit maakt my bang/ och wilt my niet verſtooten/
O goede God! en van uw Geeſt ontbloten /
Maar 't Heilig vuur in haaſt ontvonken weer.
10 Die dan mijn ziel met yver heel ontſteekt/
En voort vertrooſt met uw barmhertigheeden/
En ſtaage zorg mijns Heilands trouw gebeeden/
Die door zijn dood my vrijd/ en ſteeds vryſpreekt.

Formulier van welbidden, ingeſteld door Jeſus Chriſtus.

STEM: Pſalm 100.

1 GOd Vaader! die zeer hooge zit/
Uw naam ge-eerd/ mijn geeſt aanbid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wy bidden thans in heil'ge ſchroom
Uw Koninkrijk meer ons toekoom.
2 Uw wil van ons geheiligd werd
Met een oprecht Godsdienſtig hert:
O Heer! geef ons 't genaaden brood
Ten onderſtand van 's leevens nood.
3 Vergeef ons onzer zonden ſchuld.
Z' heeft lang getergd uw groot geduld:
Deur Jezus uitgeſtorte bloed
Van ramp/ o God! ons zielen hoed.
4 Het lichaam ook van quaalen vry.
Kneuſt Duivels liſt en 's hels gebly.
Verheerlijkt werd uw grooten naam:
Heer maakt ons tot uw dienſt bequaam.
5 By u is magt en Majeſteit.
Volkoomen heil en zaaligheid.
Ook heerſchappy en 't eeuwig rijk.
Uw Kind'ren vaſte borgt en wijk.

A. v. Beuzekom.

Dankdicht van God.

STEM: Pſalm 8.

MYn hert ontvonkt/mijn geeſt begint t'ontſpringen
Om U mijn God en Schepper aller dingen
Te zingen lof/ te roemen uwe eer.
Wanneer ik my tot die bedenking keer/
2 Hoe gy wel eer d'aard ſchepten en den Heemel/
Den dag en nacht en 't onderluchts geweemel/
't Uitſpanſel ook/ de waat'ren door uw kracht/
Jaa Zon en Maan/'t geſternt hebt voortgebracht.
3 De aard met kruid en veel vruchtbaare boomen/
In 't woud en 't veld het vee hebt voort doen koomen/
En in de zeen veel viſſchen hebt geplant/
Die na uw woord teelen als 't vee op 't land.
4 Maar booven dit hebt gy de mens geſchaapen/
d'Eerſt' uit ſtof/ de tweed' uit d'eerſte in 't ſlaapen.
Een naabeeld hebt Gy hem gemaakt van U/
Uw handenwerk hem onderdaan is nu.
5 Niet teegenſtaand' veel duizenden van jaaren
Verloopen zijn/ 't blijft als z' van d'aanvank waaren/
't Houd alles zijn geſchikte loop en tred/
En ieder blijft in 't perk van u gezet.

6 Doch

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Doch meerder Heer moet onze hert ontfonken
In liefd tot U/ want door uw kracht geſchonken
Gy alles hebt wat ons ten leeven leid/
Roept ons tot deugd en uwe heerlijkheid.
7 Laat Jacobs zaad ſpreeken van wet en rechten
Haar toegebracht door 't middel uwer knechten/
Wy hebben nu 't volmaakt en 't nieuw verbond/
't Welk eeuwig blijft op Chriſtus vaſt gegrond.
8 Wie Heer dan zal door zulks niet zijn bewoogen/
Om hier den tijd zijns leevens naa vermoogen
Te brengen door in heiligheid en deugd/
Dewijl g' aan die zult ſchenken 's Heemels vreugd.
9 Daarom o! God moet hert en zin U prijzen/
En al wat in ons is U eer bewijzen.
Wel looft den Heer gy al 't werk van zijn hand/
Zijn heerſchappy verbreid door 't gantze land.

H. Theuniſz.

Ziels beweeging tot dankbaarheid voor Gods groote weldaaden.

STEM: Pſalm 38, 61.

Of: Poliphemus aan de ſtranden.

'k Voel mijn ziel / van klein vermoogen/
Zeer bewoogen
Om tot God mijn Heer te gaan.
Want ze denkt aan uw weldaaden/
En genaaden
Tot ons nut en beſt gedaan.
2 Mocht ik Heer u eens ontmoeten/
En begroeten
Met mijn lippen/ hart en mond/
Zoo was ziel/ en Geeſt van binnen
Door uw minne
Zeer vol vreugde/ en gezond.
3 Gy wilt Heer van alle heeren/
My toekeeren
Uw zeer lieffelijk aanſchijn/
Als maar ſlechts de ſnoode zonden/
Vuile wonden/
Uit mijn geeſt/ ziel/ lichaam zijn.
4 Dan wilt Gy ook in my woonen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En betoonen/
Dat gy geen perzoon aanziet/
Die maar uwe Godheid vreezen/
Wilt Gy weezen
Een trouw hulper in verdriet.
5 Allen die zich draagd rechtvaardig
Acht gy waardig
Dat hy uwe gunſt geniet.
Dies gy veele arme menſchen/
Boven wenſchen/
Ziel/ en lijf verquikken liet.
6 Door uw Zoon aan alle kanten/
En gezanten/
Die maar ſlechs gelooven koſt/
Hebt gy Heer aan d'eene zijde
Van veel lijden/
En zeer zwaare pyn verloſt.
7 En met een van 't eeuwig leeven
Blijk gegeeven/
Door de boodſchap die gy bracht.
Ook als gy de baar aan raakte/
Leevend' maakte
Den geſturven door uw' kracht.
8 Laazarus een wijl verſturven/
Haaſt verdurven/
Deed gy uit den graave gaan.
Deze werken hoog van waarden
Zijn op aarden
Hier deneen van U gedaan:
9 Maar noch gaft gy grooter blijke
In uw' rijke/
Door het zenden van dien geeſt/
Die gy van uw Vader goedig
Overvloedig
Zond/ op 't heerlijk Pinxterfeeſt.
10 Waar door elk maar diez' quam naaken
Daadlijk ſpraaken
Ongeleerd zoo meen'gen taal/
Deeze droomden/ propheteerden/
And're leerden
Godes wille t'eenemaal.
11 Dit kan ons gemoed opwekken/
En verſtrekken
Tot een wiſſe klaare blijk.

Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Dat gy Heere/ die de Jooden
Schandig dooden/
Zijt gekoomen in uw rijk.
12 Och wat ziel is niet ontſtooken/
En gebrooken/
Als hy eens te recht bedenkt/
Dat dit alle zijn weldaaden/
En genaaden
Die gy ons o Heere ſchenkt.
13 Ach! wat zal ik U o Heere/
Weer vereeren/
Dat U eenig voordeel geeft/
U moet elk geſtaadig prijzen/
Hoog doen rijzen
Uwen lof die eeuwig leefd.

B. Rijkart.

Aandachtige belijdenis en beden tot God.

STEM: Ik hoorde dees daagen, &c.

1 O Nendige Schepper en bron aller deugden/
O oorſprong en ader der vreugden /
Wiens glory en goedheids ongrond'lijke ſchatten
Het menſchlijk vernuft nooit bevatten.
2 Wy nietige ſchepzelen voelen de ſmerte
Der zonden in 't diepſte van 't herte;
En derven/ helaas / van beſchaamheid onz' oogen
Niet opſlaan/ uit vrees na den hoogen.
3 Barmhertigſte Jeſus/ behouder der zielen/
Voor wien wy ootmoedelijk knielen:
Laat ons doch verſchooning van ſtraffe verwerven;
En leer ons wel leeven en ſterven.
4 Begunſtig ons met uw genaadigen zeegen/
En lei ons in 't ſpoor uwer weegen :
Dan zullen wy/ Heere/ met vroolijke klanken/
Geſtaadig U looven en danken.

A. Janzen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Voor Weeskinderen.

STEM: Pſalm 23.

1 TOt U/ tot U/ o Vaader aller Vaad'ren!
Is 't dat wy nu met be'e en loſzang naad'ren/
Gy zyt die geen op wien men vaſt mag bouwen:
Op wien men ook volkoomen mag vertrouwen.
Die nooit en ſterſt: Jaa die ons 't eeuwig leeven/
En kond en wilt op waare deugden geeven.
2 Geloofd/ gedankt/ ge-eerd en hoog gepreezen
Moet Gy o God! van ons al t'zaamen weezen/
Die ouderloos ook zonder goed of erven/
Zoo hier en daar verſchooven moeſten zwerven
In voor'ge tyd/ als ſchaapjens zonder hoeders/
Maar nu verzien van Vaaders en van Moeders.
3 Voor dees weldaad wy U ſtaag moeten pryzen/
En U en haar gehoorzaamheid bewyzen:
Geef dat zy haar met Vaaderlyk ontfarmen,
En moederliefd/ ons moogen als omarmen.
Gelyk een hen/ die onder haare wieken
Bedekt en voed haar jong en teere kieken/
4 Dat zoo haar hart ook over ons mag hangen/
En zy van U/ en wy van haar ontfangen
Veel zieles heil/ door 't opvoen in de leere
Van uwen Zoon/ om zoo het quaad te weeren/
En goed en deugd in 't hart van ons te zaajen;
Ten einde wy het eeuwig leeven maajen.
5 Druk ons in 't hart dat al ons doen en poogen/
Altyd geſchied voor uw alziende oogen/
En dat al 't geen van ons hier word bedreeven
By u ook werd als in een Boek geſchreeven/
Op dat die vonk van waare kinder vreeze/
O Vaader! diep ons ingedrukt mag weezen.
6 Zoo zal 't geſchien/ dat onze jonge zinnen
Des weerelds draf en ydelheid nooit minnen;
Maar dag en nacht in deugden ons verblyden/
En als de peſt het quaad gezelſchap myden.
Weer huiskrakkeel doch ver van onze monden.
Dat haat en nyd nooit by ons werd gebonden.
7 Noch bidden wy/ o Vaader! geef ons meede
Altyd een hart dat willig is tot vreede/
En gants geneigt tot onze kinderpligten;
Op dat w' in 't goed als ligten moogen ligten/

En

En d'een den aar ten goeden op mag wekken/
En met de hand als naa den Heemel trekken.
8 Zoo een van ons het dwaalpad af mogt dwaalen/
O Vaader! wilt die weer te rugge haalen.
Slaat hem in 't hart/ Ag! wilt het niet gehengen;
Maar door uw liefd' hem weer te rechte brengen/
Dat hy berouw van 't quaade mag betoonen/
En keeren weer met den verlooren Zoone.
9 Dan zult gy hem ook niet voor baſtert achten/
Maar voor 't gemoed 't gemeſte Kallef ſlachten.
Goedheids fontein wilt ons met liefd beſproejen/
Uw aard is doch in weldaan uit te vloejen/
Want Gy Heer zyt/ o Bron en liefde Ader /
Der weed'wen man/ den weezen eenen Vaader.

J. Huigen.

Wanhoops worſteling, en triomphe des geloofs.

Zamenſpraak tuſſchen Ieſus en de ziele.

STEM: Wanneer het hert nu klaar, &c.

Jeſus.

1 KOom all' tot my / ay koom/ koom al die zyt belaaden/
Koom al die zyt belaſt met droefheid en verdriet/
Koom al die zyt belaſt/ met klein en groote quaaden/
Ay koom en drink het nat des leevens doch om niet,
Dan vind gy ruſt/ o bange ziel/
Want 't jok is zoet/ de laſt is licht.
Zoo gy maar wilt (en 't u geviel)
Zoo maak'et dat uw viand zwigt.
Daarom zoo koom doch vroom / en laat u van my leeren/
Want ik geen ſtrik en zoek/ maar 't quaad van u te weeren.

Ziele.

2 Ik ben te zwaar belaſt/ met groot en kleine zonden
Bemorſt/ beklad/ zeer yſſelyk om aan te zien/
En over al misſtipt / jaa door en door vol wonden/
Ik ben in 't minſt niet waard / dat gy my hulp zoud bien.
Daar zyn wel and're die uw trouw/
Veel waarder zyn als ik zo my

Die

Die U wer zuchtend' handgebouw
Aanroepen/ Heer maak ons doch vry
Van 't jok / en blok / zeer zwaar op onzen hals gehangen/
Dat wy zeer bly,/ met luſt/ en ruſt/de kroon ontfangen.

Jeſus.

3 't Is waar daar zijn wel meer/maar ik begeerze alle
t' Ontfangen in mijn rijk/ jaa dat nier een vergaa/
Of door het zondgedrogt/ in ongeloof verballe;
Maar datze all' door boet / en trouw koom'n in genaa.
Koomt gy dan ook en recht u op/
En reinig u met nieuwe moed;
Zoo raakt gy tot den hoogſten top
Van alle weeldens overbloed.
Ay koom / ay koom/doch vroom/ en laat u van my leeren/ (weeren.
Want ik geen ſtrik en zoek ; maar 't quaad van u te

Ziele.

4 Ik ben o trouwe Heer/ te ver van 't pad gegleeden/
En heb alree verdiend de helze pijn en ſtraf /
Om dat ik altijd weer geboden heb vertreeden/
En daarom is 't dat ik zoo vadzig en zoo laf
Mijn gangen richt/ o droeve zaak:
Hoe krijg ik weer een nieuwe moed/
Hoe krijg ik weer een nieuwe ſmaak/
Hoe krijg ik weer een liefdebloed.
O my/ hoe bly was 't eertijds na de vuur'ge beeden.
Helaas / ik dwaas ben ſchier verbreemd van goede zeeden.

Jeſus.

5 Het quaad en zonde doen / van u wel eer bedreeven/
Dat ſcheld ik alle quijt/wanneer g'u nu met blijt/
Met hart / verſtand en al / aan my koomt overgeeven. (blijd.
In plaats van 't bang geknaag/ is dan 't gemoed ver-
Ay waak dan op/ o bange ziel/
En ſtel door my uw hart in vree.
O die in ongeloof verviel/
Quam nooit in 's Heemels rijke ſtee.
Daarom zoo koom / doch vroom / en laat u van my leeren/ (weeren.
Want ik en zoek geen ſtrik / maar 't quaad van u te

Ziele

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ziele.

6 't Is waar zoo ik mijn trouw aan u quam over-
geeven/ (vreugd:
In plaats van nu bedut / was dan 't gemoed in
Maar zwaarheid van uw wet/en daar zo na te leeven/
En 't quaad met al'er ſchijn en Wereldze geneugd
Geheel te dempen onder voet/
(Ik ben te ver te ver van 't pad)
En dan noch waſz'n in deugdeſpoed/
En zoo te raaken aan die ſtaat/
't Is niet te doen / voor die haar ſpoen in d'aardſche
zaaken/ (ken.
Gelijk als ik / o droeve ſchrik / wee aardſch vermaa-

Jeſus.

7 't Is waar mijn wet die ſpreekt van lijden en ver-
zaaken/
Van dooden/kruizen/temmen 't aardſche weeldrig lijf:
Maar die 't geloove heeft/dat daar door is te raaken
Tot eeuw'ge Heemel vreugd/ verwint al dat bedrijf.
Dus word mijn jok en laſt verlicht/
En d'ruſt der zielen leit en wacht
Voor al die vlijtig zijne plicht/
Schoon vol verdriet op Aard betracht.
Ay koom / ay koom! doch vroom / en laat u van my
leeren/ (ren.
Want ik geen ſtrik en zoek/ maar 't quaad van u te wee-

Ziele.

8 Ik ben te zwak van kragt dat groot werk te beginnen
Mijn moed die is te klein tot zulk een heldeſtuk.
Zijn trotze weerparty/ met al de kracht der zinnen
Te draagen met geduld/ ach had ik dat geluk.
De luſt tot ruſt in 't aardſch vermaak
Beſtormd my hard aan alle kant/
En ben noch traag/ o droeve zaak!
Om die te ſtuuren aan een kant. (pen.
Och Heer! wanneer zal 'k noch eens vaardig heene loo-
Och dat ik tijd met groote vlijt wiſt uit te koopen.

Jeſus.

9 De kracht van 's Heemelstroon die zal u niet ont-
breeken/
En ik/ ik Jeſus zelfs/ ben met u tot het end;
Als gy ſlechts yv'rig om mijns Vaaders gunſt komt
ſmeeken/
Zoo zal geen ding op Aard / alwaar 't de grootſt ellend/
U hin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Uw hind'ren in uw deugdes loop:
Al waar 't de grootſte Prins van 't land/
Dewijl gy rijk van Paarl' gekoop
Zult weezen door mijn milde hand.
Zoo ſterk / is yv'rig werk van innig beedebaarden.
Ay koom doch vroom / en laat u nimmermeer veraar-
den.

Ziele.

10 Gy dwingt my heel tot u/door al dat lieff'lijk noo-
den/
En mee door 't ſtraat-geroep/van al uw Heemelsvolk.
Maar als ik dan gedenk hoe zeer van u gevlooden/
Zoo heb ik traanenbloed/ en zwemals in een kolk/
En moeſt verdrinken/ zoo gy niet
Uw hand toereikt' o groote deugd:
Dan lag ik eeuwig in verdriet
Verbreemd van u en al 't geneugd.
Koomt dan o Heer! tot uwe eer / en ſtuur mijn zinnen/
En wilt my 't waare openbaaren / 'k wil beginnen.

Jeſus.

11 De gunſt aan't heilig volk/van God is 's morgens
zeeker/
Gelijk aan 't manna bleek/en ik 'k bereid u ſtee/ (ker
Al ſchijnt gy heel verbreemd/mijn pot/mijn kruik en be-
Is altijd vol van wijn en olyzalving mee.
Wel vrees dan niet / die 't lichaam dood
En dan niet meer/maar die/ die kan
Naa 's lichaams end' noch meer verſtoot/
Vrees die/ want 't is de hoogſte man/
Mijn Vaa'er/koomt naa'er tot dees bedugt' verleegen
ziele/
En gy/ wilt vry/ met my/ voor hem ter needer knielen.

Ziele.

12 Ik buig my dan ter neer/ en ſmeek U Heemels Va-
der / (ſmaakt /
Dat Gy 't voorgaande quaad / met al wat daar naa
Uit Vaaderlijke gunſt quijt ſcheld/ doe op een ader
Van lout're liefdebloed/ en maak my 't hart geraakt;
Op dat uw reine heil'ge Geeſt
In my als in een zuiver vat
Mag ſtraalen/ en ik onbevreeſt
Mag wand'len 't heilig leebens pad.
O Lam van God / die 's Werelds ſpot / hier hebt ver-
draagen.

Vergeet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Vergeet my niet / nu ik 't verdriet zie alle daagen.

Jeſus.

13 'k Vergeet mijn ſchaapjens niet / maar 'k weidze aan de beemden
Van 't rijk Libanons hof / en nimmer doolen zy
Als door haar eigen ſchuld / ik zalze niet ontvreemden ;
Jaa 'k ben altijd by haar / en zy altijd by my.
Wel draaf dan op / en volg my naa
Tot dat gy koomt aan 's Heemels poort.
Want 't is noch tijd / en niet te ſpaa.
Koom liefſte / koom / loop wakker voort.
Koom alderliefſte koom : gy wilt wel van my leeren /
Want ik geen ſtrik en zoek / maar u tot heil te keeren.

J. Gerritſz.

Dankzegging en Gebed tot de Heer Jeſus.

STEM : Tranquille cœur.

1 Ik wil o God nu mijn gemoed
Verheſſen tot uw Hemelshoven /
Om dat gy my die weldaad doet /
Door u'wen Zoon gedaald van booven /
Met Verbond van u o Heer /
En 't zielheil dat het geeft
Voor dien die 't wel beleeft.
2 Naardien gy in 't verbond betoond
De ſchut en kracht van uw genaaden /
De liefde die uw hert betoond /
Ontdekt gy in dees heil'ge blaaden /
Komt mijn ziel dan en kniel /
En zet uw hert en zin
Op Goodes groote min.
3 Wat is de wereld weinig waard /
'k Verban al haar welluſtigheeden /
En hef mijn krachten op van d'aard /
Om z' in uw welluſt te beſteeden :
Dies o Heer / daalt doch neer
Met zeegen / die 't gemoed
Drenkt uit uw overvloed.
4 Op dat ik al mijn leevenstijd
De kracht van mijn begeertens dooden /
En dienen u met groote blijd /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In teegenſpoed/ in druk en nooden.
'k Wens dat gy inwendig my
In 't hert mag blyven ſtaan/
Om nooit daar uit te gaan.
5 Myn ziel verlangt naa dezen dag/
Om u dus geeſt'lyk te genieten/
Och ofze 't heerlyk heil al zag/
My zou dit leeven niet verdrieten.
D'wijl uw geeſt overtreft/
Door 't waarpand datze geeft/
Al 't geen de wereld heeft.
6 Jeſus groote Konings Zoon
Wy ſmeeken uw met deeze beeden/
Verhoor ons van uw hoogen troon/
Zend uwe gaaven hier beneeden/
Op dat wy altijd bly/
Vermaakt zijn met dat goed/
Ook ſmaaken 't Heemels zoet.

B. Jooſten.

Gebeeden tot Jeſus.

STEM: Terwijl men hier van alles, &c.

1 EY goede Jeſus laat de volle ſtroomen
Uw's goeden geeſtes over my doch koomen/
Laat 't hart daar door verheugd en vroolyk weezen/
Dan wil ik u myn gantſche leeven vreezen.
2 Want op der aard' daar is veel ſtof tot zonden/
En meenig voorval dat de ziel kan wonden/
Maar door uw geeſt kan ik op alles letten/
En mijn party geſtaag te rugge zetten.
3 Geef meede dat ik de verganklykheeden
Van deeze wereld nooit in 't hart laat ſteede/
Maar dat ik die geduurig mag verachten/
En by u zyn geſtaag met myn gedachten.
4 Brengt my te voor het korte broſſe leeven/
Op dat myn liefde daar nooit aan mag kleeven/
Of iet dat ooit de Zonne mag beſchynen/
Dewyl het doch in 't korte moet verdwynen.
5 Wilt door uw goedheid dees weldaaden ſchenken/
Op dat ik 't ſterven ſtaadig mag gedenken/
Want dan kan ik my meer van zonden myden/
Dewyl ik zie dat myne daagen glyden.

6 Gelyk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Gelijk een ſpoel die door het web geſchooven/
En als een blom die 't Zonnelicht komt rooven/
Zoo vlugt het korte leeven doch ten enden
In ongemak/ in droefheid en ellenden.
7 Doch mijne ziel die moet u eeuwig looven/
Dat gy de dood haar krachten zult ontrooven
Door uwe magt en Koninklijk vermoogen/
Dewijl gy zelfs de dood nu zijt onttoogen.!
8 Want uwe gloori die zal eeuwig duuren/
Hier wil ik mijn gedachten heenen ſtuuren/
En hoopen ſtaag met innerlijk begeeren.
O goede Jeſus! wilt mijn hoop vermeeren.

Denk op 't oordeel.

Gebed om Jeſus eeuwige liefde.

STEM: Pſalm 116.

1 O Jeſus/ U aan my eens zoo verbind/
Dat wy nu twee tot een verſmelt' in liefde/
Dat voortaan niets die naauwe band meer kliefde.
O Jeſus met een eeuw'ge min my mind.
2 Dat doch geen luſt mijn ziel ooit meer verwind/
O Jeſus / wilt al 't oude eigedelven/
O Jeſus/ word gy zelfs mijn eigen zelven/
O Jeſus/ met een eeuw'ge min my mind.
3 O Jeſus/ neem aan U al mijn bewind/
Van Ziel/ van lijf/ van huis/ van goed/ van kind'ren/
Op dat doch niets van die uw min mag hind'ren.
O Jeſus/ met een eeuw'ge min my mind.
4 Mijn Jeſus/ maak my enkel uws gezind.
Dat al de reſt my zy als drek en ſchaade.
Laat Heere/ my uw eeuw'ge liefd' verzaaden.
O Jeſus/ met een eeuw'ge min my mind.
5 O Vaader/ hou my eeuwig voor uw kind.
O Zoone/ blijf mijn Bruidegom/ mijn broeder/
En uwen geeſt mijn leider/mijn Behoeder/
En blijf van my met eeuw'ge min gemind.

P. van Vlooten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Geeſtelijke klachte aan Jeſus.

STEM: Clorida zo het weezen mag.

1 Ach! Jeſus / Heer / hoor mijn geklag /
Die ik dus bang nu dag aan dag
Schrei met bedroefde traanen.
Och / liefſte lief / mijn God / mijn Heer /
'k Leg voor uw voeten neer
Om uwe liefd' te maanen.
2 Zal ik / uw lief / uw harts vriendin /
Die gy eerſt zwoerd uw trouwe min /
Nu van u'w zijn vergeeten:
Zal ik van 't overſpeelig zaad
Dat uw gebooden haat /
Nu ſtaadig zijn verbeeten?
3 Hoe lang zal banger zorg / en ſmert
Haar leeger houden om mijn hert?
Ja ſtaadig my beſtrijden';
Wanneer zal zijn den zoeten tijd
Dat ik van u bevrijd
My eeuwig zal verblijden?
4 Ik leg / ik gaa / ik ruſt / ik loop /
Ik overleg / ik vrees / ik hoop;
Gy zijt ſteeds in mijn zinnen.
Gy zijt mijn vreugd / mijn hoogſte eer;
Och / laat ik meer / en meer
My zelver overwinnen.
5 Gy ziet hoe dit verbaſtert rot
My om mijn yver ſtaag beſpot /
Met vuil en ſchamper ſpreeken;
Ja / quetſen ook uw Majeſteit
En laſt'ren uw beleid:
Ach; 't hert dunkt my te breeken.
6 Ik ſtel mijn hert U / Heer / te voor /
Beproevet door en weeder door:
Gy weet hoe ik aandachtig
Uw eer / o Heer / zoek langs hoe meer /
Geen grooter goed begeer.
Hart en tong zijn eendrachtig.
7 Hoe luſtig is 't / en over zoet /
Wanneer een wel bewuſt gemoed
Kan booven 't zienlijk ſtraalen /
En nooit door geen gemeene waan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Hem niet en laat bezraan/
  Met 's Wezrelds volk te dwaalen.
8 Laat ieder zeggen wat hy wil/
Ik zal geduldig zwijgen ſtil/
  Ey trooſt my in mijn lijden.
O gy triomphelijke held
Laat my dooz uw geweld/
  Als overwinnaar ſtrijden.
9 Wat hindert my den ſchimp en ſpot?
Wanneer ik U mijn Heer/ mijn God/
  Mag hebben tot een eerder.
Van U/ o / Heere/ daalt mijn lof/
Gy geeft my altijd ſtof/
  Om U te dienen meerder.

Eere en lof aan Jeſus voor zijn liefde aan ons beweezen.

STEM: Pſalm 66.

1 JEſus Goodes Zoon /
    Wiens verheeven Thzoon
  Aan Gods rechterhand
  Eeuwig is geplant /
  Gy die hebt herbaart
  Heemel ende aard /
Dat all' die'er leeven
U die Eere geeven.
2 Want gy ſterke held
  Bzagt in uw geweld
  Duivel /dood en zond /
  Die gy hebt doozwond /
  Toen u'o 't boos geſpuis
  Heeft gedood aan 't kruis /
Daar gy hingt te bloeden /
't Gans Mensdom ten goeden.
3 Dies nu d' Eng'len Schaar
  Alte zaamen haar
  Voor U haaven Heer /
  Willig buigen neer /
  Jaa op uw gebod
  U haar hoofd en God /
Dienen met verblijen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Alle d' Eng'len reyen.
4 En het gants mensdom
Moet nu ook alom
Buigen zich ter neer
Voor U haaren Heer:
Om dat gy uw' bloed
Achte niet te goed
Voor haar te verplaſſen/
Tot het zielen waſſen.
O Gekruiſten Heer/
Deeze liefd' loopt veer/
Dat gy met uw Bloed
's Menſchen ziele voed/
En als offer Lam/
Haar zond' op u nam.
Door uw dood is 't leeven
Onze ziel gegeeven.
6 Geef nu Jeſus Vorſt/
Dat elks ziele dorſt
Met een liefde groot
Sterker als de dood/
Dat elk met u ly/
En ter dood toe ſtry/
Op dat gy moogt geeven
Ons het eeuwig leeven.

J. Huigen.

STEM: Pſalm 99.

1 KOm Heer Jeſus kom/
Zielen Bruidegom/
Neem mijn hart heel in
Met uw Heemelmin/
Op dat ik mijn trouw'
Onverbreek'lijk houw'/
Want mijn uitverkooren/
'k Hebze u gezwooren.
2 En 't beroud my niet
Dat het is geſchied.
Maar het moeit my zeer
Dat ik zoo een Heer/
Als gy Jeſus zijt/
Niet met alle vlijt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

U geſtaadig eere/
Naa uw harts begeere.
3 Stort uw geeſt in my /
Dat ik los en vry
Van de ſnoode aard
Vliege Heemelwaard:
Dat ik al mijn goed/
En mijn vlees en bloed/
Voor uw eer mag geeven/
Om met U te leeven.

J. Huigen.

Een Chriſten in zijn kaamer, beſchimpt van een burgerlijk menſch.

STEM: O grootheid van Gods liefd'.

1 HIer zit ik in de ſtilt' in aandagt opgetoogen/
En zie haaſt alle ding met mijnes harten oogen/
Hoe 't in den Heemel is/ en op de aarde gaat/
En denk en peins ook op mijn klein en groote ſtaat.
2 'k Reis d'aard en Heemel door gezwind met mijn gedagten/
Of ik gedraagen werd op Serafijne ſchagten/
En wandel met mijn geeſt geheim en zo gezwind/
Als had ik onder my de veeders van de wind.
3 En nogtans zit ik hier in ſtilte by de boeken/
Daar ik de ſmalle weg ten Heemel in gaa zoeken/
Ik blaad' de blaad'ren door van Gods geſchreeven mond /
En lees zijn wijze reen in 't oud en nieuw verbond.
4 'k Hoor Jezus Goodes Zoon hier op de Bergen preeken/
'k Hoor al de mannen Gods met Heemel-tongen ſpreeken/
Die geen die 't my belieft / die brengt zijn reeden voort/
En als ik wil zwijgt elk/en niemand is geſtoort.
5 Het zy by nagt of dag vraag ik maar de Propheeten/
Al is 't na God-geheim/ ik kom 't door haar te weeten/
't Zy Moſes/ Salomon/ of David met zijn luit/
Wanneer ik die aanroer hy ſlaat terſtond geluid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

6 Als ik maar eens een lied of Pſalm met hem wil zingen/
Veel ſtof tot Goodes lof gaat van zijn h arp af ſprin-gen/
Der Eng'len zoeten zang een Heemel meelody/
Is of met haare ſtem dan zweeve tuſſen bei.
7 Dit Heemel zoet akkoord my 't hart zoo kan ont-fonken/
Dat ik door liefde Gods dan in den geeſt word dron-ken/
Als ik ſpreek met mijn God door Lofzang en Gebeen/
De Eng'len meenigmaal daar om my heng'len heen.
8 't Gebed heeft groote kracht/het recht Godsdienſtig ſmeeken/
O! dat kan Godes hart en lucht en wolken breeken!
Die na den Heemel toe zijn ſchietgebeeden ſchiet/
Weer van den Heemel af veel trooſt en gunſt geniet.
9 Hou ſtil mijn pen / hou ſtil / wie komt mijn ruſt hier ſtooren/
Een Wereldling ? o jaa/hy kan mijn reen niet hooren/
My dunkt hy binnensmonds my ſchampre reen toe-bijt/
Hou ſtil mijn pen/ hou ſtil/ laat hooren wat hy zeit.
10 Wat wonderlijke taal klinkt my hier in mijn ooren,
Dit is een zeldzaam ding dat my hier komt te vooren,
Dat een die bid en leeſt in naare eenzaamheid,
Kan weezen zoo verheugd en innerlijk verblijd.
11 Maar ik geef geen geloof aan 't geen ik hem hoor zeggen,
En zijne reen zal ik terſtond gaan weederleggen.
Want ik de bybel ook het een en 't zelve boek.
Wel eer geleezeu heb in d'een of d'and're hoek.
12 En ook wel een Gebed gevoegd by 't eenzaam lee-zen,
Maar 't was vol naarigheid. Nu hou ik 't voor beweezen.
Ik houw niet van dat doen, dat bidden, dat geſteen,
't Is my te droevig werk. Ik, ik gaa elders heen.
13 Ik gaa of op de Jagt. Of in mijn Boogaard ſnoejen,
En om mijn tijdverdrijf het onkruid uit te roejen,
En maal of kluts'er wat tot nuttelijk geryf,
Maar deze mau zijn docn hecft niemendal om 't lyf.
14 Of gaa met groote luſt mijn winſt ploeg ſneedig drij-ven,
En ſchrijf op mijn kantoor, of tel mijn harde ſchijven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En hier in mijn gemoed geruſt ook weezen kan,
Want zoo doet ellik een en niet als deze man.
15 Als dit de weg zou zijn om in Gods rijk te koo-
men,
Het doen van deeze man, dan zijn'er weinig vroomen,
Maar dat geloof ik niet, ik meen op lichter wijs
Te koomen in Gods rijk in 't Heemels Paradijs.
16 Want God de Heer is goed vol Vaaderlijk meedoo-
gen,
En zoo dat niet en is, dan zijn'er veel bedroogen,
Maar licht dat deze man een groote teegenheid
In mijne reeden heeft 'k wil, hooren wat hy zeit.
17 Dot raaje wel mijn vriend/ 't is my eeu laſt te hoo-
ren/
Dat gy met zulke reen mijn ruſt hier komt verſtooren/
Maar zoo 't noch eenigzins ook heeft zijn nuttigheid/
Zoo acht ik dit verlet voor geen verloore tijd.
18 Dat gy geen zoetigheid vind in mijn heil'ge zaa-
ken/
Is om dat gy in 't aards te veel u gaat vermaaken/
Dit moſt gy ſnoejen af. En gaan by arme lien/
Uw tijd en geld beſteen en na haar nooden zien.
19 En maaken zo uw tuin van weeuw' en arme wee-
zen/
Dan zouw u ſmaaklijk zijn het bidden en het leezen/
Dan zouw een Vreugdevloet van traanen biglen heen/
Uit uw veranderd hart/ dat nu is als een ſteen.
20 Maar gy gaat op het land/ met planten en uit-
roejen/
Gelijk een lanterfant uw gelt en tijd verknoejen/
O gy die uwe hof van 't weelig hout beſnoeit/
Laat toe dat in uw hart het weelig hout opgroeit.
21 Uw' ſtomme pop hoord' u 't geen ik u zeg te leeren/
En al uw ydelheid daar gy by gaat verkeeren/
Want als gy gaat ter jagt/ en om een maag'ren Haas/
Een vet paard jaagen af / dat 's immers al te dwaas.
22 Zoo gy u niet bekeert / gelijk uw' ſchoone Blom-
men
Verſtuiven/ in uw' hof zoo zalje mee omkommen:
Want gy weet uit uw' tuin het onkruid wel te wien/
En in uw eigen hart kond gy 't onkruid niet zien/
23 Gy kond met groote luſt uw' winſtploeg ſneedig
drijven/
En ſchrijven op 't kantoor/ en ram'len in uw ſchijven/

Maar om de Heer uw' God te dienen zijt gy dood/
O! ryke arme Man die dwaasheid is te groot!
24 't Is groot bedrog dat gy noch ſteunt op Gods
genaaden/
Want gy met ydelheid en zonden zijt belaaden/
En noch hoopt gy al mee te koomen in Gods rijk/
Maar op een lichter wijs als ik of mijns gelijk. (gen.
25 Want anderzins zegt gy dan zijn 'er veel bedroo-
Wel vriend ik zie u aan met innerlijk meedoogen/ (diend/
't Is waar de Heer is goed/ die hem ter dood toe
Den quaaden is hy quaad/ vat dit/ o lieve vriend.
26 Ik dien als op een nieuw (op hoop of 't noch
mogt lukken)
Mijn pen te ſcherpen op/ om diep u in te drukken/
Dat der Godloozen tal zal zijn in 't eeuwig wee/
Zoo meenig en zoo veel als 't zand leid aan de Zee;
27 Daar 't bitterlijk geween en 't wringen met de
handen
Haar dan niet helpen zal/ noch 't knarſen met de tanden/
In dit zwaar ongeval zal dan die goede God
Met die hem nu niet vreeſt dan drijven noch de ſpot.
28 Doe God den Zondvloed zond/ 't gautſch menſch-
dom is verdronken
Op acht na in de Ark/ die 't leeven wierd geſchonken/
't Geen buiten d' Arke was/ 't gantſch menſchdom en
al 't Vee/
Den dood doe drinken moſt in aller Zeeën Zee.
29 Toen Zodom en Gomor/ en haar omleggend'
Landen/ (den/
Van God wierd omgekeerd/ die 't yſlijk deed verbran-
Drie menſchen daar maar uit van d' Eng'len zijn ge-
red/ (plet.
En d' and'ren altemaal door 't Heemels vuur ver-
30 Iſraëls heyer groot zes honderd duizend zielen/
Die in de Woeſtijn ook al t'zaam ter needer vielen/
Een Caleb vol geloof/ een Jozua daar van
Maar zijn gekoomen in het land van Canaän.
31 En onder 't nieuw verbond gaat Jezus onzen
Heere/
Van een zeer ſmalle weg/ en enge Poort ons leere/ (vind:
Dat die ten Heemel leid/ die ſchier geen menſch en
Maar loopen die voorby/ als waarenze Mol-blind.
32 Maar wat mag zijn 't belet? het kruizen en het
dooden

Van

Van onze aardſche leen/ dat God ons heeft gebooden/
En dat die zoo niet leeſt als Jeſus heeft gedaan/
Niet door die enge poort ten leeven in kan gaan.
33 Wat dunkt u nu mijn vriend / ik bid u 't geen ik zegge
Wild in de vreeze Gods ter deeg tog overleggen/
Laat 't werken op uw hart / en laat my hier in vree/
Want ik hier daaglijks bid voor u en and're mee.
34 Ag Vaader zie die menſch dog aan met meededoogen/
Mijn God zoo 't weezen kan/ ag open hem de oogen/
Ik wenſchte dat hy had een rein en goed geweet/
Dat d' haamer uwes woords zijn hart te morz'le ſmeet.
35 Dat zijn doodzieks hart vol ſtank en etterwonden/
Door een oprechte boet ter deeg mogt zijn verbonden/
Slaa hem en zijns gelijk doch zo met uw tuchtroe/
Op dat de blinde wer'ld haar oogen open doe.
36 Van 's Wereld dolligheid ontoovert haar de zinnen/
Dat zy het Heemels goed / en 't aardze niet beminnen.
Mijn Vaader ! dan zal ik met haar zijn zeer verblijd,
En looven uwe naam in alle eeuwigheid.

J. Huigen.

Een Vriend naar waard,
Een ſchat op aard.

STEM: Pſalm 23.

1 AL 't raars op aard 't geen zelzaam is te vinden/
Word van de ſchatkonſtlievend' raarsgezinden
Op 't hoogſt geacht/ gezocht/ geliefd/ gepreezen/
Opſluitelijk bewaart uit angſt en vreezen/
Om niet ontroofd te worden of te derven
Van 't geen welx liefd' in 't hert niet graag wil ſterven.
2 Dies luſt mijn pen een raar juweel te looven/
't Geen niemand vind als die 't uit gunſt van booven
Word toegeſchikt/ verheerlijkt word beſchonken
Om met het mooy van dit juweel te pronken/
Zijn zoetigheid veel duizendmaal te proeven/
En dus zijn geeſt in 'weeld' geſtaag te toeven.
3 Het konſtbeeld dan 't geen wy naar waard dus roemen
Laat zig met recht trouw hartenvriend benoemen/
Een vriend die voor zijn vriend het hert leit open.

En tragt de liefd' zijns vriends door liefd' te koopen/
Dies liefd' zo gul en mildrijk is in 't bloejen/
Dat ſtaag zijn vriend haar mildheid moet beſnoejen.
4 Wiens hert een Cabinet/ (om op te ſluiten
Al 't geen zijn vriend hem heim'lijk komt te uiten)
Verſtrekt : wiens vrouw en wijzelijk beraaden
In ongeval zijn vriend recht komt te ſtaaden/
Om zo onwankelijk daar op te ſteunen/
Als het gebouw mag op een pylaar leunen.
5 Die 't hert zijns vriends zo een maakt met het zijne/
Dat alle nood verdriet'lijkheid en pijne
Zijns vriends hem treft als of 't hem zelver ſmerte/
En alle heil zijns vriends door vreugd hem 't herte
Verquikt/ en doet met lof tot God opſtijgen,
Gelijk zijn vriend verheugd is in 't verkrijgen.
6 Die altijd 't goed zijns vriends heeft in gedachten/
Nooit laſteraar tot ſchaa zijns vriends wil achten/
Maar tragt zijn hart voor d'oorblaaz'ren te ſluiten
Zoekt alle achterklap terſtond te ſtuiten/
En dus met angſt zorgvuldig poogt te waaken/
Dat nooit de nijd kan tuſſen beiden raaken.
7 Die in geen ding ſchept grooter herts genoegen/
Als dat hy mag zijn vriend veel heils toevoegen/
En als hy eerſt zig zelf heeft waar genoomen/
Door goede wagt zijn vriend te hulp wil koomen/
Om deugds afpadigheeden te verhoeden/
Zulx van zijn vriend weerom ontfangt ten goeden.
8 Wiens vriendſchaps wil geen ander fondament heeft
Als trouwendienſt aan die begin noch end heeft/
Daar door de band onbreekbaar tragt te binden/
Om namaals 't hoogſte heil te zaam te vinden/
En zoo in al zijn vriendſchaps doen en poogen/
Onwrikbaar God veſt in zijns herten oogen.
9 Die zo een vriend op aarde heeft gevonden/
Die roem en juig uit overvollen monde/
Dat hy het alderwaarſte heeft verkreegen/
't Geen in 't konſtlievend brein ooit opgeſteegen
Is/ welkers weergaa weinig word bekoomen/
Wijl in deez' eeuw naau een zo word vernoomen.
10 Die heeft een ſchat waar by al 's werelds ſchatten
Ver in waardy en nut niet zijn te ſchatten/
Wijl hy een ſteunſtaf heeft in nood en lijden/
Een vreugdvermeerder in zijns harts verblijden/
Een eerbewaarder als die ſchijnt t'ontſlippen/
Of

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Of word ontroofd door vuile laſterlippen.
11 Een trouw' aanſtuuwer op des Heemels paaden/
Een onderſchraager in het ſmaat oplaaden/
Een wijzen raadsman in veel zwaarigheeden /
Een moet aanſpreeker om de teegenheeden
Kloekmoedig als een held getrouw te draagen/
En die het al durſt met zijn vriend gewaagen.
12 Hoe zwaar is 't dan van zoo een vriend te ſcheijen/
Hoe kan het hart zich houden zonder ſchreijen/
Ten zy men weet zulx eenmaal moet geſchieden/
Dat al het aards weer moet tot aarde vlieden/
En dus men 't hert nooit mag aan 't vlugtig binden/
Maar heel aan God daar vaſtheid is te vinden.

L. Terwe.

Goddelijke trooſt, afſtraaleede van booven op zijn lievelingen, en voorts malkand'ren ontſteekende.

STEM: Courante la bare.

Of: O volheid van, &c.

1 EEn glas dat zuiver is gequikt/
Dat flikkert ſtaag/ wanneer de zon van booven
Daar op neerſtraalt/ en 't niet bedooven
Is en waar heen het weerſtraald/ weederblikt/
Op al het geen dat klaarheid heeſt/
En toont een glans als of het waarlijk leeſd/
Dus ſtraalt'er ſtaag van God op d'alderkleinſte
Een vreugde ſtraal/
Als in het reinſte
Jeſus Avondmaal.
2 Dus ſtraalt'er ſtaag/ naa d'heil'ge ſchaar/
Een glans/ waar door hy word als opgetoogen/
Naa God (die ſtuurd al zijn vermoogen/
En word aldus zijn lieſde openbaar/
Doch zoo hy doof en zonder licht
Zijn hart verwart/ en laauw is in zijn pligt/
Die is gelijk een kool/ van hit verſcheiden/
Ook zonder warmt/
Door niet vereiden/
Is hy gants verarmd.
3 Tea is niet vreemd/ dat zulk een menſch

Zich voeld miſtrooſt/ dewijl hy niet is vuurig
Van geeſt/ om dat hy algeduurig
God dienen wil/ doch meeſt zyns hartenwens.
Maar neen/ zo niet met 't vroom gemoed/
Wijl hy 't gebod van God/ de liefde voed/
Dit maakt hem rein en aangenaam in d'oogen
Van zijnen Heer/
Die is bewoogen
Hem te trooſten weer.
4 Dees vroome ziel wanneer hy ziet
Dat God hem liefd/ als hy recht door gaat ſtrijden/
Word des te meer in vreugd of lijden
Geveſt/ geſtilt en heel in aandacht vliet/
Jaa vliet zoo veer/ dat faam noch eer
Hem trekt een wink of blik van God zijn Heer/
Om dat dien Heer hem draagd als op zijn handen/
Dat hy niet ſtoot/
Maar is aan 't branden/
En heel buiten nood.
5 Hy is gelijk als in vertrek
Met Gods gezant (jaa is als in den heemel)
Dewijl hy peinſt om 't zoet geweemel
De wereld wel/ doch God veel ſterker werkt.
O heil'ge band/ die nooit niet breekt/
Maar altyd ſterkt/ hoe zeer 't vlees tegenſpreekt/
Hoe zeer getergd/ hy is vol Heemelvreugden/
O heilig werk!
O loon der deugde!
Dit 's een Chriſten werk.
6 Hy niet alleen die dit bezit/
Geniet dees vreugd op dees bedroefde aarde/
Maar ſchitterd uit tot die in waarde
In gunſt by God/ zijn hoogheid dikwils bid.
Maar and're doof/ en niet als ſchijn/
Die heeft geen geur/ zijn zwak geloof baard pijn/
Hy is niet rein/ Gods ſtraalen niet en hechten
Op zijn gemoed/
Als dien oprechten/
Om zijn yvergloed.
7 Die vroome ziel/ by zijns gelijk
In plaats dat and're dor/ en zuchtend' raazen/
En doof en koud zijn/ als de dwaaze
Word weer beſtraald/ beſtraald ook ider een/
Zoo dat dees glans nooit is bedekt/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Of ſchijnd het iet/ het blijft niet lang bevlekt/
Maar als een wolk/ die voor de zon koomt drijven/
Wijkt het terſtond/
En kan niet blijven/
Mids die goede grond.
8 En als het aldoorſtraalend oog'
Dan ziet om laag' dees flikk'ring in het kleine
Beminde volk/ zoo zuiver reine/
Gewaardigd haar te voeren weg om hoog
By hem in 't eeuwig zaalig rijk/
Alwaar geen blik maar d'aldergrootſte blijk/
Zal toonen Throonen/ op het alderſchoonſte/
Zoo gloory-rijk
Als eerſt gehoonſte
Vry van Aardſche ſlijk.
9 Daar ſtaat de laffe dan en kijkt/
Hoe zulk een hoop by zulken loop kan weezen/
Doch zeit niet veel/ door ſchrik en vreezen!
Daar hy nochtans van Aard tot niet bezwijkt.
Och Heer! laat ik my die ontſlaan!
En gaan met luſt/ de bang doch trooſtelbaan/
Op dat ik zoet/ met d'and're opgetoogen
De vreugd geniet/
Schoon onze oogen
Zijn een traanenvliet. J. Gerritſz.

Beproeving zijns zelfs tegen het heilig Avondmaal des Heeren.

STEM: Pſalm 116.

1 NA binnen ziel/ de tijd/ de zaak en God/
Die roepen u ten proef/ of gy ook veilig
Moogt gaan ter feeſt/ daar elk moet zijn zo heilig
Als God vereiſt/ die u gaf dit gebod.
2 Proef eer gy roemd dat Jeſus is den uw'/
Of gy ook zelf aan Jeſus zijt gegeeven/
Of Jeſus dood u doet door Jeſus leeven/
En of gy zijt al 't vleeslijk eigen ſchuw.
3 Proef hert en zin/ en wil/ en woord/ en daad/
Of 't alles wel gericht na Jeſus leer is/
Of 't all's ten dienſt en eer van uwen Heer is/
En feild gy hier/ dan dus ten proeve gaat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

I. Op 't berouw.

Zie of uw' hert/ niets meer en ſmert/
Als uwe zonden/
Of iet U meer drukt/ dan Gods eer/
Daar door geſchonden.

II. Op 't geloof en vertrouwen op Chriſtus.

Zie of gy nu/ ſchoon dat in u
Zijn veel misdaaden/
Kund ſcheppen moed/ door Jeſus bloed/
Op Gods genaaden.

III. Op de beterſchap des leevens.

Zie of gy voort/ na 't heilig Woord
U ſteeds wilt ſchikken.
En op den Heer/ en zijne eer/
Alleenig mikken.

4 Bevind gy ziel uw zelf hier van ontbloot
Gy hebt noch God noch goed u toe te paſſen.
Gy hebt geen deel aan Jeſus bloed'ge plaſſen/
Gy zult u zelf licht eeten d'eeuw'ge dood.

5 Maar hebt gy het/ zo gaa/ en eet en drinkt.
Den Heemel zal u met/ zyn vet verzaaden/
Den Heemel zal U vullen met genaaden/
Zo lang tot gy in volle eere blinkt.

P. van Vlooten.

Op 't Avondmaal des Heeren.

STEM: Pſalm 42.

1 JEſus/ bron van alle goedheid/
Luſt en leeven van mijn ziel/
Jeſus/ zoet van alle zoetheid/
Die nooit minnaar trooſt onthiel/
O hoe heerlijk is het goed:
Dat gy voor my open doet.
O hoe is mijn geeſt aan 't blaaken/
Om uw zaal'ge liefd' te ſmaaken.

2 'k Ben van U verzocht te naad'ren
Tot uw heilig liefdemaal/
Daar zig oop'nen al uw aad'ren/
Tot een Goddelijk onthaal/
Vreugde die het herte raakt/
Vreugde die men eeuwig ſmaakt/
En veel meer ik kan bedenken/

Wilt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wilt gy goedſte Heer my ſchenken.
3 Jeſus Heer/ mijn luſt/ mijn leeven/
Borge/ heiland eeuw'ge rom/
Die uw zelve hebt gegeeven
Aan my/ tot een eigendom.
O mijn eenig welgevall'!
O mijn alvernoegend' Al!
Gy/ gy zijt al mijn vermaaken/
Mocht ik u maar eeuwig ſmaaken.
4 Og ik zugt/ ik hijg/ ik kerme
Al den dag tot U o Heer!
Wilt U mijner eens ontfermen
Daal Heer/ daal doch tot my neer.
O wat voel ik hertenprang/
O waar blijft de uur zo lang/
Dat mijn ziel zich zal verzaaden
In uw volheid van genaaden.
5 Welluſt/ ſchat en ſtaat/ en alle
Schepzels zijn van geen waardy.
Jeſus 't eenigſt welgevalle/
Is alleen het al van my.
Was'er vreugde buiten U/
'k Was om U die vreugde ſchuuw/
Liever duizend dooden ſterven/
Als U zoetſte Jeſus derven.

P. van Vlooten.

Heilzaame overweeginge en Gebeeden, naa 't houden van 't H. Avondmaal.

STEM: O grootheid van Gods liefd'.

1 WY koomen nu al t'zaam van den dis onzes Heeren
Getreden/ in zijn naam/ laat ons nu hier uit leeren/
Dat even eens als hy de dood heeft uitgeſtaan/
Wy door de hulp des geeſts/ de zelve weg in gaan.
2 Niet juiſt gelijk als hy/ aan 't kruis ons leeven laaten/ (ten.
Maar door verzaaking groot ons eigen will' aanbaa-
En hegten die aan 't kruis/ en al 't geen quaad ge-lijkt/
Om zoo in heiligheid te worden hem gelijk.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

3 Hier aan zal blijken ook en dat tot alle ſtonden/
Of wy van onze Heer/ bepreoeſde zijn bevonden/
Dan of wy onbequaam gezeeten aan zyn dis
Het heilig Bruilofts-kleed doen hebben al gemiſt.
4 Want hoe zou't moog'lyk zijn/ zoo wy als wel bereide
Van zijnen heil'gen dis/ met God en zeegen beide
Geſcheiden zouden zijn/ dat wy dan als voor heen
Ons keeren zouden om het ruime pad te treen.
5 Og! zo dit waarheid is/ wat zal men onderwinden?
Als dat wy al te zaam ons zelven ſtreng verbinden/
En knielen voor ons Heer/ hem bidden om genaad
Van al ons zonden groot/ en ook voor deeze daad.
6 Want dan zo hebben wy noch weinig ons bezondigd/
En niet gelyk 't behoord/ zijn groote liefd' verkondigd/
't Welk hy niet lijden kan/ maar zal ons ſtraffen (zwaar/
Zo wy geen boete doen/ de zaak die is te klaar.
7 Maar zo ons waarde Heer ons noch tot deezer ſtonden
In zijnen heil'gen dienſt bepreoeſde heeft bevonden/
Zo ſtaan ons zaaken wel/ gezeegend zyt gy Heer!
O! dat het dog beklieft/ uw heil'ge naam ter eer!
8 Doch dit zal blijken voorts/ O! waarde lieve vrinden/
Zo wy door Chriſtus hulp ons zelven naauw verbinden/
En met aandachtigheid/ ook diepen indruk groot
In Lichaam/ Ziel en Geeſt t'omdraagen zyne dood.
9 O Jezus lieve Heer! 'k ben in my zelfs verleegen/
Dat ik 't niet net en weet/ of ik 't al heb verkreegen/
Of ik wel waardig ben verſcheenen aan uw dis:
En 't rechte Bruilofts-kleed van my niet is gemiſt.
10 Ik bender aangegaan/ om dat ik uwe wetten
Nooid durfde laaten naa/ maar om daar op te letten/
En zoo gink ik 'er aan/ hoopende dat gy Heer!
Al d'oude zonden groot zoud weegen nimmermeer.
11 O Jezus lieve vriend/ ons Prieſter Heer en Kooning/
Gy die verheeven zit in 's Heemels hooge wooning,
Wy zenden onze ſtem/ met diepe zugten groot
Door 's Heemels wolken heen/ en denken om uw dood.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

12 O lieve Jezus hoor' ai hoor ons droevig ſmeeken/
En neem ons by der hand/ wiſch uit al ons gebreeken/
Op dat wy onbeſmet door d'wolken moogen gaan/
En zo eens voor uw troonby uwen Vader ſtaan.

Nieuwjaar-groet, aan E. H. over 't afſterven van haar lieve Egt-genoot J.B.

STEM: Geen ſmert en duurt des menſchen onde tijd.
Of: Al 't oud en 't zelfd', altijd zegt gy van goed.

1 D' Almagtigheid/die was,'en is/en blijft/
Herſchepp' uw ſtand. Zijn gunſt wil u beſtraalen.
Zijn vreugde-zon / die alle rouw verdrijſt /
Laat op uw ziel zijn trooſtlicht nederdaalen.
2 Zijn geeſt vernieuw u met dit nieuwe Jaar.
Zijn goedheid droog uw nat betraande wangen.
Zijn kracht verſterk u/dat noch Graf/ noch Baar/
U nimmer baar noch angſt/ noch pijnlijk prangen.
3 Uw bed-genoot (O bitter lot des noods!)
Uw zon / die tot uw welſtand was geſchaapen/
Dook ſchigtig neer / doch hy bedrijft wat groots/
Die nut / en heil uit onheil weet te raapen.
4 Gods voorzorg weet wat zaak noodzaaklijk is/
Licht zult gy zien / op 't ongezienſt/ zijn zeegen.
Doch / treſt u ramp/ en quaal/ en droeffenis:
Men gaat naa 't heil/langs ongebaande weegen.
5 Weet / dat men zich hier onderwerpen moet
De kruis-banier/ 't geheiligt werk der vroomen;
Schoon 't zwakke vleis zomwijlen ſtruikelvoet.
Al 't geen God wil/ diend willig opgenoomen.
6 Want mooglijk ſtaat ons ſchuldboek vol gepropt.
Licht trotſt / en tart ons kersſtok 't hardſte yzer;
Waar mee hy aan ons leevens hutje klopt.
Maar laas! wie word/ door 't onderwijzen/ wijzer?
7 Denk niet dat God de Peſt-draak heeft verſtikt/
Die onlangs ons noch lijk / by lijken ſchaften.
Maar wee ons/ zo zijn hand bederflijk mikt;
Want ongetergt Hy noit zijn ſchepzel ſtraften.
8 Doch wijl de zaak zich naakt en klaar betuigt.
Hoe vaaderlijk Hy ſtaat met meededoogen:
Wat hert' is noch zoo hard / dat zich niet buigt
Neerſlachtig neer voor zijn doorſtraalend' oogen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

9 Maar neen! ach neen! men is/en blijft bereid
Tot pragt en praal / tot nijd / en ſpijt/ en tweedragt.
En God word ſlechs g epaaid met ydelheid;
Terwijl hy 't oor verbergd voor onze weeklagt.
12 't Is niet genoeg/ ſchoon 't ſchepzel zig genoegd/
Met ſtaag/ voor God/ zijn misdaad te belyden;
En onderwijl der zonden akker ploegt.
Gods weldaad/ kroond alleen 't verwinnig ſtrijden.
11 Dat onze ziel dan daadig zy geneigd/
Ten goeden; wijl de Godheid d' aardſche kind'ren
Weer op een nieuw door heemelteek'nen dreigd;
Geen ſtraf/ hoe ſtraf/ kan ooit den vroomen hind'ren.
12 Doch hoe de peſt en 't zwaard zig meer verheft/
Hoe naader by 't gezeegend' erf des Heeren;
Wijl 't groote rijk/ dat alles overtreft/
Dus end'lijk weer aan Iſrael moet keeren.
13 Dan zal de magt van 't machtig Koningdom/
Een heilig volk tot heil zijn opgedraagen;
Wiens heerſchappy zal heerſchen om en om/
Bevrijd van druk/ en pijn/ en wee/ en klaagen.
14 Verleen ons dan/ o Heer! naa deezen tijd/
Dat nieuwe jaar/ 't geen/ noch met tijd/ noch uuren/
Bepaald zal zijn. Hoe word mijn ziel verblijd!
Wijl hier geen ſmert zal eeuwig blijven duuren.

K. Verloove.

Overweeginge over de bedroefde ſtand des Jaars 1672.

STEM: O Karsnacht.

1 WAt ſchijnt'er eigener te weezen/
In al 't beſlag van 't werelds weezen/
Dan dat veranderlijk geval/
Nu is 't in ſtilt' en dan in roere/
Naar zoete vree het oorlog voeren/
En van de hoogten tot een dal.
2 De welluſt komt tot quelluſt werden.
Geen ding op Aarden kan volherden/
Door d'ongeſtaadige fortuin/
Hy 's wiſſelijk die koomt te pleegen
In al 't beloop van 's werelds weegen
Standvaſtigheid gelijk een duin.

3 Die't bruiſend zeenat koomt te ſtutten/
En't blakkeland/ voor nat beſchutten/
Op dat de ziel het eel kleenood/
Door al des Wezrelds woeſte baaren/
Niet koomt op land/ of klip te vaaren/
Maar in des Vaaders Abrams ſchoot.
4 Standvaſtigheid in 't ſtaag betrachten
Van quaade zeeden te verachten/
En't pleegen van des Heeren wil/
De wezreld laaten wezreld weezen/
Geen menſchen kind/ maar God te vreezen.
Zich altijd draagen laag en ſtil.
5 Is 't niet de loſſe drift der menſchen
Een wiſſe oorzaak (daarze wenſchen
Om vreede) dat ons d'oorlog drukt.
Dit land dus lang in vree bezeeten/
Werd licht in eeuwigheid verſmeeten/
Wanneer 't den vyand maar gelukt.
6 Dat land wel klein maar groot van machte/
't Geen nimmer weeuw of wees verachte/
En vreemdeling behoefte gaf/
Zal door rechtvaardelijke roede/
Zoo 't Gods genaade niet verhoede
Ten ondergaan/ door zondens ſtraf.
7 Dat land daar vryheid van gewiſſe
Een ieder menſch niet quam te miſſen/
Maar daar de Godsdienſt open ſtond/
Zal om 't niet pleegen van Gods wetten/
Zoo 't zijn geduld niet kan verzetten/
Verwoeſtet worden tot de grond.
8 Dat land daar Goodes heil'ge zeegen
Zoo overvloedig wierd verkreegen/
En als een wezreld-wonder waar/
Daar ooſt en weſters Koningrijken
Den koop en werkman deed verrijken/
Door d'overkoſtelijke waar.
9 Daar al de ſchatten van de wezreld/
Zoo zilver/ goud/ geſteend/ gepezreld
En wat voor ſchat verborgen lag/
Waar door 't onwinbaar ſcheen te weezen/
Zal nu in 't korte is 't te vreezen/
Verwonnen worden in een dag.
10 Wat 's dan het pronkbeeld van Europe/
Een wat geweeſt, Tot niet geloopen!

Het

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Het oude / 't geen 't voor deezen was.
Een woon-plaats van geringe viſſers.
Een volbezit in niet dan miſſers.
Een modderige water-plas.
11 Dus leert ons God dien wijze Vaader/
Van dag tot dag / hoe langs hoe naader
Zijn zeegenrijke weg te gaan:
Door d'onſtandvaſtheid van die goeden/
Die ons op aarden overvloeden/
En niet een uur beſtendig ſtaan.
12 Wy zien nu klaar voor onze oogen/
Hoe ſchendig datze zijn bedroogen/
Die zich op 't geld en goed verliet.
Wat kan de aardſche macht nu baaten?
Verlaat ons God / wy zijn verlaaten.
Want zonder hem is 't al tot niet.
13 Wy leeren nu op hem vertrouwen/
En al ons heul en heil te bouwen/
Nu d'aardſche macht ten onder gaat.
't Waar wenſ'lijk dat ons deeze oogen
In tijd van voorſpoed niet vervloogen/
Tot weering van 't gedreigde quaad.
14 Dat altijd Gods almoogentheeden/
De aardſche welluſt deed vertreeden/
Een oorzaak waar van trouwe wagt.
Dat nimmer onheil door de zonde
In 't vaaderland en wierd bevonden/
Door Goodes zeegenrijke magt!
15 Maar 't is te duchten/ als de plaage
Voor deeze reis niet werd gedraagen/
En zeer genaadiglijk geweerd.
Dat eeven zoo 't ongod'lijk weezen
Beſpeurt zal werden / als voor deezen/
En weinig menſchen recht bekeerd.
16 Dies laat o Vaader! nooit geſchieden/
Dat uit mijn heugeniſſe vlieden
Behoeding van 't gedreigde quaad.
Hoe uw menſchlievendheid de reeden
En oorzaak is / dat gy nu heeden
Gerechte ſtraf niet koomen laat.
17 Dat gy noch ditmaal wout ommeſten.
d'Onvrugtb're wijngaard-rank ten beſte/
En als de neute boomen ſloeg/
Om niet als dor onteelb're looven

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

In 't alverderf'lijk vuur te ſtooven/
  Op hoope datze vrugten droeg.
18 'k Bid laat dees zwangere gedachten/
Door uwe zeegenrijke krachten/
  Een deugdlijk leeven leeren doen.
Laat dees in my en alle vaaren/
Dat ons uw liefde komt bewaaren
  En voor 't verderf'lijk lot behoen.

C. Wittenoom de Jonge.

Op 't nieuwe Jaar 1673.

STEM: O Heilig zaalig Bethlehem.

1 ZOo ooit een jaar van treurigheen
D' Aloude Werreld is verſcheenen/
  Nu is een jaar van droef geween
Van meenig duizenden verdweenen.
2 Doch laat ons nu die door Gods gonſt
Niet dan van blijdſchap konnen ſpreeken/
  Erkennen Gods alwijze konſt/
In 's vyands voorneem' te verbreeken.
3 't Verloope jaar heeft zijne nacht/
Gelijk het klaarſte licht/ doen lichten.
  Heel Neerland waar te niet gebracht/
Had hy den vyand niet doen zwichten.
4 Niet door een held van kloek beleid/
Die ons door waapen-kracht beſchermde:
  Maar door zijn enk'le goedigheid/
Hy ons genaadiglijk omermde.
5 Het waater ſtrijd / op zijn gebod/
En komt het graazig veld beſproejen.
  De felle winden t'zaam gerot/
Haar mee ten dienſt van Goode ſpoejen.
6 En weeren Frans en Engelsman
Van onze zeegenrijke kuſten.
  Niets ons ter werreld koomen kan/
Als w' op Gods zeegen moogen ruſten.
7 Och Heer! wy zijnder in verzet/
En ſtaan verwonderd door uw zeegen!
  Die wy verachters van uw wet/
Hebben mildadiglijk verkreegen.
8 Wy geeven U de eer' O Heer!
Naar ons gering en klein vermoogen;

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En vallen diep in ootmoed neer
Voor uwe al doorziende oogen.
9 Gy heeft tot noch den ſtraf geweerd.
En komt genadig ons verſchoonen.
Ten zy men zich opregt bekeerd/
Zult g'ons als ons gebuuren loonen.
10 Hy ſpiegeld aan een ander zacht/
Komt 't ſpreekwoord wel en regt te zeggen.
De Godsdienſt moet met luſt betracht;
Zal op ons hals dien laſt niet leggen.
11 Dies willen wy/ met 't nieuwe jaar
Een nieuw Godvruchtig leeven leiden.
En hoopen dat een beeter maar/
Ons naken zal / in deeze tijden.
12 Ons zwakheid Heer! is u bewuſt/
Bewoon ons met uw rijke zeegen!
Op dat de nooit volpreeze kuſt/
Van ons mag namaals zijn verkreegen.
13 Ik wens mijn vrienden allegaar
Een zaalig end en vreugdig leeven.
Nu heden weer het nieuwe jaar
D'Algeever 't aan ons komt te geeven.

C. Wittenoom de Jonge.

May-Lied.

STEM: Pſalm 8.

1 O Aangenaame Zoomer/ die komt naaken/ (ken
En ons gemoed / door 't jeugdig groen verma-
Verfriſt den geeſt/ en geeft een klaar beſcheit /
Wat groote ſchat in d'aard' verborgen leit.
2 De Boomen bloejen / veele kruiden ruiken/
De vrucht begind / als uit haar graſt t'ontluiken/
't Gevogeld looft haar Schepper in haar taal/
De heele aard ſchijnt ſchier een heemels zaal.
3 Daar ieder ding op zijne wijs vol vreugd is/
En waar men ziet/ als in de eerſte jeugd is.
Geen blad hoe kleen of 't wil als d'aarde zien/
En koomen mee/ tot vreugd haar hulpe bien.
4 Wilt Chriſten volk/ uw plicht te recht bedenken
En diend den Heer die dit aan ons komt ſchenken.
En roemt hem ſtaag niet ſlechts zo met de mond/
Maar door gevoel van 's herten diepſte grond.

5 Looſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

5 Looft God ons ziel! en alles wat in ons is
Zijn Majeſtept/ looft God! want enkel gonſt is't
Waar door de Heer ons dees weldaan bewijſt/
Schick u/dat gy/den goeden God ſtaag prijſt.
6 Gedankt/gelooft/ geroemd volmaakt geprezen
Moet gy altijd o Heemels Kooning weezen/
Door al het goed dat gy ſtaag aan ons geeft/
Mijn ziele looft den Heer zo lang gy leeft.
7 Zo lang gy leeft/ als Pelgrims hier beneeden
Gedenk uw Heer leeft naa de klaare reden/
Die zijnen Zoon/ door woord en daad belaſt
In lief of leet/ op alles naarſtig paſt.
8 Op dat zijn gunſt u ook op nieus doet bloejen
In't Paradijs /daar Heemel vruchten groejen/
By d'Engle ſchaar / den Schepper ſtaag ten prijs/
En zingen op een held're Heemel wijs.
9 En zoo van d'aard' ten Heemel opgereezen/
Altijd vol vreugd' mocht by den Heere weezen/
En alles daar volmaakt beſchouwen klaar/
O goede God/ maak dit doch Amen waar.

Leerd wel ſterven.

Aan de Jeugd.

STEM: Wel aan, ô alle Vroomen.

1 KOm hoor naa mijne reeden
O leidelijke Jeugd/
Hier word je toe gebeeden/
Van een die u de deugd
Op't hoogſte aan wil raaden/
t'Aller tijd;
Op dat gy Gods genaaden
Zeeker zijt.
2 Heb God altijd voor oogen
In al uw doen en laat/
Mijd als de peſt de loogen/
De zond' en yd'le praat:
Want God doch alle dingen
Wel kan zien/
En hoord ze hoe geringe
Die geſchien.
2 Wild nooit u zelven wreeken/
Geen quaad met quaad beloond/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Al hoord gy leug'nen ſpreeken
Daar mee m' u ſmaad en hoond:
Want God dat zonderlinge
Wel behaagd
Als gy om goede dingen/
Smaad verdraagd.
4 Het zy om ſlechte kleeren/
Of dat gy by goe lien
Geſtaadig gaat verkeeren/
Daar zy u ſteeds by zien:
Of dat Gy niet wild loopen
Meer by haar.
Zy zullen 't zwaar bekoopen
Met malkaar/
5 Zoo zy haar niet bekeeren;
Maar gaat gy voort in 't goed/
En dient den Heer der Heeren
Met een oprecht gemoed.
Die van jongs op des Heeren
Zoet jok draagd/
Aan d'Alderhoogſte Heere
Meeſt behaagd.
6 Vrees Vaader ende Moeder/
Naaſt God uw Opperheer/
Zoo hebt Gy hem tot hoeder/
En zal van naa en veer
Op u en uwe weegen
Gaade ſlaan/
En u ook nooit verleegen
Laaten ſtaan.
7 O! die haar gantſche leeven
Van jongs op God de Heer
Ten offerhande geeven/
Na Chriſtus reine leer/
En ſchoppen gants de werreld
(Vol ſchijngoed)
Hoe mooy/ hoe ſchoon bepereld/
Met de voet.
8 Die zullen aan het ende
Van haares leevens tijd/
Als meenig vol ellende
Dan hoop'loos kermd en krijt/
Vol vreugd en blijdſchap weezen;
Want de Heer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Verlaat die hem recht vreezen
Nimmermeer.
9 En als de gantſche Aarde
In vuur en vlam zal ſtaan/
Dan zal de Heer vol waarde
Haar in zijn rijk ontfaan/
Daar 't alles zeer begeerlijk
Dan zal zijn/
Zoo zoet/ zoo ſchoon/ zoo heerlijk
Als 't kan zijn.

J. Huigen.

Aan de Jeugd.

STEM: Wat is de Meeſter wijs en goed.

1 KOm zing of lees gy jonge lien
Met aandacht dit gedicht/
Myn liefde zult gy t'uwaarts zien/
En ook uw' wet en pligt.
2 Gy zijt doorgaans tot ſchat en eer
En wellust ſterk geneigd/
Wel aan/ ik geef u raad en leer/
Waar door men die verkrijgd.
3 Ik ſtuit u niet in deeze zaak/
Ik wil dat gy maar let/
Dat gy uw luſt en hoogſt vermaak/
Op 't lievens waardig zet.
4 Zoekt gy rijkdom? de waare ſchat
Die word hier niet gezien/
Gy vindze in Gods rijke ſtad/
Door d' Aardze hier te vlien.
5 Zoekt gy de eer? zoek eer by God
En Jeſus Goodes Zoon/
Die geeft u 't hoogſte eere lot/
En ſteld u op zijn throon.
6 Zoekt gy wellust? ey zoek die recht/
De aardze is verdriet/
In d' Heemel isze weg gelegt/
Hier hier en is ze niet.
7 De regte wellust /eer en ſchat/
Die kracht heeft/ geur en klem)
Is al t'zaam in Gods vreugdeſtad/
In 't nieuw Jeruzalem.

8 O die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

8 O die die ſchat eens na waardy
Des Heemels kon bedroen!
Ik meen in plaats van ſpooren/ hy
Wel toomen had van doen.
9 Zoekt gy cieraat van pronk of praal
Van koſtelijke kle'en?
't Is ook al mee in 's Heemels zaal/
Wees daar dog mee te vreen.
10 Zoekt gy wijsheid kom prentz' u in
Uit Goodes heil'ge blaan/
Die zijn vol pit/ vol merg en zin
Ja zijn daar mee belaan.
11 Als gy hier na dan ſtaadig ſtree ft/
Dat gy Gods heilig woord
Getrouwelijk en wel beleeft;
En yverig vaart in voort.
12 Dan krijgt gy ſchat/dan krijgt gy eer
In zulk een overbloed/
Dat daar al 's werelds ſchat heel veer/
En eer voor wijken moet.
13 Een heilig Prieſter gy dan zijt
Voor 't aanſchijn van de Heer/
Wees heilig voor zijn Majeſteit/
Want heilig is de Heer'
14 Ja Kooning Prieſter te gelijk/
In waarheid niet in ſchijn/
Is hier de weg naa Goodes rijk/
't Mag ook niet minder zijn.
15 Een Kooning is hy die met kracht
De zond' treet met de voet/
En d'hartstogten heeft in zijn macht/
En Heer is van 't gemoed.
16 Een Prieſter is Hy die gebeen/
Vermengt met dank en lof/
Als reukwerk door de wolken heen/
Opzend in 't Heemelshof/
17 Nu jonge lien bedenk dit wel/
En vang 't met vreugden aan/
Zoo gy de weegen naa de Hel/
Hier gaaren mis wild gaan.
18 't Is beeter God een korten tijd
Te dienen/ en dan wel
Te zijn/ in alle eeuwigheid/
Of anders in de hel;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

19 En koomen daar de worm niet ſterft/
't Vuur niet word uitgebluſt/
Daar m'eeuwiglijk Gods aanſchijn derft/
O vlied der zonden luſt.
20 En ſchik u naarſtig tot de deugd/
En wild de ondeugd vlien/
Zo raakt gy in de eeuw'ge vreugd/
Daar gy uw' God zult zien.

J. Huigen.

Inkeer voor een kriſtelijke Maagd.

STEM: Repicava.

1 't Ardſche weezen/ los en verkeerlijk/
Dat aan het oog der ziel zich openbaard/
Wekt mijn gemoed/ van ydle drift bedaard/
Om de vroomen hun werken t'aanmerken/
Die/ van 't verganklijk ſtreeven Heemelwaard;
Om/ deur zulk trachten/
Te krijgen krachten
Na Gods wil en aard.
2 'k Heb de Werreld een poos deurkeeken/
Haar glory is een bloem die ras vergaat/
Een blaas vol wind/ een ydlen toeverlaat.
Schoon in d'oogen/ betoogen met loogen:
Wel goud in ſchijn; maar kooper in der daad.
O welkom deugde/
Vol heil en vreugde/
Vry van ſmert en ſmaat.
3 'k Heb een beeter vermaak gevonden.
Mijn ziel/ verliefd op 't allerſchoonſte ſchoon/
Op heilige aandacht/ aller maagden kroon/
Om de weegen des Heeren te leeren/
In reinen zwier/ naa 't voorbeeld van zijn zoon.
Daar vind ik 't leeven
Dat vreugd kan geeven.
Deugd' is zelfs haar loon.
4 Al mijn krachten/ in en uitwendig/
Zijn onderworpen 't Goddelijk gebied;
't Gehoor/ 't gevoel en 't geen mijn ooge ziet/
Hoe geacht en geprezen voor deezen/
Nu mijn gemoed 't bekoorlijk voorwerp vlied/
Volg ik/ beſneeden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Na 't ſnoer der reden/
d' Eerſte dwaalweg niet.
5 d' Allerwijſte/ goed en almachtig/
Neem mijn ontlooke jeugd/ die hem bemint/
In heilig opzicht als een teder kind.
'k Ga gehoorzaam mijn leeden beſteeden:
Op dat mijn God my neerſtig doende vind.
Mijn lamp ontſteeken
Mag niets ontbreeken/
Of mijn heil is wind.

A. Janzen.

Vermaan-lied voor een jonge Dochter.

STEM: Vrienden die hier nu zijn vergaard.

1 NAdien gy hebt aan my begeerd
Dat u een lied mogt zijn ver-eerd/
Geliefde Zuſter in den Heere:
Zo moet ik my tot uwaarts keeren.
2 Aanmerkt: in alles wat gy doet/
En proeft het wel in uw gemoet/
Aanſchouwt by 't licht aan u gegeeven/
In 't hert door Goodes geeſt geſchreeven.
3 En brengt het dan voorzichtig voort/
Tot leer en ſtichting na Gods woord/
In werken/ ſpreeken/ zingen/ leezen:
Op dat Gods naam mag zijn gepreezen.
4 Na dat de Heer u heeft verlicht/
Met het talent uw naaſten ſticht/
Getrouw en neerſtig daar mee werken;
Zo zal de Heer in 't goed u ſterken.
5 Hier door ontfangt men meerder jonſt/
En veel weldoen baard meerder konſt:
Daar in neemt God een welbehaagen/
En 't jok word zoet en licht om draagen.
6 Niet in de wereld is zoo zoet
Voor haar/ wiens hart/ zin en gemoet/
Nu in den geeſt het Heemels ſmaaken/
Of willen 't geern om 't beſt verzaaken.
7 Daar God vereenigt met den menſch
Is in 't geheel des herten wenſch/
Al wat op aard ooit is vernoomen/
Is hier in 't aldermeeſt volkoomen.

8 Rein=

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

8 Reinhartig vaſt in God gegrond/
Beſlooten in het nieuw verbond/
Bezeegelt met het bloed des Heeren/
Geen quaad zoo quaad dat haar kan deeren.
9 In God beminde zuſter zoet/
Dus veel gezeid van 't waare goed/
Door een oprecht geloof verkreegen/
Aan 't wel bewaaren is 't geleegen.
10 Klokkend een hen de kuikens trekt/
En onder haare vleugels dekt/
Zoo zoekt ons Chriſtus te vergaaren/
Vryende van 't eeuwig bezwaaren.
11 Klaarlijk merkt men aan Iſraël/
Zy waaren in Go ds gunſte wel/
Aangenaam/ waard/ lief/ uitverkooren/
Hy noemd haar zijn zo on eerſt gebooren.
12 Ziet nu eens/ waarom is 't geſchiet/
Dat God zijn beminde verliet/
Om dat zy in 't verbond niet bleeven/
In ſteenen/ met zijn laſt beſchreeven.
13 Denkt doch mijn zuſter was 't zo quaad/
En Iſraël zulk een misdaad/
Dat zy in dat verbond niet bleeven/
Van God door Mooſes haar gegeeven.
14 Overdeelt hoe zwaar is dan die zond/
Die overtreet het nieuw verbond
Van God door Chriſtus ons gegeeven/
En door zijn geeſt in 't hert geſchreeven.
15 Chriſtus die men Gods Zoon beleed/
Nu weederom met voeten treed/
En 't bloed van 't nieuw verbond verſmaden/
En ſchenden den geeſt der genaaden.
16 Hier om vriendinne wel toeziet/
Verzuimd doch Gods genaade niet/
Den ſchat gezonden nu van booven/
Laat die van niemand u berooven.
17 Den trouwring dierbaar waardig pand/
Getuigen van den echten ſtand/
Van Chriſtus aan zijn bruid gegeeven/
Haar hooft/ trooſt/ kroon/ vreugd/ licht en leven.
18 Een vreugde in den hoogſten graad/
Te boven gaande tal en maat/
Die haar oprecht aan Chriſtus houwen/
Zullen God in genaad aanſchouwen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

19 Reinhertig verblijd in den geeſt/
Uw Bruidegom gehoorzaam weeſt/
Zoo zal hy 't rijk voor u bereiden/
En u met hem daar in geleiden.
20 Adieu mijn zuſter tot beſluit/
Ontbreekt'er iet ten beſten 't duid/
Proeft al en wilt het goed behouwen/
Stelt op den Heer al uw betrouwen.
21 Hoort dochte r neigt uw ooren/
Een Bruid zijnde verkooren/
Moet dan wilt dit doch weete n/
Haar vaaders huis vergeeten.
22 Haar vrienden en ſpeelinnen/
Ook haar natuur verwinnen/
Maar booven al betrachten/
Uit aller zielen krachten/
23 Met gemoed hart en zinnen/
Een Bruidegom beminnen/
En hem gehoorzaam weezen/
Dees ſchoonheid word gepreezen.
24 En 't zal den Koning luſten
By zulk een Bruid te ruſten/
Hy zijnd haar Hoofd en Heere/
Kroontze met prijs en eere.
25 En zetze met verblijden
Tot zijnder rechter zijden/
Zulk Bruid heeft recht te ſpreeken/
Niets niet kan my gebreeken.
26 Ik heb al mijn begeeren
Onder 't beſchut mijns Heeren.
Wilt dan zijn wil betrachten/
Gy kont zulks mee verwachten.

F. Oenzen op Ameland.

Vrucht van der kind'ren Godsvrucht.

STEM: Als Boxvoetje ſpeelt met zijn pijpje in 't dal.

1 HOe goed is 't / hoe zoet is 't / wanneer men de jeugd
Haar zinnen van binnen ziet buigen tot deugd/
De luſt der jonkheid/ die ellik verleid/
Steeds vlieden/ en poogen naa beeter geneugd.
2 Haar ouderen eeren/ gehoorzaam en ſtil/

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En zeedig en vreedig bedwingen haar wil/
Manierlyk beleefd/ elk gaaren toegeeſt/
Met niemand te raaken in eenig geſchil.

3 Heel vlijtig en vroegjens ter ſchoole te gaan/
Te werrik / te kerrik ; naauw acht te ſlaan
Op 't geen men daar leerd / met groote begeert
Om yder in 't leeren voor by te gaan.

4 Te weezen in 't leezen van d'heilige Schrift
Geneegen / ter deegen / en vol van drift
Om wel te verſtaan de God'lijke bla'en/
En deugden en zonde/ haar loon ende gift.

5 Zulk herte van ſmerte en wroegen bevrijd/
Is ruſtig en luſtig/ verheugd en verblijd/
Vreeſt ſlaagen noch nood/ noch duivel noch dood/
Bewuſt van te leeven in heerelijkheid.

6 De liefde/ de gunſt en geneegentheid
Der menſchen/ naa wenſchen/ haar is bereid/
Elk loofd en elk prijſt haar leeven/ en 't wijſt
Ook anderen kind'ren tot zeedigheid.

7 Het maakt ook den Heemel vol zoet geſchal/
Dan zingen en ſpringen die Engeltjes al/
En dan zy geſtaag dees Kindertjens graag
Bedienen en hoeden voor ongeval.

8 Jaa Jeſus/ die meede een kind is geweeſt/
Word blijde als hy de zoetaardige geeſt
Van deugdelijkheid / manierelijkheid/
In kindertjens ziet di'en Hem is geweeſt.

9 Hy deeld haar zijn gunſte/ zijn Heemelze vreed/
Beſchermtze/ omermdze/ en zeegendze meed/
Met goe gezondheid/ lang leeven/ wijsheid/
En maakt ook haar plaats in den Heemel gereed.

10 Wie zoud aan zijn Schepper dan niet in zijn jeugd
Gedenken/ en ſchenken een herte vol deugd
En heilige ze'en/ en Godvruchtighe'en/
Om zoo dan te krijgen een eeuwige vreugd.

Dit word geloofd Klaas Staapels te zijn , alzoo'et naa zijn dood met zijn hand geſchreeven is gevonden.

Houwelijks zeegenwens voor G.F. en A.R.

STEM: Al die woond in 's Heemels Throonen.

1 O Hoe wijs en welberaaden
Is die menſch / die al zijn daaden/

Woorden/ en gedachten wend
Na zijns leevens zaalig end!
Die door deugdluſt ingenoomen/
Om dit einde te bekoomen/
En op dat hy 't niet verlieſt/
Hulp/ en goede midd'len kieſt.
2 Keur van hulp is zeer verſcheiden/
Wat elk beſt daar toe zal leiden.
Deez' acht daar toe beſt/ dat hy
Los van 's Houwlijks banden zy:
Die weer beter/ dat hy trouwe;
Op dat hy door hulp der vrouwe/
Wiſſer/ door die dubb'le kracht/
't Zaalig oogwit betracht.
3 Gy/ vereende/ kieſt dit leſte/
Als voor u het alderbeſte.
Zoo gy na mijn oordeel vraagd/
Hoe uw keure my behaagd?
Wel: indien gy tracht door 't paaren
't Zaalig oogwit te bewaaren:
Quaalijk: zoo gy 't niet behoud/
Schoon naa 't aardſche wel getroud.
4 Zoo gy u dan zoud verbeelden
Aardſche rijkdom/ vreugd en weelden/
Als 't voornaamſte van uw Echt/
Ach! wat was uw keure ſlecht:
Beter is 't/ alleen te blijven;
Als elkand'ren aan te drijven/
Dat men (van den Heemel wijd)
Dieper in de wereld glijd.
5 Beter hoop ik van u beiden;
Dat uw Trouw u nooit zal ſcheiden
Van de trouw/ die gy altijd
Aan den Heere ſchuldig zijt.
Man en Vrouw verlaaten Vaader/
En haar Moeder: maar met naader
Band beſtaat u God de Heer:
Dies verlaat hem nimmermeer.
6 'k Wenſch dan/ dat uw echtlijk paaren
Zulk een liefd' in u mag baaren/
Dat een wil/ verſtand/ en wit
Tot de deugd uw hart bezit:
Dat g' elkaar/ door goede reeden/
Needrig voorbeeld/ heil'ge zeeden/

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Van het weereldſch leeven trekt/
En tot Goodes liefd' verwekt.
7 'k Wenſch u dan geen aardſche zeegen
(Van onvroome meeſt verkreegen)
Van veel kind'ren/ weeld/ of goed;
't Mocht u ſchaaden na 't gemoed:
Maar een zeegen/ die door deugden
U verrijkt met waare vreugden;
Ja u zelfs (wat wenſcht gy meer?)
Kind'ren maakt van God de Heer. R. Rooleeuw.

Huwlijx wenſch.

STEM: ô Schoonſte Perſonaadje!

1 GEpaarde/ zoo den zeegen/
By ons gewenſcht/ u kon gelukkig maaken/
Elk menſch waar wel geneegen
Om met zijn wenſch u 't goede te doen ſmaaken:
Maar nu gy 't end van 't wenſchen kend/
't Welk is zich vroom te draagen/
Moet gy doen merken
Dat u alleen geen wenſchen kan behaagen/
Maar dat uw werken
Den Heer behaagen moogen all' uw daagen.
2 Als welgepaarde poogen
In al hun doen geen grootsheid uit te beelden/
Noch aanwas van vermoogen/
Het voedzel van onnut vermaak en weelden:
Maar Houwlijx deugd met vaſter vreugd
Dan aards vermaak te voegen:
Zoo zal hun leeven/
Bevrijd van pijnlijk leed en angſtig wroegen/
Ten einde ſtreeven
In aangenaam vermaak en welgenoegen.
3 De waarde Houwlijxvruchten/
Gewenſcht/ gehoopt; de voorſpoet/ ſpijs en kleeden/
Deugdvoedende genuchten/
Met wijzen ernſt/ gemaatigt na de reeden:
't Gemoet geruſt in wil van luſt/
Geen afgeſneeden jaaren;
Maar al 't begeerlijk
Dat zich aan ons begrijp kan openbaaren/
Gun God u eerlijk

En heerlijk tot uw zaligheid t'ervaaren.
4 Maar ſtaat u leet te draagen:
Want 't aardr is van natuuren onbeſtendig,
Zijt lijdzaam zonder klaagen.
Een vroed gemoed is daarom niet ellendig.
Staa gy maar vaſt in leet en laſt,
Bezit uw ziel in vreeden.
God zal de vroomen/
Die totten einde in zijne weegen treeden/
Tot hem doen koomen.
Dan is 't verdriet geſchiet en 't leet geleeden.

A. Janzen.

Spoore ter mildadigheid.

STEM: Wanneer her hert nu klaar, &c.

1 HEilzoekend hert' / geneigt tot groot profijt en winſte/
Op zeek're vaſtigheid van rent' en kapitaal:
Schiet geld / 't zy wie gy zijt / de meeſte met de minſte/
Den Schepper ſteld Hem in als borg en principaal/
Al wat gy aan den Armen geeft/
Dat is zo veel als of gy 't God
Op renten doet: en Hy en heeft
Nooit eenig menſch geſteld ten ſpot.
Dus koom en ſchroomt niet / om een zom te doen aan deezen: (vreezen.
Maar teld uw' geld / ontſteld noch queld u nooit door
2 Ontſluit uw' hert en hand/ een yder na vermoogen/
Aanſchouwt uw' me deleen van 't groote menſch'lijk lijf/
Ey ziet! ey ziet ze ſtaan met ingevalle oogen/
Van armoed uitgeteerd/ van koude blaauw en ſtijf.
Den honger is een vinnig zwaard/
De felle winter ſteekt en bijt.
En 't zijn ook menſchen/ teer van aard/
Gelijk als wy/ en daarom zijt
Geraakt/ en maakt/ die haakt en ſnaakt na trooſt in lijden!
Eens vry uit ly/ dat hy door dy zig mag verblijden,
3 Onziet u geenzins/ om nu rijkelijk te zaayen,
Die blijd en milde geeft word hoog by God bemind/
En

En zal te zijnder tijd eens volle ſchooven maajen.
Hoe milder dat men deeld / hoe meer men namaals vind.
Men kan geen grooter eer aan God
Bewijzen / dan wanneer men vaſt
Op Hem vertrouwt / en zijn gebod
Beleeven wil gelijk ons paſt.
Dus laat uw zaat hoe 't gaat / tot ſchaade niet bederven
Maar ſtrooiden gooit / vreeſt nooit / berooit te moeten zwerven.
4 Maak hier nu buidels / die u nimmermeer verouden
Legt groote ſchatten op / en / in den Heemel / weg :
Die roeſt noch mott' en ſchend / maar die gy zult behouden /
In ſpijt van roover / dief / bedrieglijk toegeleg.
En maak daar goede vrienden / van
Den aardſchen Mammon / die met recht
Wel onrechtvaardig heeten kan.
Ontſlaaft uw' hert / is 't noch gehecht
Aan d' aard' / en ſpaard / vergaard / bewaard voor 't anderleeven.
Want ziet hier 's niet dat iet bedied / en heil kan geeven.
5 Wy zijn tog altemaal van moeder naakt gebooren.
Men draagt ook niet meer mee / dat is ook zonneklaar.
En / zendmen niets voor uit / zo gaat het al verlooren :
Al lietmen noch zoo groot een ſchat en rijkdom naar.
Daar blijft niet over als dat geen'
Dat elk nu / met vertrouwen / geeſt
Ten nutte van zijn meedeleen.
En / dus by God op renten heeft.
Dan zal ſtaan pal in al 't geval als vaſt getimmer.
Geen nood hoe groot / noch dood / ontbloot ons daar of immer.
6 Alleen de gunſte Gods is ons maar aangeleegen.
Wanneer men die verkrijgt / het mag dan gaan hoe 't gaat.
Nu / d'armen wel te doen / kan 't Godlijk hert beweegen
Tot liefde t'onzewaard / als 't uit 't geloof ontſtaat.
Het bluſt de zonden uit / en doet
Den menſch eenaardig zijn met God /
't Verſchaft en geeft aan ons gemoed
Een voorſmaak van zijn heilsgenot.

Die geeſt / die eerſt bedeeſt / bedreeſt was / en vol grou-
wen / (wen.
Die waſt / word vaſt ontlaſt en taſt nu door vertrou-
7 Weldaadigheid verſchaft een vrucht van eeuwig
voordeel.
Zy houd Gods ſlaande roe (om zo te ſpreeken) vaſt.
Maar 't onbarmhertig hert zal eenmaal / met een oor-
deel
Vol onbarmhartigheid ſtreng worden aangetaſt.
Zy is een deugd, die zoo veel geld:
Dat / als de Heer zijn vierſchaar ſpand:
Daar op alleen (als) word geveld /
't Heilvonnis eeuwelijk beſtand.
Die krans / vol glans / moeſt t' hans elk mans gemoed
bekooren: (ren.
Om daar als naar dierbaare waar ſtaag aan te ſpoo-
8 O! wijs en zaalig man die hier zig van zijn haave
By tijds zoo veel ontſlaat / en opwaard overmaakt /
Als hy ontbeeren kan / zo blijft hy niet een ſlaave /
(Als veele) die met 't goed zo ten verderve raakt.
Maar hem word (als dien trouwen knecht /
Die zijnen Heer goe reekenſchap
Kon doen / van 't goed wel aangelegt)
Vergund een ſtaat van hooger trap.
Elk ſta daar naa (hoe 't gaa) om dra en milt te deilen.
Op dat hy 't pad ter ſtad vol ſchat / niet kom te fei-
len.

C. van Ecke.

Raad tegen de vreeze des doods.

STEM: Pſalm 91.

1 DOor het geloove ziet den menſch
Dat hy zal moeten ſterven /
Zal hy naa zijne hartenwenſch
't Gelukkig leeven erven.
Het leeven dat zoo heerlijk zy /
Zoo vreugdig en onendig
Dat all' ons vreugd' wel lijkt daar by
Rampzaalig en ellendig /
2 Hoe zietmen dan noch voor d[a]n dood
Den menſch zoo yſſ'lijk vreezen:

Zo[n]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zou 't wel door ſchrik van pijn of nood/
  Of voor zijn Rechter weezen?
Of is hy om de wereld vaſt?
  Daar op dat hy wil bouwen,
En daarom niet op 't Heemels paſt/
  Of God niet durf betrouwen.
3 Wie dat de dood door 't lyen ſchroomd/
  Zijn ſchroomen kan niet helpen:
Maar zal als zijn gerugt maar koomt/
  Te meer zijn hart beſtelpen.
Wie 't lijen dat hy lyen moet
  Kan met geduld aflijden/
Zal hem in 't lijen hoe verwoet
  Noch zelfs in 't end verblijden.
4 Hebt gy uw boodſchap wel gedaan
  Die God u heeft bevoolen/
Gaat dan geruſt maar op hem aan;
  Want zoo gy breeſt/ 't is doolen.
Gebreekt'er iet en is 't u leed/
  Uw Rechter wil vergeeven:
Maar wie zijn wet met voet en treed
  Mach voor zijn ſtraf wel beeven.
5 Zijt gy met 's werelds liefd' beſmet/
  Zoo ziet wel uit uw oogen/
Die daar op zijn betrouwen zet/
  Die word van haar bedroogen.
Vertrouw uw God/ uw trouwſte Heer.
  Wild eigen wil bedelven.
't En ſchort aan hem doch nimmermeer/
  Schort het niet aan u zelven.
6 Waar Goode door 't geloof in 't hart
  Zijn wooning heeft genoomen/
Daar janktmen naa de dood met ſmart/
  Wanneer dat hy zal koomen.
Geen ding en baard hem meerder pijn/
  Dan dat hy dus moet zwerven.
En Goodes vriendelijk aanſchijn/
  Zoo lange noch moet derven.
7 Of is'er iets dat hem verwekt
  Om hier noch wat te woonen/
Dat 's liefd' die tot zijn naaſten ſtrekt;
  Of voor zijn God te toonen
Een recht oprecht hart'lijk weeklag/
  Van zijn bedreeven zonden/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En dan mocht tot zijn laatſte dag/
Onſtraff'lijk zijn bebonden.

P. J.

Leſte Afſcheits beede.

STEM: Pſalm 129.

1 BEwaart/ o Heer/ geduurig zulken hert
In my/ dat ik doch nimmer af en wijke
Van u'wen weg die my gebooden werd/
Maar tot den eind volſtandig niet bezwijke.
2 Verlaat my niet in mijnen ouderdom/
Als my de kracht des lichaams gaat begeeven/
Uw goede Geeſt zy dan mijn leitsman/ om
Daar door geſterkt voorzichtiger te leeven.
3 Als my 't gezicht der oogen duiſter word/
Dat 's Heemels glans te klaarder my beſtraale/
Dat zwakker gang niet meerder kom te kort
In deugdes loop/ noch van uw pad en dwaale.
4 Op dat als 't U behaagt dat ik hier zal
Dit aardſche huis der wooninge afleggen/
't Hert dan getrooſt verlaat dit jammerdal/
En wel gegrond door uw genaad mag zeggen/
5 Adieu/ ik ga/ en ga met vreugd en luſt/
Verlangend' om ontbonden t'huis te weezen
By God en 't Lam/ in die volmaakte ruſt/
By d'heil'ge ſchaar ontſlaapen lang voor deezen.
6 Ik ga geruſt/ vertrouwend' in den geeſt
Op mijn Heilands verdienſten en genaade/
Ik ga om in des Heemels vreugdenfeeſt/
Der Eng'len zang t'aanhooren vroeg en ſpaade.
7 Ik bid o Heer zoo vierig als ik kan/
Laat dit aan my en mijn geſlacht beklijven/
En al die U van herten zoekt/ dat dan
Niemant van ons daar buiten en moet blijven/ Amen.

J. F. Sleutel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Chriſtens Pellegroms trooſt.

STEM: Pſalm 118.
Of: van de 10. Gebooden.

1 HOe zucht een Pell'grom in dit leeven/
Gelijk een bal'ng in 't vreemde land/
Die/ uit zijn Vaderland gedreeven/
Vaſt doolen gaat door bos en zand/
Hy zag den dag zo dikmaal klaaren/
En teld zo meen'gen avond-ſtond/
Ja noemd een heele rey van jaaren
Die hy zig onder weg bevond.
2 Ag denkt hy! hoe lang zal 't noch duuren/
Eer ik mijns Vaders aangezigt/
Na zo veel doorgezugte uuren/
Aanſchouwen zal in 't eeuwig ligt!
Ag Vaader! vriend'lijk booven maaten/
Al liet een Moeder ook haar kind/
Noch zult Gy 't wormtje niet verlaaten/
Dat zig op d'aard in 't ſtof bevind.
3 Al moet het nu ellendig bukken
En zugten onder vreemde macht/
Die 't deerlijk zoekt te onderdrukken/
Gy ſlaat het echter gaad' en acht/
En zult het al zijn quaad ontrekken/
Gelijk de ſchoone Sonne-ſchijn
Een cierlijk blomm'tje weet te wekken
Uit meſt en ſtank/ en ſtelt het rein
4 En klaar met ſchoone geur en verven
In vryheid van de oopen lugt/
Zo groent een leeven uit het ſterven/
Zo geeft de dood een ſchoone vrugt.
O Pell'groms/ trooſt u onderweegen/
Al ſchijnt gy noch zo ver van huis/
Het is niet eens zo wijt geleegen/
Haaſt zal u naaken 't end van 't kruis.
5 Hoe willen wy ons eens verheugen/
Als wy in 't zaalig Vaderland/
Daar ons geen vyands raaken meugen/
Als liebe Broeders hand aan hand
Gaan wand'len door de Eng'len-Chooren/
En ſpreeken van onz' Pell'groms reis/
En wat ons God daar heeft beſchooren/

Zijn grooten naam tot lof en prijs.
6 Dan zal het ons gantſch niet berouwen/
Dat wy hier voor een korten tijd
De ydelheid niet wilden trouwen/
Die haaſt vergaande ydelheid.
Weg wereld met u'w ydel weezen/
Gy zijt ons Pell'groms veel te min/
Hoe ſchoon gy ook word aangepreezen/
Wy zetten u uit onze zin.
7 Daar is'er een die wy beminnen/
En die beminnens waardig is/
Die ſpeelt ons altijd in de zinnen/
Zijn liefd' en trouw' is ons gewis/
Hy zal zijn Minnaars niet begeeven/
Gelijk als gy/ ô wereld/ doet/
Die haar op 't endje van dit leeven
Verlaat en ſchoptze met de voet:
8 Maar hy/ die ons het hert doorgriefde/
Zal ons na d'uure van de dood
Eerſt recht omhelzen met zijn liefde/
En zetten heerlijk op zijn ſchoot.
Daar op zo willen wy het waagen/
En doen ons Pell'grommagie voort/
En ondertuſſen ons zo draagen
Als vreemdelingen toebehoort.
9 Niets moet ons op den weg beletten/
Noch ſchoone ſchijn noch vleyerye/
Sluit maar de oogen en de ooren/
En ga het blind en doof voorby/
En of ons langs deez' vreemde weegen
Veel ſtrijds en tegenheids ontmoet/
Daar is zo veel niet aangeleegen/
Na 't bitter proeft men beſt het zoet.
10 O eeuwig zoet daar wy op hoopen/
Gy zijt het duizendmaal wel waard/
Dat wy het al om u verkoopen.
Ag Vaaderland/ zo ſchoon van aard.
Hoe zal uw morgenſtond opdaagen
In 's Pell'groms nieuw ontlooken oog/
Dan denkt men aan geen reegenvlaagen
Noch ſtorm/ die over 't hooft heen vloog.
11 Al moetmen hier een weinig ſtrijden
En zukk'len in het vreemde land/
De zaal'ge hoop kan ons verblijden/

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

En ſchuiven 't alles aan een kant.
O zonne-ſchijn der eeuw'ge dagen/
Als gy ons aanbreekt in 't gezigt/
Zo denkt een Pell'grom om geen klaagen/
Want al zijn zwaare leet word ligt.
12 Een hand vol leevens met verlangen/
Met ach! en zugten doorgebragt/
Te wiſſ'len / en daar voor t'ontfangen
Een eeuwig goet: wel hem die 't agt.
Hoe meenig is 'er al in vreede
En ruſt zo lieff'lijk en zo zagt/
Die dezen weg ook heeft betreeden
En ons in 't Vaderland verwagt.
13 Hoe vriend'lijk zal de welkomſt weezen
Van lieve Broeders onder een/
Hoe lieff'lijk/ ſchoon en uitgeleezen
d'Onthaalingen / en al het geen
Wat aangenaam word uitgeſprooken/
Wanneer het broederlijke hert/
Door 't heilig liefde-vuur ontſtooken/
Tot een fontein van reeden werd.
14 By 't ſpreeken wil het noch niet blijven/
De Lof-zang weld ten boezem uit/
Om op een ſchoone maat te drijven
Met onuitſpreekelijk geluit.
Wat zal dan Jezus niet al toonen
Aan 't heilig en verliefd gemoet.
O Jezus / blom van al het ſchoone/
O Jezus / bron van alle zoet.
15 O wezreld weg met al uw weelden/
Gy word te klein by 't eeuwig groot.
Wat zou men zig in draf verbeelden/
Daar God de ziel ter bruiloft nood.
Een bruiloft rijkk'lijk overgooten
Met onuitputt'lijk goet en zoet/
By duizenden van ſpeelgenooten/
Daar elk den and're lief ontmoet.
16 Daar elk zich in des anders deugden
En ſchoone gaaven hoog verblijd/
Daar een fontein van volle vreugden
Geduurig weld in eeuwigheid.
Daarom/ o Pell'groms/ op de aarde
Weeſt maar geduldig/ ſterkt uw moed/
De kroon is van ondeerb're waarde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Daar gy de Pell'groms reis om doet.
17 Het zal zo lang niet eens meer duuren/
Uw weg kort al geduurig af/
Door 't ſnel voorby gaan van de uuren/
Tot dat de vlees-klomp valt in 't graf.
Dan is uw geeſt de band ontvloogen/
Die haar onthield de vrye lugt/
En jaaren lang heeft neergeboogen/
Waarin zy veelmaals heeft gezugt.
18 Weg oude romp / men zal niet treuren
Om uw verlies/ breek maar haar band/
Wat beters mag mijn ziel gebeuren
In 't alderliefſte Vaderland.
Wel Pell'groms/ trooſt u onderweegen/
Al ſchijnt gy noch zo ver van huis/
Het is zo wijd niet eens geleegen.
Aan 't einde volgt de ruſt van 't kruis.

Ziels verlangen na de heerlijkheid van Jezus.

STEM : Heemels Oogen.

1 O Hoe heerlijk
En begeerlijk
Is de wooning van mijn Heer ;
Daar my Jezus/
Daar my Jezus/
Plaats bereid na mijn begeer.
O ! dat ik daar waar/
O ! dat ik daar waar/
Nooit quam ik op aarde weer.
Nooit quam ik op aarde weer.
2 Want de wooning
Van mijn Kooning/
Zonder vlek in zich bevat
d'Onverderflijk/
d'Onverwelklijk
Rechte welluſt/ eer en ſchat.
O ! dat ik daar waar/
O ! dat ik daar waar/
Dan zo was mijn vreugde groot.
Dan zo was mijn vreugde groot.
3 Alle vroomen,

Zul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Zullen koomen
In dat Goddelijk Paleis;
En met Jezus/
En met Jezus/
Leeven daar tot Godes prijs.
O! dat ik daar waar/
O! dat ik daar waar/
'k Wenſte my op aard nooit weer.
'k Wenſte my op aard nooit weer.

4 Want de aarde
Snood in waarde/
Heeft mijn Ziel dikmaal beſtreen;
Maar by Jezus/
Maar by Jezus/
Daar zo word dat niet geleen.
O! dat ik daar waar/
O! dat ik daar waar/
Dan was ik uit alle ſtrijd.
Dan was ik uit alle ſtrijd.

5 Ik verlange
Om t'ontfangen
's Levens-kroon uit Jezus hand;
En by d'Heere
Te verkeeren/
In het Heemels Vaaderland.
O! dat ik daar waar/
O! dat ik daar waar/
Dan had ik mijn harts begeer.
Dan had ik mijn harts begeer.

6 Want de Eng'len
Zingend' heng'len
Voor Gods Troon en glans en ligt;
Daar zy eeuwig/
Daar zy eeuwig
Leeven/en voldoen haar pligt.
O! dat ik daar waar/
O! dat ik daar waar/
Dan was ik in d'eeuw'ge vreugd.
Dan was ik in d'eeuw'ge vreugd.

7 Eeuwig Weezen/
Mocht ik weezen
By U/ en by uwen Zoon;
Daar uw' goedheid/
En uw' zoetheid/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Staadig afvloeid van uw' troon.
O! mocht ik u zien/
O! mocht ik u zien/
Gy die zijt dat eeuwig licht;
't Al beſpieg'lend aangezicht.

J. Huigen.

Verheemelde Ziel, opgevat door de liefde van haaren dierbaaren verloſſer Chriſtus Jezus, hun verheffende tot het Koningrijke der heerlijkheid.

STEM: Nerea ſchoonſte van uw gebuuren.
Of: Van te ſtrijden wil ik zingen.

Phil, 3. v. 20. *Onze wandel is in den Hemel.*

1 OCh/ mijn oog thans moe van blikken
Heemelwaarts/ naar u mijn God!
Gaat hunn's leevens handel wikken/
En uw hoog en groot gebod;
Zaalems goude zaal en wooning/
En 't ſneeuwitte Engle tal/
Looven Jezus haaren Kooning/
Met een ongemein geſchal:
Zy op gulde harpen ſpeelen
't Eeuwig duurend zeege lied!
d'Ouderlingen heilig queelen
In een glinſterend verſchiet/
En op Diamanten troonen
By de Vader en de Zoon!
O! wat Goddelijke toonen
Als het alderſchoonſte ſchoon.
2 'k Zie thans veel vergoode zielen
Blinken in een zuiver wit/
Voor den throon des hoogſten knielen
Die gantſch zeer verheeven zit;
Ai! hoor hun koor en maatgezangen
Hier 's den Leeuw uit Judaas ſtam/
Die den Zatan heeft gevangen/
Neergeploft in vuur en vlam.
Zie dit bloed van twee verbonden
't Geen geen wraak/ maar zeegen ſpreekt/
Welk verbind 's geeſts vuile wonden/
En het hardſte hart verbreekt;

Wil

Wil uw Ziele dan toewijzen
Jezus Goodes waarde Zoon:
Voeg uw ſtem by d'Eng'le reyen/
Streef na 's Heemels goude kroon.
A. v. Beuzekom.

Over 't Oordeel onzes Heeren Jezus Chriſtus. *Matth.* 25. *v.* 25.

STEM: Pſalm 36. Of: 68.

1 ALs 's menſchen Zoon in heerlijkheid
Zal koomen/ hoog gebenedyd/
Met al de heil'ge ſchaaren
Der Eng'len/ op zijn Vaders troon/
Vol maajeſteit heel klaar ten toon/
Om 't Oordeel t'oopenbaaren.
Dan zullen alle Volken ſtaan
Voor hem vergaadert/ aangedaan
Met blijdſchap/ en met vreeze/
De Schaapen als een Harder/ zal
Hy af gaan ſcheiden/ van 't getal
Der Bokken/ heel mispreezen.
2 Hy zal tot zijne rechterhand
Gaan zetten/ in verheeve ſtand/
Zijn uitverkooren Schaapen:
De Bokken aan zijn ſlinker zy/
Een ſtand geheel veracht/ daar by
Haar oordeel niet zal ſlaapen.
Dan zal de Kooning zeggen gaan/
Tot die aan zijne rechter ſtaan/
Gezeegende mijns Vaaders;
Be-erfd het Rijk u toebereid
Eer 's werelds grond al was geleid/
En als getrouwe daaders.
3 Want als ik hong'rig was/ zo wierd
My ſpijze van u toegeſtierd;
En dorſtig zijnde/ werde
My drank gulhartig toegediend;
Een vreemde zijnde/ als een vriend
Gy herbergzaam volherde.
Naakt zijnde/ hebt gy my gekleed/
In krankheid gy my dienſte deed.

En

En als ik was gevangen/
Zo hebt gy vol meedoogentheid/
Uw gang terſtond daar heen geleid/
Om trooſt en hulp te langen.
4 Doch de rechtvaardige dan weer
Hem zullen zeggen / wanneer Heer
Zaagen w' u honger lijden ?
En hebben u van ſpys verzien ?
Of dorſtig zijnde/ wy met een
Ook drank voor u bereiden ?
Vreemd zijnde/ u ons huis verſtrekt ?
En naakend/ met een kleed bedekt ?
Of wanneer was 't w'u zaagen
Gelijk een kranke ? of gevaan ?
En hebben aan u dienſt gedaan/
Het geen u quam behaagen ?
5 Dan zal de Kooning weeder haar
Antwoorden gaan/ in 't oopenbaar/
Voorwaar ik aan u zegge/
Voor zo veel als gy een van dees/
Mijn minſte broeders/ dat bewees/
En goedig voor gingt leggen/
Zo hebt gy 't ook aan my gedaan ;
Maar zal tot d'and're zeggen gaan ;
Ter ſlinkerhand gezeeten/
Gaat gy verbloekte graat van hier/
In 't eeuwig onuitbluſſchlijk vier/
De Duiv'len toegemeeten.
5 Want ik ben hongerig geweeſt/
En gy lie'n door een quaade geeſt
My nimmer quamt te ſpijzen.
Ik dorſtig ben geweeſt / en gy
Nooit eenig laaf'nis gaaſt aan my.
Als vreemd' gy nooit bewijzen
Gingt aan my vriendſchap / door uw dak.
Naakt zijnde/ heb ik nooit gemak
Gehad/ van klee'n t'ontfangen.
Krank / of gevankelijk in nood/
Gy nimmer my uw dienſt aanbood/
Of eenig trooſt quaamt langen.
7 Dan zullen ook de deeze hem
Antwoorden/met verheeve ſtem :
Wanneer hebben wy Heere
U hong'rig/ dorſtig/ vreemd of naakt/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Of krank/of in een gat geraakt
Gezien/en dat men weeren
Ging van u onze hulp en dienſt?
Dan zal hy op het onvoorzienſt/
Verklaaren aan den deezen:
Voor zo veel/als gy 't nimmer aan
Dees mijne minſte hebt gedaan/
Gy 't my nooit hebt beweezen.
8 En deeze laatſte zullen zijn
Voor eeuwig in de helſche pijn/
De vroom' in 't eeuwig leeven.
Laat ons hier uit dan leeren/dat
Barmhertigheid is eene ſchat/
By God zeer hoog verheeven.
En dat een ieg'lijk menſche/dien
Door het geloov' in Chriſtus/die'n
Zijn eeven menſch goed' daaden/
Voor eeuwig zullen zijn beloond/
En met het zaalig heil bekroond/
Doch enkel uit genaaden.

C. Wittenoom de Jonge;

E Y N D E.

REGI-

A.

AAndacht is afgeſcheiden. 166
Aan God alleen haar trouwe geeven. 454
Ach! wat is de werreld luſtig. 65
Ach hoe zit ik hier alleen. 172
Ach Vaader niet der geenen. 36
Ay broederſchap! keer 's herten oog naa binnen. 387
Al is 't van kruis, van leed. 157
Al leeft gy in druk en groot gequel. 132
Al ruiſchen al de wouden. 157
Aldergrootſte God en Kooning. 444
Alles vind ik vol ellenden. 299
Als de zon op 't laagſt gekoomen. 403
Als gy 't Chriſtalijne nat. 109
Als ik aan 't eeuwig zaalig leeven. 13
Als ik ben eenig en alleen. 172
Als ik begin t'aanmerken. 437
Als ik des werrelds doen te deeg. 438
Als ik denk aan den tijd verleeden. 229
Als Jezus eens de harpe ſlaat. 334
Al ſcheen mijn Jonathan. 496
Alwijze God die hier beneeden. 79

B.

BEnaauwde hert, dat heel. 168
Beſchouw ô domme Jonge Jeugd. 440

D.

DAar ſchuift de nachtgordijn. 273
Daar zijn nu veel Godsdienſtigheeden. 239
Dan ſpreekt de tong niet meer van ydelheid. 90
Dat eenig Godlijk weezen zoet. 343
De hoogſte trooſt van 's menſchen zaaligheid. 24
De liefd in God zoo hoog gepreezen. 203
De lieffelijke tijd koomt aan. 433
De menſch die nu het oog heeft recht beſne'en. 88
De moordluſt, ſchoon niet zad van bloed. 412
De naare duiſternis koomt dekken. 290
Den avond koomt mijn God. 283
Denk dat de werreld pillen heeft. 136
Der wijzen oordeel is niet eigen. 39
De werreld is het pak. 114
De werreld ſtaat in vuur, de beide Poolen. 511
De weetluſt ieder aangebooren. 112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Die deugd bemind, die ondervind. 331
Die een duiſter pad wil wand'len. 466
Die Goodes gunſt in 't hert wil draagen. 200
Die hier op het deugden pad. 134
Die hier wil ſtaan blijven. 215
Die in 't kleintjen is gewend. 120
De reine liefde vierig. 320
Dit is de grootſte dag van 't jaar. 398
Dit waaren eertijds breede weegen. 61
Doe neerſtigheid. 364
Door yvers ſchijn word meeſt het volk verleid. 167
Door goed en quaad gerugte. 248

E.

Een eenig een heb ik in 't hert. 184
Een eeuwige vreugd die niet en vergaat. 163
Een goed nieuw Lied heb ik bedacht. 393
Een korten weg is ons bereid. 49
Een lief heb ik verkooren. 186
Een rein en zuiver hert, een onbeſmette ziele. 350
Een vroom oprechte ziel. 349
Een uitverkooren Vrouw, begaafd met goede zeeden. 75
Eenzaam vertrek van 't oog. 171
Eeuwig weezen. 298
Eigen liefde, die elk een. 214
Ei laat ons ook eens vroolijk zijn. 379
Emanuel die is uitgetoogen. 181

G.

Geef Heere geef, dat ik geen beelden. 190
Geen ſchat, geen goed. 119
Gelijk een wormken uit des Phenix. 259
Geloof gegrond in zulke re'en. 95
Gelukkig acht ik zulken menſch. 4
Genooden die hier zijt ter Bruiloft. 462
Genooden die gekoomen zijt. 464
Gy al die Chriſtus naam belijd. 44
Gy die den Heere Chriſtus diend. 48
Gy die op 't algemeene pad. 5
Gy die 't oog hebt geveſt. 99
Gy die wilt een Chriſten weezen. 205
Gy die zuft in twiſters boeken. 244
Gy groote God wiens Maajeſteit. 296
Gy hebt in my geſchaapen. 207

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Gy kleine Chriſten hoopken ach. 362
Gy reukelooze jeugd. 443
Gy trekt my Heer; ik koom. 272
Gy yveraars gemein. 360
God geeft ons weer de zoete Maai. 430
Gods kind gy meugd wel zijn verheugd. 152
God verlaat de vroome niet. 420
Goe vrienden, die met liefde treeden. 396

H.

HAak naa de vreed' by alle man. 246
Heeft iemand reeden van te treuren. 31
Heemels oogen. 178
Heer! die verzaadigd al wat leefd. 280
Heer Jezus! gy alleen. 311
Hef aan verheugde jeugd. 445
Hef mijn ziel u op naa booven. 419
Hef op uw hert, oopend uw ooren. 476, 477
Hef tot Goodes eer. 381
Heilige Heere, en Vaader. 341
Heilige Jezus, Heemels voorbeeld. 317
Heilige ruſt, begeerde haaven. 15
Heil-rijke God, ik zal uw lof verkonden. 465
Helaas, mijn hert. 483
Help God, ach help, zie aan uw arme Maagd. 28
Het eind van Chriſtus heil geboden. 376
Het hoogſte goed in deezen leeven. 324
Het oor dat moet altijd zijn aangeleid. 89
Hoe plag wel eer. 226
Het heeft geluk en zeege. 328
Hoe heigd mijn ziel amechtig moed. 16
Hoe ik 't verſtand meer inwaards wende. 24
Hoe toord, o God uw goedheid. 281
Hoe vroolijk en vol leeven. 429
Hoe zoet is d'eenigheid. 174
Hoog om hoog mijn ziel naa booven. 345
Hoor uw pligt, gy nieuw getrouwden. 471
Houw feeſt, mijn geeſt houw feeſt. 390
Houd ons, o Heer. 64

I.

JEruzalem, o Heemels Stad. 352
Jezus Chriſtus mijn leeven. 194
Jezus zoet mijn Bruidegom valjant. 185
Ik ben de aarde moe. 503

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Ik door liefde gants ontſteeken. 188
Ik kan o God, my niet vernoegen. 294
Ik roep, o God, met groot. 269
Ik roep tot U geſtaadig, God, daar mijn hoop op ſtaat. 40
Ik roep tot U uit dieper nood. 146
Ik roep U, o Heemelſche Vaader aan. 150
Ik weet een uitverkooren Stad. 133
Ik weet een Stad heerlijk geboud. 335
Ik zag de ſchoonheid en de zoetheid. 436
Ik zing geen yd'le lof van bruid. 458
In 't een en 't ander boek, zijn 253
't Is God die ieder menſchen kind. 220
't Is goed hebt gy met uwen mond. 43
Is nu geen plaats tot Beth'lem oopen. 399
't Is hy diens geeſt dooroeffend is. 456

K.

KAn vriend, een vriend zeer wel vermaaken. 293
Keer weer, keer weer o Jezus mijn beminde. 38
Kom Chriſten ſchaar uw tijd beſteeden. 1
Kom hier, die zijt geneegen. 106
Kom hier, kom hier gy Chriſten bende. 407
Kom Jezus Goodes Zoon. 318
Kom Jezus goede Heer. 371
Kom Jezus, kom ai kom. 191
Kom Jezus Vorſt. 261
Koom Zeraphin en Eng'len klanken. 355
Kom Raphels zoon de mommery. 222
'K zucht naar een zaal die 't Kriſtalijnen. 501

L.

LAat af, laat af, o zwakke Chriſten. 241
Laat krijgen en ſchanden. 156
Laat ons de Heer eendrachtig. 282
Laat ons eenpaar. 366
Laat ons malkand'ren gaan aanmerken. 368
Laat ons nu al te zaam den Vaader. 388
Laat ons van de liefde zingen. 201
Laat ook koomen wat wil koomen. 260
Laat ruiſchen en laat waajen de wind. 159
Laat Vorſten op haar eer. 117
Laat uw vreugden zangen hooren. 400
Langzaam en bedacht. 83
Let eens gy Bruilofts-lieden. 460
Lieve Dochters vol van jeugde. 449

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Lieve Vrienden zijt wellekoome. 372
Looze werreld, die uw ſtrikken. 116

M.

MAar hoe mijn ziel, waar toe dus uitgelaaten. 484
Maar toen de tijden nu verloopen waaren. 257
Met traanen moet men klaagen. 21
Mijn God en Heer wild mijne ſtem verhooren. 27
Mijn God en Schepper goede Heer. 197
Mijn God waar zal ik heenen gaan. 148
Mijn hert bevrucht met vroolijkheid. 41
Mijn hert van vreugden dicht. 250
Mijn Jezus zoud ik U voortaan niet minnen. 192
Mijn lieve vrienden zoet. 127
Mijn lieve zuſter in den Heer. 480
Mijn vrienden zoet die naa het beſte ſtaat. 85
Mijn vriend, die nu in droefheid treurd. 479
Mijn ziel all' uwe lichaams krachten. 265
Mijn ziele dorſt. 500
Mijn ziels beminde. 102
Mijn ziel ſtijg Heemelwaard. 347
Mijn ziel trek al uw krachten by malkaar. 306
Mijn ziel verlangt. 493
Mijn ziel verlangd naa dy. 269
Mijn ziel wat wroet gy noch om aardze. 125
Mijn ziel weeſt altijd wel gemoed. 142

N.

NAadien de naare nacht. 285
Naa uw begeer Maagdekens ziet. 446
Niet die den ſtrijd al heeft begonnen. 68
Noch leefd en werkt hy die de macht. 139
Nooit en heb ik beet're ſtonden. 175
Nu vroolijk weeſt, nu vroolijk weeſt. 377

O.

OAarde-worm verhef uw oog. 335
O alderzoetſte leeven. 332
O blinde Werreld vol ellenden. 19
O Chriſtenen wild neerſtig hooren. 70
O Chriſten Menſche bedenk het ende. 508
Och Heer wild toch de reukeloozen. 72
Och vrienden als gy gaat. 395
O deugdelijke zon, die 't ſtarrelicht verduiſterd. 490
Of ſchoon het hert geruſt. 155
O God der liefd ontſteek mijn lauwe zinnen. 211

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

O God uw lof zy eeuwig uitgebreid. 301
O goede God hoor met geneigde ooren. 267
O groote God ik zeg U dank. 278
O gulzig overdaad 115
O Heer gy ſtaat altijd in mijne zinnen. 183, 499
O Heer hoe deerlijk leit de Chriſtenheid. 230
O Heer hoe is mijn hart zoo zeer ontſteld 34
O Heer hoe zwaar is uwen weg. 60
O Heere Jezus mijn beminde. 312
O heil'ge aandacht door ſtilte gebooren. 170
O heilig zuiver een. 293
O Herder trouw, wiens wakk're oogen 276
O hoogſte goed vol glans en eeren 210
O Jezus grootſte Heer gekroonde Zoon des Vaders 423
O Jezus hoor toch weêr de nooden. 314
O jeuchd die cierlijk ſchijnt te bloeijen 439
O licht! daar 't licht van neederdaald. 275
O lieve jeuchd hoe komt het toe. 441
O Menſch, gy die uw tijd 427
O onwaardeerlijk loon, ô overheerlijk weezen 357
Ootmoedigheid gy hooge deugd. 110
Op mijn Geeſt uit 's werrelds ſtof. 319
Op mijn ziel ſtijg op na booven 409
Op 't ſcheidmaal dat Gods Zoon op aarden. 416
O reine liefd uit God gevlooten! 196
O Schepper fier 57
O ſpruitjens teer 46
O Vaader der genaa, die zoo langmoedig zijt 271
O Vaader van de eeuwigheid 226
O wat een overgrooten zeegen 354
O wat is 't een grooten ſchat 91
O werreld, die ons hert 10
O zaalig die zich bind aan Chriſtus heil-gebooden 457
O zoet verzaamen 367

R.

RYs op mijn ziel 't is weeder tijd. 303

S.

SChepper, Vaader aller Vaad'ren. 266
Staa op bekrans uw hoofd 195
Zie voorts op letter Z.

T.

TEr werreld is geen meer ellend 121
'T is God die ieder Menſche kind 220
'T is goed hebt gy met uwen mond 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

'T is hy diens geeſt dooroeffend is 456
Toen als den heemel-vorſt uit 's heemels. 98
Trek mijn geeſt, ô tref mijn zinnen 291
'T verſchil van loon en ſtraf van leeven. 73
'T zy dat ik ſlaap, 't zy dat ik waake. 509

V.

VAn aandacht wil ik zingen 165
Van groot geheimenis en gantſch verborgen 338
Verblijd verblijd u t'allen tijd 383
Vergaan is nu de nacht 279
Vergeet het nimmermeere. 81
Vergoode Geeſt van ons naa God gevloogen. 491
't Verſchil van loon en ſtraf van leeven 73

W.

WAak op, waak op 't is meer dan tijd 242
Waarde waare Chriſten herten 358
Waar is toch zoeter leeven. 180
Waar toe gepronkt uw aardſche leeden 108
Wanneer die tijd en dag komt weêr 397
Wanneer ô God mijn Geeſt ten Heemel t'uwaarts 302
Wat beleefd men ſnoode tijden 218
Wat is al 't genieten 7
Wat is de werreld 5
Wat is de goedheid overgroot. 308
Wat is het leeven ook 482
Wat is 't een overgroot geluk 23
Wat vreugde onze ziele en geeſt bevangen 413
Wat zijn'er veel het leeven afgeſneeden. 309
Wees gegroet gy hoog geſlacht 45
Wees wellekoom ô vroolijk jaar. 402
Wees welkoom zoete ſchaar. 374
Wel gelukkig zijn de geen 47
Wel hem die achteloos de zy-weg ingeſlaagen 213
Wel-na, ô diep nadenklijk woord 5
Wel op mijn geeſt, 't is lang genoeg gezweegen. 78
Wel op, wel op al mijn leeden. 82
Wel op mijn harp wild lieffelijk uitbeelden. 255
Wel op mijn lang ontſtelde ſnaaren. 322
Wel overgoede God ſpringbron en liefde ader. 39
Wend u mijn ziel ter deugde van dien held. 485
Werreld met uw ydelheden. 35
Wie God tot zijnen toevlucht heeft. 33
Wie zit zoo heerlijk op den throon 41
Wild gy een Pelgrims weg ingaan. 51

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wild gy ingaan ten leeven 106
Witte zwaan die van te vooren geeft zoo droeven klank 505
Word nu niet vol met zap van druiven 86
Wy bidden Vaader van de lichten 370
Wijl de zon met haare ſtraalen 288
Wy wijden U ons herten zaalen. 316

Z.

Zeer grooten zeegen 326
Zie hoe ſchoon, hoe lieffelijk en zoet 424
Zie Jezus Goodes Zoon 406
Zing nu vrolijk alle volken 416
Zoekt gy een ſtaat vol van genuchten 8
Zoo iemands herte is beluſt 62
Zoo wie met aandacht merkt. 204
Zoud hem niet gewapend houden 92
'k zucht naa een zaal die 't kriſtalijnen 305
zy allen die in zonden leeven. 20
't zy dat ik ſlaap, 't zy dat ik waake 509
zijt nu met my van herten blijd. 496

REGISTER

der zaaken in de Gezangen verhandeld.

A.

Aandacht/ 165 van valſe 166. en waare aandacht / 167. En hoe de zelve verlooren en weer bekomen word 168. Des zelfs lof. 170
Aanmerking des Scheppers uit de ſchepzelen. 436
Aanſpraak om de zeer verplichtende God te dienen. 42
Achterklap en raad daar tegen. 214
Algenoegzaamheid in de Schepper te vinden. 16
Over 't Afſterven der Vroomen / 482. 483. 484. 485. 490. 491. 493. 496
Alleenſpraak van een bekeerde ziele. 39
Op 't Avondmaal 387. 388. 390. 392. 406. 407. 409. 410.
Armepligt. 477

B.

Ban / buiten trouw en mijding / daar tegen 232 tot 236
Belijdeniſſe van zonden na de bekeeringe. 34

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Bekeerings aanleiding 20. zonder uitſtel. 443
Beklag over de naam Chriſtenen. 218
Beſluit om recht vroom te leeven/om de eeuwige zalig-heid te bekoomen. 13
Boeks inhoud. 1
Boetbeede om Goddelijke trooſt. 28. 40
Bruiloſtslieden. 455. 456. 457. 458. 460. 462. 464. 465. 466. 470. 471
C.
Eens Chriſtens reinigheid der zonden. 57
Chriſtus geboortedag. 398. 399. 400 lijden 406. Noodiging tot Chriſtus kruis. 407. Zijn begraaving 412. Opſtanding. 413. Heemelvaard. 416. Heerlijkheid in den Heemel. 418. 419
Chriſtelijke bedenkingen. 78. Beroep. 79
Chriſtelijke vryheid/ zie vryheid van ſpreeken.
E.
Eenzaamheids nut. 171. 172. Trooſt. 172. 174. zoetheid 175. met God 178. 293
Erkentenis van d'overtuigelijke waarheid des nieuwen Verbonds. 298
G.
Gaaven gebruik. 114
Geeſtelijke trouw. 181
Gebeeden/tot voorbereiding 265. om wel te bidden. 266. Om vergeeving van zonden en gaaven des Geeſts. 267. 269. Om Godzaalig te leeven. 269. En daar in te volharden/ 272. Voor vyanden 271. Morgenbeede 273. 275. 276. 278. 279. Voor den eten. 280. 281. Na den eten. 282. Avond gebeeden 283. 285. 286. 288. 290. Om met God te vereenigen 291. Eens Jongelings in d'aanvang van zijn bekeeren. 444
Gebeeden tot Jeſus 311. 312. 314. 316. 317. 318. 319
Gebooden Gods zwaar door ongewoonte. 60
Geloofs noodzaakelijkheid. 93. des zelfs kracht 95 en vrucht. 98
Geboortedag. 397
God alles in Al 294. 295
Genoegzaamheid op 't ſmalle pad. 61
Geſcheurde Chriſtenheids bedroefde ſtand. 230
Goed na by God te zijn. 65
H.
Harts-opheffingen, zoek, gebeeden tot Jeſus.
Heemels vreugde zang. 381

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Heil der bekeeringe. 23
Heilige aanvangs bekrachting. 64
Heilige aandachten van een Vrouw. 75
Recht gebruik van 't gehoor. 89
Herten rein en kuiſch. 91
Hertſterking teegen de beſpotting des Werelds. 134
Hoogen ſtaats onderſcheid 99. gebruik 106
Hoope der zaaligheid maakt alles machtig. 136
Houwelijk met Jeſus. 8

I.

Jeſus / zoek gebeeden tot Jezus.
Voor de jeugd/ 445. 446. 450

K

Kerke Chriſti ſtand 255. en val 257. Nieuwe yver van eenige vroomen en verder oorzaken van 't geheel verval der kerke. 259
Klachte over zonden voor de bekeeringe gedaan 24. 27. Over d'onbekeerde / en beweegreeden tot boetvaardigheid. 21. Over 't verlies van een goeden ſtand des gemoeds. 31
Kuisheid en reinheid des herten. 91
't Kruize van een Chriſten. 157

L.

Leedens pligt. 82
Liefdeklacht. 229
Liefde tot Jeſus onſcheidelijk 160. 186. Van een ſterkminnende ziele 180. In verzaking zijns zelfs 184. 185. Verlangen van Chriſtus Bruid 188. Heilige minne 190 Verlieving op Jeſus. 192. Is het leeven der zielen 194. Liefde van Jeſus. 195. Goddelijke liefde en haare werkinge. 196
Lof der liefde 201. Noodzaakelijkheid 203. Hoedanigheid 204. En proef of men in de liefde ſtaat. 205
Lijdens begin 139. 142. 146. en Goddelijke trooſt/ tweeſpraak. 148. Gebed en trooſt in lijden 150. trooſt van een Bruidegom aan zijn Bruid/ die door Beuls handen zouw omgebracht worden 152. bevinding van Gods hulp in 't zelve. 163
Lijdens kroon. 409
Lof en Beedezang. 301. 302. 303. 306. 308. 309. 392
Lofzang van een bekeerde 41. Der jeugd / die 't Heemels voor 't aardze beminnen. 438
Loon der Vroomen en ſtraffe der onachtzaamen. 320. Vreugdenſtof. 322. Blydſchap des H. Geeſts gaat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

alle vreugde des Werelds te booven. 324. Heemel-
vreugde 326. Trooſt. 328. Toevlucht tot God 330.
Deugd verheugd. 331. 332. 334. Heemels Jeruſa-
lem 335. 337. Luſt daar na. 352. Koninkryke Gods
in de ziel. 338. Heerlijkheid na dit leeven. 341. Blijd-
ſchap 343. Lof van d' Heemelſche heerlijkheid. 345.
355. Aandachtige overweeging daar over. 347. Be-
ſchrijving van 't heil der Vroomen. 349. 350. Na de
dood 354. Erinnering van Gods gunſte. 357
Lichtvaardig oordeel. 215
Lof der Heemelze heerlijkheid. 345
Luſt om ontbonden te zijn 499. 500. 501. 503. 505

M

Maaylieden 424. 427. 429. 430. 433
Van maatigheid. 86
Mondchriſtenen zijn God niet aangenaam. 220

N.

Needrigheids aanmaaning 100. 102. oorzaak 108
Nieuwelingen vermaand tot goede werken. 46
Nieuwjaarslied 402. 403
Nietigheid van 's menſchen leeven. 439. 440
Noodiging tot Chriſtus rijk. 19

O.

Oogen verbond. 85. 88
Ootmoedigheids zinnebeelden. 109 des zelfs lof 110
Oordeeldag en voorbereidinge daar tegen. 508. 509. 511
Overweeging van Gods en Chriſtus heerlijkheid. 347

P.

Paaſchlied. 413
Pelgrimaagie op d' Enge weg. 51
Pinxterfeeſt. 420. Zending des H. Geeſts. 423

R.

Ras tot hooren traag tot ſpreeken. 83
Rein en kuisheid des herten 91
Rijkdom 's werelds lokaas. 116
Rijken plicht. 476
Waare ruſtzoeking. 15
Ruſt der zielen door geloof en liefde. 49
Rijkdom die zeeker is. 115

S.

Scheidlieden 393. 394. 395. 396
Smeekinge en wederkeering van Jeſus. 38
Schijnheiligheid en raad daar teegen. 222

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

T.

Teegenſpoed het hoogſte goed. 117
Recht gebruik der Tonge en voeten. 90
Tweeſpraak tuſſchen de gemeente en Chriſtus 183. en tuſſen God en de zelve. 197. Zie meede. 148
Trooſt teegen harde bejeegeningen om 't beleeven der waarheid. 248

V.

Veel geroepen weinig uitverkooren. 73. 75
Vermaanlied. 81. tot lijdzaamheid 130. 132. Noodzakelijkheid en rezolutie. 133. Teegen de zorgvuldigheid/ en dat God voor de zijne altijd zorge draagt. 127 tot betrachting van 't goede 43. tot ernſtige Godsdienſt 48. Om God booven al in 't hart te houden 200 tot liefde en vreede. 241. Tot verdraagzaamheid. 242. 244. Teegen d'onverdraagzaamheid. 253. Tot vreede met allen 246. Tot de eenigheid des Geeſtes. 364. 366. Tot ſtigting met woorden en werken. 358. In de heilige byeenkomſten. 362. 367. 370. Tot de gemeenſchap der heiligen 368. Gebed op de voorgaande ſtoffe. 370. 371. Vermaan tot Chriſtelijke vrolijkheid. 377. Tot proeve voor 't Avondmaal. 387. Aan de jeugd. 441
Verdeeldheid ontſtaat uit gebrek van liefde. 239
Vergaaderings wet. 360
Vergenoegzaamheid in kleinheid. 119. 120
Vertrouwen op God. 156. 157. Des zelfs zeekerheid. 155. 159
Verzakings noodzaaklijkheid. 44. Geeſt blijdſchap. 62
Verzuchting tot Jeſus. 191
Volhardende verwint alles. 68
Voorrecht der Arme booven de Rijke. 121
Vriendſchaps einde. 376
Vryheid van ſpreeken ond gebruik in de Vergaaderingen 226. 250. 257. Hoe 't behoort te geſchieden. 360
Vrolijkheid van 't Chriſten leeven. 383
Uitbreiding over Pſalm 72. 296. over Pſalm 148. 419

W.

Waarneeming der Chriſtenen en vrugt des zelfs. 213
Wacht van een Chriſten 92
Wedergeboortens beſchrijving. 70
Wedumannen en Vrouwen trooſt. 479. 480
Welkoom Lied. 372. 374
Weetenſchap ydel/ zonder Godvruchtigheid. 112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Wel naa. 9
Wezrelds bedrog. 4. Ydelheid. 5. Geeſt geen ruſte 6. Onwisheid van haar heil. 7. Te verzaaken door aanmerking van haar bedrog / etc. In vergelijking van het loon der deugd. 10.125.449
Z.
Zeegepraalend rijk en 't verlangen daar na. 261
Zonds belijdeniſſe. 36

REGISTER
aller Lieden in 't *Achterhofje*.

A.
't Ardſche weezen. 111
Ach Jeſus Heer 86
d'Almagtigheid die was 101
Almachtig God voor uw 56
Als Jeſus naa de ſteede 36
Al 't raars op aard 't geen 93
Als 's menſchen zoon 129
B.
Bewaart ô Heer gedurig. 122
D.
De deugd het leeven van. 42
De weg van Jeſus koningr. 35
De valſchheid maakt den 5
Die met verſtand en reên 43
Door het geloove ziet 120
E.
Een glas dat zuiver is ge. 95
Ei goede Jeſus laat de 84
G.
Geen grooter ziels verm. 60
't Gemoed dat ſich door. 13
Gepaarde zoo den zeegē 117
Gena, barmhertigheid en 8
Gy die ſonder aanvang. 56
God Vader die ſeer hooge 73
God te recht genaamd van 48
H.
Heer mijn God hoor 59
Heilſoekend hart 118
Hier ſit ik in de ſtilt' in 89
Hier ſpreekt den Heer van. 5
Hoe goed is 't, hoe ſoet 114
Hoe nu mijn ziel tot. 30
Hoewel eē ſtrijdbaar held 17
Hoe klaar heeft onſen. 38
Hoe ſucht een Pill'grom 123
I.
Jeſus bron van alle goedh. 98
Jeſus Goodes zoon 87
Ik ben uw Heer waarachtig 32
Ik wil ô God nu mijn ge. 83
K.
Koom al tot my, ai koom 79
Koom Heer Jeſus koom 88
Koom hoor naa mijne. 107
Koom ſing of lees gy jon. 109
L.
Laat ons inſien 's werrelds. 6 (doe uit 518)
Liefd is de ziel van 't. 27
M.
Martha was bekommert. 40
Met droefheid neêrge. 68
Mijn hart ontſonkt, de. 74
Mijn ziel heeft luſt te 54
N.
Nadien gy hebt aan my. 112
Na binnen ziel de tijd. 97
Nu 't lieffelijkſte ſonnel. 53
O.
O aangenaame ſoomer. 106

Och

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Och mijn oog thans moe 128
ô dat de kracht van 't eeu. 64
ô gelukkig menſch op 3
(doe uit 115)
ô God wat zijn wy menſ. 10
(doe uit 122)
ô groote God, ô vriendel. 62
ô heilig God nu koom ik 72
ô hoe wijs en welberaad. 115
ô hoe heerlijk. 126
ô Jeſus U aan my eens ſo. 85
ô menſche wild gy leev. 47
ô mijn God wy koomen. 71
Oneindige Schepper en 77
O Vaader van ons leevens 63
S.
Staa vaſt oprechte herten 21
Schoon Goodes liefde 24
T.
Toen ik mijn verquikte 57
Tot U, tot U ô Vaader 78
V.
Uit eene diepe nood. 70
Uit Jeſus mond dees 33
'k Voel mijn geeſt van 75
W.
Waar heene trots gemoed 4
Waar liefde Gods is weg 11
(doe uit 523)
Wat heeft jaloersheid 13
Wat ſchijnt'er eigener te 102
Wel Chriſten menſch in 19
Wiens zielen oog geen 26
Wy koomen tot U Heere 66
Wy koomen nu al t'ſaam 99
Wijs is de menſch en ſeer 43
Wijsheid hoog by God in 32
Z.
Zelden ſtellen d'onerv. 15
(doe uit 527)
Zoo ooit een jaar van treurigheên 105

REGISTER.

der zaaken in het *Achterhofje* verhandeld.

A.
Aanmaaning tot den dienſt des Heeren over Luc. 10. 40. 40
Beproeving zijns zelfs voor 't houden des Avondmaals. 97. Op het houden des zelfs. 98. Heilzaame overweeginge na het nuttigen des zelfs. 99
B.
Brandklok. 19
Beklag over 't verlies van d'opwekking. 57
C.
Een Chriſten in zijn ſtudeerkaamer/beſchimpt van een Borgerlijk menſch. 89
D.
Dankzegginge en lof tot God. 56, 74, 75
Doodſlaaps oorzaak. 15
(doe uit 527)
Raad teegen de vreeze des Doods. 120

E.
63
Gebed voor den Eeten.
G.
Gebed van een die zich tot de Godsdienſt wilde begee=
ven. 56. Over 't verlies van de opwekking. 57. Om
vergeeving v[illegible] zonden/ en voorige zeegen 59. 60. 62.
70. En volſtandige gehoorzaamheid 64. Om Gods
genaade 68. 77. Over 't byeenkoomen van verſchei=
de vrienden 71. Formulier van wel bidden 73. Af= 122
ſcheids beede.
Gebeeden tot Jeſus 83. 84. 85. Geeſtelijke klachten
aan Jeſus. 86. Op het houden van 't Avondmaal 87. 88
98. Eere en lof aan Jeſus.
Goddelijke trooſt afſtraalende op zijn lievelingen / en 95
voorts van d'een tot d'ander. 13
Onderſcheid tuſſchen waan en waar geloof. 24. 26
God is 't Al. 47
Geruſt leeven.
H.
66
Herts begeerte. 63
Herts opheffinge voor den eeten. 115. 117
Houwelijks zeegenwenſch.
I.
88
Jeſus eere en lof. 107. 109
Aan de jeugd.
L.
Lofzang over de goedheid Gods in 4 deelen. 48
Lof en beſchrijving van een getrouw vriend. 93
M.
106
Maaplied. 111
Inkeer van een Chriſtelijke Maagd. 118
Mildaadigheids ſpoore. 53. 54
Morgengezang.
N.
101
Nieuwjaargroet aan E. H.
O.
Onderſcheid tuſſchen waan en waar geloof 1[illegible]
Ongelijke uitkomſt van een goed en quaad leeven.
(doe uit 115)
Onbeſtendigheid van's wereldsStaaten, 6doe uit 51
Oordeeldag over Matt. 24. 12
Overweeging over de bedroefde ſtand van 1672. 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

in het *Achterhofje* verhandeld.

Op Nieuwjaar 1673. 105

P.

Pell'groms trooſt. 123

Q.

Quaad loont zich zelven. 5

S.

Teegen de ſchijngoederen des Werrelds. 4

T.

Tien geบooden des Heeren. 32
Toegeeffelijkheid. 27
Aanmerking over de Tong. 43
Trooſtlied. 30

V.

Vermaanlied aan afweezende vrienden. 8
Ernſtig vermaan 10 (doe uit 522)
Voor een jonge Dochter. 112
Voortgangs noodzaakelijkheid. 17
Leerzaam voorbeeld van de Rijkeman en Lazarus. 38
Verlangen naa de heerlijkheid van Jeſus. 126
Verhemelde Ziel.
Vrucht der kind'ren Godsvrucht. 114

U.

Uitbreiding over Eſa. 40. 5. Over Matt. 5. 33. Van de Cananeeſche Vrouw over Matt. 15. 36

W.

Wanhoops worſteling en tryomphe des geloofs. 79
Weeskinderens lied. 78
Nut / kracht en verhindering van de Chriſtelijke weetenſchap. 11 (doe uit 523)
Wijsheids lof over Sap. 7. 7. 32

Z.

Zeedeles over Rom. 12. 43
Zeeplicht over Phil. 2. 12. 43
Zielewacht der oprechten over Eph. 6. 11, &c. 85
Zuchten der gelovigen tot God. 72

E Y N D E.

T'AMSTERDAM,
by I. *Kréllius*, op de Déventer-houtmarkt.
In 't jaar 1686.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Verbeeter de Drukfouten aldus:

Pag. 20. reegel 14. ſchandlijk verwonden, lees, ſchandlijke wonden. p.27.r.40. met l. en. p.33.r.38. Heert l. Heertjens. p.37.r.17. 'k zend l. zing. r.22. 't droef l. ik't. p.38.r.7 B.J. Stol l. F. Kuiper. p.41. r. 3 van ond. n l. in 't. de zelve, weereld l. werrelds. p.47. onderſt. r. G. l. Gerrits. p.51.r.13. S. l. Schabalie. p.56.r.24. hem l hem al ten. r.26. wat l. want. p.46 ſtel 64. p.76.r.2 van ond. gebod l. gebed. p.82.r.4. leevens l. leedens. p.92.r.24. R.L. l. Roole[illegible]uw. p.93.r.6 van onden l. een. p.99.r.17. B. l. Breedenburg. p.100. r. 10. W. l. Wittenoom de Oude. p.106.r.28. D. l. Dekker. p.114.r.1 van ond W. l. Wittenoom de Onde. p.139.r.16. voeg. Antony Janzen. p.166.r.2. aandachtig l. aamechtig. p.171.r.1 van ond. R. l. Reijers. p. 176. r.24. hoof l. hof. p.180.r.16. intreên l. in te treên. p.188.r.6. ſchoon l. ſchoone. p.192.r.24. ſtel B. J. Stol. p.194.r.17. llef l. lief. p.216.r.36. vemoo l. vernomen. p.253 l.17. ſtel Aris Meeuwiſz. p.281.r.24. nret l. niet. p.288.r.18 wes l. uwes. p. 347.r. 2. dring ik l. dringt my. p.461.r.27. iwaar l. alwaar. p. 491. r. 27. ſtel J. Breedenburg.

In 't Achterhofje.

Blad 2. pag. 115. ſtel 3. bl. 3. 518. ſtel 6. bl. 4. 519. ſtel 7. bl. 6. 523. ſtel 11. bl. 7. 526. ſtel 14. bl. 8. 527. ſtel 15. p.74. r.19. van l. an. p.97.r.17. loop l. hoop.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16

coll

(VIII ?) 511, 131, (17)

Lacks 2 (?) prelim. pp.

leaves

VII 7² l1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
31 G 16